

T.C
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

11 NUMARALI KALEBEND DEFTERİ'NE (H.1167-1169 / M. 1754-1756)
GÖRE SUÇ VE SUÇLU PROFİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Faruk ALGÜL

TARİH ANABİLİM DALI

YENİÇAĞ TARİHİ PROGRAMI

Tez Danışmanı:Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR

İSTANBUL 2019

T.C
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

11 NUMARALI KALEBEND DEFTERİ'NE (H.1167-1169 / M. 1754-1756)
GÖRE SUÇ VE SUÇLU PROFİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Faruk ALGÜL

TARİH ANABİLİM DALI

YENİÇAĞ TARİHİ PROGRAMI

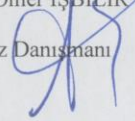
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR

İSTANBUL 2019

Faruk ALGÜL tarafından hazırlanan 11 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNE
(H.1167-1169/ M. 1754-1756) GÖRE SUÇ VE SUÇLU PROFİLİ adlı bu tezin
Yüksek Lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR

Tez Danışmanı

Bu çalışma, jürimiz tarafından TARİH Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi
olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR

Üye : Doç. Dr. Zeynep AYCIBİN SEYİTKIRAN

Üye : Doç. Dr. Murat ULUSKAN (Marmara Üniversitesi)

Üye : Dr. Ümmügülsüm Filiz BAYRAM (Yedek Üye)

Üye : Doç. Dr. Uğur DEMİR (Marmara Üniversitesi / Yedek Üye)

Bu tez, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna
uygun olarak yazılmıştır.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Klavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, • Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı(dikte etme dışında), uygulamalarımı yaptırmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

Faruk ALGÜL

ÖZET

Kalebend cezası, Osmânlı Devleti'nde suçluları cezalandırmada kullanılan bir yöntemdir. Ceza, suçluların kale içinde ikamete tâbi tutulup dışarıya çıkmalarına izin verilmemesi şeklinde uygulanırdı. Bu cezanın verildiği hükümlerin yazılı olduğu defterlere ise Kalebend Defteri denilmektedir. Bu defterlerin içerdiği bilgiler Osmânlı'nın toplumsal yapısı ve yargı geçmişi açısından büyük önem arz etmektedir. Kalebendlik uygulamaları Osmânlı öncesi dönemde de kullanılan bir cezalandırma metodu olsa da XVII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren belirgin şekilde uygulanmaya başlanmış ve XVIII. yüzyılda yaygınlaşmıştır.

Kalebend Defterlerinde bu ceza türü dışında Cezirebend, Zindanbend, Nefy, Manastırbend, Palankabend, küreğe koyma, uzaklaştırma ve uyarı gibi çeşitli ceza türleri bulunmaktadır. Bahsi geçen ceza türlerinde suçluları suçun işlendiği yerlerden uzaklaştırarak meydana getirdikleri mağduriyetler ortadan kaldırılmak istenmiştir.

11 Numaralı Kalebend Defterinin H. Zilkade 1167 ile Rebiül-evvel 1169 (M. Eylül 1754-Ocak 1756) tarihleri arası incelenerek imparatorluğun geniş coğrafyasında işlenmiş suçlar ve söz konusu suçların faillerinin genel profillerinin tespiti amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalebend, Cezirebend, Nefy, Suç, Suçlu, Yargı, Ceza

ABSTRACT

Kalebend punishment is a method used for punishing criminals in the Ottoman Empire. The punishment was implemented by forcing the criminals to reside in a castle and not allowing them to go out. Registers in which the provisions of this penalty are written are called as *Kalebend* Registers. The information in these registers is of great importance for the social structure of the Ottoman State and its history of the judgment.

Although *Kalebend* is a method of punishment also used in pre-Ottoman period, it has been implemented significantly since the second half of the 17th Century and it becomes widespread in 18th Century.

Besides this kind of sentence, there are various types of punishment such as *Cezirebend*, *Zindanbend*, exile, *Manastirbend*, *Palankabend*, galley punishment, banishment and warning in *Kalebend* Registers.

The aim of this study is to determine the crimes committed in the vast geography of the empire and the general profile of perpetrators of these crimes by studying the dates between Dhu al-Qadah 1167 and Rabi' al-awwal 1169 AH (September 1754 – January 1756 CE) in the *Kalebend* Register numbered 11.

Keywords: *Kalebend*, *Cezirebend*, exile, crime, criminal, judgment, punishment

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
İÇİNDEKİLER TABLOSU.....	III
ŞEKİLLER TABLOSU.....	V
TABLOLAR LİSTESİ.....	VII
KISALTMALAR.....	VIII
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1.KALEBENDLİK CEZASI.....	1
1.1. Kalebendlik Cezası Hakkında.....	1
2.METNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	3
2.1 Hüküm Türleri.....	3
2.1.1 İtlak Hükümleri.....	5
2.1.2 Tekrar Hükümleri.....	9
2.1.3 Tebdil- Tahvil Hükümleri.....	10
2.1.4 Terkin Hükümleri.....	12
2.1.5 Diğer Hüküm Türleri.....	12
2.2 Suçların Tasnifi ve Değerlendirmesi.....	13
2.3 Ceza Türleri.....	25
2.3.1 Kalebend Cezası.....	28
2.3.1.1 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahalleri.....	28
2.3.1.2 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri.....	32
2.3.1.3 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri.....	33
2.3.1.4 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Mahkûmiyet Süreleri.....	35
2.3.1.5 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar.....	37
2.3.1.6 Kalebend Cezası Hükümleri.....	38
2.3.2 Nefy Cezası.....	38
2.3.2.1 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahalleri.....	38
2.3.2.2 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri.....	41
2.3.2.3 Nefy Cezası Alan Hükümlülerin Sosyal Statüleri.....	45

2.3.2.4 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Mahkûmiyet Süreleri.....	47
2.3.2.5 Nefy Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar.....	48
2.3.2.6 Nefy Cezası Hükümleri	49
2.3.3 Kürek Cezası	50
2.3.4 Cezirebend Cezası	52
2.3.4.1 Cezirebend Cezasının Uygulandığı Adalar	52
2.3.4.2.Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri	54
2.3.4.3 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Süreleri	55
2.3.5 Zindanbend Cezası	56
2.3.5.1 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri	57
2.3.5.2 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri....	58
2.3.5.3 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Süreleri	59
2.3.5.4 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar.....	59
2.3.6 İkamet Cezası	60
2.3.6.1 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri.....	62
2.3.6.2 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Süreleri	63
2.3.6.3 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri	64
2.3.6.4 İkamet Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar.....	65
2.3.7 Manastırbend Cezası	65
2.3.8 Palangabend Cezası	65
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	67
İKİNCİ BÖLÜM.....	69
4.TRANSKRİPSİYON METNİ.....	69
5. SONUÇ	542
6.KAYNAKÇA	546
7.EKLER.....	547
8.ÖZGEÇMİŞ	549

ŞEKİLLER TABLOSU

Şekil 1 Hükümlerin Sayısal Dağılımı	4
Şekil 2 Hüküm Türlerinin Oransal ve Sayısal Dağılımı	4
Şekil 3 İtlak Hükümlerinin Ceza Türlerine Göre Dağılımı.....	5
Şekil 4 Terkin Olunan Hükümlerin Ceza Türlerine Göre Dağılımı.....	12
Şekil 5 Kalebend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-ı Müslimlerin Suç Mahallerine Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	31
Şekil 6 Kalebendlik Cezası Alan Mahkûmların Mensubu Oldukları Sınıflara Göre Sayısal Dağılımı	34
Şekil 7 Kalebendlik Cezası Alan Mahkûmların Mensubu Oldukları Sınıflara Göre Oransal Dağılım	34
Şekil 8 Kalebendlik Cezası Alan Mahkûmların Din Bazlı Oransal Dağılımı.....	35
Şekil 9 Kalebend Cezası Verilen Hükümlerin ve Mahkûmların Sayılarına Göre Mahkûmiyet Süreleri.....	36
Şekil 10 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Sürelerinin Sayısal ve Oransal Dağılımı	37
Şekil 11 Nefy Cezası Alan Müslüman ve Gayr-ı Müslim Mahkûmların Suç Mahallerine Sayısal ve Oransal Dağılımı	39
Şekil 12 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı	40
Şekil 13 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı	42
Şekil 14 Nefy Cezası Alan Müslüman ve Gayr-ı Müslimlerin Ceza Mahallerine Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	43
Şekil 15 Nefy Cezası Alan Gayr-i müslim Mahkûmların Gönderildikleri Ceza Mahallerinin Sayısal Dağılımı.	43
Şekil 16 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal Dağılımı	46
Şekil 17 Nefy Cezası Alan Askerî Sınıf Mensuplarının Sayısal ve Oransal Dağılımı	46
Şekil 18 Nefy Cezası Verilen Hükümlerin ve Mahkûmların Sayılarına Göre Mahkûmiyet Süreleri.....	47
Şekil 19 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Sürelerinin Sayısal ve Oransal Dağılımı	48
Şekil 20 Kürek Cezası Alan Mahkûmların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı	50

Şekil 21 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı	53
Şekil 22 Cezirebend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-ı MüslimleriŞekil 23n Ceza Mahallerine Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı.....	53
Şekil 24 Cezirebend Cezası Alan Hükümlülerin Sosyal Statülerine Göre Sayısal Dağılımı.....	54
Şekil 25 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılım	55
Şekil 26 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı	56
Şekil 27 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı ..	57
Şekil 28 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri	58
Şekil 29 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılım	59
Şekil 30 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı	61
Şekil 31 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı	62
Şekil 32 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statülerine Göre Sayısal Dağılımı	62
Şekil 33 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılım	63

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Suçların Hükümlere Göre Dağılımı	14
Tablo 2 Katle Bedel Cezası Alan Mahkûmların Ceza Türü, Din, Cinsiyet, Suç Türü ve Meslek/Unvan Bazlı Sayısal Dağılımı	26
Tablo 3 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı	28
Tablo 4 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Gönderildikleri Kalelere Din ve Cinsiyet Dağılımı	32
Tablo 5 Kalebend Cezası Verilen Hükümler	38
Tablo 6 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı	40
Tablo 7 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımları	44
Tablo 8 Nefy Cezası Hükümleri	49
Tablo 9 Kürek Cezası Alan Mahkûmların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı	51
Tablo 10 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı	54
Tablo 11 Cezirebend Cezası Verilen Hükümlerin İlgili Ceza Uygulama Mahallerine Dağılımı	55
Tablo 12 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı	57
Tablo 13 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Dağılımı.....	57
Tablo 14 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı	64
Tablo 15 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri	64

KISALTMALAR

A.DVNS.KLB.d : Divan-ı Hümâyûn Defterleri Kataloğundaki Kalebend Defterleri

Bkz. : Bakınız

BOA. : Başbakanlık Osmânî Arşivi

DİA : İslâm Ansiklopedisi (Türkiye Diyanet Vakfı)

E:Erkek

K:Kadın

GM: Gayr-i Müslim

H : Hicri

M. : Miladi

MS:Müslüman

MSGSÜ : Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

nr. : Numara

s. : Sayfa

sy. Sayı

vs. : Vesaire

M: Muharrem

S: Safer

Ra: Rebi'ü'l-evvel

R: Rebi'ü'l-âhir

Ca: Cemâziye'l-evvel

C: Cemâziye'l-âhir

B: Receb

Ş: Şa'bân

N: Ramazân

L: Şevvâl

Za: Zi'l-ka'de

Z: Zi'l-hicce

BİRİNCİ BÖLÜM

1.KALEBENDLİK CEZASI

1.1. Kalebendlik Cezası Hakkında

Kalebend, bir cezalandırma yöntemi olarak, kişilerin işledikleri suçlar sebebiyle bir kale içerisinde serbest fakat dışarısına çıkmamaya mahkûm olmaları anlamına gelmektedir¹. Temel itibarıyla Arapça Kal'a² ve Farsça Bend³ kelimelerinin birleşmesi ile ortaya çıkan bu terim Osmânî İmparatorluğu'nda özellikle XVIII.yüzyıldan itibaren hayli yaygın bir şekilde başvurulan bir cezalandırma yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır⁴. Kalebendlik cezası, Osmânî İmparatorluğu'nda siyaset cezasını gerektirmeyen teşhir, dayak(ta'zir), kürek cezası, para cezası gibi ceza türleri içerisinde yer almaktadır⁵.

Başbakanlık Osmânî Arşivi'nde 980 numaralı Bâb-ı Asâfi tasnifinde 6 adet (10911239/ 1680-1824) ve 989 numaralı Divân-ı Hümâyûn Defterleri tasnifinde 44 adet (1135-1256/1722-1841) olmak üzere toplamda 50 adet Kalebend Defteri mevcuttur⁶. Esasen Kalebendlik cezası yukarıda zikredilen defterlerin tarih aralığından önce de uygulanan bir ceza türüdür. Ancak bu ceza türünün müstakil bir defter şeklinde kaydedilmesi XVII. yüzyıl sonuna XVIII. yüzyıl başına rastgelmektedir.

¹ Şemseddin Sami, Kâmûs-ı Türkî, s.1079.

² Şemseddin Sami, Kâmûs-ı Türkî, s.1079.

³ Şemseddin Sami, Kâmûs-ı Türkî, s.304.

⁴ Neşe ERİM, “ Osmanlı İmparatorluğu'nda Kalebendlik Cezası ve Suçluların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme”, Osmanlı Araştırmaları, sy.4 (1984), s.81.

⁵ Neşe ERİM, “Kalebendlik Cezası”, s.80.

⁶ Y. İhsan Genç, Mustafa Küçük, Raşit Gündoğdu, Sinan Satar, İbrahim Karaca, H. Osman Yıldırım, Nazım Yılmaz, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Ankara 2010, s. 50.

Kalebendlik cezasının tatbikinde de diğerk mahkûmiyetlerde olduğu gibi standart bir ceza süresi uygulanmamıştır⁷. Genelde “ıslâh-ı nefis idinceye kadar” gibi sonu belli olmayan hükümler karşımıza çıkmaktadır⁸. Bu sebeple aynı suçu işleyip farklı sürelerle cezalandırılan mahkûm örneklerine Kalebend Defterlerinde rastlanmaktadır. Bununla birlikte mahkûmların ıtlak edilmelerinde belirli şartlar veya durumlar göz önüne alınmıştır. Kefil gösterme, yakınlarının muhtaç duruma düşmesi veya mübarek günlerin gelmesi gibi birçok sebep mahkûmların cezalandırıldıkları süreyi belirleyen parametrelerden olmuştur. Mahkûmların cezalarını çekecekleri sürgün ve Kalebend yerlerinin belirlenmesinde de belli bir standart uygulanmamıştır.

Kalebend Defterlerinde Kalebendlik Cezası dışında; Zindanbend, Cezirebend, Palankabend, Manastırbend, ikamet, küreğe koyma, nefy, uyarı, ikaz gibi cezalandırma usulleri de vardır. Bunlar şahısların inançlarına, bağı bulunduğları sınıfa ve işledikleri cürmün türüne göre değışkenlik göstermektedir. Kalebend Defterlerinde ceza alan suçluların ceza hükümleri ile serbest bırakılma hükümleri ayrı ayrı ve genel itibarıyla kronolojik bir tarih akışı içerisinde defterlere geçirilmiştir. Defterlerde hükmün ceza veya ıtlak hükmü olmasına göre uygulanacak işlemin gerekçeleri, kişilerin isim, ün, şöhet, lakap veya yaptıkları işten doğan unvanları ile birlikte hükmün tarihi belirli bir dizgi içerisinde kaydedilmiştir. Hükümlerin arasında derkenar dediğimiz çıkmalar için boşluklar bırakılmıştır. Bu boşluklara genel olarak kişilerin cezalarının tatbik edildiğine veya kişilerin salıverildiğine dair notlar tarihi ile birlikte yazılmıştır⁹.

Genel bir çerçeve ile bakıldığı zaman Kalebend Defterlerinin muhteviyatı sosyal ve hukuk tarihimiz için önemli bir malzemedir.

⁷ Ömer İŞBİLİR, “Kalebend”, DİA, Ek-2, s.5-7. Ayrıca Bkz. Ömer İŞBİLİR, “XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devletinde Limni Kalebentleri”, Zindanlar ve Mahkûmlar, İstanbul 2006, s.54.

⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.,nr. 11, s. 200/1, 202/2, 202/3, 205/2 vs. Ayrıca bkz. Ömer İŞBİLİR, “Kalebend”, s.5-7.

⁹ Volkan Çeribaş, “33 Numaralı Kalebend Defterine (s.1-133/H-1227-1229/M-1812-1814) Göre Osmanlı Devleti'nde Suçlar, Suçlular Ve Cezalar (Değerlendirme Ve Metin)” yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.2

2.METNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İncelemesi yapılan 11. Numaralı Kalebend Defterinin tamamı 392 sayfa olup değerlendirilen kısım H. Zilkade 1167 ile Rebiül-evvel 1169 (M. Eylül 1754-Ocak 1756) yılları arasını kapsayan yaklaşık 16 aylık dönemdir. Defterin bu kısmı toplam 200 sayfadır. Yalnız 293 ve 294. sayfalar mükerrer numaralandırılmıştır. Farklı türlerden toplam 665 hüküm bulunmaktadır¹⁰.

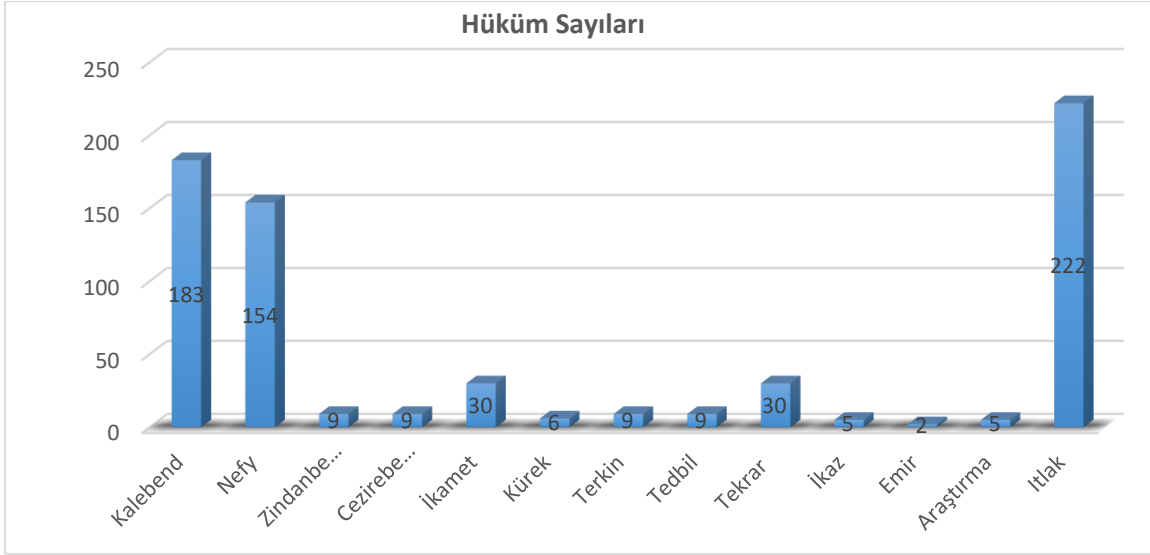
Bu hükümlerin incelenmesi suretiyle çalışma konusu olan süre zarfında Osmânlı Devleti'nde işlenen suçlar ve bu suçlara verilen cezalar, suçların faillerinin isimleri, sosyal durumları gibi genel bilgilere ulaşılabilmektedir. Bunların haricinde mülki birimlerin suç yoğunlukları ile ceza infaz mahalli olarak tespit edilen mahaller hakkında da bilgi edinilebilmektedir.

2.1 Hüküm Türleri

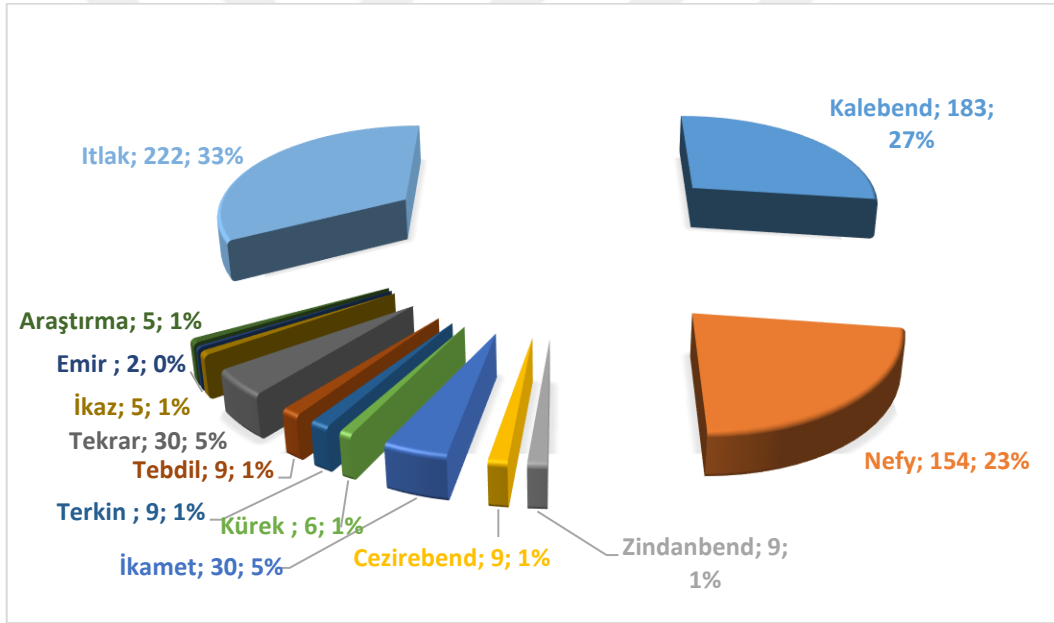
Genel olarak hükümlerin çeşitlerine baktığımızda en büyük payın 409 hüküm ile inceleme metninin %60'ını oluşturan ceza hükümlerinin olduğunu görmekteyiz. Fakat hüküm çeşitlerinin her birini ayrı olarak değerlendirdiğimizde ıtlak hükümlerinin tek başına en çok hüküm sayısına sahip olduğunu görüyoruz. Nitekim 222 hüküm ile ıtlak hükümleri inceleme metninin %33'lük kısmını oluşturmaktadır.

Ceza ve ıtlak hükümlerinin haricinde kalan hükümlerin toplam sayısı ise 45 olup metnin sadece %8'lik bölümünü oluşturmaktadır. Bunların içinde 30 tekrar yazılan hüküm %10'luk paya sahiptir. Geriye kalan %2'lik dilimi ise, emir, araştırma, ve ikaz hükümleri oluşturmaktadır.

¹⁰ Metindeki her bir hüküm, niteliği itibariyle tek bir ceza kategorisine aittir.

Şekil 1 Hükümlerin Sayısal Dağılımı

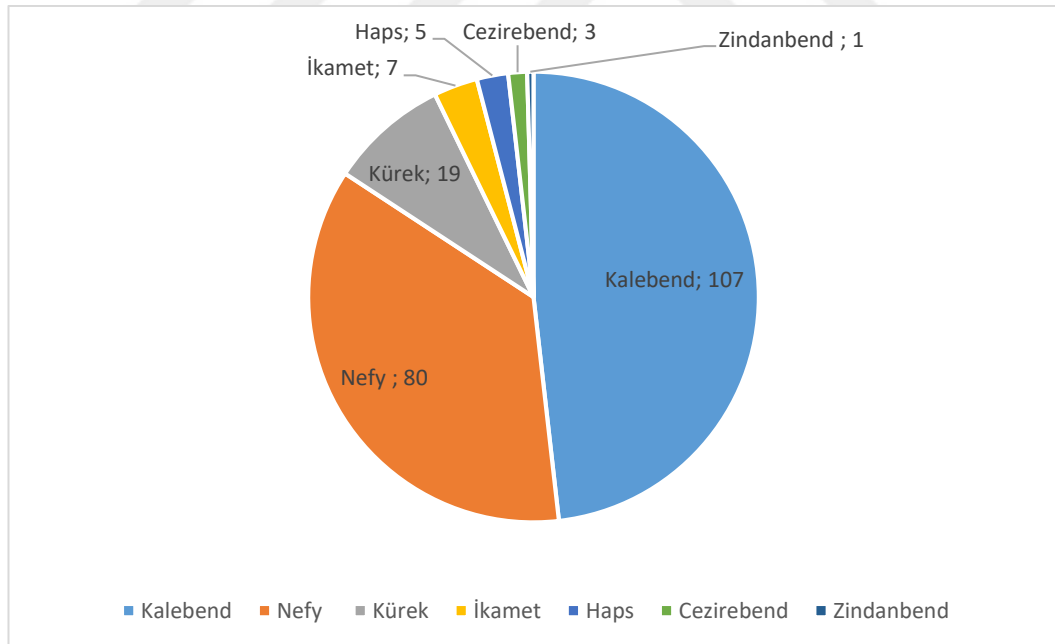

Şekil 2 Hüküm Türlerinin Oransal ve Sayısal Dağılımı

2.1.1 İtlak Hükümleri

İtlak, kelime anlamı olarak “salıverme”, “koyuverme” anlamlarına gelmektedir¹¹. Defterde bulunan ıtlak hükümlerinde " ıtlak " kelimesi ile beraber " *sebîli tahliye* " kelimelerinin de birlikte kullanıldığı görülmektedir. İtlak hükümleri cezalandırılan mahkûmun serbest bırakılmasına dair yazılmış hükümlerdir. İtlak hükümleri incelediğimiz bu defter içerisinde sayısal olarak en fazla sayıya sahip hüküm türüdür.

Defterimizde 222 adet ıtlak hüküm bulunmaktadır. Bu hükümlerin bir kısmının ceza hükümleri tezimizde konu olan 11 no'lu kal'a-bend defterinde yer alırken bir kısmı daha önceki defterlerde yer almaktadır. İtlak hükümlerini ceza türlerine göre ayırdığımızda mahkûmların hangi tür cezaya çarptırıldıklarını ve daha çok hangi ceza çeşidinde mahkûmun affa uğradığını görmekteyiz. Elimizdeki verilere göre 107 ıtlak hükmü, kalebend cezası verilen mahkûmların ıtlakına yöneliktir. 80 ıtlak hükmü, nefy cezası verilen mahkûmların ıtlakıyla ikinci sırada gelmektedir. Bunu sırasıyla 19 kürek, 7 zorunlu ikamet, 5 haps, 3 cezirebend ve 1 zindanbend cezalarının affına ilişkin ıtlak hükümleri takip etmektedir.

Şekil 3 İtlak Hükümlerinin Ceza Türlerine Göre Dağılımı

İtlak hükümleri, kalebend cezası verilen bir mahkûm için ceza yerininin kale dizdarına, nefy cezası verilen bir mahkûm için nefy edildiği yerin yöneticisine hitaben yazılırdı. Hükümlerde önce suçlunun neden cezalandırıldığı belirtilirdi. Ancak genel

¹¹ SAMİ Şemseddin, Kamus-ı Türki, s.126.

olarak suçlar, ceza hükümlerinde olduğu gibi ayrıntılı bir şekilde yazılmamıştır. İncelediğimiz defterde bulunan ceza hükümlerinde mahkûmun ceza süresine dair kesin bir bilgi yoktur. Genellikle " *ıslâh-ı nefis idinceye değin*¹² ", " *salah hali zahir oluncaya değin*¹³ " gibi ifadeler kullanılmıştır. Bu ifadeler ıtlak zamanını belirsizleştirdiği gibi mahkûmun ıtlak edilmesinin de ön koşulu gibi olmuştur. " *iki sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça* ¹⁴ " ifadesi de ceza hükümlerinde bir diğer ön koşul olarak sürekli olarak karşımıza çıkmıştır. Cezalandırma sürecinde olduğu gibi suçluların ıtlak olunmaları için yapılan başvurular Divan-ı humâyûn tarafından değerlendiriliyor ve nihayetinde bir karara bağlanıyordu. Defterimizde tespit edilebilen ceza sürelerinin 1-4 ay ile 1-2 yıllık zaman dilimlerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Tespit edebildiğimiz en kısa süreli ıtlak 20 gün¹⁵ en uzun ıtlak ise 15 yıl¹⁶ sürmüştür. Defterdeki ıtlak hükümlerinin çokluğuna ve ceza sürelerine bakarak şunu diyebiliriz ki Osmânlı Devleti genel olarak bu af taleplerine iyimser yaklaşmış, olumlu karşılık vermiş ve suçluların mahkûmiyet sürelerini çok uzun tutmamıştır.

İtlak sürecine bakacak olursak Müslüman ve gayr-i Müslim mahkûmlarda durum çok ufak nüanslar olsa da birbirinden çok farklı değildir. İtlak talebi suçlunun bizzat kendisi tarafından yapılabildiği¹⁷ gibi ailesi ya da yakınları¹⁸ tarafından da yapılabiliyordu. İtlak emirleri bir sebebe dayandırılarak gerekçeli olarak verilmiş ya da bir şarta bağlanılarak verilmiştir.

Mahkûmların İtlak Edilme Sebepleri

Defterimizdeki ıtlak hükümlerine bakıldığında ıtlak durumunun ortaya çıkması için çeşitli nedenlerin oluşması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu nedenleri genel hatlarıyla şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1) Yakınlarının ve ahalinin ıtlak talepleri¹⁹
- 2) Mahkûmun ihtiyar ve hasta halde olması²⁰

¹² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 200/1, 201/1, 202/2 vs.

¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 197/4, 198/3, 200/1 vs.

¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 233/2, 239/1, 239/3, 241/2 vs.

¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 232/1.

¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 220/4, 289/3, M.294/1, 321/4, 348/4

¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.

¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 367/1.

¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.236/2, 342/1, 287/1, 345/2, 372/1, 376/1.

²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.211/3, 220/4, 247/5.

- 3) Mahkûmun hakkındaki suçların ifk ve iftira olduğunun anlaşılması²¹6.
- 4) Önemli kişilerin rica ve iltimasları²²
- 5) Kendi hâlinde olacağını taahhüt etme veya kefil göstermesi²³
- 6) Suçsuz olduğunun anlaşılması²⁴
- 7) Mahkûmun ıslah-ı nefis etmiş olması/ hüsn-i hal göstermesi ve hüsn-i haline şahitlik edilmesi²⁵
- 8) Mübarek günlere hürmeten²⁶
- 9) Mahkûmun mahareti ile devlete yarar işte emeğinin olması /²⁷
- 11) Mahkûmun cezasını uzun süredir çekiyor olması²⁸
- 12) Mahkûmun fakir ve durumunun perişan olması / çocuklarının ve validesinin sefil-zelil olması/ çocuk sayısının fazla olması²⁹
- 13) Salâh ile meşgul olması³⁰
- 14) İşlediği suçtan dolayı pişman olması³¹
- 16) Bir kâr ve kesbe teşebbüs edemeyip mağdur olması³²
- 17) Uzun müddet iyâl u evlâdından uzak kalması³³,
- 18) Tarafların sulh etmesi³⁴
- 19) Hizmet-i lazimeleri muattal kalması³⁵
- 19) Merhameten afv ve ıtlâk³⁶

²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.206/2, 210/1, 212/3, 213/1, 214/2, 218/4, 265/4, 226/4, 273/1, 302/3, 362/3, 365/1, 367/2, 381/1, 382/2, 384/1, 385/3, 386/.

²² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.360/2, 345/2, 376/1.

²³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.208/1, 220/1, 229/2, 247/2, 286/2.

²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.197/4, 217/3, 219/4, 221/3, 225/3, 243/3, 312/2, 324/1.

²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.202/2, 206/2, 211/3, 220/1, 226/4, 236/2, 241/2, 246/3, 248/3, 252/2, 254/3, 256/2, 259/2, 342/1, 360/2, 369/2.

²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.210/2.

²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.215/2, 256/1, 257/3, 319/3, 369/4, 372/1.

²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.210/3.

²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.197/1, 210/1, 210/2, 210/3, 213/1, 213/3, 223/1, 226/2, 226/5, 231/4, 241/3, 248/2, 248/3, 248/5, 250/3, 251/1, 253/1, 253/2, 253/3, 255/2, 259/1, 273/3, 291/5, 286/2, 308/3, 341/4, 377/3.

³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 197/4, 204/2, 207/1.

³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 234/1, 259/2, MK 319/1, 320/2.

³² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 204/1, 251/1, 276/3, 312/2.

³³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 228/1, 244/2, 250/4, 286/2.

³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 201/2.

³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 223/1.

³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 202/1, 220/2.

- 20) Mahkûmun ve yakınlarının ahvalinin diğەر-gûn olması³⁷
- 21) Mahkûmun, hakkında yazılı emir olmadan tutuklanması³⁸.

Mahkûmların İtlak Edilme Şartları

Mahkûmların ıtlaklarına neden olan hallerin yanı sıra ıtlak edilmek için bazı şartlara bağlandıkları da görülmektedir. Bu şartlar genel itibariyle şu şekildedir:

- 1) Kendi halinde olmak³⁹
- 2) Vilayet, memleket, kale ve vakf işlerine karışmamak⁴⁰
- 3) Başkalarının işlerine, umur-ı nasa, reayaya, fukaraya karışmamak⁴¹
- 4) Vazifeleri olmayan işlere müdahil olmamak⁴²
- 5) Memleketin nizamına hâlel verecek hadiselerden uzak durmak⁴³
- 6) Kanuna aykırı hareket etmemek, memleketin nizamını bozacak olaylardan uzak kalmak⁴⁴
- 7) Âsitâne ve civarına gelmemek⁴⁵
- 8) Belirtilen vilayete, kazaya, kasabaya, karyeye ve civarına varmamak⁴⁶
- 9) Vatan-i asliyesine gitmek ve orada ikamet etmek⁴⁷
- 10) Hacca gitmek⁴⁸
- 11) Kendi çiftliğinde, hanesinde ve yalısında ikamet etmek⁴⁹
- 12) Üzerine edası lazım gelen vergiyi ödemek, kendi menfaati için kullandığı akçeleri ödemek⁵⁰

³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 210/3, 212/3, 236/2, 245/3, 250/3, 251/1, 253/3, 254/3, 259/3, 260/4, 263/3, 276/3, 308/3, 328/3, 341/4.

³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 359/2.

³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 197/3, 219/1, 206/2, 321/2 vs.

⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 197/1, 197/3, 210/2, 286/2 vs.

⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, s. 238/1.

⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, s.213/3.

⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 238/4, 312/2.

⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 221/2, 335/1.

⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. s.11, 202/1, 204/1, 212/3, 225/3 vs..

⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11 s.197/1, 220/1, 236/1, 254/3, 276/3 vs.

⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.204/2, 206/2, 225/3, 233/2, 350/1 vs.

⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 350/1

⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 213/2, 219/2, 258/1, 260/4 vs.

⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 243/1

- 13) Bir ferde dahi taarruz, taaddi, rencide, eziyet, tecrim etmemek⁵¹
- 14) Irzıyla mukayyed olmak⁵²
- 15) Kötü işlerden kaçınmak, el çekmek ve iftiradan uzak durmak⁵³
- 16) Odun ve zahire hususlarına dikkat etmek, fiyatlarına müdahale etmemek ve bunların Âsitâne'ye ulaşmasına dikkat etmek⁵⁴
- 17) Ocak kaidelerine aykırı davranmamak⁵⁵
- 18) Padişaha duacı olmak⁵⁶
- 19) Hakkında şikayet oluşmasına dikkat etmek⁵⁷
- 20) İkamet yerinden başka bir yere bir adım dahi hareket etmemek⁵⁸
- 21) Serhad ağalığı iddiasında olmamak⁵⁹
- 22) Tedris ile iştilgal olmak⁶⁰
- 23) Narh üzerinde satış yapmamak⁶¹

Bahsettiğimiz yukarıdaki şartlar ıtlak hükümlerinin tamamında yer almamaktadır. Devlet tahminimize göre sakıncalı gördüğü suçlar/suçlular karşısında tedbiren şartlar koymayı zorunlu görmüş olmalıdır. Nitekim bazı hükümlerde şart ile beraber bu şartın ihmal edilmesi halinde suçlu şahsın başına nelerin geleceğini anlatmak ve tehdit ile korkmasını sağlamak için “..bundan böyle hakkında teşekki olunur ise yalnız nefy ile iktifâ olunmayup vech-i âhir ile te'dib olunmak..⁶²” gibi tembihde bulunduğu görülmüştür.

2.1.2 Tekrar Hükümleri

Defterde yeniden yazılan 30 adet tekrar hükmü bulunmaktadır. Bu hükümlerin 25'i ceza hükümlerinin tekrarı olup bunlar;12 kalebend, 10 nefy, 4 ikâmet, 1 uyarı ve 1 cezirebend cezası hükmü tekrar yazılmıştır. Bu hükümlerin bazılarında

⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 238/4, 219/1, 204/1, 213/2 vs.

⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11 s.209/4, 226/4, 264/3.

⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 206/2, 209/4, 236/1, 273/1 vs.

⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 219/3, 312/2, 335/1, 381/1 vs.

⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 211/3.

⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 220/4.

⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 244/2, 245/3, 248/2, 248/3 vs.

⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 1, s. 250/3, 259/2.

⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 276/2.

⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 287/4.

⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 328/3.

⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 237/1.

“*müceddeden emr-i şerîfim*” ifadesi kullanılarak cezanın tekrar yazıldığı işaret edilmiştir. Geriye kalan 3’ü ise ıtlak hükümlerinin tekrarlarıdır.

Bu hükümler incelendiğinde hükümlerin tekrar yazılmasının belli başlı nedenleri olduğu görülmektedir. Bu sebepleri şöyle sıralamak mümkündür:

- Cezanın infazına ilişkin, farklı yöneticilere hitaben yazı yazılması⁶³
- Cezanın suçluya bildirilmesi⁶⁴
- Hüküm/cezanın değiştirilmiş ve güncel hali ile yeniden kaydedilmiş olması⁶⁵
- Mahkûmun ceza yerinin değiştirilmesi⁶⁶
- Mahkûmun ceza hükmünün kaybolması ve yeniden defter kayıtlarına bakılması⁶⁷
- Mahkûmun afet (fırtına) sebebi ile ceza infaz mahalli yerine başka bir yere gitmek zorunda kalması ve tekrar ceza mahalline gönderilmesi için emir yazılması⁶⁸
- Verilen hükme/cezaya suçlunun itaat etmemesi, firar etmesi veya yakalanamaması veya hükümde belirtilmeyen bir nedenden emr-i şerifin henüz uygulanamamış olması⁶⁹

Tekrar edilen bazı hükümlerde ise tekrar yazılma nedenine hiç değinilmemiştir⁷⁰. Bu hükümler, sebep belirtmese dahi, içerik bakımından kendinden önce yazılan hükümlerin tekrarı niteliğindedir.

Genel olarak baktığımızda bir hükmün yeniden yazılmasına gerek duyulmasının en temel nedeni suçlunun emre itaatsizliği olduğunu söyleyebiliriz.

2.1.3 Tebdil- Tahvil Hükümleri

Tebdil-tahvil sözcük anlamı olarak değiştirme, değiştirilme anlamlarına gelmektedir⁷¹. Tebdil-tahvil sözcüklerini hüküm tasniflendirmelerinde kullanmamızın

⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.317/3.

⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 284/1, 296/1, 284/1.

⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 229/4, 229/5, 230/1, 254/1, 286/2, 313/1.

⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 279/1.

⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.315/4.

⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 382/1.

⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 256/4, 262/3, 263/1, 272/3, 284/4, 292/3, 298/2, 301/2, 307/3, 325/4, 327/2, 337/1, 339/3, 344/3, 350/2, 372/3.

⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 273/2, 371/1, 379/2.

⁷¹ DEVELLİOĞLU Ferit, Lûgat, s.1194-1120.

sebebi, bazı hükümlerde çeşitli sebeplerle şahısların ceza mahallerinin ve cezalarının değiştirilmesine yönelik kararların alınmış olmasıdır. Defterde toplam 9 adet tebdil tahvil hükmü bulunmaktadır. Tebdil-tahvil hükümlerinde genel itibarıyla her hükmün kendine özgü sebeplerle ortaya çıktığı görülmektedir. 247/5 hükmünde sabık Rum Patrik Basnos? suçu gereği Heğbeli'ye nefy edilmişken ihtiyar, düşkün, hasta olması ve acil hekime ihtiyaç duyuması sebebiyle nefyden afv ve ıtlâk olup, Aynaroz'da ikamete tebdil olunmuştur⁷². 251/4 hükmünde Avlonya sakinlerinden Ebubekir isimli suçlu, Boğazkesen Kal'asında üç seneden beri kal'a-bend iken babası kardeşlerinin sefil ve perişan olduğun bildirmesi sebebi ile kal'a-bend cezası Avlonya'da ikamete tebdil olunmuştur⁷³. 252/4 hükmünde Ali Beg önce Bursa'ya nefy cezası almışken daha sonra bu ceza Yanya'ya ikamete tebdil olunmuştur. Fakat Ali Bey'in hasta olması ve mir-i miranın zulmü sebebi Yanya'ya varamaması sebebi ile Yanya'daki ikamet cezası Âsitâne'ye gelememek şartıyla istediği mahalde ikamete tebdil olunmuştur⁷⁴. 259/3 hükmünde Arnavud Ahmed isimli şahıs Tersane-i Amire'de bir yıldan fazla kürek cezasında kaldığı için ıtlakını talep etmiş talebi kabul edilmiş ve Selanik'e nefye tebdil olunmuştur⁷⁵. 275/2 hükmünde damadını öldüren Mehemed Çâvûş'un Boğazkesen Kal'asında mahbûs olduğunu ihbâr olunmağla müteveffâ-yı mezbûrun vâris ve eytâmları istid'aları üzre kâtil-i mezbûr Mehemed Çâvûş kal'a-i mezbûreden ihrâc ve cezîrelerden bir cezîreye nefy ve cezîre-bend olunması tebdil olunmuştur⁷⁶. 279/1 hükmünde Mustafa'nın ıslâh-ı nefsi için Sultaniye Kal'asında yer olmaması sebebi ile Seddül bahr Kal'asına kal'a-bendi tebdil olunmuştur⁷⁷. 306/4 hükmünde ise Müderris Davut Efendi'nin daha önce Bozcaada'ya aldığı ikamet cezası Birgi'ye nefye tebdil olunmuştur⁷⁸. 325/1 hükmünde ise Âsitâne'ye odun nakletmeyenlerin Boğazkesen Kal'asına kal'a-bend edilmesi hükmü diyâr-ı ahara nefye tebdil olunmuştur⁷⁹. 368/3 hükmünde ise Selanik'e nefy cezası alan şahısların sayısı tebdil olunmuştur⁸⁰

⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 247/5.

⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 251/4.

⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.252/4.

⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.259/3.

⁷⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.275/2.

⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.279/1.

⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.306/4.

⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.325/1.

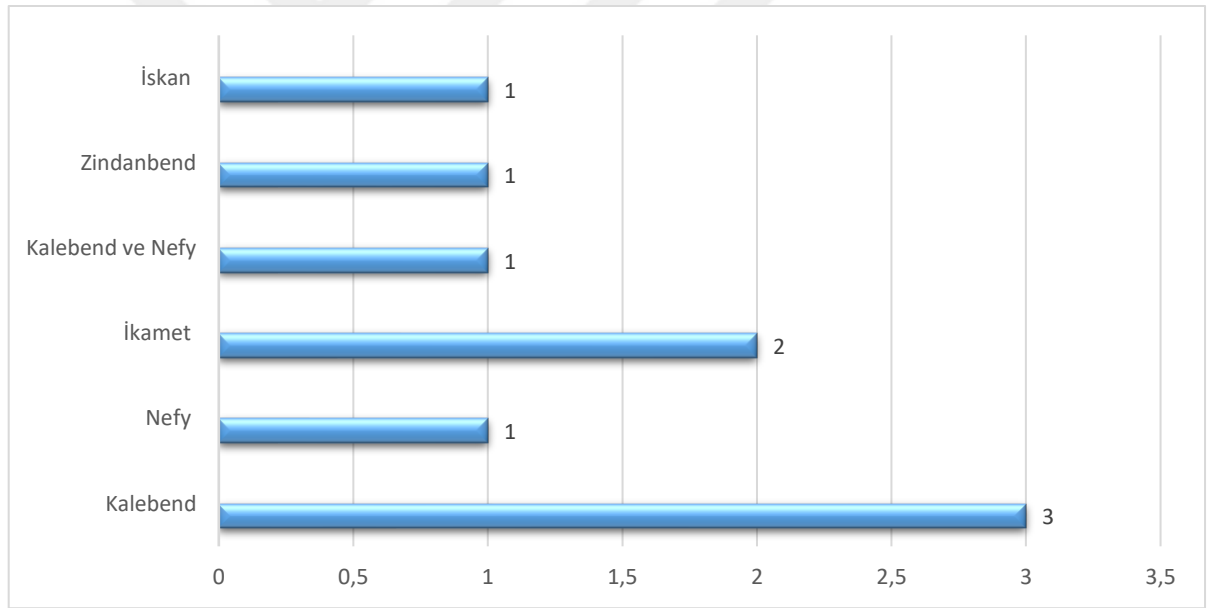
⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.368/3.

2.1.4 Terkin Hükümleri

Terkin; yazılı bir şeyi bozma, çizme, silme⁸¹ anlamlarına gelmektedir. İncelediğimiz defterde 9 adet terkin kaydı bulunmaktadır.

Bir hükmün terkin olunduğunu şu şekilde anlaşılmaktadır. Ceza hükmünün üzerine terkin kelimesi yazılarak sağ baştan sol alta doğru bir çizgi çizilmesi suretiyle⁸² emrin kaydının terkin olunduğu gösterilmiştir. Hükümlerin üzerine düşülen şerhlerde ise terkin edilme sebepleri " *memleket-i mezbûre re 'âyâsına ta 'addîden keff-i yed ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmasına ocaklu ve zâbitânı ta 'ahhüd ve tekeffül eylemeleriyle emr-i şerîfimle kalemde hıfz ve kaydı terkîn olunmak* ⁸³" kısaca anlatılmıştır.

Metinde terkin hükümlerini türlerine göre ayırdığımızda 3 kalebend, 1 zindanbend, 1 iskan, 1 nefy, 1 nefy ile kalebend⁸⁴ ve 2 ikamet emri hükmünün terkin olunduğunu görmekteyiz.

Şekil 4 Terkin Olunan Hükümlerin Ceza Türlerine Göre Dağılımı

2.1.5 Diğer Hüküm Türleri

Şimdiye kadar üzerinde durduğumuz hükümlerin haricinde defterde 3 farklı türde daha hüküm yer almaktadır. Bunlar emir, ikaz ve araştırma hükümleridir. .

⁸¹ DEVELLİOĞLU, Ferit, Lûgat, s.1266.

⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.204/1, 216/2, 227/3, 232/1, 266/2, 271/1

⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. s.216/2.

⁸⁴ 204/1 numaralı hükümde önce Nefy sonra Kal'a-bend cezası verilmiştir.

Bunların içinde en fazla yazılan hüküm türü ise ikaz/uyarı hükümleridir. Bu hüküm türünde işlenen suçun tekrar edilmemesi için şahıslar ikaz ve tenbih edilmiştir. Bu hükümlerin bazılarında "*tenbih ve şerr ü mazarratları men' ve yine mütenebbih olmayup bu misüllü hareketde bulunurlarsa*" uyarı amacı ile bu ifadeler kullanılmıştır. Toplam 5 adet ikaz hükmünün 2'sinde hınta alım-satımına ve hıntanın Âsitâne'ye gelişine engel olanlar uyarılmıştır⁸⁵. Kalan 3 ikaz hükümde ise kendü hâlinde olmayup, ahaliye zarar veren ve düzeni bozan kişiler uyarılmıştır⁸⁶. Böylelikle devlet hem var olan huzur ortamını korumuş, devam eden işlerin aksaması engellenmiş hem de vatandaşına ceza vermeden onu kazanmaya çalışmış oluyor.

Bir diğer hüküm türü ise araştırma hükümleri olup metinde toplam 5 adet bulunmaktadır. Bu hükümlerin 4'ü isnad olunan suçun gerçekte var olup olmadığı hakkında⁸⁷, 1'i ise haksız yere kal'a-bend edilen ve malları elinden alınan şahsın ıtlak edilmesini talep etmesi⁸⁸ ve gerçeğin ortaya çıkarılması için yazılmış hükümlerdir.

Bir diğer hüküm türü emir hükümleridir. Toplam 1 adet olan bu hükümde Türkmen ve Kürd taifesinden bir grup göçmenin İznikmid civarında iskanı emredilmiştir⁸⁹.

2.2 Suçların Tasnifi ve Değerlendirmesi

Defterde tespit edebildiğimiz suçları dört temel başlık altında kategorize etmeye çalıştık. Bu başlıklar kişiye, toplumsal düzene ve asayişe ilişkin suçlar; devlet otoritesine ve kamu düzenine ilişkin suçlar; mali ve ekonomik düzene ilişkin suçlar ve adli düzene ilişkin suçlardır.

Suçlar tanımlanırken olabildiğince hükümlerde kullanılan dile uygun, genel ve kapsayıcı başlıklar kullanılmaya gayret edilmiştir. Bu sebeple bazı suçlar anlam olarak birbirine yakın olsalar dahi hükümde geçen ifadeyi korumak adına ayrı başlıklar altında gösterilmiştir. Bu şekilde tespit edilen ve tanımlanan 153 başlıktan 1473 adet suç tespit edilmiştir. Tablodaki veriler hazırlanırken ceza hükümleri temel alınmıştır.

⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 214/1, 262/2.

⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.217/1, 217/2, 307/2.

⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 225/2, 227/2, 241/1, 293/2.

⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 388/1.

⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 197/2.

İtlak hükümlerinde belirtilen suçlar, aynı suçlular için hali hazırda ceza hükümlerinde sayıldığı için toplam sayıya dahil edilmemiştir.

Tablo 1 Suçların Hükümlere Göre Dağılımı

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
1.	Adam/Kadın/Çocuk Hapsetmek/Dağa Kaldırmak /Kaçırarak/Esir/Ahz etmek	203/1, 241/1, 273/4, 292/1, 296/3, 331/3, 346/1, 356/3	8
2.	Adem-i imtizâc/Huşûnet/Şirret	324/4	1
3.	Ahâlîyi birbirine düşürmek /arasını açmak /nifâk/ kıyl ü kâl	278/1, 300/5, 316/1, 319/2, 359/3, 359/5, 363/1, 368/2	8
4.	Ahâlînin karyesini terke sebep olmak	200/2, 305/1	2
5.	Ahâlî ve ocak büyükleri ile geçinememek ve yoldan çıkmak	233/1	1
6.	Ahâlîye zarar vermek (ahaliye ilkâ-i şûrur/ızrara tasaddî/ ızrâr-ı ib'âd /îsâl-i mazarrat/îsâl-i hasâret / tetâvül-i dest/tekdîr)	198/1, 199/3, 205/2, 207/2, 227/1, 250/5, 266/2, 273/4, 282/2, 284/2, 290/1, 292/3, 294/1, MK.294/2, 299/2, 304/2, 308/2, 311/2, 319/2, 325/3, 325/3, 329/2, 331/3, 336/1, 336/1, 340/1, 340/2, 351/4, 352/1, 352/4, 356/3, 361/2, 364/3, 367/4, 371/1, 378/2, 380/2, 388/2	38
7.	Ahâlîyi veya kişileri zincire ve tomruğa bağlamak	205/3, 219/1, 235/4, 271/2, 281/4, 298/1	6
8.	Ahâlîyi/Fukarâyı rencide ve/veya remide etmek	198/1, 205/3, 228/3, 235/4, 241/, 287/2, 323/2, 328/2, 329/1, 389/4	10
9.	Ahâlîyi tahrîk etmek	198/3, 201/3, 242/3, 259/1, 262/3, 285/2, 288/1, 306/1, 310/3, 315/2, 321/1, 322/2, 328/2, 332/1, 340/1, 340/4, 341/5, 355/3, 360/3, 364/3, 383/2, 384/4	22
10	Ahkâm-ı nücûmiyye ile iştigâl olmak/müneccim olmak	359/3, 359/5, 360/1, 363/1, 364/2, 368/2	6
11	Âlet -i harb/ eslihâ/ cerihâ ile gezmek	198/2, 220/3, 222/3, 223/1, 230/4, 255/3, 261/1, 275/1, 282/1, 282/2, 299/1, 304/2, 319/2, 326/1, 333/1, 356/3, 363/3, 383/1, 392/3	19
12	Âlet-i harb ile saldırmak	228/3, 289/2, 334/3, 385/2	4
13	Arâzî/emlâk/tarla/ev zabt etmek	305/1	1

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
14	Borcunu edâda imtinâ etmek	370/2, 374/5, 378/3, 380/1	4
15	Câriyelerin yaşadığı menzile girmek	MK.293/3	1
16	Cebâbîre	202/2, MK.293/4, 333/1	3
17	Cebren kızları istediği kişilerle evlendirmek/ Nikah akdi için rüşvet almak	208/1, 281/4	2
18	Celb-i mâl/menfaat sevdâsında olmak	206/4, 217/1, 257/4, 258/2, 272/2, 285/1, MK.293/1, 297/3, 328/1, 343/2, 385/2	11
19	Cevr/ eziyet/zulm/ta'addî	199/3, 200/2, 207/1, 208/2, 208/3, 210/4, 212/1, 220/3, 222/3, 224/2, 228/3, 241/1, 245/2, 273/4, 276/4, 287/2, 290/3, 292/1, 294/3, 299/2, 321/1, 323/2, 328/2, 334/4, 338/1, 357/4, 378/2	22
20	Daire-i Mevlânın izmihlâline bâdî olmak/kulların Hazret-i Mevlâna'nın dergâhından ayrılmalarına sebep olmak	226/1, 227/3	2
21	Darb ve/veya Cerh/ Uzun Kesme	197/3, 198/2, 219/1, 201/1, 201/2, 202/2, 203/1, 205/1, 205/3, 206/1, 215/3, 220/2, 220/3, 228/3, 229/3, 230/2, 232/2, 233/2, 237/2, 259/4, 261/1, 264/1, 268/3, 269/1, 269/2, 272/2, 273/4, 276/4, 281/3, 281/4, 282/1, 283/1, 287/3, 288/2, 289/2, MK.293/1, MK.293/4, 296/3, 299/1, 299/2, 304/2, 318/4, 334/3, 363/2, 385/2, 392/3	46
22	Ehl ü iyâle/Ehl ü iyâlin/Ehl-i ırzın ırzına ve Ümmet-i Muhammed'e ta'arruz/sû'-i kasd	223/1, 224/1, 230/2, 231/2, 261/1, 266/3, 272/2, 299/1, 338/1, 343/1, 343/2, 351/4, 356/3, 363/3, 383/1, 385/2, 387/2	17
23	Ekmek pişirme ve satma kurallarına uymamak	364/1, 375/3, 381/2, 387/1	4
24	Eşirâyı/ Eşkiyâyı/ Erâzili tahrîk	279/2, 284/2, 292/3, 320/1	4
25	Eşkiyâlık/Şekâvet/Şiddet	197/3, 205/3, 207/2, 209/1, 216/2, 216/3, 217/3, 220/3, 223/1, 223/2, 232/4, 255/3, 261/1, 273/4, 275/1, 282/2, 287/3, 289/1, 293/2, 299/2, 329/2,	29

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
		331/3, 339/1, 343/2, 351/4, 361/2, 364/3, 381/4, 390/4	
26	Ev/Hâne/Konak/Çiftlik/Menzil/Dükkan basmak/yakmak ve bunlara gizlice girmek Bağ-bahçe harâb etmek ve Bahçe/Arsa/ Menzil zapt etmek	200/1, 203/1, 209/1, 219/1, 223/2, 229/3, 230/2, 236/4, 237/2, 244/1, 257/4, 261/1, 263/1, 269/1, 272/2, 273/4, 275/1, 276/4, 279/2, 280/4, 281/4, 283/1, 288/2, 289/1, 292/1, 318/4, 334/4, 344/2, 383/1	29
27	Fezâhat	218/1, 257/4, 325/3	3
28	Fevâhiş avretler ile ülfet	205/1, 244/3, 291/2, 293/2, 326/1, 343/1, 347/2	7
29	Fi'l-i şeni /Fi'l-i şeni kasdı/ef'âl-i şeni'a	199/2, 200/1, 204/3, 223/1, 224/1, 236/4, 261/1, 261/2, 269/2, 273/4, 280/4, 288/2, 289/1, 292/1, 293/2, 299/1, 326/1, 331/3, 346/2, 356/3, 363/2, 381/4	22
30	Firâr etmek	199/2, 200/1, 209/1, 210/5, 220/3, 282/1, 289/1, 293/1, 293/2, 322/3, 360/3, 361/2, 363/2, 367/4, 370/1, 370/2, 378/3, 392/2	18
31	Fitne-Fesâd çıkarmak/ çıkarmaya çalışmak (îkâz-ı fitne/mûkız-ı fitne/ muharrik-i fesâd/ Bâ'is-i fitne/ ilkâ-yı fitne/ ilkâ-i fesâd/ îsâl-i fitne/ ehl-i fesâd/ fîsk-ı fesâd/ envâ'-i fesâd/ fesâda şürû/ fesâd adet-i müstemirre olmak	198/2, 200/1, 202/2, 205/3, 209/1, 218/3, 222/3, 223/2, 224/2, 228/3, 231/2, 232/1, 232/4, 235/1, 236/4, 248/1, 255/3, 256/3, 257/4, 261/1, 266/3, 267/1, 273/4, 275/3, 280/2, 281/4, 282/2, 284/2, 285/2, 286/1, 289/1, 291/2, 292/3, 294/1, 297/1, 299/2, 300/5, 303/1, 304/2, 305/3, 308/2, 315/2, 316/1, 322/3, 328/1, 328/2, 329/2, 331/3, 340/1, 340/2, 341/5, 346/2, 352/1, 353/4, 360/3, 361/2, 367/4, 379/1, 384/4, 390/4	60
32	Fuhuş Yapmak/Fahişelik/Kadın ile basılmak	204/3, 265/1	2

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
33	Gadr	210/4, 213/2, 235/1, 260/3, 281/3, 300/1, 329/1, 366/1	8
34	Gamz etmek/Gammazlık	217/1, 232/1, 245/2, 271/2, 348/4,	5
35	Halkın erzâkını telef etmek	MK.293/1	1
36	Hetk-i ırz	200/1, 205/3, 217/3, 220/3, 223/1, 223/2, 224/2, 230/2, 236/4, 247/3, 266/2, 275/1, 282/4, 292/1, 294/3, 296/3, 301/1, 303/1, 304/2, 326/1, 334/3, 334/4, 343/2, 373/2, 379/1, 385/2	26
37	Hırsızlık/Sirkat	200/2, 216/2, 244/1, 246/1, 259/2, 259/3, 260/5, 341/3, 381/4	9
38	Hür insanı köle/câriye olarak satmaya kalkmak	232/3, 343/3	2
39	İtlâk şartına aykırı davranmak	389/2	1
40	İbadethaneye zarar vermek	267/1	1
41	İfk ü iftirâda bulunmak	207/1, 250/5, 270/2, 272/1, 273/4, 285/1, 296/3, 297/3, 308/3, 315/1, 330/4, 362/2, 364/2	13
42	İhtilâl/İsyân çıkarmaya kalkmak /sebep olmak	211/3	1
43	İtâle-i dest/hıyânet	291/4, 292/1, MK.293/1, MK.293/4	4
44	İtâle-i lisân / dest-i tetâvül/ dest-dirâzlık	222/3, 266/2, 276/1, 283/1, 325/3, 328/1, 391/1	7
45	İzâle-i bîkr	216/2	1
46	Kasaba ve karyeleri harap eylemek	205/2, 207/1	2
47	Karye istilâ etmek / basmak/ yakmak	198/2, 258/2, 269/1, 294/1	4
48	Katl Etmek/katl-i nüfûs/sefk-i dimâ	200/2, 202/2, 203/1, 205/1, 208/3, 209/1, 211/2, 216/2, 228/2, 230/2, 231/2, 236/4, 256/3, 257/4, 259/4, 264/1, 268/3, 269/1, 273/4, 275/1, 275/2, 276/4, 280/4, 281/3, 281/4, 282/1, 283/1, 289/1, 290/1, 292/1, 293/2, 294/3, MK.294/2, 299/2, 301/1, 304/2, 331/3, 334/4, 338/1, 343/2, 351/4, 356/3, 358/4, 361/1, 383/1, 383/4	41

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
49	Katl kasdıyla ta'arruz/sû-i-kasde cesâret	207/1, 220/3, 223/2, 228/3, 296/3, 322/4, 333/1, 346/2, 363/3, 391/1	10
50	Katle azmettirmek/ katli ettirmek	218/3	1
51	Kendi halinde olmamak	198/2, 199/2, 200/2, 201/3, 202/3, 204/1, 204/3, 205/1, 205/2, 205/3, 206/1, 206/3, 208/1, 209/1, 210/5, 211/3, 211/4, 213/5, 218/1, 222/3, 223/1, 224/1, 224/2, 226/1, 228/2, 230/4, 231/2, 232/1, 232/2, 232/4, 235/4, 241/1, 242/3, 245/2, 250/5, 256/3, 257/4, 261/1, 262/3, 266/2, 267/1, 269/2, 270/1, 270/2, 272/2, 281/1, 284/2, 285/1, 285/2, 289/1, 291/3, 292/3, 293/2, 294/1, MK.293/1, 296/3, 297/1, 298/1, 300/2, 301/1, 301/3, 303/1, 304/2, 305/3, 307/2, 308/2, 309/1, 311/2, 321/1, 322/4, 323/2, 329/1, 329/2, 330/1, 332/1, 334/3, 338/1, 339/2, 340/2, 340/4, 341/2, 341/5, 343/1, 344/2, 346/1, 348/1, 348/4, 351/4, 353/1, 356/3, 360/3, 361/2, 363/3, 366/1, 366/3, 367/4, 368/4, 369/5, 378/2, 379/1, 380/2, 383/2, 390/3, 390/4, 391/1, 392/3	106
52	Küfür etmek/şütûm-ı galîza/şetm	198/2, 206/1, 207/2, 212/2, 215/3, 220/3, 224/2, 232/2, 235/1, MK.293/1, MK.293/4, 296/3, 299/1, 322/4, 363/3	15

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
53	Mâl/Eşyâ/Akçe/Hayvan/Arâzî/Emlâk Yağma/Gâret/Nehb/Gasb/Ahz	199/3, 200/2, 202/3, 203/1, 205/3, 209/1, 215/1, 216/2, 219/1, 222/3, 223/2, 227/2, 228/2, 229/3, 235/1, 237/2, 241/1, 247/3, 249/3, 257/4, 258/2, 269/1, 270/2, 273/4, 278/3, 279/2, 280/4, 282/2, 283/1, 284/1, 288/2, 289/1, 290/1, 292/1, 293/2, 294/3, MK.293/1, 299/2, 301/1, 325/3, 331/3, 334/4, 338/1, 343/2, 351/4, 356/3, 357/4, 361/1, 373/2, 376/3, 378/2, 379/1, 383/1	53
54	Mâl/Mülk yakmak/yangın çıkarmak	228/3, 246/1	2
55	Mekr/Hile/Desîse	286/3, 316/1, 328/2, 368/5, 380/2	5
56	Mel'anet	250/5, 270/1, 273/4, 285/1, 301/1, 303/1, 319/2, 329/2, 361/2, 367/4	10
57	Metropolide/piskoposa/mansibâ itâ'at etmemek	307/1	1
58	Müfsid/ Muharrik	222/2, 232/1, 297/1, 312/3, 319/2, 321/1, 323/3, 366/1, 376/3, 388/2	10
59	Musallat Olmak/Musallat Etmek/Tasallut eylemek/Taslît	266/2, 269/2, 271/2, 292/1, 340/4, 379/1, 391/1	7
60	Muzırrü'l-ibâd	228/2, 267/1, 278/3, 293/2, 373/2, 379/1	6
61	Muzırru'n-nâs	208/3, 250/5, 256/3, 300/5, 376/3	5
62	Mütegalibe/eşirrâ	202/2, 207/1, 208/1, 217/3, 220/2, 221/1, 260/1, 275/3, 287/3, 333/1, 340/4, 357/4, 369/5	13
63	Müslüman kadınları/erkekleri yoldan çıkarmak	204/3, 347/2	2
64	Nâ-mahrem kimseler ile ülfet	199/2, 381/4	2
65	Nefy Cezâsından ıtlâk olmadan dönmek	291/3, 390/3	2
66	Re'ayânın/Fukarânın/Neferâtın/Vakfın/ Ahâlînin Perâkende ve/veya Perîşân olmalarına sebep olmak	198/2, 199/3, 207/1, 217/1, 227/2, 231/2, 235/4, 245/2, 249/3, 266/2, 269/1, 271/1, 275/1, 276/4, 282/2, 284/2, 285/1, 292/3, MK.293/4, 298/1, 300/1, 300/2, 303/1, 305/1, 308/2, 322/4, 323/2,	34

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
		325/3, 329/1, 330/4, 336/1, 338/1, 348/4, 392/3	
67	Re'âyâyı/fukarâyı ehl-i ırza/örfe gamz ve tecrîm ettirmek	205/1, 208/1, 245/2, 286/3, 290/3, 300/2, 308/1, 330/4, 340/4, 348/4, 353/1, 360/3, 367/4	14
68	Sâ'î bi'l-fesâd/Fesâd üzre olmak/ehl-i fesâd /Fesâda tasaddî /mefsedet/fesâdât/ ifâ-i fesâd/şenâ'at	200/1, 204/3, 207/1, 208/3, 218/1, 224/1, 228/2, 256/3, 269/2, 278/3, 284/2, 291/2, 293/2, 300/5, 301/3, 311/2, 322/4, 343/2, 352/1, 373/2, 384/2	21
69	Sarhoşluk/sekrân/içki içmek/şürb-i hamr/müdmîn-i hamr/mest-i müdâm	199/2, 205/1, 209/4, 218/1, 220/3, 222/3, 272/2, 288/2, 304/2, 326/1, 333/1, 334/3, 343/1	13
70	Ser-i cemiyet olmak/Adam toplamak	211/4, 226/1, 256/3, 328/1, 361/2, 380/1	6
71	Serseri geşt ü güzâr/başıboş olmak	216/3, 218/1, 220/3, 227/2, 230/2, 232/4, 269/1, 273/4, 280/3, 293/2, 326/1, 331/3, 334/3, 341/2	14
72	Suç işlemekte ısrâr/ Bir türlü ıslâh olmamak	227/3, 282/2, 284/2, 285/2	4
73	Sû-i hâl /sû-i hareket/	203/1, 227/4, 244/3, 245/1, 278/1, 287/2, 346/2, 381/4, 384/2,	9
74	Şab-ı emred çocuğu/sagîre kızı istismar veya istismara teşebbüs/ bîkr-i izâle/ diyâr-ı ahara satma (fi'l-i şenî veya fi'l-i şenîye kâsd	216/2, 220/3, 236/4, 288/2, 296/3, 331/3	6
75	Şer'-i Nebeviyi küçük görme/ hafife alma	207/2	1
76	Tacîz/tağrîr	199/1, 213/5, 226/1, 227/3, 245/1, 278/1, 280/2, MK.294/1, 297/3, 321/1, 352/4, 384/4	12
77	Tahvîf ve/veya Tehdîd	212/2, 222/1, 251/2, 260/1, 266/2, 287/2, 336/1	7
78	Tama'-ı hâm	200/2, 222/1, 260/3, 276/1, 276/4, 337/2, 357/4, 374/1, 378/1	9
79	Tecrîm/tağrîm	222/1, 228/2, 232/1, 241/1, 245/2, 249/3, 269/2, 292/1, 296/3, 298/1, 328/1, 341/5, 343/2, 357/3	14
80	Uygunsuz sözler söylemek (kelimât-ı nâ-bercâ/kelimât-ı nâ-seza/kelimât-ı şenî'a/tefevvüh	207/2, 263/1, 287/2	3

Sıra	Kişiye, Toplumsal Düzene ve Asayişe İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
81	Uygunsuz/Kötü davranışlarda bulunmak (harekât-ı nâ-marzîye/hilâf-ı marzî hareket/nâ-hemvâre hareket/nâ-mülâyim/ hareket-ı nâ-bercâ / hareket-ı nâ-pesendîde /bî-edeblik etmek	211/3, 232/1, 288/2, 307/2, 323/2, 325/3, 330/1, 348/1, 357/1, 368/2, 368/4, 369/5	12
82	Üzerine elzem olmayan kelimata cesaret etmek	209/2, 209/3	2
83	Vazifesi olmayan işlere karışmak	250/5, 329/1, 348/1, 362/1, 390/4, 391/3	6
84	Yalancılık/tezvîrât/erâcîf/kizb	207/1, 232/1, 232/4, 245/2, 263/1, 266/2, 278/1, 284/2, 286/3, 292/3, 297/2, 311/2, 319/2, 343/2, 359/3, 364/2, 368/2, 380/2, 387/2	19
85	Yasak zahîre satışı yapmak/ yasaklanmış sîm tel işlemek	322/1, 375/1	2
86	Yol Kesmek	202/3, 216/2, 230/2, 289/1, 293/2, MK.294/2, 331/3, 376/3, 378/2, 383/1	10
87	Zimmet	203/1	1
88	Zararlı Kimseleri (Eşkıyâ/Erâzil/Eşirrâ/Haşerât/Zâlim/Haydût vb.) başına toplamak/işbirliği/yardım/himâye etme	197/3, 201/3, 202/3, 204/3, 205/3, 207/1, 217/3, 220/2, 222/3, 228/3, 229/3, 230/2, 230/4, 231/2, 245/2, 247/3, 250/5, 257/1, 257/4, 258/2, 261/2, 266/3, 269/1, 269/2, 270/1, 271/1, 280/4, 281/4, 282/2, 286/2, 287/3, 292/1, 293/1, 293/2, 294/1, 294/3, 299/2, 303/1, 308/2, 322/4, 323/2, 325/3, 326/1, 328/2, 331/2, 331/3, 336/1, 337/2, 338/1, 346/1, 358/2, 361/2, 364/3, 368/5, 370/1, 383/1, 391/3	57
89	Zulm ü ta'addinin/ fesâd ve şekâvetin nihâyeti olmamak /hadden efvân olmak	207/2, 208/1, 222/1, 227/2, 284/1, 249/3, 252/1, 256/3, 267/1, 269/1, 272/2, 282/2, 283/1, 285/1, 286/1, 290/3, 292/1, 294/3, 298/1, 311/2, 322/4, 336/1, 370/2, 384/2, 385/2, 391/1	26

Sıra	Devlet İdaresine ve Kamu Düzenine İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
1.	Askerilik iddi'asında bulunmak	201/1, 270/1, 284/2, 331/3	4
2.	A'yânlık iddi'asında bulunmak	197/3, 207/1, 217/3, 284/1, 252/1, 280/4, 286/1, 292/1, 299/2, 316/1, 333/1, 335/1, 357/4	13
3.	Atanmış olan görevliyi kabul etmemek	217/1	1
4.	Devlet görevlilerine itâ'atsizlik/ Rencîde/ Saldırmak/ Etki etmek/ Habs Etmek/Görevlerine engel olmak/	206/1, 270/1, 285/1, 287/3, 288/2, 290/3, 298/1, 301/3, 323/1, 344/2, 351/3, 363/2, 364/3, 370/1	14
5.	Esâmî çalmak	260/3	1
6.	Görevini yerine getirmekte rehâvet/ tekâsül/kötüye kullanmak/ terk etmek	203/1, 206/4, 211/1, 245/1, 285/1, 293/1, 315/1, 316/1, 316/2, 353/3, 353/4, 361/3, 362/1, 362/2, 386/3	15
7.	Görevli atamak/	217/1, 297/1, 366/3	3
8.	Hilâf-ı kâ'ide-i ocak hareket	211/3, 309/1, 331/3, 353/3	4
9.	Haremeyn-i Muhteremeyn kurâlarının nizâmını bozmak/ Mâl-ı Haremeyn'in edâsında zorluk çıkartmak	297/3, 329/1	2
10.	Kalyon inşâsı için lazım olan keresteyi yollamamak	337/3	1
11.	Kalyonculuk iddi'asında olmak	216/3	1
12.	Kal'anın ihtilâline bâ'is olmak	250/5	1
13.	Kanûna/Emre/Hüccete/Zabitlere/ Serdârlara itâ'atsizlik /Uygun olmayan hareketlerde bulunmak/ kanûnun icrâsına engel olmak	197/3, 200/1, 201/1, 201/3, 205/2, 207/1, 211/3, 212/1, 216/2, 217/2, 218/4, 221/1, 223/2, 228/3, 229/1, 230/2, 232/2, 247/3, 248/1, 284/1, 267/1, 270/2, 278/2, 282/1, 286/3, 288/1, 288/2, 289/1, 290/2, MK.293/1, 295/3, 316/1, 322/2, 323/3, 324/2, 325/2, 325/3, 328/2, 330/1, 330/4, 331/2, 338/1, 347/1, 349/3, 354/2, 355/1, 356/3, 357/3, 357/4, 360/3, 363/2, 367/4, 373/1, 375/1, 375/3, 385/2, 390/3, 391/3, 392/3	59
14.	Kazâ nizâmını bozmak	202/2, 286/1, 353/1, 380/2	4
15.	Kazânın/ Ahâlînin ihtilâline yol açmak	287/3, 307/2, 310/3, 329/2, 338/1, 360/3, 373/2, 390/4	8
16.	Ma'den nizâmını bozmak/umûruna ihtilâl vermek/ Kömürcüleri ve ustaları maden hizmetine göndermemek	222/2, 360/3	2

Sıra	Devlet İdaresine ve Kamu Düzenine İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
17	Memleket nizâmını bozmak/ memleketi rahnedâr etmek/muhill-i nizâm-ı memleket/ihtilâl-i nizâm-ı memleket	198/2, 215/1, 216/2, 230/4, 232/4, 250/5, 259/1, 284/2, 286/3, 288/1, 292/3, 294/1, MK.294/3, 305/3, 306/1, 308/2, 311/2, 315/1, 328/1, 331/2, 339/1, 340/1, 348/1, 358/2, 361/2, 367/4, 388/2	27
18	Menzil nizâmını bozmak	384/3	1
19	Müftiyi azl ettirmek/ şeyhû'l-İslâma tasaddi etmek	253/5	1
20	Mühim işlerin yapılmasına engel olmak/geciktirmek	354/2	1
21	Nâ'ibi azl ettirmek için şirrete sülûk etmek	353/2	1
22	Nizâm-ı serhaddin ihtilâline bâdî olmak	218/1, 300/5	2
23	Rüşvet almak	270/2, 331/2, 361/1, 362/2	4
24	Sahte evrak hazırlamak/hazırlatmak/ Sahtekârlık	204/1, 210/4, 213/2, 278/1, MK.293/2, 301/1, 314/1, 336/1, 369/3	9
25	Sancak nizâmını bozmak	265/2	1
26	Serdarlığı fuzûlî zabt, serdarlık umûruna müdahale	212/1, 281/4	2
27	Tüccâr tâ'ifesini tahrîk	373/1	1
28	Vilâyet/Livâ nizâmını bozmak/ihtilâl-i vilâyete bâ'is olmak/ vilâyet umûruna karışmak	217/1, 236/4, 250/5, 262/3, 273/4, 328/1, 361/2	7
29	Yeniçerilik iddi'asında bulunmak/ yeniçeri zabitliği umûruna ta'arruz	211/2, 255/3, 282/2, 286/3, 309/1, 318/4, 367/4	7
30	Zorla ve/veya menfaatlerine göre arz/arz-ı hâl/ilam/mürâsele/temessük yazdırmak/almak	306/1, 312/3, 323/1, 331/2, 366/3, 371/1	6
31	Zabitânı tahrîk	339/2	1
32	Zabitliği ve Nakîbü'l-eşraf kaymakamlığını kendine tahsis ettirmek	281/4	1
33	Karye umûruna karışmak/nizâmını bozmak/ ihtilâline yol açmak	287/2, 294/2, 318/4, 348/4	4
34	Kasabanın/beldenin ihtilâline bâdî olmak	207/1, 226/1, 248/1, 269/2, 290/1, 299/2, 325/3, 340/2, 364/2, 392/2	10

Sıra	Mâli/Ekonomik Düzene İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
1.	Ahâliden haksız ve ziyâde vergi/ücret taleb ve/veya tahsil etmek	215/3, 222/1, 284/1, 257/1, 258/2, 269/1, 271/1, 280/4, 281/4, 285/1, 286/1, 290/3, 292/1, 298/1, 308/2, 311/2,	21

Sıra	Mâli/Ekonomik Düzene İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
		316/1, 321/1, 361/2, 370/2, 389/4	
2.	Beytül Mâl'a tecâvüz etmek	276/1	1
3.	Ceyb-i Hümayun malını vermemek/verdirmemek/ Üzerine düşen hizmetleri yapmamak	201/3, 300/1	2
4.	Hilâf-ı inhâ ve cebr ile timârları ele geçirmek ve/veya âhara tevcih ettirmek	210/4, 213/2, 250/5, 265/2, 300/4, 312/2, 312/4, 366/1, 366/3	9
5.	Hınta/zahîre alım-satımına ve nakline engel olmak/ zahîre nizâmını bozmak	214/1, 262/2, 323/3, 339/2, 340/3, 345/3, 351/3, 354/2, 355/1, 355/3	10
6.	İhtikâr/stokçululuk/karaborsacılık yapmak	206/4, 216/1, 320/1, 335/1	4
7.	Mâl-ı mevâcibin ve zahîrenin bir mikdârını kendi umûru için ahz ve ketm ve ihtifâ	218/2, 389/4	2
8.	Mâl-ı mîrînin/ Tekâlif-i mîrîyenin kesr ü noksânına bâ'is olmak	198/2, 199/1, 285/1, 332/1, 371/1, 373/1, 378/1, 378/2	8
9.	Mâl-ı mîrînin/ Tekâlif-i mîrîyenin tahsiline engel olmak/muhâlefet etmek	310/3, 378/1, 378/2, 378/3	4
10.	Mâl-ı Mîrîyi yağma/ gasb etmek	225/2, 287/3	2
11.	Mâl-ı Mîrînin/Cizyenin ta'tiline bâdî ve tahsiline engel olmak	206/1, 211/4, 230/4, 235/4, 294/1, 303/1, 310/3, 328/2, 344/2, 367/4, 392/3	11
12.	Mübâya'a hatâbın tahsiline muhâlefet etmek/nakline engel olmak	198/3, 242/3, 310/4, 325/2	4
13.	Mukâta'a-i mîrînin ihtilâline bâ'is olmak	340/2, 344/2	2
14.	Mukâta'a/Timâr/Ze'âmet/ nizâmını bozmak/	229/1	1
15.	Narh kurallarına uymamak	206/4, 308/2, 321/1, 322/2, 337/2, 386/1	6
16.	Rüsûm ve a'sâr tahsiline engel olmak/ mahsulünden öşür vermemek	229/1, 381/4	2
17.	Tekâlif umûruna karışmak/ihtilâline sebep olmak	370/2	1
18.	Umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is olmak	286/3, 294/1, 322/2, 339/1	4
19.	Umûr-ı vakfa müdâhale etmek	212/1, 267/1, 323/3, 336/1	4
20.	Vakfın harâbına bâ'is olmak	267/1	1
21.	Vakıf gelirlerini zorla ahz / Vakıf gelirlerinin zarar görmesine sebep olmak	294/2, 336/1	2
22.	Vergi ödememek/ödetmemek/eksik toplanmasına sebep olmak	288/3, 336/1, 364/3, 381/4	5
23.	Vergi toplanmasını engellemek/geciktirmek	309/2	1
24.	Vergileri kendi umûrları için sarf etmek	340/4	1
25.	Ze'âmet ve/veya hâss mahsûlüne gadr	323/3, 389/4	2

Sıra	Adli Düzene İlişkin Suçlar	Sayfa ve Hüküm Numarası	Suç Sayısı
1.	Haksız/Yalan yere şikâyet etmek/suçlamak/cezâlandırılmasına sebep olmak	275/3, 278/2, 281/1, MK.294/1, 297/4, 302/2, 308/2, 347/1, 355/2, 357/3	10
2.	Hükkâmı, Rikâb-ı Humâyûnu, devr-i ebvâb-ı tacîz/ hetk-i ırz/ itâle-i lisân/ şikâyet	198/1, 207/2, 232/1, 295/1, 295/4, 308/2, 309/2, 315/1, 318/4, 320/1, 320/1, 324/4, 367/3, 368/1, 371/1, 374/1, 375/2, 391/3	18
3.	İhkâk-ı hakka engel olmak	221/1, 282/1, 322/4	3
4.	Mahkeme basmak/taşlatmak	207/2, 223/2, 227/2, 281/3, 353/4,	5
5.	Müzevver/Tezvîr davalara girişmek/ Yalancı şahidlik (Şâhid-i zûr) ve/veya vekîllik yapmak	210/5, 226/1, 232/1, 257/2, 266/2, 294/1, 295/3, 295/4, 300/2, 300/3, 307/2, 308/2, 309/2, 329/2, 340/2, 344/1, 352/2, 352/3, 357/2, 387/2, 388/2, 392/1	22

2.3 Ceza Türleri

Ceza hükümlerinde, cezalandırılacak kişilerin isimleri, lakapları, meslekleri, hangi suçu işledikleri, suçu nerede işledikleri ve mahkûmiyetlerini nerede geçirecekleri gibi birçok veriye sahip olmaktadır. Ceza hükümleri suçun sabit olması halinde, mahkûm edilecek kişinin tutuklama sürecinin sorunsuz ve belli bir nizam dahilinde ilerlemesini sağlamak için genel olarak ayrıntılı olarak kaleme alınmıştır. Mahkûmun cezasını tamamlayacağı yere sorunsuz ve sıkıntısız şekilde vardığının haberi ve daha sonra varsa salıverildiğinin bilgisi genel olarak hükümlerin üst kısmına veya yanına çıkmalar yapılarak not edilmiştir. Ceza hükümleri metnin içeriğinin %60'ını oluşturmaktadır. 7 ayrı kategoride değerlendirdiğimiz ceza türleri içinde en çok yazılan ceza türü kalebend cezasına ilişkin olan hükümlerdir. Nefy ikinci, ikamet cezası ise üçüncü sırada olup bu üç ceza türü toplam ceza hükümlerinin %55'lik kısmını oluşturmaktadırlar. Cezirebend, Zindanbend, Kürek, Tebdil ve Terkin, toplamda ancak %10'luk paya sahiptirler

Ceza hükümlerinde tespit edebildiğimiz bazı özel terimler de mevcuttur. Hükümlerin daha sıhhatli anlaşılabilmesi adına bu tabirlerin açıklanmasına önemli görülmüş ve aşağıda alt başlıklar şeklinde açıklanmıştır

Katle Bedel Cezalandırma

İncelemesini yaptığımız defterde bazı hükümlerde karşılaştığımız “katle bedel” ifadesi, genel itibarıyla mahkûmun katledilmesini gerektiren bir suç işlediğini, ancak bunun yerine katlolunmakla eşdeğer bir şekilde cezalandırdığını ifade etmektedir.

Katle bedel cezalandırmalarda mahkûmların cezalarını ne koşullarda çektiklerine dair herhangi bir bilgiye sahip değiliz. Bu mahkûmların hangi şartlarda yaşadıkları, ne yiyip, ne içtikleri diğer cezalandırılan mahkûmlardan farklı olarak nasıl bir uygulama ile cezalarını çektikleri bir bilinmezlik olarak karşımızda durmaktadır. Defterimizde tespit edebildiğimiz 7 adet ceza hükmünde katle bedel cezalandırma söz konusu olmuştur. Bu hükümlerde ismi geçen şahısların din, cinsiyet, meslek/unvan gibi bilgilerinin dışında ceza ve suç türlerine dair bilgilerinin de yer aldığı tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 2 Katle Bedel Cezası Alan Mahkûmların Ceza Türü, Din, Cinsiyet, Suç Türü ve Meslek/Unvan Bazlı Sayısal Dağılımı

Sıra	Ceza Türü	Din		Cinsiyet		Suç Türü	Meslek	Suçlu Sayısı
		M	Gm	E	K			
1	Kal'a-bend	1		1		Darp, yaralama, el parmaklarını kesme	Haseki	1
2	Kürek ve Nefy	1		1		Hırsızlık	Re'âyâ	1
3	Kürek ve İkâmet	1		1		Hırsızlık	Urbancı	1
4	Kürek ve Nefy	1		1		Hırsızlık	Re'âyâ	1
5	Kürek ve irsal ve ikamet	1		1		-	Atik Sarraf	1
6	Kürek ve nefy ve ikâmet	1		1		-	Atik sarraf	1
7	Zindanbend	1		1		Adam öldürmek	Re'âyâ	1

Nezre Kat' Uygulaması

Nezr, kelime manası olarak şarta bağlı vaat ve adak adama manasına gelmektedir⁹⁰. Dini bir terim olan nezir esasen Allah rızası için yapılan bir ibadet

⁹⁰ DEVELLİOĞLU, Ferit, Lûgat, s.974.

sayılmakla birlikte Osmânî uygulamasında tamamen farklı bir hüviyette ve tamamen başka bir pratik fayda kaygısıyla karşımıza çıkmaktadır. Osmânî pratiğinde bir tür yemin, akit olarak nitelendirebileceğimiz nezir uygulaması, tematik olarak kamu düzenini sağlama noktasında devlet-millet arasında ve hukuki bir zeminde (yaptırım gücü bağlamında) tezahür eden bir kontrol mekanizması olarak karşımıza çıkmaktadır⁹¹. İncelemesini yaptığımız Kalebend Defteri'nde “nezre kat’ ” tabiriyle bahis konusu olan bu uygulama, suçlu kişinin işlediği suçu bir daha işlememesi noktasında suçlu ile devletin anlaşmasını, suçlu kişinin suç işlediği mahalle bir daha ayak basmaması veyahut suçlu firari ise yakalanması noktasında ahali ile devletin anlaşmasını ve ahalinin bu işin kontrolünü üstlenmesini ifade etmektedir Bu durum “..fîmâ-ba’d bu makûle hılâf-ı şer’-i şerîf harekete tasaddî eylememeleriçün mezbûrlar nezre kat’ ve hüccet-i şer’iyye olunup Başmuhasebe’ye kayd olunmak üzere virilen hüccet ile sûret-i sicillât Der-aliyyeme irsâl olunup mazmûn emr-i şerîfimin infâz u icrâsında ser-mû tehâvün ve taksîrden ihtirâz ve ilkâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.”⁹² “..sâbıkâ Bitlis Hâkimi Burhan Hân, Muş Mütessellimi Alaaddin nâm şekâvet-pîşenin tarafında bulunmaktan nâşî mukaddemâ şakî-i merkûm ile firâr ve gaybet itmekle Bitlis ve Muş ahâlilerinin virdikleri nezr hüccetlerinde Burhan dahi ol havaliye konulmamak meşrût ve mukayyed olduğına..”⁹³ “..mezbûrlardan Sarı Yakupoğlu Hâcî Selim ve Uzun Mehemmed ahz ve kal’a-bend olunup mâ’adâ beş nefer firâr ve gaybet ve ele girmeleri hadd-i imkânnet olmadığına binâ’en zikr olunan beş nefer firârilere hân-ı merkûm ahâlilerinden taleb olundukda eğer der-bend-i merkûme yahûd havâlîden karîb mahalle gelürler ise cümlesi bi’l-ittifâk ahz idüb ağaları ma’rifetiyle Dîvân-ı Karamân’a ihzâr itdirir deyü ta’ahhüd ve eğer tekâsül ve taksirimiz zuhûr ider ise hân-ı merkûmun dört mahalle ahâlîleri on bin guruh nezrî kabûl ve Der-aliyyem'den bu husûsa mübâşir olan Dergâh-ı mu’allâm kapucubaşularından Kethüdâ Hâcî Mustafa dâme mecdühûya hüccet virmeleriyle hüccet-i mezbûre egerçe Başmuhâsebe’ye kayd itdirilmişdir”⁹⁴ şeklinde bazı hükümlerde karşımıza çıkmaktadır. Bu ifade ediliş biçimlerinden anlaşılacağı üzere suçlu kişinin bir daha o suçu işlememesi suçluyu ya da o mahalle gelmemesi tüm ahaliyi sorumluluk altına alan bir durumdur ve ahali bu yemini, akdi yine kendi refah

⁹¹ Cemal ÇETİN, “Kamu Düzenine Alternatif Bir Yöntem: Nezir”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C.8 S.36, s.289-29.

⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.227/2.

⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.293/1.

⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.217/2.

ve emniyeti için yapmaktadır. Devlet adına ise bu uygulamanın çok pratik ve uygulanabilir olduğu söylenebilir. Nitekim hem reyanın emniyeti bu yolla sağlanmış olmakta hem de devlet kendi adına bu stabilize durumu sağlamak için ekstra bir çaba içine girmemiş olmaktadır.

2.3.1 Kalebend Cezası

Kalebend Cezası, bir kimsenin işlediği herhangi bir suçtan dolayı kale içerisinde bulunmaya mahkûm edilerek cezasının infaz edilmesidir. Mahkûmlar kalede tutulduğu ve dışarı çıkamadığı için bir çeşit hapis, vatan-i aslilerinden uzak kalelere gönderildiği için de bir çeşit sürgün gibi gözükmektedir. Fakat nefy cezasına oranla kalebendlik daha ağır bir ceza olarak kabul edilebilir.

2.3.1.1 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahalleri

İncelediğimiz defterde yazılan ceza hükümleri türünde Kalebend Cezası 183 hüküm ile ilk sırada gelmektedir Defterde bulunan kalebend cezası hükümlerinin neredeyse tamamında suç mahalleri belirtilmiştir. Mahkûmların suç işledikleri mahallerden hareket ederek, Osmânlı Devleti'nde hüküm sürdüğü coğrafyada suçun daha çok hangi bölgelerde yoğunlaştığının tespitini yapmak da mümkün olmaktadır.

Tablo 3 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı

Sıra	Suç Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
1.	-	3		3		3
2.	Adana	1		1		1
3.	Adapazarı	1		1		1
4.	Ağraz/ Kilis	7		7		7
5.	Aklan-i Bolu	1		1		1
6.	Akyazı	2		2		2
7.	Araç	3		3		3
8.	Atina	2		2		2
9.	Aydos	3		3		3
10.	Azdavay	2		2		2
11.	Bağdad	1		1		1
12.	Badracık	2		2		2
13.	Balçık	3		3		3
14.	Balıkesri	1		1		1
15.	Bartın	4		4		4
16.	Bayındır	1		1		1
17.	Beğpazarı	3		3		3
18.	Belgrad	1		1		1
19.	Bergos	3		3		3
20.	Bilecik	11		11		11

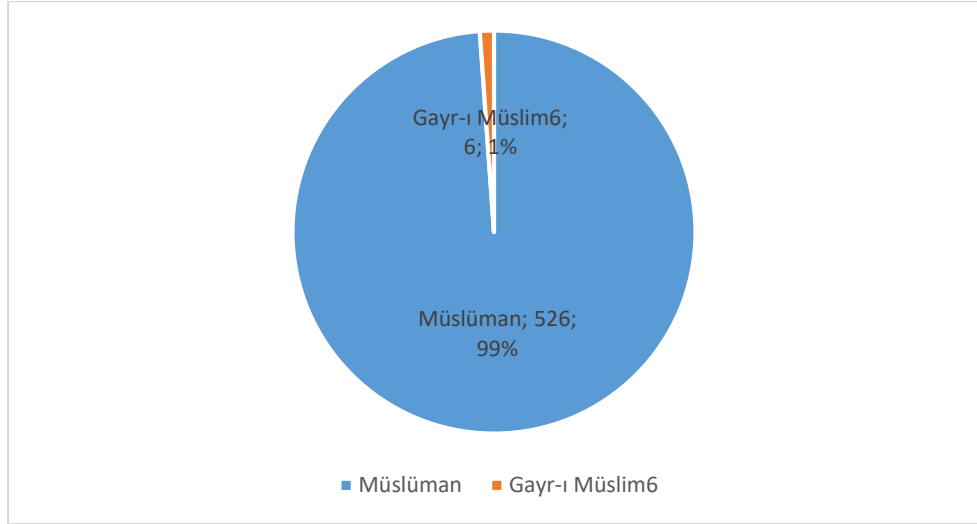
Sıra	Suç Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
21.	Bitlis-Muş	1		1		1
22.	Boğdan	2		2		2
23.	Bolu	8		8		8
24.	Bolvadin	2		2		2
25.	Bor	1		1		1
26.	Boyalı	1		1		1
27.	Bozulus	9		9		9
28.	Cide/şehribani	3		3		3
29.	Cisr-i Ergene	1		1		1
30.	Çanlı	5		5		5
31.	Çekmece-i Kebir	1		1		1
32.	Çerkeş	3		3		3
33.	Çırpan	1		1		1
34.	Çorlu	4		4		4
35.	Çorum/İskilip	2		2		2
36.	Develü	3		3		3
37.	Devrek	4		4		4
38.	Devrekani	3		3		3
39.	Divanormanı/ Silistre	3		3		3
40.	Dobruca	4		4		4
41.	Eceabâd	1		1		1
42.	Edincek	2		2		2
43.	Edirne	9		9		9
44.	Eflak	4		4		4
45.	Eflak/Kayırova	1		1		1
46.	Eğriboz/Kızılhisar	1		1		1
47.	Eskişehir	5		5		5
48.	Evreşe	2		2		2
49.	Ferecik	4	2	6		6
50.	Gemlik	4		4		4
51.	Gerede	3		3		3
52.	Gölpazarı	2		2		2
53.	Gönen	1		1		1
54.	Gördes	3		3		3
55.	Hacıbektaş	1		1		1
56.	Hacıoğlupazarı	5		5		5
57.	Haleb	2		2		2
58.	Harput	30		30		30
59.	Hayrabolu	3		3		3
60.	Hezargrad	31		31		31
61.	Honaz	3		3		3
62.	İnegöl	3		3		3
63.	İpsala	2		2		2
64.	İshaklu	3		3		3
65.	İskilip	3		3		3
66.	İstanbul	51		51		51
67.	İvraca	3		3		3
68.	İznik	1		1		1
69.	Kalecik	1		1		1
70.	Kalkandelen	4		4		4

Sıra	Suç Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
71.	Kandıra	5		5		5
72.	Karaman	10		10		10
73.	Karamürsel	3		3		3
74.	Karasu	5		5		5
75.	Kerpeniş	1		1		1
76.	Kesriye	1		1		1
77.	Keşan	1		1		1
78.	Kırkkilise	1		1		1
79.	Kırşehir	10		10		10
80.	Kili	2		2		2
81.	Kilis	4		4		4
82.	Kocaili/Ağaçlı	4		4		4
83.	Kosun/Tarsus	7		7		7
84.	Kozluca	1		1		1
85.	Kula	3		3		3
86.	Küre	1		1		1
87.	Kütahya/Virancık	2		2		2
88.	Malkara	2		2		2
89.	Mankalya	1		1		1
90.	Menemen	2		2		2
91.	Milan	1		1		1
92.	Molova	6		6		6
93.	Mudanya	2		2		2
94.	Nevşehir	8		8		8
95.	Niğbolu	2		2		2
96.	Niğbolu/ Osmân pazarı	2		2		2
97.	Petriç	5		5		5
98.	Plevne	3		3		3
99.	Prevadi	17		17		17
100.	Samako	2		2		2
101.	Sandıklı	6		6		6
102.	Selvi	3		3		3
103.	Sındırgı	4		4		4
104.	Sili	2		2		2
105.	Silistre	1	1	2		2
106.	Simav	9		9		9
107.	Siroz	2	3	5		5
108.	Sultaniye	1		1		1
109.	Şehirköy	7		7		7
110.	Şumnu	1		1		1
111.	Talas	1		1		1
112.	Taraklıborlu	2		2		2
113.	Temürci	2		2		2
114.	Tırnovi	3		3		3
115.	Tikveş	7		7		7
116.	Timurhisar	2		2		2
117.	Trablusgarb	1		1		1
118.	Trablus-Şam	1		1		1
119.	Tulça	2		2		2

Sıra	Suç Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
120.	Tuna-Rumeli Sevahili	5		5		5
121.	Üsküdar	1		1		1
122.	Yalakabâd	5		5		5
123.	Yenice	1		1		1
124.	Yenice-i Serdabâd	2		2		2
125.	Yenişehir-i Burusa	7		7		7
126.	Yergöğü	5		5		5
127.	Yoros	1		1		1
128.	Zağra-i Atik	19		19		19
129.	Zile/ Ortatepe	4		4		4
130.	Ziştovi	1		1		1
Genel Toplam		526	6	532		530

Toplamda 131 ayrı suç mahallinde 532 suçlu tespit edilmiştir. En fazla suçun işlendiği yer 51 suçlu ile İstanbul'dur. İstanbul'dan sonra sırasıyla Hezargrad, Harput, Zağra-i Atik ve Prevedi suçun en yoğun olduğu şehirlerdir. Yalnız tek bir suçlunun bulunduğu suç mahalli sayısı ise 38'dir.

526 mahkûm ile Müslüman mahkûmlar toplam suçun % 99'unu oluşturmaktadırlar. Geriye kalan %1'lik suçu ise 6 hükümlü sayısı ile gayr-ı müslim mahkûmlar oluşturmaktadır.

Şekil 5 Kalebend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-ı Müslimlerin Suç Mahallerine Sayısal ve Oransal Dağılımı

Kalebend Cezası alan suçluların tamamının erkek olması dikkat çekici bir husustur. Büyük ihtimalle kale koşullarının zor ve ağır olması nedeniyle Osmânlı Devleti kadın suçluları Kalebend Cezası ile cezalandırmamaktadır.

2.3.1.2 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri

Tablo 4 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Gönderildikleri Kalelere Din ve Cinsiyet Dağılımı

Sıra	Ceza Mahalleri Kaleler	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
1.	-	7		7		7
2.	Amasra	4		4		4
3.	Ankara	9		9		9
4.	Avratadası	1		1		1
5.	Benefşe	3		3		3
6.	Birecik	10		10		10
7.	Boğazkesen	28		28		28
8.	Borlu	3		3		3
9.	Bozcaada	6		6		6
10.	Dimetoka	1		1		1
11.	Diyarbakır/Palu	30		30		30
12.	Eğriboz	2		2		2
13.	Eğridere	1		1		1
14.	Erzurum	1		1		1
15.	Foça	2		2		2
16.	Gelmeriye	6		6		6
17.	Golos	1		1		1
18.	Güzelhisar	1		1		1
19.	Haleb	3		3		3
20.	Hırsova	1		1		1
21.	İnöz	51		51		51
22.	İzmir	1		1		1
23.	Kalberon	4		4		4
24.	Kastamonu	8		8		8
25.	Kavala	8	3	11		11
26.	Kayseriye	1		1		1
27.	Kemah- Kurna	1		1		1
28.	Kengiri	1		1		1
29.	Kıbrıs	7		7		7
30.	Koca ⁹⁵	1		1		1
31.	Konya	21		21		21
32.	Kütahya	72		72		72
33.	Limni	12		12		12
34.	Magosa	9		9		9
35.	Molova	6		6		6
36.	Nevşehir	4		4		4
37.	Niğbolu	4		4		4
38.	Niğde	1		1		1
39.	Rodos	1		1		1
40.	Samsun	17		17		17

⁹⁵ Kale ismi " Koca Kal'ası " diye yazılmıştır.

Sıra	Ceza Mahalleri Kaleler	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
41.	Seddü'l-bahir ⁹⁶	28	2	30		30
42.	Selanik	4		4		4
43.	Sivas	39		39		39
44.	Taraklıborlu	1		1		1
45.	Tulça	22	1	23		23
46.	Üsküp	4		4		4
47.	Varna	56		56		56
48.	Yergöğü	7		7		7
49.	Zile	14		14		14
Genel Toplam		526	6	532		532

Defterimizden elde ettiğimiz verilere göre Kalebend Cezası verilmiş olan hükümlerde mahkûmlar 49 farklı kaleye gönderilerek cezalarını çekmişlerdir. Tablodan hareketle en çok mahkûmun gönderildiği kale olarak 68 mahkûm ile Kütahya Kalesi olmuştur. Kütahya'dan sonra sırasıyla Varna, İnöz, Sivas, Seddü'l-bahir, Diyarbakır, Boğazkesen ve Tulça Kaleleri gelmektedir.

Kale seçimi noktasında suçun büyüklüğü-küçüklüğü durumu etkin olabileceği gibi yaşanan yere yakınlık durumu da etkin olmuştur. Misal olarak Araç'ta suç işleyen şahıs Samsun Kalesi'ne⁹⁷, Bor'da suç işleyen şahıs Niğde'ye⁹⁸, Molovo'da suç işleyen şahıs yine Molovo'ya⁹⁹ kalebend edilmiştir. Fakat şahısların işledikleri suçlar ağır ise kalenin yakınlığı gözetilmemiş, uzak yerlerdeki kaleler tercih edilmiştir. Misal Araç kazası sakinlerinden Bayezidoğlu Veli Halil isimli şahıs emirlere itaatsizlik etmesi, sürekli kötü niyetli olması ve fukaraya yaptığı zulmün haddi aşması sebebi ile Kütahya Kalesi'ne kalebend edilmiştir.¹⁰⁰

2.3.1.3 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri

Kalebend Cezasına çarptırılan mahkûmların sosyal sınıflarına baktığımızda elde edilen bilgiler şöyledir. Farklı zümre ve sınıflardan 532 şahıs Kalebend Cezası ile cezalandırılmıştır. Mahkûmlar içinde 130 seyfiye, 5 ilmiye ve 1 kalemiye olmak üzere 136 askeri sınıf bulunmaktadır. Reaya sınıfının mahkûm olma oranı ise oldukça yüksek olup 402 mahkûm sayısı ile askeri sınıfın neredeyse 3 katıdır. Kalebend Cezası'nda çarptırılan mahkûmların sosyal sınıflarına bakıldığında özellikle dikkat

⁹⁶ Bir hükümde mahkûm Sultaniye Kalesi'nde yer olmadığı için Seddü'l-bahir Kalesi'nde kalebend edilmiştir.

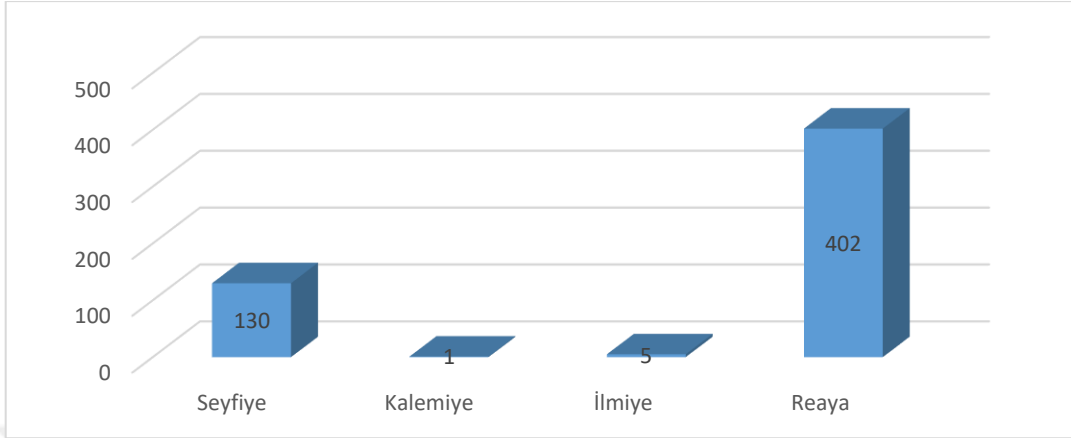
⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.198/2.

⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 204/1.

⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 223/2.

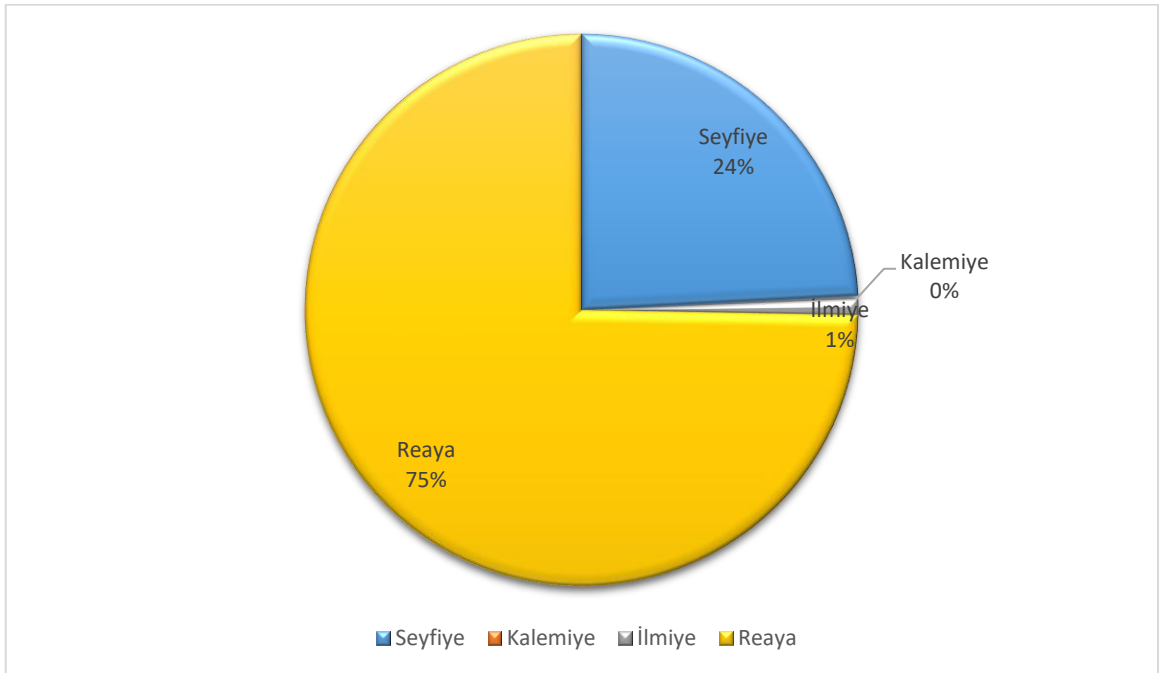
¹⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 384/2

eken bir durum da ilmiye ve kalemiye sınıfına mensup suçlular cezalandırılırken Kalebend Cezası pek de tercih edilmemiştir.

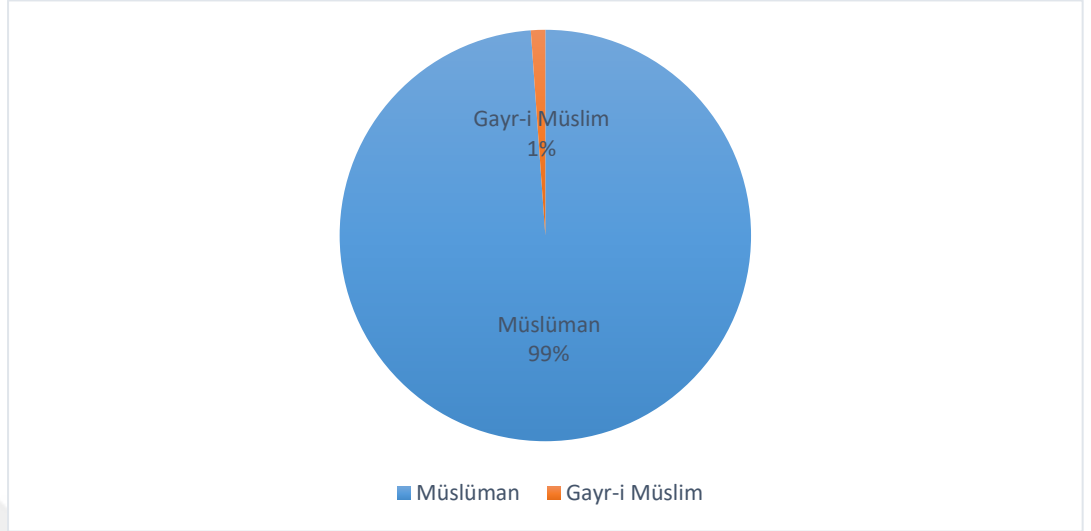
şekil 6 Kalebendlik Cezası Alan Mahkûmların Mensubu Oldukları Sınıflara Göre Sayısal Dağılımı

Mahkûmların ait oldukları sınıflara göre oransal olarak Kalebendlik Cezası alma durumlarına bakıldığında %75 oran ile reaya mensuplarının toplam mahkûm sayısının 4/3'ünü oluşturdukları görülmektedir. Seyfiye mensuplarının toplam mahkûm sayısı %24'lük oran ile neredeyse 4/1'e tekabül etmektedir. Son olarak ilmiye ve kalemiye mensupları toplam mahkûm sayısının %1'ini oluşturmuş ve istisnai özellik teşkil etmiştir.

şekil 7 Kalebendlik Cezası Alan Mahkûmların Mensubu Oldukları Sınıflara Göre Oransal Dağılım

Kalebend Cezası alan suçlulara dinsel bazlı olarak bakıldığında toplam 532 mahkûmun 526'sını Müslümanların kalan 6'sını da gayr-i müslimlerin oluşturduğu tespit edilmiştir.

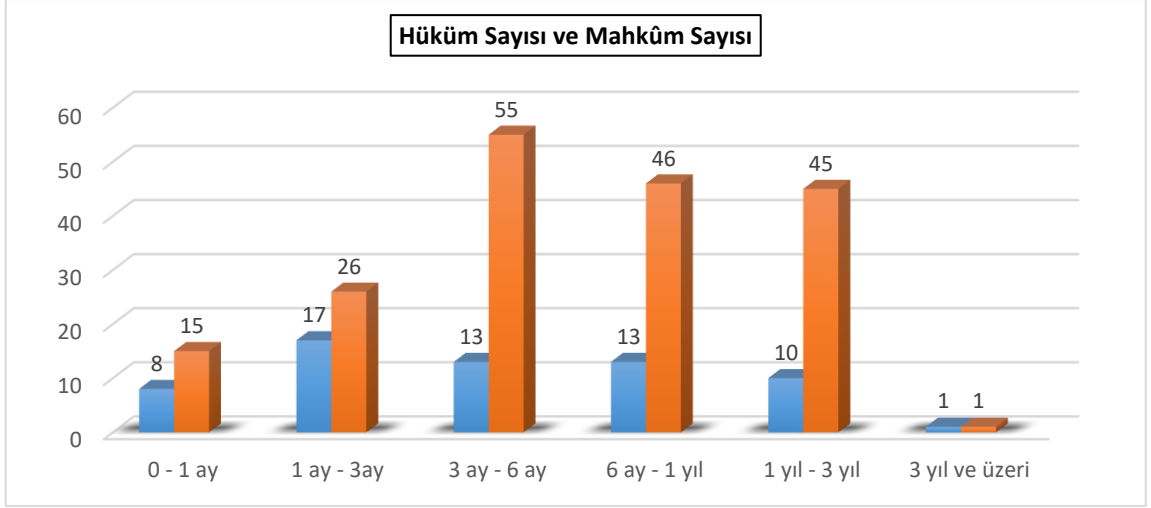
Şekil 8 Kalebendlik Cezası Alan Mahkûmların Din Bazlı Oransal Dağılımı

2.3.1.4 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Mahkûmiyet Süreleri

Daha önce de belirttiğimiz üzere, suçluların ceza süreleri ilgili hükümlerde net bir bilgi bulunmamaktadır. Bir ceza hükmünün, incelediğimiz metin içerisinde ıtlak hükmünün veya ıtlak şerhinin mevcut olması suçluların mahkûmiyet süresinin hesaplanmasına olanak sağlamaktadır. Tezimiz konu itibari ile belli bir tarih aralığını kapsadığı için her ceza hükmünün ıtlak hükmü incelenen metin içerisinde mevcut değildir. Aynı şekilde, her ıtlak hükmünün de ceza hükmünü bulmak mümkün olmamaktadır. Kalebend Cezası verilen toplam 183 hükümden 63 tanesinde ıtlak tarihine ve bunun neticesinde mahkûmiyet süresine ulaşılabilmektedir.

Birden çok mahkûmun bulunduğu ceza hükümleri için ise mahkûmların ıtlak edilme sırasına göre, birden fazla ıtlak hükmü yazılabilmektedir. Bu durumda, ceza süresi hesaplanırken her mahkûm için ayrı hüküm üzerinden hesaplama yapmak gerekmektedir.

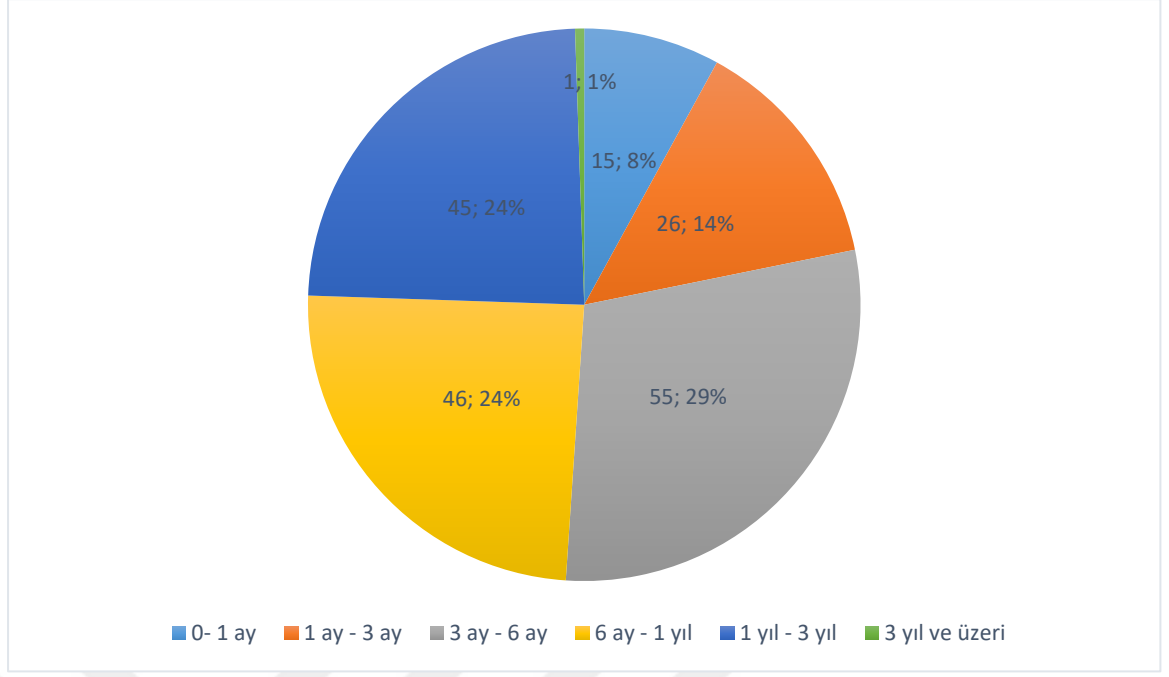
Mahkûmiyet sürelerini sınıflandırmak amacıyla 6 ayrı zaman aralığı belirlenmiş ve mahkûmların ceza süreleri ortalama olarak hesaplanarak bu zaman dilimlerine kaç hükümlünün ceza infaz süresinin denk düştüğü grafikler ile gösterilmiştir.

Şekil 9 Kalebend Cezası Verilen Hükümlerin ve Mahkûmların Sayılarına Göre Mahkûmiyet Süreleri

Kalebend Cezası verilen mahkûmların toplam 188'inin ceza süresi tespit edilmiştir. Buna göre, toplam 15 hükümlünün ceza süresi 0-1 ay arasındadır. 1-3 ay arası sürede ise 26 mahkûm serbest bırakılmıştır. En fazla yoğunluğun olduğu dilim 55 suçlu ile 3-6 ay arasındaki ceza süresidir ve suçluların % 29'unu oluşturmaktadır. İkinci sırada 6 ay-1 yıl arası süre ile mahkûmların % 24'ü olan 46 mahkûmun ceza infaz süresi olmuştur. Üçüncü sıradaki yoğunluk ise 1-3 yıl arası dönemdir ve toplam 45 suçlu bu süre zarfında serbest bırakılmıştır. En uzun mahkûmiyet süresi olarak belirlenmiş olan 3 yıl ve üzeri süre içinde 1 kişinin cezası infaz edilmiştir. Bu da Kalebend Cezası alan en uzun mahkûmiyet süresidir¹⁰¹.

¹⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 201/2.

Şekil 10 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Sürelerinin Sayısal ve Oransal Dağılımı

2.3.1.5 Kalebend Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar

Kalebend Cezası alan şahısların sosyal statülerine bakıldığında bunların çoğunluğunun reaya olduğu görülmektedir. Bu mahkûmların işledikleri suçlara bakıldığında ise ahaliye cevr/zulm/eziyet etmek, zarar vermek, ahalinin perişan ve sefil olmasına sebep olmak, fahişe avratlarla ülfet etmek, şarap içmek, uygunsuz sözler söylemek, memleketin/vilâyetin/kazaların/kasabaların/beldelerin/kur'aların nizâmını bozmak, ihtilâline sebep olmak, başıboş gezip kendi halinde olmayarak alet-i harb ile ahaliye hücum ederek darp, yaralama ve katl-i nüfus etmek, fitne ve fesat çıkarmak, ocak kurallarına uymamak, askerilik, a'yanlık ve yeniçerilik iddiasında bulunmak, emre itaatsizlik etmek, görevi kötüye kullanmak, devlet görevlilerine saldırmak ve görevlerini yapmalarına engel olmak, serdâr ve zâbitânın haklarında çeşit çeşit ifk ü iftirâ ile iştikâ ve üzerlerine hücum ve sût-i kasdda bulunmak, hükkâmı ve rikâb-ı humâyûnu sürekli tacizde bulunmak, mahkemeyi basmak, vazifesi olmayan işlere müdâhil olmaya çalışmak, sahte evraklar hazırlamak, müzevver davalara girişmek, haksız yere reayanın mallarına el koymak ve yağmalamak, hırsızlık yapmak, haneye zarar vermek, fi'l-i şeni' kasd ve hetk-i ırz etmek, ibadullahı ehl-i örfe gamz ve tecrîm etmek, ehl-i ırz kimseleri zincir ve tomruğa bağlamak, yol kesmek, zararlı kişilerle işbirliği yapıp, yardım ve yataklıkta bulunmak, reayayı tahrîk etmek, eşkıya/mütegalibe/cebâbire/müfsid olmak, reâyânın üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerini cebren ve kahren tahsîl ve kendi umûrlarına sarf etmek, tekâlîfin ve

cizyenin kesr ve noksan olmasına sebep olmak, mübaya olunan hatabın tahsiline engel olmak, ceyb-i humâyûn malını vermemek ve verdirmemek, stokçuluk yapmak ve narh sistemine uymamak vb. suçlarının olduğu görülmektedir.

2.3.1.6 Kalebend Cezası Hükümleri

Tablo 5 Kalebend Cezası Verilen Hükümler

Kale Sayısı	Sayfa Numarası ve Hüküm Numarası	Hüküm Sayısı
49	198-1, 198-2, 198-3, 200-1, 200-2, 201-1, 201-2, 201-3, 202-2, 202-3, 203-1, 204-1, 205-2, 205-3, 206-1, 206-4, 207-1, 207-2, 208-2, 208-3, 213-4, 215-1, 216-2, 217-2, 218-1, 218-3, 218-4, 220-2, 220-3, 221-1, 222-1, 222-, 222-3, 223-1, 223-2, 224-1, 224-2, 225-2, 227-2, 227-4, 228-2, 228-3, 230-2, 231-1, 232-1, 233-1, 233-2, 235-1, 235-4, 237-2, 242-3, 245-2, 255-3, 257-1, 258-2, 266-3, 267-1, 268-3, 269-1, 270-2, 271-2, 272-3, 275-1, 275-3, 276-4, 278-1, 279-1, 280-2, 280-4, 281-3, 282-1, 282-2, 283-1, 284-2, 285-1, 286-1, 286-3, 287-2, 287-3, 288-1, 288-2, 289-1, 289-2, 290-3, 291-2, 292-1, 292-3, 293-1, 294-1, 294-2, 293-1 M, 293-2 M, 293-3 M, 293-4 M, 294-2 M 296-3, 299-2, 300-1, 301-1, 304-2, 305-1, 305-2, 305-3, 308-1, 309-1, 309-2, 314-3, 315-2, 317-3, 318-4, 319-2, 320-1, 321-4, 322-2, 322-3, 322-4, 323-1, 323-3, 325-2, 326-1, 328-1, 328-2, 329-1, 329-2, 330-2, 332-1, 334-3, 334-4, 335-1, 336-1, 337-2, 337-3, 338-1, 339-1, 340-1, 340-2, 341-2, 343-1, 343-2, 343-3, 344-2, 345-3, 346-1, 351-3, 351-4, 352-1, 353-3, 354-2, 355-1, 356-3, 361-1, 361-2, 362-2, 363-2, 363-3, 364-3, 364-4, 367-4, 368-4, 370-1, 373-1, 373-2, 375-1, 375-2, 375-3, 378-1, 378-3, 379-1, 380-1, 381-2, 381-4, 383-1, 383-4, 384-2, 384-3, 385-2, 387-1, 389-4, 390-3, 390-4, 391-1, 391-3, 392/2, 392-3,	183

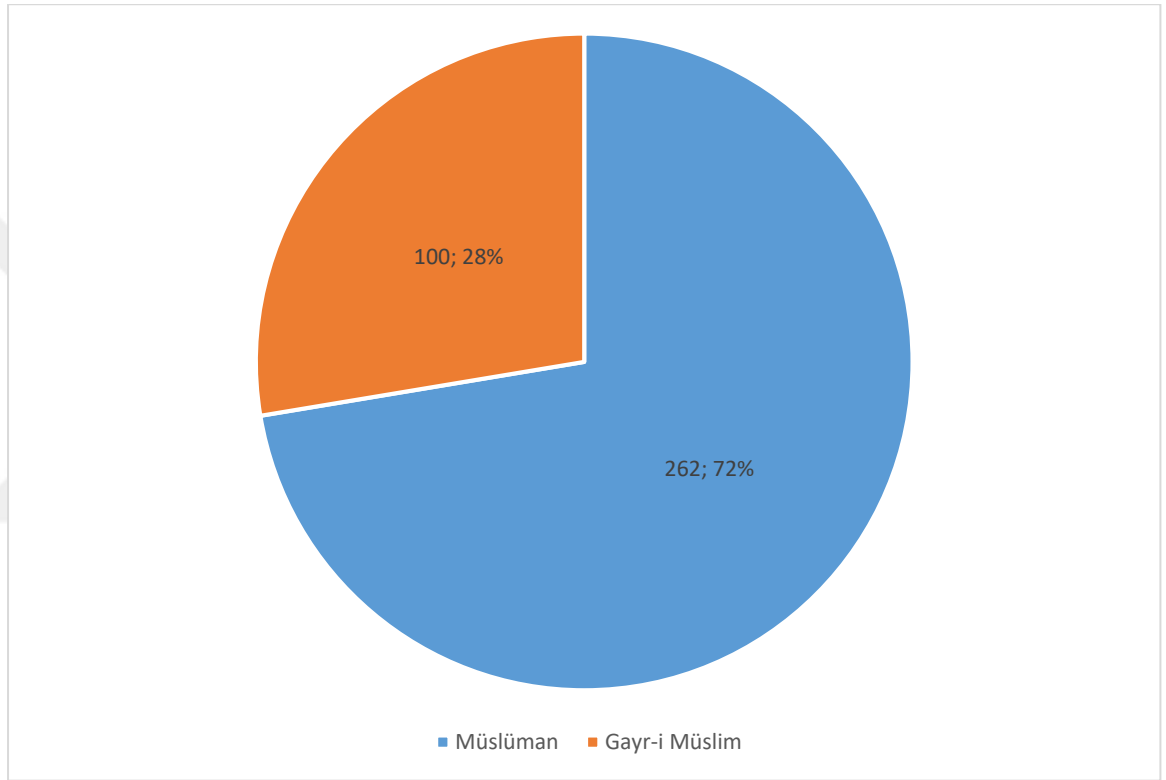
2.3.2 Nefy Cezası

Nefy veya sürgün cezası, bir suçlunun veya suçluların belirli bir müddet bulunduğu mahalden başka bir mahalle uzaklaştırılması demektir. Kalebend, cezirebend ve kürek cezalarına göre daha hafif bir ceza olup suçluyu suç mahallinden uzaklaştırarak cezalandırma ve böylelikle toplumun da rahatlamasını sağlamaya yönelik bir cezalandırma metodu olmuştur. Hükümlerde mahkûmun sürgün edildiği "nefy ü iclâ ", " menfiyyen ikamet itdirüp " " irsal ve isal olunması " şeklinde ifade edilmektedir. İncelediğimiz defterde yazılan ceza hükümleri türünde Nefy Cezası 154 hüküm ile kalebend cezasından sonra ikinci sırada gelmektedir

2.3.2.1 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahalleri

Defterimizde suç mahalli belirtilmeyen 14 Nefy Cezası hükmü vardır. Geriye kalan 154 hükmün suç mahalleri belirtilmiştir. Nefy hükümleri incelendiğinde

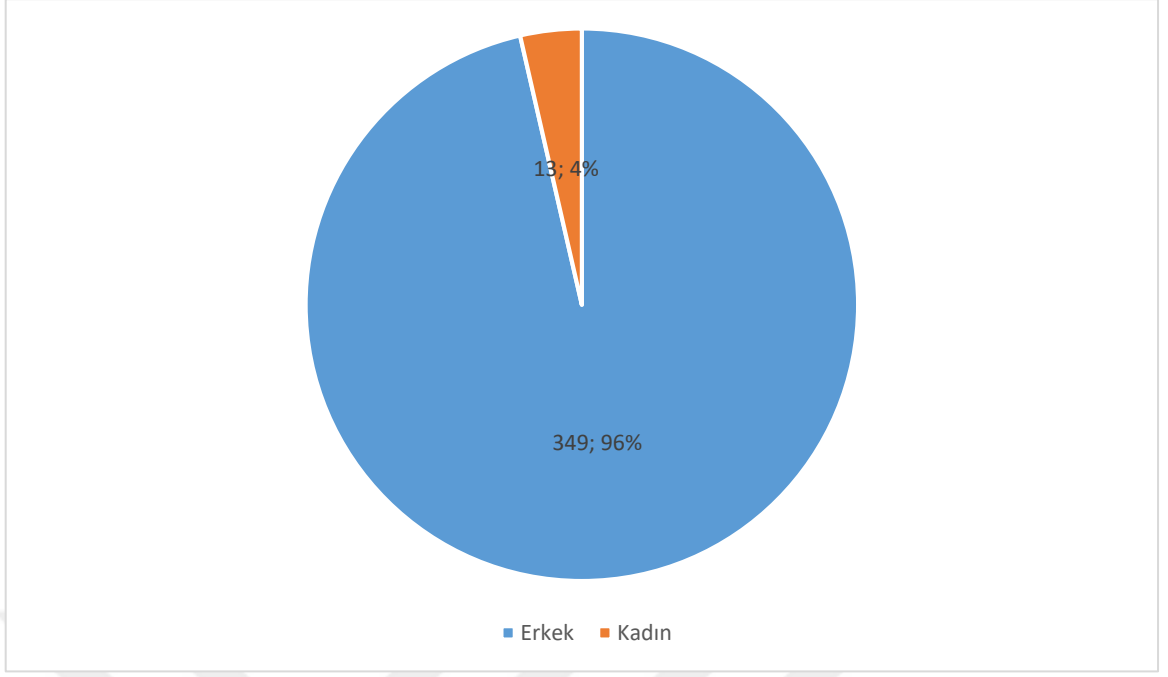
toplamda 362 şahsın bu cezaya çarptırıldığı ve 181 hükümlü sayısı ile İstanbul'un başı çektiği görülmektedir.¹⁰² Bu sayı toplam nefy ceza alan mahkûm sayısının %50'sine tekabül etmektedir. Kalebend cezası ile hüküm giyen mahkûmların suç mahallerinin toplam sayısının, nefy cezası suç mahallerinin toplam sayısından 2,5 kat daha fazla olduğu görülmektedir. Nefy Cezası almış olan mahkûmların suç mahallerinin sayısı 53 ve toplam mahkûm sayısı 362 iken kalebend cezası alan mahkûmların suç mahallerinin sayısı 134 ve toplam mahkûm sayısı 532'dir.

Şekil 11 Nefy Cezası Alan Müslüman ve Gayr-ı Müslim Mahkûmların Suç Mahallerine Sayısal ve Oransal Dağılımı

362 Nefy cezası alan şahsın 262'si Müslüman, geriye kalan 100'ü ise gayr-i müslimdir. Müslüman mahkûm sayısı toplam mahkûm sayısının % 72'sini oluşturmaktadır.

¹⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.278/2 hükmünde geçen 100-150 nefer net bir rakam olmadığı için toplam mahkûm sayısına dahil edilmemiştir. 318/3 hükmünde de gayr-i müslim dilencilerin sayısı verilmediği için mahkûm edilenlerin sayısına herhangi bir ekleme yapılmamıştır.

Şekil 12 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı

Burada dikkatlerden kaçırılmaması gereken en önemli hususlardan biri kalebend cezası ile cezalandırılan hiç kadın mahkûm tespit edilmemişken nefy cezası alan 362 suçludan 13'ünün kadın olmasıdır. Daha öncede belirttiğimiz gibi Osmânî Devleti, kale koşullarının ağır olması sebebiyle kadın mahkûmları kalebend cezasından ziyade nefy ile cezalandırmıştır. Nefy cezası alan kadınların en fazla suç işledikleri mahal 6 suçlu ile İstanbul olmuştur. Bunu 6 kadın suçlu ile Üsküdar ve 1 kadın suçlu ile de Kuşadası takip etmiştir.

Tablo 6 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı

Sıra	Suç Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
1.	Belirtilmemiş	41	4	45		45
2.	Akçekızanlık	4		4		4
3.	Akçeşehir	2		2		2
4.	Amed	1		1		1
5.	Antakya	2		2		2
6.	Âsitâne	94	87	175	6	181
7.	Atina	2		2		2
8.	Babadağ	1		1		1
9.	Baba-yı Atik	1		1		1
10.	Balıkesri	2		2		2
11.	Bergos	2		2		2
12.	Bosna	8		8		8

Sıra	Suç Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
13.	Bozok/Akdağ	1		1		1
14.	Çırpan	2		2		2
15.	Doğanhisar	3		3		3
16.	Eflak	1		1		1
17.	Ferecik	1		1		1
18.	Filorina	1		1		1
19.	Harput	6		6		6
20.	Hatunsaray	2		2		2
21.	Hulumiç	1		1		1
22.	İncesu	4		4		4
23.	İpsala	1		1		1
24.	İzmir	1		1		1
25.	Kadınhanı	3		3		3
26.	Kağızman	2		2		2
27.	Kastamonu	2		2		2
28.	Kengiri	1		1		1
29.	Kesriye	1		1		1
30.	Kestel/Nazilli	8		8		8
31.	Keşan	2	5	7		7
32.	Kızanlık	2		2		2
33.	Kilis	1		1		1
34.	Kite / Burusa	1		1		1
35.	Konya	3		3		3
36.	Kuşadası		1		1	1
37.	Lapseki	6		6		6
38.	Malatya	8		8		8
39.	Manisa	2		2		2
40.	Manyas	1		1		1
41.	Menlik	2		2		2
42.	Mora	1		1		1
43.	Mudanya		1	1		1
44.	Mudurnu	1		1		1
45.	Rakka	2		2		2
46.	Rişvan	1		1		1
47.	Ruskasrı	1		1		1
48.	Selanik	3		3		3
49.	Sisam		2	2		2
50.	Şehirköy	3		3		3
51.	Timurhisar	1		1		1
52.	Üsküdar	18		12	6	18
53.	Üsküne	1		1		1
54.	Zağra-i atik	1		1		1
Genel Toplam		262	100	349	13	362

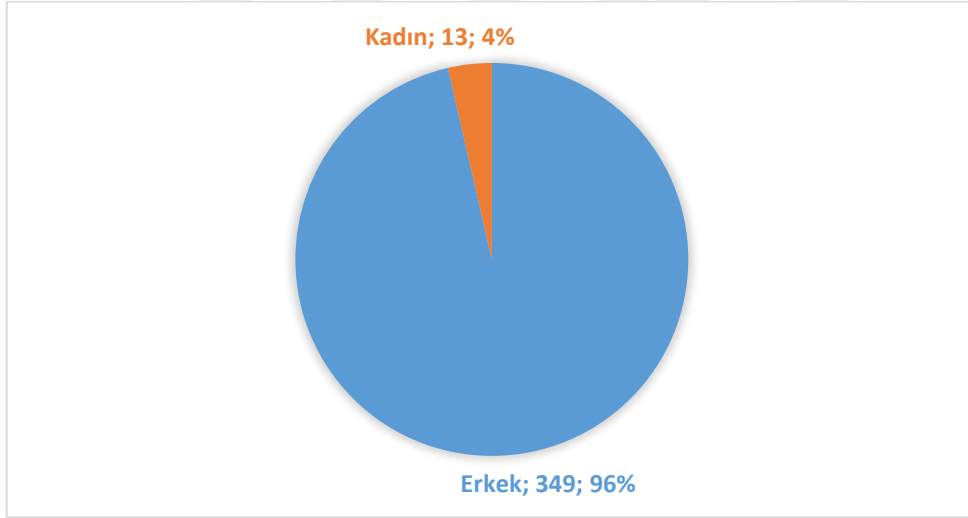
2.3.2.2 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri

İncelemiş olduğumuz defterden ulaştığımız sonuçlara göre; mahkûmların en fazla nefy edildikleri ceza mahalli 26 mahkûm ile Taşöz olmuştur. Taşöz'e nefy edilen

mahkûmların tamamı gayr-i müslimdir. İkinci en çok kullanılan ceza mahalli 23 mahkûm gönderilen Kesriye'dir. Üçüncü sırada ise Limni13 mahkûmla en çok kullanılan üçüncü ceza mahalli olmuştur. Tahta, Burusa ve Birgi 10 mahkûmla bunları takip eden ceza mahalleridir. Hükümlerde 47 suç mahallinin adı ise bir ceza uygulama mahalli olarak sadece birer kere geçmiştir.

Hükümlerin bazılarında nefy cezasına çarptırılan mahkûmun cezasını çekmek için nereye gönderileceği net olarak söylenmemiştir. Bu net olmayan ifadelerden biri olmak üzere "*diyâr-ı âhar*¹⁰³" hükümlerde en çok kullanılan ifadedir ve totalde 50 mahkûmun ceza hükmünde bu ifade geçmektedir. Bir hükümde ise "*civar maha*¹⁰⁴" şeklinde buna benzer belirsiz bir ifade geçmiş 1 mahkûm nefy edilmiştir. Başka hükümlerde de "*vatan-ı asliyesine nefy*¹⁰⁵" şeklinde yine benzer kesin olmayan bir ifade kullanılmış ve 1 mahkûm nefy edilmiştir. İki hükümde ise "*vilâyetlerine nefy*¹⁰⁶" ifadesi ile yetinilmiştir Bu şekilde nefy edilen mahkûm sayısı 6'dır.

Nefy edilen 362 mahkûmdan 349'u erkek, 13'ü kadındır. 3 kadın mahkûm ile en fazla kadın nefy edilen ceza mahalleleri Bursa ve İznikmid olmuştur.

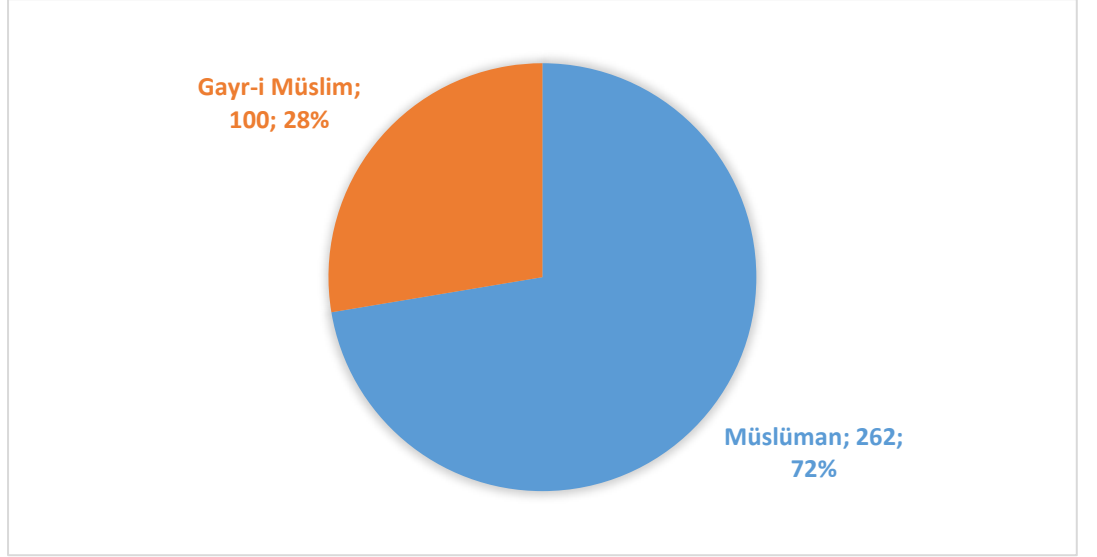
Şekil 13 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı

¹⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 197/3, 204/3, 206/3, 216/1, 217/3, 229/1, 229/3, 236/4, 252/1, 259/4, 278/3, 281/4 vs.

¹⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.211/4.

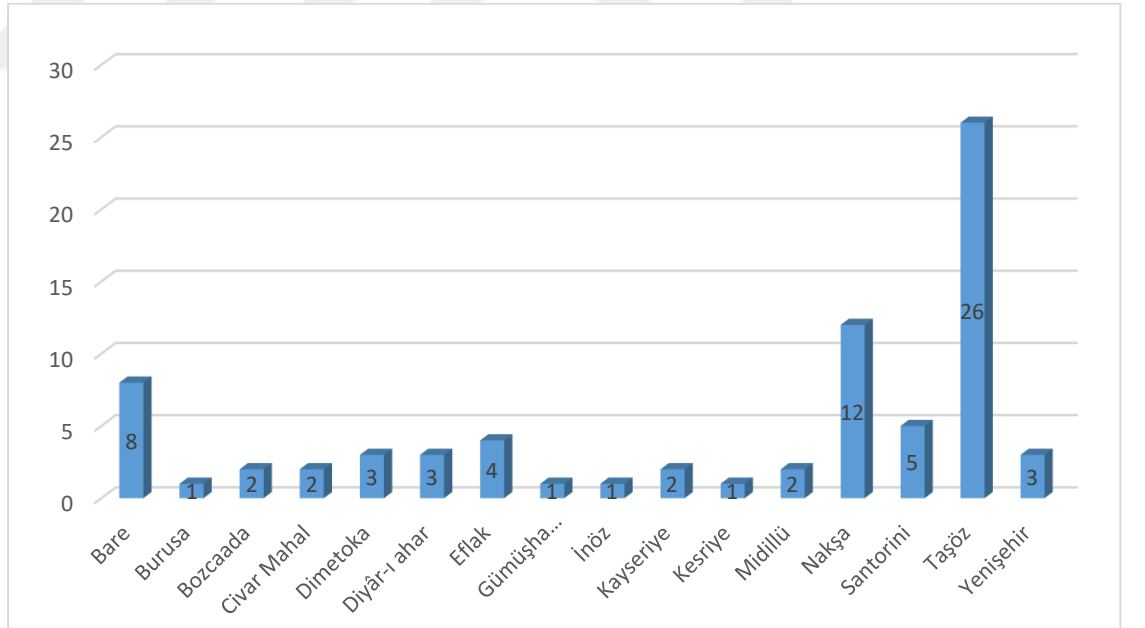
¹⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 290/1, 341/5.

¹⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.346/2, 352/4.

Şekil 14 Nefy Cezası Alan Müslüman ve Gayr-i Müslimlerin Ceza Mahallerine Sayısal ve Oransal Dağılımı

Nefy edilenlerin 262'si Müslüman, 100'ü gayr-i müslim mahkûm olup bunlar içerisinde Bare, Eflak, İnöz, Gümüşhane, Nakşa, Santorini, Taşöz, Yenişehir ve civar mahalle gönderilen mahkûmların tamamı gayr-i müslimdir.

Şekil 15 Nefy Cezası Alan Gayr-i müslim Mahkûmların Gönderildikleri Ceza Mahallerinin Sayısal Dağılımı.

Grafikte de görüldüğü üzere Taşöz'e yirmi altı, Nakşa'ya on iki, Bare'ye sekiz, Santorini'ye beş, Eflak'a dört, Yenişehir, Dimetoka ve diyar-ı ahara üçer; Bozcaada, Kayseriye, Midillü ve civar mahale ikişer; Gümüşhane, İnöz, Kesriye ve Bursa'ya birer gayr-i müslim mahkûm nefy edilmiştir.

Tablo 7 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımları

Sıra	Ceza Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
1.	Belirtilmemiş	5		5		5
2.	Adana		1	1		1
3.	Amed	1		1		1
4.	Armiye	2		2		2
5.	Atina		1	1		1
6.	Bare		8	8		8
7.	Bayburt	1		1		1
8.	Benefşe	2		2		2
9.	Birgi	10		10		10
10.	Bozcaada	4	2	6		6
11.	Bozulus	3		3		3
12.	Bursa ¹⁰⁷	9	1	7	3	10
13.	Civar mahal		2	2		2
14.	Çanlı	3		3		3
15.	Çemişgezek	1		1		1
16.	Çorum	8		8		8
17.	Debre	1		1		1
18.	Dimetoka	2	3	5		5
19.	Diyarbakir	1		1		1
20.	Diyâr-ı ahar ¹⁰⁸	47	3	49	1	50
21.	Edirne	11		11		11
22.	Eflak		4	4		4
23.	Erzincan	2		2		2
24.	Erzurum	1		1		1
25.	Eskişehir	1		1		1
26.	Filibe	1		1		1
27.	Foça	1		1		1
28.	Gelibolu	2		2		2
29.	Gelingiras	2		2		2
30.	Gerede	3		2	1	3
31.	Gerger	1		1		1
32.	Gümüşhane		1	1		1
33.	Hısn-ı mansur	2		2		2
34.	Hoşalay	1		1		1
35.	İnöz		1	1		1
36.	İzmir	4		4		4
37.	iznikmid	13		10	3	13
38.	Kağızman	1		1		1
39.	Kalkandelen	1		1		1
40.	Kastamonu	2		2		2
41.	Kayseriye	2	2	4		4
42.	Kemah	1		1		1
43.	Kesriye	3	20	23		23

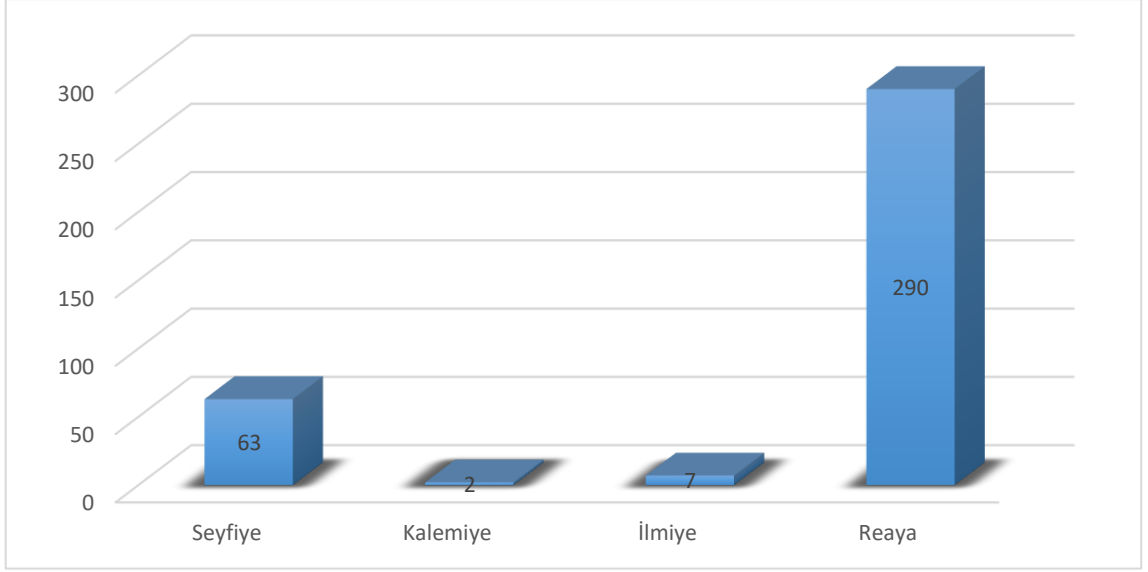
¹⁰⁷ Nefy yeri uzak olduğu için Hac mevsiminde hacca gitmek şartıyla Bursa ve Gelibolu'dan birini tercih etmesi seçeneği sunulmuştur

¹⁰⁸ 216/1 hükmünde ceza alan 4 mahkûmdan Müslüman olana "Nefy " cezası verilirken diğer 3 gayr-i müslim mahkûma ise " Kürek" cezası verilmiştir.

Sıra	Ceza Mahalleri	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
44.	Kıbrıs	9		8	1	9
45.	Kırım	2		2		2
46.	Kilis	2		2		2
47.	Kirmastı	3		3		3
48.	Konya	4		4		4
49.	Kütahya	1		1		1
50.	Larende	10		10		10
51.	Limni	13		11	2	13
52.	Malatya	1		1		1
53.	Manisa	1		1		1
54.	Maraş	1		1		1
55.	Mısır	1		1		1
56.	Midillü	3	2	5		5
57.	Mora	1		1		1
58.	Mudanya	1			1	1
59.	Nakşa		12	12		12
60.	Niğde	1		1		1
61.	Ohri	3		3		3
62.	Rakka	2		1	1	2
63.	Resmo	2		2		2
64.	Rodos	1		1		1
65.	Sakız	3		3		3
66.	Santorini		5	5		5
67.	Selanik	8		8		8
68.	Semendire	1		1		1
69.	Simav	1		1		1
70.	Sinop	6		6		6
71.	Sofya	1		1		1
72.	Şumnu	2		2		2
73.	Tahta	10		10		10
74.	Taşöz		26	26		26
75.	Tekfurdağı	1		1		1
76.	Tire	3		3		3
77.	Tokat	1		1		1
78.	Trabzon	1	3	4		4
79.	Vilayetlerine	7		7		7
80.	Yenişehir		3	3		3
GENEL TOPLAM		262	100	349	13	362

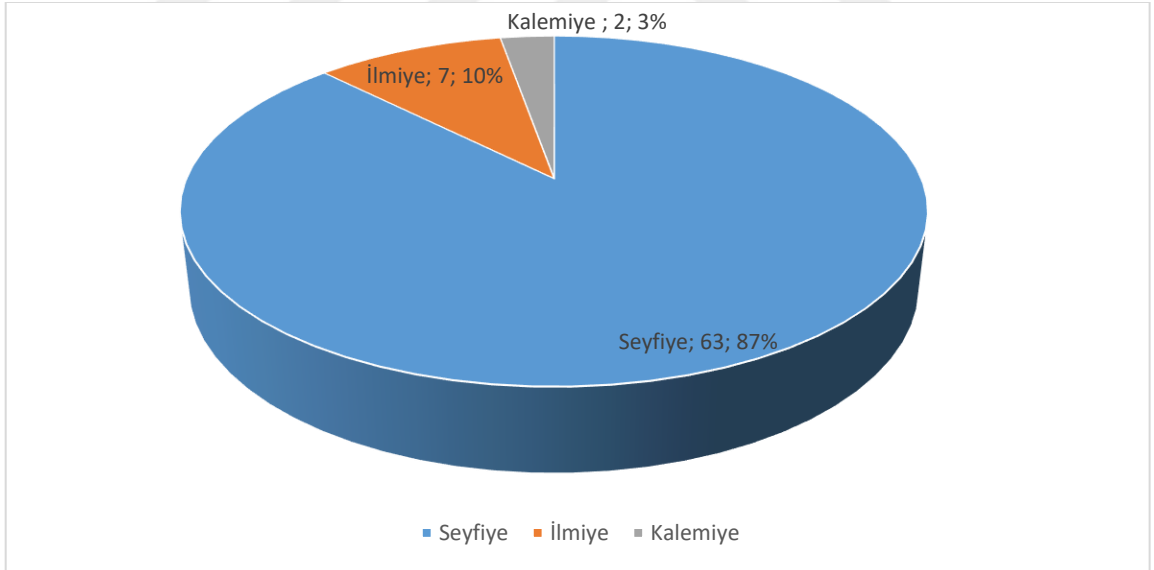
2.3.2.3 Nefy Cezası Alan Hükümlülerin Sosyal Statüleri

Elde ettiğimiz sonuçlara göre, çeşitli zümre ve sınıflardan toplam 362 şahıs nefy cezası ile cezalandırılmıştır. Hükümlüler içinde 63 seyfiye, 7 ilmiye ve 2 kalemiye olmak üzere toplam 72 askerî sınıf mensubu bulunmaktadır. Buna karşın, reaya sınıfı 290 kişi ile askerî sınıfın dört katından fazladır.

Şekil 16 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal Dağılımı

Nefy cezası alan seyfiye mensuplarının askerî sınıf içerisindeki suç işleme oranı % 87'dir. İlmiye % 7 ve kalemiye mensupları %3 ile en az suç işleme oranına sahiptirler.

Şekil 17 Nefy Cezası Alan Askerî Sınıf Mensuplarının Sayısal ve Oransal Dağılımı

63 seyfiye mensubunun içinde Kırım Girayı, Tatar ricâli, voyvoda, serdar, kale dizdarı, kulekapıcısı, yeniçeri ağası, yeniçeri zabiti, alaybeyi, silahdar, serdengeçdi ağası, azebân ağaları, başbakıku, başmukataacı, bölükbaşı, turnacıbaşı, sipâhi, beşe, nefer, çavuş, mirâhûr-ı sâni (sâbık), sübaşı, cebeci, kethüda, ser-gulâm,

bostancıbaşı (sâbık), metropolid mansıbı, Saray-ı atık pazarbaşısı (sâbık), naip, Divân-ı Humâyun tercümanı, cizyedâr, mavnacı, kapıcılar kethüdâsı ağası bulunmaktadır.

Suç işleme oranında ikinci sırada yer alan 7 ilmiye sınıfı mensubu arasında 3 müderris, 1 Mekke kadısı(sâbık), 1 hekim, 1 papaz, 1 papa, bulunmaktadır.

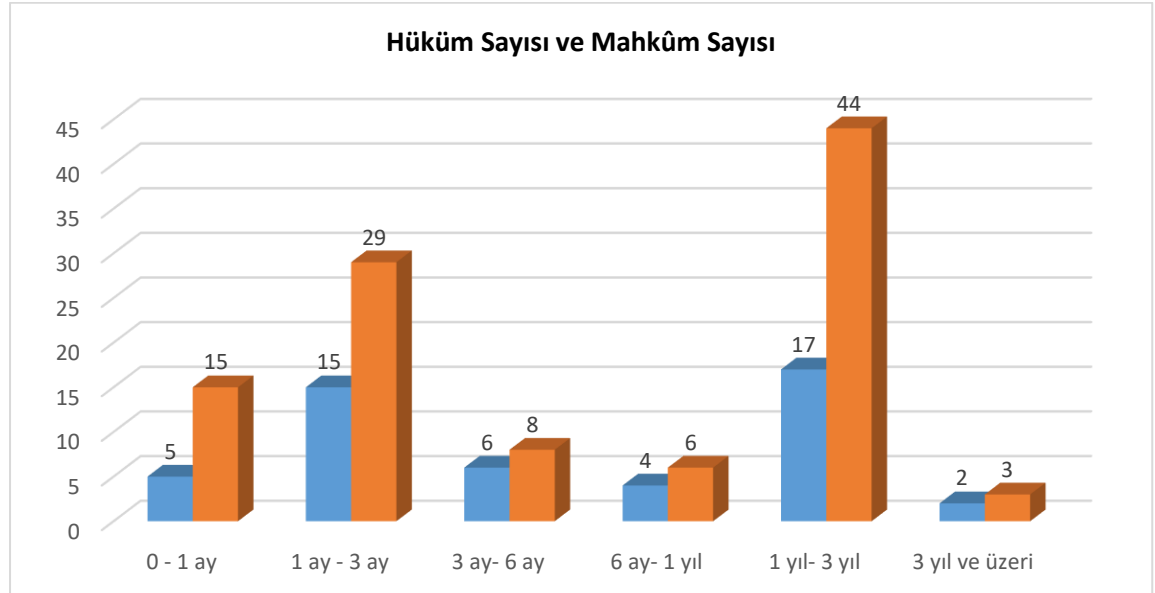
Nefy cezası alan kalemiye mensupları içerisinde ise 1 reisü'l küttâb (sâbık) ve 1 şikk-ı evvel defterdârı (sâbık) bulunmaktadır.

Reayayı oluşturan gruplar içinde “Esnaf/çalışan” olarak gösterilen grup arasında tespit edebildiğimiz 1 madenci, 2 habbaz, 1 terzi, 3 münecim ve 1 bekçi bulunmaktadır.

Reaya sınıfından olan mahkûmların bazıları hacı, seyyid ve bey unvanı taşımaktadır.

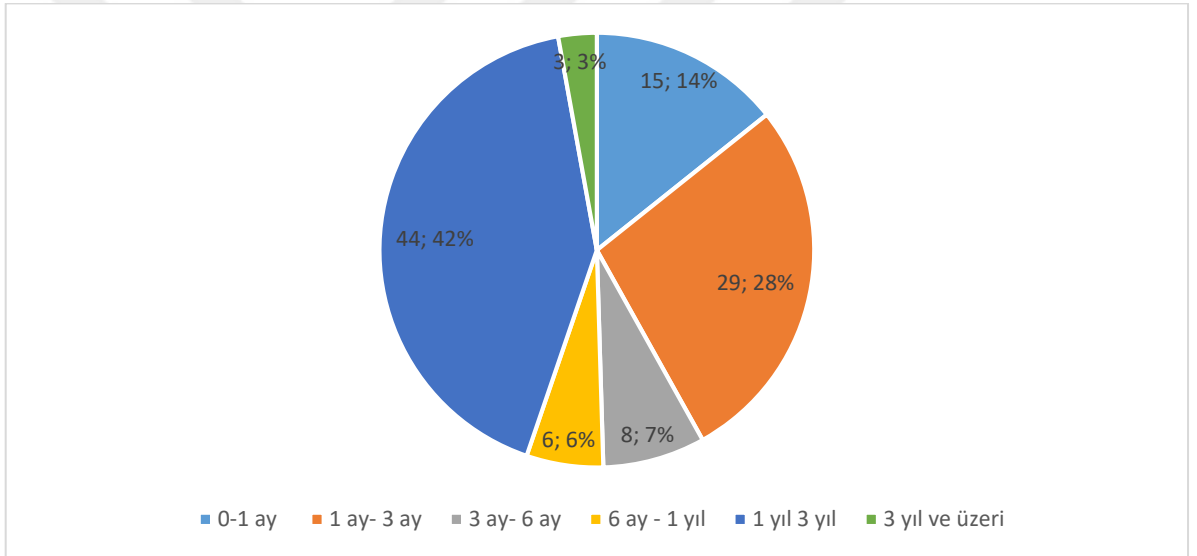
2.3.2.4 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Mahkûmiyet Süreleri

Nefy Cezası verilen toplam 154 hükümden 49 tanesinde ıtlak tarihine ve bunun neticesinde mahkûmiyet süresine ulaşılabilmiştir. Mahkûmiyet sürelerini sınıflandırmak maksadıyla 6 ayrı zaman aralığı belirlenmiş ve hükümlülerin ceza süreleri ortalama olarak hesaplanarak bu zaman dilimlerine kaç hükümlünün ceza infaz süresinin denk düştüğü grafikler ile gösterilmiştir.

Şekil 18 Nefy Cezası Verilen Hükümlerin ve Mahkûmların Sayılarına Göre Mahkûmiyet Süreleri

Nefy Cezası verilen mahkûmların toplam 105'inin ceza süresi tespit edilmiştir. Buna göre, toplam 15 mahkûmun ceza süresi 0-1 ay arasındadır. Bu sayı toplam mahkûm sayısının % 14'ünü oluşturmaktadır. 1-3 ay arası sürede ise 29 mahkûm serbest bırakılmıştır. Toplam mahkûm sayısının % 28'ini oluşturmaktadır. 3-6 ay arası sürede ise toplam mahkûm sayısının % 7 'sini oluşturan 8 mahkûm serbest bırakılmıştır. 6 ay 1 yıl arası sürede ise % 6'yıl oluşturan 6 mahkûm serbest bırakılmıştır. En fazla yoğunluğun olduğu dilim 44 suçlu ile 1-3 yıl arasındaki ceza süresidir ve mahkûmların % 42'sini oluşturmaktadır. İkinci sırada 6 ay-1 yıl arası süre ile mahkûmların % 24'ü olan 46 mahkûmun ceza infaz süresi olmuştur. En uzun mahkûmiyet süresi olarak belirlenmiş olan 3 yıl ve üzeri süre içinde 3 mahkûm serbest bırakılmıştır. Nefy Cezası verilen en uzun mahkûmiyet süresi 4 yıl 2 ay 10¹⁰⁹ gündür. En kısa süre Nefy Cezası verilen mahkûmiyeti süresi ise 10¹¹⁰ gündür.

Şekil 19 Nefy Cezası Alan Mahkûmların Ceza Sürelerinin Sayısal ve Oransal Dağılımı

2.3.2.5 Nefy Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar

Nefy Cezası alan şahısların sosyal statülerine bakıldığında bunların çoğunluğunun da reaya ve seyfiye mensupları olduğu görülmektedir. Bu mahkûmların işledikleri suçlara bakarsak ahaliye zulm/düşmanlık/eziyet etmek, zarar/ziyan vermek, ahalinin perişan ve zelîl olmasına sebep olmak, fuhuş yapmak, fahişe avratlarla oturup kalkmak, müdmin-i hamr olmak, uygunsuz sözler söylemek, memleketin//kasabaların/beldelerin/ cezârenin/ Haremey-i Muhteremeyn kuralarının/ nizâmını bozmak, ihtilâline ve harabına sebep olmak, başıboş gezmek, kendi halinde

¹⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 252/5.

¹¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 361/3.

olmamak, ibâdullâhın ehl ü iyâllerine tecâvüz âdet-i müstemirresi olmak, darp/cerh ve katl-i nüfus etmek, fitne ve fesat çıkarmak, a‘yanlık ve yeniçerilik iddiasında bulunmak, emre itaatsizlik etmek, haklı olmadığı isteklerinde ısrar etmek, firar etmek, görevi kötüye kullanmak, devlet görevlilerine saldırmak ve görevlerini yapmalarına engel olmak, şahıslar hakkında çeşit çeşit ifk ü iftirâda bulunmak, hükkâma ve rikâb-ı humâyûna itâle-i lisânda bulunmak, mahkemeyi gereksiz yere oyalamak, üzerine lazım olmayan kelimâta karışmak, sahte hüccetler hazırlamak, müzevver berat ile arz-ı hâller yazmaya kalkmak, haksız yere reayanın mallarına el koymak ve yağmalamak, hırsızlık yapmak, haneye zarar vermek, fi‘l-i şenî‘ve hetk-i irza kastetmek, ibadullahı ehl-i örfe gamz ve tecrîm etmek, suçsuz yere ahaliyi zincir ve tomruğa vurmak, yol kesmek, eşkıya/haydut/zalim/haşerat ile işbirliği yapıp, yardım ve yataklıkta bulunmak, başına eşkıya adamlar toplamak, serdârlık umûrına ve vakıf umûrına karışmak, reayayı tahrîk etmek, eşkıya/mütegalibe /müfsid olmak, reâyânın üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerini cebren ve kahren tahsîl ve kendi umûrlarına sarf etmek, tekâlîfin ve cizyenin kesr ve noksan olmasına sebep olmak, mübaya olunan hatabın tahsiline engel olmak, ekmek pişirme ve satma kurallarına uymamak, narh sistemine uymamak hilâf-ı inhâ ve cebr ile timârları ele geçirmek ve âhara tevcih ettirmek, mâl-ı mîrinin ta‘tiline sebep olmak, Hazret-i Mevlânâ kuddise sırruhû oğlunun izmihlâlîne tasaddî etmek vb. suçlarının olduğu görülmektedir.

2.3.2.6 Nefy Cezası Hükümleri

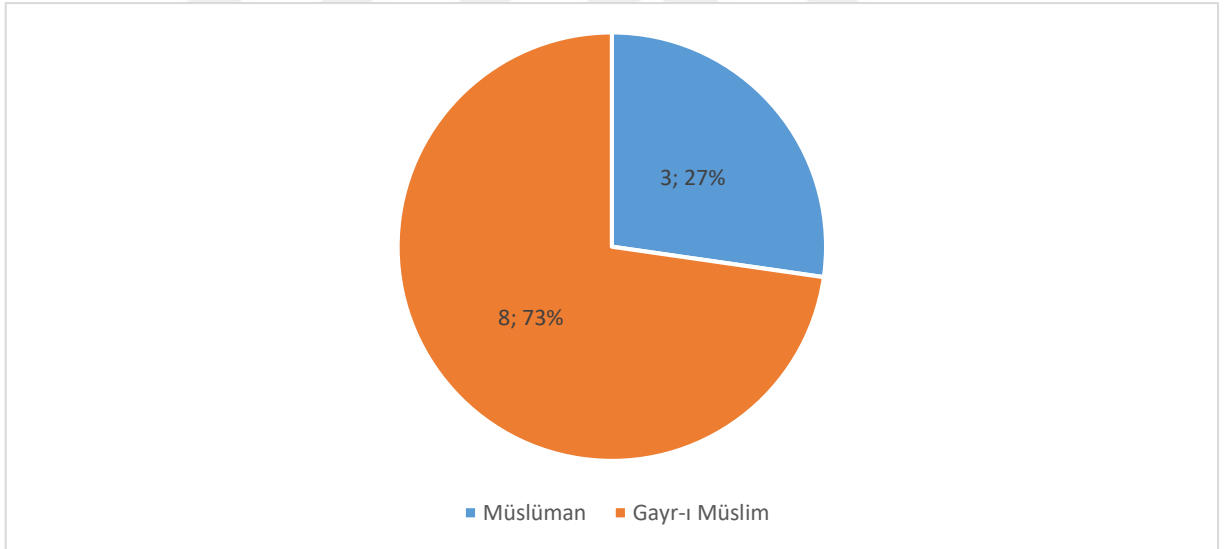
Tablo 8 Nefy Cezası Hükümleri

Nefy Sayısı	Sayfa ve Hüküm Numarası	Hüküm Sayısı
357	197-3, 199-1, 199-2, 203-1, 204-3, 206-3, 209-2, 209-3, 210-4, 210-5, 211-2, 211-4, 212-1, 213-5, 216-1, 217-3, 226-1, 227-1, 229-1, 229/3, 232-3, 232-4, 236-4, 241-1, 244-1, 244-3, 245-1, 251-2, 251-3, 252-1, 252-3, 252-5, 253-5, 255-4, 256-2, 257-2, 259-4, 260-5, 262-3, 306-4, 263-1, 264-1, 269-2, 271-1, 272-1, 276-1, 278-2, 278-3, 280-3, 281-1, 281-4, 285-2, 285-4, 289-3, 290-1, 290-2, 291-3, 291-4, 294-3, M, 294-1 M 294-3, 295-1, 295-3, 295-4, 297-1, 297/2, 297-3, 297-4, 299-1, 300-3, 300-4, 300-5, 301-3, 303-2, 306-1, 306-3, 306-5, 307-1, 308-2, 309-3, 310-3, 310-4, 312-1, 312-3, 312-4, 315-1, 316-1, 318-3, 321-1, 322-1, 323-2, 324-2, 330-1, 330-3, 331-1, 333-1, 339-2, 341-5, 344-1, 346-2, 347-1, 347-2, 348-1, 349-3, 349-5, 352-2, 352-3, 352-4, 353-1, 353-2, 355-2, 355-3, 357-1, 357-2, 357-4, 358-1, 358-2, 359-3, 359-4, 359-5, 360-3, 361-3, 362-1, 363-1, 364-1, 364-2, 366-1, 366-3, 366-4, 367-3, 368-1, 368-2, 368-5, 369-3, 369-5, 370-1, 371-1, 373-3, 374-1, 374-4, 374-5, 376-3, 376/4, 380-2, 383-2, 384-4, 385-1, 385-4, 386-1, 387-2, 388-2, 390-1, 390-2, 392-1.	154

2.3.3 Kürek Cezası

Kürek Cezası, diğer ceza türleri ile mukayese edildiğinde daha farklı bir ceza olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ceza türünde mahkûmun bir taraftan fiziksel gücünden faydalanılırken bir taraftan da özgürlüğü kısıtlanmıştır Devlet, bu ceza türü sayesinde esirlerle ve kölelerle karşılayamadığı donanmadaki kürekçi ihtiyacına herhangi bir maddi karşılık ödemedi katkı sağlarken aynı zamanda toplumda asayiş ve düzeni bozan şahısların da suç işlemesini engellemeyi amaçlamıştır.

İncelediğimiz defterde 6 adet kürek cezası hükmü ve 12 adet kürekten ıtlak hükmü yer almaktadır. Dikkat çekici durum ise devlet bu cezayı verme konusunda bir hükümde aynı suçu işleyen Müslüman ve gayr-i müslim mahkûmlar arasında farklı bir uygulamaya gitmiştir. İncelediğimiz metinde mübayaa satışı ve ile ilgili bir hükümde bunu görmekteyiz¹¹¹. Hükümde Müslüman olan mahkûm nefy cezası alırken gayr-i müslim mahkûm kürek cezasına çarptırılmıştır.

Şekil 20 Kürek Cezası Alan Mahkûmların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı

Kürek Cezası alan tüm mahkûmlar incelendiğinde toplam 11 erkek mahkûmun 8'i GM iken 3'nün M olduğu görülmektedir. Bu kişilerin tamamı erkektir. Verilere

¹¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 216/1.

baktığımızda mahkûmların çoğunluğunun GM olması bu ceza türünün daha çok GM üzerinde uygulandığı anlamına gelmektedir.

Tablo 9 Kürek Cezası Alan Mahkûmların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahal/ Hüküm Numaraları	Din		Cinsiyet		Toplam suçlu sayısı
		M	GM	Erkek	Kadın	
1	İstanbul / 216/1	1	3	4		4
2	- / 216/3 ¹¹²	1		1		1
3	Karamürsel /232/2		1	1		1
4	Keşan 300/2		3	3		3
5	Gemlik 340/4		1	1		1
6	İstanbul -341/3	1		1		1
7	Genel Toplam	3	8	11	0	11

6 adet ceza hükmünün hiçbirinde ıtlak şerhi bulunmadığından ceza hükümlerinin ceza süreleri hakkında fikir sahibi olmamız mümkün değildir. Ancak incelediğimiz metinde bulunan 12 adet ıtlak hükümlerinin çoğunun içerisinde cezanın verildiği tarih ile ilgili bilgi bulunması sayesinde, ortalama bir ceza süresi hesaplayabildiğimiz 8 hüküm bulunmaktadır. Bu bilgilerden hareket ederek elde ettiğimiz sonuçlara göre, ıtlak edilmeleri incelediğimiz metnin tarih aralığına denk düşen kürek hükümlülerinin içerisinde, en uzun hükümlülük süresi yaklaşık 7 yıl 2 ay¹¹³ olup en kısa süre ise yaklaşık 3 ay 13 gündür¹¹⁴. Fakat en kısa hükümlülük süresi incelediğimiz metnin tarih aralığına denk gelmesine rağmen ceza hükmü tespit edilememiştir. Kürek cezasına çarptırılan mahkûmları incelediğimizde çoğunluğunun hırsızlık sebebiyle küreğe konulduğu görülmüştür.

Kürek cezası alanların sosyal statülerine bakıldığında bunların tamamının reaya olduğu görülmektedir. Bu mahkûmların işledikleri suçlara bakıldığında ise fitne ve fesat çıkarmak, başıboş gezmek, kalyonculuk iddiasında bulunmak, darp, yaralama, emre itaatsizlik etmek, haksızca yere reayanın mallara el koymak, hırsızlık¹¹⁵ ve haneye zarar vermek, fi‘l-i şenî‘ kasd etmek, ehl-i örfе gamz ve tecrîm ,reayayı tahrîk,

¹¹² Suçun işlendiği yer belirtilmemiştir.

¹¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.259/2.

¹¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.225/3.

¹¹⁵ Kürek cezası alanların birçoğu " Hırsızlık" suçlaması sebebi bu cezaya çarptırılmıştır.

reâyânın üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerini cebren ve kahren tahsîl ve kendi umûrlarına sarf etme suçlarının olduğu görülmektedir.

2.3.4 Cezirebend Cezası

Cezirebend, Arapça ada anlamına gelen Cezire ¹¹⁶ ve Farsça bağ, bağlama anlamlarına gelen bend ¹¹⁷ kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Terimsel olarak bakıldığında ise mahkûmu cezasının karşılığı olarak bir adaya yollamak ve ceza süresi boyunca ada haricine çıkmamasını sağlamak olarak açıklayabiliriz. Metnin incelediğimiz bölümünde 9 adet cezirebend cezasına rastlanılmıştır.

Mahkûmun cezasını çektiği şartlar düşünülüğünde Cezirebend cezasının Kalebend cezasına kıyasla daha hafif nefy cezasına göre ise daha ağır bir ceza çeşidi olduğunu ifade edebiliriz. Adaların yaşam alanının küçük ve sınırlı olması mahkûmların kontrolünü ve denetimini daha kolaylaştırmıştır. Ayrıca dört bir tarafının denizlerle çevrili olması da mahkûmların adalardan kaçışını zorlaştırmıştır. Sonuç olarak baktığımızda hiçbir hükümde Cezirebend Cezası verilen mahkûmun firar ettiği görülmemiştir.

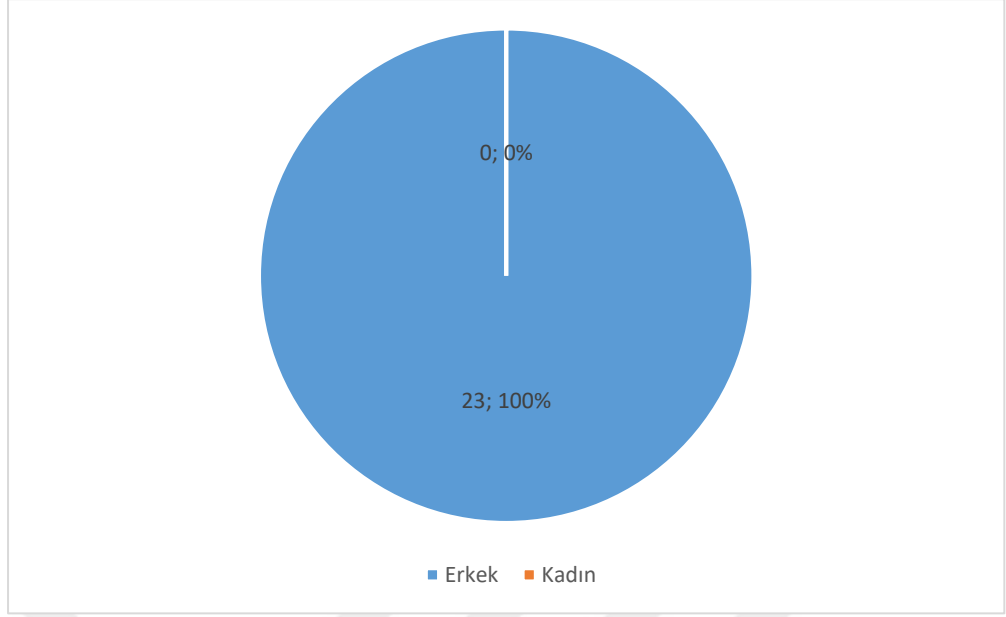
Cezirebend Cezası'nın verilisinde genel itibarıyla “*nefy ü iclâ ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın*” veya “...*Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları fermânım olmağın*” şeklindeki ifadeler kullanılmıştır.

2.3.4.1 Cezirebend Cezasının Uygulandığı Adalar

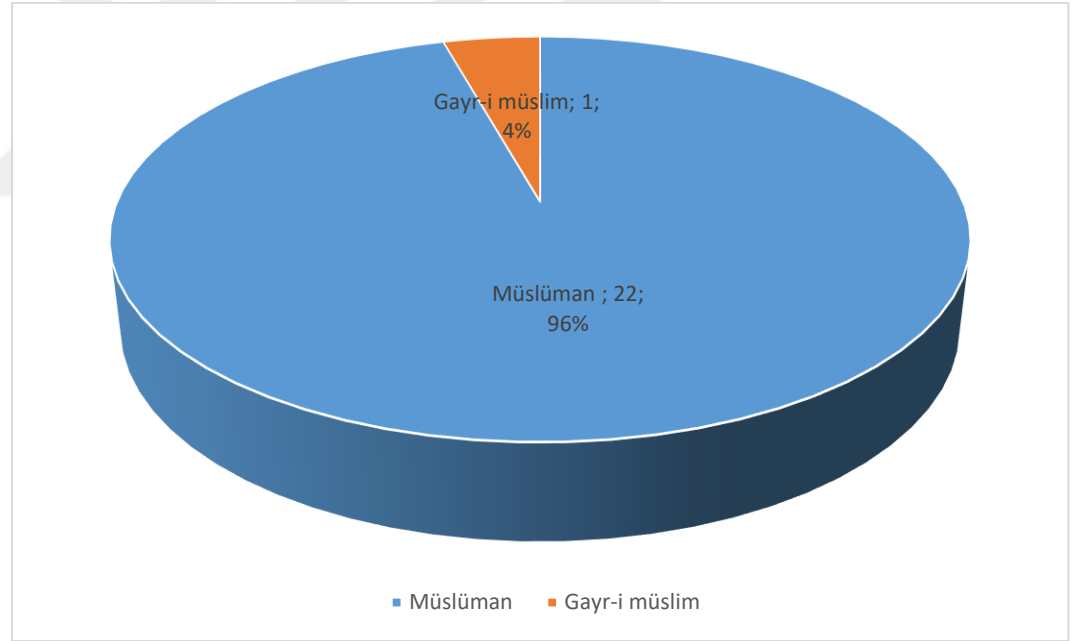
İncelemesini yaptığımız defterde, Cezirebend Cezası alan 23 mahkûmun gönderildikleri 4 ayrı ceza mahalli görülmektedir. Bunların içerisinde 14 mahkûm ile en fazla Midilli Adası'nın ceza mahalli olarak seçildiği görülmektedir. Bu mahkûmların tamamı erkek ve müslümandır. Bozcaada 5 mahkûm ile ikinci, Limni 3 mahkûm ile üçüncü sırada ve son sırada 1 mahkûm ile Bahri Sefid Cezayiri'nden ismi belirtilmeyen bir cezire gelmektedir.

¹¹⁶ DEVELLİOĞLU, Ferit, Lûgat, s.157.

¹¹⁷ DEVELLİOĞLU, Ferit, Lûgat, s.94.

Şekil 21 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı

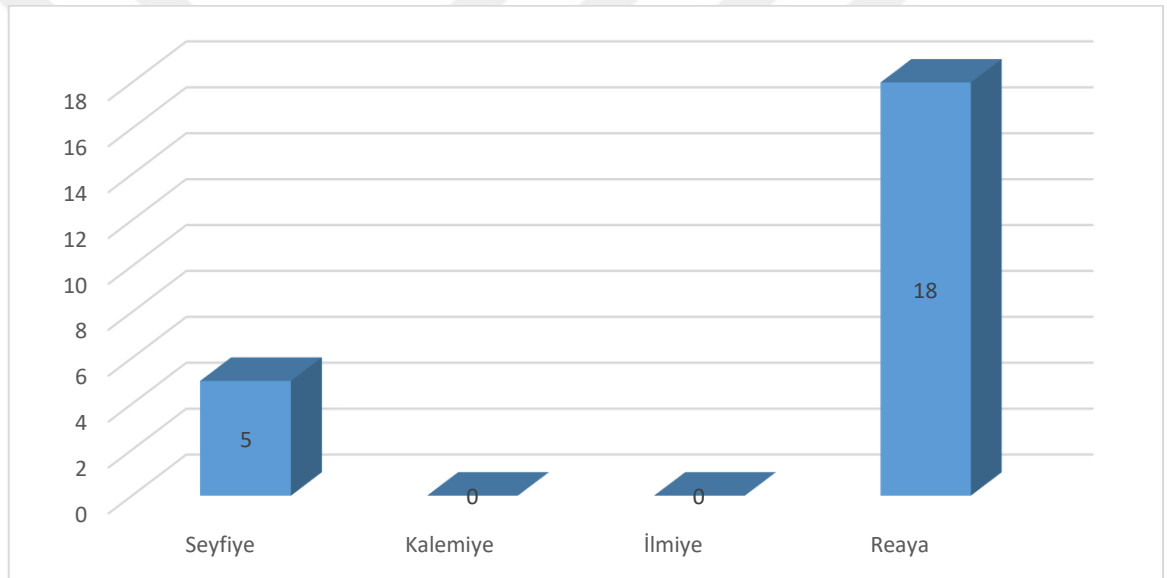
Şekil 22 Cezirebend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-i Müslimleri

Ceza mahallerine gönderilen toplam 23 mahkûmun 23'ü yani % 100'ü erkektir. Ayrıca 22'si Müslüman ve 1'i Gayr-i Müslimdir.

Tablo 10 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı

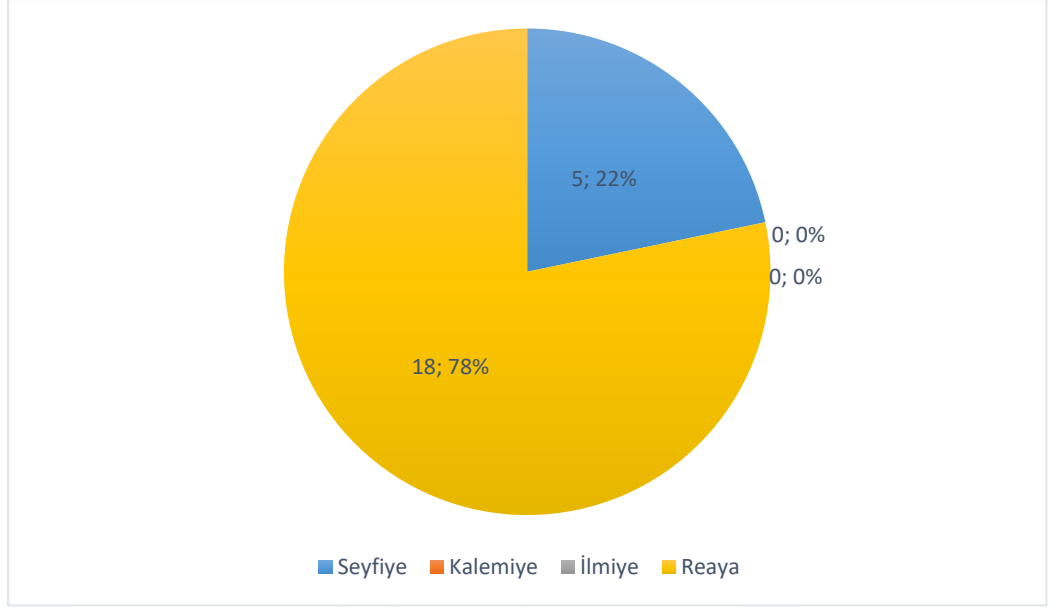
Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	E	K	
1	Bahr-i Sefid Cezayiri	1		1		1
2	Bozcaada	4	1	1		5
3	Midilli	14		14		14
4	Limni	3		3		3
5	Genel Toplam	22	1	23		23

2.3.4.2.Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri

Şekil 24 Cezirebend Cezası Alan Hükümlülerin Sosyal Statülerine Göre Sayısal Dağılımı

Elde ettiğimiz verilere göre cezirebend cezası alan 23 mahkûmun 18'i reaya, 5'i seyfiye sınıfına mensuptur. Bu sayı genel toplamın % 78'lik kısmını oluşturmaktadır. Geriye kalan %22'lik kısmı ise seyfiye sınıfını oluşturmaktadır. Kalemiye ve ilmiye sınıfına mensup suçlu tespit edilememiştir.

Şekil 25 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılım

Cezirebend cezası alan 5 seyfiye mensubu içerisinde 1 orta oda başısı¹¹⁸, 1 kol çavuşu¹¹⁹2'i çorbacı biri aynı zamanda liman kolluğu¹²⁰ 1 kocabaşı¹²¹ yer almaktadır. Kocabaşı¹²² olup bu cezaya çarptırılan şahıs gayr-ı müslimdir.

Tablo 11 Cezirebend Cezası Verilen Hükümlerin İlgili Ceza Uygulama Mahallerine Dağılımı

Sıra	Mahal	Sayfa/Hüküm numarası	Toplam
1	Bahr-i Sefid Cezayiri	275/2	1
2	Bozcaada	260/3, 318/2, 348/4, 360/1, 386/3	5
3	Midilli	279/2,	1
4	Limni	357/3, 352/3,	2

2.3.4.3 Cezirebend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Süreleri

Cezirebend cezası alan mahkûmlardan 17'sinin ıtlak edildiği bilgisine ulaşılmıştır. Elimizdeki verilere göre 10 gün-1 ay arasında ıtlak edilen hükümlü sayısı 1, 1-2 ay arasında 1, 3-4 ay arasında 1, 4-6 ay arasında 14 kişi bulunmaktadır. 6 aydan daha fazla cezirebend cezası alan hükümlü tespit edilememiştir.

¹¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.386/3.

¹¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.275/2.

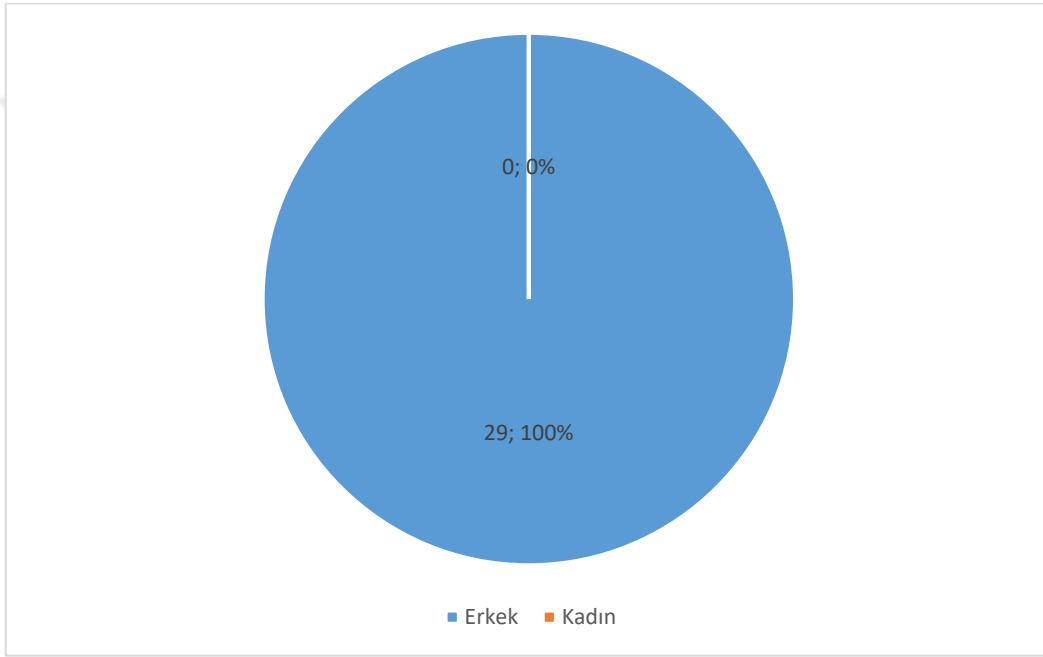
¹²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.318/2, 260/3.

¹²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.348/4.

¹²² Osmanlı toplumunda gayr-i Müslimlere ait cizyelerin toplanmasında ve askerlik bedelinin tevzii ve tahsilinde önemli görevler yaparlardı.

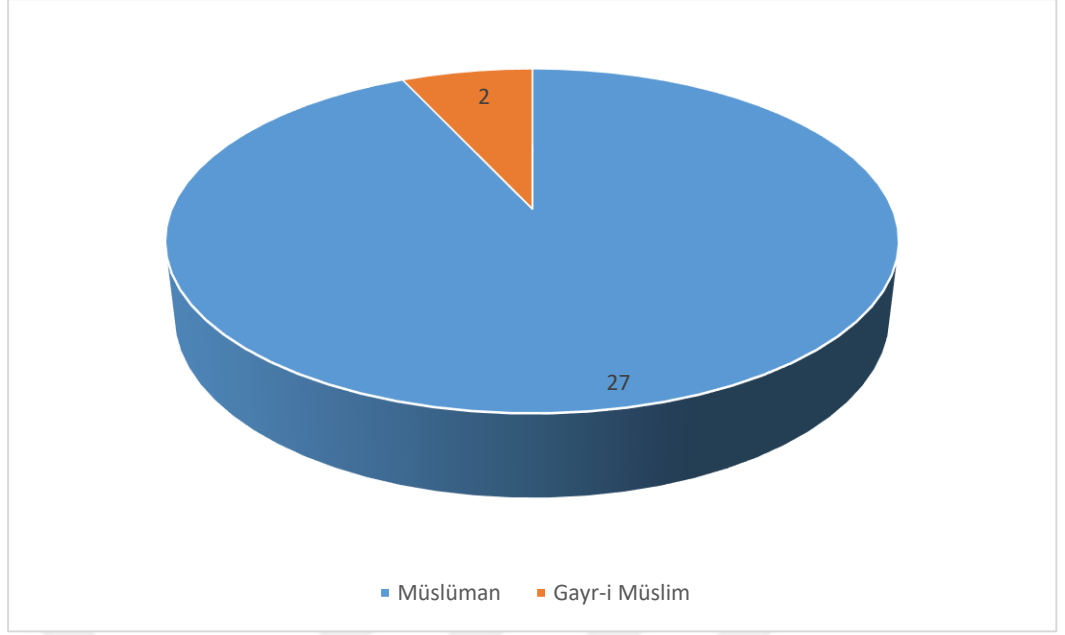
2.3.5 Zindanbend Cezası

Zindanbendlik ve Kalebendlik cezaları, mahkûmların kalede tutulması sebebiyle birbirlerine benzer bir özellik taşısa da uygulama yönünden birbirinden farklıdır. Kalebendlikte mahkûmlar kale içerisinde serbest şekilde dolaşabilirken, Zindanbendlik cezasında mahkûmlar kale dahilinde bulunan zindana atılmak suretiyle cezalarını çekmek zorundadırlar. Bu nedenden Kalebendlik cezasının Zindanbendlik cezasına göre daha hafif bir ceza olduğu ifade edilebilir. Zindanbendlik ağır bir ceza türü olmasına rağmen incelediğimiz defterde 9 adet hükümde karşımıza çıkmıştır.

Şekil 26 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı

Ceza mahallerine gönderilen toplam 29 mahkûmun 29'u yani % 100'ü erkektir. Ayrıca 27'si Müslüman ve 2'si Gayr-i Müslimdir.

Şekil 27 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı

Tablo 12 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı

Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	E	K	
1	Eğriboz	1		1		1
2	Yalakabad		2	2		2
3	Kili	3		3		3
4	Ruscuk	10		10		10
5	Balçık	3		3		3
6	Kilis	8		8		8
7	Toht/ Kastomonu	1		1		1
8	Siroz ¹²³	-		-	-	-
9	Üsküdar	1		1		1
10	Genel Toplam	27	2	29		29

2.3.5.1 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri

29 Zindanbend mahkûmunun gönderildikleri 8 ayrı ceza mahalli vardır.

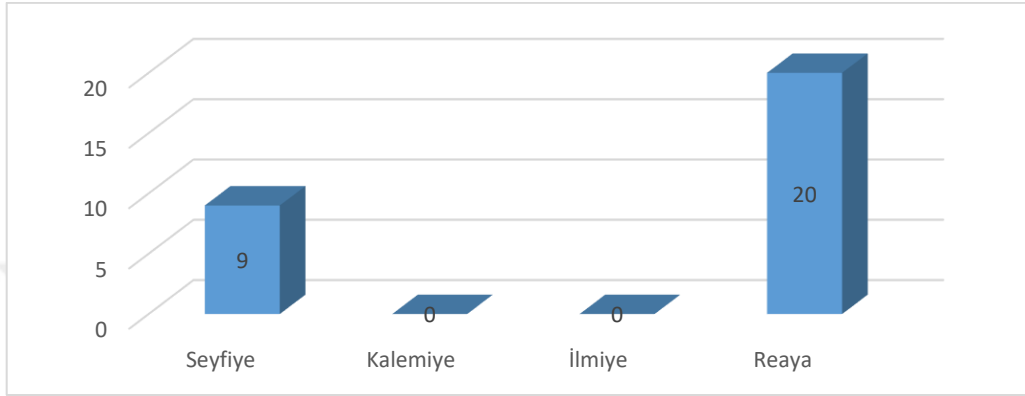
Tablo 13 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Dağılımı

Sıra	Mahal	Sayfa/Hüküm numarası	Toplam
1	Kavala	218/2, 331/3	2
2	Bursa	231/2	1
3	Uygun bir kale denilmiştir.	270/1,	1
4	Kale ismi verilmemiştir.	272/2,	1
5	Varna	273/4	1

¹²³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.331/1 nolu hükümde Zindanbend olanların sayısı verilmemiştir.

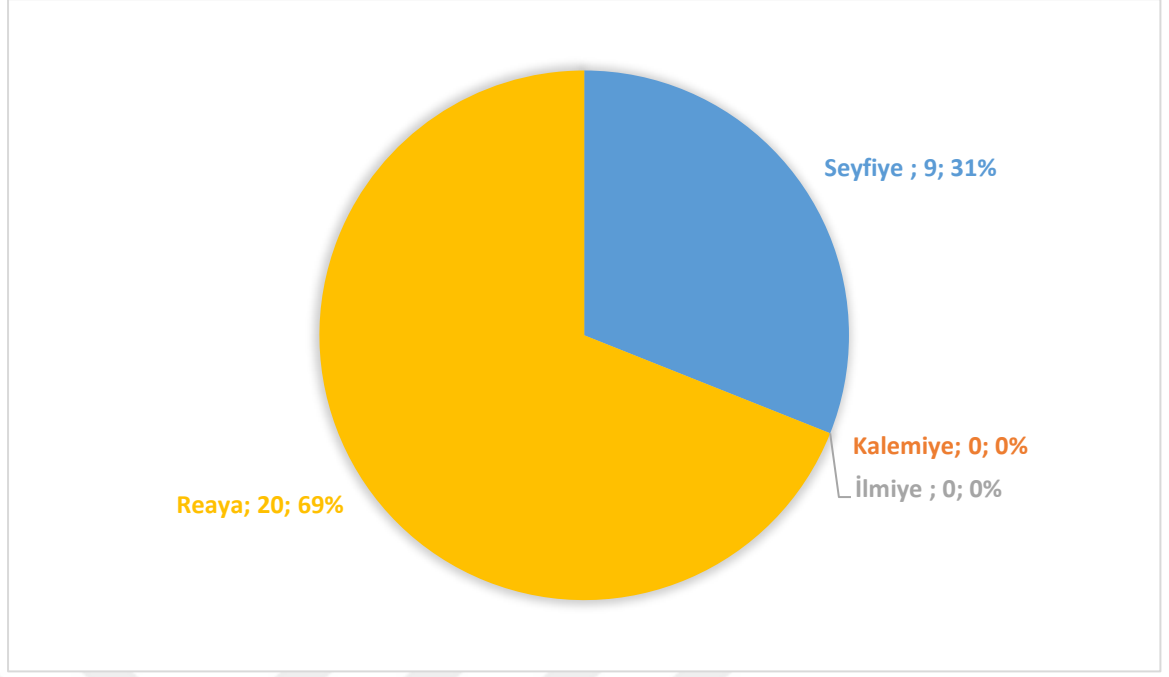
Sıra	Mahal	Sayfa/Hüküm numarası	Toplam
6	Rakka	281/3	1
7	Samsun	303/1	1
8	Seddülbahr	358/4	1

2.3.5.2 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri

Şekil 28 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri

Elde ettiğimiz verilere göre zindanbend cezası alan 29 mahkûmun 20'si reaya, 9'u seyfiye sınıfına mensuptur. Bu sayı genel toplamın % 69'luk kısmını oluşturmaktadır. Geriye kalan %31'lik kısmı ise askeri zümre oluşturmaktadır. Kalemiye ve ilmiye sınıfına mensup suçlu tespit edilememiştir

Şekil 29 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılım

Zindanbend cezası alan 9 seyfiye mensubu içerisinde 1 alaybeyi vekili¹²⁴1 odabaşı¹²⁵, 1 çavuş¹²⁶ 2 serdar¹²⁷ 1 turnacıbaşı¹²⁸ ve 3 yeniçeri¹²⁹ yer almaktadır.

2.3.5.3 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların Ceza Süreleri

Zindanend cezası alan mahkûmlardan 6'sının ıtlak edildiği bilgisine ulaşılmıştır. Elimizdeki verilere göre 3-4 ay arasında ıtlak edilen mahkûm sayısı 3, 4-6 ay arasında 2, 23-24 ay arasında 1 kişi bulunmaktadır. 24 aydan daha fazla zindanbend cezası alan mahkûm tespit edilememiştir

2.3.5.4 Zindanbend Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar

İncelediğimiz hükümlerde Zindanbendlik cezasına neden olan suçlar: aç gözlülük, hırsızlık, başıboş gezmek, eşkıyayı başına toplamak, yol kesen eşkıyaya yardım ve yataklık etmek, fesat çıkarmak, ahaliye eziyet bulunmak ve ahalinin evlerini yakmak, hânelerine girip cebren ve kahren fi'îl-i şenî'a kasdıyla ıyâl ve evlâdların

¹²⁴BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. 281/3

¹²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. 281/3

¹²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. 281/3

¹²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. 281/3, 303/1

¹²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. 218/2

¹²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11. 270/1

ihrâc ve sahrâya ilkâ, şarap içmek, eşyalarını gasp etmek, çocuklarına suikasdda bulunmak, hetk-i ırz, askerilik ve ayanlık iddiasında bulunmak, emre itaatsizlik etmek, iftirâda bulunmak darp ve yaralama, adam öldürmeğe teşebbüs etmek, ölüme sebebiyet vermek, mahkemeyi basmak, kanuna aykırı davranmak, ocak kaidelerine uymamak, ahalinin perişan olmasına sebep olmak ve vergilerin toplanmasına engel koymak

2.3.6 İkamet Cezası

Bu ceza türünde amaç, mahkûmu suçu işlediği veya nizamı bozduğu bölgeden uzaklaştırarak bozulan nizamın ve huzurun tekrardan temin edilmesidir. İkamet Cezası, uygulama yöntemi bakımından nefy cezasına benzemektedir. Fakat bu ceza çeşidine ait hükümlerde mahkûmların belirtilen mahallerde meks ü ikâmet ettirilmesi¹³⁰, belirtilen bölgeye nakil ve iskan ettirilerek buradan ayrılmasına müsaade edilmemesi¹³¹ gibi kullanılan ifadeler bu hükümleri Nefy hükümlerinden ayırarak farklı bir kategoride değerlendirmemize neden olmuştur. Bu ceza türü nefy cezasına göre biraz daha hafif bir cezadır. Bir tebdil hükmü olan 247/5'e baktığımızda suçu gereği Heğbeli'ye nefy edilen mahkûm bir süre sonra belirtilen sebeplerden ötürü " *ihityâr ve alfil ve nice emrâziye mübtelâ harekât ve sekenâta kudreti olmayup tabîb mu'alecesine muhtaç ve mahall-i mezbûrde tabîb olmaduğundan ahvâli ziyâde diğergûn ve illet-i meşdeded ve cümlesinin emniyeti olmadığın bildirüp*" nefyden afv ve itlâk olmuştur. Hükmün şerhinde ise mahkûm Aynaroz'da ikamete tabi tutulmuştur. Bunların yanı sıra " *Muhâfaza-i mezbûre zâbitliği avâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden Turnacıbaşı İsmâ'il zîde mecdühûya tevcîh ve ihsânım olup âzim ve vâsıl ve zâbitliği umûriyla ikâmet eyledikten sonra sen olduğun mahalden hareket ve kalkup varup Edirne civârında Timurtaş nâm mahalde vâkı' çiftliğinde meks ü ikâmet eylemek bâbında fermân-ı celîlü's-şânım sâdır olmağın* ¹³²" görevden alınan zabitin kendi çiftliğinde ikamet ettirilmesi gibi bir durumla da karşılaşmıştır. Bu hüküm ve 387/3 numaralı hüküm, ikamet cezasının her zaman bir ceza niteliği taşımadığını göstermesi açısından dikkate değer örneklerdir. Özellikle bazı mahkûmlar için hususi emirler

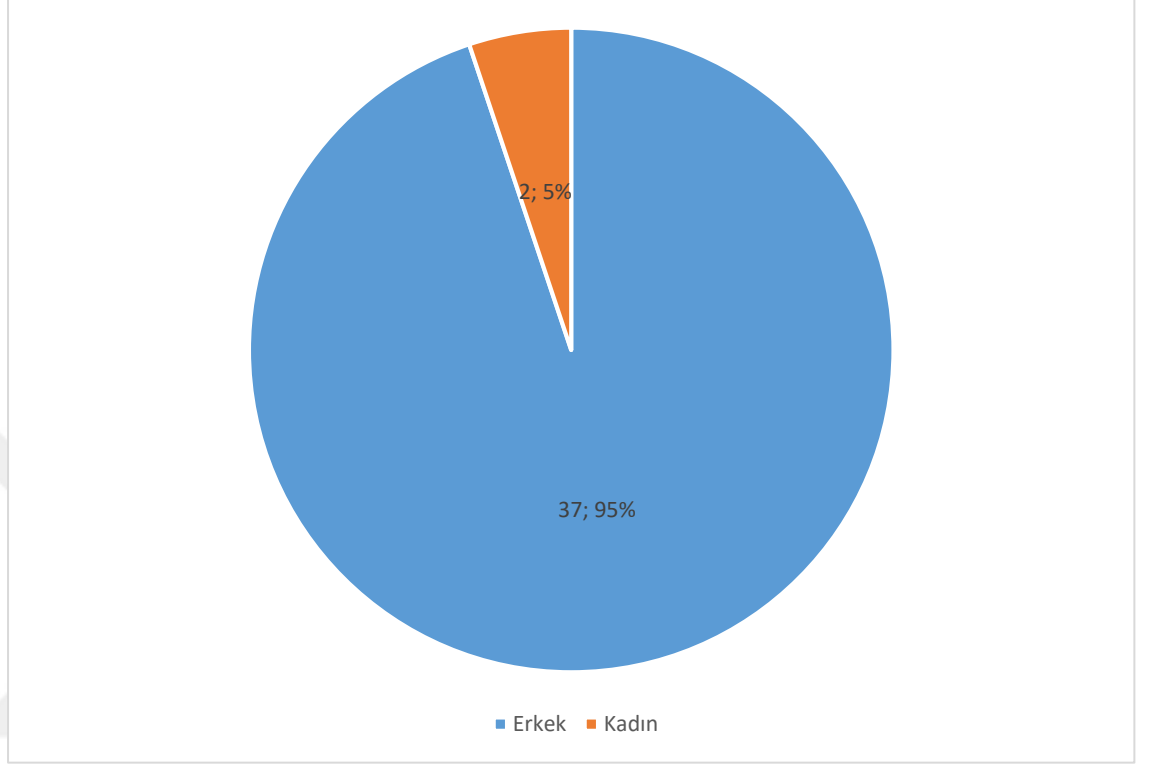
¹³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 211/1, 266/2, 269/3

¹³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 281/2, 250/5

¹³² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 377/1.

verilerek uygulana hanede ikamet cezası¹³³ ülkemizde nadir olarak uygulanan ev hapsi cezalarına benzemektedir.

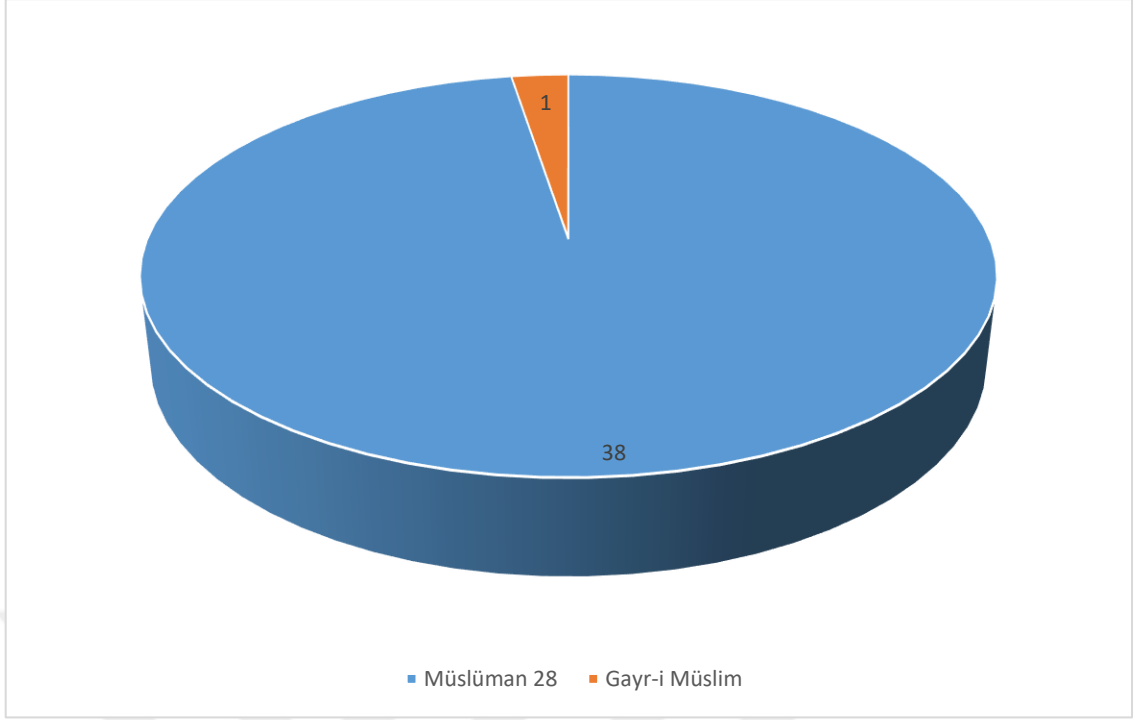
İncelediğimiz defterde zorunlu ikamet cezası uygulanan tespit edebildiğimiz 30 adet hüküm vardır.

Şekil 30 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahallerine Cinsiyet Bazında Sayısal Oran ve Oransal Dağılımı

Ceza mahallerine gönderilen toplam 39 mahkûmun 37'si yani % 95'i erkek iken 2'si yani % 5'i kadındır. Ayrıca 38'si Müslüman ve 1'i Gayr-i Müslimdir.

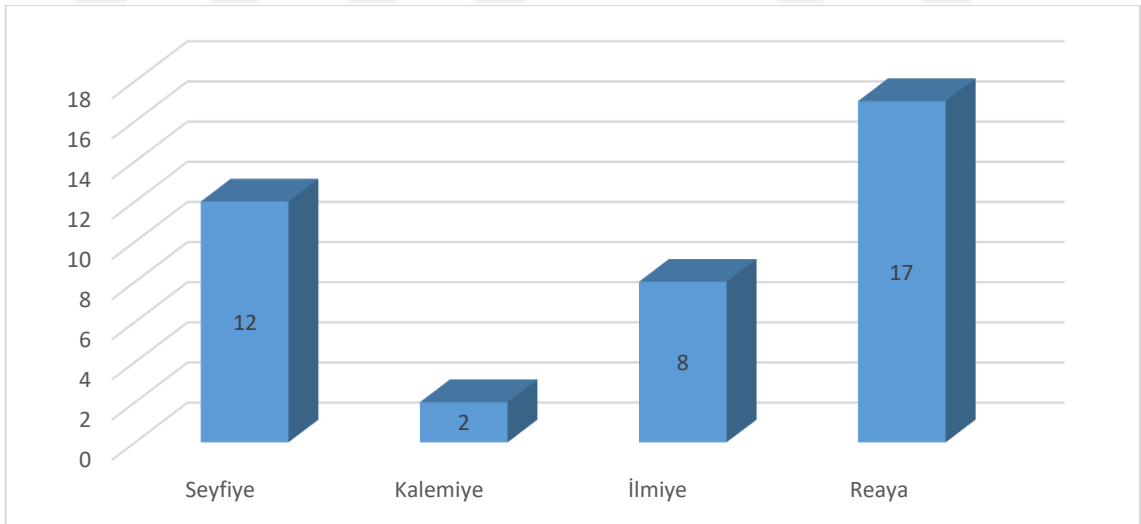
¹³³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 224/3, 227/3, 260/2, 302/2.

Şekil 31 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı

2.3.6.1 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statüleri

İkamet cezası alan mahkûmların sosyal statülerine bakıldığında 39 mahkûmun 12'si seyfiye, 2'si kalemiye, 8'i ilmiye ve 17'si reaya sınıfına mensuptur.

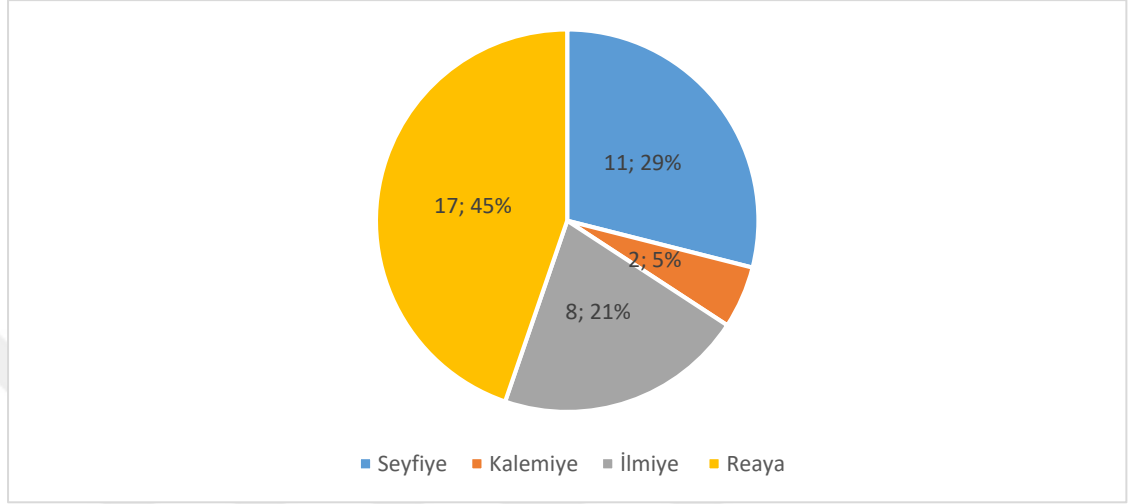
Şekil 32 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Sosyal Statülerine Göre Sayısal Dağılımı

İkamet cezası alan mahkûmların sosyal statülerine ve meslek gruplarına dağılımlarına bakıldığında; kalemiye sınıfından (sabık) 2 katip¹³⁴; reaya sınıfına mensub 17 kişi olmakla beraber bunların sadece birinin mesleği bahçivan¹³⁵ olarak

¹³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 219/2, 250/5

¹³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 259/3

belirtilmiş iken geriye kalan 16 şahsın meslekleri belli değildir. İlmiye sınıfına mensup 8 mahkûmun 1'i müftü¹³⁶, 1'i müfettiş(nakib)¹³⁷, 1'i kadı (Filibe)¹³⁸ 1'i şeyhül-İslâm¹³⁹, 1'i mezun bi'l-ifta¹⁴⁰, 1'i (sabık) patrik¹⁴¹. 2'si hekim hekimlerden 1'i ser ettiba¹⁴² diğeri ise kehhâlbaşdır¹⁴³. Seyfiye sınıfına mensup 12 mahkûmun 2'si çorbacı¹⁴⁴, 2'si kol kethüdası yeniçeri¹⁴⁵, 1'i naip¹⁴⁶, 1'i turnacıbaşı¹⁴⁷, 1'i beşe¹⁴⁸, 1'i gedik¹⁴⁹ ve 1'i serdar¹⁵⁰, 1'i mutasarrıf¹⁵¹ 2'si de serdengeçti ağalarıdır¹⁵²

Şekil 33 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılım

2.3.6.2 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Süreleri

Ceza ve ıtlak hükümlerine bakıldığında ikamet cezası alan mahkûmlardan 11'inin ıtlak edildiği bilgisine ulaşılmıştır. Elimizdeki verilere göre 1-2 ay arasında ıtlak edilen mahkûm sayısı 3, 4-6 ay arasında 2, 9-12 ay arasında 2, 12-14 ay arasında 2 mahkûm bulunmaktadır. 2 yıl ve üstünde ceza alan mahkûm sayısı 2'dir. En uzun süre ceza alan mahkûm 2 yıl 7ay 7 gün cezaya çarptırılmıştır. Geriye kalan 2

¹³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 257/4

¹³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 227/3

¹³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 253/1

¹³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11 306/6

¹⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11 311/2

¹⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 247/5

¹⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11 269/3

¹⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11 389/2

¹⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 266/2, 318/1

¹⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 348/2, 348/3

¹⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 358/4

¹⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 377/1

¹⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 302/2

¹⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 211/1

¹⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 247/3

¹⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 387/3

¹⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, 253/3

mahkûmun ıtlak hükümlerinde cezaya çarptırıldıkları tarihlere dair bilgiye yer verilmemiştir. 3 yıl ve daha fazla ikamet cezası alan mahkûm tespit edilememiştir.

Tablo 14 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Suç Mahallerine Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımı

Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Suçlu Sayısı
		M	GM	E	K	
1	-	4	1	5		5
	Bahr-i Siyah Tuna	1		1		1
3	Yanya	1		1		1
5	Âsitâne	2		2		2
6	Hısn-ı Mansur	1		1		1
7	Âsitâne	2		2		2
8	Ruscuk	1		1		1
9	Asitane	1		1		1
10	Âsitâne	2			2	2
12	Nazilli	1		1		1
13	Badra	1		1		1
14	Âsitâne	4		4		4
15	Bender	1		1		1
16	Belgrad	1		1		1
17	Burusa	1		1		1
18	İbrail	1		1		1
19	Konya	1		1		1
20	Hacıoğlu Pazarı	1		1		1
21	Alacahisar	1		1		1
22	Filibe	1		1		1
23	Tire	3		3		3
25	Bender	2		2		2
27	Âsitâne	1		1		1
28	Âsitâne	1		1		1
29	Üsküdar	1		1		1
30	İznikmid	1		1		1
Genel Toplam		38	1	37	2	39

2.3.6.3 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri

39 İkamet cezası alan mahkûmunun gönderildikleri 15 ayrı ceza mahallinin yanında, 4 mahkûma bu ceza hanesinde çektirilmiş, 1 mahkûma da istediği yeri tercih etme hakkı tanınmıştır.

Tablo 15 İkamet Cezası Alan Mahkûmların Ceza Mahalleri

Sıra	Mahal	Sayfa/Hüküm numarası	Toplam
1	Anadolu	250/5	1
2	Âsitâne	260/2, 318/1	2
3	Aynaroz	247/5	1
4	Babadağ	348/2	1
5	Bender	253/3	1
6	Bursa	219/2, 253/1, 259/2, 306/6	4

Sıra	Mahal	Sayfa/Hüküm numarası	Toplam
7	Develü	259/1	1
7	Edirne.	211/1, 266/2, 377/1	3
8	Gelibolu	269/3	1
9	Harput ve Çüngüş	331/2	1
10	İzmir	253/2, 311/2	2
11	İznikmid	281/2,	1
12	Kemah	265/2	1
13	Kilis	257/4	1
14	Selanik	259/3	1
15	Şumnu	348/3	1
16	Taşköprü	247/3	1
17	Hane	227/3, 260/1, 302/2, 353/4	4
18	İstedığı yer	230/4	1
19	Vilayeti	387/3	1
Genel Toplam		30	30

2.3.6.4 İkamet Cezası Alan Mahkûmların İşlediği Suçlar

İncelediğimiz hükümlerde İkamet Cezasına neden olan suçlar: emre itaatsizlik etmek, memuriyet görevini yerine getirmemek, yapması gereken hizmetleri terk etmek, hane basmak, darp, yaralama, gasp, eşkıyaya yardım ve yataklık, ırza taarruz, vergi toplanmasına engel olma, iftira, vilayetin işlerini bozmak, vazifeleri olmayan işlere karışmak, ahaliye zarar verme, fesat çıkarma, başıboş gezmek, tımar sahiplerinin ellerinden tımarlarını haksızca almak, ıtlak şartlarına aykırı davranmak ve şeriata aykırı emir ısdar ettirmek,

2.3.7 Manastırbend Cezası

Manastırbend cezası Hristiyan mahkûmlara uygulanmıştır. Bu ceza türünde mahkûmlar işledikleri suçların karşılığında dini eğitim merkezi olan manastırlara sürgün edilir ve yaşamını manastır sınırları dahilinde geçirirdi. Bu sınırların haricine çıkılması kesinlikle yasaktır. Genellikle insanlardan ve şehir merkezlerinden daha uzak alanlara inşa edilen manastırlara sürgün edilenler mahkûmlar kısmen de olsa toplumdandan tecrit edilmiş olurlar.

İncelediğimiz metinde manastırbend cezasına rastlanılmamıştır.

2.3.8 Palangabend Cezası

Palangalar, kalelerden fiziki olarak biraz daha ufak ve çevresi daha muhafazalı bir hale getirilmiş olan ve daha çok askeri hizmetlerde kullanılmak için inşa edilmiş

kalelerdir.¹⁵³ Bu ceza türü kalabend cezasına göre daha ağır bir cezadır. Çünkü kalelerin fiziksel üstünlüğünün olması yaşam alanının daha geniş olmasına ve içerisinde barındırdığı mevcut sosyal yapının da daha çeşitli olmasını sağlamıştır. Palangalardaki yaşam alanı ve sosyal ortam daha kısıtlıdır.

İncelediğimiz metinde palangapend cezasına rastlanılmamıştır.

¹⁵³ Uğur Koca, 17 Numaralı Kalabend Defterine Göre Hicri 1182-1188 (M.1768-1774) Yılları arasında Osmanlı'da Suç Suçlu, Hapishaneler ve Cezalar, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015, s.65

3. MATERYAL VE YÖNTEM

İncelemesi yapılan 11. Numaralı Kalebend Defterinin tamamı 392 sayfa olup değerlendirilen kısım H. Zilkade 1167 ile Rebiül-evvel 1169 (M. Eylül 1754-Ocak 1756) yılları arasını kapsayan yaklaşık 16 aylık dönemdir. Defterin bu kısmı toplam 200 sayfadır. Yalnız 293 ve 294. sayfalar mükerrer numaralandırılmıştır.

Defterin kapağında “Defter-i Kal‘a-bend Min evâhir-i Cemâziye‘l-evvel sene 1166 İlä evâhır-ı Rebi‘ül-evvel sene 1169” ifadesi ile defterin tamamının kapsadığı zaman dilimi belirtilmiştir. Defterde göreve yeni gelen gelen yöneticilerin isimleri belirtilerek yeni dönemin başladığı ifade edilmiştir¹⁵⁴.

Defter kırık divani diye tabir olunan yazı ile katipler tarafından kaleme alınmıştır. Hükümlerin hitap cümlelerinde hükmün muhatabı olan devlet görevlilerinin adları ve/veya görevleri belirtilmiştir. Hükümlerin üzerinde ve yanlarında dik olarak yazılmış ilgili hükme ilişkin şerhler bulunmaktadır. Her sayfada ortalama 4 adet hüküm bulunmaktadır. Fakat bazı sayfalarda 5 hükümden fazla bulunabildiği gibi bazılarında uzunluğu 2 sayfaya yakın olan hükümlerde olabilmektedir¹⁵⁵. Defterdeki sayfa numaraları s.197 hüküm numaraları ise s.197/1 şeklinde sayfa numarası ve sayfa içerisindeki hüküm sırasını belirtecek şekilde gösterilmiştir.

Katibin bilerek boş bıraktığı alanlar () şeklinde parantez içinde, okunamayan kelimeler “...” şeklinde sadece üç nokta, tereddüt edilen kelimeler ise kelimelerin sonuna “?” soru işareti konularak belirtilmiştir. Cümlelerdeki ifade bozukluğunu ortadan kaldırmak için tarafımızdan metne eklenen kelime ya da heceler de köşeli parantez içerisinde verilmiştir. Orijinal metin transkribe edilirken mümkün olduğunca metnin aslına sadık kalınmıştır. Yer isimleri ve şahıs isimlerinde özellikle eski telaffuzlar (İznikmid, Kengiri, Kayseriye, Balıkesri, Burusa; Mehemmed, Mahmud, Ahmed vs.) aslına uygun şekliyle günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Fakat yumuşak

¹⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.260, s.293, 341, 366.

¹⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s.306, 277.

sessizle biten (olub, gelüb, idüb vs.) Türkçe sözcükler sert sessizle bitecek şekilde yazılmıştır¹⁵⁶.

Hükümlerin sonlarında bulunan tarihlerde yıllar bazen dört haneli (1167), bazen üç (167), bazen iki ¹⁵⁷(69), ender de olsa tek haneli¹⁵⁸(8) olarak yazılmıştır. Yıllar defterde ne şekilde yazıldıysa öylece çevrilmiştir. Hükümlerin ay hanelerinde hicri ayların rumuzları kullanılmıştır. Transkribe de aynı şekilde sadece ayların rumuzlarına yer verilmiştir. Ayrıca aylar her biri 10 güne tekabül eden evâ'il, evâsıt ve evâhir şeklinde 3'e bölünmüştür. Bunun dışında hüküm üzerinde yer alan şerhler hükmün altında, italik olarak gösterilmiştir. Fakat bazı şerhlere tarih düşülmemiştir. Terkin olunan hükümleri belirten “ **terkîn** ” yazısı hüküm numarasının yanında (**s.204/2 terkîn**) gösterilmiştir.

Sözcük içerisinde geçen Kaf [ك] ve gayn [غ] harflerinden sonra gelen harf-i medler (ā, ī, ū) şeklinde gösterilmiş olup sessiz harflerden sonra gelen harf-i medler (â, î, û) şeklinde gösterilmiştir. Arapça-Farsça kelimelerin ortasında veya sonunda bulunan ayın [ع] harfi için “ ‘ ” işareti, hemze [ء] için ise “ ’ ” işareti kullanılmıştır.

¹⁵⁶ olup, gelüp, idüp.

¹⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 328/1.

¹⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 253/1.

İKİNCİ BÖLÜM

4.TRANSKRİPSİYON METNİ

s.197/1

Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Gerede Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mes'ud zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Gerede Kazâsı ahâlîsi bi-esrihim meclis-i şer'a varup Gerede Kazâsı sükkânından Alemdâroğlu Halil nâm kimesne öteden berü ırzıyla mukayyed ve kendü hâlinde olup bir vechile müdâhale olunmak îcâb ider hâli yoğ iken ba'zı ashâb-ı agrâz hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ-yı mutazammın ısdâr ittirdikleri emr-i şerîf ile Samsun kal'asına kal'a-bend olunup müddet-i vâfireden berü düyûn-ı kesîreye giriftâr ve vücûduna illet târî ve ahvâlî diğêr-gûn olmağla mezkûr Halil kal'a-yı mezbûreden afv ve ıtlâk olunmak bâbında vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğü ecilden Gerede Kazâsı sükkânından bâlâda mezkûrül-esâmi Alemdâroğlu Halil nâm yeniçeri bundan akdem kendü hâlinde olmayup sû-i hâli arz ve i'lâm olunmağla bin yüz altmış dört senesi evâ'il-i Rebî'ü'l-âhirinde Samsun kal'asına kal'a-bend olunması bâbında emr-i şerîf sâdır olmağın mezbûrun her vechile şâyeste-i merhamet olup salâh-ı hâlini bu def'a kazâ-yı mezbûr nâ'ibi mûmâ-ileyh i'lâm etmekle fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup kendü hâlinde olup bundan sonra hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kânûn ve emr-i şerîf vaz' ve hareketi zâhir ve arz ve i'lâm olunur ise tarîk-i âhar ile kaydı görülmek şartıyla ihtiyâre vâlidesinin ve ıyâl u evlâdlarının diğêr-gûn hâllerine merhâmeten mezbûr Halil bu def'a ıtlâk olunmak bâbında iftihârül-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğın fimâ-ba'd vilâyetine varmamak ve ahvâllerine karışmamak şartıyla i'lâmı mücebince kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1167.

s.197/2

Kocaili Sancağı mutasarrıfına ve İznikmid kâdisına ve İznikmid zâbitine hüküm ki; Türkman ve Kürd tâ'ifesinden ve Turhallı el-Hâc Mehemmed ve Diyarbekirli Bayram ve Halepli el-Hâc Mehemmed ve Diyarbekirli Mehemmed ve Diyarbekirli Hasan ve Diyarbekirli Halil ve Diyarbekirli Derviş ve Tokadlı Mustafa ve Diyarbekirli Mahmud ve Tokadlı Mehemmed ve Ma'denli Mustafa ve Arabgirli Hüseyin ve Turhallı Süleyman ve Madenli Hasan ve Diyarbekirli Ramazan ve Keban Ma'denli Ali ve Ma'denli İbrâhîm ve Melezkırlı? Ali otuz re's ricâl ve nisâ ve sıbyân ve on beş yük eşyâ ve yigirmi beş aded merkeb ve bârgirler ile Asitâne-i Sa'âdetim havâlîsine gelüp bilâ-mekân hayme-nişin olup İznikmid havâlîsinde münâsib mahallerde iskân olunmaları lâzime-i hâlden olduğuna binâ'en mezbûrlar bu tarafda cem' ve haseki mübâşeretiyle İznikmid'e îsâl olunmaları fermânım olmağla siz ki, mîr-i mîrân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mezbûrlar vüsûllerinde anda münâsib olan mahallerde konuşdurup îvâ ve iskân ve bir hatve berü taraflara nakl ve hareket eylememeleri husûsuna nezâret ve dikkat olunup ser-mû hilâfından ihtirâz ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1167.

Vatan-ı asliyelerine irsâl ve ikametleri için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1167.

s.197/3

Akçekızanlık kâdisına hüküm ki, Sen ki Mevlânâ el-Hâc Mehemmed zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Akçekızanlık Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve şürefâ ve meşâyih ve e'imme ve hutabâ ve fukâra bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup bundan akdem vilâyetlerinde a'yânlık iddi'âsında olan Za'im Mustafa nâm kimesne mel'anet ve ef'âl-i kabâyihî irtikâb eylemekden nâşi bundan akdem nefy ü iclâ ve bundan mâ'adâ emr-i şerîfimle Akçekızanlık'ın nizâmına me'mûr Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Selim dâme mecdühû ol tarafâ vardıkda ahâlî-i memleketin haber virdiği eşkıya ve kâtil ve müfsîdinden otuz altı kimesneler ehl ü iyâllariyle diyâr-ı âhara nefy olunup cümle fukarâ ve ahâlî-i memleket şerr ü mazarratlarından emîn olmuş iken mezbûrlardan yigirmi nefer kimesne kendü hâllerinde olmak şartıyla itlâklarıyçün

emr-i şerîfim sâdır olup lâkin mezbûrlar emr-i şerîfime mugâyîr hareket itdiklerinden mâ'adâ itlak olunmayan eşkiyâ gürûhuna i'ânet ve za'im mezbûr müfsîd-i mezkûrlara ve avanelerine fesâd emrîni mutazammın kâğıdlar irsâl ve mezbûrlar dahi konaklarında ve za'im-i mezbûrun gulâmı Yusuf nâm kâtil, mezbûrun konağından çıkup Kuşluk vaktinde ulemâdan Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesneyi bin yüz altmış senesinde bi-gayr-i hakkın tûfeng ile sol elinden boş böğründen darb ve mecrûh ve hâlâ sâhib-i firâş olup ve mezbûr Yusuf'un kazâ-i mezbûrda istinâd etdiği Selvilioğlu Hasan Efendi ve Kara Hasan Hoca ve Yakuboğlu Ömer dimekle meşhûr olup mukaddemâ itlâk olunan müfsidler ile za'im-i mezbûrun eniştesi Hasan nâm müfsidlere istinâden konaklarına gelüp ihtifâ ve şekâvete cesâret itmeleriyle cümle ahâlî-i memleketin bi'l-küllîye emniyetleri meslûb ve perâkende ve perîşân olmaları emr-i mukarrer olmağın mezbûrların şerr ü mazarratlarından emîn olmak için diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmaları bâbında mahzarları mücebince vâkı' hâli i'lâm idiver deyü ilhâh ve ibrâm itmeleriyle vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve arzında mezkûr'l-esâmî dört nefer yaramazlar ve muzırrı'n-nâs ve muhill-i nizâm-ı vilâyet olup fukarâ-yı ra'yyetin ve ahâlî-i memleketin kendülerden emniyet ve rahatları olmadığı arzından ve ahâlî tarafından vârid üç mahzardan müstefâd olmağla rahmen li'l-abâd mezbûr dört nefer yaramazlar ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle belde-i merkûmeden ihrâc ve diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fi evâ'il-i Za sene 1167.

Mezbûrlar fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup kendü hâllerinde olmak ve bundan sonra dahi yine mütennebih olmayup kemâ-fi'l-evvel ta'addîye cesâret iderler ise ve haklarında sû-i hâllerini müş'ir arz ve mahzar zuhûr ider ise bilâ-te'hîr ehl ü iyâlleriyle belde-i ba'ideye nefy ü iclâ olunmaları şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 168.

s.197/4

Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki;

Etbâ'dan Mustafa nâm kimesnenin te'dîbi muktezâ olduğuna binâ'en salâh-ı hâli zâhir oluncaya değin bundan akdem emr-i şerîfimle Kütahya kal'asına kal'a-bend olunup lâkin mezkûrun salâh-ı hâli zâhir olduğu nümâyan olmağla afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı arz-ı hâl ile istid'â olunmağın vech-i meşrûh

üzre kal'a- i mezbûreden afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1167.

s.198/1

Ber-vech-i arpalık Niğde Sancâğı mutasarrıfı Mehemmed Paşa dâmet me'âliyhûya ve Develü ve () kâdîlarına ve Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki;

Develü kazâsı sükkânından Develüoğulları Cafer ve Süleyman ve İsmâ'il nâm kimesneler fukarâyâ zulm u ta'addî ile mecbûl? ve meşhûr olmakdan nâşî bi'd-defa'ât haklarında evâmîr-i şerîfem sâdır olmuş iken hükkâmdan cebren aldıkları i'lâm ile kendülerini itlâk iderek yine zulm ve ta'addîden münzecir olmadıklarıyçün işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Şevvâlinde Develü kazâsı ahâlileri rikâb-ı humâyûnuma ref'-i ruk'a-i iştikâ eylediklerinden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde alâ eyyi hâl ahz ve Magosa Kal'ası'nda muhkem kal'a-bend olup sebîlleri tahliyesini müş'ir emr-i âlî ve mektûb-ı sadr-ı a'zamî vârid olmadıkça itlâklarından ziyâde ittikâ ve mücânebet olunmak içün sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfim husûs-ı âhar mübâşeretiyle ol tarafda olan sadr-ı a'zam silâhşorlerinden Ali zîde kadrühûya irsâl olunmuş idi. Emr-i mezbûrun mübâşir-i merkûma vusûlünde kat'â şekk ve iştibâh olmayup lâkin şimdiye dek icrâ ve infâzı haberinin adem-i zuhûr ve vürûdı galiba mübâşir-i merkûmun emr-i merkûmı ketm ve ihfâdan nâşî idiği melhûz olduğuna binâ'en eger vüsûl-ı emr-i şerîfime değin emr-i merkûm icrâ olunmadı ise kat'â ihmâl olunmayup eşkıyâ-yı merkûmeyi alâ eyyi hâl ahz ve muhâfaza olunarak Konya Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend itdirilüp kal'a-bend olunduklarını mübeyyin i'lâmı ahz ve Der-aliyyeme irsâle mübâderet olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdar ve alâ cenâhi'l-isti'câl () ile irsâl olunmuşdur. Mazmûn-ı emr-i şerîfimin alâ eyy-i-vech-i kân infâz ve icrâsı senden matlûb-ı mülûkânem idiği ma'lûmun oldukda bu bâbda ser-mû rehâvet ve tekâsıra mesâğ göstermeyüp ne tarîk ile olunursa olsun zikr olunan üç nefer Develüoğullarını bilâ-tereddüd ahz ve muhâfaza olunarak kayd ve bend ile Konya Kal'ası'na irsâl ve dizdârına teslîm idüp mahbûs olduklarını müş'ir alınan senedi Der-aliyyeme irsale say' ve ihtimâm ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmları Konya Kal'ası'na muhkem-habs ve kal'a-bend eyleyüp emr-i şerîfim sâdır

olmadıkça bir tarikle itlaklarından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ittikâ-i tâmm olunmak bâbında.

Fi evâ'il-i Za sene 167.

s.198/2

Araç Kazâsı nâ'ibine, Kastamonu Sancağı mütesellimine ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Araç Kazâsı Nâ'ibi Mustafa zîde mecdühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sülehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâ'ir re'âya bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûra tabi' Başköy nâm karye sâkinlerinden Maraz Hasan ve Sarpuncalı nâm karye sâkinlerinden Beşiroğlu es-Seyyid Mahmud nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup hevâlarına tâbi' yetmiş seksen neferden mütecâviz süvârî ile karye-i Bafra'ya girdiklerinden gayrı kazâ-i mezbûr sûvkunda âlet-i câriha ile Ümmet-i Muhammedi darb-ı şedîd ile darb ve şütûm-ı galîza ile şetm ve derûn-ı pazarda bey' ve şirâlarına mâni' olduklarından mâ'adâ emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîfin kesr ve noksanına bâ'is ve kazâ-i mezbûrun nizâmına muhill ve îkaz-ı fitneden hâlî olmayup ibâdullâh şerlerinden hâvî? ve ahvâlleri diğergün ve perâkande ve perîşân olmalarına bâdî olmalarıyla mezbûrların Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâkı' hâlî bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre mezbûrlar ahz ve üzerlerine şer'an sâbit olan şekâvetleri tescil olunduktan sonra ıslâh-ı nefis eylemeleriyçün Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları içün yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1167.

Ancak Seyyid Mahmud'un afv ve itlâkları içün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 168.

Mezbûr Maraz Hasan fîmâ-ba'd ahâlî-i memleket ile hüsn-i zindigâne üzre hareket ve bir ferde gadr ve ta'addîden ve nizâm-ı memlekete hâlel virecek hâletden mücânebet eylemek ve bundan sonra dahi kendüden teşekkî olunur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 168.

s.198/3

Ber-vech-i arpalık Kocaili Sancağı mutasarrıfı olan es-Seyyid Mustafa Paşa dâmet me‘âliyhüya ve Kandıra ma‘a Genceli nâhiyesi nâ’ibine ve Boğazkesen Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Dâ’ire-i humâyûn lâzimesi ve mû‘ayenât-ı sâ’ire için ber-vech-i mû‘tâd ma‘a nakliye icâb eden bahâsı hîn-i teslîmide an-nakd virilmek şurûtuyla Kocaili Sancâğı kazâlarından İstanbul Ağası ma‘rifetiyle işbu sene-i mübâreke mübâya‘ası fermânım olan hatabdan ba‘zı kazâların hisse-i mübâya‘aları tahsîliyün sâdır olan emr-i âlî sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, senin ve ocak tarafından me‘mûr mübâşirin yed ve ma‘rifetiniz ile mahallerine vürûdunda ba‘zıları ızhâr-ı itâ‘at ve edâsına ta‘ahhüd, lâkin Kandıra ma‘a Genceli nâhiyesi edâ-yı hisselerine ve evvel emirde ta‘ahhüd etmişler iken Genceli nâhiyesinde vâkı‘ serbest ze‘âmet ahâlîsinden Kara Hasan Beşe ve Malikoğlu Halil Beşe ve Kesek Hasan Beşe ve Kocagedikoğlu İbrâhîm dimekle ma‘rûf kimesneler serbest iddi‘âsıyla ızhâr-ı ru‘ûnet ve sâ’irlerini dahi tahrîk ve matlûb olan mübâya‘a hatabın tahsîline muhâlefet etmeleriyle her çend ki sen kimesne, mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin tarafından ve taraf-ı şer‘den kendülere nush u pend olundukça kâr-gerâ olmayup sâ’ir kazâlara dahi sirâyet ve te’hîr-i mühimmeye sebep ve illet olduğuna binâ’en mezbûrun ibreten li’l-gayr kılâ‘dan birine kal‘a-bend olunmağla te’dîb olunmadıklarınca tahsîl-i hatabın imkânı olmadığını sen ve nâ’ib-i mûmâ-ileyh başka başka arz ve sudûr iden fermân-ı âlî mücebince ocaklık ve mübâya‘a hatabları tamâmen tahsîl ve tekmîl olunmadıkça ve salâh-ı halleri zâhir olmadıkça itlâk olunmamaları şartıyla merkûmûn dört nefer kimesneleri zâbitleri ma‘rifetiyle ahz ve Boğazkesen Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmaları için Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi’l-fi‘il Başdefterdârım olan Abdullâh Nâil-i dâme uluvvühû i‘lâm itmekle mûmâ-ileyhin i‘lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ’il-i Za sene 1167.

Mezkûrûndan bir neferi ahz ve kal‘a-bend ve üç neferi firâr ve şimdi zuhûr ve rüfekâlarıyla nice gûne şenâyi‘a tasaddî itdiklerinden Kocaili sancağı mutasarrıfı ve Tahta serdârı ma‘rifetiyle hayyen ve meyyiten ahz ve şer‘an lâzım gelen te’dibleri icrâ ve şerr ü mazarratları def‘ ve imhâ olunmak üzere bâ-telhîs emr-i şerîf yazılıp mühimmeden kayd olunmuşdur.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.199/1

Kars-Erzurum Vâlisi Vezîrim Abdülhalil Beg ve Hüseyin Paşa'ya hüküm ki,
Bundan akdem Nadirşâh Kars Kal'ası'nı muhâsara eyledikde eyâlet-i Kars'da vâkı' ve Kağızman Kal'ası'nı muhâfazasına me'mûr-ı gönüllüyân-ı yemin neferâtı ve zâbâtânı ile bilâ-ceng ü cidâl top ve cebehânesiyle İrâniyâna teslim eylediklerinden başka fî'l-ı asl kendüleri dahi müfsid muharrik bir tâ'ife olduklarından gayrı kal'a-i merkûme Gürcistan ile Acem hudûdı mültekâsında vâkı'olmağla bundan sonra dahi ba'zı mefseterde bulunacakları emr-i meczûm olduğu ve yüz elli nefer gönüllü neferâtın kal'a-i merkûmede lüzûm ve iktizâsı olmadığı ve yalnız otuz nefer ile bir aded mustahfizân cemâ'ati tertîb olunması münâsib idüğü ashâb-ı vukûf ihtiyârıyla derece-i ta'yîn ve sıhhate resîde olduğına binâ'en ocaklıkları olan mahsûl-i livâ-i Kağızman ma'a tâc ubûr ve memlehâ-i Kağızman yüz altmış senesinde ocaklıktan ref' ve mâlikâne fûrûht olunmuş iken neferât-ı mezbûrdan Abdurrahman nâm kimesne cümle tarafından vekîl olmak üzere bu def'a Âsitâne-i sa'âdetime ba'zı evrâk ile gelüp ocaklık-ı mezbûre neferât-ı kadîmesiyle kendülere kemâ-kân ibkâ olunmasın istid'â ve Başmuhâsebeden der-kenâr olunan kuyudâta göre iltimâsları îrâd-ı mukarrere-i mîriyyeye kesri mûcib olduğundan gayrı cemâ'at-i mezbûrenin ref'i bâlâda muharrer olan töhmet ve habâsete mebnî olmak hasebiyle bu husûsa müsâ'ade olunmak iktizâ eylemediği kendüye bi'd-defa'at cevâb verilmiş iken merkûm Abdurrahman mûcâb olmayup ikide birde ref'-i ruk'a ta'cîzdan hâlî olmayup bu taraftan tard u te'dîbi lâzım gelmekle vilâyetine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın merkûm bu tarafta ahz olunup Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l-ve'l-akrân () çâvûş zîde kadrühû ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde merkûmu vilâyetinde menfiyyen meks ve ikâmet ittürüp bir tarikle bu taraflara mürûruna ve mahall-i âhara hareketin kat'â ruhsat ve cevâz gösterilmekden hazer ve mübâ'adet ve tenbîhi lâzım gelenlere tenbih-i ekîde mübâderet ve vusûlü Der-aliyyeme î'lâm ve işâret olunup ser-mû kusur ve rehâvetden hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Fi evâhir-i L sene 1167.

s.199/2

Kocaili sancağı mutasarrıfına ve dizdârına hüküm ki,
Üsküdar kazâsına tâbi Kādî karyesi ahâlisi arz-ı hâl idüp karye-i mezbûre sâkinelerinden Koyuncuoğlu kızı demekle şehîre Fatıma nâm avret ve zevci Mehemed kendü hâlinde olmayup leylen ve nehâren çeng ve cigâne ve ecânibden ricâl ve nisâ cem'î ile hilâf-ı şer'-i şerîf fiska ictisâr ve mukaddemâ mahalle-i mezbûreden ihrâcı için bâ-i'lâm taraf-ı şer'-den tenbîh olunmuş iken mütenebbih olmayup fesâdları yevmen fe-yevmen müzdâd olduğun bildirüp ol-bâbda istid'â-yı inâyet ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen kibel-i şer'-den mürsel Feyzullah zîde ilmühû Üsküdar'a tâbi Kādî karyesine varup mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzûrunda akd eylediği meclis-i şer'-de karye-i mezbûre sâkinlerinden Ömer Efendi ve el-Hâc Mustafa Ağa ve Halil Efendi ve İmâm Mehemed Efendi ve Mehemed Ağa ve diğer Mehemed Efendi ve diğer el-Hâc Mustafa Ağa ve İmam Hasan Efendi ve Haydarpaşa bağçesi ustası Mehemed Ağa ve Câmî'-i Kebîr İmâmı Mustafa Efendi ve el-Hâc Sinan ve Mehemed Beg ve Ahmed Beşe ve Mollâ Mehemed ve Mehemed Beşe diğer Ahmed Beşe ve Mehemed Çelebi ve Mahmud nâm kimesnelerden her biri bâlâda mezkûr haffâf el-Hâc Mehemed ibn el-Hâc İsmâ'il mahzarında mezbûr el-Hâc Mehemed müdmin-i hamr olmağla Koyuncuoğlu kerîmesi dimekle ma'rûf hâlâ zevcesi gâ'ibe ani'l-meclis Fatıma kendü hâllerinde olmayup menzillerine nâ-mahrem avret ve ecnebî adamlar götürüp leylen ve nehâren icrâ-yı meşk itmeleriyle çenk ve çegâne ile şürb-i hamr idüp bundan akdem bi'd-defa'at kendülere tenbîh olundukda mütenebbih olmalarıyla karyeden ihrâcları için der-alıyyeme i'lâm olundukda İstanbul'da vâkı' menzillerine firar ve yine bir takrîble karye-i mezkûreye gelüp ef'âl-i şeni'alarını icrâ ve ısrâr ve hatta bu def'a karye-i mezbûre Sübaşısı ve mahallesi imâmı ve sâ'ir cemâ'at-i müslimîn ile menzillerine varup İstanbullu yedi nefer ecnebî kimesne hamr şürb ider iken âlât-ı meclis-i menhûsesiyle mezbûr el-Hâc Mehemed ahz olunmağla mezbûrândan bir dürlü emn ü rahâtımız meslûb olmuşdur deyü bi'l-muvâcehe sû'-i hâllerini ihbâr ve karye-i mezbûreden ihrâc ve te'dîb olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediklerin mevlânâ-yı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-a gelüp inhâ eylediği Üsküdar nâ'ibi mevlânâ mezbûr Mustafa zîde ilmühû i'lâm itmeğin i'lâm mûcebince mezbûr zevcesiyle ma'an ta'yîn olunan haseki mübâşir ma'rifetiyle İznikmid'e nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve îvâ olunup bir hetve ahar mahalle hareketlerinden ittikâ-yı tâmm ve vüsûlleri mahallinden i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fi evâ'il-i Za sene 167.

Mezbûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il Z sene 167.

s.199/3

Yeniil kâdisına Sivas Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Yeniil ve Türkman-ı Haleb hâsları aklâmından Akçakoyunlu Cemâ'ati'nden Mustafa Beg ve Karafakı ve Yağmuroğlu ve Hâcîfakıoğlu Ali ve sâ'ir hevâdârlarına tâbi' rüfekâlarıyla cemâ'at-ı mezbûr re'âyâsı fukâralarına îsâl-i mazarrat ve cevr ü ta'addî eylediklerinden mâ'adâ Rişvan Ekrâdî'nın üzerlerine varup bî-gayrı hakkın cebren ve kahren emvâl ve eşyâların yağma ve gâret ve bunun emsâli zulm u ta'addîlerinin nihâyeti olmayup ahvâl-i fukarâ diğêr-gûn ve hâlleri perîşân ve ihkâk-ı hak olunmak için istirhâm olunmağla mahallinde şer'le murâfa'a ve ihkâk-ı hak murâd olundıkda ibtâl-i hak ve kabâhatlerini setr için mezbûrûn Âsitâne-i aliyyeme firâr ve el-yevm Âsitâne'de olmalarıyla bu def'a mübâşir ta'yîn olunan () ma'rifetiyle mezbûrun bi-eyyi-hâlin ahz ve mahalline ihzâr olup mahallinde iddi'â-yı hukûk iden husemâlarıyla murâfa'a-i şer' ve ahz ve gasb eyledikleri emvâl-i fukarâ her ne ise ba'de's-sübûtü's-şer'î kendülerden tahsîl ve ashâb-ı hukûka red ve teslîm ve ihkâk-ı hak olundukdan sonra mezbûrûn Karafakı ve Yağmuroğlu ve Hâcîfakıoğlu ve sâ'ir rüfekâları ibreten li's-sâ'irîn Sivas Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olup şerr ü mazarratları fukarâ-yı ra'iyet üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı arz-ı hâl birle istid'â olup vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fî evâ'il-i Za sene 1167.

s.200/1

() kâdısı ve Keşan Kazâsı nâ'ibine ve Rodos Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Keşan Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehmed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp ser- bostâniyân-ı hassa nezâretinde olup müteveffâ Hersek-zâde Ahmed Paşa Evkâfi mukâta'âtından Keşan kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve â'yân ve eşrâf ve sâ'ir bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûre sükkânından Hâcî Ali Ağaoğlu Çolak Mustafa dimekle ma'rûf müfsid kendü hâlinde olmayup yüz altmış senesinden berü çâr mülâsıkı olan

Hançerli Halil Ağa ve Monlâ İsmâ'il ve Monlâ Ömer ve Berber Mehemed dimekle ma'rûf kimesnelerin ehl-i ırz hâtûnlarına fi'l-i şeni' kasdıyla gicelerde hânelerine girüp hetk-i ırz eylediğinden gayrı Monlâ Halil bin el-Hâc Ali'nin Haffaf Ali nâm kimesneye nişanlı olan bâkire kızına dahi fi'l-i şeni' kasdıyla hânesine girüp ta'arruz ederken taraf-ı şer'a haber verildikde mezbûr Çolak Mustafa zâbiti ma'rifetiyle ahz olunup murâfa'a-i şer' itdirilmek için habs olundukda bir takrîb habsden firâr ve mu'în-i fussâk olan babası mezbûr Hâcî Ali hânesinde ve çiftliğinde ihtifâ itdirmekle tekrâr hasmı iltimâsıyla murâfa'a-i şer' için oğlu merkûm Çolak Mustafa'yı meclis-i şer'a ihzâra tekeffül idüp birkaç eyyâm mürûrundan sonra yine ifsâda tasaddî ve nice ehl-i ırzı tekdîr itmekle ihzâr-ı şer'a babasının kefâleti müseccel iken kemâl-i i'ânet ve müsâ'adesinden nâşî âdet-i me'lûfesi olan adem-i itâ'ate cesâret eylediği ecilden yine iltimâsen ihzârıyçün bâ-mürâsele zâbiti ma'rifetiyle da'vet-i şer' olundukda müfsid-i mezbûrî yine ihtifâ ve kendüyü tahassun itdirdüğü erâzil ve eşkiyâya iğtirâren ser-i cem'iyet olan mezbûr Hâcî Ali yine şer'a gitmem deyü itâ'at-i şer' etmeyüp mukaddemâ mezbûr Hâcî Ali erbâb-ı fesâddan olup hakkında mukayyed ve sâdır olan evâmîr-i aliyeye dahi adem-i inkıyâd muhakkak olmağla fi-nefsi'l-emr mezbûrân her fesâde mürtekib olup ehl-i ırzın ırzını hetk itmek âdet-i müstemirreleri olmağla müfsid-i mezbûrân Hâcî Ali ve oğlu Çolak Mustafa haseki mübâşeretiyle ahz olunup mahallinde hasmları ve mezbûr Monlâ Halil ile murâfa'a-i şer' ve icrâ-yı hak olduktan sonra ehl-i ırzın emn u rahatlarıyçün Rodos Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî recâsına mahzar birle Der-aliyye'ye i'lâm idivir deyü iltimâs etmeleriyle fi nefsi'l-emr kazıyye-i hâl bâlada bast olunduğu minvâl üzre olup husemâlarıyla ba'de'l-murâfa'a mazarratlarını def için salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya değin Rodos Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları emr-i savâb olduğun arz eylediğın ecilden bu def'a ta'yîn olunan haseki mübâşeretiyle mezbûrlar buldukları mahalde bi-eyyi-hâlin ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd tamâmen tahsîl ve ashâbına teslîm olunduktan sonra kendüleri ıslâh-ı nefis idinceye dek Rodos Kal'ası'nda kal'a-bend olunup sıhhat ve hakîkati sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı Za sene 167.

Firâr etmeleriyle buldukları mahallde ahz ve mahallinde terâfu'u şer' ve ihkâk-ı hak ve habsde iken? ve arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i Za sene 167. Mezbûr Hâcî Ali ve oğlu Çolak Mustafa fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup kendü hâllerinde olmak ve fukarâ-yı râ'iyeti mikdâr-ı zerre ta'addîye cesâretten ihtirâz

eylemek şurûtuyla kal'a-i mezbûreden itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i M sene 168.

s.200/2

Anadolu Vâlisine ve () kâdîsına ve Balıkesri Kazâsı nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ber-vech-i arpalık Karesi Sancağı mutasarrıfı e-Hâc Mehmed dâme ikbâlahû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp hâlâ Balıkesri Kazâsı serdârı olan Ali nâm kimesne tama'-ı hâmından nâşî Balıkesri Kazâsı'na tâbi' Akçaköy nâm karye ahâlîlerini ta'addîsinden nâşî ale'l-umûm firâr itdirüp karye-i mezbûre harâba-müşrif ve Türkman tâ'ifelerinden Kuşcı? Cemâ'atinden Himmet ve Luhtem? ve Kubaş? Cemâ'atlerin iskân etmekle mezbûrlar kendü hâllerinde olmayup civârlarında olan kurâ ahâlîlerinin mahsûlâtlarını deve ve sâ'ir hayvanâtlarına ekl ü bel' ile itlâf ve nice katl-i nüfûs ve sirka ile meşgûl olduklarından icrâ-yı hak olunmak murâd olundıkda serdâr-ı mezbûrun ta'yîni sebebiyle icrâsı mümkün olmaduğundan mâ'adâ bu def'a kazâ-i mezbûr kurâlarından Akçakısrak ve Beyân ve Gümilce nâm karye ahâlîlerine dahî îsâl-i hasâr misillü hareket-i şenî'aya ictisârlarından nâşî mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafından tazallüm olundıkda adam gönderüp huzûr-ı şer'a da'vet olundıkda adem-i itâ'atlerinden nâşî huzûr-ı şer'a varmayup birkaç kimesneyi ele getirüp ihkâk-ı hak olunmak üzere iken serdâr-ı merkûm kendüye mu'în olan rüfekâsıyla mahbûsları halâs ve ibtâl-i hakka bâ'is ve bu misillü şenâ'ata cesâret idenlerin haklarından gelinüp ihkâk-ı hak ve cemâ'at-i mezbûrdan serdâr-ı mezbûrun ma'îyyeti olan rüfekâsı kazâ-i mezbûrdan ihrâc ve şer ü mazarratları fukarâ üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında vâkı' hâli hükm-i humâyunum virilmek recâsına mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhe arz itmeğın cemâ'at-i mezkûre ahâlîsinin vedâyi'-i Hâlıkul-berâyâ [ve] re'âyâ fukarâsına bu makûle hilâf-ı şer'î şerîf ta'addîlerin men' ve memnû' olmazlar ise mahalle-i iskânlarına tesyîr ve îsâl olunup ve serdâr-ı mezbûrun dâhi şer'an habsleri îcâb idüp mahbûs iken fuzûlî sebîlleri tahliye eyledüğü muhakkak ise vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1167.

Cemâ'at-i mezbûre ahâlîsi ta'ahhüdleri üzre hayvânât ve mevâşîleri gereği gibi zabt ve re'âyânın mezzû'âtların itlâf ve izâ'ından keff-i yed ve serdâr-ı mezbûr dahi hilâf-ı

şer‘ ve kanûn harekete tasaddî eylememek, iderler ise cezâ-yı mâ-yulakları tertîb ve icrâ olunmak şartıyla afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 168.

s.201/1

Yenişehir-i Burusa Kazâsı nâ'ibine Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Yenişehir-i Burusa Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ mûmâ-ileyh Hafız Ali zîde ilmühûsun mektûb gönderüp kazâ-i mezbûre tâbi' İne nâm karye sükkânından müteveffâ İlyas Beg Evkâfi'nın berât-ı şerîfimle mütevellisi olan es-Seyyid Ali Beg ibn Mehemed Beg demekle ma'rûf kimesne meclis-i şer'a varup evkâf-ı mezbûre kurâlarından kazâ-i mezbûre tâbi' İmran? nâm karyede sâkin askerilik iddi'âsında olan Çerkezoğlu Mehemed muvâcehesinde mezbûr Mehemed'in koyun çobanı Osmân nâm kimesne ile yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Kasımoğlu Ahmed nâm kimesnenin hukûka müte'allık da'vâsı olmağla çoban-ı merkûmı meclis-i şer'a li-ecli'l-murâfa'a ihzârıçün mezbûr Seyyid Mehemed mütevellî olduğuna binâ'en bin yüz altmış senesinde taraf-ı şer'den virilen mürâsele ile da'vet-i şer' olundıkda merkûm Çerkezoğlu Mehemed mütegalibeden olmağla adem-i itâ'atinden nâşi çoban-ı mezbûra sâhib olup ihzârına mâni' olduğundan gayrı mezbûr Seyyid Mehemed'i yumruk ile darb ve kesr-i ırz etmekle ba'de'l-murâfa'a vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz kimesnelerden su'âl olundıkda bi'l-muvâcehe şer'an sâbit ve zâhir olmuşiken mezbûr Mehemed'in nefyinden nâşi bir vechile icrâ-yı hak mümkün olmadığına senin dahi ilmin muhît olmağla mezbûr Çerkezoğlu Mehemed ıslâh-ı nefis içün zâbiti ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mahallinde tekrâr terâfu'-ı şer' olunduktan sonra inhâ olundığı üzre töhmet-i merkûm üzerine şer'an sâbit olur ise zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bend ve habisinde ibkâ ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 167.

s.201/2

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Yoros Kazâsı'na tâbi' Balı karyesinde vâkı' Emîn-i Gümrük es-Seyyid İshak zîde mecdühûnun firûnu işçilerinden mecrûhen fevt olan Salih bin Hüseyin'in li-ebeveyn karındaşı olup hasrân vârisi olduğunu iddi'â iden an-asl Kastamonu Kazâsı'na tâbi' Bilvirân¹⁵⁹ ahâlîsinden hâlâ İstanbul'da Büyük Karaman'da vâkı' çörekçi firûnunda müste'ciren sâkin Mahmud bin Hüseyin bin Ahmed Begkoz Mahkemesi'ne bostancıbaşı tarafından ta'yîn Ali Haseki mübâşeretiyile ihzâr olunan hasmı Abdülkadir bin Osmân mahzarında mezbûr Abdülkadir işbu sene-i mübâreke şevvalinin yigirmi üçüncü pazar gicesi karındaşım mezbûrı sırtı üzerinden çifte kurşun ile amden darb ve cerh ve amden darb ve cerhini ikrâr ve takrîr eyledikten sonra karındaşım mezbûr leyle-i mezkûre irtesi pazarirtesi günü vakt-ı asrda cerh-i mezbûrdan müte'essiren fevt olmağla karındaşım mezbûrun kâtili merkûm Abdülkadir der-kısâs olunmasını taleb iderim deyü da'vâ-i mezbûr dâhi ber- vech-i muharrer merkûm Salih'in mezbûr Mahmud karındaşı ve vârisi olduğunu ikrâr ancak husûs-i katli inkâr etmekle Balı karyesi ahâlîsinden olup li-ecli's-şehâde meclis-i şer'iyeye hâzıran olan Bostani Mehemed Emin bin İbrâhîm ve İsmâ'il ibn Ali nâm kimesnelerden herbiri mezbûr Abdülkadir târîh-i merkûme ve leyle-i mezbûrede maktûl mezbûr Salih Hüseyin'i çifte kurşun ile göğsünden amden darb eyledüm deyü huzurumuzda bi't-tav' kiâren ve mirâren ikrâr eyledi bizler mezbûr Abdülkadir'in ber vech-i meşrûh ikrârına şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz deyü herbiri mezbûr Abdülkadir mahzarında edâ-i şehâdet eylediklerinden sonra müşâhedât-ı mezbûrân sırren ve alenen ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye makbûlü's-şehâde oldukları ihbâr-i sikât ile zâhir olduğun kıdevetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Yoros Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Hayrullah zîde ilmühû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mezbûr zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunmak emrim olmuştur.

Fi evâsıt-ı Za sene 167.

Kâtil-i mezbûr katîlin veresesiyile sulh ve ibrâ olundığı hüccet-i şer'iyeye olunmağla kal'a-i merkûmeden itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 170.

¹⁵⁹ Belören.

s.201/3

Siroz kâdisına ve Kavala Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hâlâ mîr-âhûr-ı evvelim olan el-Hâc Mehemmed Sadık dâme mecdühû arz-ı hâl sunup
Istabl-ı âmire-i evvele tâbi' havâss-ı humâyûnum korularından Siroz Korusu
mülhakâtından kazâ-i mezbûre tâbi' Alişan ve Küreci nâm karye mahallâtı
mütemekkinlerinden koru-ı humâyûnum reâyâlarından İmâm Mehemmed ve
Yağcıoğlu Ali ve yine mahallât-ı mezbûre mütemekkinlerinden koru reâyâlarından
Totori ve Bartil ve Lefko nâm zimmîler birbirleriyle yek dîl ve kendü hâllerinde
olmayup koru-ı humâyûnum arâzisini ahar kimesnelere istinâden zabt itdirmek
sevdasında olduklarından nâşî koru re'âyâların tahrîk ve eşkıyaya mu'în ve şer'-i şerîfe
ve zâbitlerine adem-i itâ'at ve üzerlerine edâsı lâzım gelen ceyb-i humâyûnum mâlını
virmeyüp ve virdirmeyüp ve hizmetlerin görmeyüp gûş-mâle muhtaç oldukların
bildirüp ocağı tarafından bir kayıkçı mübâşir ta'yîn ve zâbitleri ma'rifetiyle mezbûr
İmâm Mehemmed ve Yağcıoğlu Ali ve mesfûrûn Totori ve Bartil ve Lefko nâm
zimmîler ıslâh-ı nefis için Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim
recâ eylediğin vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmaları için
yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 167.

s.202/1

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Yigirmi beş cemâ'atin Kürdoğlu Ahmed ve ikinci bölüğün Acemoğlu Halil nâm
yeniçeriler gelüp mezbûran bundan akdem cürmleri sebebiyle Seddü'l-bahr
Kal'asında kal'a-bend olunup ahvâlleri diğerkûn olduğun bildirüp afv ve ıtlâk
olunmaları bâbında istid'ayı inâyet ve bâlâda mezkûru'l-esâmi yigirmi beş cemâ'atin
Kürdoğlu Ahmed ve ikinci bölüğün Acemoğlu Halil nâm yeniçeriler Yedikulle
hâricinde debbağ olup mahall-i mezbûrda mevzû' kolluğa adem-i itâ'at ve nizâ'a
cesâret itmeleriyle ahz ve yüz altmış yedi senesi cemâziye'l-âhiresi on ikinci gününde
lisânen sâdır olan fermân-ı âlî mücebince Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend
olunmalarıyla mezbûrân fimâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelmeyüp gelürler ise der-
akab ahz ve bâ-fermân-ı âlî tertîb-i cezâ olunmak için Ağakapusu'na teslîme
Debbağlar Kethüdâsı Ahmed ve yiğitbaşları Hâcî Ahmed ve ma'lûmu'l-esâmi ustaları
tekeffül ve ta'ahhüd itmeleriyle şurût-ı mezkûre üzre bu def'a ıtlâk olunmaları bâbında

emr-i şerîfim sudûriyçün bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa dâme uluvvuhû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince Asitâne ve havâlisinde ahz olunurlar ise cezâları tertîb şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1167.

s.202/2

Yenişehir-i Burusa ve () kâdîlarına ve Derviş Paşa-zâde İbrâhîm zîde mecdühûya ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Yenişehir sâkinlerinden fesâd ve mel'anet ile meşhûr Gavuroğlu Halil ve Hacı Mustafaoğlu Ahmed ve İbrâhîm nâm şekavet-pişeler öteden berü muhill-i nizâm-ı memleket olur ef'âl-i şeni'adan hâlî olmadıklarından gayrı Yenişehir Voyvodası el-Hâc Mehemed nâm kimesne kendi hâlinde iken işbu sene-i mübâreke ramazan-ı şerîfinin Leyle-i Kadri'nde câmi'-i şerîfde salavat-ı terâvîhi? edâ ve hânesine gider iken esnâ-yı tarîkde voyvoda-i mezbûrı ve yanında bulunan refiki Hacı Salih'i bilâ-sebep tûfeng ile darb ve katl ve kölesi Asir nâm kimesneyi dâhi alet-i câriha ile cerh itdürüp ve zikr olunan müfsidler cebâbire ve mütegalibeden olduklarından zîr-i himâyelerinde nîce erâzil ve haşerât ihtimâ ve ilticâ ve bunların sevk ve vilâyetleriyle kasaba-i mezbûrede nîce sekbanân kimesneleri katl ve ifnâ eylemek âdet-i müstemirreleri olduğundan kasaba-i mezbûreden emn u rahat külliye mürtefi' ve meslûb olup hâlî fukarâ mükedder ve perîşân ve bunlar te'dîb olunmadığı sûrette fimâ-ba'd nizâm-ı memleket mahall-i mezbûrda râhat ve ikâmet bir dürlü mansûr olmadığı i'lâm ve inhâ olup bunların ahz ve te'dîbleriyle tahsîl emn-i bilâd ve def'-i şerr ü fesâd olunmak lâzım geldiğine binâ'en sen ki Derviş Paşa-zâde mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle sâbıku'z-zikr üç nefer şakîler ne tarîkle olur ise olsun bi-eyyi-hâlin ahz ve Kütahya Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olup üzerlerine töhmet zâhir ve muhakkak olur ise iktizâ iden ukûbât-ı meşrû'aları bilâ-emân tertîb ve icrâ ve eger bir nesne sâbit olmaz ise ıslâh-ı nefis idinceye dek kal'a-i merkûmede muhkem kal'a-bend ve ibkâ olunmaları fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuşdur. Senden sadâkat ve hamiyet üzere hizmet me'mûl olmağdan nâşî bu husûsa me'mûr kılındığın ma'lûmun oldukda işinde kat'â kusûr ve tevâni etmeyerek zikr olunan üç nefer şakîleri bi-eyyi veche-kân ahz ve kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend ve üzerlerine töhmet sâbit olur ise bilâ-tereddüd ma'rifet-i şer'le cezâ-yı

sezâları icrâ ve tenfiz olunup ve eger bir töhmet ve kabâhet sâbit olmaz ise salâh-ı halleri zâhir oluncaya dek kal'a-i merkümede muhkem habs ve kal'a-bend itdürölüp icrâ-yı emr-i şerîfime ziyâde ihtimâm ve ser-mû rehâvet ve kusûrdan tahyîl ve ihtirâz-ı tâmm ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin ve vusûllerinde mezbûrları muhkem kal'a-bend eyleyüp emr-i şerîfim vârid olmadıkça bir tarîkile itlâklarından gâyetü'l-gâye tevakkî ve hazer eyleyesüz deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1167.

Mahallinde şer'le muvâcehesinde hüsn-i hâlleri cümle muvâcehesinde sâbit olunduktan sonra kendüleri kal'a-i mezbûreden afv ve itlâk ve kütüb-i mahzar birle i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fi evâsıt-ı R sene 168.

s.202/3

Edincek ve Gönan nâ'iblerine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki, Edincek Kazâsı'na tâbi'Sığırcı nâm çiftliğin mutasarrıfı Mehemmed ve babası Hacı Mehemmed nâm kimesneler yetmiş seksen fukarâ-yı haşerât ile katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâle cesâretleri birkaç gün mukaddemce bi'l-iltimâs i'lâm olundukda mezbûrân zâbitleri ma'rifetiyle alâ eyyi hâl ahz ve ba'de'l-murâfa'a töhmet-i mezbûre üzerlerine sâbit olup habsleri îcâb ider ise habisinde ibkâ ve keyfiyyetleri vukû'ı üzre arz ve inbâ olunmak için sâdır olan emr-i şerîfim ocakdan mübâşir ta'yîn olunan Osmân Çâvûş zîde kadrühû ile mahalline lede'l-vusûl li-ecli'l-murâfa'a-ı mezbûrân da'vet-i şer' olduklarında adem-i itâ'at ve firâr Gönan kasabası serdârı olan İbrâhîm nâm kimesnenin konağında ihtifâ ve firâr itmeleriyle tekrâr yine adam irsâli ve serdâr-ı merkûmdan taleb olundıkda mezbûr Mehemmed benim damadımdır yalnız murâfa'aya gitdiğine rızâm yokdur ben dahi levendâtım ile giderim deyü serdâr-ı merkûm cevâb virmekle yüz kadar haşerât ile murâfa'alarına cesâret olunmayup ve mezbûrân öteden berü kendü hâllerinde olmayup başlarına haşerât cem'iyyeti ile mürûr u ubûr iden ebnâ-i sebîlin yollarına inüp gasb-ı emvâle me'lûf ve bundan gayrı çiftliklerin derûnunda bir kule dahi ihdâs etmelerine kule-i merkûm hedm ve ıslâh-ı nefis idinceye dek İnöz Kal'ası'na vaz've kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîfim virilmek recâsına sen ki Edincik Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şükrü Halil zîde ilmühûsun [s.203] tarafından ve Mihaliç ve Kaputağı nâ'ibleri ve mübâşir-i mûmâ-

ileyh taraflarından başka başka i'lâm ve inhâ olunup ve şakîyyân-ı merkûmânın şer'-i şerîfim ve emr-i münîfime adem-i itâ'atları gelen tahrîrâtdan zâhir ve müte'allik olmakdan nâşi haklarından gelinmek lâbut ve lâzım olduğuna binâ'en ihdâs olunan kule hîn-i hâcetde tahassun için binâ olunmuş ise kule-i mezbûre hedm ve kendüleri her ne mahalde bulunur ise mübâşir-i mûmâ-ileyh ve zâbitleri ma'rifetiyle alâ eyyi hâl ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend ve keyfiyyet tekrâr i'lâm olunmak fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr () ile irsâl olmuştur. Şakîyyân-ı merkûmânın alâ eyyi hâl te'dîbleri mukâbilinde ahvâlden olduğuna binâ'en kat'â rehâvet ve tekasür olunmayup mukaddemâ mübâşir olan çâvûş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle her ne mahalde bulunurlar ise elbetde ve elbetde ahz ve kal'a-i merkûmeye mahbûsen irsâl ve tesyîr ve ber vech-i muharrer ihdâs olan kule hîn-i hâcetde tahassun ve icrâ-yı mel'anete mirâren tekevvün? ve tahaffuz için binâ olunmuş ise kulle-i merkûm dahi hedm ve tahrîb olunup keyfiyyet-i Der-aliyyeme i'lâm ve merkûmânın ahz ve mahalline irsâllerine rehâvet ve tekasurden ittikâ-i tâmm ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin ve vusûllerinde merkûmânı muhkem kal'a-bend ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından ve tarîkile firârlarından be-gayet ittikâ-ı tâmm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1167.

s.203/1

Eğriboz Muhâfız Vezîr Mustafa Paşa ve bu husûsa müvella ta'yîn olunan Eğriboz kâdısı zîde fazlühûya ve Atina nâ'ibine ve Haremeyn-i Muhteremeyn tarafından bu def'a mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadrühûya ve Eğriboz Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Atina Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Ali zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Atina ahâlîsinin umûr u husûslarına dâir sâdır olan emr-i şerîfimle mübâşir tâ'yîn olunan Dârü's-sa'âdetü's-şerîfem ağası silahşörlerinden Ali zîde kadrühû meclis-i şer'a varup mübâşir-i mûmâ-ileyh Atina'ya vardığının irtesi günü yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden el-Hâc Ali nâm kimesne ile otasında hem-sohbet iken Atina Voyvodası olan Mehemmed nâm kimesne kal'a dizdârı diğer Mehemmed ve emmisi Hüseyin Kethüdâ tahrîkleriyle hafiyeten müşâvere ve merkûmân bî-haber oldukları hâlde seksen nefer Arnavud sekbân ile menzilin basup merkûm Hâcî Ali'yi ahz ve bağlayup götürür iken mübâşir-i mûmâ-ileyhin adamları tahlîs eylemek murâd eylediklerinden voyvoda-i merkûmun

sekbânları tûfeng atup etbâ'ından üç nefer kimesne mecrûh ve yerlûden yedi nefer kimesne maktûl olduğundan gayrı ibâdullâhı ittihâm için voydoda-i merkûm menziline ihrâk ve kendüsü kal'aya kabanup ibâdullâhı toplayup ve bundan akdem Estefe? Kazâsı ahâlîleri esnâ-yı tarîkde hazînemi nehb u gârat eylemişlerdir deyü eylediği teşekkî gereği gibi teftîş ve tefahhus olundıkda mahz-ı kizb ve bühtân-ı sarîh eylediği Eğriboz Sancağı ahâlîleri alâ-tarîki's-şehâde haber virüp zulm u ta'addîsinden ibâdullâh mağdûr ve mazlûm olduğu ve merkûm Hâcî Ali'nin hayat ve memâtından haber ü eser olmadığı mübâşir-i mûmâ-ileyh ifâde ve takrîr eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh i'lâm eylediğinden gayrı sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından ve mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından başka başka tahrîr ve ahâlî-i kazâ dahi bir kıt'a arz-ı hâlleriyle keyfiyyeti tasdik eyleyüp ve bu hilâlde voyvoda-i merkûmun dahi kâğıdı vârid olup mazmûnunda mübâşir-i mûmâ-ileyh Ali ol tarafa vürûdünden mukaddem Kâdı-ı Gördös tarafına firâr ve on iki gün hânesi muhâsara olunup mübâşir-i mûmâ-ileyh Hamzaoğlu Ali nâm şakîyi ahz ve adamlarıyla voydoda-i merkûmun menziline gönderüp menziline giderler iken şakî-i merkûmun rûfekâlarını memhûr ile karşılayup mübâşirin iki nefer voyvoda-i merkûmun dahi dört nefer ademisi katl olunup mübâşirin adamları muhârebe iderek merkûm Hamzaoğlu voyvoda-i merkûmun hânesine îsâl ve mahbûs iken rûfekâları voyvodanın menziline hücum ve dört saat mikdârı muhârebe ve bu esnâda dahi voyvodanın dokuz nefer adamları katl ve menzili ihrâk ve derûnunda bulunan yedi bin keyl hinta ve bin keyl şa'ir ve eşyâ-yı sâ'iresiyle etbâ'ının bi'l-cümle eşyâları birkaç adamları ve bunlardan gayrı şakî-i mezbûre ile voyvoda-i merkûmun birkaç nefer adamları dahi muhterik olmakdan nâşî nâçâr voyvoda-i merkûm ihtirâk havfından atına süvvâr ve bir mikdâr etbâ'ı ve mübâşir-i mûmâ-ileyhin adamları taşraya uğrayup üzerine atılan kurşundan bu hilâlde kâtibi Mehmed ve iki nefer ademîsi ve dört nefer sekbânı dahi katl ve birkaç neferi mecrûh olup kal'aya dâhil ve ve necât bulduğu tahrîr ve tazallüm-ı hâl eylemiş tarafeynin kâğıdları mefhûmı birbirine menâfî ve mugâyir olmak hasebiyle hakikat-i hâl iştibâh vâkı' olup ve bu bâbda muhikk ve mubattil kangî taraf olduğu ma'lûm olması mühimm ve muktezâ ve şena'at-i mezbûreye cür'et idenler alâ eyyi hâl ahz ve murâfa'a ve ihkâk-ı hak ve haklarında lâzım gelen ukûbât-ı meşrû'aları icrâ olunmak murâd ve matlûb olduğuna binâ'en husûs-ı mezbûre sen ki Eğriboz kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin müstakillen müvellâ ta'yîn olunmuşsundur. İmdi işbu emr-i şerîfim mübâşir-i mûmâ-ileyh ile vusûlünde müşârun ileyhsin ma'rifeti ve bu def'a ta'yîn-i mûmâ-ileyh mübâşereti ile merkûmlar alâ eyyi hâl ahz ve sen ki müvellâ ta'yîn olunan mevlânâ-yı

mûmâ-ileyhsin Atina Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ile bi'l-mu'ayyene hak u adl üzere [s.204] tarafeynin da'vâlarını rü'yet ve istimâ' ve ehâd-ı tarafeyne gadr u himâyeden hazer ve mubâ'adet iderek sâbit olan mevâdd tescîl ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve katl maddesi dahi muktezâ-yı şer'-i kavîm üzre fasl ve icrâ-yı şer' olundıktan sonra şer'le cezâ tertîbi iktizâ idenlerin ukübât-ı meşru'aları infâz ve icrâ ve te'dîb ve kal'a-bend olunmak lâzım gelenler kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend ve muhkem habs olundıktan sonra keyfiyyetleri sûret-i sicillâtlarıyla der-i devlet-medârim arz ve i'lâm ve dizdâr-ı merkûmun dahi hilâf-ı marzî bu misüllü sû'-i harekete tasaddî eylediği için dizdârlığı ref' ve ahara tevcîh olunmak üzere başka arz ile inhâ ve ifhâm olunup lâkin bu keyfiyyete tahammül-i sadâkat ve istikâmet ile hüsn-i temşiyet ve hitâm virilmek matlûb olmağla şöyle ki tarik-i hakdan ser-mû meyl ve inhirâf ile ibtâl-i hakka zihâb ve mürâfî'in hilâfı tahrîre cür'et olunduğu mesmû' olmak lâzım gelür ise sen ki vezir-i müşârün ileyhsin gadr u illetin kat'â mesmû' ve mültefit olmayacağı ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin azlin ile iktifâ olunmayup hakkından gelineceği yakînün olup ana göre hakkâniyet üzere tetmîm-i maslahata gâyetü'l-gâye ihtimâm ve dikkat ve tarîk-i câdde-i şeri'atden ser-mû udûlden ziyâde tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında.

Fi evâ'il-i Za sene 167.

s.204/1 terkîn

Hâlâ Dîvân-ı humâyûn çâvûşbaşısı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Bor kâdîsına ve zâbitânına hüküm ki,

Niğde Sancağ'ında Bor Kasabası sâkinlerinden Sadreddinoğlu Seyyid Ahmed bundan akdem sahtekârlık töhmetiyle ahz ve Magosa Kal'ası'na ve ba'dehu Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için evâmir-i şerîfim sâdır ve bir takrîb ile halâs olmuşiken yine kendü hâlinde durmamağla ahz ve Midillü Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşidi. İyâline merhameten fimâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelmeyüp vatan-ı asliyesi olan Bor Kasabası'na iskân ve kendü halinde olup umûr-ı vilâyete karışmayup karışur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla itlâkıyçün emr-i şerîfim virilmesiyle mezbûr Sadreddinoğlu Ahmed itâ'at-ı emr-i âlî için üç aydan berü Asitâne'ye gelüp yine kendü hâlinde olmayup dürlü dürlü tezvîrâta sülûk ve ibâdullâhı ızrârdan halî olmaduğın kazâ-i mezbûr ahâlîsi arz-ı hâlleriyle inhâ ve ol-bâbda istid'â-yı inâyet eylediği ecilden mezbûr ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile vilâyeti olan Bor Kasabası'na alâ tarîkü'n-

nefy irsâl ve isrâ ve anda kendü halinde olmak ve umûr-ı vilâyete karışmamak üzere ikâmet ve îvâ olunup bilâ-emr-i şerîf kasaba-i mezbûreden bir hatve hâric mahalle nakl ve hareket eylememek üzere bi'l-ittifâk ihtimâm ü nezâret ve hilâfindan ittikâ ve mücânebet ve vusûlü ve ikâmeti i'lâm ve işâret olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Za sene 1167.

Mezbûr için Asitâne'ye gelmemek şartıyla dilediği mahalde tavattun ve ikâmet eylemek üzere vilâyetinde ikametleri için mukaddemâ virilen emrin kaydı terkîn olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince emr-i tahrîr olunup işbu kayd terkîn olunmuştur.

Fi evâsıt-ı Ra sene 168.

s.204/2

Şumnu kâdîsına hüküm ki,

Medîne-i Şumnu nevâhîsinden Karaâbâd nahiyesine tâbi' Kestane karyesi sâkinlerinden Çelebioğlu Ali Paşa dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem medîne-i Şumnu kazâsında vukû' bulan ihtilâlinde fesâda tasaddî idenlerin rüfekâsındandır deyü haber virdiğine binâ'en zâbiti ma'rifetiyle ahz u habs olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır ve mezkûr Ali nâm tâ'ib ve mustagfir ve salâh-ı hâli zâhir olduğu mahallinden arz ile halki's-selâtîni'l-i'zâm Kırım Girâyı Sultân zîde uluvvühûnun peder-mânde hademe karîn ve emekdârlarından olup afv ve itlâkı Sultân-ı mûmâ-ileyh memhûr kâ'imesiyle istid'â itmeğin mezbûr fîmâ-ba'd vilâyetine varup ikâmet eylemek şartıyla vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1167.

s.204/3

Kuşadası Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed Müfti-zâde zîde ilmühûya hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kuşadası'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve bi'l-cümle re'âyâ ve berâyâ ve fukarâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûre vâroşunda mütemekkinde olup fâhişelik ile ve meclis-i şer'a ihzâr olunan Aleksandire veled-i Manol nâm nasrâniyye muvâcehesinde işbu mesfûre kendü hâliyle meşgûl olmayup

ehl-i İslâm ve ehl-i zimmetden dâ'imâ ecânibiyle fi'l-i şeni' ve fuhuş ve nice eşkıya zümresine vâsıtalık ile müslime hâtûnları idlâl ve fesâda mü'eddî ve bundan akdem bi'd-defe'at ahz ve bi-hasebi's şer'i zecr? olunmuş iken yine memnû' olmayup kemâ-fi'l-evvel me'lûf olduğu fesâd ve fuhşiyâtı a'dât üzre olmağla keyfiyyeti vukûf-ı tâmmı olan ahâlî-i belde ve bî-garaz müslimînden istihbâr ve ber-minvâl-i muharrer fesâdı zâhir oldukda belde-i mezbûreden ihrâc olunmak için ahvâli der-i devlet-medâra i'lâm idivir deyü ... ve ahâlî-i belde-i merkûmeden mevsûk birle muslimûndan dahi tefahhus olundukda fi'l-vâki' mesfûre Aleksandire kendü hâliyle meşgûl olmayup ehl-i İslâm ve ehl-i zimmetden ecânibiyle dâ'imâ fuhşiyâta mürtekbidir ve eşkıya zümresine vâsıtalık ile nice Müslümân hâtûnları ifsâd ve bundan akdem bi'd-defe'at ahz ve bi-hasebi's-şer'-i şerîfe zecr? olundukda yine memnû' olmayup kemâ-fi'l-evvel fesâdın i'lân üzere olmağla nefy ü iclâ [s.205] lâzımdur deyü alâ-tarîki's-şehâde ihbâr itmeleriyle ahâlî-i beldenin mes'ullerine müsâ'ade ve emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzre mesfûre diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunması bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1167.

s.205/1

Ber vech-i arpalık Kocaili Sancağı mutasarrıfı () paşa dâmet me'âliye ve zikr-i ati ekrâd tâ'ifesinin vatan-ı asliyeleri olan kazâlar ile yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâb zîde fazlühûm ve yol üzerinde vâki' zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki, Bu havâlîde Çırpıcı Çayırı ve havâlîsinde serseri geşt ü güzâr iden ekrâd tâ'ifesinin İznikmid havâlîsinde bir mahall-i münâsibde tavattın ve iskânlarıyçün bundan akdem emr-i şerîfim haseki mübâşeretiyle ol cânibe irsâl ve tesyîr olunmuşlaridi. El-hâletü hâzihû bu esnâda ekrâd-ı merkûme kendü hâllerinde olmayup ba'zı mürettebe tecâvüz ve ta'addîye cesâretlerinden nâşî fimâ-ba'd oldukları mahalde ikâmet itmeleri ahâlî-i beldeye muzırr olduğına binâ'en vilâyetleri cânibine sevk ve tesyîr olunmak emr-i savâb idüğü ihbâr olunmağla imdi ekrâd-ı mezkûre hey'et-i mecmû'alarından teferruk olunmayup cümlesi sen ki mîr-i mîran-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle vilâyetlerine irsâl ve vardıkları kasabât ve kurâdan birbirlerine îsâl iderek vatan-ı asliyelerine vusûllerine ihtimâm ve dikkat ve ba'de'l-vusûl arz ve i'lâmları Der-saadetime gönderilmek fermânım olmağın sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ekrâd-ı mezkûre hey'et-i mecmû'alarıyla cümlesi ma'rifetinle vilâyetlerine irsâl ve siz ki yol üzerinde vâki'

hükkâm ve zâbitânsız taht-ı kazâlarınızda vâkı' vürûd eyledikleri kasabât ve kurâdan birbirinize îsâl iderek vatan-ı asliyelerine tesyîre ihtimâm ve dikkat ve siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz vusûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 167.

s.205/2

Anadolu Vâlisine () kâdîsına ve Eskişehir Kazâsı nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Eskişehir Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-[ileyh] Müfti-zâde es-Seyyid Abdullâh zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Eskişehir Kasabası'nda ve kazâsında sâkin bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve e'imme[ve] hutebâ ve Sâdat-ı Kirâm ve â'yân ve re'ayâ ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup kasabaları tarîk-i câdde haccâc-ı müslimîn ve ebnâ-i sebîlin memerri olmağla fukarâ-i ra'iyet menzili idâre ve evâmir-i şerîfimle vâkı' tekâlîflerin edâ iderler iken kazâ-i mezbûre tâbi' an-asl Alpu nâm karye sâkinlerinden olup el-ân Eskişehir Kasabası sâkinlerinden Deli Beg dimekle arîf Mehemed nâm kimesne kendi hâlinde olmayup ibâdullahı müsvedde ile ehl-i örfe tecrîm ve tağrîm eylediğinden mâ'adâ kendüsü dahi kati vâfir ehl-i ırz kimesneleri der-zincir ve darb ve cebren mallarını ahz ve gâret âdet-i müstemirresi olmağla kasabaları ve kurâlarını tahrîb eyleyüp mezbûr Deli Mehemed Beg'in Ankara ve Seddü'l-bahr ve Kütahya ve Rodos kal'alarına kal'a-bendiyçün bundan akdem evâmir-i şerîfim sâdir olmuş iken yine memnû' ve mündefi' olmayup ta'addîsi hadden efzûn olmağla bu def'a dahi ashâb-ı hukûkun hakkı hak olunmayup imtinâ' ve mütenebbih olmaz ise nefy olunmasını müş'ir bir def'a dahi sâdir olan emr-i âlî ile murâfa'a-i şer' için mezbûr Deli Mehemed Beg da'vet-i şer' olundukda murâfa'adan ibâ ve imtina' ve firâr itmekle merkûm Deli Mehemed Beg dimekle ma'rûf kimesne diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak için emr-i şerîfim sudûrını sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ve bu husûs ber- vech-i arpalık Sultanönü Sancağı Mutasarrıfı Ömer dâme ikbâlehu dahi arz ve ahâlî-i mahzarlarıyla istirhâm ve mezbûr Deli Mehemed'in zulm u ta'addîsi hadden efzûn ve hudûd u şer' ve kânûnı tecâvüz eylediğine sen ki dahi ilmin muhît olmağın merkûm Deli Beg dimekle ma'rûf kimsene ashâb-ı hukûkun hakkı istirdâd ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra nefy ü iclâ olunmak bâbında vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bil-iltimâs arz ve Dîvân-ı

humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda mezkûr Deli Beg dimekle ma'rûf Mehemmed'in şekâvetini sâbıkâ mîr-âhûr-ı evvel olan el-Hâc Mustafa mühürlü arz-ı hâliyle ba'de'l-inhâ haseki mübâşeretiyile Ankara Kal'ası'na kal'a-bendiçün elli dokuz târihinde ve ba'dehû mütenebbih olmaz ise diyâr-ı ahara nefy ü iclâsiyçün arz ve i'lâm olunmak üzere işbu sene-i mübâreke evâhir-i şa'bânında emri şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfem mücebince sen ki vezir-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le görülüp zimmetinde sâbit olan hukûk-ı ibâd kendüden tamamen ashâbına istirdâd olunduktan sonra ıslâh-ı nefis idinceye dek Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1167.

s.205/3

Ocakdan sâbıkâ kolkethüdâsı olup hâlâ Bender Kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan el-Hâc Mehemmed zîde kadrühûya ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kili Kasabası sükkânından ve zümre-i yeniçeriyândan Tatarlıoğlu el-Hâc Ahmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ba'zı erâzil makûlelerini kendüye ta'yîn ve alelen şekâvete cesâret ile nice ehl-i ırz kimesneleri rencîde ve ta'addî ile hetk-i ırz ve fesâd u şekâvetlerinden ahvâl-i fukarâ ahâlî perişân ve diğergün olduğın Der-alıyyeme inhâ ve ihbâr olmağla sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin savb-ı muhâfaza ki vurûdundan mukaddem kasaba-i mezbûreye nüzûl ve der-akab mezbûr Hâcî Ahmed nâm müfsidi alâ-eyy-i hâl ahz u habs idüp ve mâ'adâ ahâlî ihbârlarıya şer'an kal'a-bend olunması lâzım gelen rüfekâlarını dahi ahz ve tarafından mübâşir ma'rifetiyle Tulça Kal'ası'na irsâli ve kal'a-bend olunup bâkisi irsâl? ve asâyiş-i hâli-i ibâd kılındıktan sonra keyfiyyet-i hâli tafsilen Der-alıyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî sâdır olup vusûlünde sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince amel ve hareket ve icrâ ve inkıyâdına kemâl-i dikkat ve ihtimâm eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun zâbit-i mûmâ-ileyh tarafından mübâşir yediyle vurûd iden mezkûr Hâcî Ahmed'i ve seri'an kal'a-bendi lâzım gelen rüfekâların dizdârı olduğın kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emri âlî sâdır ve mücebince ocak tarafından mektûb vârid olmadıkça itlâklarından hazer eyleyesüz bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası Mustafa Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1167.

s.206/1

Ziştovi Kazâsı nâ'ibine Hırsova Kal'ası dizdârına hüküm ki
Sen ki Ziştovi Kazâsı Nâ'ibi İbrâhîm zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Ziştovi Voyvodası olup işbu sene-i mübâreke medîne-i mezbûre cizyedârı olan kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân Mehemed Emîn zîde kadrühû meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûr sükkânından Tuzcuoğlu Abdullâh Beşe dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem ol havâlîde vâkı' olan fitne ve ihtilâl vaktinde medîne-i merkûmede zümre-i müfsidinden ve Hırsova Kal'ası'na emr-i şerîfimle kal'a-bend olunan gurûh-ı kerhiyyeden olmağla cibiliyet-i reddiye ve habâseti ve muktezâsınca ba'de'l-ıtlak kendü hâlinde olmayup ba'zı kimesneye darb ve şetm eylediğinden gayrı bu esnâda cizye kolcularına şetm-i galîza eyledikten sonra alâ-melâ'in-nâs darb eylediğinden mâl-ı cizyenin ta'tîline bâdî ve mezbûr Abdullâh te'dîben ıslâh-ı nefis idinceye kal'a-bend olunmadığı takdîrce mâl-ı cizye belki mâl-ı mukâta'nın tahsîli mümkün değildir deyü keyfiyyet-i vukû'u üzre arz olunmuş ilhâh ve iltimâsı vâkı' hâli olmağla bi'l-iltimâs sen arz ve mezkûr Tuzcuoğlu Abdullâh'ın bâlâda zikr ü tasrîhi olduğunu vech üzre sû'-i hâlini sen ki Ziştovi Kazâsı nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz itmekle töhmet-i mezkûre mahallinde bi'l-muvâcehe seri'an sâbit olur ise tescîl ve ıslâh-ı nefis idince Hırsova Kal'ası'na kal'a-bend ve sûret-i sicillâtı Der-aliyyeme arz olunmak için emr-i şerîfim sudûrı bâbında iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.
Fi evâhir-i Za sene 1167.

s.206/2

Mudanya Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hafız Mehemed Emîn zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Mudanya'da vâkı' Mısri Hasan Beg Câmi'-i şerîfinde hatîb olan Süleyman Efendi dimekle ma'rûf kimesnenin ahvâlini ahâlî-i vilâyetden su'âl ve mukaddemâ hakkında inhâ olunan kelimât-ı sahîh ve gayr-i sahîh mahzar birle der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen kazâ-i mezbûrda sâkin bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve â'yân ve re'âyâ

ve sâ'ir sikât-ı sahîhü'l-kelimât bî-garaz müslimîn meclis-i şer'â da'vet ve emr-i âlî ba'de'l-kırâet cümleye tefhîm ve işâ'at olundukda merkûm Süleyman'ın. hakkında mukaddemâ inhâ olunan kelimât-ı bi'l-cümle müfteriyât ve ekâzib ve lağviyât makûlesinden olup mezbûr Süleyman'ın ol töhmet ile müttehem olduğu ma'lûmumuz değildir deyü herbiri hüsn-i hâlini meclis-i şer'de alâ-tarîki's-şehâde ba'de'l-ihbâr-ı mahzariyede ifâde-i hâl itmeleriyle afv ve itlak olunmak bâbında vâkı' hâli hükm-i humâyûnum verilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mezbûrun fîmâ-ba'd bu gûne hareketden keff-i yed eylemesi kendüye sen ki Mevlana-yı mûmâ-ileyhsin gereği gibi tenbîh ve te'kîd ve kendü hâliyle vilâyetinde ikâmet eylemek üzere diyâr-ı ahara olan nefy ü iclâdan afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1167

Ber vech üzere tefhîm olunmuşdur.

Zâyî'den müceddeden yedine emr verilmişdir. Fi evâsıt-ı Ra sene 171.

s.206/3

Üsküne Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Mustafa zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûre tâbi' İncikkıranı nâm karye ahâlîleri meclis-i şer'â varup yine karye-i mezbûr sâkinlerinden İshakoğlu dimekle meşhûr Abdullâh Beşe nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mezbûrdan bir vechile emniyet ve rahâtımız yokdur karye-i mezbûrda meskûn olduğuna dahi rızâmız olmamağla merkûm Abdullâh Beşe nâm kimesnenin karye-i mezbûrdan ihrâc ve kazâ-i âhara iclâ olunmak bâbında der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh etmeleriyle vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1167.

s.206/4

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup zahîre mübâşiri olan el-Hâc Mehemmed zîde mecdühûya ve Kili Kādîsına ve Tulça Kal'ası dizdârına ve â'yân-ı Kili'ye hüküm ki, Hâlâ Kili nâzırını olan Pandul Hâcî Mehemmed nâm kimesne tama'ı hâma teb'iyet ve celb-i menfa'at sevdâsıyla memnû'âtdan olan tarîk-i ihtikâre sükûn ve re'âyânın

getürdüğü hintayı bahâ-i rahîs ile alup der-anbâr ve varan sefâyîn ashâbına ziyâde bahâ ile furûht itmek âdet ve kârı olduğundan gayrı Der-aliyyem'den zahîre nizâmıyçün emr-i şerîfimle mahsûsen ta'yîn ve irsâl olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh henüz o havâlilere varmaksızın ihtikâr irâdesiyle cem' ve iddihâr eylediği zahîrenin ziyâde bahâ furûht için kendü re'y-i kâsidiyle hûd be hûd zahîrenin bahâsını kat' idüp ihtilâl-i nizâm es'âra bâdî olduğunu Asitane-i aliyyeme gelen [s.207] sefâyin rû'esâsı kapan nâ'ibi huzûrunda takrîr ve ihbâr eyleyüp ve ol havâlîden Asitane-i sa'âdetime nakli matlûb olan zahâ'irin cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle sene-i sâbıkadan noksan olmak üzere takdîr-i es'ârî umûr-ı mühimme-i Devlet-i aliyyemden iken şahs-ı merkûm Pandol Mehemmed hûd be hûd kendü re'y-i kâsidiyle nizâm-ı es'âra celb-i îrâs ider harekâta tasaddî eylemesi te'dîb ü tenkîlini iktizâ etmekle bu def'a mahsûsen Der-aliyyem'den gönderilen mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Pandol Hâcî Mehemmed ahz ve Tulça Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend ve ihtikâr-ı fekk kasdıyla iddihâr eylediği zahîre anbarları taraf-ı mîriyyeden zabt olunmak için ma'rifet-i şer'le ve mübâşirân-ı mûmâ-ileyhi ma'rifetiyle temhîr ve mâl-ı mukâta'aya noksan tertîb etmemek üzere yerine taraf-ı şer'den bir vekîl nasb u ta'yîn ve keyfiyyet-ı sıhhat ve hakîkati üzre der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde merkûm Pandol Hâcî Mehemmed mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve Tulça Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend ve ihtikâr irâdesiyle cem' ve iddihâr eylediği zahîre taraf-ı mîriyyeden zabt olunmak için zahîre anbarları ma'rifet-i şer'le ve mübâşirân-ı mûmâ-ileyhimâ ma'rifetleriyle hatm ü temhîr ve mâl-ı mukâta'aya kesr ü noksan terettüb eylemek üzere cümle ma'rifetiyle taraf-ı şer'den yerine müstakîm kimesne vekîl-i nasb ve ta'yîn olunup keyfiyyet-i sıhhat ve hakîkat üzre der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı muhkem kal'a-bend eyleyüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir tarîkle itlâkından ittikâ-i tâmm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâhir-i Za Sene 1167.

Mühimmeye dahi kayd olunmuşdur.

İtlâk için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i M sene 168.

s.207/1

Prevadi kâdîsına ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Prevadi Kâdîsı Mevlânâ İsmâ'il zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Prevadi Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâ ve re'âya ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûr sâkinlerinden zümre-i askerîden Hasan Alemdâr ve karındaşı Mestan Alemdâr öteden berü kendü hâllerinde olup leyl ü nehâr ırzlarıyla mukayyed ve şer'-i şerîfe kemâl-i itâ'at mazlûma mu'în ve zâlîme mühîn ve ocağın kâ'ide-i müstahsenesi üzre hareket ve perhîz-kâr kimesneler olup kazâ-i mezbûrun derûn ve birûnunda re'âyâ ve berâyâ ve fukarâ ve zu'afâdan ferd-i vâhîde vechen mine'l-vücûh zulm u ta'addî ve cevri ü ezâları olmayup şer'-i mübîn ve habl-i metîn ve kânûndan kat'â udûl[ve] inhirâfları zuhûr etmeyüp ber-vech-i cürm ve günâhları yoğ iken mütegalibeden olup â'yânlık iddi'âsıyla kazâ-i mezbûrda öteden berü zulm u ta'addî ve tuğyân ile ma'rûf kizb ü bühtân ve tezvîrât sahibi? ve emvâl-i fukarâyı nice seneden berü me'kel ve envâ'-i irtikâb ve fitne ve fesâda cesâret idegelen Erzinganlı Yazıcı Hâcî İbrâhîm nâm kimesne kendüsü herbâr şer'-i şerîfe adem-i itâ'at ve hakkında sâdır olan evâmir-i aliyyenin mugâyiri hareket mübâderet ve dâ'imâ ibtâl-i hak ve leyl ü nehâr müsellağ ve müretteb-i eşkıya ve eşîrrâ ile yanına cem' ve emvâl-i re'âyâ-yı ganimet ittihâz yevmen fe-yevmen zulm u ta'addî ve tuğyânı müzdâd ve eşkıyâ ve eşîrrâ ile cumhuren dilediği mel'aneti icrâ ve ahkâm-ı şer'iiyenin icrâsına mâni' ve kazâ-i mezbûrun harâb ve yanına fukarâ ve zu'afâ ve re'âyâ ve berâyânın bi'l-küllîye perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olduğundan mâ'adâ serdâr ve zâbitânın haklarında dahi günâ-gün ifk ü iftirâ ve bühtân ile iştikâ ve üzerlerine hücum ve sû'-i kâd ve ihtilâl-i beled âdet-i müstemiresi olup şerr ü mazarrat ve tuğyân u zulm ve ta'addîsinden kazâ-i mezbûrda bir dürlü emniyyed ve rahat olmayup merkûmân Hasan Alemdâr ve Mestan Alemdâr ve sâ'ir ibadullâhı envâ'-i gadr azme cesâret iddiren mezbûr mütegalibeden Yazıcı İbrâhîm ber vech-i meşrûh zulm u ta'addî ve şerr ü mazarrat ve tuğyân u fitne ve fesâdının nihâyeti olmamağla tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâd için mezbûr Yazıcı İbrâhîm, çâvûş mübâşeretiyile Varna Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis itmedikçe ve mahallinden arz ve i'lâm olunmadıkça itlâk olunmamak bâbında emri şerîfim sudûriyçün bi'l-cümle mahzar birle arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle fi nefsü'l-emr hakikat-i hâl-i minvâl-i meşrûh üzre olduğuna senin dahi ilmin muhît olmağın vâkı' hâli hükmi humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün

ecilde vech-i meşrûh üzere mezbûr Yazıcı İbrâhîm ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiiyle kal'a-i mezbûrda kal'a-bend olunmak emrim olmuştur.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

Mezbûr İbrâhîm fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla kal'a-i mezbûreden afv ve ıtlâk olunup emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i L sene 168.

s.207/2

Anadolu Vâlisine ve Temurci kâdîsına ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Temurci Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Osmân zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Temurci sâkinlerinden Şabanoğlu es-Seyyid Hüseyin nâm kimesne şiddet ve şekâvetle me'lûf ve meşhûr olduğundan oğlunun şâkirdan-ı âhardan ma'lûmü'l-esâmî bir kimesne darb-ı şedîd ve meclis-i şer' de murâfa'a ve lâzım gelen te'dîbi icrâ-i murâd olundukda mezbûr es-Seyyid Hüseyin ve oğlu es-Seyyid Hasan bizim umûrumuza niçün müsâ'ade itmezsin deyü mahkemeyi basup cümle muvâcehesinde sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sana şütûm-ı galîza ile şetm ve nice dürlü kelîmât-ı nâ-sezâlarından başka şerî'at-ı garrâyı ve ulemâ-yı istihfâf eylediğini hâtır bi'l-meclis olanlar bi'l-mu'âyene müşâhit eylediklerinden medîne-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulehâ ve â'yân ve eşrâf ve bi'l-cümle meclis-i şer'a varup mezbûr es-Seyyid Hüseyin ve oğlu es-Seyyid Hasan öteden berü bunun emsâli hükkâmın ırzını hetk ve şer'-i nebevî-yi istihfâf ve nice dürlü şerr ü mazarratın kesretinden ve evlâdlarının dürlü dürlü fesâdlarının hadd u gâyeti olmayup biz dahi gûnâ-gûn kendülerden mutazarrır ve mağdûr olduklarımızdan ahvâlî mâzîyyelerini vukû'u ve sıhhati üzre bir mahzar eyledik sen dahi der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle ol-bâbda vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mezbûrânın şekâvet ve sû'-i hâlleri arzının mantûkından ve ahâlînin mahzarlarından müstefâd olmağla sen ki vezir-i müşârûn ileyhsin ma'rifetinle buldukları mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis için Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.208/1

Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdevetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Taşköprü Nâhiyesi Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûre tâbi' Çalköy nâm karye sükkânından olup bundan akdem bâ-fermân-ı âli Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunan Çolak İbrâhîm Beşe dimekle ma'rûf kimesnenin mukaddemâ ahâlî nâhiye-i ıtlâkını istirhâm eylediklerin Der-sa'adetime i'lâm olundıkda tekrâr keyfiyyet-i hâli bi'l-cümle ahâlî nâhiyeden su'âl ve siyânet ve himâyeden âri vechile sıhhati üzre arz ve mahzar birle i'lâm olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfime imtisâlen mezbûr Çolak İbrâhîm'in keyfiyyet-i hâli tekrâr bi'l-cümle ahâlîden meclis-i şer' de da'vet ve su'âl olundıkda hâlâ mezbûr Çolak İbrâhîm müddet-i medîdeden berü salâhı zâhir oldu deyü herbiri kemâ-fi'l-evvel alâ-tarîki's-şehâda ihbâr ve fîmâ-ba'd mezbûr Çolak İbrâhîm kendü hâlînde olup hilâf-ı şer'-i şerîf hareketde olmamasıyçün nefisine ve hîn-i mutâlebede meclis-i şer'a ihzâra cümle ahâlî-i nâhiye keyfîl olmalarıyla kefâletleri tescîl ve ıtlâkını istirhâm ve istid'â eyledikleri mevlânâ-yı mûmâ-ileyh tekrâr arz ve ahâlî nâhiye-i mezbûre mahzar itmeleriyle arz ve mahzar mücebince mezbûr fîmâ-ba'd kendü hâlînde olup bundan böyle dahi töhmet ve merkûmeye cesâret ider ise ahz ve imdi kal'a-bend olunmak üzre bu def'a merhameten afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.208/2

Andolu Vâlisine Taraklıborlu kâdîsına ve Kütahya dizdârına hüküm ki,
Bolu Sancağ'ında vâkı' Taraklıborlu Kazâsı'na tâbi' Ağaçkese nâm karye sâkinlerinden Hasan nâm kimesne gelüp bu Sâdat-ı Kirâmdan kızı Şerife Rukiye nâm bîkr-i bâliğayı kimesneye akd etmiş olmayup kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve üzerlerine dahi şuhûd-ı udûl ile şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken yine kazâ-i mezbûre tâbi' Babalar nâm karye sâkinlerinden Topal Mehmed dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlînde olmayup zî-kudret ve ziyâde eşirrà ve mütegalibeden olmağla ben senin kızın mezkûreyi benim Acem Gulâm Yusuf'a akd ve alıverdim deyü bunun üzerine musallat ve mezbûrun şerr ü mazarrat ve zulm u ta'addîsinden bir vechile emn ü rahatı olmayup ta'addîsi hadden efzûn olmağla mezbûr Topal Mehmed sen kızın mezbûreyi benim gulâm mezbûre virmedin deyü bin yüz altmış senesinde hevâsına

tâbi' ehl-i örf tâ'ifesine hilâf-ı inhâ teşekkî birle mezbûre Şerife benim gulâm-ı mezbûrun nikâhlısıdır deyü bunun üzerine on beş mikdârı levendât götürüp bunu ta'addî ve gûnâ gûn cevri ü eziyet ve bu dahi mezbûrların yedlerinden bir-takrîb ile halâs bulup kızı mezbûre ile gice firâr ve ahvâli diğeri-gûn ve ziyâde mağdûr olup müteğâllibe-i mezbûr mahallinde oldıkça vatan-ı asliyesine varmak bir vechile mümkün olmaduğın bildürürp mezbûrun şerr ü mazarratı üzerinden ref' ü def' olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ itmeğın sen ki vezir-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer' görülüp mezbûr Topal Mehmed'in hilâf-ı şer'-i şerîf bu makûle töhmete tasaddîleri sâbit olur ise Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.208/3

Anadolu Vâlisine ve Bilecik nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Bilecik Nâ'ibi Mevlânâ Derviş Süleyman zîde ilmühûsun mektûb gönderüp medîne-i Bilecik muhallâfatından Akmesjid Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem maktûlen fevt olan Mehmed bin Mehmed bin Hüseyin ve Halil bin Mustafa'nın vâlideleri Aişe bint-i Mehmed ve Fatıma bint-i Abdullâh ile sâ'ir vereseleri meclis-i şer'a varup işbu sene-i mübârekede oğulları mezbûrân Mehmed ve Halil menzilleri havlilerinde kendü hallerinde iken isyân-ı ma'rûf şekavet-pişe el-Hâc Pirioglu Mehmed ve oğlu Ahmed ve diğeri oğlu Mehmed ve Mehmed'in oğlu Seyyid Ahmed ve Bakkaloğlu Hüseyin ve Debbaghâne İmâmı Ali ve Müftioğlu dimekle ma'rûf es-Seyyid Mehmed ve Emrulloğlu Kara Hasan ve Koca Mustafaoğlu İslami ve Timuroğlu Ahmed ve Karıkçıoğlu el-Hâc İbrâhîm nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet ve kemâl-i mürettep mel'anetlerinden nâşi oğulları mezbûrânı bi-gayri hakkın katli eylediklerinden nâşi herbirleriyle murâfa'a-ı şer' ve icrâ-yı hak olunmasını murâd eylediklerinden mezbûrân bir dürlü itâ'at-ı şer' itmeyüp âciz oldukları hasebiyle ahvâllerin arz-ı hâl ile Dîvân-ı Anadolu'ya ifâde eylediklerinde merhameten mübâşir ta'yin ve li-ecli'l-murâfa'a mahalline geldiklerinde mezbûrun murâfa'adan ibâ ve imtinâ ve Asitâne tarafına firâr ve gaybet ve mübâşir-i merkûm Kütahya tarafına âzim ba'zı eşkiyâ-yı merkûmün yine mahalline gelüp dâ'imâ ibâdullâhı ta'ciz ve rencide üzre olmalarıyla mezbûrânın keyfiyyet-i hâletleri bî-garaz Bilecik ahâlisinden su'âl olundukda eşkiyâ-yı merkûmün kendü

hâllerinde olmayup ibâdullâha zulm u ta'addî âdet-i müstemirreleri olup sa'î bi'l-fesâd ve muzurrî'n-nâsdir deyü meclis-i şer' de haber virüp verese-i merkûmûnun ve fukarâyı ra'iiyyetin hâllerine merhameten sâ'ire mûcib-i ibret ve sebeb-i nasihât için verese-i mezbûrun muvâcehelerine töhmet-i merkûm sâbit olur ise kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mahallinde husamâsıyla terâfu'-ı şer' ve töhmet-i merkûme üzerlerine şer'an sâbit olur ise ibreten li's-sâ'irîn sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle Kütahya Kal'asında kal'a-bend olunduktan sonra ta'yîn ve mahzar birle sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 167.

s.209/1

Gemlik Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Nâ'ibi mûmâ-ileyh Mehemed Hamdi zîde ilmühûsun mektûb gönderüp kasaba-i Gemlik'de sâkin ehl-i İslâm ve re'âya bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûr re'âyasından olup envâ'-i şekavet ile ma'rûf Baykoşoğlu Panayot ve karındaşı Yorgaki ve eniştesi Kondi Anastaş nâm zimmîler kendi hâllerinde olmayup on iki seneden berü dâ'ima fisk ve fesâd üzre olduklarından firâr ve Yalakabâd kazâsına tâbi'Kurd nâm karyede ihtifâ etmekle anası Dögene ve kız karındaşları Hırısı zimmî nâm nasrâniyyeler câsusları olup nehâren ehl-i İslâm ve re'âyâdan murâd eyledikleri kimesnelerin hânelerine duhûl idecek mahallerini gereği gibi görüp mesfûrlara haber [verip] anlar dahi gice ile basup katl-i nüfûs ve nehb ü gâret-i emvâl ve firâr eylemek âdet-i müstemirreleri olmağla şakîyyûn-ı mesfûrun bundan akdemce üç nefer rüfekâlarıyla ba'de'l-mağrîb anası mesfûre Dögene'nin hânesine gelüp ihtifâ ve ve nısfu'l-leylde Eci Araboğlu Yorgi nâm zimmînin hânesini basup kendüyü mecrûh ve hamile zevcesini katl ve mâlını gâret eylediklerinde mesfûr Yorgi feryâd eyledikde firâr ve ahâlî ve zâbitân ma'rifet-i şer'le ta'kîb eylediklerinde mesfûr Panayot ve karındaşı Yorgaki ve eniştesi Kondi Anastaş ahz ve huzûr-ı şer'a ihzâr olundukda yine kasaba-i mezbûr mütemekkinlerinden Çurçaoğlu Yorgaki merkûm Panayot muvâcehesinde bundan akdem karındaşı Manol nâm zimmîyi Benli Bayırında kestane ağacında iken tüfeng kurşunu ile darb ve katl ve ihrâk-ı bi'n-nâr eyledi deyü da'vâ ve ba'de's-sübût müdde'î-i mesfûr kısâsa tâlib olmağın yedîne verilen hüccet-i şer'iyye mücebince bundan akdem eşkiyâ hakkında şeref-sudûr iden

evâmir-i aliyyeler mücebince kısâs olundukda kız karındaşı mesfûre Hırısı şiddet-i salike ve karındaşım Panayot zimmînin üzerine bir nesne sâbit olmuş değil iken salb olunup gadr-ı külli eylediler deyü rikâb-ı humâyûnuma arz-ı hâl birle iştikâ ve re'âyâdan Macaroğlu Manolaki ve Eci Panaki ve Çurpalı Largaki nâm zimmîler Asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve Dîvân-ı humâyûnumda murâfa'a olunmaları bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mübâşir ta'yîn olunan hassa bostâni hasekilerinden Mehemed Haseki zîde kadrûhü yediyle Gemlik Mahkemesi'ne vusûlünde ve sicîll-i mahfûza ba'de'l-kayd imtinâ' birle mesfûrun Manolaki ve Eci Panaki ve Çurpalı Largaki meclis-i şer'a ihzâr ve muvâcelelerinde feth ve kırâ'et olundıkda sem'an ve tâ'a[ta] diyüp, mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Asitâne-i sa'âdetimde oldukların bi'l-iltimâs arz ve Gemlik Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem bi-gayr-i hakkın kâten hâlik olan Manol veled-i Arpanaki? nâm zimmînin kâtili olmağla mahallinde ba-hüccet-i şer'iyye salb olunan Baykuşoğlu Panayot veled-i Aleksî nâm zimmî sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin hükmünle vech-i şer'i üzre kısâsen salb olunduğın nâtik işbu sene-i mübâreke şevvâlinin yigirmi altıncı günü târihiyle müverrah hükm-i hüccetinin mazmûnını maktûl-i mersûm Manol'un karındaşı mersûm Yorgaki maslûb-ı mesfûrun veresesinden li-ebeveyn kız karındaşı Hırısı nâm nasrâniyye müvâcehesinde hâlâ murâfa'a-i şer'îye ile isbât itmekle maslûb-ı mesfûr şer'an kısâs olunduğı sâbit ve zâhir olmağın mersûme Hırısı emr-i şerîfimle Haseki-i mûmâ-ileyh Mehemed Beg mübâşeretiyle Gemlik'den Asitâne-i sa'âdete ihzâr itdirdiğı Macaroğlu Manolaki ve Eci Panaki ve Yorgaki ve Kocabaşı Hadri nâm dört nefer zimmîler benim karındaşım maslûb-ı mesfûrî bilâ-sübût salb itdirdiler deyü tasaddî eylediğı de'âvâsı şer'an mesmû' olmadığından mâ'adâ maslûb-ı mesfûr Panayot gâ'ibü'l-meclis karındaşı Yorgaki ve eniştesi Kondi Anastas nâm zimmîler dâ'imâ kat'-ı tarîk ider haydûd-ı eşkıyasından olmalarıyla hüccet-i merkûmede isimleri mastûr birkaç nefer ricâl ve nisâdan ehl-i İslâm ve ehl-i zimmînin gice ile hânelerini basup kendülerini katl ve mâllarını nehb ü gâret etmekle sa'î bi'l-fesâd oldukları mersûme Hırısı ile anası Dögene nâm nasrâniyye kasaba-i mezbûre sükkânının hânelerine gece ile duhûl olunacak mahalleri nehâren rü'yet ve eşkıyâ-yı mezbûreye irâ'et ve bu tarîkle mû'âvenet üzre fesâdlarında ma'îyyetlerini mahallinde ehl-i İslâm ve ehl-i zimmîden cemm'-i kesîr herbirinin muvâcehelerinde ihbâr ve hâlâ meclis-i şer'de dahi on sekiz nefer ehl-i zimmet re'âyâ muhbirin-i mezkûrünün ihbârları üzre mersûme Hırısı nasrâniyye müvâcehesinde haber virüp maslûb-ı mersûmun karındaşı Yorgaki ve eniştesi Kondi Anastas ve kız karındaşı Hırısı ve anası

Dögene'den herbirinin ber-minvâl-i muharrer zâhir olan fesâdlarına binâ'en şerr ü mekrlerinden kasaba-i mezbûre ahâlisinin adem-i emniyetlerinden nâşî kazâ-i mezbûreden teb'îdleri bâbında emr-i şerîfim recâsıyla istid'a-yı inâyet eylediklerin bi'l-fi'îl Rumili Kazaskeri olan Mevlânâ Feyzullah edâmallâhu te'âlâ fezâiluhû i'lam itmeğîn i'lâmı mücebince kazâ-i mezbûrdan teb'îd olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 167.

s.209/2

Dîvân-ı humâyûnumda Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdullatif dâme mecdühû Sakız Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Çıplak Osmân nâm kimesne taşradan bir-takrîb ile Üsküdar'a gelüp ba'zı üzerine elzem olmayan kelimâta ictisâr eylediği yakînen ihbâr olduğuna binâ'en ahz olunup te'dîbi lâzım gelmekle Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle mezbûr Çıplak Osmân Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve îvâ olunup itlâk için bâ-emr-i şerîfim sâdir olmadıkça ıtlâkından ve menfi olduğuna cezireden bir hatve hâric mahalle hareket ve azîmetinden ittikâ ve vusûl ve ikâmeti arz ve inhâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.209/3

Dîvân-ı humâyûnumda Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdullatif dâme mecdühû Midillü nâ'ibine hüküm ki,

Esîr İbrâhîm ve Aydınlı Süleyman nâm kimesne taşradan bir-takrîb ile Üsküdar'a gelüp ba'zı üzerlerine elzem olmayan kelimâta ictisâr eylediği yakînen ihbâr olduğuna binâ'en ahz olunup te'dîbleri lâzım gelmekle Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle mezbûrân Esir İbrâhîm ve Aydınlı Süleyman Midillü Cezîresi'nde nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve îvâ olunup itlâkları için emr-i şerîfim sâdir oldukça itlâklarından ve menfi oldukları cezireden bir hatve hâric mahalle hareket ve azîmetlerinden ittikâ ve vusûl ve ikâmetleri arz ve inha olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.209/4

Kocaili Sancağı mutasarrıfına ve İznikmid kādısına hüküm ki,
Aişe nâm hâtûn gelüp mezbûrenin oğlu Hakkāk el-Hâc Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken oğlu mezbûr Hâcî Mehemmed'in Üsküdar Kazâsı'na tâbî' Kādîköy karyesinde mâlik olduğu menziline civâr komşusu noksan bahâ ile almak sevdâsıyla mezbûr Hâcî Mehemmed için şarâbü'l-hamrdır deyü hilâf-ı inhâ zevcesi Kuyumcuoğlu kızı Fatıma nâm hâtûn ile emr-i âlî İznikmid'e nefy ü iclâ olunup oğlu mezbûr Hâcî Mehemmed'in ahvâli diğەر-gûn olduğun bildirüp ancak mezbûr Hâcî Mehemmed'in cürmî afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın fimâ-ba'd bu makûle töhmetlere cesâret itmeyüp kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak şartıyla afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır. Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.210/1

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Malibu nâm hâtûn ile iki nefer yetimler Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Selvi ve Lofça kazâları ahâlîlerinden celeb ta'ifesinden beş nefer kimesneler on beş ay mukaddem Hayrabolu sükkânından Kaytaneoğlu Ömer nâm kimesnenin zimmetinde koyun akçesinden üç yüz yigirmi iki guruş haklarında taleb için mezbûr Ömer'in menziline varup beş neferi dahi menzil-i mezbûrda gâ'ib olmalarından nâşî merkûm Kaytane Ömer mazanne-i töhmet olmakla emr-i şerîfim ahz ve İnöz Kal'asında kal'a-bend olunup lâkin keyfiyyet-i mezbûre hakkında ifk ü iftirâ ve eytâmı zelîl ve sefîl oldukların bildirüp mezbûr Kaytaneoğlu Ömer kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden bu makûle töhmet ile ahz olunur ise bilâ-emân cezâsı tertîb olunmak şartıyla ancak mezbûrenin zevci Ömer afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.210/2

Bursa Kazâsı nâ'ibi mevlânâ () zîde ilmühûya hüküm ki,
Es-Seyyid İbrâhîm ve Seyyid Halil ve Seyyid İsmâ'il ve Şerife Emine arz-ı hâl idüp babaları Seyyid Mehemed bundan akdem ba'zı töhmet ile müttehem olup ıslâh-ı nefis için bâ-fermân-ı âlî Bursa'ya nefy ü iclâ olunup lâkin evlâdları mezbûrun dört-beş aydan berü zelîl ve sefil ve ahvâlleri diğêr-gûn olduğun bildirüp babaları mezbûr Seyyid Mehemed nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen mezkûrûnun yedlerinde olan sûret-i emr-i âlî-şân nâtik olduğı üzere mezbûrûnun babaları mezbûr es-Seyyid Mehemed nâm kimesne bundan akdem merhûm ve mağfûru'n-leh Şehzâde Sultan Mehemed Hân Vakfı mürtezikalâriyla vakf-ı mezbûrun ba'zı cihete müte'allika da'vâları olup ba'de't-terâfu' mezbûr es-Seyyid Mehemed'in alakası olmamağla bivach mu'ârazadan ba'de'l-men' vakf-ı mezbûrun mürtezikası mezbûr es-Seyyid Mehemed'in teşekkî birle ıslâh-ı nefis için medîne-i Bursa'ya nefy ile te'dîb olunduğı müstefâd olup lâkin mezbûr es-Seyyid Mehemed'in vâlidesi Şerife Afife ve zevcesi Saliha nâm hâtûnlardan herbiri mezbûrun ba'de'l-yevm kendü hâlinde olup bir dürlü umûr-ı vakfa müdâhale itdirmeyüp ve husûs-ı merkûm için ba'de'l-yevm arz-ı hâl virdirmemeğê ve lede'l-iktizâ huzûr-ı şer'a ihzâra tekeffül ve ta'ahhüd idüp ve mezbûr es-Seyyid Mehemed fakirü'l-hâl ve evlâd ü ıyâl muztaribü'l-hâl ve mükedderü'l-ahvâl olup vakt-i afv ve terfîk-i eyyâm-ı nahr ve teşrîfde itlâkı bâbında istid'â-yı inâyet eylediklerin kedvetü'l-ulemâü'l-muhakkıkîn Haremeyn Müfettişi Mevlânâ Mustafa zîde ilmühû i'lâm etmeğîn i'lâmı mücebince şurût-ı mezkûre ile afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 1167.

s.210/3

İznikmid kâdîsına hüküm ki,
Ali nâm za'îm arz-ı hâl gönderüp bu sâbıkâ Belgrad defter kethüdâsı olup sâbıkâ Belgrad muhafızı düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Numan Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından bunun sût'-i hâlini müş'ir tahrîrâtına binâ'en Asitâne-i sa'âdetten başkapu kethüdâsı ahz ve çâvûş mübâşeretiyile İznikmid'e nefy ü iclâsı için emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. El-hâletü hâzihû yedi aydan mütecâviz nefy ü iclâ olunup ahvâli diğêr-gûn olduğun bildirüp itlâk olunmak bâbında istid'â-yı

merhamet itmeğin mezbûr kendü hâlinde olup umûr-ı vilâyete karışmamak üzere bu def'a merhameten itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ca sene 167.

s.210/4

Dîvân-ı humâyûnumda Çavûşbaşı olan Abdullatif dâme mecdühûya ve Kayseriye kâdîsına hüküm ki,

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm ber-vechi arpalık Kayseriye Sancağı Mutasarrıfı olan el-Hâc Ahmed dâme ikbâlehû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kayseriye Sancağı'nın erbâb-ı tımârında müfsid ve eşirrâdan Kör Hasan mukaddemâ livâ-i mezbûre alaybegi olup nice erbâb-ı tımar hayâtda iken fevt oldu deyü hilâf-ı inhâ tımârları ahara arz ve gadr-ı külli eylediğine binâ'en mezkûr azil olunmuş iken yine mütenebbih olmayup müddet-i vâfireden berü Asitâne'de meks ve müzevver berât ile arz-ı hâlleri tahrîr ve niceleri hilâf-ı vâki' fevt oldu deyü tımarları ahara tevcîh itirdiğini zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve mîr-i mîrân tarafına varup tazallüm ve inhâ ve mezkûr Asitâne-i sa'âdetimden vatan-ı asliyesi olan Kayseriye'ye nefy ü iclâ olunması için emr-i şerîfim virilmek recâsına mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh arz itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 1167.

s.210/5

Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşıya ve Mar'aş nâ'ibine ve sâ'ir zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki,

Köle Süleyman nâm kimesne Rişvan'ın Sakallu Mukâta'ası re'âyalarından olup bundan akdem ba'zı müzevver da'vâlara sülûk itmekle ahz olunup islâh-ı nefis için bâ-emr-i âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuş iken bilâ-emr-i âlî cezîre-i mezbûreden firâr ve Asitâne-i sa'âdetime gelüp yine kendü hâlinde olmayup ahz u habs olunmağla mezbûr Süleyman ta'yîn olunan çavûş mübâşeretiyile menfiyyen Maraş'a irsâl ve vusûlünde anda ikâmet ve mahall-i merkûmdan bir şibr ahar mahalle tecâvüz itmemek fermânım olmağın sen ki çavûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr Köle Süleyman'ı ta'yîn olunan çavûşbaşı mübâşeretiyile alâ-tarîk olunduğu Maraş'a irsâl ve siz ki Mar'aş nâ'ibi mevlânâ ve sâir zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde merkûmı

menfiyyen Mar'aş'da ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf bir şibr ahar mahalle tecâvüzünden ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdir olmuştur.

Fi evâsıt-ı Z sene 1167.

s.211/1

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup mukaddemâ sevâhil-i Bahr-i Siyâh ve Tuna'dan Asitâne'ye zahâ'ir tesyîrine mübâşir olan el-Hâc Mehemed zîde mecdühûya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin senden hizmet ve gayret husûsuyla bu sene-i mübâreke Devlet-i Aliyye'min ehemmi mehâmmından olan nakli zahâ'ir husûsuna evâmir-i şerîfemle mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşidi. Şimdiye dek me'mûr olduğın zahâ'ir-i matlûbeden Kapan-ı dakîke havsala-i tasavvurdan ziyâde zahâ'ir-i kesîre vurûd ve vusûlü me'mûl olunurken zahâ'ir ekall-i kalîl olup edâ-i emr-i mezbûrunda rehâvet ü tekâsülün zâhir ve bedîdâr olduğına binâ'en sen bu hizmetden azl ve yerine yine dergâh- mu'allâm gediklülerinden kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân () zîde mecdühûya müceddeden mübâşir ta'yîn ve ol tarafa tesyîr olunmağla bir kere olan evâmir-i şerîfemi mûmâ-ileyhe vaz' ve teslîm ve sen Edirne'ye gelüp anda ikâmet eylemek fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyyet-i ma'lûmatın olundıkda sende zâhâ'ire müte'allik her ne mikdârı evâmir ve defter ve i'lâm ve evrâk-ı sâ'ire var ise cümlesini hey'et-i mecmû'asıyla kendüye def' ve teslîm eyledikten sonra serî'an Edirne'ye gelüp anda meks ü ikâmet ve emr-i şerîfim vârid olmadıkça mahall-i ahara hareketden hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fi evâsıt-ı Z sene 1167.

İşbu emr-i şerîf girüye gelüp battalda hıfz olunmuştur.

Fi L sene 168.

s.211/2

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya ve Trabzon ve andan Bayburd'a varınca yol üzerlerinde vâkî' olan kâdılar ve Bayburd kâdısı ve Trabzon iskelesi emîni ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki,

Aişe nâm hâtûn gelüp mezbûrenin oğlu Osmân nâm kimesne bundan akdem Baruthâne-i Âmire'de rencberlik eyler iken yine mahall-i mezbûrda olan rencber amelesinden birini katl eyledi deyü katl töhmetiyle ahz olunduğun inhâ ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim recâ ve maktûl-i mezbûr izn-i şer'le keşf oldukda mezbûr yeniçerilik iddi'âsında olmağla ahar bina ve Ağakapusuna irsâl ve bilâ-dirlik olduğuna binâ'en Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası tarafından Sadr-ı a'zâm huzûrına irsâl ve bâ-fermân-ı âlînin yüz altmış altı senesi muharreminin beşinci gününde Boğazkesen Kal'asında kal'a-bend olduğun bi'l-fi'il Cebecibaşı olan Abdullâh dâme mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince mezbûr Osmân kal'a-i mezbûreden itlâk ve sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Trabzon iskelesine andan vilâyeti olan Bayburd'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Trabzon'a giden bir sefîneye vâz' ve irsâl ve vusûlüni müş'ir iskele emîninden tezkire getürmek üzere sefîne re'isine tenbîh ve siz ki kuzât ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mezbûrı birbirinize irsâl iderek Bayburd'a îsâl ve anda menfiyyen ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olunmuşdur deyü yazılmışdır.

Fî Evâsıt Z sene 1167.

s.211/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinden onuncu bölüğün neferâtından Seyfi fişenççi tâ'ifesinden olup dâ'ima kendü hâlinde olmadığından mâ'adâ zâbitânına adem-i itâ'at birle hilâf-ı kâ'ide-i ocak envâ-i fesâd ve mel'anete mübâderet kendüye bu makûle harekâtdan tehâşî eylemek üzere bi'd-defe'ât tenbîh ve te'kid olunmuş iken adem-i isgâ ile ısrâr ve bir dürlü mütenebbih olmayup kemâ-kân envâ'i hiyânete ictisâr ve fişenççi zümresi mâbeyninde dürlü dürlü ihtilâle mü'eddî harekât-ı nâ-bercâye ibtidâr eylediği ecilden vücûh ile te'dîb ve gûş-mâlî muktezî olduğuna binâ'en mezbûr kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince ocağ-ı âmire tarafından ta'yîn olunan mübâşir ile mahbûsen ol tarafa irsâl ve kal'a-bend olunmuşidi. Mezbûr alîl olup ve bu esnâda illeti müştedd olduğu inhâ ve ıslâh-ı nefis eylediği inbâ olunmakdan nâşî fimâ-ba'd kendü hâlinde olup bu makûle hilâf-ı kâ'ide-i ocak vaz' u harekâtda bulunmayup eger bu misüllü harekâtı zuhûr ider ise muhkem hakkından gelinmek üzere Asitâne'ye vurûdunda yarâr kefilleri ahz olunmak şartıyla mezbûr kal'a-i merkûmeden itlâk olunmak için hâlâ Cebecibaşı olan Abdullâh dâme

mezdühü tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 1167.

s.211/4

Taraklıborlu kâdîsına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Taraklıborlu'da vâkı' zimmîyân-ı Frenk mahallesinde misâfîren sâkin Divensos? ve mahalle-i mezbûre mutavattınlarından Letet ve Ranoş nâm râhibler meclîs-i şer'a varup hâlâ Tokad metropolidi Kuzme nâm râhib bi'l-iktizâ Asitâne-i aliyye'ye gidüp mahalle-i mezbûrede sâkin Rûmmiyân tâ'ifesinden mâl-ı mîriyyi tahsile ve ayîn-i bâtilaların icrâya tarafından bizleri vekîl idüp ancak mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Dimitri veled-i Gregil ve refiki Kalafatoğlu Rum Begi nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup ser-cem'iyet ve ayîn-i âtilaların icrâdan men' ve mâl-ı mîri ta'tiline bâ'is ü bâdî olmalarıyla mesfûrların keyfiyyetleri su'âl ve civârda bir mahalle nefy olunmaları için der-i devlet-medâra i'lâm idiver deyü ilhâh ve fi'l-hakîka mesfûrları rencîdeden hâlî olmadıklarından vâkı' hâlî bi'l-iltimâs arz ve Hazîne-i Amîre'mde mahfûz Piskopos Mukâta'ası defterlerine nazar oldukda Niksar ve Kengiri ve Tokad ve tevâbii'metropolidliği İstanbul Rum Patrîki iltizâmına dâhil ve Kuzme râhib üzerinde olup metropolidlerin berâtına dâhil mahallerde sâkin Rum re'âyâsının senevi üzerlerine edâsı lâzım gelen mîr-i patriklik ve metropolidlik rusûmları cem'i ve kilisa ve manastırlarında enbiyeleri icrâsıyçün taraflarından ta'yîn eyledikleri vekîllerinin mîrî rusûm cem'ine ve kilisa manastırlarında ebniyeleri icrâsına ahârı müdâhale itdirilmeye deyü berâtı şurûtunda musarrah olduğu mukayyed bulunmağın şurûtuyla mücebince nefy ü iclâ olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 167.

s.212/1

Karaman vâlisine ve Konya Kazâsı ve İncesu nâhiyesi nâ'iblerine hüküm ki,

Nezâret-i Sadr-ı a'zamîde olan evkâfdan müteveli-i sadr-ı esbak Vezîr Kara Mustafa Evkâfı mülhakâtından İncesu Kasabası ahâlisi gelüp kasaba-i mezbûrda sâkin Kara Hüseyinoğlu Kara Mustafa ve Kabiloğlu Emîr Mehemed nâm kimesneler kendü

hâllerinde olmamağla avanelerinden Kuddisioğlu Mustafa ve Kerim yine ve Kapusuz Hasan dimekle ma'rûf şakîler ile müttefik ve zâbitâna adem-i itâ'at birle hareket bî-vech umûr-ı vakfa ve umûr-ı ibâda ve serdârlık umûruna karışıp ibâdullâha dürlü cevri ü eziyet ve şerr ü fesâdları yevmen fe-yevmen müzdâd ve bundan akdem bi'd-defe'ât Der-aliyyeme arz ve mahzar oldıkda mezkûrân Kara Mustafa ve Emîr Mehemed umûr-ı vakfa ve serdârlığa karışmayup kendü hâllerinde olmak üzere tenbîh ve eğer mütenebbih olmazlar ise diyâr-ı ahara nefy olunmaları için arz olunmak bâbında emri-i şerîfim sâdır olmuş iken ber-minvâl itâ'at etmeyüp bâ-mektûb ocak tarafından nasb olunan serdârlara serdârlığı zabt itdirmeyüp bilâ-sened fuzûlî kendüleri zabt ve yetmiş seksen nefer erâzil ve eşkıyayı başlarına cem' ve fukâra ve zu'afânın emvâl ve eşyâsı nehb ü gâret ve voyvoda sarayın basup katl kasdıyla üç gün muhâsara ve bunun emsâli fesâd ve şekâvetlerinin nihâyeti olmayup şerr ü mazarratlarından cümlesi âciz ve ziyâde mükedderü'l-ahvâl oldukların bildirüp mezbûrlar diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ile şerr¹⁶⁰ ü mazarratları üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve Sadr-ı a'zâm nezâretinde olan evkâfdan Vezîr-i a'zâm esbak müteveffâ Kara Mustafa Paşa Vakfı Mukâta'atından vilâyet-i Anadolu'da İncesu Kasabası ahâlîsinden İbrâhîm bin Ahmed ve Bektaş bin Ahmed ve Mehemed bin Ahmed ve Yusuf bin Mustafa ve Dökümcü? veled-i İstavri ve Avrani veled-i Yovan ve Sava veled-i Kiryako ve sâ'irleri meclis-i şer' de kasaba-i mezbûrda sâkin olup bâlâda isimleri mastûr Kabiloğlu Mehemed ve Kara Hüseyinoğlu Kara Mustafa nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup ber-vech-i meşrûh şerr ü fesâd üzere olmalarıyla umûr-ı vakfa ve serdârlığa karışmayup kendü hâllerinde olmak üzere tenbîh olunup mütenebbih olmazlar ise diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak için arz ve mahzar olmak üzere mahalline hitâben bundan akdem emri-i şerîfim sâdır olunmuş iken yine mütenebbih olmayup bir-takrîb ile vilâyetleri serdârlığın zabt ve fukarâ-yı ra'iyete cevri ü ta'addî ve bi-gayri hakkın malların ahz itmekle ızrâr iderler deyü inhâ ve vech-i meşrûh Mar'aş mutasarrıfı olup teftiş ile kasaba-i mezbûreden firâr iden Abdullâh Paşa'ya ve civârda vâkı' Niğde Kâdîsı Mustafa ve Kâ'immakâm-ı müteveli el-Hâc Mustafa arz etmeleriyle mezbûrların Kabiloğlu Mehemed ve Kara Mustafa mahallinde meclis-i şer'a ihzâr olunup hilâf-ı emri-i âlî umûr-ı vakfa ve serdârlık umûruna müdâhale ve hilâf-i şer'i şerîf fukarâ-yı ra'iyete cevri ü ta'addî eyledikleri muvâcehelerinde sâbit ve mütehakkık olur ise mezbûrân Kabiloğlu Mehemed ve

¹⁶⁰ Şer kelimesi mükerrer yazılmıştır.

Kara Mustafa İncesu kasabasından nefy ü iclâ ve medîne-i Konya'da ikâmet itdirilmek bâbında istid'â-yı inâyet eylediklerin kıdvetü'l ulemâi'l-mütehakkikîn evkâf müfettişi Ebubekir zîde ilmühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince zikr olunan töhmetler mahallinde bi'l-muvâcehe şer'an üzerlerine sâbit olur ise Konya'ya nefy ü iclâ olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.212/2

İstanbul Gümrük [Emîni] es-Seyyid İshak zîde mecdühûya Mevlânâ Trabzon kâdîsına ve zâbitâna hüküm ki,

Mumcî Yusuf Beşe dimekle ma'rûf kimesne mübâşeretiyile Davudpaşa Mahkemesi'ne ihzâr olunan Kömürcü Acem Mehemmed'in hasımları olup İstanbul'da Mevlevihâne Yenikapusu dâhilinde Hâcî Evliya Mahallesi İmâmı Hasan Efendi ve Mü'ezzini Mollâ Mehemmed ve cümle mezbûre ile kurbunda Tusevi? Mahallesi'nin sâ'ir ahâlîsinden () ve es-Seyyid Osmân ve Ahmed Çelebi ve Ömer Çelebi ve diğer Ahmed Çelebi ve Mahmud Çelebi ve Kalıpçı İbrâhîm ve Hâcî Süleyman ve Mehemmed Çâvûş ve es-Seyyid Mehemmed ve Seyyid Yusuf Çelebi ve İbrâhîm Çelebi ve Hüseyin Çelebi ve Abdullâh Çelebi dimekle ma'rûf kimesneler mezbûr Acem Mehemmed zevce-i mutallakası Zeyneb nâm hâtûn ile mukaddemâ zikr olunan Hâcî Evliya Mahallesi'nde sâkin olmakla bir haftadan den berü küll-i yevm mahalleteyn-i mezbûreteyne gelüp benim zevc-i mutallakım, mezbûre zimmetinde seksen guruş hakkım olup ve mezbûre Zeyneb sizin menzlinizde ihfâ etmişdir deyü bizim herbirimizin cimâ'-ı ... ana ve avratlarımıza şetm eylediğinden gayrı zevcem mezbûreyi tutup benim yedime teslim eylen ve illâ ip ve kazık benim içündür sizin menzillerinizde ateş-i ifâ idüp yakarım deyüp bu vechle bir dürlü mezbûrdan emniyetimiz yokdur deyü herbiri ihbâr ve mezbûrun şerr ü mazarratı üzerlerinden def' olmak bâbında emr-i âlî recâsında oldukların kıdvetü'n-nüvvâbi'l- müteşerri'in Davud Paşa Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed zîde ilmühûya i'lâm itmeğin sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince mezbûrî Trabzon'a giden sefâyinden birine vaz' ve mahbûsen irsâli ve siz ki Trabzon kadîsı ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde mezkûrî Trabzon'da ikâmet itdürüp fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüzüne ruhsat gösterilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâhiri-i Z sene 1167.

s.212/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Kalyoncu zümresinden Ali nâm kimesne arz-ı hâl idüp bundan akdem emr-i şerîfimle
Seddü'l-bahr Kal'asında hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ile kal'a-bend olunup bitkin kalup
ahvâli diğêr-gûn olduğun bildirüp mezbûrun cürm-i afv ve itlâk olunmak bâbında
hükm-i humâyûnum recâ eylediği ecilden mezbûr fimâ-ba'd Asitane'ye vusûle ve
havâlisine gelmemek şartıyla kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak için.
Fi evâ'il-i M sene 168.

s.213/1

İzmir mollâsına ve Limni Ceziresi nâ'ibine İzmir hâssı voyvodasına hüküm ki,
Sen ki Limni Cezîresi nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hamza zîde ilmühûsun Südde-i
sa'âdetime mektûb gönderüp Cezîre-i Limni ahâlîlerinden cemm-i gafîr meclis-i şer'a
varup cezîre-i mezbûre kal'asında sâbıkâ dizdâr olan Ahmed nâm kimesne kendü
hâlinde mütedeyyin ve dindâr ve her vechile me'mûr olduğı hizmet-i lâzimesinde
mücidd-i sâ'î ve bi'l-cümle ahâlî-i vilâyet ve husûsâ neferât-ı mustahfizân kendünün
etvâr u evzâ' ve harekât-ı sekenâtından hoşnûd ve râzılar iken ol tarafda yeniçeri zâbiti
Ahmed nâm kimesne ağrâz-ı nefsanîyyesine binâ'en dizdâr-ı merkûm cezîrenin
ihtâliline mü'eddî olacak nâ-marazî harekâtdede olundu deyü hilâf-ı inhâ üzerinden
dizdârlığı ref' ve kendüyi İzmir'e nefy ü iclâsiyçün ocağı tarafına â'id? tahrîr etmekle
dizdârlığı üzerinden ref' ve kendüsü İzmir'e nefy ü iclâ olması için sâdir olan emr-i
âlî-şânım mücebince İzmir'e nefy ü iclâ olunup lâkin merkûm dizdâr-ı sâbık Ahmed
zâtında ehl-i ırz ve derd-mend ve medyun-ı mustağrak olduğundan gayrı kesirü'l-ı'yâl
u evlâd ve yetmiş yaşında olup kendüsü zelîl ü sefîl ve ı'yâl u evlâd ve vâlidesi dahi
aç ve çıplak ah-ı enînle evkât-ı güzâr olmalarıyla ıyâl u evlâd ve vâlidesine
merhameten İzmir'den itlâk olunması bâbında emr recâsiyla vâkî' hâli der-i devlet-
medâr arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh etmeleriyle fi'l-hakîka dizdâr-ı merkûm kendü
hâlinde ırzıyla mukayyed ve dindâr ve cümle ahâlî-i vilâyet kendüsünden hoşnûd ve

merkûm yeniçeri zâbiti Ahmed'in [diz]dâr hakkında olan kelimât-ı fâsidesi ifk ü iftirâ olup sâbık dizdâr-ı merkûm ıyâl u evlâd ve vâlidesi ihtiyârenin ahvâlleri ale't-tamam perişân olduğuna senin dahi ilmin muhît olmağın ıyâl u evlâd ve ihtiyâre vâlidesine merhâmeten İzmir'den sebîli tahliye ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli arz eyledüğün ecilden mezbûr fîmâ-ba'd kendüye istinâd olunan töhmetlerden ve hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde zulm u ta'addîden ictinâb eylemek ve kendü hâliyle hânesinde ikâmet birle umûr-ı vilâyete müdâhale eylememek şartıyla afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 167

Bâ fermân-ı âlî tebdîl olunmağla ayrıca sıhhati üzere tahrîr olunmuşdur.

Tarih-i m.

s.213/2

Dîvân-ı humâyûnum Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühû ve Kayseriye mollâsına ve Kayseriye Sancağı Mutasarrıfı es-Seyyid Mehemmed Paşa'ya hüküm ki, Kayseriye Sancağı'nın erbâb-ı tımârından müfsid ve eşîrâdan Kôr Hasan mukaddemâ livâ-i mezbûr alaybegi olup nice erbâb-ı tımâr fevt oldu deyü hilâf-ı inhâ ahara arz ve gadr-ı külli eyledüğüne binâ'en mezkûr azl olunmuş iken mütenebbih olmayup müddet-i vâfireden berü Asitâne'de meks ve tezvîrât ile arz-ı hâller tahrîr ve nicelerin fevt oldu deyü tımârların ahara tevcîh etdirdiğini zu'amâ ve erbâb-ı tımâr mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafına varup zulm ve inhâ ve mezkûr Asitâne-i sa'âdetimden vatan-ı asliyesi olan Kayseriye'ye nefy ü iclâ olunması için emr-i şerîfim virilmek recâsına mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhe arz etmeğın vech-i meşrûh amel olunmak emrim olmuşdur. Fi evâhir-i Z sene 167.

s.213/3

Cisr-i Ergene Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyh İsa-zâde İsmâ'il zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Cisr-i Ergene kasabası sükkânından Paşalı el-Hâc Mustafa'nın bu def'a keyfiyyet-i ahvâli gadr ve himâyeden âri vechile vukû'ı sıhhati üzere ahâlî-i kasaba-i mezbûre tarafından mahzar birle arz olunmak için bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır ve mezbûrun keyfiyyet-i ahvâli istihbâr olundukda fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup umûr-ı lâzimesi olmayan husûslarda tasaddî etmemek üzere hâline ve ıyâl u evlâdına merhameten

nefyden ıtlâk olunmasıyçün der-i devlet-medârıma i'âm olunmağla lâkin mezbûrun aslından nefy olunmasın ahâlî-i mahalliyeinin iltimâsıyla olduğuna binâ'en tekrâr kazâsı ahâlîsinin mahzarlarına muhtâc olmağla ahâlî-i kazâdan tefahhus ve hakikat mahzar birle i'âm olunmak üzere tekrâr sâdır olan emr-i şerîfim imtisâlen ahâlî-i kasaba-i mezbûreyi meclis-i şer'â da'vet ve mazmûn-ı emr-i şerîfim cümle muvâcehesinde feth ve kırâ'et olundukda cevâblarında mezbûr Paşalı el-Hâc Mustafa ahar vilâyetden gelüp kasaba-i mezbûrede tavattun idüp lâkin bundan böyle kendü hâlinde olup umûr-ı lâzimesi olmayan husûslara tasaddî etmemek şartıyla hâl ve ıyâl u evlâdlarına merhâmeten cürmî afv ve nefyden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli der-i devlet-medâra arz ve i'âm idiver deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden bundan böyle kendü hâlinde olup umûr-ı lâzimesi olmayan hususlara tasaddî etmemek ve yine mütenebbih olmayup kendü hâlinde olmaz ise hakkından gelinmek şartıyla bu def'a ıyâl u evlâdlarına merhameten cürmî afv ve ıtlâk olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.213/4

Ber-vech-i mâlikâne Kengiri sancâğı mutasarrıfına ve Sivas Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Çerkeş kasabası sükkânından top arabacıları çorbacılarından Şabanoğlu Mehemed çorbacının refikleriyle mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Sivas Kal'asında kal'a-bendiyçün emr-i şerîfim sâdır olmuş iken mezbûr Mehemed vilâyetinden firâren ocağına gelmek üzere Üsküdar'a geldüğü haber alındıkda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfime binâ'en ahz ve ocağında habs olduğı hâlâ Top arabacıbaşı İbrâhîm zîde mecdühû tarafından inhâ olunmakla vech-i meşrûh üzere mezbûr bu def'a ocağı tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bundan akdem Sivas Kal'asında kal'a-bendiyçün sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ol-tarafda olan mübâşirine teslim ve kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunmak fermânım olmağın mezbûr bu def'a ocağı tarafından ta'yîn olunan mübâşir () zîde kadrühû ma'rifetiyle irsâl olunmakla vusûlünde sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin mezbûrî mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ol-tarafda olan mübâşir ma'rifetiyle kal'a-i mezbûreye irsâl ve dizdâr-ı merkûmı ileyhe teslim ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve sebîli tahliye olunmakdan ittikâ ve mücânebet ve vusûlu i'âm olunmak bâbında.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.213/5

Dîvân-ı humâyûnumun Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühû ve Erzincan kâdîsına hüküm ki,

Ali nâm kimesne kendi hâlinde olmayup ba'zı kimesnelere istinâdım vardır deyü hilâf-ı inhâ ba'zı mahallere vardığından başka ocağın birinde alakası yoğ iken başına bir lâta giyüp ta'cize ictisâr etmekle merkûm Ali vatan-ı asliyesine irca' ve anda ikâmet itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûrı arz-ı hâl ile istid'a olunmağla bu def'a ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle mezbûr Erzincanlı Ali vilâyeti olan Erzincan'a nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek için fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle mezbûr Erzincanlı Ali'yi vilâyeti olan Erzincan'a menfiyyen irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde mezkûr Ali'yi vilâyeti olan Erzincan'da ikâmet itdürüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecavüzüne ruhsat göstermekden ittikâ olunmak bâbında.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.214/1

Keşan ve Evreşe kazâları nâ'iblerine () kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühû gelüp mûmâ-ileyhin mutasarrıf olduğu üç direkli ta'bîr olunur on bin beş yüz kile zahîre tahmîline mütehammil sefinesi re'isi olan Basuri nâm zimmî ve yine dört bin beş yüz kile zahîre tahmîline mütehammil şebka? ta'bîr olunur sefinesinin re'isi Yemkâri nâm zimmî bâ- fermân-ı âlî Keşan ve Evreşe kazâlarından kendü akçesiyle zahâ'ir iştirâ ve İbrice iskelesinden tahmîl ve Asitane-i sa'âdetimde Kapan-ı dakîk'e teslim eylemek şartıyla sefine-i merkûmlar ile re'is-i mesfûrlar bundan akdem mahall-i mezbûre irsâl ve kazâ-i mezbûrlardan zahâ'ir iştirâsına mübâşeret eylediklerinde ahâlî-i vilâyet taraflarından zahâ'ir fûrûhta ve nakline mûmâna'at ile sefine-i merkûmlar ol-tarafda beyhûde meks üzere oldukların bildirüp kazâ-i mezbûrlardan ahâlî-i vilâyet taraflarından zahâ'ir iştirâsına mûmâna'at ve Asitane-i sa'âdetime nakl ve tesyîrine mûmâna'at olunmamak

bâbında emr-i şerîfim recâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda re‘is-i mesfûrların sefine-i merkûmlar ile Keşan ve Evreşe kazâlarından kendü hâliyle ma‘lûmu‘l-mikdâr zahâ‘ir iştirâ ve Asitane-i aliyeme nakline mûmâna‘at olunmamak üzere İstanbul Kādısı i‘lâmıyla bin yüz altmış yedi evâ‘il ve evâsıt-ı zi‘l-ka‘desi târihiyle müverrah iki kıt‘a evâmir-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın Keşan ve Evreşe kazâlarından sefâyin ile Der-aliyeme hinta mûbâya‘ ve nakline ahâlî-i vilâyet taraflarından mûmâna‘at olduğu ihbâr olunmağla fîmâ-ba‘d ol-câniblerden Asitane-i aliyeme nakl için zahâ‘ir iştirâ idenlere kimesne bilâ-emr-i şerîf müdâhale ve mu‘ârıza itmeyüp ve eger bundan böyle müdâhale ve mu‘ârıza ider olur ise men‘ ü def‘ ve memnû‘ ve mütenebbih olmayanlar ahz ve kal‘a-bend olunmalarıçün fermân-ı âlî sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Z sene 167.

s.214/2

İzmir kādısı zîde fazlühûya ve İzmir hâssı voyvodasına hüküm ki, Limni Cezîresi Nâ‘ibi Mevlâna Hamza zîde ilmühû mektûb gönderüp Cezîre-i Limni ahâlîsinden cemm-i gafîr meclis-i şer‘a varup Cezîre-i mezbûre kal‘asında sâbıkâ dizdâr olan Ahmed kimesne kendü hâlinde mütedeyyin ve dindâr ve her vechile me‘mûr olduğu hidemât-ı lâzimesinde mücidd ve sa‘i ve bi‘l-cümle ahâlî ve husûsa neferât-ı müstahfiz evzâ‘ ve etvâr ve harekât u sekânatından hoşnûd ve şükrân üzreler iken ol-tarafda yeniçeri zâbiti Ahmed nâm kimesne ağrâz-ı nefsâniyyesine binâ‘en dizdâr-ı merkûm cezîrenin ihtilâline mü‘eddi olacak nâ-marazî harekâtında bulundu deyü hilâf-ı inhâ üzerinden dizdârlığı ref‘ ve kendüsü İzmir’e nefy ü iclâ olunmak üzre ocağı tarafına tahrîr etmekle dizdârlığı üzerinden ref‘ ve kendüsü İzmir’e nefy ü iclâ olunmasıçün sâdır olan emr-i âlî-şânım mûcebinece İzmir’e nefy ü iclâ olunup lâkin merkûm dizdâr-ı sâbık Ahmed zâtında ehl-i ırz ve derd-mend ve duyûna müstağrak ve kesîrül-ıyâl u evlâd olduğundan gayrı yetmiş yaşında marîz ve alîl ve ıyâl u evlâd ve vâlidesi Zeyneb zelîl ü sefil ve çıplak ah u enînle evkât-güzâr olmalarıyla ıyâl u evlâd ve ihtiyâre vâlidesine merhâmet ve re‘fet ü şefkat İzmir’den ıtlâk olunması bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsıyla der-i devlet-medâra arz ve i‘lâm idiver deyü ibrâm ve ilhâh ve fîl-hakîka dizdâr-ı merkûm kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve dindâr ve cümle ahâlî-i vilâyet kendüsünden hoşnûd ve merkûm yeniçeri zâbiti Ahmed’in dizdâr-ı merkûm hakkında olan kelimât-ı fâsidesi ifk ü iftirâ ve mahza icrâ-yı garaz-ı

nefsâniyyesine binâ'en olup merkûm dizdâr-ı sâbık Ahmed'in ıyâl u evlâd ve vâlidesi ihtiyârenin ahvâlleri gâyet perîşân olduğuna nâ'ib-i mûmâ-ileyhin dahi ilmin muhît olmağla ıyâl u evlâd ve vâlidesine merhameten ve re'feten İzmir'den sebîli tahliye ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe arz ve bi'd-defa'at Deryâ-ı kapudan olan Vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû dahi mektûbuyla inhâ ve istid'â itmeğın merkûm fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup Limni Cezîresi'ne varmamak şartıyla afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Deryâ-ı kapudan vezîr i'lâmı mücebince mezbûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve umûr-ı vilâyete karışmamak ve bundan böyle yine kendü hâlinde olmayup umûr-ı vilâyete karışır ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla izin ü ruhsat verilmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fi evâsıt-ı R sene 1168.

s.214/3

Mağnisa mollâsına hüküm ki,

Sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyh Ebusehil Numan zîdet fezailühûsun mektûb gönderüp Mağnisa â'yânından Şeyh Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem medîne-i merkûm arpalık iken defa'âtile niyâbet ve ehl-i örf kapusuna mülâzemet eylemekden nâşî hâtiminin fassı ya kesr veya hâkimü'ş-şer' mühürledüp kapusunu kapayup kendü hâlinde olmak üzere sâdır olan emr-i âlîye imtisâlen merkûm eyyâm-ı niyâbette isti'mâl eylediği hâtimi kise içinde sana mühür urup ve kapusunu kapayup hânesine mahbûs olup lâkin merkûm müderrisînden olmağla medresesine derse ve câmi'-i cemâ'ate ve ba'zı ahbâba da'vete icâbete izn istid'â itmekle müstekreh ve memnû' olan harekât u halâtdan ihtirâz itmek üzere emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mezbûr fîmâ-ba'd hakkında arz ve inhâ olunan halât-ı reddiyyeden mücânebet ders ve ifâdeye iştigâl ve muvâzebet idüp umûr-ı vilâyete karışmamak şartıyla mahbûsîn hânesinden afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.215/1

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup mukaddemâ Çerkeş tarafına emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan Deli Paşa Mustafa zîde mecdühûya ve Üsküdar'dan Çerkeş'e ve

andan Sivas'a varınca vâkı' olan kuzzât ve nüvvâba ve bi'l-cümle zâbitân ve â'yân-ı vilâyet zîde kadrühûma hüküm ki,

Çerkeş Kazâsı ahâlîlerinden olup gasb-ı emvâl-i tüccâre ve ihtilâl-i nizâm-ı memlekete cesâretleri i'lâm olan eşkıyanın ba'zıları mahallinde ahz ve Başmuhâsebe'de mukayyed olan nezrlerinin ve tüccârın gasb ve ihtilâl olunan eşyânın tahsîli için Sivas Kal'ası'na¹⁶¹ vaz'-ı kal'a-bendleri fermânım olan eşkıyânın rüfekâsından olmak üzere Alişanoğlu Kôr Hasan ve Mısırlı Alemdâr Osmân nâm cebeciler Asitâne-i sa'âdetimde ahz olunmalarıyla zâbitleri ma'rifetiyle bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan mûmâ-ileyhe teslîm ve yine anın ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Sivas Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın şakiyyân-ı merkûmân zâbitleri ma'rifetiyle savb-ı merkûme mahbûsen irsâl olmuşlardır. İmdi şakiyyân-ı merkûmân her kangınızın kazâsına vâsıl olurlar ise gicelerde muhâfaza ve gider olduklarında firârları ga'ilesi çekilmeyecek vechile yanlarına gadr-ı kifâye adamlar koşup kemâl-i ihtiyât ile muhâfaza olunarak emnen ve sâlimen birbirinize îsâl iderek Çerkeş'de mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîm ve Çerkeş'de dahi Sivas dizdârına îsâl ve teblîğ olunmaları her biriniz ihtimâm u dikkat-i tammı eyleyüp hilâl-ı tarîkde ve menâzil ve merâhilde bir tarîkle firâr ve gaybetlerine ruhsat göstermekden ziyâde hazer eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin me'mûr olan şakîyyân-ı merkûmân zâbitleri ma'rifetiyle tarafına vusûlünde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûkınca mahallinde olan rüfekâlarıyla ma'an kal'a-i merkûmeye götürüp dizdârına teslîm ve muhkem habs ve kal'a-bend itdürüp vusûlünde emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına ber vefk-i matlûb edâ-yı hizmet me'mûreye sa'î mâlâ kelâm eyleyüp ser-mû kusûr ve tekâsülden ve fütûr ve tesâhülden gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i Z sene 1167.

s.215/2

Dimetoka Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Çirmen kasabasında medfûn Gazi Sarıca Paşa tevliyetine mutasarrıf Atike nâm hâtûn Çirmen Kazâsı'nda meclis-i şer'a varup mezbûrenin zevci ve kâ'immakâmı Hüseyin nâm kimesne hudûd-ı vakf kurbunda Kundaklı ze'âmetine mutasarrıf Hasan nâm

¹⁶¹ Kal'asına kelimesi mükerrer yazılmıştır.

za'îmin sübaşısı Mustafa Efendi demekle ma'rûf kimesne ile arâzi sınuru ve mahsûlât nizâ'ları olup murâfa'a-i şer' olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve da'vet-i şer' olundukda itâ'at itmedi deyü inhâ olunduğuna binâ'en mütenebbih olmak için Dimetoka Kal'ası'nda kal'a-bend olunmağla ıtlâkıyçün arz-ı hâl eylediğimde keyfiyyet mahallinde ba'de's-su'âl i'lâm olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîfim mantûkı üzere afv ve ıtlâkı matlûbumdur didikde emr-i şerîfim ahâlî-i muvâcehesinde feth ve kırâ'et ve mazmûn-ı münîfi i'lân ve işâ'at olundukda altmış beş senesinde vâkı' olan zelzeleden vakf-ı mezbûrun üç aded câmi'i şerîfinin ta'mîre eşedd ihtiyâcı olup ve merkûm Mustafa ile nizâ'dan hâli olmamağla ta'mîr-i cevâmi'-i şerîf için ıyâline merhameten ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına der-i devlet-medâra arz idivir deyü ilhâh itmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müşerri'in Çirmen Nâ'ibi Mevlânâ Mehmed Şükri zîde ilmühûya arz itmeğın mezbûr fimâ-ba'd hakkında inhâ olunan töhmetlerden be-gayet ihtirâz eylemek ve umûr-ı vilâyete karışmayup ahâlî ile hüsn-i imtizâc ve mu'âşeret ve bir ferde hilâf-ı şer'-i şerîf ve vaz' u te'addiden mübâ'adet eylemek şartıyla kal'a-i merkûmeden ıtlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 167.

s.215/3

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılığı pâyesiyle Edirne bostancıbaşısına Havâss-ı Mahmudpaşa nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed zîde ilmühûsun mektûb gönderüp nezâret-i Sadr-ı â'zamîde asûde olan evkafdan merhûm ve mağfûru'n-leh Sultan Mehmed Han tâbe-serâhû evkâfı kurâlarından Havass-ı Mahmudpaşa kazâsına tâbi İskobolus? nâm karye re'âyâları bi-esrihim meclis-i şer'a varup bir müddetten berü menfiyyen karyelerinde sâkin zalemeden Kurd Bekir demekle meşhûr kimesne birkaç seneden berü envâ'i kesret ile benim siz de alacağım vardır deyü bi-gayr-i hakkın karyeleri ahâlîlerine meblağ-ı vâfire tevzî' ve herbirilerini darb ve şetm iderek tahsîl etmekle adem-i tâkatlerinden nâşi karyeleri re'âyâsının ekserisi perâkende ve yakınları dahi fakîrül-hâl ve perîşânlığa yüz tutup ahvâlleri diğergün olduğu bundan akdem der-i devlet-medârım i'lâm ve arz-ı hâl birle istirhâm ve mezkûrun hesâbı rü'yet ve zimmetinde zuhûr iden hakk-ı fukarâ istirdâdıyçün sâdır olan emr-i şerîfim kazâ-i mezbûre lede'l-vürûd da'vet-i şer' olundukda mezbûr Kurd Bekir Usta hîlesinden ve fermân-ı âliye ve şer'-i şerîfe adem-i itâ'atından nâşi isimim

fermân-ı âlîde sarâhaten mezkûr değildir deyü a'zâr-ı vâhiye irâdıyla meclis-i şer'â varmayup karye-i merkûmeye karîb mahmiyye-i Edirne'ye azîmet ve kendü menziline sâkin ve ıyâl u etbâ'ından ammim Ali nâm şakî karye-i merkûmede olmağla ahâlî-i karye fukarâsına ilkâ-ı şerr ü fesâd ve ihtilâlden hâli olmadığından gayrı Edirne'de ebnâ-i cinsinden mu'în-i kesiresi olduğundan emr-i âlînin icrâsı mümkün olmayup hukûk-ı fukarâ ibtâl ve bin yüz altmış senesinden berü ahz eylediği hakları zimmetinde kalup şerr u mekrlerinden ahvâlleri diğer-gûn ve mezbûrun tagallübü zâhir ve emr-i şerîfe ve şer'-i münîfe adem-i itâ'atı bâhir olup mademki mezbûrun ıyâl u evlâdları karye-i mezbûrda oldukça re'âyâ-yı vakf-ı şerîfin emn ü rahatları bi'l-küllîye münkat'î ve cümlesi perîşân olacakları mukadder olmağla mezbûr Kurd Bekir Usta sen ki Edirne bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve taraf-ı vakıfdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle kazâ-i mezbûra irsâl ve cümle ahâlî müvâcehesi [s.216] şer'le hesâbı görülüp zimmetinde zuhûr iden hakk-ı fukarâ istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra mezbûr Kurd Bekir Usta ıyâl u etbâ'ı ve ammim Ali ile karye-i mezbûreden ihrâc olunup ve merkûm karye-i merkûmede ahâlî-i mezkûrenin bin dönüm mikdârı bağların harâb ve yerini çiftlik idüp ve arasında üç aded kışlak olmak üzere davarların ra'y ve gadr-ı külli itmekle bu vechile olan gadr u ta'addîsi dahi men' ve merkûm fîmâ-ba'd karye-i merkûmeye bir tarikle gelmemek ve gelür ise zâbiti ma'rifetiyle ahz ve hakkından gelinmek üzere mü'ekked emr-i şerîf-i âlî-şânım virilmek recâsına keyfiyyet-i ahvâlleri der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden sen ki Edirne bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve taraf-ı vakıfdan ta'yîn olunan () zîde kadrühû mübâşeretiyle mezbûr Kurd Bekir kazâ-i mezbûre irsâl cümle ahâlî müvâcehesinde şer'le hesâbı görülüp zimmetinde zuhûr iden hakk-ı fukarâ ba'de'l-istirdâd mezbûr Kurd Bekir balâda tasrîh olunduğu vechile ıyâl ve etbâ'ı ve ammim Ali ile karye-i merkûmeden ihrâc ve fîmâ-ba'd bir tarikle kendü ve etbâ'ından bir ferd karye-i merkûmeye gelmeyüp ve eğer hilâf-ı emr-i âlî hareket ider ise zâbiti ma'rifetiyle muhkem hakkından gelineceği kendüye tefhîm ve tenbîh olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.216/1

Kartal nâ'ibine hüküm ki,

Bin yüz altmış sekiz senesine mahsûben cibâyet-i kıdvetü'l emâcid ve'l-â'yân Mustafa zîde mecdühûnun uhdesinde olan İstanbul ve tevâbi'i cizyesi aklâmından Üsküdar Kazâsı muzâfatından Kartal ve Adalar nâhiyesi cizyesinin cibâyet ve tahsîlini mukaddemâ nüfûs iden yine nâhiye-i merkûm sükkânından Pazaroğlu Mehemmed nâm kimesne Kartal mutavattınlarından Uncu Kirkor ve Fornişoğlu Kostanti ve Ada-i kebîr sükkânından Kazgaşcıoğlu? Panayot nâm zimmîler ile ittîfâk u ittîhâd ve cizyenin hîn-i küşâdında hafîyyeten taşradan rahîs bahâ ile evrâk mübâyâ'a ve tedârik ve cizyenin medâr-ı zâbîta-i nizâmı olmak için cizyedâr-ı mûmâ-ileyhin her nâhiyenin ismi ile olan yapırdığı mühr ile kezâlik mûmâ-ileyhin asıl kendü mührüne ta'yînen müceddeden iki kıt'a mührler hâk itdürdüp taşradan mübâyâ'a eylediği evrâk-ı mezkûreye tab' ve hatm ve gerek nâhiye-i merkûmenin mukâyese re'âyâsına ve gerek hâric re'âyâyâ noksan bahâ ile fûrûht eylediği zâhir ve aşîkâre oldukda merkûm Mehemmed muvâheze olundukda hilesini ikrâr ve i'tirâf ve hâk itdürdüğü sahte mührleri teslim itmekle ref' ve taraf-ı mûmâ-ileyhden nâhiye-i merkûm cizyesinin cibâyetine egerçi ahâr adem ta'yîn olunup lâkin merkûm Mehemmed yerlü bulunmak takrîbiyle re'âyâyâ-yı tahrîk ve da'va ve şirrete sülûke hasse ve iğrâ itmeden hâli olmayup İstanbul Kalemi gibi Gelibolu ve cesîm bir cizyenin ihtilâl-i nizâmına bâdî ve nevâhi-i sâ'ireye dahi ihtilâli sârî ve mâl-ı cizyenin ibtaline bâ'is olmağla nizâm-ı cizyeyi tatarruk-ı halelden sıyâneten merkûm hilekâr Mehemmed mâl-ı cizye tekmîlen tahsîl olunca mahall-i ahârâ iclâ ve bu mefsedeye pişvâ olan rüfekâsı mesfûrûn üç nefer zimmîler dahi ibreten li's-sâ'irîn vaz'-ı kürek olunmasını cizyedâr-ı mûmâ-ileyh arz ile istid'â itmekle nâhiye-i merkûm cizyesi İstanbul Kalemi tevâbi'inden olup ve kalemi mezkûresini mezbûreye mahsûben mûmâ-ileyhin uhdesinde olduğu ve mâl-ı cizye nassan ve ictihâden îcâb iden vâridât-ı meşrû'adan olmağla cibâyeti husûsunda herkes cizyedâra i'ânet idüp mûmâna'at ideri olur ise muhkem haklarından gelmek için isim ve resmleriyle Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak şurûtundan idüğü kaleminden der-kenâr olunduğun defterdârım olan Abdullâh Nâ'îli dâme uluvvühû i'lâm itmekle i'lâmı mücebince mezbûr Mehemmed diyâr-ı ahârâ nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

Üçer nefer zimmîlerin küreğe vaz' olunması için Tersâne-i Âmire'ye ilmühaberi verilmek bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince ilmühaber kâ'imesi verilmişdir. Tarih-i m.

s.216/2 terkîn

Kıdvetu'l-emâcid ve'l-â'yân bâ-fermân-ı âlî ocakdan Boğdan memleketi nizâmına me'mûr Turnacıbaşı Mehemed zîde mecdühûya ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hotin yamakânından öteden berü şekavet ile ma'rûf Çolak İbrâhîm nâm şakî hilâf-ı emr-i âlî şekâvete tasaddî ve Boğdan memleketi nizamının ihtilâlîne bâdî harekete cesâret ve zâbitânı tarafından ref'ine ikdâm olundukda rû-gerdân-ı itâ'at ve hevâsına tâbî' rûfekâlarıyla leyl ü nehâr Boğdan memleketinde geşt ü güzâr ve kat'-ı tarîk ve katl-i nüfûs ve fukarâ-yı ra'ıyyete îsâl-i makderet ve nicelerin hayvânat ve emvâl u eşyâların ve bakire kızların sirka ve bikrin izâle ve diyâr-ı aharde furûht ve bunun emsâli ef'âl-i şenî'ayı mürtekib şekâvetinin nihâyeti olmadığına binâ'en iştikâ olundukda sen ki turnacıbaşı mûmâ-ileyhsin şakî-i mezbûrı ahz u habsinde mahbûs olduğu Der-alıyyeme inhâ olunmağla mezbûr Çolak İbrâhîm ocakdan mübâşir yedine mahbûsen teslim ve firârından muhâfaza için tarafından kifâyet mikdârı ma'ıyyetine mu'temedün-aleyh adamlar ta'yîn ve Varna kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunup mahbûs-ı mezbûrun ol-tarafda emvâl ve eşyâ ve zimem-i vâfresi olduğu mütevâtiren ihbâr olunmağla bir akçe ve bir hahbesi itlâf ve izâ'at olunmaksızın defter ve gereği gibi hıfz ve hırâset ve defter-i merkûmı der-alıyyeme irsâl ve îsâl eyleyüp ve Boğdan memleketinden Varna kazâsına gelince yol üzerinde vâkı' kazâların serdârları mezbûr Çolak İbrâhîm ocakdan çâvûş mübâşeretiyile ve vasıl olduğu anlar dahi taraflarından mübâşir ma'ıyyetine mu'temed adamlar ta'yîn ve birbirlerine irsâl ve bu vechile kal'a-i merkûmeye îsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı celîlü's-sân sâdır olup ve mûcebince () irsâl olunmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince amel ve hareket ve icrâ ve infâzına kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve hilâfiyla ednâ kusûr ve futûrdan be-gâyet tehâşi ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkumsun vurûd iden mezbûrı dizdârı olduğın kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mûcebince mektûb vârid olmadıkça bir tarîkiyle itlâkından hazer eylesün deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası olan Mustafa dâme uluvvühü tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 167.

Mezbûr Çolak İbrâhîm fîmâ-ba'd memleket-i mezbûre re'âyâsına ta'addîden keff-i yed ve kendü hâlîne ırzıyla mukayyed olmasına ocaklu ve zâbitânı ta'ahhüd ve tekeffül eylemeleriyle emr-i şerîfimle kalemde hıfz ve kaydı terkîn olunmak bâbında sâdır olan

fermân-ı âlî mücebince emri hıfz olunup kaydı terkîn ve şerh verilmişdir. Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.216/3

İstanköy Ceziresi'nde nâ'ibine hüküm ki,

Firkate kapudânlarından Cafer Kapudân zîde kadrühü tevkî'-i refî'i humâyûna vâsıl olunmak ma'lûm ola ki Süleyman nâm şakî kalyonculuk iddi'âsıyla serseri geşt ü güzâr üzre olup ve şekâvet töhmetiyle birkaç def'a ahz ve tenbîh ü te'kîd olunmuş iken yine mütenebbih olmayup bu def'a dahi şâkîleri zuhûruyla ahz ve Tersâne-i Âmire'mde mahbûs olmağla sen ki kapudân-ı mûmâ-ileyhsin firkate-i güruh-ı levendâtın hizmetinde olmak üzere İstanköy sefinelerinden birine vaz' u irsâl ve firkate-i güruh-ı levendâtın hizmetinde olup bilâ-fermân ahar mahalle gitmesine ruhsât verilmemek üzere siz ki mevlana ve kapudân-ı mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim sudûrını kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hâlâ Tersâne-i Âmire'm emîni olan el-Hâc Ebubekir zîde mecdühü arz-ı haliyle istid'â itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.217/1

İstanbul kâdîsına hüküm ki,

Müderrişin-i kirâmdan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn Mevlânâ Feyzullah zîde ilmühü Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp ber-vech-i müfettişin-i mutasarrıf olduğun İncesu Kazâsı ahâlîsinden Baba Kostantin ve Kiryako ile yedi-sekiz nefer zimmî avaneleri fi'l-asl vilâyetleri olan İncesu'da zirâ'at ve hirâsetlerini bırağup ızzâr kasdıyla İstanbul'a gelüp be-her takrîb ile herbiri bir san'ata duhûl ve kâr u kisblerine meşmûl olmayup kasabada alâkaları yoğ iken ba'zı husûslara karuşup gâh mechûlü'l-ahvâl kimesnelerden celb-i mâl sevdâsıyla biz bunu voyvoda istemez deyü inhâ ve tasaddî ve vilâyetinin üzerine taslît ve nice fukarâyı gamz ve tecrîm itdirüp ve gâh kazâ-i mezbûrede mütemekkin ahâlînin râzı ve hoşnûd olunan bir vechile hilâf-ı şer'-i şerîf hareketi olmayan nâ'ibler için bizâti istemezüz deyü bu tarafda hilâf-ı vâki' teşekkî ve hevâlarına tâbi' takayyüd-i kazâ sahih olmayan bir kimesneyi peydâ ve bunu isteriz deyü ilhâh ve nâ'ibi nasb itdürüp bu vechile ol-tarafada mütemekkin ahâlînin hâb u rahatları meslûb olup perâkende ve perîşân olmalarına bâdî ve ihtilâl-i vilâyete bâ'is oldukların bildirüp mesfûrûn alakâları oldığı voyvoda ve nüvvâb umûrlarına ve umûr-ı vilâyete ve kazâ-i mezbûrdan gelen sahih erbâb-ı mesâlihın mesâlihlihlilerine

karışmamak üzere tenbîh ve şerr ü mazarratları men' ve yine mütenebbih olmayup bu misüllü hareketde bulunurlar ise mübâşir ma'rifetiyle vatan-ı aslîyeleri olan kazâ-i mezbûra irsâl ve harekât olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

s.217/2

Karaman Vâlisi Vezir Mustafa Paşa'ya ve Sa'îdili nâhiyesinde vâkî' Kadınhanı ağası olup zîde kadrühûya ve Konya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Emr-i şerîfime adem-i itâ'at ile hân-ı mezbûr ahâlîleri beynlerinde tekevvün iden ihtilâl ve ihtilâfın indifâ'ıyla tahsîl ve nizâmlarına muhâlefet iden hân-ı merkûm ahâlîlerinden Sarı Yakupoğlu Hâcî Selim ve Hamzaoğlu Süleyman ve Uzun Mehemed ve Tekelioğlu İsmâ'il ve Karaca Haliloğlu Mustafa ve Muradoğlu Musa ve Hâcî Ali nâm yedi nefer kimesnelerin ahz ve Konya Kal'asında kal'a-bend olunmalarıyçün sâdır emr-i şerîfim mücebince mezbûrlardan Sarı Yakupoğlu Hâcî Selim ve Uzun Mehemed ahz ve kal'a-bend olunup mâ'adâ beş nefer firâr ve gaybet ve ele girmeleri hadd-i imkânnet olmadığına binâ'en zikr olunan beş nefer firârilere hân-ı merkûm ahâlîlerinden taleb olundukda eğer der-bend-i merkûme yahûd havâliden karîb mahalle gelürler ise cümlesi bi'l-ittifâk ahz idüb ağaları ma'rifetiyle Dîvân-ı Karamân'a ihzâr itdirir deyü ta'ahhüd ve eğer tekâsül ve taksirimiz zuhûr ider ise hân-ı merkûmun dört mahalle ahâlîleri on bin guruş nezrî kabûl ve Der-aliyyem'den bu husûsa mübâşir olan Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından Kethüdâ Hâcî Mustafa dâme mecdühûya hüccet virmeleriyle hüccet-i mezbûre eğerçe Başmuhâsebe'ye kayd itdirilmiştir. Ancak gerek firârda olan beş nefer ve gerek kal'ada olan iki nefer kimesneler ba'de'l-yevm nizâma-ı muhill-i hareketde bulunmayup ve hân-ı mezbûr ahâlîleriyle hoş geçünüp ağaları ve zâbitlerine kemâl-i itâ'at ile sözlerinden hâric harekete tasaddî eylememek ve kendü hâllerinde olmak üzere cürmleri afv ve kal'ada olanlar ıtlâk olunup mezbûrların kemâ-kân hân-ı mezbûre varup anda ikâmetlerine mûmâna'at olunmamak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin kal'ada mahbûs olan sâbıkı'z-zikr iki nefer kimesneyi kal'adan ıtlâk ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin zikr olunan yedi nefer kimesneler ale'd-devâm şurût-ı mezkûreye ri'âyet eylemek üzere hân-ı mezkûrda meks ve ikâmetlerine kat'â mûmâna'at olunmayup ve mezbûrlar ba'de-zîn yine kendi hâllerinde durmayup muhill-i nizâm der-bend olur

harekâta tasaddî iderler ise Başmuhâsebe'de mukayyed olan nezr hücceti mufâdınca bilâ-tereddüd ahz ve Dîvân-ı Karaman'a ihzâr eylemelerin ve eger kusûr ve tekâsül iderler ise nezr-i mezbûr kendülerinden tahsîl olunacağı cümlesine bir hoşça ifâde ve tefehhüm ve tenbîh ve telkîn zımmında der-bend-i merkûmun bekâ-i hüsn-i nizâmına nezâret ve sa'î ve dikkat eylemek bâbında.

Fi evâhir-i Z sene 1167

s.217/3

İpsala nâ'ibine hüküm ki,

İpsala sükkânından ulemâdan Şeyh Ahmed zîde ilmühû rikâb-ı kâm-yâbıma arz-ı hâl idüp bu İpsala'da vâkı' merhûm ve mağfûru'n-leh Gâzi Sultân Murad Han tâbe-serâhûnun câmi'-i şerîfnde imâm ve hatîb ve müderrisîn olup İpsala sükkânından mütegalibeden zâlîme mu'în ve mazlûma mühîn me'vâ-yı eşkıya ve â'yânlık iddi'âsında olan İsmâ'il nâm şakî mücerred hetk-i ırz kasdıyla etbâ'ından Bostan İbrâhîm nâm şakîyi irsâl ve talebe-i ulûm ve Sadât-ı Kirâmdan şâbb-ı emred oğlu Seyyid Mehemed Said'i ahz ve perçemle çeküp hetk-i ırz kasd itmekle mezbûr havfindan vücûduna illet-târi ve maraza mübtelâ olup, mezbûr İsmâ'il'in kuvvet-i mâliyesi sebebi ile nâ'ibleri kendüye bend itmekle bir vechile mezbûr ile mukâvemetle iktidârı olmayup mezbûr İsmâ'il ol-tarafda oldukça vilâyetine varup hizmet-i tekaddümesin icrâya bir dürlü emniyeti olmayup özr olduğın bildirüp mezbûr diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülüp töhmet-i merkûme şer'an mezbûrun üzerine sâbit ve mütehakkık olur ise diyâr-ı ahara nefy olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 167.

Haseki mübâşeretiyle tebdîl olunmuşdur. Fi evâ'il-i M 168.

Afv ve itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı S sene 1168.

s.218/1

Sâbıkâ ocakda kolkethüdâsı olup Belgrad Kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Mehemed zîde mecdühû ve Eğridere Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Belgrad muhâfazasında kırk dört bölüğün neferâtından Mehemed Emin nâm yaramaz kendü hâlinde olmayup sâ'î bi'l-fesâd ve leyl ü nehâr mest-i müdâm ba'zı eşhâsı cem' ve nice dürlü fezâhata tasaddî ve nizâm-ı ser-hadin ihtilâline bâdî serseri

geşt u güzâr ider makûlesinden olduğu bu def'a tarafından inhâ olmağla merkûm Mehmed Emîn ıslâh-ı nefis idinceye değin kal'a-bendi muktezâ olmağla merkûm bulunduğı mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve ibreten li'l-gayr Eğridere Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın () irsâl olundu vusûlünde sâdır olan fermân-ı celilü's-şân mücebince mezbûrı bulunduğı mahalde alâ eyyi hâl ahz u habs ve mahbûsen mübâşir-i merkûm yedine teslîm ve Eğridere Kal'ası'na irsâl ve bend olunup ve sen ki dizdâr-ı merkumsun varan mezbûrı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mücebince mektûb vârid olmadıkça bir tarîk ile itlâkından hazer eylesün deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1167.

s.218/2

Kavala kâdisına ve bu husûsa bâ-fermân-ı âlî ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadrühû ve Kavala dizdârına hüküm ki,
Bi'l-cümle ser-hadât-ı kılâ'yı muhâfazalarına mezbûr Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin mustehakk oldukları mevâcibleri havâle ve sâliyâne olunan mahallerden tahsîl ve muhâfazalarına vusûllerinde cümle muvâcehelerine ta'dâd ve tevzî' ve taksîm oluna gelmek mu'tâd-ı kadîm iken Eğriboz muhâfazasının altmış dört senesi mevâcibleri mahallerinden tahsîl ve ocakdan sâliyâneci ta'yîn olunan Mehmed Çâvûş zîde kadrühû ma'rifetiyle vâsıl-ı ser-had olup tevzî'-i mevâcibe me'mûr Turnacıbaşı Ahmed nâm kimesne muvâhecesinde ta'dâd ve kendüye teslîm olundukda Turnacıbaşı merkûm tama'-ı hâma ta'yîn ile mevâcib-i mezbûrun bir mikdârını ahz ve ketm ve ihtifâ ve hilesine takviyet virmek için Eğriboz muhâfızına varup tazallüm-ı hâl ve mâl-ı mevâcib noksan geldi sergiye vefâ itmez üç bin beş yüz guruşa muhtacdır deyü muhâfaza-i müşârun ileyhden üç bin beş yüz guruş istikrâz ve meblağ-ı mezbûr Asitane'de kapukethüdâsı tarafına edâ olunmak üzere ser-had kâtibi ve sâliyâneci merkûm taraflarından temessük virildiğine binâ'en meblağ-ı mezbûr bu tarafda mahalline tamâmen edâ ve teslîm olunmağla meblağ-ı mezbûr turnacıbaşı mûmâ-ileyhden ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle tahsîl ve ocak tarafına îsâl ve edâda muhâlefet ider ise Kavala Kal'ası'na kal'a-bend ve ocak mâlî emvâl ve eşyâsından tahsîl ve mâl-ı merkûm tekmi'l olunmadıkça itlâk olunmamak fermânım

olmağın imdi sen ki turnacıbaşı mûmâ-ileyhsin meblağ-ı mezbûrı kabîha me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyhe edâ ve teslîm eylesesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin senin dahi meblağ-ı mezbûrun tahsiline kat'â müsâmaha eylemeyüp bir sâ'at mukaddem tahsîl ve ocağa getürmeğe mezîd-i sa'î ve dikkat eylesesün şöyleki edâda inâd ve muhâlefet ider ise mûmâ-ileyhi kal'a-i mezbûreye götürüp habs ve zindan-bend ve emvâl ve eşyâsını bir me'men mahalle vaz' ve defter idüp defterini irsâl ve cevâbına intizâren ol-terafda meks ve ikâmet idüp ve sen mûmâ-ileyhi himâyet ve siyânet kaydıyla meblağ-ı mezbûrun tahsîlinde rehâvet ve kusûr eylememek lâzım gelür ise bir dürlü cevaba kâdir olamayup hakkından gelineceğini muhakkak bilüp ve sen ki dizdâr-ı merkumsun vusûlünde mûmâ-ileyhi kal'a-i merkûmede muhkem habs ve zindân-bend eyleyüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâkından hazer ve mücânebet eylesesün deyü Dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası olan Mustafa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.218/3

Şumnu kâdîsına ve Niğbolu Sancağı mütesellimine ve () kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Şumnu Kâdîsı Mevlânâ Süleyman zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb medîne-i Şumnu ahâlîlerinde ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâ'irleri cemm-i gafir ve cemm'-i kesîr meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûrede Şaban Halîfe Mahallesi'nden Koyuncuoğlu Salih nâm kimesne bundan akdem yine mahalle-i mezbûre sükkânından el-Hâc Salih nâm kimesneyi kendi çırağı Ömer nâm kimesneye bi-gayr-i hakkın katl itdürüp bunun emsâli envâ'i fesâd ve şekâveti müretekib olduğundan bir vechile emniyetleri olmamağla merkûm Salih'i sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle ahz ve münâsib kılâ'dan birine vaz' ve ıslâh-ı nefis idinceye kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâl bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mahallinde şer'le görölüp töhmet-i merkûme şer'an üzerine sâbit olur ise kal'a i mezbûreye kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.218/4

Ferecik nâ'ibine ve hassa bostânî hasekilerinden zahîre mübâşiri olan el-Hâc Veli Haseki zîde mecdühûya ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki, Bundan akdem ecnâs-ı zahâ'irin bir habbesi Akdeniz'e ve ahâr mahallere nakl ve furûht olunmamak üzere sen ki haseki-i mûmâ-ileyhsin sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfim mücebince etrâf kazâlara adamların geşt ü güzâr iderek Ferecik Kazâsı'na vardıklarında kazâ-i mezbûr kurâlarından Balı karyesi re'âyâlarından hınta nakline me'lûf kirâcı zümresinden ahz olunan kirâcı istintâk olundukda Ferecik kasabasından Kethüdâ Piri Mehemed ve İbrâhîm Ağa ve Mehemed ve Ramazanoğlu Ali Ağa ve Balı Kefere karyesinden Çorbacı Deli Yannis ve karye-i mezbûre papası İstani ve sâ'irleri Korualtı ta'bîr olunur mahalden Akdeniz tarafına hınta furûht ve biz kirâcı olmak hasebiyle kirâ ile kuru üzere nakl ve andan sefâyine tahmîl olunur deyü zimmî mesfûrun takrîrinden ve sâ'ir kimesnelerin ihbârlarından ma'lûm ve müte'ayyin olduğu bu def'a vürûd iden kâğıdında inhâ itmekle mugâyir-i emr-i âlî bu makûle emr-i memnû'a cesâret iden mezkûrlar Der-alıyyemden ve Dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ocağı tarafından ta'yîn olunan mübâşirler ma'rifetleriyle mezbûrlar ahz ve Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunmaları femânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde ber-minvâl-i muharrer hilâf-ı emr-i âlî emr-i memnû'a ictirâ iden merkûmlar ibreten li'l-gayr mübâşirân-ı mûmâ-ileyhümâ ma'rifetleriyle ne mahalde bulunurlar ise ahz ve Seddü'l-bahr Kal'ası'na irsâl ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde merkûmları kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâklarından hazer mücânebet ve vusûllerin Der-alıyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâhir-i Z sene 1167.

*Mezbûrun menzilci kethüdâ Piri Mehemed ve Şehir kethüdâsı Ramazanoğlu Ali ve İbrâhîm Ağa ile Deli Yannis ve papas zimmîlerin fîmâ-ba'd töhmet-i mezkûreye cesâretleri haber virilmek lâzım gelür ise bilâ-fermân ahz ve cezâ-yı sezâları tertîb ve icrâ olunmak şartıyla Ferecik nâ'ibinin i'lâmı mücebince itlâklarınıçün emr-i şerîf yazılmışdır.*¹⁶²

Fi evâhir-i M sene 1168.

s.219/1

¹⁶² İtlak şerhinde Mehemed adlı şahsın durumu belirtilmemiştir. Ayrıca Papas İstani'nin ismi 225/1'de Yorgi olarak yazılmıştır.

Rodos Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Keşan Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed zîde ilmühû mektûb gönderüp Keşan kasabası sükkânından Hâcî Ali ve oğlu Çolak Mustafa nâm kimesneler dâ'imâ kendi hâllerinde olmayup ehl-i ırzı tekdîr ve vedâyi'-i hâlikü'l-berâyâ olan fukarâ-yı ra'iiyeti bi-gayr-i hakkın zulmen tağrîr umûr-ı vilâyeti muhill ve müşevveş cümlesi tenfir üzre oldukları Der-alliyeme mahzar birle arz ve i'lâm olundukda mezbûrân meclis-i şer'a ihzâr ve iddi'â-yı hukûk idenlerin da'vâlarına şer'-i faysal virildikten sonra ıslâh-ı nefis idince Rodos Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün sâdır olan emr-i şerîfim hâssa-i bostânî hasekilerinden Ali zîde kadrühû yediyle vürûdunu tefrîş itdiklerinde bir takrîb ile firâr ve Asitâne tarafına azîmet ve keyfiyyetleri alî vuku'a Der-sa'âdetime arz ve mahzar ve mübâşir-i mûmâ-ileyh kâ'in birle i'lâm eyledikde mezbûrân ile karındaşı oğlu Ahmed bulundukları mahallerde ahz ve mahalline ihzâr ve husemâlarıyla murâfa'a ve zimmetlerinde müteveccihe olan hukûk-ı ibâd şer'ân tahsîl ve ashâbına red olundukdan sonra habsde ibkâ ve vukû'u sıhhati mahzar birle arz ve i'lâm ve ba'dehû tevcihle emr-i şerîfim sâdır olur ise mücebince amel ve hareket olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim ba'dehu ta'yîn olunan Haseki Mustafa zîde kadrühû ma'rifetiyle mezbûrun mahalline gelüp meclis-i şer'a ihzâr ve husemâlarından arza müte'allik dâ'vâ-yı mahsûsiyyelerine ber-nehc-i şer'-i kavîm-i faysal verildikten sonra mezbûr Hâcî Ali bin yüz altmış bir senesinde çoban tâ'ifesinden Karta Nikola? nâm zimmîden hilâf-ı şer'î şerif zulmen aldığı üç yüz aded ağnâm ve yetmiş aded kuzu vech-i şer'î üzre sâbit ve hüküm birle edâya tenbîh ve Mollâ Ahmed bin İsmâ'il nâm kimesnenin altmış iki senesinde ba'de'l-mukarrer? konağını basdırup darb-ı şedîd ile ahz ve bir sagîr veledin helâk ve fuzûli doksan gurusunu ahz ve İmam-zâde Hâcî Mustafa nâm kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîfe ahz ve tomruğa bend ile kırk dokuz buçuk gurusun ve Karagöz nâm zimmîyi dahi hilâf-ı şer'-i şerîfe ahz ve tomruğa bend ile kırk yedi gurusun alıp bunun emsâli nîce mevâdd-ı mahsûsalara şer'le kıyas? virildikten sonra Mahmud karyesi mütemekkinlerinden Eci Harmi nâm zimmînin alâ-tarîkü'z-zamâna vaz' ve teslîm eylediği iki bin beş yüz gurusu ve bin yüz elli dokuz senesinden altmış dört senesine gelince â'yân olup beş senede zulmen tahsîl ve ahz u kabz eylediği elli beşer bin beş yüz gurusu ahâl-i kazâ da'va etmek üzre anın mezbûr Hâcî Ali cümleden ilticâ ve istirhâm ile fimâ-ba'd kendü ve oğlu mezbûr Çolak Mustafa ve karındaşı Hâcî Osmân ve oğlu Ahmed veçhen mine'l-vücûh vilâyet umûrına ve umûr-ı râ'iiyete karışmayıp şer'î şerîf ve emr-i humâyûnumda itâ'at ve inkıyâd ve nizâm-ı memlekete muhâlif hareket eylememek

üzre ta'ahhüd ve ta'ahhüdlerini müş'ir kıbel-i şer' den hüceet-i şer'iyye virilmekle mugāyir hüccet-i şer'iyye hareket etmeyip kendü hallerinde oldukça ahâlî-i kazâ mezbûrun sinîn-i mezkûreteyn için ol mikdâr gurus iddi'aları alâ-hâle-tevâkkuf üzre kal'a-i mezbûreden itlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim virilmek recâsına vâk'ı hâli bi'l-iltimâs mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe arz itmek mezbûr Hacı Ali ve oğlu Çolak Mustafa fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayıp kendi hallerinde olmak ve fukarâ-yı ra'yyeti mikdâr-ı zerre ta'addiye cesâretten ihtirâz eylemek şurûtuyla kal'a-i mezbûreden merhameten afv ve itlâk olunmalarıçün emr yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 168.

s.219/2

Burusa nâ'ibine hüküm ki,
Sâbıkâ kâtib-i kethüdâ-yı Sadr-ı a'zâm Ali Efendi mevsim-i hacc-ı şerîfe dek Burusa'da ikâmet itdirilmek fermânım olmağın mûmâ-ileyh Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emasil ve'l-akran () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile Burusa'ya irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde mûmâ-ileyhi Burusa'da meks ve ikamet itdirüp vusûlünü i'lâm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

Mezbûr gelip hânesinde kendü haliyle ikamet etmek şartıyla cürmi afv ve itlâkıçün emr-i şerîfyazıldı. Fi evâ'il-i Ca sene 168.

s.219/3

Kili kâdisına ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kili nâzırı olan Bandul Hacı Mehemed nâm kimesnenin memnu'âtdan olan darıyı ihtikâre-i sülûk ve re'âyânın getürdüğü hintayı bahâ-i rahîs ile alıp der-anbar ve varan sefâyîn ashâbına ziyâde bahâ ile fûrûht ile ihtilâl-ı nizâm-ı es'âre bundan akdem ihbâr olunduğuna binâ'en merkûm Tulça Kal'ası'na vaz' ve ihtikâr irâdesiyile cem' ve iddihâr eyledüğü zahîre taraf-ı mîriden zabt olunmak için zahîre anbarları ma'rifet-i şer' ve zahîre mübâşiri ma'rifetiyile hatm temhîr ve mâl-ı mukâta'aya kesr ve noksan tertîb eylememek üzere bir müstakîm kimesneyi vekîl-i nasb ve keyfiyyet sıhhati üzere arz ve i'lâm olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mahalline ba'de'l-vurûd

mezbûrun Kili İskelesi'nde zahîresi olmayup ancak Akkirman İskelesi'nde ekle gayr-i sâlim bulunan öşr-i zahâ'iri mahzenleri temhîr ve mîriçün zabt ve mâl-ı mîriyye kesr gelmemek üzere birine vekîl-i nasb ve mezbûr Tulça Kal'ası'na vaz' va hâlâ mahbûs olduğun mahbûs-ı mezbûr Hacı Mehemmed memhûr arz-ı hâliyle inbâ ve cürmi afv ve ıtlâkıyçün emr-i şerîfim sûdurını istirhâm ve recâ eylediği ecilden mezbûr gerek hinta ve şa'îr ve gerek sâ'ir zahâ'ir husûslarına ve fiyâtına bir dürlü müdâhale ve ta'arruz etmemek ve bundan sonra dahi zahâ'ir husûsuna mikdâr-ı zerre halel gelmemek ve Asitane-i sâ'âdetime zahîre peyder-pey gelmesine dikkat ve ihtimâm ve gelmemek ihtimâli olur ise husûs-i mezbûr kendüye özr ü nisbet olunup îrâd edeceği a'zârı kat'â isgâ olunmayıp cezâsı tertîb olunmak şartıyla kal'a-yı merkûmeden afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi şurût mezbûreye ra'ıyyet şartıyla cürmi afv olunmağla sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin merkûmı kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.219/4

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Cenâb-ı emâret-me'âb eyâlet-nisâb-ı sa'âdet-i iktisâb hâlâ Kırım Hânı Arslan Giray Hân dâme't-ma'âliyhûnun ma'ıyyetlerinde olan halefû'l-selâtinü'l-i'zâm Kaplan Giray Sultan zîde uluvvühûnun havâssı karyelerinden Tırnovi Kazâsı'na tâbi' Birova ve Kâdî ve Dıragan nâm karyelerinin voyvodası hakkında celb-i mâla mebnî ve güyâ kazâ-i mezbûrda bundan akdem ihtilâl-ı nizâm-ı memlekete sâ'î olup bundan evvel kazâ-i merkûmun nizâmı esnâsında firâriyelerini îrâd-ı zımnında mârû'z-zikr Dıragan karyesinde Deli Süleyman Beşe ve Kâdî karyesinde Gül karyeli Hasan Beşe ve Kel Memiş Beşe ve Birova karyesinden Berberi İbrâhîm Beşe demekle ma'rûf kimesneler ile Dölkerbar? nâm zimmî haklarında envâ'i ifk ü iftirâya mebnî kazâ-i mezkûr nâibi tama'-ı hâmından nâşî hilâf-ı inhâ arz eylediğinden merkûmlar bâ-emr-i âlî Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunup kendiler ise haklarında isnâd olunan töhmetden ârî ve berî ve voyvodaları dahi kendü umûr-ı lâzimesiyle meşgûl iken merkûmün hilâf-ı inha giriftar bendleriyle? olmalarıyla mezkûrûn kal'a-i mezbûreden ıtlâk u sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrını hân-ı müşârün-ileyhe iltimâs itmeleriyle hân-ı müşârün-ileyhin iltimâsları üzere mezbûrdan beş nefer Başmuhasebe'de mukayyed verilen nezr hücceti mücebince kazâ-i mezbûre varmayup kazâ-i âharda sâkin olmak şartıyla afv ve fimâ-ba'd bu misüllü mel'anetde bulunurlar

ise bilâ-amân cezâları tertîb olunmak üzere ıtlâk olunmaları için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

s.220/1

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Fatıma nâm hâtûn gelüp mandıracı Mahmud ve mandıracı Halil nâm kimesneler Havâss-ı refi'a kazâsına muzâfa Telli karyesi sâkinlerinden olup nice ehl-i ırz kimesnelerin ehl ü iyâllerine zecren ve kahren ta'arruz ve hetk-i ırz eylediklerinden ahz ve bin yüz altmış yedi senesi evâ'il-i şevvâlinde bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olduğun bildirüp merkûm Mahmud'un vâlidesi mezbûre Fatıma oğlu mezbûrun cürmi afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istirhâm ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen karye-i mezbûre ahâlîlerinden keyfiyyet-i hâlî tecessüs olundukda mezbûrun hâl-i sâbıkası töhmet-i mezkûre mürtekib olduğunı haber virilüp lâkin merkûmlar ıslâh-ı nefis idüp ve fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve karye-i mezbûreye ve havâlîsine varmamak ve efrâd-ı aferîdeden ferd-i vâhideye zarârı? terettüb etmemek üzere eger bu zikr olunan kavlı-i ma'hûdun hilâfına bir harekete cesâretleri zuhûr ider ise haklarında lâzım gelen cezâ-yı sezâları icrâ olunmak şartıyla alâ eyyi hâlin ahz ve huzûr-ı zâbitâna ihtiyâre vâlidesi mezbûre ve karındaşı Yahya ve an asl mezbûrlar İstanbul'da Aksaray'da sâkin olmalarıyla mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Kuzılar? Şeyhi Ahmed Efendi ve Paşalı Salih Ağa ve on dokuz bölüğün İbrâhîm usta ve onuncu bölük oda ihtiyârından Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesneler her vechile tekeffül eyleyüp şurût-ı merkûm ile bu def'â cürmleri afv ve ıtlâk olunmaları için emr-i şerîfim sudûrî bâbında bi'l-fi'l hassa bostancıbaşı olan Hüseyin dâme mecdühû i'lâm itmeğin i'lâmda mestûr olan şurûta riâ'yet ve hilâfına cesâretleri haber virilmek lâzım gelür ise bilâ-amân cezâları tertîbine mübâderet olunmak üzere afv ve ıtlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.220/2

Çorlu Kazâsı nâ'ibi mevlânâ () zîde ilmühûya Tulça Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,

Nezâret-i Sadr-ı a'zâmîde olan evkâfdan merhûm ve mağfûru'n-leh Ebu'l-Feth-i Sultân Mehemed Hân tâbe-serâhû evkâf-ı mukâta'alarından Çorlu Mukâta'ası'nın mültezimi olan Ahmed zîde kadrûhû gelip Çorlu sükkânından â'yân-ı mütegalibeden Hâcî Hüseyin nâm kimesnenin zîr-i himâyesinde ve yedinde olan iki kıt'a i'lâm ve hüccet-i şer'îyyede mestûr Şeyhoğlu Abdurrahman nâm şakî bunun kayınları Ahmed ve Mehemed nâm kimesneleri bi-gayr-i hakkın darb ve keyfiyyeti-i ahvâllerin ifâde için Asitâne'ye gelir iken mezbûr Mehemed ol darbdan müte'essiren fevt ve kâtil-i mezbûr â'yân-ı mütegalibenin inâyetiyle firâr ve ol-vechile icrâ-yı hak olunmadığın bildirip ol-bâbda hükm-i humâyûnum recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere mezbûr Hâcî Hüseyin zâbiti ma'rifetiyle Tulça Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

Mezbûr fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup fukarâ-yı ra'îyyete ta'ddiden keff-i yed eylemek ve bundan sonra dahi yine kendi hâlinde olmayup fukarâ-yı ra'îyyete ta'addîye cesâret ve şâkîleri dahi ref'-i ruk'a zarâ'at iderler ise bilâ-amân tertûb-i cezâ olunmak şartıyla vilâyetine varmamak üzere bu def'a merhameten afv ve itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 168.

Kendü hâlinde olup ve vilâyetinde hânesinde ikâmet eylemek üzere tecdîden afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i R sene 168.

s.220/3

Çirmen Sancağı begine ve () kâdîsına ve Hayrabolu kâdısı na'ibine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Mehemed zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Hayrabolu ahâlîleri bi-ecme'ihim meclis-i şer' varup Hayrabolu sükkânından olup zümre-i eşkıyâdan Kürdoğlu Ahmed nâm şakî kendi hâlinde olmayup leyl ü nehâr şâribü'l-hamr mest-i lâ-ya'kıl ve alât-ı eslihâ ile alenen geşt ü güzâr va ba'zı ehl-i ırza şütûm-ı galîza ile şetm ve hetk-i ırz ve ehl-i iyâllerine sû'-i kasd ve gün be gün fesâd ve şekâveti müzdâd ve ehl-i ırz olanlar yedinden feryâd ve bunun emsâli zulm ve şekavet âdet-i müstemiresi olduğundan mâ'adâ nehâren ba'de'l-arz sekrânen Ali Kethüdâoğlu Mustafa nâm şâbb-ı emredi fi'l-i şeni' kasdıyla bıçak ile darb u cerh ve firâr idüp mezbûr sâhib-fıraş olup ahvâli diğer-gûn olmağla şakî-i merkûm bulunduğu mahalde zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için İnöz Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkî' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin

ecilden mahallinde şer'le görölüp zikr olunan töhmetler muvâcehesinde şer'an sâbit olur ise zâbiti ma'rifetiyle kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend olunmak için.
Fi evâ'il-i M sene 168.

s.220/4

Bandırma nâhiyesi nâibine hüküm ki,

Meşâyih-ı kirâmdan eş-Şeyh es-Seyyid Hamid bin Şeyh Yusuf zîde salâha gelüp şeyh-i mûmâ-ileyh an-asl Bandırma sâkinlerinden olup mukaddemâ Üsküdar'a gelüp tavattun ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' vaz' u hareketi yoğiken kendü hâlinde değildir ve dürlü tezvîrâta tasaddî ider deyü babası müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yusuf'un sofilerinden Mehemed nâm kimesnenin ihbârıyla mûmâ-ileyhin ismi Hamid iken Ahmed'dir deyü bin yüz elli üç senesinde vilâyeti olan Bandırma'ya nefy ü iclâ ve anda ikametiyçün emr-i şerîfim sâdır olmağla karındaşı Şeyh Haşim icrâ-yı arz için sâdır olan emr-i şerîfin kaydını ihrâc ve bunu gûna-gûn tahvîf ve gadr-ı külli eyledüğün bildürüp nefiyden ıtlâk ve sâdır olan emrin kaydı mahallinden ref' ve terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğün şeyh-i mûmâ-ileyh pîr ü ihtiyâr ve her vechile mahall? merhameten ve âtifet ve şerâfete şâyân ve sezâvar olmağla du'â-yı imtidâd-ı eyyâm ve devlet-i pâdişâhanem ile kıyâm eylemek şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk ve verilen emrin kaydı terkîn olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

s.221/1

Prevadi kâdısına ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Prevadi Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İsmâ'il zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Prevadi sâkinlerinden meşâyih-ı kirâmdan Şeyh Mustafa zîde salâhû meclis-i şer' varup yine Prevadi Kazâsı'na tâbi' Hayuk? nâm karye sâkinlerinden Çakıroğlu Halil nâm kimesne zimmetinde bâ-temessük bin yüz altmış senesinden berü altı yüz guruş alacak hakkı olup mezbûr Halil eşirrâ ve mütagallibeden olmağla kirâren mirâren taraf-ı şer'den mürâsele ve zâbiti tarafından mübâşir irsâl olundukda varan adamlara beş on tüfeng-endâz adamlar ile vaz' u şer'-i şerîfe ve zâbitana adem-i itâ'at ve bir vechile ihkâk-ı hak mümkün olmayup ocak tarafından bir mübâşir ta'yîn ve mezbûrdan meblağ-ı mezbûr altı yüz guruş tahsîl ve bu def'a dahi edâda te'allul iderler ise Varna Kal'ası'na kal'a-bend ve meblağ-ı mezbûrî edâ

itmedikçe itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim verilmemek recâsına bi'l-iltimâs arz ve Prevadi sâkinlerinden eş-Şeyh Mustafa zîde salâhûnun Çakıroğlu Halil nâm kimesne zımmetinde bâ-temessük altı yüz guruş alacak hakkı olup zikr ve tasrîh olduğu üzere edâda muhâlefet eyledükde arz etmekle ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Halil mahallinde huzûr-ı şer' a ihzâr ve terâfu'-ı şer' eger bi-vech-i şer' i te'allul iderler ise Varna Kal'ası'na kal'a-bend ihkâk-ı hak olunmadıkça itlâk olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûriyçün bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmıştır.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.221/2

Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Balıkesri Kazâsı Nâibi Mevlânâ Mahmud zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp hâlâ Balıkesri Kazâsı serdârı olan Ali nâm kimesne tama'-ı hâmı sebebi ile Balıkesri Kazâsı'na tâbi' Akça köy nâm karye ahâlîlerini ta'addîsinden nâşî ale'l-umûm firâr itdiürüp Türkman tâ'ifelerinden Kuşçı Cemâ'ati'nden Himmet ve Luhtem? ve Kubaş? cemâ'atların iskân etmekle mezbûrlar kendü hâllerinde olmayup civârlarında olan kurâ ahâlîlerinin mahsûlâtlarını deve ve sâ'ir hayvanâtlarına ekl ü bel' ile itlâf ve katl-i nüfûs ve sirka ile meşgûl olduklarından icrâ-yı hak olunmak murâd olundukda serdâr-ı mezbûrun ta'yîni hasebiyle icrâsı mümkün olmadığından mâ'adâ bu def'a kazâ-i mezbûr kurâlarından Akçakısrak ve Beyan ve Gümilcine nâm karyeler ahâlîlerine dahi îsâl-ı hasâr misillü hareket-i şenî'aya ictisârlarından da'vet-i şer' olundukda adem-i itâ'at ve bir nefer kimesne ele getirülüp ihkâk-ı hak olunmak üzere iken serdâr-ı merkûm rufekâsıyla mahbûsları halâs ve ibtâl-i hakka bâ'is olduğun ber-vechi arpalık Karesi sancağı Mutasarrıfı el-Hâc Mehemed dâme- ikbâlehû mukaddemâ arz ve cemâ'at-i mezbûre ahâlîsinin vedâyi'-i hâlikü'l-berâyâ fukarâsına bu makûle hilâf-ı şer'-i şerîf ta'ddîleri men' ve memnû' olmazlar ise mahall-i erkânlarına tesyîr ve îsâl olunup ve serdâr-ı mezbûrun dahi seri'an habsleri icâb idüp mahbûs olanların vüsûlu sebillerin tahliye eylediği muhakkak ise zâbiti ma'rifetiyle Kütahya Kal'asına kal'a-bend olunmak için sâdir olan emr-i şerîfimle Anadolu vâlisi tarafından buyuruldu. Mübâşir ta'yîn olunan Mataracıbaşı Hüseyin zîde kadrühû ile Balıkesri'ye vâsıl ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin sarâyında akd olunan meclis-i şer'de sâdir olan emr-i şerîfim serdâr-ı merkûm ve ahâlî-i kazâ muvâcehesinde feth ve kırâ'et

olundukda cümle sem'an ve tâ'aten diyüp lâkin karye-i mezbûr yüz elli seneden mütecâvüz hâlî ve hârab olmağla mezbûr Seyyid Himmet zirâ'at ile meşgûl iken hilâf-ı inhâ etbâ'ıyla develeri ahzu habs oldukda ba'de'l-halâs firâr idüp husûs-ı mezbûrda serdâr-ı merkûmun sun'î olmadığını kazâ-i mezbûrun bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve sâ'ir ahâlîsi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh huzûrunda alâ-tarîki's-şehâda ve'l-ihbâr meclis-i şer'a varup afv ve itlâklarıyçün yerler mahzar eyledik sen dahi arz idivir deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle ol-bâbda emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâlî bi'l-iltimâs mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ile ile mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh başka başka arz eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere cemâ'at-i mezkûre ahâlîsi ta'ahhüdleri üzere hayvanat ve mevâşîleri gereği gibi zabt ve re'âyânın merzû'âtının itlâf ' u izâ'atdan keff-i yed ve serdâr-ı mezbûr dahi hilâf-ı şer' ve kânûn-ı harekete tasaddî eylememek iderler ise icâb iden cezâ-yı mâ-yelikleri tertîb ve icrâ olunmak şartıyla afv ve itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 168.

s.221/3

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kırkgelen Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medine-i Kırkgelen'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve â'yân ve fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer' varup medîne-i mezbûre sükkânından olup bundan akdem cürm ile müttehem ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunan Südçi İbrâhîm nâm kimesne müddet-i medîdeden berü habs olunmağla zevcesi ve sagîr ve sagîre evlâdları nafakaya eşedd-i ihtiyâc ve leyle-i işâyâ muhtâc olmalarıyla afv ve itlâkı niyâzıyla keyfiyyet-i ahvâlî der-i devlet-i medarıma arz olundukda mezbûr İbrâhîm'in ithâm olunan cürmin müdâhili olmayup yed ü lisânından bi'l-cümle ahâlî ve ebnâ-i sebîl masun ve sâlim idüğü şer'an sâbit olur ise keyfiyyet-i ahvâlî sıhhat u hakîkati üzere mahzar birle i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır ve mezbûr İbrâhîm'in hakkında cürm ithâm olunan husûsda mezbûrun kat'â müdâhali olmayup yed ü lisânından dahi kimesne mutazarrır olmayup sagîr ve sagîre evlâdlarına merhameten afv ve itlâkı niyâzıyla kazâ-i mezbûr ahâlîsi mahzar ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûr Südçi İbrâhîm evlâd u rıyâline merhameten bu def'a afv ve itlâk ve sebîli-i tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

s.222/1

Gönan Kazâsı nâ'ibine bu husûsa bâ-fermân-ı âlî ocakdan mübâşir ta'yîn olunan küçük çâvûş vekîli olan es-Seyyid Ahmed Çâvûş ve kazâ-i mezbûr serdârı olan () zîde kadrühûmâ ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Gönan Kazâsı'na tâbi' ze'âmet karyeleri ahâlîleri Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp sâbıkâ kazâ-i mezbûre serdâr ve voyvodası olan zümre-i yeniçeriyândan elli altı bölükün el-Hâc İbrâhîm nâm kimesne tama'-ı hâmından nâşî bu sene ze'âmet karyeleri ahara virilmiş bende kazayı harâb ve perîşân iderim deyü herbirlerine bilâ-mûceb günâ gün tecrîm idüb şikâyete gideriz didiklerinde etrâfa üçer beşer adam ta'yîn ve yolların bekledüb ve bu def'a kazâ-i mezbûre fuzûli otuz kise akçe sâliyâne idüb cebren ve kahren tahsîl ve bu zulmü niçün idersin borcumuz nedir didiklerinde envâ'i ezâ ile kazânın ihtiyârlarını cem' ve bi'l-muvâcehe ibrâm ve hüsn-i hâlîme şehâdet idin sonra siz bilürsüz deyü fukarâ üzerlerine musallat ve cebren hüsn-i hâlîni müş'ir i'lâm-ı ahz ve mezbûr Hâcî İbrâhîm'in zulm u ta'addîsinin nihâyeti olmadığı bildirüb mezbûrun zulm u tâ'addîsi üzerlerinden men' ü def'olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî bâbında istid'â-yı inâyet itmeleriyle mezbûr Hâcî İbrâhîm'in bundan akdem Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için hakkında emr-i şerîfim sâdır olan zalemeden olmağla rahmen li'l-ibâd salâh-ı hâlî zâhir oluncaya değin sen ki küçük çâvûş vekîli mûmâ-ileyhsin mübâşeretinle bulunduğu mahalde alâ eyyi hâlîni ahz ve mahbûsen Kütahya Kal'ası'na irsâl ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince muhkem habs ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın gerekdir ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-gadrim? mûcebince mezbûr Hâcî İbrâhîm ne vechile ve ne tarîkile olur ise alâ eyyi hâlîni ahz ve ele getirülüb mahbûsen Kütahya Kal'ası'na irsâl ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince muhkem haps ve kal'a-bend olunup ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde mezbûr kal'a-i mezbûrede muhkem haps ve kal'a-bend eyleyüb tekrâr emr-i şerîfim sâdır ve mûcebince mektûb vârid olmadıkça bir tarîkile ıtlâkından be-gayet hazer eyleyesiz deyü hâlâ Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1168.

s.222/2

Azdavay kâdisına ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Küre-i nuhâs Kâdisi Mevlânâ Mehemmed zîde fazlühû mektûb gönderüp Küre-i nuhâs ma'deni emîni Mehemmed zîde mecdühû ve ma'denciyan fukarâları meclis-i şer' varup Azdavay Kazâsı re'âyaları kadîmü'l-eyyâmdan berü Küre-i nuhâs ma'deni hizmetine ta'yîn olunmalarıyla ma'den-i mezbûr re'âyası mefrûzü'l-kelem? serbest üzre ma'den-i mezbûr emînleri tarafından zabt u rabt oluna gelüp taraf-ı ahardan ber vechile müdâhale olunmuş değil iken Azdavay Kazâsı re'âyaları kemâl-i hoşnutlarından nâşî içlerinden Osmân Beg dimekle ma'rûf müfsid ve muharrik sipâhînin iğvâ ve tahrîkiyle dürlü teşebbüsât ile ma'den re'âyasına ta'arruzdan hâlî olmayup ihtilâl-ı umûr-ı ma'dene bâ'is olmalarıyla ve ma'den-i mezbûra merbût avârız bedeli dört beş nefer kömürcüleri ve ulûfeli ustaları dahi ma'den-i mezbûr hizmetine salıvirmeyüp men' ve mezbûr Osmân Sipâhî'nin ber-vech-i muharrer ihtilâl ma'dene bâ'is olmağla te'dîben ıslâh-ı nefis idince Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle vâkî' hâlî hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz etmeğın vech-i meşrûh üzere Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fi evâsıt-ı M sene 1168.

s.222/3

Edirne bostancıbaşısına ve () ve () kâdîlarına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Mahrûsa-i Edirne'de vâkî' mîr-âhûr-ı sâbık İlyas Beg mahallesinden ser-eşkıyâ olan Piyâde Halil hevâsına tâbi' Edirne sâkinlerinden Kesim Süleyman ve Kara Ali ve Böcekoğlu Mehemmed ve Derviş Mustafa ve Keşanlı ve Altıparmak nâmûn şakîler ile yek-dil ve kendü hâllerinde olmayup dâimâ şûrb-i hamr ve gice ve gündüz mest-i lâ-yâ'kıl olup ve şakî-i mezbûr Piyâde Halil ile ma'an leyl ü nehâr alet-i harb ile gezüb mahalle arasında ve çarşu içinde nice ehl-i ırzın evlâd u ıyâllerine dest-[dı]râzlık birle pây-mâl-i ırz eylemek âdet-i müstemirreleri ve nice erâzil ve eşkıyâyı başlarına cem' ve gûna gûn fesâdata şürû' ve ehl-i ırzın şerr u mazarratlarından bir dürlü emn ü rahatları olmayup ve nice esnaf fukarâsının yedlerinden emvâl u eşyâlarını alup akçesini sonra viririm deyü ta'addî ve ba'zılarından hediye nâmıyla ve kumaş taleb ve şakî-i mezbûrların yedlerinden herkes âciz olduklarını sen ki bostancıbaşı mûmâ-

ileyhsin tarafına ifâde eylediklerinde şakî-i mezbûrların te'dibi ve gûş-mâlleri için ahz u ihkâk-ı hak olunmasına takayyüd olunup lâkin mezbûr Piyâde Halil ru'esâ-yı eşkiyâdan ve ahz olduğu mesmû'atları oldukda herbirisini ahar mahalle firâr ve muhtefî ve ahzları mümkün olmayup ve mezbûrlar bu etrâfda oldukça fukarânın bi'l-küllîye emn ü rahatları mümkün olmadığı nümâyün olmağla şakî-i mezbûrlar buldukları mahalde bi-eyyi-hâl ahz ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend ve ahz ve kal'a-bend olduklarını müş'ir arz olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını inhâ ve inbâ eylediğün ecilden sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin tahrîrâtın mücebince mezbûrları buldukları mahalden bi-eyyi-hâl ahz ve İnöz Kal'ası'nda kal'a-bend ve ahz ve kal'a-bend olduklarını müş'ir arz ve i'lâm itmek için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

s.223/1

Hayrabolu nâ'ibine ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Hayrabolu Nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Mehemed zîde ilmühûsun mektûb gönderüb Hayrabolu kasabası sükkânından ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve fukarâ ve zu'afâ meclis-i şer' varup Hayrabolu kasabası sâkinlerinden zümre-i eşkiyâdan Uzun Alioğlu Halil ve refiki Baykuşoğlu Halil nâm iki nefer şakîler kendü hallerinde olmayup şeb u rûz alet-i harb ile gezüb ibâdullâhın ehl-i iyâline ta'arruz etmek âdet-i müstemirresi olduğundan birkaç bâkire kıza fi'l-i şeni' kasd ve hetk-i ırz idüb fesâd ve şekâvetlerinin nihâyeti olmadığından gayrı ehl-i ırz ve müteddeyyin Sâdat-ı Kirâmdan Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin nısfu'l-leylde menziline girüb gelini Rukiye nâm hâtûna fi'l-i şeni' kasdıyla ta'arruz ve bir takrîb ile firâr itmeleriyle ehl ü iyâllerin terk ve umûrları rü'yete iktidârları olmayup ahvâllerin diğer-gûn ve perişân olacakları nümayan olmağın te'mîn-i bilâd için eşkiyâ-yı mezbûran buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-[bend]olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğün ecilden buldukları mahallin zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve husemâlarıyla terâfu' şer' olunup zikr olunan töhmetler muvâcehelerinde şer'an sâbit olur ise kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 167.

Afv ve itlâk olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı S sene 169.

s.223/2

() kâdisına ve Molova Kazâsı nâ'ibine ve Molova Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Molova Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed zîde ilmühûsun mektûb gönderüb Molova Kazâsına tâbi' Herse nâm karyenin zâbiti el-Hâc Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde iken yüz altmış senesinde karye-i mezbûre imâmı Mollâ Mustafa dimekle ma'rûf kimesne hevâsına tâbi' yine karye-i mezbûreden eşkıyadan Paşalıoğlu ve Kadınoğlu ve Gürcüoğlu ve Küçük İsmâ'il ve diğeri İsmâ'il nâm şakîler ile konağını basup ba'zı eşyâlarını gâret hetk-i ırz ve da'vâ sadedinde iken eşkıyâyı mezbûre askeriden olmalarıyla kıbel-i şer' den li-ecli'l-murâfa' zâbitleri ma'rifetiyle da'vet-i şer' için mürâsele tahrîr ve irsâl olundukda itâ'at-ı şer' eylemeyüp üç günden sonra müdde'â-i mezbûr kazâ-i mezbûre tâbi' Kulle-i Yata nâm karyede iken şakî-i mezbûrlar mahkemeye varup hasmınız gelecektir. Murâfa'a olun deyü cevâb virildikde hasmımız hilâf söyler deyü ... cumhûr ile mahkemeyi basup müttehem olanları cebren alup karyelerine avdet etmekde Molova'da ve sâ'ir kurâda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâ'irlerine keyfiyyetleri istifsâr olundukda mezbûr imâm öteden berü şekâvet ile meşhûr ve dâ'imâ eşkıya tarafından mûkız-ı fitne ve bundan akdem kayınbabasının bacanağı İsmâ'il nâm kimesnenin katl kasdıyla alet-i harb ile menzillerin basup bir takrîb ile yedinden halâs bulup ve dilediğinin bağ ve bağçesini harâb idüb eşkıyâ-i mezbûrenin şerr ü mazarratlarından ahvâl-i fukarâ diğergün olmağla şakî-i mezbûrlar zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve meclis-i şer'a ihzâr ve da'vât-ı rü'yet olundukdan sonra ıslâh-ı nefis için Molova Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkî' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğün ecilden zâbitleri ma'rifetiyle mezbûrûn ahz ve huzûr-ı şer'a ihzâr ve şer'le görülüb töhmet-i mezkûre üzerlerine ba'de's-sübût habs ve te'dîpleri lâzım gelür ise vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

Mezbûr kendü hallerinde olup bir ferde hilâf-ı şer'-i şerîf. ta'addî eylememek şartıyla afv ve utlâk olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 169.

s.223/3

Akçekızanlık kâdisına hüküm ki,

Selvilioğlu Hasan Efendi ve Hasan ve Kara Hoca ve Yakuboğlu Mollâ Ömer demekle ma'rûf kimesneler arz-ı hâl idüb bunlar kendü hallerinde iken ba'zı ashâb-ı ağrâzın ifk ü iftirâları sebebiyle bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunup ıyâl ü evlâdlarından dûr ve ahvâlleri ziyâde diğere-gün mağdûr oldukların bildirüp hal-i perişânlarına merhâmeten afv ve itlâk olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledikleri ecilden fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup kendü hâllerinde olmak ve bundan sonra dahi yine mütenebbih olmayup kemâ-fî'l-evvel ta'addîye cesâret iderler ise ve haklarında sû'-i hâllerini müş'ir arz ve mahzar zuhûr ider ise bilâ-te'hîr ehl ü ıyâlleriyle belde-i ba'îdeye nefy ü iclâ olunmaları şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 168.

s.224/1

Adana vâlisine () ve Kusun Kazâsı nâ'ibi Cezîre-i Kıbrıs'da vâkı' () kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kusun Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Hasan zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Tarsus Sancağı'nda Kusun Nâhiyesi'nde Yörükân tâ'ifesinden Çavûşlu Cemâ'ati'nden Seyyid Mehemed Kusun kasabası mahallesinde meclis-i şer'de cemâ'at-i mezbûre ahâlisinden el-Hâc Hamza ve Kara Fakihoğulları Kısacık Mahmud ve Kara İbrâhîm nâm müfsidler yek-dil ve mezbûr Hacı Hamza'nın sulbî oğlu Mehemed ve mezkûrân Mahmud ve İbrâhîm'in hevâlarına tâbî' karındaşları Kara Ahmed ve hevâdârlarından Hasan oğulları Sarı Ali ve İsa nâm şakîler bin yüz altmış () senesinde itmâ' ve icrâ-yı garaz ve sû'-i kasd ve hetk-i ırz ve fi'l-i şeni' kasdıyla ittifâk ve teb'iyet? ve hemşiresi Şerife ve Hadice nâm bîkr-i bâliga kapudan tulu['] ider iken üzerine Hamza'nın oğlu Mehemed ve Kara Ahmed ve Sarı Ali tahrîk ve irsâl alet-i harb ile varup mecrûh ve boynundan elli aded zer-i mahbûb ve elli guruşlugdan mütecâviz huliyy-i sâ'iresini cebren tecrîd ve nehb ü gâret ve hetk-i ırz ve izâle-i bîkr sevdâsıyla gûnâ gûn ukûbet ve cevri ü ezâ ve a'zâsını mecrûh eylediler deyü huzûr-ı şer'de bi'd-da'vâ husemâsı dâ'vâ-yı şer'a vech-i şer'i üzere müdde'âsını isbât ve beyyine taleb olundukda müdde'i-i merkûm Seyyid Mehemed muvâcehe-i husemâda mezkûre hemşiresini helâkinden tahlîs ve imdâdına erişenlerden ve sâ'ir vukûf-ı tehammî olan cemm-i gafîr bî-garaz müslimîn mahzarında şakî-i merkûmünin tahrîk ve irsâl ve ba'zılarını ve şakî-i mezkûrünün

mezbûre Hadice'ye fi'l-i şenî' kasdıyla hıyânet u hakâret ve darb u cerh ve ahz u gâret eyledikler meblağ bi'l-muvâcehe şer'an isbât ve mezkûrûn dahi mukırr olmalarıyla meblağ-ı merkûm tamâmen tahsîl ve ba'de'l-istirdâd ve eşkıyâ-yı mezkûr kendü hâllerinde olmayup ehl-i ırza müh'in ve sâ'î bi'l-fesâd ve Ümmet-i Muhammed'in ki ırzına ta'arruz ve bu makûle fi'l-i şenî' âdet-i müstemirreleri oldığı cemâ'at mezkûre ahâlîsi ve âmme-i müslimîn bi'l-cümle sû'-i hâllerini ihbâr ve nüfûs ve ıyâllerini şerlerinden tahlîs için mezkûrun ıslâh-ı nefis edinceye Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ve kal'a-bendleriyçün emr-i şerîfim istirhâm eylediklerin garaz ve nizâ[']-ı mezkûr egerçi hukûk-ı şer'ıyyeye dâ'ir olup lâkin arzının mefhûmûna göre mezkûrûn te'dîb olunmaları muktezî ehl-i fesâd ve eşkıyâdan oldukları şer'an sâbit olduğın müş'ir sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin arz itmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle mahallinden tekrâr şer'le görölüp bâlâda tahrîr olunan mevâdd dahi fi nefsi'l-emr vâkı' midir değil midir? Vukû'u şer'an sâbit olur ise ihkâk-ı hak ve içlerinden fesâd u şekâvete bâ'is olan re'is eşkıyâsı ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrını iftihârü'l-emâcîd ve'l-ekârim bi'l-fi'l re'isü'l-hükkâm olan el-Hâc Abdî dâme mecduhu i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince şurût-ı mezkûre üzre amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

s.224/2

Badracık Kazâsı nâ'ibine ve Benefşe Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Süleyman zîde ilmühûsun mektûb gönderüp İnebahtı Sancağı'nda Badracık Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve Sâdât-ı Kirâm ve re'âyâ-yı müslimîn ve zimmî ve zu'afâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûr sâkinlerinden eşkıyâ ta'ifesinden Derviş Ağa ve Çerîbaşı Ali Ağa demekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup fitne ve fesâd ile alûde ve hevâlarına teb'ıyyet ile hilâf-ı şer'-i şerîf içlerinden nîce ehl-i ırz kimesnelerin hetk-i ırzlarına tasaddî ve sâliha ve mütedeyyin kimesnelere dahi şütûm-ı galîza ile şetm ve garaz-i dünyeviyyelerine icrâ kasdıyla gûnâ gûn zulm u cevr u ta'addîlerinin adem-i nihâyeti sebebiyle bundan akdem merkûmânın keyfiyyet-i ahvâlleri vukû'u üzre der-i devlet-medârıma arz ve mûcebince emr-i âlî ısdâr ve tenfiz-i emr-i âlî için merkûmâna kayd-ı şer'den mürâsele ta'yîn olundukda şer'-i şerîfe ve emr-i âlîye bir dürlü itâ'at ve inkıyâd etmeyüb günden güne şekâvet ve ta'addî mütezâyid olup merkûmânın zulm u

ta'addîlerine tâkat getüremeyüb ıslâh-ı nefis idinceye dek Benefşe Kal'ası'na kal'a-bend olunmaz ise perâkende ve perîşân olacakları zâhir olduğun der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm idivir deyü herbirileri ilhâh etmeleriyle fi-nefsi'l-emr hâl-i minvâl-i meşrûh üzere olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olup vâkı' hâli emr-i şerîfim verilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mahallinde şer'le görölüp bi'l-muvâcehe üzerlerine kal'a-bendlerini şer'an mûcib olur töhmet sâbit olur ise kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1168.

Mezbûr Ali fîmâ-ba'd umûr-ı memlekete ve ahvâl-i ahâlî ve re'âyâya karışmayup kendü hâlinde olmak bundan sonra dahi kendüden teşekkî olunur ise cezâ-yı sezâsı icrâ olunmak şartıyla ıtlâk olunmuşdur.

Fi evâ'il-i Ra sene 168.

s.224/3

Eğriboz muhâfızı vezire ve Eğriboz Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Eğriboz sükkânından müderrisinden Vâ'iz-zâdeler dimekle ma'rûf es-Seyyid Abdülvahab ve karındaşı es-Seyyid Abdürrahim zîde ilmühûmâ Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mûmâ-ileyhümâ umûr-ı vilâyeti karışmayup kendi hâllerinde menzillerinde ikâmet eylemek üzere mukaddemâ haklarında sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kendü hâllerinde hânelerinde sâkinler iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zılarının inhâlarıyla hânelerinden çıkmamak üzere tenbîh-i ekîd olunmağdan nâşî mesâlih-i beynlerini rü'yetine ve berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları dersiyye ve sâ'ir cihetleri hizmetlerinin vusûlünden cem'-i edâsına muhâlefet olunduğun bildürüb mesâlihleri rü'yetlerine ve cihetleri hizmetleri vusûlün cem'-i edâsına ve bey' ü şîrâ ve bağ ve bağçesine azîmetine muhâlefet olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mezbûrlar mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince umûr-ı memlekete karışmayup ancak tadrîs ile iştigâllerine ve cum'a günleri câmi'e çıkup edâ-yı salâvat cum'a itmelerine ve mevsim vakitlerinde bağ ve bağçelere mürûr u ubûrlarına ferd-i vâhid dahl u ta'aruz ile mûmâna'at itdirilmemek için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

s.225/1

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ferecik Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Sadık zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Ferecik Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ cemm-i gafir ve cem'-i kesîr bi-esrihim meclis-i şer'a varup bundan akdem Asitâne'den gayrı mahlle hinta ve şa'îr ve sâ'ir zahâ'ir bey' olunmamak için kirâren ve mirâren evâmîr-i aliyyeme vürûd ve herbirileri itâ'at u inkıyâd üzre olup lâkin senede bir def'a bâ-fermân-ı âlî merhûm ve mağfûru'n-leh Sultân Bayezîd Hân tâbe-serâhanın imâret-i âmiresine irsâl olunan hintanın sefîneye tahmîli muhîll-i memerr olmağla mürûr u ubûr iden kimesneler Akdeniz tarafına hinta bey' olunuyoruz zannen işâ'at ve Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Dağistanlı Mehemmed dâme mecdelhû bâ-fermân-ı âlî husûs-ı mezbûru tefîş ve tecessüs için mübâşir ta'yîn ve kazâ-i mezbûre vürûdunda iki def'a sırren ve alenen tefahhus ve kizb-i sarîh olduğu ma'lûm oldukda mûmâ-ileyh ma'rifet-i şer'le ahâlî-i kazânın inkıyâdda oldukların kirâren ve mirâren i'lâm etmişler iken bu def'a Tekfurdağı'nda sâkin olup zâhîre tesyîri mübâşiri olan hassa bostânî hasekilerinden el-Hâc Veli zîde mecdühûya tefîş-i tarîkile kazâ-i mezbûre vürûdunda bin guruş hizmet talebinde olup re'âyâ fukarâsının ahvâlleri diğergün ve edâya iktidârları olmayup yüz elli guruşların ahz ve be-gayet yegeni Hüseyin dahi tekrâr kazâ-i mezbûrdan kırk beş guruş ahz ve icrâsında kusûr eylediniz deyü ahz-ı intikâm sevdâsıyla kazâlarında vâkı' merhûm ve mağfûru'n-leh Sultân Bayezîd Hân Vakfî kurâlarından Bali Harsan? nâm karyeye varup bize rehberlik eyle deyü leylen Yorgi nâm zimmîyi karyeden dışarı ihrâc ve kayd u bend ile Tekfurdağı'na götürüb beş gün anda der-zincir ve kazâlarından menzilci kethüdâları Mehemmed ve şehir kethüdâsı Ramazanoğlu Ali ve İbrâhîm Ağa dimekle ma'rûf kimesneler ve vakf-ı mezbûr re'âyalarından Deli Yannis ve papas nâm zimmîler kefereye hinta bey' eylediler deyü ısrâr için darb-ı şedîd ile darb ve mesfûr zimmî dahi havfından mezbûr ne ifk ü iftirâ ve Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında sâdir olan emri i'lâm Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri çâvûşlarından () çâvûş mübâşeretiyile vürûd ve merkûm İbrâhîm mevcûd bulunup feth ve kırâ'et oldukda sem'an ve tâ'a[ten] deyüb lâkin merkûmün menzilci kethüdâları Mehemmed ve şehir kethüdâsı Ramazanoğlu Ali ve mesfûr Deli Yannis ve Papas mesfûr Yorgi'nin hılâf-ı inhâ kizb-i sarîhini istimâ' eylediklerinden havflarından nâşî keyfiyyetlerin ifâde birle i'lâm u mahzar ve re'âyâ ile Asitâne-i sa'âdetime râhî olup ancak mezbûrünün haklarında olan mevâdd bi'l-küllîye ifk ü iftirâ ve kizb-i sarîh olup mürûr u ubûr iden menziller mu'attal kalmağla kal'a-i mezbûreden itlâk olunmaları bâbında ahvâlimizi der-i devlet-medâra i'lâm

idivir deyü ilhâh etmeleriyle vâkı‘ hâli bi'l-iltimâs mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz eylediği ecilden fimâ-ba‘d töhmet-i mezkûreye cesâretleri haber virilmek lâzım gelür ise bilâ-amân ahz u cezâ-yı sezâları tertîb ve icrâ olunmak şartıyla mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i‘lâmı mücebince kal‘a-i merkümeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında.

Fi evâhir-i M sene 1168.

s.225/2

() kâdîsına ve Eflak memleketi nizâmına me‘mûr Turnacıbaşı Ahmed zîde mecdühûya ve Niğbolu Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Ser-kassâbân-ı hassa Abdullâh zîde mecdühû Südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüp Tuna sevâhilinde vâkı‘ kazâ-i mezbûre tâbi‘ kulle sâkinlerinden altmış dört cemâ‘atin neferâtından Topal Alioğlu Mehemed nâm kimesne yigirmi otuz nefer rüfekâsıyla geşt u güzâr âdet-i müstemirresi olduğundan bin yüz altmış () senesinde Eflak'da Kırayova havâlîsinden ağnâm-ı mîri mübâya‘asına me‘mûr adamlarının ikâmet eylediği mahalli ale'l-gafle basup bin beş yüz guruş mikdârı nukûd-ı mîriyyeyi gasb ve üç nefer çobanı zâyî‘ eylediğini adamları ve hâlâ Eflak voyvodası mektûbuyla ihbâr eylediklerin bildirüb merkûm Mehemed sen ki turnacıbaşı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinle ahz ve meblağ-ı mezbûr kendüsünden tahsîl ve sâ‘ire dahi mûcîb-i ibret için ıslâh-ı nefis edinceye Niğbolu Kal‘asına kal‘a-bend olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrını istirhâ[m] ve mezkûrül-isim kulle sâkinlerinden altmış dört cemâ‘atin Topaloğlu Mehemed nâm yeniçeri Eflak'da Kırayova havâlîsinden geşt ü güzâr ve vech-i meşrûh üzere bin beş yüz guruş mikdârı mîri-i ağnâm mübâya‘a akçesin gasb ve üç nefer çobanı zâyî‘ eylediğinin inhâ ve istid‘a etmekle sen ki Eflak memleketi nizâmına me‘mûr turnacıbaşı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinle mezbûr Mehemed ahz ve ma‘rifet-i şer‘le sâbit olur ise meblağ-ı mezbûr zimmîsinden tahsîl olunduktan sonra Niğbolu Kal‘ası'na kal‘a-bend olunması için emr-i şerîf sudûrî bâbında bi'l-fi‘il Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühü i‘lâm etmeğin i‘lâmı mücebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 168.

s.225/3

Viranşehir ve () ve () ve ()kādîlarına hüküm ki,

Viranşehir sâkinlerinden İbrâhîm nâm kimesne gelüp bu Üsküdar'a tâbi' Bulgurlu nâm karyede mezkûr İbrâhîm sığirtmaçlık ider iken bundan akdem Bulgurlu'da bu ve refikleri beş nefer müslim ve iki nefer zimmî ile ahz olundukda bunun bir şeyden haber ve agâhı yoğ iken mezbûrîn ile ma'an bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' olunup ahvâli diğer-gün olduğun bildirüp merhameten kürekden afv ve itlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve kaydı görüldükde mezbûr İbrâhîm ve refikleri beş nefer müslim ve iki nefer zimmî ile Bulgurlu karyesinde yanaşmalık ile hizmet ider makûlesinden olup kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî Nerdibanlı¹⁶³ karyesinde sâbık matbah emîni müteveffâ Halil Efendi'nin bostanına fâhişe avratları arabalar ile götürüp erâzil ve eşhâsın ma'iyetlerinde olup ve bu misüllü fezâhat ve şenâ'atları haddi tecâvüz etmekle mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye bi'l-fi'il hassa bostancıbaşı dâme mecdühû memhûr kâ'imesiyle yedi nefer kimesneler bin yüz altmış yedi senesi şevvâlinin on yedinci günü küreğe vaz' olundukları Tersâne-i Amîrem zindânı defterinden der-kenâr olunmağla ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrlar kürekden itlâk ve mahbûsen vilâyetlerine nefy ü iclâ ve mezbûrlar bilâ-emr-i âlî bu tarafa gelüp ahz olunurlar ise bilâ-emân cezâları tertîb olunmak şartıyla itlâk olunmaları bâbından fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 168.

s.226/1

Karaman vâlisine Darende kâdîsına hüküm ki,

Medîne-i Konya'da Hazret-i Mevlânâ kuddise sırruhû oğlunun dâiresinde mefâhirü'l-sülehâi's-sâlikîn eş-Şeyh el-Hâc Ebubekir ve Mesnevî-hân Derviş es-Seyyid Ali ve evlâd-ı Mevlânâ'dan Derviş Abdurrahman ve Derviş Ahmed ve es-Seyyid Hasanlı ... Derviş Hasan zîde salâhahım gelüp medîne-i Konya sâkinlerinden Yegâni-zâde es-Seyyid Ali ve Hâcî Musluoğlu Hâcî Ahmed ve A'rec Musa nâm kimesneler kendü hallerinde olmayup yigirmi otuz senelik da'vâyı tezvîrât iden mezbûr kimesnelere i'ânet birde ibâdullâhı ta'cîz ve tağrîr ve ser-cem'iyet olup umûr-ı beldenin nizâmına halel ve bâ'is-i fitne olmalarından nâşî dâ'ire-i Hazret-i Mevlânâ kuddise sırruhû oğlunun izmihlâline tasaddî ve bunlar ıyâl u evlâdlarından ve ... Hazret-i Mevlânâ

¹⁶³ Günümüzde Merdiven köydür.

...cüdâ olmalarına bâdî oldukların bildiürüp sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin ma'rifetinle mezbûrlar Larende'ye nefy ü iclâ ve ıslâh-ı nefis idinceye değin anda meks ve bunların ve sâir ibâdullâhın üzerlerinden mazarratları men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 1168.

Mezbûrların afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 168.

s.226/2

Taraklıborlu kâdisına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Taraklıborlu nâhiyesi ahâlîsi bi-esrihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûre sükkânından olup kuzâtdan es-Seyyid Mahmud nâm Kādî bundan akdem Asitane'de iki nefer kimesnelerin itlâklarıçün bi'd-defa'at Dîvân-ı Asafi'ye arz-ı hâl ve ta'cîze cesâret eyledi deyü bâ-[e]mr-i âlî Taraklıborlu'ya nefy ü iclâ olunup yigirmi beş aydan berü bir mahalle gidemeyüp kesîrû'l-ıyâl kalîlü'l-ma'aş olduğından nâşî ahvâli diğergün olmağla hâline merhameten nefyden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hükmi humâyunum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mezbûr fimâ-ba'd Asitâne'ye gelmemek şartıyla Taraklıborlu'ya olan nefy ü iclâdan itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 1168.

s.226/3

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda Çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya hüküm ki,

Bu def'a Niğde Kādısı Mustafa nâm Kādînın ba'zı medîne-i fukarâ-yı raiyyete zulm u ta'addîsini müş'ir Niğde ahâlîsi tarafından ref'-i ruk'a-i iştikâ ve huzûr-ı şer'de dahi yigirmi yedi nefer kimesneler ihyâ ve inhâ etmelerinden kâdî-i mezbûr azl olunup ancak merkûmların ber vech-i muharrer urûz ve istid'âları tamam olduktan sonra Asitâne-i aliyye'mde serseri geşt ü güzârları münâsib olmayup mârû'z-zikr yigirmi yedi nefer Niğdelilerin çavûş mübâşeretiyile vilâyetlerine tesyîr ve irsâlleri muktezâ

olmağla imdi sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezkûr Niğdelileri bir an ve bir saat Der-aliyyem'de tevakkuf etdirmeyüp vilâyetleri olan Niğde'ye irsâllerine ihtimâm u dikkat itmen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i M sene 1168.

s.226/4

Limni kâdısına ve Çekmece-i Sagîr nâ'ibine hüküm ki,

Çekmece-i Sagîr Nâ'ibi Mevlâna-yı mûmâ-ileyh Mehmed Emîn zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb nâhiye-i mezbûre tâbi' Trakya nâm karye sâkinlerinden Nefise bint-i Monlâ Hasan nâm hâtûn meclis-i şer' de nâhiye-i mezbûrede ba'zı ahâlî-i kurâ muvâcehelerinde babası mezkûr Monlâ Hasan ve imâm ve hatîb olan ammisi Monlâ Hasan yedlerinde bundan akdem yigirmi aded denî ayâr yarımlik gurus bulundı deyü ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ve sekiz buçuk seneden berü menfiyyen ikâmet ve mezbûrun keyfiyyeti hâlâ ahâlî ve sükkândan sû'âl ve özü u himâyeden âri vechile hakikat-i hâl arz ve mahzar ve birle i'lâm olunmak için sâdır olan emr-i âliye imtisâlen hazırûn bi'l-meclis olanlardan sû'âl olundukda mezkûr-ı mü'eddî Monlâ Hasan ve karındaşı imâm ve hatîb Monlâ Hüseyin kendü hâllerinde yerlûden olup haklarında olan töhmet-i mezkûre mahz-ı iftirâ olduğı mezkûr'l-esâmî otuz bir nefer kimesneler alâ-tariki'-ş-şehâde meclis-i şer' de hayr u hüsn-i hâlleri şehâdet eylediklerin bi'l-iltimâs Çekmece-i Sagîr nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz eylediğın ecilden mezbûrânın kendü hâllerinde olduklarını ahâlî-i Çekmece-i Sagîr'den otuz bir nefer müseccelü'l-esâmî kimesneler alâ-tariki'-ş-şehâde ihbâr eyledikleri ba'de's-sû'âl i'lâm olunmağla Limni kâdısı mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin fîmâ-ba'd merkûmân bu makûle töhmette bulunmamak bulunurlar ise ahz ve ehl u ıyâlleri diyâr-ı ahire nefy ü iclâ olunmak ve Asitâne-i aliyyeme gelmeyüp kasaba-i mezbûrede ırzlarıyla ikâmet eylemeleri şartıyla afv ve itlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 1168.

s.226/5

Edirne mollâsına ve Edirne bostancıbaşısına hüküm ki,

Edirneli teber-dâr-ı sâbık Mehmed Emîn nâm kimesne gelüp bu mahmiye-i İstanbul'da Uzunçarşu'nun aşağısından Tomruk Zokağında sâkin iken sû'i harekâta

cesâretinden nâşî te'dîben Edirne'ye bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmağla lâkin mezbûrun ehl-i ıyâl ve üç nefer evlâd ve hasta vâlidesi Asitâne'de olduğundan ahvâli diğer-gün olduğun bildirüp nefyden afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emri şerîfim recâ eylediği ecilden mezbûr fimâ-ba'd Asitane'ye gelmemek şartıyla afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 168.

s.227/1

Trabzon kâdîsına ve İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya hüküm ki,

Trabzonlu Davnik ve İlya ve Tanaş nâm üç nefer zimmîlerin Siroz ve Ferecik'te Boğdandağı ve Ma'dendağı nâm mahallerden ihrâc eyleyüp İstanbul'a getirdükleri cevherleri Darbhâne-i Âmire'de kâl ve izâbe itdirilüp hâsılı harcına vefa eylemeyüp zararını irâs ideceğın ricâl-i Darbhâne haber virdiklerin Darbhâne-i Âmire'm nâzırı tarafından başka başka iki kıt'a i'lâm olunmuş iken mesfûrûn kâni' ve mücâb ve ısrâr ve tasaddîden hâli olmayup bu taraftan tard u teb'id ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle Trabzon'a irsâl olunmaları fermânım olmağın sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin mesfûrları çâvûş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle Trabzon'a giden sefâyinden bir sefîneye vaz' ve mahbûsen Trabzon'a irsâl u îsâline sa'î ve ihtimâm ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerini Der-aliyyeme i'lâm eyleyüp bu tarafa mürûrlarına ruhsat ve cevâz gösterilmekden hazer ve ittikâ-i tâmm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 168.

s.227/2

Karaman Vâlisi Vezîr Mustafa Paşa'ya ve İshaklu nâ'ibine ve () kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki İshaklu Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid İbrâhîm zîde ilmühûsun mektûb gönderüp İshaklu Kazâsı'nda Çiftlik karyesi sâkinlerinden Hüsam Ağa ve Kör Salih nâm kimesnelere ahâlî-i kazâ-i mezbûrun hukûka müte'allik da'vâlarıyçün mezbûrân ahz ve mahalline şer'le murâfa'a ve ihkâk-ı hak olunmak üzere sâdir olan emri şerîfim mübâşir ta'yîn olunan Sadr-ı â'zam silahşorlarından Ali zîde

kadrühû ma'rifetiyle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafına vusûlünde ma'iyetine kapucular kethüdân İbrâhîm¹⁶⁴ zîde kadrühûya terfik ve İshaklı kasabasına tesyîr ve mazmûn-ı emr-i şerîfim mantûkunca râfî' için merkûmân da'vet-i şer' olunduklarında merkûmân adem-i itâ'at ve Çiftlik karyesinde tahassun ve rüfekâlarından Osmân Kethüdâ ve Alemdâr Halil ve Varoğlu Abdurrahman ve Suhte İbrâhîm ve Ahmed Beşe ve Kalyoncî el-Hâc Osmân ve Mü'ezzin Yunus ve Gırcıoğlu Yunus ve İmamoğlu Hüseyin nâm şakîler ile tecemmu' itmeleriyle bi'd-defa'at da'vet-i şer' ve nush u pend olundıkça te'sîr itmeyüp şer'-i şerîfe ser-fürû itmediklerinden gayrı varan mübâşirân keyfiyetlerini ahâliden istihbâr ve istifsâr eylediklerinde kaza-i merkûm mahkemesini basup gasb-ı emvâle cesâret ve yüz nefer eşkıya ile üç ay kurâda geşt u güzâr idüp ekser ahâlîleri müteferrik ve perîşân ve ehl ü iyâlleri sefil ve ser-gerdân olduğun ahâlî haber virüb zulm u ta'addîleri hadden birûn olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle mezbûrlar ahz ve ser-eşkıya olan Hüsâm ve Kôr Salih ve Kethüdâ Osmân kal'a-bend ve sâ'irleri te'dîb ve gûş-mâl olunup ba'de'l-yevm hılâf-ı şer'-i şerîfe ve mugâyir-i emr-i münîf hareket itmemek üzere kavî nezre kat' olunmak için emr-i şerîfim virilmek recâsına mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz eyledikten gayrı sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından ve Akşehir Sancağı mutasarrıfı ve mübâşirân-ı mûmâ-ileyhümâ ve ahâlî taraflarından başka başka tahrîr ve mahzar olduğığı ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar ahz u şer'le te'dîb-i iktizâ idenler ve kal'a-bendleri lâzım gelenler kal'a-bend ve fîmâ-ba'd bu makûle hılâf-ı şer'-i şerîf harekete tasaddî eylememeleri için nezre kat' ve hüccet olunup taht-ı zabta ve nizâma ifrâğ ve sıhhati üzere isticlâblarıyla der-i devlet-i medarîma arz olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde ihtilâl-ı nizâm-ı memlekete sâ'î olan mezbûrlar bi-eyyi-hâlin ahz ve ele götürölüp töhmet ve cürmlerine göre kal'a-bendleri iktizâ eyleyenler muhkem habs ve kal'a-bend ve te'dîbleri lâzım gelenler gereği gibi te'dîb ve hüsn-i nizâma rabt u ifrâğ olunarak fîmâ-ba'd bu makûle hılâf-ı şer'-i şerîf harekete tasaddî eylememeleri için mezbûrlar nezre kat' ve hüccet-i şer'iyeye olunup Başmuhasebe'ye kayd olunmak üzere virilen hüccet ile sûret-i sicillât Der-aliyyeme irsâl olunup mazmûn emr-i şerîfimin infâz u icrâsında ser-mû tehâvün ve taksîrden ihtirâz ve ilkâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 168.

¹⁶⁴ İbrahim mükerrer yazılmıştır.

s.227/3 terkîn

Konya nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i Konya'da Hazret-i Mevlânâ kuddise sırruhû oğlunun evlâdından mefâhirü'l-sülehâi's-sâlikin eş-Şeyh Ebubekir ve Derviş Ahmed ve Derviş Abdurrahman ve es-Seyyid Abdülkerim imâm-ı türbe-i Mevlânâ ve es-Seyyid Derviş Hasan ve Mesnevî-hân es-Seyyid Ali ve Derviş Hasan ve Hafız Derviş Hasan ve Derviş Mehemed zîde salâhahım? Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp medîne-i Konya'da sâkin sabıkâ Konya müfettişi Nakibzâde es-Seyyid İbrâhîm ibâdullâhı ta'cîz ve tağrîr etmesi hakkında defa'atle tenbih-nâme-i Şeyhu'l-İslâmı sâdır olmuş iken bir vechile mütenebbih olmayup ibâdullâhın ta'cîz ve tekdîr ve tağrîrden hâlî olmadığından nefsi-i Konya ve ol-tarafada olan kasabat ve kurâ ahâlîleri fukarâlarının perâkende ve perîşân ve bi'l-küllîye izmihlâllerine bâ'is olduğu cümlelerin ma'lûmı olduğundan mâ'ada dâ' ire-i mevlânânın muzmahil olmasına tasaddî ve bunların dergâh-ı Hazret-i Mevlânâ'dan cüdâ olmalarına bâdî olup bundan böyle ta'cîz ve tağrîrden hâlî olmayacağı zâhir olduğun ve te'dîb ve terbiyesiyle bi'l-cümle ahâlî Konya fukarâsının ve bunların isticlâb-ı du'â-yı hayr olunması bî-irtiyâb idiği eyledüğün bildirdikleri ecilden merkûm Konya'da hânesinde ikâmet ve umûr-ı vilâyete müdâhele ve ta'addîden mücânebet ve mübâ'adet itmek bâbında fermân-ı âlî virilmesiyçün a'lemü'l-ulemâ'î'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Murtaza edâmallâhu te'âlâ fezâilihû işâret itmeleriyle mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince amel olunmak emrim olmuştur.

Fi evâhir-i M sene 1168.

Bâ-işâret-i Seyhu'l-İslami utlâkıyçün emr-i şerîf tahrîr ve işbu kayd bâ-fermân-ı âlî terkîn olunmuştur.

Fi evâsıt-ı Z sene 168.

s.227/4

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinden altıncı bölüğün neferâtından Akirmâni Halil ve Bolulu Ahmed nâm iki neferin beynlerinde muktezâ sû'-i hareketleri zuhûr etmekle ıslâh-ı nefis oluncaya değin merkûmân Seddü'l-bahr Kal'asında ahz ve kal'a-bend olunmak için mahbûs cebehâne ocağı tarafından ta'yîn olunan mübâşir ile irsâl

olunmakta vusûlünde merkûmânı kal'a-i mezbûrde muhkem kal'a-bend ve kal'a-bendini müş'ir i'lâm ile varan mübâşir avdet iderek sen dahi hâlâ cebecibaşı olan Abdullâh dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmıştır.

Fi evâ'il-i S sene 168.

Cebecibaşı i'lâmı mücebince itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmıştır.

Fi evâhir S sene 1168.

s.228/1

Kuşadası nâ'ibine ve Rodos Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Medîne-i Kuşadası sâkinlerinden Mehemed Efendi ve Dizdâr-zâde Ali dimekle ma'rûf kimesneler arz-ı hâl idüp Nazilli kasabası sükkânından Müfti-zâde Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne mukaddemâ Mudanya Kazâsı'nda esnâ-i niyâbetinde kazâ-i mezbûr ahâlîsine vâkı'olan cevri ü ta'addîsinden nâşî ahâlî-i merkûmenin iştikâlarıyla azl olundukda bir tarîkile Kuşadası Kazâsı niyâbeti olup kazâlarına vardıkda ahâlî-i memlekete nice dürlü zulm u ta'addî ve ehl-i ırzın ırzlarını hetk ve nicelerini bi gayr-i hakkın birer gûne iftirâ ile tecrîm birle bunun emsâli vâkı' olan ta'addîsinin nihâyeti olmadığından tazallüm-ı hâl olundukda azl olunmuş iken sekiz ay mürûrunda mücerred icrâ-yı garaz için bir-takrîb ile kazâ-i mezbûr niyâbetini alup ırz-ı kasdın? icrâyâ tasaddî ve nush u pend olundukça memnû' olmayup mezbûr Mehemed derûn-ı kal'ada vâkı' merhûm Öküz Mehemed Paşa Câmî'-i şerîfnde hatîb ve va'iz ve câmi'î atîfde müderris ve hizmet-i me'mûresiyle me'lûf ve mezbûr Ali dahi iki yüz seneden mütecâviz hânedânı ve kisb u kârıyla meşgûl olup bir ferd ile da'vâ ve nizâları yoğ iken garaz-ı nefsâniyyesini icrâ kasdıyla mezbûr Mehemed için Karamanlı ismiyle tesmiye ve bilâ-madde? günâ gün hılâf-ı vâkı' mevâdd isnâdıyla garaz ve peydâ eylediği müzevver mahzarlarıyla hukûk-ı ibâd ba'de'l-istirdâd Rodos Kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i şerîf ısdâr itdirüp lâkin murâdı icrâ-yı garaz ve ifk ü iftirâ olduğu nümâyân olduğundan bu def'a dahi azl olduğına binâ'en haklarında ısdâr itdirdüğü emr-i şerîfi ketm u ihfâ idüp lâkin itlâklarıçün emr-i şerîf sâdır olmadan ehl-i örfden havflarından nâşî kazâ-i mezbûrda ikâmete iktidârları olmayup ol vechile ıyâl u evlâdlarından dûr ve havfla? mağdûr oldukların bildürüp ol bâbda istid'âyı inâyet eyledikleri ecilden mezbûrlar fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve umûr-ı vilâyete ve re'âyâyâ karışmamak ve bundan sonra haklarında şâkîleri zuhûr

ider ise cezâları tertîb olunmak şartıyla mahallinde ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifetleriyle kavî kefilleri alınıp hüccet-i şer'iyeye olduktan sonra merhameten kal'a-i merkümeden afv ve ıtlâk olunmaları için yazılmıştır.

Fi evâhir-i M sene 168.

s.228/2

Anadolu vâlisine ve () kâdısına ve () kal'ası dizdârına hüküm ki,

Eskişehir Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Müfti-zâde es-Seyyid Abdullâh zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Eskişehir ahâlisi bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûre tâbi' Alpu nâm karye sâkinlerinden Deli Beg dimekle ma'rûf Mehmed nâm kimesne kendi hâlinde olmayup yetmiş seksen nefer pankor? ile biriküp ve nüzûl ve fukarâ-ı tağrim ve tecrîm ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâle cesâret ile sa'î bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd olduğu bundan akdem inhâ olundukda hakkında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince da'vet-i şer' olundukda itâ'at-i şer'-i şerîf ve inkıyâd-ı emr-i münîfi etmeyüp şekâvet-i müzdâd olmağla şerr ü mazarratı üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs nâ'ib-i mûmâ-ileyhe ve Sultanönü Sancağı Mutasarrıfı el-Hâc Ömer dâme ikbâlehû başka başka arz ve kazâ-i mezbûr ahâlîsi dahî mahzar birle i'lâm eyledikleri ecilden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mezbûrı ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve üzerine sâbit olan mevâdd tescîl ve mezbûr kal'a-bend olunup keyfiyyet-i sûret-i sicillâtıyla Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin fermânım olduğu vech üzere alâ eyyi hâlin mezbûrı ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve üzerine sâbit olan mevâdd tescîl olunduktan sonra mezbûrı kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend ve keyfiyyet-i sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâm ve ba'dehu ne vechle emr-i şerîfim sâdır olur ise ana göre amel ve hareket olunup ser-mû rehâvet ve tekâsurden ittikâ-i tâmm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i S sene 1168.

s.228/3

Ber- vech-i arpalık Kocaili Sancağı Mutasarrıfı olan es-Seyyid Mustafa Paşa dâme't-me'âlihûya ve Akyazı Kazâsı nâ'ibine ve () kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehemed zîde ilmühûsun mektûb gönderüp kazâ-i mezbûre tâbi' Alişarhöyüğü sükkânından Kabaloğlu Ömer Beşe dimekle ma'rûf kimesne oğullarıyla meclis-i şer'a varup yine divân-ı mezbûre sâkinlerinden Mollâ Hüseyinoğlu Mehemed Beşe dimekle ma'rûf kimesne oğullarıyla ma'an hevâlarına tabi' eşkıya ile yek-dil ve mezbûr Ömer'i katl kasdıyla alet-i harb ile gecelerde üzerine hücum u mecrûh eylediğinden mâ'ada birkaç aded samanhâne menzillerini ihrâk etmekle murâfa'a-i şer' için bi'd-defâ'at mürâselât ve zâbiti tarafından adam irsâl ve da'vet-i şer' olundukta adem-i itâ'at birle hilâf- şer'-i şerîf kelimâta tasaddî ve dâ'imâ ahâlî-i karyeye ve ehl-i ırza ta'addî ve rencîdeden hâli olmayup mûkız-ı fitne ve fesâd olmağla mezbûr zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için kal'a-bend olunmak bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs tarafınızdan başka başka arz olunduğu ecilden zâbtı ma'rifetiyle ahz ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde fermân olduğu vech üzre sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin mezbûrları zâbiti ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûrları kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîlleri tahliye olunmakdan ziyâde ihtirâz ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i S sene 1168.

s.229/1

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılığı pâyesiyle Edirne bostâncıbaşına ve Zağra-i atîk kâdîsına hüküm ki,

Süleyman zîde kadrühû gelüp mûmâ-ileyhânın iltizâmında olan havâss-ı humâyûnumdan Kızılca müsellimi hassı mülhakâtından Zağra-i atîk Kazâsı'na tâbi' ve Hâcî Çayırı nâm karye sâkinlerinden Hâcî Ali nâm kimesne kendi hâlinde olmayup ziyâde eşirrâ ve mütegalibeden olmağla karye-i mezbûre toprağında hâsıl eylediği mahsûlünden öşür ve sâ'ir hukûk ve rüsûmı ahz murâd olundukta merkûmenin huşûnetinden nâşî kendüsü virmediğinden gayrı karye-i mezbûre re'âyâsını dahi tahrir birle ve ihtilâl ve anlara dahi öşür ve sâ'ir hukûk-ı mahsûl ve rüsûmları virdirmeyüp ve da'vet-i şer' oldukda bir dürlü itâ'at-ı şer' etmeyüp ve mezbûr karye-i merkûmda oldukça karyeden bir vechile a'şâr ve rüsûm tahsîli mümkün olmayup ve mâl-ı mîriyyenin kesr ve noksan terettübüne bâ'is ve nizâm-ı mukâta'anın ihtilâline bâdî

olacağı aşikâr olup mezbûr karye-i merkûmeden diyâr-ı ahere nefy olunmadıkça mukâta‘a-i mezbûre nizâm biri olunmaduğın bildirüp mezbûr karye-i mezbûreden diyâr-ı ahere nefy ü iclâ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere mezbûrun diyâr-ı ahere nefy olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ’il-i S sene 1168.

s.229/2

Dergâh-ı mu‘allâm gediklülerinden Bahr-i Siyah ve Tuna sâhillerinden Asitâne'ye zahîre sevkine mübâşir olan el-Hâc Mehemed zîde mecdühûya hüküm ki,

Rü'esâ-yı sefâyînden Murtaza Re'is nâm kimesne Asitâne'de Kapân-ı dakîk'e götürmek üzere İbrail iskelesinden sefinesine ecnâs-ı zahâ'ir tahmîl idüp ol tarafa âzimetini hilâlinde merkûmun Anadolu tarafına gitmesi ihtimâliyle re'is-i merkûme tarafından mûaheze ve İbrail Kal'ası'na vaz' u kal'a-bend olunduktan sonra re'is-i merkûme hamûlesini doğru Kapan-ı dakîk'e götürmek üzere bâzergânlardan mu'temed yarâr kefil dahi virmiş iken yine kal'adan ıtlâk olunmayup re'is-i mezbûrun sefinesine hatar isâbeti ihtimâli gâlip ve gadr olmağla re'is-i merkûmun mu'temed-i aliyye kefil olunduktan sonra doğru Asitâne'ye gelmek şartıyla kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-iltimâs İbrail Nâ'ibi Mevlânâ Şerif İsmâ'il arz ve husûs-ı mezbûr İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya havâle olundukda re'is-i mezbûrun İbrail iskelesinden sefinesine tahmîl-i ecnâs-ı zâhâ'ire keyl ve mikdârıyla Asitâne-i sa'âdetimde Kapan-ı dakîke götürmek üzere Alacahamam'da sâkin sefine şerîki Hâcî Salihoğlu Süleyman Beşe ve kapan ihtiyârlarından kapanda sâkin Kara Ali Ağa ve yetmiş dokuz cemâ'atin ser[d]engeçdi ağalarından Seyyid Ahmed nâm kimesnelerin kefil olmalarıyla merkumların kefâletleriyle re'is-i merkûm kal'adan ıtlâk ve Asitâne'ye gelmemek üzere sefinesiyle sebîli tahliye ve izin verilmemek için sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu emîn-i mûmâ-ileyhe i'lâm ve re'is-i merkûmun bu tarafta mu'temed kefilleri olmağla doğru Kapan-ı dakîk'e gelmemek üzere kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye ve sefinesiyle bu tarafa sevk ve tesyîr olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin şart-ı merkûme üzere re'is-i merkûmu kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye ve sefinesiyle mu'accelen bu tarafa sevk ve tesyîr eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ’il-i S sene 1168.

s.229/3

Bergos ve Limni ve kâdîlarına ve Avcıbaşı () ve karışdıran ustası ()ve Limni zâbiti () zîde kadrühûya hüküm ki,

Bergos Kazâsı'nda Pınarbaşı nâm karyede vâkı' çiftliğinde sâkin Selâtîn-i Cengiziyye'den sâbıkâ Nureddin olan büyük Kırım Girayı Sultânının Limni Cezîresi'nde meks ü ikâmeti fermân-ı humâyûnum olmağla siz ki avcıbaşı ve karışdıran ustası mûmâ-ileyhimâsız sultân-ı mûmâ-ileyhi Der-aliyyem'den mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadrühû Ereğli iskelesine indirüp anda hazır ve amâde itdürülen sefineye irkâb ve () mûmâ-ileyh ile irsâl ve siz ki Limni kâdısı ve zâbiti mûmâ-ileyhimâsız vusûlünde Sultân-ı mûmâ-ileyhi cezîre-i merkûmede ikâmet itdürdüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat göstermekten hazer ve mübâ'adet ve vusûlünü () mûmâ-ileyh ile i'lâm ve işâret eylemeniz bâbında.

Fi evâhir-i M sene 1168.

s.229/4

Selâtîn-i Cengiziyye'den Bergos Kazâsı'nda Pınarbaşı nâm karyede vâkı' çiftliğinde sâkin Nureddin sâbık büyük Kırım Giray'ı Sultân zîde uluvvühûya hüküm ki, Çorlu ve Bergos kazâlarında sâkin İbrâhîm Haseki nâm kimesnenin çiftliğin basup kendüsünü ve birkaç nefer adamlarını cerh ve ahâlinin ve duhterinin emvâl ve eşyâsını nehb ü gâret eyleyen eşkıyâdan birkaç gün mukaddem tazallüm-i hâli birle arz-ı hâl ve sen ki Sultân-ı mûmâ-ileyhsin senin eşkıya-yı merkûmeye tarafdarlık ve mûmâşât eylediğin arz-ı hâl-i mezbûrda zikr ve tasrîh olunmuşiken hilâfına haml ile yalnız bir arz-ı hâle mebnî hakkında olan iştikâ sâmi'a-i iltifât ve kabûle vaz' ve ilkâ olmamışidi. Ancak el-hâletü hâzihi bu def'a Der-sa'âdetime vürûd eyleyen arz u mahzarda adamların ve senin kaza-i mezbûrede ma'â bulunduğu zikr ve tasrîh olunmağla şikâyet sâbıkâyı te'yîd ve tasdik eyleyüp ve civâr saltanat-ı seniyyemde sülâle-i Cengiziyye'den kıyâm iden Selâtîn'in bu makûle harekât-ı reddiyede bulunmaları i'tibâr ve şânlarına îrâs-ı nakîse ve şirret ider hâlât-ı na-marziyyeden olduğuna binâ'en şimdiki hâlet hakkında olan irâcîf-i kîl ü kâlin def' ü ref' irâdesiyle olduğun mahalden kalkup Limni'ye varup anda bir müddet ikâmet eylemek lâzım gelmeğın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve Der-aliyyem'den mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühû ile irsâl olunmuştur imdi bu hılâlet senin bir saât mukaddem mahall-i me'mûra varman münâsib-i vakt ü hâl idüğü ma'lûmun oldukta ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh

ma'ıyyeti ile mu'accelen kalkup cezîre-i mezbûreye vüsûle musâra'at ve anda birkaç eyyâm-ı meks ve ârâm eyleyüp vüsûl-ı kıyâmını mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime tahrîr eylemek bâbında.

Fi evâhir-i M sene 1168.

Çiftliğinde kendü hâlinde ikâmet eylemek üzere afv ve itlâk için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 170.

s.229/5

Limni kâdısına ve Limni zâbiti () zîde kadrühûya hüküm ki, Selâtin-i Cengiziyye'den Nureddin sâbıkâ büyük Kırım Giray'ı Sultânın Limni Cezîresi'nde meks ü ikâmeti için başka emr-i şerîfim ısdâr ve Sultân-ı mûmâ-ileyhi bulunduğu mahalden alup Limni'ye nefy ve isâli için Der-aliyyem'den () zîde mecdühû mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmağla imdi Sultân-ı mûmâ-ileyh ta'yîn olunan mûmâ-ileyh mübâşir ile cezîre-i merkûmeye vusûlünde mûmâ-ileyhi cezîre-i mezbûrede meks ve ikâmet itdürüp muhâfaza ve muhâsesine ziyâde takayyüd ve ihtimâm ve emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden ve rehâvet ve tağrîrden be-gayet ihtirâz ve ittikâ-i tâmm eylemeniz bâbında.

Fi evâhir-i M 168.

Afv ve itlâkı için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş.sene 170.

s.230/1

Bergos kâdısı ile Kırım'a varınca vâkı' kuzât ve nüvvâb ve Bergos zâbiti ve mahall-i merkûme varınca yol üzerinde vâkı'bi'l-cümle zâbitân ve â'yân-ı vilâyete hüküm ki, Çorlu ve Bergos kazâlarında sâkin İbrâhîm Haseki kendü hâlinde iken çend rûz mukaddem fi'l-asl Kırımlı olup hâlâ ol havâlîde mutavattın Öteyüzlü Ebubekir Ağa nâm kimesne hevâdârlarıyla haseki merkûmı çiftliğinde basup kendüsünü ve birkaç nefer adamlarını cerh ve ehlinin ve kerîmesinin emvâl ü eşyasının nehb ü gârete tasaddî eyledikleri arz-ı hâl ile tazallüm-i hâl ve istirhâm olunmağdan nâşî eşyâ-yı menhûbenin şer'le icâb edenlerden tahsîli için egerçi başka emr-i şerîfim sâdır olup lâkin merkûm Ebubekir'in ehl u ıyâliyle havâlî-i merkûmeden tard ve tenkîdi mûcib def' u ref' ihtilâl-i memleket bulacağı zâhir ve aşîkâr olduğuna binâ'en ehl u ıyâliyle

merküm Ebubekir'in Kırım'a nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi siz ki Bergos kâdısı ve zâbiti mûmâ-ileyhimâsız merkümü ehl u ıyâliyle Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadrühûya teslim ve Kırım tarafına irsâl ve tesyîr ve siz ki sâ'ir-i mûmâ-ileyhimsiz menfi-i merküm ehl u ıyâliyle her kangınızın Kazâsı'na vâsıl olurlar ise muhâfazalarında takayyüd ve ihtimâm olunarak birbirinize îsâl ve cümlesinin selâmet ile Kırım'a îsâllerine bi'l-ittifâk sa'y ve dikkat ve mezîd ikdâm ve gayret ile hilâl-i tarîkde firârlarından be-gayet ittikâ ve mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyetin üzre merküm Bekir'i ve ehl u ıyâlini Kırım'a irsal ve hâlâ Kırım Hânı Arslan Giray Hân dâme't-me'âlihû tarafına teslim eylediğünü müş'ir sened ahzıyla Der-aliyyeme mû'âvedet eyleyüp ser-mû kusûr ve tevâniden gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 168.

s.230/2

Zağra-i atîk Kazâsı nâ'ibi ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki, Zağra-i atîk Kazâsı ahâlîsi Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp kazâ-i mezbûrdan olup ser-eşkiya on bir nefer şakîler ile zalemeden dört nefer kimesnelerin bundan akdem arz ve mahzar mücebince diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ve kal'a-bendleriychün iki kıta' evâmîr-i şerîfim sâdır olmuşiken itâ'at-i emr-i âli etmeyüp ve içlerinden ba'zıları birer takrîb ile itlâk itdürüp ba'zı mütegalibenin i'ânetiyle ferce bulup bu ana gelince kırktan mütecâviz kimesneleri bilâ-cürm katl ve nicelerinin ırzların hetk ve mâlların nehb ü gâret eylediklerinden gayrı Seyyid İbrâhîm Efendi ve kuzâtdan Sarı Kâdı-zâde Beytullah Efendi ve kayınpederi İsmâ'il Efendi dimekle ma'rûf kimesneleri dahi bi-gayr-i hakkın katl ve sağ kol alaybegisi sâbık Hâcî Ahmed'in karındaşı mecrûh ve â'yân ve zâbitân havflarından taşra çıkamayup ahvâlleri diğergün olduğun bildirüp ol-bâbda istid'âyı inâyet ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde mezkûrül-esâmî Zağra-i atîk Kazâsı sükkânından emr-i şerîfimle diyâr-ı ahara nefy ve ba'dehû ba-emr-i şerîf itlâk olunan Hâcî Hüseyinoğlu Mehemed Ağa ve Bıçakçoğlu İbrâhîm ve nefy ü kal'a-bend olunmaları bâbında bundan akdem haklarında evâmîr-i şerîfim sudûr bulan Alemdâr Ahmed ve Kara Mehemedoğlu Alemdâr Halil ve Kokarcalıoğlu İbrâhîm ve Uzun İbrâhîm ve Alişan ve Murtazaoğlu Ömer ve Ramazanoğlu Hasan ve Kalaycıoğlu İbiş ve Deli İsmâ'iloğlunun oğlu Mehemed ve İmâmoğlu Mustafa ve Karagöz Mehemed ve mâ'adâ rüfekâlarından Saka İbrâhîm ve Yonka Mustafa ve

Çatallıkayalı karyeli Hocaoğlu ve Mahmud ve Kürt Salih ve Saatçioğlu Ahmed nâm şakîler katl-i nüfûs ve envâ'i şekâvete cesâretleri sû'-i hâllerinden zikr u tasrîh olunduğu vech üzre ahâlî-i kazâ arz-ı hâl birle iştikâ ve istirhâm ve ocakdan bir zâbit nasb olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz etmekle kazâ-i mezbûre ocakdan bir zâbit nasb ve mezbûrlardan şer'a kal'a-bendi muktezâ olanları İnöz Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyetleri tafsîlen arz ve i'lâm ve te'dîbleri lâzım gelen erâzil u eşkıyanın te'dîb ve gûş-mâlleriyle fi-mâ ba'd şekâvete dâ'ir kat'â bir nesne zuhûr etmemek üzre kazâ-i mezbûrun hüsn-i nizâmı virilüp bilâ-cürm hilâf-ı şer' bir ferde mikdâr-ı zerre ta'addî olunmaktan kemâl-i tehâşî olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriyçün bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında.

Fi evâ'il-i S sene 1168.

Tekrâr kal'a-bendleri için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i R 168.

El-Hâc Hüseyinoğlu el-Hâc Mehemed ve Bıçakçioğlu İbrâhîm kendü hâllerinde ırlarıyla mukayyed ve şekâvetlerinden keff-i yed itmeleri şartıyla afv ve itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i C sene 168.

Mezkûrân Alemdâr Ahmed ve Saatçioğlu diğêr Ahmed'in itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i C 169.

Yeniçeri Ağası Mehemed Ağa i'lâmıyla bu defa' yalnız Karagöz Mehemed i'lâmı mücebince afv ve itlâk olunmuşdur. Fi evâ'il-i S sene 170.

s.230/3

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup mübâşeret ile Limni'ye me'mûr Ali zîde mecdühûya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin bu defa' vârid olan kâğıdında Limni Cezîresi'ne îsâline me'mûr olduğun Nureddin sâbık Kırım Giray'ı Sultan zîde uluvvühûnun Sakız Cezîresi'ne nefy ve ikametiyçün izn ü ruhsatı şâmil emr-i şerîfim sudûrı istid'â olunmuş. Sultân-ı mûmâ-ileyhin Limni Cezîresi'nde ikâmeti için şeref sudûr olan emr-i âlî-şânımdan sonra hân-ı celîlü'l-unvân cenâbının vurûd eyleyen tahrîrâtında Sultân-ı mûmâ-ileyhin yine Limni Cezîresi'nde meks ü ikâmeti tasrîh tenbîh olunmağla mukaddemâ sâdır olup yedine virilen emr-i şerîfim mücebince Sultân-ı mûmâ-ileyhi Limni Cezîresi'ne îsâli vusûlünü müş'ir sened ile Der-aliyyeme avdete isti'câl eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i S sene 1168.

Afv ve utlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 170.

s.230/4

Divân-ı humâyûnumda çâvuşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Bursa nâ'ibine hüküm ki,

Yanya sükkânından Ali Beg-zâde Ömer Beg demekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde durmayup Arnavud eşkiyâsını başına cem' ve nice ehl-i ırz kimesneleri rahnedâr ve leyl ü nehâr alet-i harbile gezüp ihtilâl-i memlekete bâ'is olduğundan gayrı mâl-ı cizyenin ve sâ'ir emvâl-i mîriyyenin cem'ü tahsiline külli mumâna'atı olduğu livâ-i mezbûr mutasarrıfı tarafından i'lâm ve mezbûr'l-yevm Asitâne'de meks ü arâm üzre olduğu ihbâr olunmağla merkûm bulunduğu mahalde ahz ve emvâl-i mîriyye tahsîl oluncaya dek Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çâvuşbaşı mûmâ-ileyhsin merkûmı ahz ve Divân-ı humâyûnum çâvuşlarından () çâvuş zîde kadrühû mübâşeretiyile Bursa'ya nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı menfiyyen Bursa'da meks ü ikâmet itdürüp emr-i şerîfim sâdir olmadıkça bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat ve cevâz göstermekden ve kusûr u tevânîden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve vusûlu çâvuş-ı mûmâ-ileyh ile i'lâm ve işâret olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdir olmuştur.

Fi evâ'il-i S sene 1168.

Çâvuş mübâşeretiyile vilâyetinde ikâmet eylemek şartıyla afv ve utlâkıçün emri yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ra sene 168.

s.231/1

Sili ve () nâhiyeleri nâ'iblerine ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kapan-ı dakîke zahâ'ir nakl iden sefâyîn rü'esâsından zümre-i yeniçeriyândan yetmiş bir cemâ'at neferâtından Silili Yusufoglu Mehemed ve Bahârî Ömer nâm ârîni re'isler süvâr oldukları sefinelerini bırakup Sili'ye râhî olup sefineleri sâhipleri yerlerine rü'esânın bana irsâl idüp lakin bırakup gitmedi sirâyet ider bir hâlde olup kal'abend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde-mecdühuya arzı ile istid'â ve ocakdan çâvuş mübâşeretiyile mezbûrân Mehemed ve Ömer re'isler Sili nâhiyesinde ve buldukları mahalde alâ eyyi hâlin serdâr ma'rifetiyile ahz ve mahbûsen mübâşir-i merkum teslîm ve muhâfaza için

mübâşir ma'iyetine kifâyet mikdârı mu'temed adamları ta'yîn ve ibreten li's-sâ'irîn Boğazkesen Kal'ası'na irsâl ve kal'abend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunı bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa dâme ulüvvuhu i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mezbûrlar bi-eyyi-hâl ahz ve kal'a-i merkumede kal'abend olunmaları emrim olmuştur.

Fi evâ'ili S sene 1168.

s.231/2

Yalakabad Kazâsı nâ'ibine ve Burusa Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Yalakabad Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdülbaki zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Yalakabad Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve re'âyâ ve berâyâ ve sâ'ir ahâlîleri bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûre tâbi' Lale Deresi nâm karyede mütemekkin Gregiloğlu Sarı Papas ve Çatalbaş nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup derûn-ı kazâda erâzil ve eşhâs ile fisk u fesâda cesâret ve Ümmet-i Muhammed'e ta'arruz ve kaza-i mezbûrun bazı mahallerinde katl-i nüfûs ve karye-i mezbûrede mütemekkin Mikosoğlu Yanni zimmîyi dahi bi-gayr-i hakkın katl eylediklerinden mâ'adâ etrâftan zuhûr iden sârik kîtâ'-i tarîk eşkiyâlarına refâkat ile yataklık itmeleriyle mesfûrların emn ü râhatları meslûb ve şerr ü mazarratlarından kazâmız ihtilâl ve el-yevm perâkende ve perîşân olmamız muhakkak olmağla mesfûrların Sarı Papas ve Çatalbaş nâm zimmîler nizâm-ı memleket ve emniyet-i fukâra ve ra'iyet için Burusa zindânında zindânbend ve kazâ-i mezbûrdan arz ve i'lâm olmadıkça itlâk olunmamak bâbında ahvâlimizi der-i devlet-medâra i'lâm idivir deyü ilhâh ve fi'l-hakîka hâl-i minvâl-i muharrer üzre olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ilmin muhît meczûmun olmağla vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 168.

Tecdîd olmuştur. Fi evâ'il-i R sene 1168.

s.231/3

Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Kastamonu Sancağı Mütesellimi İbrâhîm zîde kadrühü Sûdde-i sâ'adetime mektûb gönderüp livâ-i mezbûrda vâkı' Araç Kazâsı'na tâbî' Sarpuncalı nâm karye sâkinlerinden Beşiroğlu Seyyid Mahmud öteden berü kendü hâlinde olup bir ferde kendüden mutazarrır olmuş değil iken kazâ-i mezbûr nâ'ibi tama'-ı hâmindan garaz-i dünyeviyyesin icrâ için bazı kimesnelerin tahrik ve mu'âvenet ve nice ifk ü iftirâ-yı mutazammın kelimât ile refîki Maraz Hasan nâm kimesne ile Samsun Kal'asına kal'a-bendlerini hâvî eylediği i'lâm mücebince şer'an sâbit olan şekâvetleri tescil olunduktan sonra ıslâh-ı nefis için kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunmaları bâbında mütesellimi mûmâ-ileyhe hitâben sâdır olan emr-i şerîfimin tenfîz ü icrâsıyçün mezbûr Seyyid Mahmud mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve meclis-i şer'de cümle ahâlî hâzır olduğu hâlde su'âl olundukta her vechile hoşnûd olup merkûmun ehl-i ırz ve kendi hâliyle mukayyed bir hândân olduğu mütesellim-i mûmâ-ileyhin dahi ma'lûmı olduğundan hâline merhameten bu def'a afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına arz itmeğin mezbûr Seyyid Mahmud fimâ-ba'd kendi hâlinde olmak ve umûr-ı fukarâ ve re'âyaya karışmamak ve bundan böyle hakkında şikâyet olunur ise yalnız nefy ile iktifâ olunmayup muhkem hakkından gelmek şartıyla bu def'a merhameten ancak mezbûr Seyyid Mahmud afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.
Fi evâsıt-ı S sene 1168.

s.231/4

Rumili vâlisi vezîre ve silâhşor-ı hâssadan mukaddemâ mübâşir ta'yîn olunan Mîr İbrâhîm zîde mecdühû ve Kesriye Kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,
Sâbıkâ İlbasan Sancağı mutasarrıfı olup ba'zı metâlibân zımnında Kesriye Kal'asında kal'a-bend ve mahbûs olan emîrül-ümerâi'l-kirâm Ömer Paşa dâme't-me'aliye ma'zûr ve şâyeste-i merhamet olduğuna binâ'en afv ve ıtlâk olunmasını iki kıt'a memhûr arz-ı hâliyle istid'â ve istirhâm ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin şefkat ve merhamete sezâ ve perîşân hâlî reside-i hadd-i kusvâ olduğunu mübâşiri sen ki mûmâ-ileyhsin memhûr mektûbunla inhâ ve i'lâm itmekle mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimin mukaddemâ Delvine Sancâğı mutasarrıfı olduğu hâlde cibâyeti uhdesinde olan altmış yedi senesi Delvine Cizyesi mâlından Niğbolu ve Niş ve Bosna kılâ'ı muhâfazalarında olan Dergâh-ı

mu'allâm yeniçerilerinin altmış beş senesi mevâcibleriyçün beş kıt'a sebep-i tahrîr ahkâmı ile havâle olunan yigirmi iki bin seksen altı guruşu tamâmen edâ etmek şartıyla merhameten afv ve itlâk ve tahliye-i sebîl içün fermân-ı âlî sudûr eylemeğin sâdır olan fermân-ı âlî mücebince havâlât-ı mezkûreyi bilâ-kusûr sâliyânecilerine edâ ve teslîm ve sebep-i tahrîr ahkâmına zahriye itdirildikten sonra afv ve kal'adan itlâk ve sebîli tahliye olunmak üzre siz ki vezîr-i müşâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız size hitâben dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l Başdefterdârım olan Abdullâh Na'îli dâme uluvvühû i'lâm itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı S sene 168.

Cizye muhâsesine ilmûhaberi verilmiştir.

s.232/1 terkîn

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılığı pâyesiyle Edirne bostancıbaşısı el-Hâc Hüseyin dâme-mecdühuya ve Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahrûsa-i Edirne'de sâkin Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Ali zîde-kadrihünun sâbıka abd-i memlûkü olup Edirne'de hadîka-i hâssa-i bostanî tekâ'üdlerinden Acem Osmân dimekle ma'rûf kimesne müfsid ve muharrîk ve dâima kendi hâlinde olmayup ley ü nehâr hükkâmı kizb ü dürûğ ile iğfâl ve re'âya fukarâsını gamz ve dürlü dürlü müzevver da'vâlar ile bi-gayr-i hakkın fukarâyı tecrîm ve ehl-i ırzın dahi kendüye bend eylemek içün kizb ü dürûğ ile müttehem ve yed-i zulmünden re'âyâ fukarâsı mutazarrır olduklarından keyfiyyet-i diğergünlerini gelüp sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin birkaç def'a tazallüm-i hâl eylediklerinde mezbûrı getürdüp kendüye nasîhat ve tenbîh eylediğinde kat'â isgâ ve mütenebbih olmadığından mâ'adâ eşhâs u erâzil mütegalibesıyla ittifâk ve ulemâ-yı tahkîr ile mutazarrır olduklarını anlar dahi tarafına gelüp ifâde-i hâl ve mezbûrun şerr ü mazarratının üzerlerinden def'ini istihâ ve fi-nefsi'l-emr ba'zı eşhâs u erâzil ve sârik makûlesi tarafından ahz olunup te'dîp ve gûş-mâlleriyçün zâbitleri tarafına gönderdiğün mezbûr ma'iyyeti olan müfsidler ile huzûr-ı hükkâmıda hüsn-i hâllerine eşhâd ile tahlîs ile bazı erâzil tâ'ifesine nice gûne fesâdâta şürû' ve ahzlarıçün tarafından adam ta'yîn olundukta firâr ve mezbûrun hânesine varup ihfâ ve taleb olundukda mezkûr ketm ve ol vechile yedinden alınmak mümkün olmadığından erâzil ü eşkiyânın bir dürlü zabtı mümkün olmadığından gayrı leylen?

mu'âvenetleri olan müfsidler ile fesâda şürû' ve bazılarına tasallut eylediği mesmû'un oldukta mezkûrı yine getürdüp harekâta nâ-bercâ mübâşir olmadığı tekrâr tenbîh olundukta bir dürlü ısgâ itmeyüp şerr ü mazarratı müzdâd ve ol tarafda oldıkça ihtilâlinden hâlî olmayup te'dîb ü gûş-mâli terbiye-i vucûbiyet olmağla bu def'a edâ-i emr-i şerifimle te'dîb olunmamak lâzım gelir ise belde-i merkûmenin ihtilâline bâ'is ve re'âyâ fukarasına zulm u ta'addîsi hadden birûn olmağla mezbûrun yedinden belde-i merkûme fukarâsı tahlîs ve sâire mûcib-i ibret için Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına vâki'-i hâlî arz eylediğin ecilden sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzre mezbûr bulunduğü mahalde ahz ve Limni Kal'asında kal'a-bend olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 168.

Mezbûr fîmâ-ba'd kendi hâlinde olup erâzil ü eşhâs ile ülfet itmeyüp ve hükkâm nâ'iblerine varmayup ve umûr-ı belde ve ra'iyete karışmayup ve nâ-marzî harekette bulunmayup ancak kendi umûrıyla meşgûl olup ihtilâl-i nizâm-ı memleketi mûcib hareket ile kimesneyi tekdîr itmeyüp bundan sonra kendü hâlinde olmaz ise cezâsı tertîb olmak şartıyla bu def'a merhameten itlâkıyün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 168.

Fermân-ı âlî terkîn olunup emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı N sene 1168.

s.232/2

Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Karamürsel Nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki, Sen ki Karamürsel Nâhiyesi nâ'ibi mevlânâ Ali zîde-ilmühusun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûre mütemekkinlerinden ...Kosta veledi Vıraga ve Mihal veledi-i Kosta ve Dimitri veledi-i Panayot ve Todorri ... ve Anastaş veledi-i Kosta ve Dimitraki veledi-i Mihal ve Esteban veledi-i Hirosto ve sâ'ir mazbütü'l-esâmî meclis-i şer-i şerîfe varup karyeleri mütemekkinlerinden ga'ib-ani'l-meclis Ligori veledi-i Yanaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup karye-i mezbûre vasâtında karye-i mezbûreden Anastaş nâm zimmîyi bi-gayr-i hakkın başından nacak ile darb ve mecrûh ve tekrâr karye-i mezkûreden Saltâna nâm nasraniyyeyi dahi bi-gayr-i hakkın nacak ile darb ve mecrûh ve andan mâ'adâ Lebleci Seyyid Mehemmed ve Toma Ahmed nâm kimesnelere şöyle muhlîtâ ile şetm kıbel-i şer'den li-ecli't-terâfu' zâbiti ma'rifetiyle bi'd-defa'at fermân ve irsâl oldukda itâ'at-i şer' itmeyüp mesfûrun şirretinden ve bir

vechile emn ve sâlim olmayup mesfûr Ligori zimmînin şerrinden ve perâkende ve perişân eylediği zâhir ve nümâyân olmağla mesfûr li-ecli't-te'dîb ve ibreten li's-sâ'irîn Tersâne-i Âmire'mde küreğe vaz' olunmak bâbında vâki'-i hâli arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere bulduğun mahalde ahz ve vaz'-ı kürek olunmak için Tersâne-i Âmire'ye irsâliyçün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1168.

s.232/3

Kocaili Sancâğı mutasarrıfı İznikmid kâdisına İstanbul Gümrük Emîni İshak ve İznikmid yeniçeri zabıtine hüküm ki,

Medine-i Üsküdar'da Toygar Hamza Mahallesi ahâlisinden Mü'ezzin İbrâhîm ve el-Hâc Musa ve Mehemmed ve Ali ve el-Hâc Ali ve sâ'ir mazbûtü'l-esâmî müslimîn meclis-i şer' de Balçık kasabasından Mehemmed ve Kütahyalı Mustafa¹⁶⁵ nâm mürâhikden Üsküdarî sâkinelerinden Emine nâm hâtûn mukaddemâ rehn olmak üzere ta'arruz ve ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ve mezbûrânın hürri'l-asl oldukları zâhir ve i'lâm olunmağla sebilleri tahliye olunup mezbûre Emine ve kız karındaşı Aîşe mahalle-i mezbûrede bir takrîb ile kırk günden berü menzil iştirâ ve sâkinler olup lakin mechûlü'l-ahvâl olmağla mezbûrân Mehemmed ve Mustafa nâm mürâhikler için kölemizdir deyü mecâlis-i müte'addide de ikrâr ve ahara bey' murâd ve mazanne-i töhmet olmalarıyla bir dürlü emniyetimiz yokdur deyü muvâcehelerinde ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâc ile te'dîb olunmalarını iltimâs eylediklerin sâdır olan fermân-ı âlî-şânıma binâ'en Üsküdar Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde- ilmühuya i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince mezbûre Emine ve kız karındaşı Aîşe sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve İznikmid'e nefy ü iclâ ve siz ki mîr-i mîrân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek fermânım olmağın imdi sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûretân Emine ve kız karındaşı Aîşe'yi ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve İznikmid'e nefy ü iclâ eylesün ve sen ki mîr-i mîrân ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz vusûllerinde mezbûretân İznikmid'e menfiyyen ikâmet itdirüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1168.

¹⁶⁵ Mustafa mükerrer yazılmıştır.

s.232/4

Vize mütesellimi () zîde kadrühûya hüküm ki,
Kırımıyyü'l-asl ricâl-i Tatar'dan iken karîbü'l-ahdde Bergos kasabasında ihtiyâr-ı tavattun ve karâr ve bu takrîb ile ol havâlîde mukîm Selâtîn-i Cengiziyye'ye itbâ'en izhâr-ı fesâd ve şekâvete ısrar iden Tatar Ali nâm muharrik kendü hâlinde durmayup Selâtîn-i mûmâ-ileyhimin ba'zılarına ilticâ ve istinâd iddi'âsıyla müdâm etrâf-ı geşt ü güzâr ve envâ'i ekzûbe ictirâ'ıyla muhill-i nizâm-ı memlekete ve nice fesâd hudûsuna bâ'is harekât-ı reddiyyeye ictisâr eyledüğü ihbâr olunup merkûmun mahall-i merkumdan tard ve teb'îdi ile te'dîbî lâzime-i vakt ü hâli olmakdan nâşî müfsid-i mezbûr bulunduğu mahalden ahz ve hacedgân-ı Divân-ı humâyûnumda hâlâ mevkûfâtı ve Kırım Hânı Kapukethüdâsı olan es-Seyyid Selami zîde-mecdühû ma'rifetiyle mahbûsen vatan-ı aslîsi olan Kırım tarafına nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde mezbûr bulunduğu mahalde alâ- eyyî-hâlin ahz ve mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mahbûsen bir sa'at mukaddem Kırım tarafına nefy ü iclâ ve şerr ü mekrinden ol havâlî tathîr ve istisfâ olunup mikdâr-ı zerre kusûr ve tekâsülden be-gayet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 1168.

s.233/1

Bağdat muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Hüseyin zîde mecdühûya Kurna Kal'ası dizdârı() zîde hıfzühûya hüküm ki,
Sâbıkâ Bağdat muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Ahmed'in mukaddemâ ehl-i serhâdd ve ocak ricâli ile hüsn-i imtizâc itmeyüp tarîk-i caddeden udûl eyledüğü Der-alıyyeme inhâ ve ihbâr olunmağla te'dîb ü terbiyesi için ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Kemah Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında bundan akdem fermân-ı âlî sâdır olup Kemah Kal'ası Bağdat muhâfazasına mesâfe olup Kurna Kal'ası karîb olmağla mezkûr Ahmed mübâşir ma'rifetiyle Kurna Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunması bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın () irsâl olundu inşâallâhü te'âlâ vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şânım mücebinde sen ki muhafâza-i merkûmede yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyh zîde mecdühûsun merkûm Turnacıbaşı Ahmed'i mübâşir-i merkûm yedine teslîm ve kal'a-i merkûmeye îsâl sen ki dizdâr-ı merkûmsun vurûd

iden merkûm Ahmed'i dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs idüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır ve mücebince mektûb vârid olmadıkça itlâkından be-gayet hazer eylesüz deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa tarafından mühürlü mektûb verilmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı S sene 1168.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i L sene 168.

s.233/2

Hâssa-i bostancıbaşıya ve Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Medîne-i Üsküdar hâricinde vâkı' İbrâhîm Ağa Çâyırı Zâviyesi nâm mahalde sâkine Fatıma nâm hâtûn Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp yine mahall-i mezbûrda sâkin üvey babası hâssa hasekîlerinden Halil Haseki dimekle ma'rûf kimesne mezbûrenin yine hâssa hasekîlerinden kuşçu-ı sâbık babası müteveffâ Süleyman Ağa dimekle ma'rûf kimesneden müntakil emlâk-ı mevrûsunu ekl ü bel' ile itlâf eylediğinden mâ'adâ vâlidesi Zeyneb nâm hâtûn gaddâre ta'bîr olunur alât-ı câriha ile darb u cerh ve iki ellerinin parmaklarını kat' ve sâ'ir a'zâsını mecrûh ve ol vechile mükedderü'l-hâl oldukların bildirüp ol bâbda istid'a-i inâyet ve mezbûre Fatıma'nın vâlidesi olup bundan akdem vech-i âtî üzere lede'l-istikşâf ve'l-irâe mecrûha ve maktû'a oldığı zâhire olan Zeyneb bint-i Halil bin Abdülkerim nâm hâtûn tarafından zıkr ü hâlî husûsda vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye-i ârifân Mehemmed bin Halil ve Ahmed bin Abdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Emine bint-i Mustafa nâm hâtûn sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin tarafından müte'ayyin mübâşir ma'rifetiyle meclis-i şer'de müvekkile-i mezbûre mecrûhe Zeynep'in sâbıkâ zevci Halil bin Hüseyin mahzarında mezbûr Halil bundan mukaddem zevceteyni beynlerinde kâ'im anın medîne-i Üsküdâr hâricinde İbrâhîm Ağa zâviyesinde vâkı' menzil içinde dahve-i kübrâda gaddâre ta'bîr olunur alet-i câriha ile bi-gayr-i hakkın amden mü'vekkele-i mezbûre Zeynep'in sağ elinin hınsır ta'bîr olunur parmağının iki buçuk mafsalıdan bi'l-külliyeye kat' ve binsır ta'bîr olunur parmağının ikinci mafsalıdan bi'l-külliyeye kat' ve sebbâbe ta'bîr olunur parmağının nisf mafsalıdan bi'l-külliyeye kat' ve vustâ ta'bîr olunur parmağının dibinden cerh ü darb ve amel-mânde ve sol elinin tarâk ta'bîr olunur mahallinden ve sağ bileğinden iki mahalden darb ve cerh ve sağ tarafından çene başından ensesine varınca darb u cerh ve sol kulağının nisfından

yine ensesine varınca darb u cerh ve sâğ kulağının meme ta'bir olunur mahallini bi'l-külliyeye kat' ve başının depesinden iki mahalden darb u cerh ve sâğ omuzu başından ve sol bileğinden darb u cerh idüp el-hâletü hâzihi esâbi-i mezkûreye ve curûh-ı mezbûreye bür-i tâmm hâsıl olup zikr olunan vustâ parmağı ile sol eli cerh mezkûrdan nâşî şerr ve bi'l-külliyeye amel-mânde olup curûh-ı mezkûrenin eserleri kalmağla mûcibinî mezbûr Halil'den bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Halil cevâbında müvekkile-i mezbûre Zeyneb'i alet-i câriha mezkûr ile amden mâru'z-zikr mahallerden darb u cerhe ve kat' eylediğini ve mâru'z-zikr elin ve parmağın amel-mânde olduğunu ve curûh-ı mezkûreleri mezbûr Halil bi'l-cümle tav'an ikrâr ve i'tirâf eylemek husûs-ı merkûmunun mûcib-i şer'iiyesi hınsırın iki mafsalı için sülüsân diyet-i usba' murâd? ve nısfı için hükümet-i adl ve bınsırın iki mafsalı için yine sülüsân diyet-i usba' murâd? vustâyenin nısf mafsalı için yine hükümet ve amel-mânde olan vustâ parmak için diyet-i usba' murâd? ve bi'l-külliyeye amel-mânde olan eli için nısf diyet murâd? ve zikr olunan sâir eser-i curûhun bâkîleri için hükümet-i adl lâzım geldiğin Üsküdar Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmühû i'lâm etmeğin mezbûr Halil Haseki nâm kimesnenin cibilliyetinden mezkûr vâtanîyet-i asliyyesinde mermûz olan habâset ve mel'anet ve mefsedetine binâ'en mücerred celb-i mâl kasdıyla halîlesi olan Zeyneb bint-i Halil nâm hâtûn alet-i câriha ile mecrûh ve bi-dermân ve katline dahi cesâreti zâhir ve nümâyân olduğına binâ'en cezâsı tertîbi lâzım gelmişken el-hâletü hâzihi merkûmun diyâr-ı teb'ideden bir mahalde nefy ve mahbûs ile nefiyliğı ve ibreten li's-sâirîn mü'ebbed kal'a-bend olunmasını mecrûh-ı mezbûre iltimâs itmekle merkûm Halil Haseki zâbiti ma'rifetiyle Limni'ye mahbûsen irsâl ve vusûlünde Limni Kal'ası'nda muhkem habs ve mü'ebbeden kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak fermânım olmağın sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin mezkûrı ma'rifetinle mahbûsen kal'a-i mezkûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde katle bedel muhkem habs ve mü'ebbeden kal'a-bend eyleyüp iki sahlı fermân-ı âlî ile ıtlakıçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir tarikle ıtlak ve firarından hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Fi evâsıt-ı S sene 168.

Kal'abendi katle bedel olduğuna binâ'en derkenârı ve ıtlakıçün iki sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça kaydı derkenârı ve emri tahrîr olunmamak üzere sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince şerh verilmiştir.

Fi evâsıt-ı S sene 168.

Asitane ve havâlisine gelmeyüp vilâyeti olan Şumnu kazâsında meks ü ikâmet eylemek şartıyla afv ve ıtlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i N sene 170.

s.233/3

Rodos Cezîresi kâdîsına hüküm ki,

() nâm hâtûn Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mezbûrenin babası sâbıkâ Eyüp ustası Ali Usta nâm kimesne bundan akdem nâ-hemvâr hareketden nâşî altmış yedi senesi muharreminde sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Rodos Cezîresi'ne nefy olunup el-yevm kendü ve ıyâlinin ahvâlleri diğergün olduğun bildirüp afv ve ıtlâk olunmak bâbında istid'a-yı inâyet ve merkûm cezîre-i mezbûreden afv ve ıtlâk ve merhameten müceddeden ustalığı inâyet ve ihsânım olan emlâk-i humâyûnumdan olup Mudanya kurbunda vâkı'a merhûm ve mağfûru'n-lehâ Emine Sultan tâbe-serâhânın çiftliğine gelüp hizmet-i lâzimesiyle meşgûl ve umûrıyla mukayyed olmak üzere sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını hâssa-i bostancıbaşı olan Hüseyin dâme mecdühû i'lam itmeğın i'lâmı mücebince çiftlik-i mezkûre gelüp anda hizmet-i lâzimesiyle meşgûl ve umûrıyla mukayyed olmak üzere bu def'a merhameten afv ve i'lâm ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 168.

s.233/4

Burusa nâ'ibine hüküm ki,

Kite'den Burusa'da menfiyyen ikâmet üzere olan Hâcî Cafer nâm kimesnenin Üsküdar'da vâkı' hânesinde ikâmet eylemek şartıyla sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde Üsküdar'da olan hânesinde meks ü ikâmet eylemek şartıyla kayd nefyinden merkûmun sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 168.

Mezbûr Asitâne-i sa'âdet'de olan hânesine gelüp ikâmet ve Divân-ı humâyûn kalemin[de] hizmet-i lâzimesine kıyâm itmek ve dikkat eylemek ... izn-i humâyûnı müş'ir emr-i şerîfim yazılmışdır. [Fi evâsıt-ı S sene 168]

s.234/1

Çerkeş kâdisına Sivas Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Çerkeş Kâdisı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp emîrû'l-ümerâi'l-kirâm ber-vech-i mâlikâne Kengiri Sancâğı Mutasarrıfı Seyyid Süleyman dâme ikbâlehuya hitâben sâdır olan fermân-ı âlî taraf-ı Devlet-i aliyyemden ta'yîn olunan Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Mustafa zîde mecdühû ile Ali Çâvuş mübâşeretleriyle vurûd ve imtisâlen leh mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh nefise-i Çerkeş Kazâsı'na nüzûl ve huzûrlarında akd olunan meclis-i şer'-i enveride kasaba-i mezbûre ve kazâ kurâsı ahâlîlerinden olup ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ ve berâya bi-ecme'ihim meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda yine kasaba-i mezbûre ve kurâ-i mezbûre ahâlîlerinden olup şekâvetleri sebebiyle li-eclî'te'dîb Seddü'l-bahr ve Kengiri kal'alarına bundan akdem bâ fermân-ı âlî kal'a-bend ve salâh-ı hâlleri zâhir olmak ümidiyle kendü hâllerinde olup umûr-ı inâsa karışmamak ve fesâd u şekâvetden keff-i yed itmek üzre ıtlâk olunan Alişanoğlu Kör Hasan ve Hızır İsmâ'il ve Mısırlı Alemdâr Osmân ve Şabanoğlu Mehemed ve sâ'ir rüfekâlarından cerîdede mastûrû'l-esâmî kırk iki nefer şekâvet-pîşe birbirleriyle yekdil ve hırâsetde sînelerinde tabi'atlarında merkûz olan fesâhat-i habâsete tasaddî ve nice ehl-i ırzın ırz ve mâllarına ta'arruz ve ebnâ-i sebîl ve sükkân-ı memlekete îsâl-i mazarrat ve hilâf-ı şurût-ı ta'ahhüd harekât-ı nâ sezaya cesâret ve ta'addîleri men'ü def' olunmak bâbında bi'l-ittifâk mahzar ve i'lâm ile der-i devlet-medârıma ifâde ve istirhâm eylediklerinde rahmen li'l-fukarâ mezbûrlar ahz ve erbâb-ı tüccardan ihtilâs eyledikleri ba'de's-sübût ihkâk-ı hak ve nezirleri olan beş yüz gurus kendülerinden tahsîl olunup Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında mîr-i mîrân ve mübâşirân-ı mûmâ-ileyhime hitâbe evâmir-i aliyyem sâdır olmağın el-hâletü hâzihi mezbûrların evlâd u ıyâllerine merhameten fimâ-ba'd kendü hâllerinde olup erbâb-ı tüccardan olan da'vâcılarını ile murâfa'a ve üzerlerine şer'an sâbit olan hukûk-ı iddiâyâ ta'ahhüd ve ashâb-ı hukûk dahi râziler olup ba'de-zîn ebnâ-i sebîle ve sükkân-ı memlekete ve efrâd-ı âferîdeden ferd-i vâhide ta'addî itmemek ve ehl-i ırzın ağrâz ve emvaline ta'arruz itmemek ve merhûm ve mağfûru'n-leh Gâzî Sultân Murad Hân tâbeserâhûn kasaba-i mezbûrede vâkî' evkâf umûrına müdâhale itmemek ve'l-hâsıl kendü umûrlarından gayrı bir umûra karışmayup vechen mine'l-vücûh hilâf-ı şer'a ve mugâyir-i kânûna nâ-marzî harekât-ı nâ-sezâda bulunmamak üzre ta'ahhüd ve eger hilâfî zuhûr ider ise nezri evveli za'fıyla kabûl idüp yed ve lisanlarından emniyet olur ise cürmleri afv ve ıtlâk olunmaları matlubumuzdur didiklerinde gibbe's-sû'al

mezbûrlar cevâbında fîmâ-ba'd umûr-ı nâse karışmayup erbâb-ı tüccârdan dâ'vâcılarımız ile murâfa' ve üzerlerimize şer'an sâbit olan hukûkî edâ ideriz deyü sâlifü'l-beyân töhmet-i sâbıkâların ikrâr ve nâdim oldukları hâlde istiğfâr ve ba'de'l-yevm şurût-ı mezkûrenin hilâfı bizlerden ve sâ'ir rüfekâmızdan olan kırk iki neferden zuhûr ider ise taraf-ı mîriyye nezr-i sâbıkamız za'fıyla bizlerden tahsîl olunsun deyü takrîr-i meşrûhları cihet-i şer'iyeye olunup Başmuhâsebe defterlerine kayd için tevsîk olunmağla mezbûrûnun cürmleri afv ve kal'a-i mezkûreden ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkî' hâlî bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden iki kıt'a virilen nezr-i mahzar Başmuhâsebe'ye kayd olunmağla vech-i meşrûh üzere şurût-ı mezkûre ile ıtlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1168.

s.234/2

Mısır vâlisine ve kâdîsına hüküm ki,

Fatıma nâm hâtûn Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp zevcî olan el-Hâc Hüseyin nâm kimesne hazînedâr-ı enderûn sâbıkının kahvecisi olmağla sâdır olan emr-i şerîfimle hâlâ Mısır'da ikâmet üzre olup bu tarafda bunun ahvâlî diğergün olduğın bildirüp afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın fîmâ-ba'd Asitane'ye gelmemek şartıyla vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâk olunmak emrim olmuştur deyü yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 168.

s.235/1

Anadolu Vâlisine () kâdîsına ve Boyalı kazâsı nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Boyalı kazâsı mevlânâ Mehemed zîde ilmühû gelüp mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Boyalı kazâsı niyâbeti için bin yüz altmış () senesinde ol tarafa vardıkda yine kazâ-i mezbûre tâbi' Susuz nâm karye sâkinlerinden eşkıyâ ve mütegalibeden Mü'ezzinoğlu Mehemed nâm hevâsına tâbi' rüfekâlarıyla tecemmu' ve kazâ-i mezbûre bunun vardığı gün şütûm-ı galîza ile şetm iderek üzerlerine hücûm ve yanında mevcûd yüz yigirmi beş guruşluk altûn ve sâir mahlût nakd akçesiyle yigirmi beş kıymetlü sîmpendol sâ'atini ve yedinde olan zabt-ı mürâselesini cebren ve kahren ahz ve mürâsele-i şer'iyeye-i kendü hevâdârı yanına virüp ziyâde gadr ve ta'addî

eylediklerinden mâ'adâ şakî-i mezbûrun bu makûle fesâd adet-i müstemirresi olduğundan kazâ-i mezbûr fukarâsına ve sâire dâ'imâ cevr ü eziyyetden nâşî bundan akdem keyfiyyet-i ahvâli i'lâm olundıkda Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendiyçün emr-i şerîfim sâdır olmuş iken mezbûr bundan sonra kendü hâlinde olup ve re'âyâdan bir ferde mikdâr-ı zerre ta'addî ve rencide eylememen ve fîmâ-ba'd dahi şikâyet olunmak lâzım gelür ise bilâ-tevakkuf ahz ve kal'a-bend ve belki cezâsı tertîb olunmak şartıyla itlâk olmuş iken yine memnû'olmayup yevmen fe yevmen şekâveti ziyâde olduğun bildirüp sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görülüp icrâsı hak olundıktan sonra mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı humâyûnda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundıkda ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim verildiği mukayyed olmağın mezbûr ile mahallinde şer'le murâfa'a ve zimmetinde sâbit olan hakkı tahsîl olundıktan sonra mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince Kütahya Kal'asında kal'a-bend ve keyfiyyet-i arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 168.

Mezbûrun mübâşir ma'rifetiyle Asitâne'ye ihzârıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı R sene 1168.

Itlâk için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i M sene 1170.

235/2

İpsala nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid Salih zîde ilmühû südde-i sa'âdetime mektûb göndeürp medîne-i İpsala sükkânından sâbıkâ mahkeme kâtibi olan Mollâ Ahmed dimekle ma'rûf kimesne sâbıkâ kazâ-i mezbûre nâ'ibinin niyâbeti vaktinde Boşnak İbrâhîm Beşe dimekle meşhûr kimesneyi ba'zı da'vâlarından serdâr-ı haps itdürüp kendüsü Asitane-i sa'âdetime râhî ve elli günden mütecâviz meks ve ol tarafa vardıkda murâfa'aya talep olunmayup günâ gün ihtilâle bâ'is olduğundan gayrı mezbûr Ahmed medîne-i mezbûrede â'yândan İsmâ'il Ağa dimekle ma'rûf kimesneden hilâf-ı inhâ ve nefy olunmasıyçün emr-i âlî ısdâr ve ihtilâlî azîmeye bâdî olup merkûm İsmâ'il'in evzâ' ve etvârından cümle ahâlî hoşnûd ve razılar olup hüsn-i zindegânesi olmağla merkûmun hakkında mezbûrun teşekkîsi ifk ü iftirâ olduğu medîne-i mezbûrede sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yâ ve eşrâf ve re'âyâ ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'de ihbâr ve vâki'-i hâli mahzar ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi bi'l-iltimâs arz-ı hâl ider vefk-i ecilden mezbûr İsmâ'il Ağa kendü hâlinde ve

fukarâ-yı ra'yyet bir-vecihle râzî ve şükrân üzre olduğu i'lâm olunmağla vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâk sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fi evâhir-i S sene 1168.

235/3

Akçekızanlık Nâ'ibine hüküm ki,

Ahmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bu zümre-i silahdârân ocağı emekdârlarından her vechile merhamete şâyeste ve bi-kazâillâhi te'âlâ on iki ehl-i ıyâlinden dûr olduğun bildürüp mezkûr Ahmed'in ahvâli tefahhus olundukda zümre-i silahdâr ocağı neferâtından Akçekızanlık sâkinlerinden olup ehl-i ırz ve kendü hâlinde ve bir ferde kendüden mutazarrır değil iken kasaba-i mezbûr sükkânından bundan akdem ba'zı kimesneler bâ emr-i âli diyâr-ı ahire nefy ü iclâ olundukda merkûmun ile mezbûr dahi müttefikdir deyü ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler ifk ü iftirâ itmeğın ve diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunup ahvâli diğer-gûn olmağla mezbûr Ahmed minba'd umûr-ı vilâyete karışmamak üzre cürmi afv ve sebîli tahliye ve vatan-ı asliyyesinde sâkin olmak üzre ıtlâk olunması bâbında istid'â-yı merhamet eyledüğün iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ silahdâr ağası olan Abdi dâme mecdühü i'lâm itmeğın mezbûr fîmâ-ba'd kendü hâliyle vilâyette sâkin olup umûr-ı beldeye karışmamak ve bir ferde ta'addî eylememek ve bundan sonra dahi kendüden teşekkî olunur ise bilâ emân cezâ-yı sezâsı eczâ olunmak şartıyla i'lâmı mücebince afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1168.

235/4

Özi vâlisine ve Silistre nâ'ibine ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Medîne-i Silistre varoşunda mütemmekkin Istabl-ı Âmire oluna gelen Voynugan re'âyâsı bi-ecme'ihim meclis-i şer' varup bunlar üzerlerine lâzım gelen mâl-ı maktû'ları ve hizmetleri edâ eylediklerinden sonra bâ-hatt-ı humâyun-ı şevket-makrûn tekâlif cümlesinden mu'âf ve müsellemler olup tekâlif-i sâire talebiyle rencîde olunmaları iktizâ etmez iken varoş kethüdâsı Adem oğlu Yorgi nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mu'afiyetlerinin hilâf-ı cem'-i varoş keferelerini vârid olan tekâliflerinden voynugan re'âyâlarından dahi tahmîl ve cebren der-zincir itdürdüp

tahsîl ve sâ'ir gûnâ gûn bid'at teklifler ile rencîde ve ta'addîden hâlî olunduğı ecilden tâkat getüremeyüp perâkende ve perişân ve mâl-ı mîrinin ta'tiline külliyyen bâdî ve bâ'is olmağla mesfûrun şerr ü mazarratı üzerlerinde def'ü ref' ve ıslâh-ı nefis için Tulça Kal'ası'na kal'a-bend olunması bâbında sen arz ve Istabl-ı Âmiremden kayıkçı () ta'yîn ve re'âyânın üzerlerinden ta'addî ve rencidesi def' için ıslâh-ı nefis idince Tulça Kal'ası'na kal'a-bend olunması için emr-i şerîf sudûrunı hâlâ rikâb-ı humâyûnda mir-ahûr-ı evvelim olan Mehemmed Sadık dâme mecdühû dahi i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mesfûr kal'a-i mezkûrede kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1168.

Hilâfına emir virilmemek tecdîd olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince tecdîd olunmuşdur.

Fi evâ'il-i Ra 168.

236/1

Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bergos Nâ'ibi Nevlânâ el-Hâc Osmân zîde ilmühûsun mektûb gönderüp civârında vâkı' Çorlu kasabası sükkânından Hâcî Hüseyin nâm kimesne bâ-emr-i âlî Tulça'ya gider iken medîne-i Bergos meclis-i şer'a varup ba'zı ashâb-ı agrâzın hilâf-ı inhâ arz-ı hâllerine binâ'en Tulça Kal'ası'nda kal'a-bend için emr-i şerîf sâdır ve gadr ü hayf itmeleriyle keyfiyyet hâlî ahâlî-i kazâdan sû'al ve cürmî afv olunmak ricâsına der-i devlet medara i'lâm matlûbumdur didikde medîne-i mezbûre ve kurâsında sâkin olup meclis-i şer'den? mevcûd ulemâ ve sulehâ ve a'yân ve eşrâf ve sâir sikât-ı sahîhu'l-kelimât cemm'î ğafîr ve cemm'î kesîr bî-garaz müslimîn-i mezbûr ondan berü kendü hâlînde mazluma mu'în ve zâlîme mühîn ve umûr-ı mühimme-i mîriyyenin tekmîline mesâ'î ve fukarâ ve ibâdullahın alâ kadri't-tâka sıyânetine bezl-i ma'zûr ve hükkâmı şer'-i itâ'at ve inkıyâd üzre olup bu husûsda gadr-ı azîm olunduğı cümlemizin ma'lûmı olmağın cürmî afv ve sebîli tahliye olunmağâ şâyândır deyü her biri alâ tarîki'l-nihâde izbâr ve fi'l-hakîka mezbûrun evsâf ve hamîdesi vech-i muharrer üzre olduğına mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmî muhît ve cürmî afv ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâkı'-i hâlî bi'l-iltimâs arz itmeğın mezbûr fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup ve fukarâyı ra'iyete ta'addîden kifâyed eylemen ve bundan sonra dahi yine kendü hâlînde olmayup fukarâyı ra'iyete ta'addîsiye cesâret

ve sâkinleri dahi ref'-i ruk'a zarâ'at iderler ise bilâ-emân tertîb-i cezâ olunmak şartıyla vilâyete varmamak üzere bu def'a merhameten afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S.sene 168

Mezbûr Hâcî Hüseyin hüsn-hâlini müş'ir kâdîsı arz itmekle bundan böyle kendi hâlinde olunmak ve vilâyete karu[şmayup] hânesinde ikâmet eylemen üzere müceddeden afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i R sene 168.

236/2

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mehemmed nâm kimesne ile Hadice nâm hâtûn gelüp bunların oğulları zümre-i cebeciyândan beşinci bölüğün neferâtından Akkirmâni Halil ve Bolulu Ahmed nâm kimesnelerin te'dîbleri muktezî sû'-i hareketleri zuhûr eylemekden nâşî ıslâh-ı nefis için bundan akdem bâ emr-i âlî Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâlleri diğergün oldukların bildürüp ol bâbda istid'â-yı merhamet ve mezbûrânın oğulları merkûmân Akkirmâni Halil ve Bolulu Ahmed zümre-i cebeciyândan beşinci bölüğün neferâtından olup te'dîbleri muktezî işâretleri zuhûr itmekle bundan akdem Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşlar idi ıslâh-ı nefis eylediklerini baba ve vâlideleri mezbûrân ihbâr ile itlâklarını istirhâm itmeleriyle bundan böyle kendü hâllerinde olmak şartıyla itlâklarıyçün emr-i şerîfim sudûrını hâlâ cebecibaşı olan Abdullâh nâm muhabbet-i i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve bundan sonra ahz olunurlar ise haklarından gelinmek şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 168.

236/3

Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allam kapucıbaşılığı pâyesiyle hâlâ Edirne bostancıbaşısı olan el-Hâc Hüseyin dâme mecdühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp mahmiye-i Edirne'de sâkin dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden zâim Ali zîde kadrühûnun mukaddemâ abd-ı memlûku olup yine mahmiye-i Edirne sükkânından Edirne'de hadîka-i hassa bostanı tekâ'üdlerinden ahâlî ve ra'ıyyeti envâ'i ta'addiyât ile tekdîr ve ta'cîz ve dâimâ

hükkâm yanlarına varup fukarâyı bi-gayr-i hak gamz ve tecrîmi adet-i müstemirresi olan Acem Osmân dimekle meşhur kimesne adet-i me'lûfesi üzre tahrîk ve fesâd ile ahâlî-i beldeyi ızrâr ve fukarâ-yı ra'iyyeti nice dürlü ifk ü iftirâ ile gamz ve tekdîr ve her-bâr gürûh-ı erâzil ü eşhâs ile ülfet ve birbirlerine muâ'venet iderek envâ'î fesâdât icrâ ve ulemâyı tahkîr ve gürûh-ı ehl-i ırzı dahi birer gûne mevâdd isnâdıyla ta'cîz ve bî-huzûr ve ihtilâl-ı nizâm-ı beldeyi mûcib-i habâset ve mel'anetden hâli olmayıp mezkûrun kendü mazarratından ahâlî-i belde-i merkûme emn ü râhatları olmadığını bostancıbaşı mûmâ-ileyh tarafına birkaç def'a gelip ihbâr ve zâhir olan şerr ü mazarratı. üzerlerinde men' ü def' olunmak üzre tazallüm-i hâl eylediklerine binâ'en mezkûrı getürdüp nush u bend zımnında kendü hâlinde olup ef'âl-i kabîhadan keff-i yed eylemek üzre ba'de't-tenbîh mütenebbih olmayup evvelkiden ziyâde fesâd ve mel'anete tasaddî ve tekrâr tenbhîb olundukda yine memnû' ve mütenebbih olmayup habâset ve mel'aneti müzdâd ve te'dîb ve gûşmalı lâzime-i hâlden olduğu bundan akdem i'lâm olundukda ahâlî-i belde-i mezkûre mezbûrun şerr ü mazarratından tahlîs ve sâ'ire mûcib-i ibret için Limni Kal'ası'na kal'a-bendiyçün sâdir olan emr-i şerîfim mûcebince mûmâ-ileyh tarafına ahz ve kal'a-i mezbûreye ba'de'l-irsâl ıyâl ü evlâdı mûmâ-ileyhe gelip hâl-i diğergünlerini ifâde birle tazallüm ve bundan böyle kimesneyi bir dürlü ta'addî ve tekdîr itmeyüp ve nâ-bercâ hareketde olunmayup kendü hâlinde olmak üzre hallerine merhameten afv ve ıtlâk için emr-i şerîf ihsân olunmasını niyâz ve istid'â-yı inâyet eylediklerin mûmâ-ileyhe inhâ ve merhameten mezbûr Osmân fîmâ-ba'd kendi hâlinde olup bundan sonra erâzil ü eşhâs ile ülfet etmeyüp ve hükkâm yanlarına varmayup ve umûr-ı ahâlî-i belde ve ra'iyete karışmayup ve bir dürlü fukarâyı bi-gayrı hakkın gamz ve tecrîm misüllü hâlet-i nâ-marzîyede olunmayup ancak kendü umûrıyla meşgûl olup vechen mine'l-vücûh ihtilâl-i nizâm-ı memleketi mûcib-i hâlet ile bir ferdi müte'ezzî ve tekdîr itmeyüp bundan sonra yine kendü hâlinde olmayup ahâlî-i su'-i hareket ve fesâdı zuhûr itmemek ihtimâm olur ise ahz ve sâire mûceb-i ibret için bilâ-emân cezâsı tertîb olunmak şartıyla bu def'a ıyâl ü evlâdına merhameten cerâyim-i güzeşte afv ve şurût-ı mezkûre ile kal'a-i merkûmeden ıtlâkiyçün emr-i şerîfim ricâ eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere şurût-ı mezkûre üzre bu def'a merhameten afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 168.

236/4

Ber-vech-i mâlikâne Malatya Sancağı Mutasarrıfı Seyyid Süleyman dâme ikbâlehuya Malatya kâdîsına hüküm ki,

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Malatya sâkinlerinden Harircioğlu Bekir ve oğulları Mustafa ve Hüseyin ve Zabıçioğlu Yusuf ve oğulları Süleyman ve Hüseyin ve Hâcı Haliloğlu Halil ve Şecaaddin nâm kimesneler hevâlarına tâbi'birkaç erâzil ile yek-dil ve yek-cihet bin yüz altmış () senesinde kazâ-i mezbûr ahâlîsinden ehl-i ırz zümresinden Recep oğlu () nâm kimesnenin ıyâline fi'l-i şenî' kasdıyla gice ile hânesin basup ve sübaşı () nâm kimesnenin dahi şâbb-ı emred oğlunu ahz ve hetk-i ırz ve Tiryâki Mehemed nâm kimesneyi dahi bi-gayr-ı hakkın katl idüp bu vecihle fesâd u isyânları bî-nihâye olmağdan nâşî vilâyetin nizâmı muhtell ve müşevveş olmağla nizâmen li'l-bilâd ve irâheten li'l-ibâd mezbûrlar ahz ü şer'le görilüp ihkâk-ı hak olunduktan sonra ıslâh-ı nefis için diyâr-ı ahire nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına ahâlînin mahzarlarına binâ'en vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden mezbûrdan ahz ü şer'le görilüp madde-i katl üzerlerine sâbit olur ise ihkâk-ı hak olunduktan sonra diyâr-ı ahire nefy ü iclâ olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1168.

237/1

Filibe mollâsına ve Dimetoka kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Ahmed ve Mehemed nâm kimesneler Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Dimetoka sâkinlerinden sâbıkâ Dimetoka cizyedârı olan bunların babaları Abdi nâm kimesne bundan akdem kendü hâlinde olmayup fukarânın adem-i emn ü rahatlarına bâdîdir deyü Köseoğlu nâm kimesne ile ma'an bâ-emr-i âlî Filibe'ye nefy ü iclâ olunup babaları mezbûr Abdi'nin tâ diğer-gün ve ıyâl ü evlâdları perîşân olduğun bildirüp hâllerine merhameten babaları mezbûrun cürmi afv ve ıtlâk olunması bâbında istid'â-yı inâyet ve mezbûr cizyedâr Abdi'nin mîrî zimmeti var mıdır i'lâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen aklâmdan zimmeti su'âl olunduktan ancak altmış altı ve altmış yedi seneleri Dimetoka Cizyesi mâlından iki bin altı yüz elli sekiz akçe zimmeti olduğu Cizye Muhâsbesi'nden ve bundan mâ'adâ zimmeti kaydı bulunmadığı Başmuhâsebe ve aklâm-ı sâireden der-kenâr olduğun bi'l-fi'l Başdefterdârım Abdullâh nâ'ili dâme uluvvühü i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince cânib-i mîriye olan

deynini bi't-tamam edâ eyledikten sonra fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve umûr-ı vilâyete karışmamak ve fukarâ-yı ra'iyete ta'addî etmemen ve bundan böyle hakkında teşekkî olunur ise yalnız nefy ile iktifâ olunmayup vech-i âhir ile te'dîb olunmak şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 168.

237/2

Sivas Vâlisi vezîre İskilip ve () kâdîlarına ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki, İskilip kazâsı muzâfâtından Fevke't-tarik nâhiyesi nâ'ibi Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûre tâbi' Kilkuyu nâm karyesinin sübaşısı Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesne karye-i mezbûrenin cemm'i ğafir ve cemm'i kesîr bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup karye-i mezbûre havâss-ı humâyûnum mülhâkatından ve ber-vech-i mâlikâne hassa-i silahşorlarımdan Abaza Mehemed ve Ahmed zîde mecdühûmânın uhdelinde olup İskilip sâkinlerinden zalîme ve mütegalibeden İkizoğlu Genç Mehemed ve Değirmencioğlu Ahmed ve Alioğlu Mustafa dimekle ma'rûf kimesneler karye-i mezbûreye gelüp herbirlerinden fuzûlî ve bî-gayrı hakkın bin yüz altmış () senesinden berü otuzar kırkar ve yüzer guruşların aldıklarından sonra beş re's at ve sekiz re's kısarak ve dokuz adet katırların hilâf-ı [şer'i] şerifden ahz eylediklerinden sonra karye-i mezbûrede sâkin Ahmed ve Hamzaoğlu Ömer ve Osmân Koç nâm kimesnelerin hânelerin basup emvâl ü erzâkların nehb ü gâret ve mezbûr Osmân'ı mecrûh ve bi'l-cümle dört bin guruşdan mütecâviz emvâl ve eşyâların nehb ü gâret etmeleriyle mezbûr Genç Mehemed ve Değirmencioğlu Ahmed ve Alioğlu Mustafa İskilip sükkânından olup bir dürlü mükâvemete mümkün olmamağla mezbûrların hilâf-ı şer'i şerifden ahz eyledikleri emvâl ü eşyâ ve devâb ve mevâşî ashâbına ba'de'l-istirdâd ihkâk-ı hak olunduktan sonra ıslâh-ı nefis idinceye değin Samsun Kal'as'na kal'a-bend olunmaları bâbında hüküm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâki' hâlî bi'l-iltimâs arz eyledüğü ecilden bâlâda mezkûrül-esâmi İskilip sükkânından İkizoğlu Genç Mehemed ve Değirmencioğlu Ahmed ve Alioğlu Mustafa nâm kimesneler İskilip Kazâsı muzâfâtından Fevke't-tarik nâhiyesine tâbi' hassa-i silahşorlarımdan Abaza Mehemed ve Ahmed'in mâlikâne uhdelinde olan Kilkuyu nâm karyeye varup zikr ü tasrîh olunduğı vech üzre ahâlî-i karyeden cebren dört bin guruşdan mütecâviz emvâl ü eşyâlarından ahz ve tahsîl eylediklerini nâhiye-i

mezbûre nâ'ibi mûmâ-ileyhe i'lâm ve karye-i mezbûre ahâlîleri mahzar itmeleriyle üç nefer mezbûrlar ocak tarafından mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalden huzûr-ı şer'a ihzâr ve bi'l-muvâcehe ashâb-ı hukûkun hakkı şer'an sâbit olur ise ba'de's-sübût istirdâd olunduktan sonra li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmelerin i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 1168.

237/3

Sâbıkâ Sarây-ı Atîk teberdârlarından Hâcî Abdi zîde kadrühûya hüküm ki,
Sen bundan akdem seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyyi ve's-sa'âdat-ı vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın kahvecibaşılığı hizmetinde iken bî-kazâ illahu-te'alâ ocakdan ihrâç ve diyâr-âhere nefy ü iclâ ve sinîn-i vâfereden berü mihnet-dîde ve gurbete zede olduğunu arz-ı hâlinle inhâ ve merhameten afv ve ıtlâk ve sebîlin tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre ıtlâk ve sebîlin tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 1168.

238/1

Benefşe Kal'ası dizdârına hüküm ki,
İnebahtı Sancâğı çeribaşısı zîde kadrühû gelüp bu kendü hâlinde ve Asitane-i sa'âdetimde mîrî tahsildârı olan Süleyman dimekle ma'rûf kimesneye tahsîl olunan mîrîyi teslim ve ba'zı umûr için Asitane-i sa'âdetime geldikde Badracık Voyvodası () nâm kimesnenin buna garaz-i dünyeviyesi olduğundan icrâ-yı garaz için altı aydan mütecâviz ma'zûl nâ'ibden aldığı arz ile gûnâ-gûn ifk ü iftirâ ile merkûm Ali ile Derviş Ağa dimekle ma'rûf kimesneyi Benefşe Kal'ası'na bâ-emr-i âlî kal'a-bend ve merkûm Ali'nin ahvâli diğer-gûn olduğun bildirüp merkûm Ali'nin cürmî afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ eyledüğün ecilden mahzar fimâ-ba'd umûr-ı memlekete ve ahvâl-i ahâlî ve re'âyâyâ karışmayup kendü hâlinde olmak ve bundan sonra dahi kendüden teşekkî olunur ise cezâ-yı sezâsı icrâ olunmak şartıyla ıtlâk için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 168.

238/2

Burusa kazâsı nâ'ibine ve Yanya nâ'ibine hüküm ki,
Yanya kazâsı sâkinlerinden erbâb-ı tımârdan Ali Beg-zâde Ömer Beg dimekle ma'rûf kimesne gelüp bu kendü hâlinde olup ba'zı umûrını rû'yet için Asitâne-i sa'âdet'ime gelüp kendü hâlinde iken Yanya Sancâğı mutasarrıfı emîrül-ümerâi'l-kirâm Mustafa dâme ikbâlehunun buna garaz-i dünyeviyesi olmağdan nâşî gûnâ-gûn ifk ü iftirâ mutazammın mevâd isnâdıyla arz ve Burusa'ya nefy olunmak üzere bundan akdem emri şerîf sâdır ve mağdûr olduğun bildürüp afv ve ıtlâk olunmak bâbında emri şerîfim ricâ itmeğın çâvûş mübâşeretiyile vilâyetde ikâmet eylemek şartıyla afv ve ıtlâk olunmak fermânım mezbûr Burusa'da nefyden ıtlâk ve ta'yîn olunan çâvûş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Yanya'ya irsâl ve sen ki Yanya nâ'ibi mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûr vilâyeti olan Yanya'da ikâmet ve vusûlını çâvûş-ı merkûm ile Der-aliyyeye i'lâm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra.sene 1168

Asitane'ye gelmemek şartıyla dilediği mahalde meks ü ikâmet eylemek üzere emri şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene168.

Tashîh olunduğı vechile tebdil olunmuşdur.

238/3

Kazâ-i mezbûre tâbi' İncikkıran nâm karye sâkinlerinden İshak oğlu Abdullâh Beşe dimekle ma'rûf kimesne gelüp bu kendi hâlinde ırzla mukayyed iken karye-i mezbûre ahâlîlerinden ashâb-ı ağrâzdan hilâf-ı inhâ bir vechile emn ü râhatımız yokdur karye-i mezbûrede sâkin olduğına rızâmız yokdur deyü kavlı-i mücerred ile aldıkları i'lâm ile karye-i mezbûreden ihrâç ve kazâ-i ahire iclâsıyçün emri şerîfe ısdâr ve ol vechile ahvâli diğer-gûn olduğun bidirüp bu bâbda istid'â-yı inâyet eylediğı ecilden mezbûr fimâ-ba'd kendi hâlinde ırzıyla mukayyed olup kimesneye ta'addî eylememen ve kendüden bundan sonra dahi teşekkî olunmak lâzım gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla hânesinde ikâmet eylemen üzere ıtlâk olunmak emrim olmuşdur.

Fi evâ'il-i Ra sene 1168.

238/4

Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Araç kazâsı nâ'ibi mevlânâ Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Araç kazâsı karyelerinden Baş nâm karye sâkinlerinden mukaddemâ bâ-emr-i âlî Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunan Maraz Hasan'ın keyfiyeti mahallinde ma'rifet-i şer'le ahâlîden tefahhus ve sû'al ve hakikat üzre bi'l-ittifâk arz ve mahzar birle i'lâm olunmak bâbında bundan akdem mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe hitâben sâdır olan emr-i âliye imtisâlen bi'l-cümle ahâlî-i kazâ muvâcehesinde feth ü kırâ'et ve mazmûnı cümleye i'lâm ve işâ'at olundukda mezbûr Maraz Hasan'ın salâh-ı halini müş'ir herbirleri ihbâr ve şehâdet ve fîmâ-ba'd bir dürlü hilâf-ı şer' ve kânûn sû'i hâlde bulunmamak üzre her hâline tekeffül-i tâm ile ıtlâkı ricâsına kazâ-i mezbûrun ulemâ ve sulehâ ve bi'l-cümle fukarâ ve zu'afâsı der-i devlet medâra mahzar birle i'lâm idivir deyü ilhâh etmeleriyle fi'l-hakîka salâh-ı hâlî zâhir olduğına mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmî muhît olmağla mezbûr Hasan'ın ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz-ı hâl eylediği ecilden mezbûr fîmâ-ba'd ahâlî-i memleket ile hüsn-i zindegânesi üzre hareket ve bir ferde gadr ü ta'addîden ve nizâm-ı memlekete hâlel virecek hâletden mücânebet eylemek ve bundan sonra dahi kendüden teşekkil olunur ise cezâsı tertîb olunmak şurûtuyla ıtlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ra sene 168.

238/5

Sivas kâdîsına ve Dîvân-ı humâyûn'da çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühû[ya] hüküm ki,

Aişe nâm hâtûn gelüp oğlu Bosnevî Çukadâr Salih bundan akdem İstanbul'da Kabasakal Mahallesi sükkânından Teberdâr el-Hâc İbrâhîm Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin hemşîresi Hacce Ümmü Gülsüm nâm hâtûnun sâkine olduğu menzîle bir nefer refikiyle ma'an sû'i kâsd ile hafiyeten duhul ve refikî firâr ve mezkûr ahz ve ba'de'l-i'lâm bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' ve ol vechile ahvâli diğergün olduğun bildürüp ol bâbda istid'â-yı inâyet itmeyin mezbûr fîmâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve ta'yîn olunan çavûş

mübâşeretiyle alâ tarîkü'n-nefy vilâyeti olan Bosna'da ikâmet ve vüsûlunu der-i devlet medârîma arz olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

239/1

Konya kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Aişe nâm hâtûn gelüp bunun oğlu Seyyid Ali nâm kimesne bin yüz altmış üç senesinde bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' olup emvâl-i diğêr-gûn olduğın bildirüp afv ve ıtlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet etmeğın bâlâda mezkûrül-esâmî katle bedel iki sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça kaydı der-kenâr olunmamak bâbında bâ-fermân-ı âlî târih-i merkûmda vaz'-ı kürek olunan Konya'da Seyyid Ali nâm kimesnenin keyfiyyet-i halî sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen asesbaşı ve zindegân-ı hasekisinden istintâk olundıkda bâlâda tasrîh olundığı vech üzre sirkâ eylediği eşya ifrâzıyla sâbit ve i'lâm-ı şer'îyye mûcebince fûrûht eyledüğün mahalden sâhibine red ve teslîm ve mezbûr Ali atık-i sâriklerden olduğını ihbâr eylediklerin bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğın mezbûr fimâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelür ise bilâ-emân cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve ta'yîn olunan mübâşir ile vilâyeti olan Konya'ya nefy ü iclâ bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 1168.

239/2

İznikmid kâdîsına hüküm ki,

Şerife nâm hâtûn gelüp bunun zevci el-Hâc Ali nâm kimesne bundan akdem sirka töhmetiyle ahz ve bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' olup ve üç sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça ıtlâkından ihtirâz olunmak üzre fermân-ı âlî sâdır olup lâkin zevc-i merkûmun ahvâli diğêr-gûn olduğın bildürüp afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı inâyet itmeğın mezbûr fimâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelür ise bilâ-emân ahz ve cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve vilâyeti olan İznikmid'e menfiyyen tesyîr ve ikâmet etdirmen için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Rasene 1168

239/3

Hâlâ Dîvân-ı humâyûn'da çâvûşbaşı olan Abdüllatif dâme mecdühû ve Ankara kazası nâ'ibine hüküm ki,

Aişe nâm hâtûn gelüp mezbûrenin zevci Emîr Salih nâm kimesne bundan akdem sirka töhmetiyle ahz ve iki sahlı fermân olmadıkça der-kenâr ve ıtlâkından ihtirâz olunmak üzere bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' ve ahvâli diğەر-gûn olduğun bildürüp cürmî afv ve kürekden ıtlâk olunmak bâbında istid'â-yı merhamet etmeğın mezbûr varup vilâyeti olan Ankara'da ikâmet itmek ve Asitâne ve havâlisinde bulunur ise bilâ-emân cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezkûrı kürekden ba'de'l-ihraç mübâşir ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûn çâvuşlarından () çâvûş zîde kadrühû ma'rifetiyle vilâyeti olan Ankara'ya irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde vilâyeti olan mahall-i mezkûrda ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hârice mahalle harekete rızâ ve cevâz gösterilmemek için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra 168.

239/4

Hâlâ Dîvân-ı humâyûn'da çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve İncesu nâ'ibine hüküm ki,

Yorgi ve Rikel nâm zimmîler gelüp mesfûrlar kend[i] hâllerinde iken ba'zı ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı vâki' ifk ü iftiralarıyla küreğe vaz' ve ahvâleri diğەر-gûn olduğun bildürüp cürmleri afv ve ıtlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve mesfûrlar odun kapısı hâricinden kerâsteciler sûkunda sabuncı esnâfindan olup hem civârları sabuncı Benet nâm zimmî nısfü'l-leylde ba'zı nâ-bercâ gelüp tahrîri ile mesfûr Yorgi zimmînin dükkânına kâğıd bıraktı deyü mazanne ve firâr ve ba'dehû ahz ve mersûm Yorgi mukaddemâ mesfûr Benet zimmînin dükkân şerîkî ve mukaddem Benet zimmînin hizmetkârı olup ahz olunmalarıyla bin yüz altmış altı senesi cemâziye'l-evvelî'nin beşinci günü târihiyle bâ-fermân-ı âlî vaz'-ı kürek oldukların bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğın mesfûran fimâ-ba'd Asitâne ve havâlisinde olunur ise ahz ve bilâ-emân cezâları tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve vilâyetleri olan İncesu'ya menfiyyen çâvûş mübâşeretiyle

tesyîr ve ikâmet itdirilüp bir hatve hâriç mahalle hareket itdirilmemek ve vüsûlî i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

239-5

Erzurum kâdîsına hüküm ki,

Erzurumlu Osmân gelüp bundan akdem sirka töhmetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' olunup lâkin ahvâli diğêr-gûn olduğın bildirüp itlâk olunmak bâbında istid'â-yı merhamet etmeğın mezbûr fîmâ-ba'd Asitane'ye gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden itlâk ve mübâşir ma'rifetiyle menfiyyen vilâyeti olan Erzurum'a îsâl ve anda ikâmet itdirilmek için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

240/1

Edirne kâdîsına hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühû hüküm ki,

Edirne sâkinelerinden Maryole nâm Nasraniyye Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mesfûrenin oğlu Manol nâm zımmî bundan akdem İstanbul'da sâkin ve kendü hâlinde iken katl töhmetiyle ahz ve küreğe vaz' ve ahvâli diğêr-gûn olduğın bildirüp mesfûr vilâyeti olan Edirne'ye gidüp anda ikâmet itmek şartıyla merhameten cürmî afv ve kürekden itlâk olunmak bâbında istid'â-yı merhamet ve mezkûrû'l-esâmî Edirneli Kalpakçıbaşı Manol nâm zımmî bundan akdem Parmakkapu'da Yöllükçi? Hânı'nda tarîk üzerinde ()nâm zımmîyi bıçak ile memesini üzerinden darb ve katl eyledi deyü ahz ve bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' ve umerâ-i deryâdan Ahmed dâme izzihûnun çekdirme sefinesinde olup yine Edirneli Kalpakçı Miro nâm zımmînin vâris ve vârisesi olmadığını esnâflar kethüdâsı ve ihtiyâr ustalarından ma'lûmü'l-esâmi zımmîler ihbâr eylediklerin iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mesfûr fîmâ-ba'd doğru vilâyetine gidüp kendi hâlinde olmak ve eger bundan böyle bu taraflarda ahz olunur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

240/2

Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sefîne re'islerinden Ömer ve Mehemed nâm yeniçeriler gelüp bunlar kendü hâlinde olup bundan akdem ba'zı kimesneler sefinelerinden firâr eyledi deyü hilâf-ı inhâ iştikâ ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend oldukların bildirüp afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve mezkûrân Ömer ve Mehemed Re'is nâm yeniçeriler bundan akdem hilâf-ı emr-i âlî sefinelerini bırağup firâr eylediler deyü sefineleri mâl sâhibleri iştikâ eylediklerini İstanbul gümrük emîni ağa ve re'isler kethüdâsı arz-ı hâl birle Der-aliyyeme inhâ itmeleriyle ocakdan mübâşir ma'rifetiyle re'is-i mezbûran buldukları mahalden ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları Şile nâ'ibi efendi dâ'îlerine ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hitâben emr-i şerîf sudûr bulmağın bu def'a bi'l-muvâcehe re'is-i mezbûrânın keyfiyyetleri istintâk olundukda gümrük emîni ve re'isler kethüdâsı ihbâr ve afv ve itlâklarını istid'â-yı inâyet eylediklerin iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince itlâk olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

240/3

Karakarye kâdîsına hüküm ki,

Mustafa nâm kimesne gelüp bu Sarıgöl kazâsında bundan akdem kalkup gelüp Karakarye'de sâkin ve on beş seneden berü emlâk ve alâka-peydâ ve sâhibü'l-ıyâl olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîsi olmayup şer'an bir vechile müdâhale ve rencîde ve remîde olunmak îcâb itmez iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler mücerred icrâ-yı garaz içün hilâf-ı inhâ teşekkî ve Sarıgöl kazâsına nefy ü iclâ ve gadr olunduğın ol bâbda istid'â-yı inâyet itmeğın mezbûr fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete ve ahvâli ra'ıyyete karışmayup kendü hâlinde olmak ve birkaç ta'addî eylediği haber virilür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla vilâyetinde sâkin olmak üzre afv ve itlâk olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

240/4

Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hassa-i şâbhâncibaşı el-Hâc İbrâhîm dâme mecdühû gelüp Çorum sâkinlerinden Kôr Hâfiz dimekle ma'rûf kimesne mûmâ-ileyhin ber-vech-i mâlikâne uhdesinde İskilip mukâta'sı re'âyâsını rencîde ve ta'addî ve remîdeden hâlî olmağla merkûm ıslâh-ı nefis içün bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâli diğergün olduğın bildürüp fimâ-ba'd mukâta'-i merkûm re'âyâsını rencîde itmemek şartıyla kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ricâ eylediğın ecilden fimâ-ba'd kendü hâlinde olup mukâta'-i merkûm re'âyâsına müdâhale ve ta'addî etmekden tehâşi eylemek şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk olunmak yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

240/5

Yenişehir-i Burusa kazâsı nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Yenişehir-i Burusa sâkinlerinden Halil bin Abdullâh ve İbrâhîm bin Mehemed ve Ahmed bin Mehemed nâm kimesneler gelüp bunlar kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye ta'addîleri yoğ iken ba'zı ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâsıyla bundan akdem bâ-emr-i âlî Kütahya Kal'ası'nâ'ibine kal'a-bend oldukların bildürüp hâllerine merhamet cürmleri afv ve kal'a-i mezbûrdan itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim istid'â ve Dîvân-ı humâyûmda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at olundukda Yenişehir Burusa sâkinlerinden Gavuroğlu Halil ve Hâcî Mustafaoğlu Ahmed ve İbrâhîm nâm kimesneler öteden berü mahall-i nizâm-ı memlekete ve ef'âl-i şen'iden hâlî olmadıklarından mâ'adâ Yenişehir Voyvodası el-Hâc Mehemed nâm kimesneyi ve refiki Hâcî Salih'i bilâ-sebebe katl ve kölesi Asir nâm kimesneyi dahi darb ve cerh ve bunun imsâlî katl-i nüfûs adet-i müstemirre inhâ olduğundan kasaba-i mezbûre ahâlîsinin emn ü râhatları külliyen mürtefi' ve meslûb hâl fukarâ diğergün olduğın i'lâm ve inhâ ve te'dîbleri muktezîdir deyü mezbûrdan alâ-eyy-i hâl ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olmalarıçün [bin]yüz altmış yedi senesi evâsıt-ı zi'lkadesinde Hüdavendigar-ı sâbık zamânında emr-i şerîf virildiği mukayyed ve mezbûrun? Ahmed bin Mehemed ve İbrâhîm bin Mehemed ve Halil bin Abdullâh nâm kimesneler bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfden tasrîh olduğı veçh üzre sû'i hâller Der-aliyyeme i'lâm olunmağla târîh-i mezbûrda bâ-emr-i âlî Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend oldukları? iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-

1 mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğin mahallinde ma'rifet-i şer'le ve cümle muvâcehesine mezbûrların keyfiyyet-i hâlleri gereği gibi tefahhus olunarak hüsn-i hâlleri cümle muvâcehesinde sâbit olduktan sonra kendü kal'a-i mezbûreden afv ve itlâk ve keyfiyyet mahzar birle i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

241/1

Karaman vâlisine Konya Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Konya Kazâsı muzâfâtından Hâtûnsaray nâhiyesine tâbi' Detse nâm karye ahâlisi Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunların karyeleri sükkânından zâlim ve eşkiyâ tâ'ifesinden Abdurrahman ve Seyyid Ali nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup fukarâ ve zu'afâyı dâ'ima rencîde ve remîde ve tecrîm ve tağrîm eylediklerinden gayrı el-Hâc Ahmed nâm kimesnenin zevcesini hilâf-ı şer'-i şerîf hânesinden cebren kaldırıp tağlarda gezdürüp ve nikâhsız kız hâmil eylediğinden mâ'adâ hevâlarına tâbi' ehl-i örf tâ'ifesine istinâden ahâlî-i karye mezbûrenin bin dokuz yüz guruslarıyla başka nefer kimesnelerin dahi hilâf-ı şer'-i şerîf yüz Ellişer gurusların gasb ve bunun emsâli zulm ü ta'addîlerinin [nihâyeti] olmaduğundan bundan akdem ihkâk-ı hak olunduktan sonra nefy ü iclâ olunmalarıçün emr-i şerîf sâdır olmuş iken itâ'at-i emr-i âlî itmediklerinden nâşî Hâcî Köseoğlu İsmâ'il nâm kimesnenin dahi mezbûr Seyyid Ali bin yüz altmış () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf cebren bağını bozup ve mahsûlüni gâret idüp huzûr-i şer'de dahi şütûm galîze ile şetmi düp ziyâde ve ta'addî ve şekâvet üzere oldukların fetvâ-yı şerîf virildüğün bildürüp mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak bâabında emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundıkda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf verildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mezbûrlar zâbitleri ma'rifetiyle bî-eyy-i hâl ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince mahallinde şer'a görölüp töhmet-i merkûm muvâcehesine şer'an sâbit olur ise ihkâk-ı hak olunduktan sonra nefy ü iclâ ve keyfiyyeti arz ve inhâ olunmak emrim olmuşdur.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

241/2

Edirne mollâsına ve Dîvân-ı humâyûmda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya hüküm ki,

Fatıma nâm hâtûn gelüp bunun karındaşı Urbancı Ali dimekle ma'rûf kimesne sirka töhmetiyle ahz ve iki sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça itlâk olunmamak şartıyla katle bedel bâ-fermân-ı âlî Dervişişöglü İsmâ'il Beg çekdirmesinde küreşe vaz' ve ahvâli diğer-gûn olduğın bildirüp merhameten kürekden itlâk olunmak bâbında inâyet ricâ ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen bi'l-fi'l Derya-ı kapudanı olan vezîrim Mehemed Paşa tarafından İsmâ'il Çavûş mübâşeretiyle Kasımpaşa Mahkemesi'ne irsâl olunan Urbancı Ali nâm mücrimin keyfiyyet-i ahvâli kasaba-i Kasımpaşa'dan Kâdî Mehemed Efendi Mahallesi imâmı İbrâhîm Efendi ve mü'ezzi[n]i Seyyid Ali ve İsmâ'il Beşe ve Mustafa Beşe ve İbrâhîm Çelebi ve diğer Mustafa Çelebi ve Yusuf Çelebi ve sâir bî-garaz müslimînden istifsâr ve istihbâr olundıkda mücrim-i merkûm Urbancı Ali bundan akdem bâlâda zikr olunmuş töhmet ile ithâm olunup on sene bâ-fermân-ı âlî mûmâ-ileyh İsmâ'il Beg'in çekdirme sefinesine vaz' olunmağla müddet-i medîde sefîne-i mezkûreden mahbûs ve giriftâr olduğı te'ab ü meşakkatden nâşî kemâl-i mertebe ıslâh-ı nefis eyleyüp merhamete şâyeste olduğın her biri haber virdiklerinden mâ'adâ mezbûr Ali fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup bu misüllü ef'âli irtikâb itmeyüp ve mevâzı'-ı töhmetden ihtirâz ve ictinâb ve hüsn-i hâl üzre hareket ideceğine ve nefesine ve hîn-i mütâlebeden huzûr-ı hükkâm ihzârına mahalle-i mezbûre sükkânından Topçuoğlu İsmâ'il Kapudan ibn Mehemed ve Ebubekir Beşe ibn Ali nâm kimesneler tekeffül idüp mezbûr Ali'nin itlâkı bâbında fermân-ı âlî iltimâs eylediklerin vezîr-i müşârun ileyh i'lâm eylemekle mezbûr fîmâ-ba'd Asitâne'de bulunur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla müşârun ileyh in i'lâmı mücebince kürekden itlâk ve çavûş ma'rifetiyle vilâyeti olan Edirne'de ikâmet itdirilmek fermânım olmağın mezbûr Dîvân-ı humâyûm çavûşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () çavûş ma'rifetiyle vilâyeti olan Edirne'de ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

241/3

Görice Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kesriye Kazâsı'na tâbi' Mavrava nâm karye mütemekkinlerinden Palu ve oğlu Manol ve Dimitri nâm zimmîler gelüp bunlar kendü hâllerinde iken bundan akdem Hasan

Sipâhî ile vukû' bulan nizâ'lariyçün mübâşir ta'yîn olunan Sadr-ı a'zâm Selâm Ağası ile ma'an Rumili vâlisi huzûrunda murâfa'aya gitdiklerinde da'vâları görülmeyüp mezkûr Hasan Sipâhî bundan teşekkî eylediniz deyü bunları bilâ-emr-i şerîf Görice Kal'ası'na kal'a-bend idüp hâlâ mahbûs ve ıyâl ü evlâdları aç ve susuz kalup ahvâlleri diğer-gün oldığm bildirüp hâllerine merhameten ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 168.

242/1

Bor kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Bor kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid İsmâ'il zîde ilmühûsun mektûb gönderüp medîne-i Bor'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve re'âyâ ve berâyâ bâ-cem'ihîm meclis-i şer'a varup fi'l-asl medîne-i Bor'da sâkin tarîk kuzâtdan olup otuz seneden berü İstanbul'da tavattun iden Sadeddin zâde es-Seyyid Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne sahtekârlık töhmetiyle ahz ve Magosa ve ba'dehû Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak içün evâmir-i şerîf sâdır ve ber-takrîb ile hâlâs olup kendi hâlinde olmamağla ahz ve Midillü Kal'ası'na kal'a-bend ve ıyâline merhameten ıtlâk olundıktan sonra yine kendi hâlinde olmayup dürlü dürlü tezvîrâta sülûk ve ibâdullahı ta'cîzden hâlî olmaduğın Bor kazâsı ahâlîleri mukaddemâ arz-ı hâlleriyle inhâ itmeleriyle mezbûr ta'yîn olunan çâvuş mübâşeretiyle vilâyeti olan Bor kasabasına alâ-tarîk oldığı irsâl ve anda kendi hâlinde olmak ve umûr-ı vilâyete karışmamak üzre ikâmet ve îvâ olunup bilâ-emr-i şerîf kasaba-i mezbûreden bir hatve hâriç mahalle nefy ve hareket eylememek üzre bin yüz altmış yedi senesi zî'l-kâdesi evâhirinde emr-i şerîf sâdır olmakla lâkin mezbûr dâimâ kendi hâlinde olup ehl-i ırz ve dindâr ve mustakîm ve hândân ve bir dürlü hilâf-ı şer'-i hareketi olmayup ehl-i ırza mu'în ve ve zâlemeye mühîn ve fukarânın ırz ve mâllarını dâ'imâ siyânet üzre olup mezbûr Seyyid Ahmed'e gadr-ı külli mağdûr olduğın cümlemizin ma'lûmıdır deyü vilâyetinde ikâmetden afv ve sebîli tahliye ve ber-vech-i muharrer virilen emrimin kaydı terkîn olunmak içün der-i devlet-medâra arz idivir deyü iltimâs etmeleriyle fi-nefsi'l-emr hâl minvâl-i muharrer üzre olduğına senin dahi ilmin muhît olmağın vâki' hâlî hükmi humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı humâyûnum'da mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundıkda târîh-i mezbûrda ber-vech-i meşrûh

üzere emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mezbûr ancak Asitâne-i sa'âdetime gelmeyüp vilâyetinde tavattun ve ikâmeti bâbında mukaddemâ sâdır olan emrin kaydı terkîn ve ber-vech-i muharrer ancak İstanbul'a gelmemek üzere sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 168.

242/2

Bi'l-fi'l bostancıbaşı olan () dâme mecdühû İznikmid kâdîsına hüküm ki, Pinorye nâm Nasrâniyye gelüp mesfûrenin zevc-i Yanko veled-i İvan zımmî Eciyanni veled-i Kostantin nâm zımmînin bundan akdem sagîr ve kebîr iki re's ... katırlarını bî-gayrı hakkın ahz etmek töhmetiyle küreğe vaz' olunup ahvâli diğەر-gûn olduğın bildirüp kürekden afv ve ıtlâk olunmak bâbında hükmi humâyûnum ricâ itmeğın mesfûr fimâ-ba'd Asitâne'ye gelmemek ve gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle kürekden ıtlâk ve ma'rifetinle İznikmid'e nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve îvâ itdirilüp berü taraflara salı virilmekten ahz olunmak fermânım olmağla sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin mesfûr ba'de'l-ıtlâk ma'rifetinle İznikmid'e nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde anda ikâmet ve îvâ ve berü taraflara salı virilmekten ahz ve vusûlı i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı Ra sene 168.

242/3

Ber-vech-i arpalık Kocaili Sancâğı mutasarrıfına ve İznikmid yeniçeri zâbiti olan () ve Tahta serdârı zîde mecdühûmâyâ ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki, [bin] yüz altmış yedi senesine mahsûben dâ'ire-i humâyûnum ve mu'ayyenât-ı sâire lâzimesiyçün hâlâ İstanbul Ağa'sı Mehemmed zîde mecdühû ma'rifetiyle maa nakliye beher çekîsinin otuzar sâğ akçe bahâları Asitâne-i sa'âdetime ba'de'l-vusûl tarafından virilmek şartıyla gayrı ez ocaklık Kocaili Sancâğı'nda vâki' Kayabaş ve Kandırı ve Genceli ve Ağaçlı ve Şeyhlü kazâlarından mübâyası fermân olunan on üç bin beş yüz çekî hatabın tahsîli ahd-i karîbde emr-i şerîfler ile birkaç def'a isti'câl ve ekserî tevzi' olunmuş olup tahsîl üzere olduklarını ve gemi dahi der-uhde ve iltizâm idüp karîben irsâline müte'ahhid olduklarını kâdılar başka başka i'lâm itmişler iken Ağaçlı Kazâsı

ahâlîleri birkaç müfsidlerin iğvâsıyla edâda muhâlefet ile sâir kazâlara dahi sirâyet itmekle zikr olunan hatab mukaddemâ gelen i'âmîler mücebberince der uhde ve iltizâm idenlerden alâ eyyi hâl tahsîl ve edâsında ta'addî ve tahsîline muhâlefet ideri olur ise muhkim haklarından gelinmek için ism ve resmleriyle Der-aliyyeme arz ve i'âm olunmak bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin irsâl olundukda Ağaçlı Kazâsı ahâlisinden Hâcıoğlu Hasan Beşe ve Hatîboğlu Topal ve Veyisoğlu Mustafa Beşe ve Şişlioğlu Hâcı Salih dimekle ma'rûf müfsidler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ahâlî-i kazâyı tahrîkden hâlî olmadıkları ecilden sâ'ir kazâlara dahi sârî ve ol mikdâr hatabın bu vakte dek adem-i tahsîline bâdî ve bu def'a dahi te'dîb olunmadıkları hâlet-i ricâsı hatab tahsîli hadd-i imkânda olamayacağı bedîhî olmağla ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmdan dört nefer müfsidler buldukları mahallerde ahz ve hatab-ı mezkûr tamâmen tahsîl ve teslîm Anbar-ı Âmire'de olunmadıkça itlâk olunmamak üzere Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için siz ki mîr-i mîrân ve yeniçeri zâbiti ve Tahta serdârı mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim virilmek ricâsıyla mûmâ-ileyh Mehmed arz-ı hâl ve istid'â üzere emr-i şerîfim tahrîriyün bi'l-fi'l Başdefterdârım olan Abdullâh nâ'ili dâme uluvvühü i'âm itmeğîn i'âmîleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

243/1

Pirecik Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Belgrad muhâfazasına me'mûr dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin bin yüz altmış üç senesi mevâcibleri sâlîyânegisi olan Süleyman Çavûş mâl-ı mevâciblerini tahsîli husûslarında tekâsül ve mevâcib-i merkûmdan vâfir akçe kendü umûrına sarf eyledi deyü Der-aliyyeme tevâtüren inhâ olunmağla ocakdan çavûş mübâşir ta'yîn ve ma'rifetiyle mezbûrun Halep ve diyârda ve yanında mevcûd bulunan nukûd u eşyâsı her ne ise ahz ve sevk Sultâniye'de furûht ve hâsıl olan nukûdiyeti mûmzâ ve mahtûm müfredât defterleriyle mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Asitâne-i aliyyemde dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağına îsâl olundukdan sonra li-ecli't-te'dîb te'dîb Pirecik Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince mübâşir-i merkûm sâlîyânegi mezbûrun hesâbını ma'rifet-i şer'le rü'yet ve mâl-ı mezbûrdan bir hatve hâriç mahalle hareket itdirilmemek mikdâr ol tarafa tahsîl ve bir hatve hâriç mahalle hareket itdirilmemek mikdâr kusûrî kalup kal'a-i mezbûreden itlâk

olunduktan sonra taraf-1 Asitâne'ye vürûdunda hesâbın rü'yet ve ba'dehu edâ eylemek üzere ta'ahhüd eylediği Der-aliyyeme i'lâm ve inhâ olunmağla vech-i meşrûh üzere mezbûr Süleyman Çâvûş kal'a-i merkûmeden itlâk ve taraf-1 Asitâne'ye ihzâr olunmak bâbında fermân-1 celîlü's-şânım sâdır olmağın () ile vusûlünde sâdır olan fermân-1 celîlü's-şânım mücebince sâlyâcı merkûmı dizdârı olduğun kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye eyleyüp mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle taraf-1 Asitâne'ye ihzâr ve mazmûn emr-i âlî ile amel olasun deyü bi'l-fi'l Dergâh-1 mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-1 âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-1 Ra sene 1168.

243/2

İzmir mollâsına ve İstanbul gümrük emînine hüküm ki, İsmâ'il nâm kimesne ile Havva nâm hâtûn arz-1 hâl idüp mezbûr İsmâ'il doksan ve mezbûre Havva dahi yetmiş yaşını mütecâviz pîr ü ihtiyâr ve İstanbul'da Şehzâdebaşı'nda Berber Mehemed'in dükkânında oğulları Emin sirka ve ateş? töhmetiyle ahz ve küreğe vaz' ve bunların ahvâller-i diğêr-gûn olduğun bildirüp afv ve itlâk olunmak bâbında inâyet ricâ ve mezbûr İsmâ'il ile mezbûre Havva'nın oğulları Mimaroglu Emin nâm kimesnenin bundan akdem sâriklîk ile töhmet-i ahar katle bedel mü'ebbed ve muhalled küreğe vaz' ve iki sahlu fermân-1 âlî sâdır olmadıkça der-kenâr olunmamak bâbında sâdır olan fermân-1 âlî mücebince bin yüz altmış altı receb'inin yigirminci günü vaz'-1 kürek olduğun dergâh-1 mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvuhû i'lâm itmeğın mezbûr fimâ-ba'd Asitâne'ye gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden itlâk ve İzmir'e giden bir sefineye sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle vaz' ve ale't-tarîkû'n-nefy irsâl ve anda ikâmet itdürülmek için yazılmışdır.

Fi evâsıt-1 Ra sene 168.

s.243/3

İstanbul gümrük emîni ve İstanköy nâ'ibine hüküm ki, Kozcî Feyzullah nâm kimesne atîk sarraflardan olduğundan bundan akdem bir iki def'a ahz ve ber-takrîb ile itlâk ve ba'dehû yine ahz ve katle bedel küreğe vaz' ve iki sahlu

fermân-1 âlî sâdir olmadıkça der-kenâr ve ıtlâkından tehâşî ve mücânebet olunmak için bundan akdem bâ-fermân-1 âlî mezbûr küreğe vaz' ve töhmet-i mezbûrun vuku'-ı taharri birle sù'al olunmak üzere sâdir olan fermân-1 âlî mücebince mezbûr keyfiyyete vukûf-1 tâmmı olup kendüsüyle ülfet-i kadîmesi olanlardan tefahhus lâzım geldiğine binâ'en Kasımpaşa'da Emin Mahallesi sükkânından Taşçı Ali Çelebi ve Aşçılar Kethüdâsı Mehemed Çelebi ve Mü'ezzin Ahmed Efendi ve Aşçılar Yiğitbaşısı Mehemed Çelebi ve Aşçı Hasan Beşe ve Salepcioğlu Mustafa Beşe ve Ömer Ağa dimekle ma'rûf kimesne ile sâir mazbûtü'l-esâmî on beş kimesneler mezbûrun bu misillü töhmetde bulunduğu olmayup ve bulunduğu dahi bir vechile ma'lûmumuz değildir deyü merhameten afv ve ıtlâk olunmak bâbında inâyet-recâ eylediklerin iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ hassa bostancıbaşı olan Hüseyin dâme mecdühü i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince mezbûr fimâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelür ise bilâ-emân ahz ve cezâsı tertîb şartıyla kürekden ba'de'l-ıtlâk sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle sefine ile cezîre-i mezkûreye irsâl ve sen ki nâ'ibi mûmâ-ileyhsin ve vusûlünde mezkûrî cezîre-i mezkûrede ikâmet itdirüp âher mahalle bir hatve tecâvüzüne ruhsat ve cevâz gösterilmeyüp vusûlî Der-aliyyeme i'lâm olunmak bâbında fermân-1 âlî-şânım sâdir olmuşdur.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

243/4

Gümrük emînine ve Rodos kâdîsına hüküm ki,

Mehemmed ibn Halil nâm kimesne gelüp mezbûr-ı atık sârraflardan olmak üzere katle bedel küreğe vaz' ve iki sahlı fermân sâdir olmadıkça ıtlâk olunmamak üzere fermân-1 âlî sâdir ve hâlâ Mehemed Paşa-zâde çekdirmesinde olup ahvâli diğer-gün olduğun bildirüp kürekden ıtlâk olunmak bâbında inâyet-ricâ itmeğin mezbûr fimâ-ba'd Asitâne'de bulunur ise bilâ-emân cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve sen ki mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Rodos'a giden bir sefineye vaz' ve alâ-tarîkü'n-nefy Rodos'a irsâl ve anda ikâmet itdirilmek fermânım olmağın sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezbûr kürekden ba'de'l-ıtlâk bir sefineye vaz' ve alâ-tarîki'n-nefy Rodos'a irsâl ve vusûlünü müş'ir i'lâm getürmek üzere sefine re'isine tenbîh ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde anda ikâmet ve bilâ emr-i şerîf ıtlâk ve sebîli tahliye olunmakdan ittikâ ve mücânebet ve vusûlî i'lâm olunmak bâbında fermân-1 âlî yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

244/1

İzmir kâdîsına İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya hüküm ki, Kasaba-i Tophâne'de el-Hâc Memi Mahallesi'nde sâkin Berber İbrâhîm Çelebi ibn Halil nâm kimesne Kollukçu Süleyman Çavûş mübâşeretiyile Tophâne Mahkemesi'ne ihzâr itirdiği Ömer bin İbrâhîm nâm kimesne mahzarında mezbûr Ömer bundan akdem vakt-i subuhda mahalle-i mezbûrede sâkin olduğum menzimin zुकak kapusunu bir-takrîb ile feth ü duhûl ve üçü bez ve ikisi biricik musta'mel beş gömlek ve musta'mel iki çârşebi ahz ve kendü peştemâli içine vaz' ve firâr ider iken mahalle-i mezbûrede tarîk-i âmm üzerinde yetişüp yedinde ahz eyledim deyü da'vâ eyledikde mezbûr Ömer cevâbında eşya-yı merkûmeyi ismi ma'lûm olmayan bir kimesne firâr ider iken mahalle-i mezbûrede tarîk-i âmmda birağup ve ben ahz itmişidim yedimde mevcûd olduğu hâlde müdde'i-i mezbûr ahz eyledi deyü ikrâr lâkin menzil-i mezbûre duhûlini ve eşya-i merkûmeyi menzilden ahzını inkâr itmeğin müdde'i mezbûr müdde'âsını beyâna kâdir olmayup eşya-yı mezbûre kable'l-husum mâlikine red olunmağla eşya-yı mezkûre müdde'î-i mezbûrun olduğu dahi lede't-tezkiye adâletleri zâhir olan Hüseyin Beşe ibn Mehemed ve diğer Hüseyin Odabaşı ibn Mehemed nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de's-sübûk eşya-yı mezkûre müdde'î-i mezbûr yedine teslim olunup lâkin husûs-i mezbûrda müdde'â-i mezbûrun takrîri üzre mezbûr Ömer'in menzil-i mezkûre duhûl u hurûci sâbit olmayup ancak mezbûr Ömer'in takrîri üzre kendüye şer'an takrîr lâzım geldükde kıdvetü'l-ulemâi'l-mütehakkîkin Tophâne Nâ'ibi Mevlânâ Süleyman zîde ilmühû i'lâm itmeğin vech-i meşrûh üzere sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle İzmir'e giden bir sefîneye vaz' ve firârında ittikâ-i tâm olunarak alâ-tarîki'n-nefy İzmir'e irsâl ve tesyîr ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde İzmir'de ikâmet ve bir hatve hâriç mahalle salıvirilmekden mücânebet ve vüsûli i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1168.

244/2

Hezargrad kâdîsına hüküm ki, Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden el-Hâc Murtaza ve dâmâdı Ahmed ve debbağhâne imâmı el-Hâc Mehemed nâm kimesneler Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunlar kendü

hâllerinde ırzlarıyla mukayyed iken bunlara garaz-ı dünyeviyyesi olan ashâb-ı ağrâz garaz-ı fâsidelerin icrâ için bundan akdem haklarında nice gûne ifk ü iftirâ-i mutazammın fevt mâddeleri sebebiyle diyâr-ı ahara nefy olunmaları bâbında emr-i şerîf sâdır ve evlâd ü ıyâllerinden dûr ve merhamete muhtâç ve şâyeste-i inâyet ve vücûh ile mağdûr oldukların bildürüp nefyden afv ve ıtlâk olunmak bâbında hükm-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden fîmâ-ba'd mezbûrlar kendi hâllerinde olmak ve bundan böyle kendi hâllerinde ve umûr-ı vilâyete karışmamak ve mezbûrlar hakkında şâkîleri zuhûr ider ise muhkem haklarından gelinmek şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 168.

244/3

Ber vech-i arpalık Kocaili Sancağı mutasarrıfına ve İznikmid kâdısına ve İznikmid'de vâki' iskele emîni ve sâir zâbitânına hüküm ki,

Aişe bint-i Mehemmed ve diğeri Aişe bint-i Abdullâh ve Emine bint-i Mehemmed ve Hanife bint-i Ömer ve Emine bint-i Abdullâh nâm beş nefer avratlar fevâhiş makûlesinden olup dâ'imâ ibâdullâhın ihtilâlinden hâlî olmadıklarından nâşî ahz ve vaz'-ı zindân olundıkları inhâ olunmağla vech-i meşrûh üzere işbu avratların sû'i hâlleri ihbâr olunduktan nâşî nefy ve takrîbleri muktezî olmağla mezbûr beş nefer hâtûnlar çâvûş mübâşeretiyile İznikmid'de nefy ü iclâ ve anda ikâmet itdirilüp ıtlâklarınıçün fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir mahalle bir hatve tecâvüz itdirilmeyüp ve eger hilâf-ı emr-i âlî bir hatve birisi aher mahalle tecâvüz itdiği istimâ' olunur ise cümlesi yalnız mü'âheze değil ahar vechile te'dîb olunacakları iş'âr ve ifhâm olunmak fermân olmağın siz ki mûmâ-ileyhâsız mezbûreler çâvûş mübâşeretiyile şurût-ı mezkûre üzre menfiyyen irsâl olunmalarına İznikmid'de ikâmet itdirilmeleri bâbında yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

245/1

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı ol el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve İznikmid kâdısına ve İznikmid'de vâki' zâbitâna hüküm ki,

Çolak Fatıma bint-i Yusuf ve Aişe bint-i Ahmed ve Fatıma bint-i Süleyman ve Aişe bint-i İbrâhîm nâm avratlar atık kâğıd hakkâki olup dâ'imâ ba'zı mahbûsların taraflarından akçelerin alup arz-ı hâlleriyle itlâklariyçün? ta'cîz idüp mukaddemâ birkaç def'a tenbîh olundukda mütenebbih olmayup bu def'a ahz [ve] vaz'-ı zindân olunmalarıyla mezbûrun dört nefer avratların sû'i hâlleri ihbâr olunmakdan nâşî nefy ü iclâları muktezî olmağla mezbûrdan dört nefer avratlar İznikmid'e nefy ü iclâ ve anda ikâmet itdirilüp itlâklariyçün fermân-ı âlî sâdır olmadıkça gerek Asitâne tarafına ve gerek aher mahalle bir hatve tecâvüz itdirilmeyüp ve eger hilâf-ı emr-i âlî birisi aher mahalle tecâvüz itdüğü istimâ' olur ise cümlesi yalnız mû'âheze değil belki âhar vechile te'dîb olacakları fermânım olmağın sen ki çavûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrdan dört nefer avratları çavûş mübâşeretiyle İznikmid'e nefy ü iclâ ve siz ki hükkâm ve zâbitân mûmâ-ileyhimsiz İznikmid'e ikâmet itdirilüp itlâklariyçün fermân-ı âlî sâdır olmadıkça Asitâne ve aher mahalle bir hatve tecâvüz itdirilmeyüp hilâf-ı emr-i âlî birisi aher mahalle tecâvüz itdüğü istimâ' olur ise yalnız mû'âheze değil belki âhar vechile te'dîb olunacaklarını tenbîh ve İznikmid'e vüsûllerini Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene168.

245/2

Kastamonu Sancâğı mütesellimine ve Kastamonu dizdârına hüküm ki,
Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mustafa zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Azdavay kazâsı ahâlîleri meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûre tâbi' Hoca karyesi sâkinlerinden Hatiboğlu Mehemed ve Altıvirancık? karyesi sâkinlerinden Murtazaoğlu Hâcî Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup ehl-i örf tâ'ifesiyle yek-dil ve yek-cihet ve kendü cerr-i nef'leriyçün ehl-i örf tâ'ifesi yanlarına varup iftirâ-yı mahz ve kizb-i sarîhi mutazammın mevâdd isnâdıyla herbirilerini hilâf-ı inhâ gamz ve tecrîm itdirmek adet-i müstemmirreleri olduğundan gayrı bundan akdem Anadolu vâlisi tarafından gelen Hüsnü nâm kimesnenin önüne düşüp yigirmi otuz sene mukaddem vâkı' olup görülen da'vâları izhâr ve tekrâr nice ahâlî-i fukarâ-i tecrîm ve cevr ve ezâları yevmen feyevmen müzdâd olmağla bir vechile tahammüle tâkatları kalmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla hâllerine merhameten ber-vech-i muharrer zulm ve fesâdları men' ve def' olunmak için ıslâh-ı nefis idince Kastamonu Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim

virilmek ricâsına ahvâlimizi vukû'ı üzre der-i devlet-medâra arz idiver deyü iltimâs itmeleriyle fi nefsi'l-emr mezbûrânın minvâl-i muharrer üzre olan zulm ve fesâdları tevâtüren zâhir olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mahallinde mezbûrların keyfiyeti cümle ahâlî-i vilâyet ve â'yân-ı memleket muvacehesine şer'le terâfu' ve töhmet-i mezbûre üzerlerine şer'an sâbit olur ise kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve keyfiyet-i mahzar birle arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fi evâhir-i Ra sene 1168.

245/3

Benefşe Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki, Engilikasrı kâdısı es-Seyyid Mehemed Emîn ile İnebahtı kazâsı nâ'ibi diğeri Mehemed Emîn zîde fazlühûma Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Karlili Sancağ'ında vâki' Engilikasrı kazâsına tâbi' kasabada ve kurâda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve erbâb-ı tımar ve sâir ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet fukarâsı meclis-i şer'a varup sâbıka Karlili Sancâğı Alaybegi Pîr Mustafa Beg dimekle ma'rûf kimesne kendi hâlinde dindâr ve mustakîm-ı afif ve perhiz-kâr ve fukarâ-yı râiyyeti himayet ve siyânetde ve bezl-i iktidâr ve hüsn-i sülûk üzre iken fukarâ-yı râiyyetden celb-i mâl etmek ümniyesiyle ba'zı müfsidler ittihâd ve merkûmun hakkında hilâf-ı vâki' mevâdd isnâdıyla ifk ü iftirâ ve teşekkîlerine binâ'en Benefşe Kal'ası'na kal'a-bendiçün hakkında emr-i şerîf ısdâr ve kal'a-bend ve mezbûrun ve fukarâ-yı râiyyetin ahvâlleri diğeri-gün olmağla hâllerine merhameten mezbûrun cürmî afv ve kal'a-i mezbûrdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli mevlânâ-yı mûmâ-ileyhümâ başka başka arz eyledikleri ecilden bundan böyle hakkında şâkîler zuhûr ider ise kal'a-bend ile iktifâ olunmayup cezâ tertîb olunmak üzre fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup umûr-ı vilâyete karışmamak üzre bu def'a merhameten afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

246/1

İstanbul gümrük emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya İznikmid ve Karahisâr-ı Şarkî Kādîları ve İznikmid'den Karahisâr-ı Şarkî'ye varınca vâki'olan kuzât ve nüvvâb ve zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki,

Kapukethüdâsı Hasan yediyle Mahmutpaşa Mahkemesi'ne irsâl olunan orta boylu kara bıyıklı Esfer evveli küfrî hâlinde adı Kiragos olup şeref-i-İslâm ile müşerref olmağla Mustafa tesmiye olunan mühtedî müderrisîn-i kirâmdan defterdâr Atif Efendizâde Mehemed Emîn zîde ilmühûnun vekîli şer'iyyesi el-Hâc İsmâ'il hâzır olduğu hâlde merkûm mühtedî Mustafa istintâk olundukda ben müvekkel-i mûmâ-ileyh Atif Efendizâde'nin İstanbul'da Şeyh Ebû'l-Vefâ kurbunda vâkı' kebîr menziline bağçevânlık hizmetiyçün mûmâ-ileyhe nefsim kefil virmek üzre iken mûmâ-ileyhin bağçevânı hâzır bi'l-meclis Kirkor zimmetinde menzil-i mezkûrun bağçesi derûnunda bağçevân odasında misâfîren sâkin olduğında leylen mesfûr bağçevân Kirkor'un mâlından oda-i merkûmede olan dokuz adet altınını bî-gayrı hakkın ahz eylediğinden mâ'adâ zikr olunan altunları ihfâ için oda-i merkûmeyi ihrâk kasdıyla oda-i merkûmede olan mangaldan ateş atdum deyü bî-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf eylediğün hâlâ Mahmutpaşa Nâ'ibi Şeyh Lütfüllah zîde ilmühû i'lâm etmeğim i'lâmı mücebince sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûr bir sefîneye vaz' ve mahbûsen İznikmid ve anda dahi vilâyeti olan Karahisar-ı Şarkî'ye gidüp anda ikâmet ve eger fimâ-ba'd bu taraflarda ahz olunur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla bu def'a mahbûsen ber-vech-i muharrer İznikmid'de ve anda dahi vilâyeti olan mahall-i merkûma îsâl olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve mahbûsen İznikmid'e irsâl ve siz ki İznikmid kâdısı ve sâir mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz mezkûr vilâyeti olan mahall-i merkûmeye îsâl ve sen ki Karahisâr-ı Şarkî vâlisi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ba'de'l-vusûlünde anda ikâmet itdirüp bilâ emr-i şerîf bir hatve mahall-i ahire tecâvüzine ruhsat ve cevâz gösterilmemek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

246/2

Bar Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Göricce sükkânından Mehemed Beg dimekle ma'rûf kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp kendi hâlinde ve kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve ta'addîsi olmayup

ve üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken ba'zı ashâb-ı ağrazın hilâf-ı inhâ teşekkîlerine binâ'en sâir beş nefer müslim ve zimmî ile kal'a-i mezbûre kal'a-bendiçün sâdir olan emr-i şerîf ile kal'a-bend ve ahvâli diğere-gûn olduğun bildirüp cürmî afv ve kal'a-i mezbûreden itlâkiçün emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup ve fukarâ-i ra'iyet rencide etmemek ve kendi hâlinde olmak şartıyla mezbûr Mehmed Beg kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

246/3

Tosya kâdîsına ve yeniçeri serdârı ve sâir zâbitân zîde kadrühûma hüküm ki, Tosyalı Ali nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bu Davudpaşa kurbunda sâkin ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken mahall-i mezbûrda Kara Hasanoğlu çiftliği samanlığı divârını delmek töhmetiyle ahz ve bâ-i'lâm sâdir olan fermân-ı âlî mücebince altmış yedi receb'in yigirminci günü küreğe vâz' olunup zelil ü sefil ve ahvâli diğere-gûn olduğun bildirüp merhameten cürmi afv ve itlâk olunmasını istid'â ve sâdir olan fermân-ı âlîye imtisâlen sû'al olundıkda mezkûr Tosyalı Ali rençber makûlesi ve nefsi-i Tosya ahâlîsinden olup bir mahâlde mütemâdi sâkin olmadığından Üsküdar Vâlîde Câmîi kurbunda sâkine hâzır bi'l-meclis kızkarındaşı Zeynep nâm hâtundan gayr-i havâss-ı aliyye ve havâlîsinden be-gayet ahvâlini bilür ve haber virür olmayup yine Tosya ahâlîsinden meclis-i şer'a hâzirûn olan Üsküdar'da Bulgurlu'da sâkin Derzi el-Hâc İbrâhîm ve Gümrükçü zümresinden Ahmed bin Mustafa ve rençberândan Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Ahmed nâm kimesnelere herbiri mezbûr Ali hemşehrimiz ve vilâyetlümüz iyâl sâhibi olup ıslâh-ı nefsi dahi idüp kendü hâlinde olmak üzere ahd ü eyman eylediğini ihbâr ve kazıyye? ve hîn-i mutâlebede mezbûr hükâm-ı kirâm ihzârına mütekeffiller olmalarıyla afv ve itlâkını istid'âlarını kıdvetü'l-ulemâi'l-mütehakkikîn ... kazâsı nâ'ibi mevlânâ Abdurrahim zîde ilmühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince mübâşir ma'rifetiyle kürekden itlâk ve vilâyeti olan Tosya'ya alâ-târîki'n-nefy iclâ ve anda ikâmet şöyle ki fimâ-ba'd bu havâlilerde ahz olunur ise bilâ-emân katl olunmak ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vilâyetinden dahi bir hatve aher mahalle tecâvüzünden ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

247/1

Üsküdar nâ'ibine hüküm ki,

Mahrûse-i İstanbul sâkinelerinden Zeliha nâm hâtûn arz-ı hâl idüp bunun zevcî Seyyid İbrâhîm nâm kimesne sahtecilik töhmetiyle Midillü Kal'ası'nda kal'a-bend olundukda illet-i mizâca mübtelâ olmağla Midillü Cezîresi nâ'ibi ve Midillü dizdârı taraflarından virilen arzlara binâ'en mezbûr fîmâ-ba'd Asitâne ve havâlisine gelür ise ve töhmet-i merkûme ile sâir mahalde ahz olunur ise bilâ-emân cezâsı tertîb olunmak şartıyla afv ve ıtlâkıyçün [bin] yüz altmış yedi senesinde emr-i şerîf muharrer olup lâkin mezbûre evlâdlarıyla İstanbul'da sefil ve ahvâli diğêr-gûn ve zelîl olduğün bildirüp zevci mezbûrun Üsküdar'da sâkin olmasına izn ü ruhsat-ı şâmil emr-i şerîfim sudûrını istid'â-yı inâyet ve Divân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda târih-i mezkûrda şart-ı mezkûr ile afv ve ıtlâkıyçün emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince ancak Asitâne'ye gelmemek şartıyla ıtlâk olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 168.

247/2

Hâlâ Divân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Taşköprü kâdisına hüküm ki,

Köprülü Mahmud nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mezbûr bin yüz altmış beş senesinde bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' olunup ahvâli diğêr-gûn olunduğün bildürüp kürekden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı inâyet itmeğın mezkûr Köprülü Mahmud bundan akdem târih-i mezbûrda bâ-fermân-ı âlî vaz'-ı kürek olunup bu def'a şeref-sudûr iden emr-i âlî mücebince mezbûrun keyfiyyet-i hâlî su'âl olundukda hakîkati hâlî nâ-ma'lûm lâkin iki buçuk seneyi mütecâviz kürekde olup sâlâhı numâyân ve hilâf-ı inhâ hareketde bulunmayup bulunur ise cezâsı tertibini kendüsü arz-ı hâliyle istid'â eylediğinden gayr-i Taşköprü ahâlîsinden karındaşı Mehmed ve Gazzâz Hüseyin ve Mustafa Beg ve Mehmed Emîn ve Paşalı Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler dahi fîmâ-ba'd kendi hâlinde olmak şartıyla cürmî afv ve ıtlâkını kefâleten ricâ ve merhameten ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunı iftihârü'l-emâcîd ve'l-ekârim hâlâ Hassa Bostancıbaşı Hüseyin dâme

mezdühûya i'lâm etmeğin mezbûr Asitâne'de bulunur ise bilâ-eman cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden ıtlâk ve vilâyeti olan Köprü'de ikâmet ve vüsûli i'lâm olunmak üzere menfiyyen vilâyetine tesyîr olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

247/3

Hâcioğlupazarı kâdîsına ve kazâ-i mezbûr serdârı () zîde kadrühûya hüküm ki, Kazâ-i mezbûr ahâlîleri gelüp kazâ-i mezbûr sâkinlerinden bundan akdem serdâr olan Besimoğlu Hâcî Mehmed nâm kimesne ser-cumhûr-ı eşkıyâ ve melce'-i erbâb-ı cefâ olmağla serdârlığı vaktinde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye bir dürlü mümkün olmayup hevâsına tâbi' eşkıyâ ile nice ehl-i ırzın ırzların hetk ve mâlların gâret adet-i müstemirresi olup ahvâlleri diğer-gûn olduğun bildirüp şerr ü mazarratı men' ü def' olunmak bâbında hüküm-i humâyûnum ricâ ve zulm u ta'addîsinin nihâyeti olmaduğın sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sen arz-ı hâl ve ahâlî arz-ı hâl birle tanzim ve istid'â-yı inâyet itmeleriyle mezbûr beşinci bölüğün Besimoğlu Hâcî Mehmed nâm yeniçeri kendü hâlinde olmayup fimâ-ba'd bir tarikle serdâr olmayup ve bundan sonra umûr-ı vilâyete karuşmayup bundan böyle hilâf-ı emr-i âlî harekete cesâret ve hakkında şikâyet olunmak lâzım gelür ise ehl ü iyâliyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak şartıyla Hâcioğlupazarı kasabasında ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı celîlü's-şânım sâdır olmağın gerekdir ki sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim mücebince amel ü hareket ve icrâ ve infâzına dikkat ve ihtimâm-ı tâmm eylesesüz deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 168.

Mezbûrun ıtlâkıyçün emr-i âlî yazılmışdır. Fi evâhir-i Z sene 168.

247/4

Rodos kâdîsına hüküm ki, Fatıma nâm hâtûn gelüp bunun kız karındaşı Gümüş Na'lça Hanife dimekle meşhûre hâtûn bırağılan kâğıd-ı husûsiyçün bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfimle Rodos Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ahvâli diğer-gûn olduğun bildirüp afv ve ıtlâk ve sebîli

tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin hâtûn-ı mezbûr ancak Asitâne'ye gelmemek şartıyla ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

247/5

Aynaroz nâ'ibi mevlânâ () zîde ilmühû Heğbeli Ada zâbiti () zîde kadrühûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum patriği olan Kirilos? nâm patrik Südde-i sa'âdetime mühürlü mektûb gönderüp Kömürcüoğlu Rum sâbık Basnos? nâm patrik bundan akdem Heğbeli Adası'nda ikâmet etmek üzere ada-i mezbûre nefy ü iclâ olunup lâkin ihtiyâr ve alîl ve nice emrâziye mübtelâ harekât ve sekenâta kudreti olmayup tabîb mu'alecesine muhtaç ve mahall-i mezbûrde tabîb olmaduğundan ahvâli ziyâde diğergûn ve illet-i meşdeded ve cümlesinin emniyeti olmadığın bildirüp bu bâbda emr-i şerîfim ricâ itmeğin Aynaroz'da meks ü ikâmet eylemek şartıyla Heğbeli Ada'dan ıtlâk ve çâvûş mübâşeretiyile Aynaroz'a îsal ve ikâmet ve vüsûli i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

248/1

Kādîsına ve Ankara kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Ankara kazâsı nâ'ibi Ömer zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Ankara'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve a'yân ve eşrâf ve müderrisîn-i kirâm ve e'imme ve hutabâ ve sâir fukarâ ve zu'afâ meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûre ahâlîsinden olup sû'î hareketi Der-aliyyeye inhâ ve ba'de'l-yevm kendü hâlinde olup umûr-ı nâsdan keff-i yed etmek üzere hakkında emr-i şerîf sâdır olan Kasımoğlu Hâfız Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne şer'-i şerîfe ve emr-i humâyûna adem-i itâ'atden nâşî umûrının vaz'-ı yed ve ihtilâl-i belde ve fitne ve fesâda mübâderetle bu hilâlde hevâsına tâbî' ba'zı eşirrâyı istishâb ve ihtilâl-i beldeye mü'eddî olacak harekât-ı nâ-marzîye ictisâr ve Asitâne-i sa'âdetim tarafına râhî olmağla terahhümen li'l-fukarâ mezbûr Hâfız Mehemed Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû ma'rifetiyile bulunduğı mahalden mahalline ircâ' olunmak bâbında vâki'hâlî Der-aliyyeye i'lâm idivir deyü ilhâh etmerleriyle vâki' hâlî

hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

248/2

Akçekızanlık kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Akçekızanlık sâkinlerinden Hüseyin ve Mehemed ve İbrâhîm ve refikleri on beş nefer kimesnelerin ıyâl ü evlâdları gelüp mezbûrlar kendü hâllerinde iken a'yândan Selim ve İbrâhîm nâm kimesneler hilâf-ı inhâlarıyla mezbûr ve sâir refikleri min haysü'l-mecmû' otuz altı nefer kimesneler bundan akdem sâdır olan emr-i âlî mücebince diyâr-ı âhara nefy ü iclâ ve ba'dehû refiklerinden yigirmi bir neferi merhameten afv ve itlâk olunup mezbûrlar ıyâl ü evlâdlarından dûr ve mağdûr olduklarını bildirüp hâllerine merhameten cürmleri afv ve itlâk olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mezbûrlar dahi fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak umûr-ı fukarâ ve ra'iyete karışmamak ve bundan böyle şâkîleri zuhûr ider ise yalnız nefy ile iktifâ olunmayup zâbitleri ma'rifetiyle muhkem haklarından gelinmek şartıyla bu def'a evlâd-ı iyâllerine merhameten vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Ra sene 168.

248/3

Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bozcaa kâdısı mevlânâ Abdullâh zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp fi'l-asl Kayseriye kazâsına tâbi' Benet? nâm karye mütemekkinlerinden olup bundan akdem bâ-emr-i âlî Bozcaada Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunan Mıgırđıç nâm zımmî on aydan mütecâviz kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve filus-ı ahmere ve leyle-i işâya muhtaç ve mahall-i merhamet olmağla zımmî-i mesfûr kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâki' hâlî bi'l-iltimâs arz ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen hâlâ Bozcaada Kal'asında bâ-fermân-ı âlî kal'a-bend olunan Mıgırđıç nâm zımmînin keyfiyyeti sû'al olundıkda Kayseriye kazâsına tâbi' mersûm Mıgırđıç'in karyesi olan Benet? nâm karye

ahâlisinden İstanbul'da mevcûd Marata veledi Cider ve Serkiz veledi Agop ve Aranik veledi Sahak ve Simon veledi Aratin ve Yanni veledi Serkiz ve Bedros veledi Nişan ve Mikail veledi Sefer ve Aratin veled-i Pelit ve Serkiz veledi Kirkor ve Agop veledi Serkiz ve diğerk Serkiz ve diğerk Agop ve diğerk Serkiz ve Manog veledi Anak nâm on iki nefer zimmîler meclis-i şer' de mahbûs-ı mesfûr Mıgırdiç an-asl karye-i mezbûre kethüdâsı olup sâhib-i-ıyâl ve fakirü'l-hâl olmağla hâlâ kal'a-i mezbûrede kemâl-i fakrından zelîl ve uryân kalup min külli'l-vücûh ıslâh-ı nefis eylediği mesmû' olmağla fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere cümlemiz tekeffül eyledik deyü mesfûr Mıgırdiç'in acz ü ıztırâr ile mahall-i merhamet olduğunu ihbâr ve itlâkiyçün emr-i şerîf ricasıyla herbiri istirhâmve istid'â-yı inâyet eyledikleri ve bâlâda mastûr olan husûs dahi umûr-ı cizyeden olduğundan bi'l-fi'l Rumili Kazaskeri olan Mevlânâ Feyzullah edâmallâhu te'âlâ kazâ ile i'lâm itmeğın mesfûr fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete ve ahvâli ra'ıyyete karışmayup kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı zuhûr ile kendüsünden teşekkî olur ise bilâ-eman cezâsı tertîn olunmak şartıyla i'lâmı mücebince cürmî afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

248/4

Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Meşâyihden Şeyh Ali zîde salâhanın ıyâl ü evlâdları rikâb-ı humâyûnuma arz-ı hâl sunup mûmâ-ileyh Şeyh Ali mukaddemâ emr-i şerîf ile Bozcaada Kal'asında kal'a-bend ve ahvâli mükedder olduğun bildirüp mûmâ-ileyh kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmeleriyle bu def'a inâyet-bahş sudûr olan fermân-ı humâyûnum mücebince mezbûr Şeyh Ali fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı marzî harekette bulunmamak şartıyla kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Ra. sene 1168.

248/5

Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kadiriler şeyhi Şeyh Mehemed ve refiki Derviş Halil mukaddemâ emr-i şerîf ile Limni Kal'asında kal'a-bend ve ahvâlleri mükedder ve sezâyı merhmet olmalarıyla

bu def'a mezbûrân fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup hilâf-ı marzî harekâtda bulunmamak şartıyla kal'a-i mezbûrdan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı humâyûnum inâyet-bahş sudûr olmağın sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin mezbûrân fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve hilâf-ı marazî harekâtda bulunmamak şartıyla kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

249/1

Galos Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mevlânâ Nasliç Kādısı Hanefî Hüseyin zîde fazlühû mektûb gönderüp akreb civârda Horpeşte kazâsı ahâlîleri meclis-i şer'a varup nefsi Horpeşte kasabası sâkinlerinden el-Hâc Mahmud ve Tataroğlu Ali Sipâhî kendü hâllerinde bir dürlü vilâyetlerinin umûrına karışmayup bir dürlü dahl olunmak icâb ider hâlleri olmayup ve merkûm Mahmud on seneden mütecâviz ahar diyârda meks üzre iken ba'zı ashâb-ı ağrâz garaz-ı dünyeviyyelerin icrâ için umûr-ı vilâyete karışurlar deyü ifk ü iftirâ ve bir tarikle Galos Kal'ası'na bend olunmaları için altmış yedi Saferi evâsıtında emri şerîf ısdâr ve kal'a-bend itdirdüp gadr olunmalarıyla mezbûrân kal'adan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için vâki'-i hâli der-i devlet-medâra i'lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle ol-bâbda vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz-ı hâl etmeğın fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup kendü hâllerinde olmak şartıyla afv ve ıtlâk ve kal'a-i merkûmeden sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ra sene 1168.

249/2

Zağra-i atik nâ'ibine ocakdan bâ-fermân-ı âlî kazâ-i mezbûre yeniçeri zâbiti nasb? olunan Turnacıbaşı Süleyman zîde mecdühûya İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki, Zağra-i atik ahâlîsi gelüp kazâ-i mezbûrdan olup ser-eşkîya olan on bir nefer şakiler ile zalemeden dört nefer kimesnelerin bundan akdem arz ve mahzar mücebince diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ve kal'a-bendleri için iki kıt'a evâmir-i şerîfe sâdır olmuş iken itâ-at-i emri âlî etmeyüp ve ba'zıları birer takrîb ile ıtlâk olunup mütegalibenin

i'ânetleriyle ferce bulup bu ana gelince kırkdan mütecâviz kimesneleri bilâ-cürm katl ve nicelerinin ırzların hetk ve hâllerin nehb ü gâret eylediklerinden gayrı Seyyid İbrâhîm Efendi ve kuzâtdan Sarı Kâdî-zâde Beytullah Efendi ve kayınpederi İsmâ'il Efendi demekle ma'rûf kimesneleri dahi bi-gayr-i hak[kın] katl ve sağ kol alaybegisi sâbık Hâcî Ahmed'in karındaşını mecrûh â'yân u zâbitân havflarından taşra çıkamayup ahvâlleri diğêr-gûn olduğun bildirüp ol-bâbda istid'â-yı inâyet ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfde mezkûrû'l-esâmî Zağra-i atîk kazâsı sükkânından emr-i şerîfimle diyâr-ı ahara nefy ve ba'dehû bâ-fermân emr-i âlî itlâk olunan Hâcî Hüseyinoğlu Mehmed Ağa ve Bıçakçioğlu İbra[him] nefy ve kal'a-bend olunmaları bâbında bundan akdem haklarında evâmîr-i şerîfim sâdır olan Alemdâr Ahmed ve Kara Mehmedoğlu Alemdâr Halil ve Kokarcalıoğlu İbrâhîm ve Uzun İbrâhîm ve Alişan ve Murtazaoğlu Ömer ve Ramazanoğlu Hasan ve Kalaycıoğlu İbiş ve Deli İsmâ'iloğlunun oğlu Mehmed ve İmamoğlu ve Hoca oğlu ve Mahmut ve Kürt Salih ve Saatçioğlu Ahmed nâm şakîler katl-i nüfûs ve envâ'-ı şekâvete cesâretleri sû'-i hâllerinden zikr ve tasrîh olundığı vech üzre ahâlî-i kazâ arz-ı hâl birle iştikâ veistirhâm ve ocakdan bir zâbit nasb olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrını sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin i'lâm etkmekle kazâ-i mezbûre ocakdan bir zâbit nasb ve mezbûrlardan şer'an kal'a-bendi muktezî olanları İnöz Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyetleri tafsîlen arz ve i'lâm ve te'dîbleri lâzım gelen erzâil ü eşkıyanın te'dîb ve gûş-mâlleriyle fimâ-ba'd şekâvete dâ'ir kat'â bir nesne zuhûr eylememek üzre kazâ-i mezbûrun hüsn-i nizâmı virilüp bilâ-cürm hilâf-ı şer' bir ferde mikdâr-ı zerre ta'addî olunmağdan küll-i tehâşi olunmak bâbında fermân-ı celîlü's-şân sâdır olmağın vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü's-şân mücebince amel ü hareket ve icrâ ve infâzına kemâl-i dikkat ve ihtimâm eyleyüp hilâfından ednâ kusûr ve fütûrdan be-gayet hazer sen ki dizdâr-ı merkûmsun vurûd iden mezbûrları dizdârı olduğın kal'a-i merkûmede muhkem-habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mücebince ocakdan mektûb vârid olmadıkça itlâkıdan hazer ve mazmûn-ı emr-i şerîfimle amel idesiz deyü bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmek vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

Alemdâr Ahmed ve Saatçioğlu diğêr Ahmed'in itlâklariyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 169.

249/3

Ber-vech-i Arpalık Çorum Sancâğı'na mutasarrıf olan İbrâhîm dâme ikbâlehuya Çorum ve İskilip kâdîlarına hüküm ki,
Çorum ve İskilip kazâları ahâlîleri gelüp bunlar üzerlerine icrâsı lâzım gelen imdâd ve hazeriyye ve sâir emr-i şerîfimle vârid olan tekâliflerin emr ve defter mücebince tamâmen icrâ eyleyüp bir dürlü kusûrları olmayup dahl ü ta'addî icâb ider hâlleri yoğ iken sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin Çorum a'yânından olup hakkında bi'd-defa'ât nefy kal'a-bendiyçün evâmir-i şerîfe sâdır ve zalemi nümâyân olan Kôr Hâfiz Mehemed dimekle ma'rûf kimesne hâlâ kethüdâ olmağın İskilip sâkinlerinden İkizoğlu Hâcî İbrâhîm nâm müfsid dahi merkûm Hâfiz Mehemed'e mu'în ve İskilip sâkinlerinden muhtekir makûlesi herbirilerini bi-gayr-i hakkın tecrîm ve tağrîm ve zulmen akçelerin ahz ve zulmlerinin nihâyeti olmayup cümlesinin perâkende ve perîşân olmalarına bâdî ve ahvâlleri diğér-gûn olduğun bildirüp mezbûrân Kôr Hâfiz Mehemed ve Hâcî İbrâhîm'in zâhir olan zulm ü ta'addîleri üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istirhâm itmeleriyle mezkûr Hâfiz kethüdâlıktan azl ve bir mu'tedil kimesne kethüdâ nasb ü ta'yîn ve merkûm İbrâhîm dahi fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup ikisi dahi mahall-i merkumda ikâmet itdirilmek ve fukarâyı ra'ıyyet her vecihle himâyet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

250/1

Yalakabâd kazâsı nâ'ibine ve Burusa Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Sen ki Yalakabâd kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdurrahman? zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Yalakabâd kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ ve berâyâ ve sâ'ir ahâlîleri gelüp ve kazâ-i mezbûre tâbi' Lala karyesi nâm karyede mütemekkin Gregiloğlu Sarı Papas ve Çatalbaş nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup derûn-ı kasabada erâzil ü eşhâs ile fisk u fesâda cesâret ve ümmet-i Muhammed'e ta'arrûz ve kazâ-i mezbûrun ba'zı mahallerinde katl-i nüfûs ve karye-i mezbûrede mütemekkin Mikosoğlu [Yanni] nâm zimmîyi dahi bi-gayr-i hak[kın] katl eylediklerinden mâ'adâ etrâfdan zuhûr iden sârik ve kuttâ'u't-târîk eşkıyalarına refâkat ile yataklık etmeleriyle mesfûrândan emn ü

rahâtları meslûb ve şerr ü mazarratlarından kazâmız ihtilâl ve el-yevm perâkende ve perîşân olmamız muhakkak olmağla mesfûrân Sarı Papas ve Çatalbaş nâm zimmîler nizâm-ı memleket ve ehakkîn-i fukarâ ve ra'iyet için Burusa zindânında zindân-bend ve kazâ-i mezbûrdan arz ve i'lâm olmadıkça ıtlâk olunmamak bâbında ahvâlimizi der-i devlet-medâra i'lâm idivir deyü ilhâh ve fi'l-hakîka hâli minvâl-i muharrer üzre olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ilmin muhît ve meczûmun olmağla vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûru'n-leh karındaşım Sultan Mahmut Hân tâbe-serâhû zemânında emr-i şerîf virildüğün bildirüp tecdîden ricâ etmeğın hilâfına emr-i şerîf sâdır olmamış ise vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

250/2

Ber-vech-i Arpalık Kocaili Sancâğı mutasarrıfına Kandırı ma'a Genceli nâhiyesi nâ'ibine Boğazkesen Kal'ası dizdârı () zîde hıfzûhûya hüküm ki, Dâ'ire-i humâyûnum lâzimesi ve mu'ayenât-ı sâ'ire İstanbul Ağası ma'rifetiyle yüz altmış yedi senesinde mübâya'ası fermân olunan hatabdan Kandırı ma'a Genceli nâhiyesi ahâlîleri edâ-yı hisselerine evvel emirde ta'ahhüd etmişler iken Genceli nahiyesinde vâkı' serbest ze'âmet ahâlîsinden Kara Hasan Beşe ve Malikoğlu Halil Beşe ve Kesek Hasan Beşe ve Koca Gedikoğlu İbrâhîm dimekle arîf kimesneler izhâr-ı avnet ve sâ'irlerini dahi tahrîk ile mübâya'a hatabının tahsiline muhâlefet etmeleriyle siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız arzlarına ibtinâ'en merkûmun dört nefer kimesneler zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend ve salâh hâlleri zâhir ve mübâya'a hatabları tamâmen tahsîl ve tekmîl olunmadıkça ıtlâk olunmamalariyçün altmış yedi evâ'il-i Zi'l-ka'desinde Dîvân-ı humâyûnum tarafından sâdır olan emr-i âlî-şân ocak tarafından mübâşir ma'rifetiyle irsâl olundıkda yigirmi bir gün va'de tamâmına dek edâ itmek üzre a'yânları ta'ahhüd ve iltizâm etmişler iken bâlâda mezkûr dört nefer kimesneler adem-i itâ'atlarından nâşî yine re'âyâyı iğvâ ve tahrîk eyledikleri ecilden el-yevm bir çeki hatab nâhiye-i merkûmeden gelüp teslim-i Anbâr-ı Âmire'me olunmayup zimmetlerinde bâkî kaldığı hâlâ İstanbul Ağası olan Mehmed zîde mecdühû i'lâm etmekle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebinece Dîvân-ı humâyûnum tarafından müceddeden emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'il

Başdefterdârım olan Abdullâh dâme uluvvühü i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

Afv ve itlâklariyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı Ş sene168.

250/3

Avlonya kâdîsına hüküm ki,

Avlonya sükkânından Ebubekir Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Mumcî esnafından bunun babası İshak nâm kimesne bundan akdem töhmet-i şeni'a ile ahz ve Boğazkesen Kal'asında bâ-fermân-ı âlî üç seneden berü kal'a-bend ve bu üç nefer karındaşlarıyla sefil ve ser-gerdân ve ahvâlleri diğer-gün ve perişân olduğın bildirüp babası mezbûr kal'a-i merkûmeden afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin vilâyetinde ikâmet idüp bir hatve ahar mahalle hareket ider ise cezâsı virilmek şartıyla afv ve itlâk ve mübâşir ta'yîn kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân () zîde kadrühü mübâşeretiyle vilâyete iclâ olunmak emrim olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

Bâ-fermân-ı âlî gümrük emîni ile tebdîl olunup zîrde kayd olmuştur.

250/4

Çekmece-i Kebîr nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,

Canbaz tâ'ifesinin ser-kerdeleri İbrâhîm zîde kadrühü gelüp bundan akdem Anadolu tarafına gitmeyüp Rumili cânibinde kârıyla meşgûl olmak üzre sâdır olan emr-i şerîf mûcebince dört seneden berü ehl ü iyâlinden dür u mağdûd olduğun bildirüp ol-bâbda istid'â-yı inâyet itmeğin mezbûr İbrâhîm Asitâne-i aliyyeme gelmeyip ancak Büyük Çekmeyece'ye gelüp anda ikametine mûmâna'at ol[un]mamak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

Afv ve itlâkiyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Ca sene 170.

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûş olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Anobolu kâdîsına hüküm ki,

Sen ki Anadolu Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed Emin zîde fazlühûsun mektûb gönderüp Anadolu'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'vân ve zâbitân ve sâ'ir ahâlî meclis-i şer'a varup Anadolu sükkânından Kara Yılanoğlu Mehemmed ve sol kol kâtibi Mîrâsyedi Mustafa nâm kimesneler aslında muzırru'n-nas olmalarıyla derûnlarında muzmer mel'anetlerin icrâ sevdasıyla bilâ-mücîb Asitâne-i sa'âdetime gelüp kendü hâllerinde olmayup dört beş aydan berü nizâm-ı vilâyete muhîll işlere karışup vazifeleri olmayan umûra mübâderet ve vuku' bulan havâdisâtı peyder pey ol tarafda olan mel'anetlerine tahrîrâtı ile kal'anın ihtilâlîne bâ'is ve ba'zı kimesnelerin haklarında hilâf-ı inhâ ibtâl-i hak husûsunda evâmîr-i aliyyem ısdârına şürû' ve Mora Cezîresi'nde asitânedeki ikâmet üzere olan eşîrrâdan re'âyâyı başına cem' ve dürlü tezvîrât ile kiminin tımârı karyelerine dâhl ve kiminin hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ile sükkânına tasaddî ve ahâlîyi ızrârından hâli olmayup ve mezbûrândan bi'l-küllîye emn ü râhatları olmamağla bundan böyle dahi Asitâne'de meks ü ikâmet eylemek lâzım gelür ise serhadd-i mansûrede ibâdullah rahnedâr ve fitne ve mel'aneti ihbâr idecekleri aşîkâr olmağın merkûmân Asitâne'de ahz ve vatan-ı asliyelerine nefy ve irsâl ve ahâlî şerr ü mazarratdan tahlîs olunmak bâbında vâki-i hâli hükmi humâyûnum virilmek recâsına sen arz ve ahâlî mahzar birle istîrhâm itmeleriyle ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretîyle mezbûrân oldukları mahalde ahz ve vilâyetlerine tesyîr ve isrâ ve anda menfiyyen meks ü ikâmet ve îvâ olup vilâyetlerinden hâriç mahalle bir hatve hareket itdirilmekten be-gayet mücânebet ve ittîkâ ve vusûl ve ikâmetleri arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin merkûmânı buldukları mahalde çâvûş-ı merkûm ma'rifetiyle ahz ve vilâyetlerine nefy ve tesyîr eylesün ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin anda menfiyyen ikâmet ve îvâ itdirüp vilâyetlerinden hâriç mahalle bir hatve hareket itdirilmekten be-gayet ihfâ ve mücânebet ve vusûl-i vilâyetlerini Der-aliyyeme arz ve inhâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

251/1

Bozcaada kâdisına ve Bozcaada Kal'asında yeniçeri zâbiti olan () zîde mecdühûya hüküm ki,

Cihângir sâkinlerinden Fatıma nâm gelüp mezbûrenin zevci Topçı Mehemmed İstanbul'da refiki dükkânı kurbunda attâr ve kendü hâlinde iken altmış üç senesinde refiki ile dergâh-ı âlî yeniçerileri ağası mektûbı ile bâ-hatt-ı humâyûn sâdır olan emr-i şerîf mücebince Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunup lâkin mezbûre üç nefer evlâdıyla sefil ve ser-gerdân ve bezl-i aşşâba? muhtâc ve ahvâli diğەر-gûn bildirüp zevci mezbûr afv ve ıtlâk olunmak bâbında istid'â-yı merhamet etmeğın Asitâne-i sa'âdetime ve havâlisine gelmemek şartıyla ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

251/2

Erzurum kâdisı ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşbaşına hüküm ki,
Erzurumlu Ömer nâm kimesne ba'zı terâhâtı hâvi arz-ı hâl ile ta'cizden hâli olmayup tağrîbi muktezî olmağla mezbûr Erzurumlu Ömer ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile menfiyyen alâ tarikü'n-nefy Erzurum'a tesyîr ve îsâl ve anda ikâmet itdirilüp bilâ-emr-i şerîf Erzurum'dan hâriç mahalle bir hatve hareket eylememek üzre muhâfazasına dikkat ve berü taraflara salıvirilmekden be-gayet tehâşi ve mücânebet ve vüsûlu i'lâm ve işâret olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrî Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () zîde kadrühû mübâşeretiyile menfiyyen alâ tarikü'n-nefy Erzurum'a tesyîr ve îsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde anda ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf Erzurum'dan hâriç bir mahalle bir hatve hareket eylememek üzre muhafazasına dikkat ve berü taraflara salıvirilmekden be-gayet tehâşi ve mücânebet ve vüsûlini i'lâm ve işâret ve hilâfından mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168

251/3

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Çanlı kâdisına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr re'âyâlarından Mahmud ve Mehemmed ve Hüseyin nâm kimesneler bundan akdem rikâb-ı humâyûnuma arz-ı hâl birle tazallüm ve istid'â-yı merhamet etmeleriyle hâllerine merhameten üzerlerine vuku' zulm ve ta'addî men' ü def' olunmak bâbında Kastamonu mütesellimine hitâben emr-i şerîfim ısdâr ve i'tâ olunmuş iken kâni' olmayup tekrâr rikâb-ı kâmyâbıma ref'i ruk'a birle ta'cîzden hâli olmayup nefy ü tağrîbler[i] muktezî olmağla zikr olunan üç nefer kimesneler ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile mukayyiden ve menfiyyen vilâyetleri olan Çanlı Kazâsı'na tesyîr ve îsâl ve anda ikâmet ve îvâ ve vüsûlu arz ve inhâ ve bilâ-emr-i şerîf mahall-i mezbûrdan hâriç mahalle bir hatve hareket itdirilmekten ve berü taraflara salıvirilmekten be-gayet tehâşi ve ittikâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle ve ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile mezkûri mukayyiden ve menfiyyen vilâyetleri olan Çanlı Kazâsı'na tesyîr ve îsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûllerinde mezbûrları menfiyyen ikâmet ve îvâ ve vüsûlleri Der-aliyyeme arz ve inhâ ve bilâ-emr-i âlî mahalli mezbûrdan hâriç mahalle bir hatve hareket itdirilmekten ve berü taraflara salıvirilmekten be-gayet tehâşi ve ittikâ olunmak bâbında fermân sâdir olmuşdur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

251/4

İstanbul Gümrük Emîni Seyyid İshak zîde mecdühûya ve Avlonya kâdısı ve Tekfurdağı nâ'ibine ve Tekfurdağı'ndan Avlonya'ya varınca Kâdılar ve nâ'iblere ve kethüdâ birileri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitân ve a'yân-ı zîde kadrühûya hüküm ki,

Avlonya sâkinlerinden Ebubekir nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mumcı esnafından bunun babası İshak nâm kimesne bundan akdem töhmet-i şeni'a ile ahz ve Boğazkesen Kal'ası'nda bâ-fermân-ı âlî üç seneden beri kal'a-bend ve bu üç nefer karındaşlarıyla sefil ve ser-gerdân ve ahvâlleri diğergün ve perîşân olduğun bildirüp babası mezbûr kal'a-i merkümeden afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın vilâyetinde ikâmet idüp bir hatve ahar mahalle hareket ider ise cezâsı virilmek şartıyla afv ve ıtlâk ve vilâyetine iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûrı Tekfurdağı'na giden sefâyinden bir sefîneye vaz' ve Tekfurdağı'na irsâl ve siz ki hükkâm ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz mezbûrı kazâ be kazâ Avlonya'ya îsâl ve sen ki Avlonya vâlisi

mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrî mahall-i merkûmda şurût-ı mezkûre üzre ikâmet ve vüsûluni Der-aliyyeme i'lâm-ı işâret eylemek için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 168.

252/1

Gördos ve () kâdîlarına hüküm ki,

Anadolu Kal'ası muhâfazasında olan Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri çorbacı ve ihtiyârlarıyla Tahta kazâsında sâkin yeniçeri yamakları gelüp bunlar kendü hâllerinde hizmet-i muhâfazada kıyâm ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri yoğiken Görδος sükkânından Mora Cezîresi'nde a'yânlık idda'asında olan Halil Beg dimekle ma'rûf kimesne bunlara garaz-ı dünyeviyyesi olmağdan nâşî Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri çorbacılarından mütekâ'id ve emekdârlarından Hâcî Mehemed nâm kimesnenin ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyeye ve temessük otuz seneden berü mutasarrıf olduğı çiftliğı emlakını ba'zı mütegalibenin i'âneti ile fuzûli zabt ve yamakandan Hâcî İbrâhîm ve Sarrac Hâcî Ali ve Mağriblioğlu Osmân nâm yeniçerilerin üzerlerine şer'ân bir nesne sâbit olmadan bilâ-cürm ve mübâşir ma'rifetiyle ahz ve üçer beşer kise akçelerin tecrîm ve bunun emsâli zulm ü ta'addî ve tecavüzünün nihâyeti olmayup ve dâ'imâ bunları ta'addî ve rencîdeden hâli olmaduğun bildirüp hilâf-ı şer' ol vechile zâhir olan zulm ü ta'addîsi men' ü def' olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden hilâf-ı şer'-i şerîf ta'addîsi men' ü def' ve mütenebbih olmaz ise diyâr-ı ahara nefy ü iclâ eyleyüp hilâfından hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âli-şân sâdir olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 168.

252/2

Balıkçî kâdîsına ve İstanbul Gümrük Emîni () zîde mecdühûya hüküm ki,

Galata'da Kürkçü Kapusu kurbunda Taş Hân'da sâkin iken bundan akdem sirka töhmetiyle küreğe vaz' olunup altı seneden berü kürekde olan Balıkçî Kara Mustafa nâm kimesnenin keyfiyyet-i ahvâli sâdir olan fermân-ı âliye imtisâlen husûs-ı mezbûre mübâşir ta'yîn olunan Feyzullah Haseki ma'rifetiyle mahall-i mezbûr civâr ve kurbunda vâkî' sük ahâlîsinden istifsâr u istihbâr olundıkda mezbûre Kara Mustafa bâlâda mezkûr husûsundan mukaddem bu misüllü sirka ve töhmet-i sâ'ir ile müttehim

oldığı ma'lumumuz olmayup ve ber-vech-i muharrer altı senden berü küreğe vaz' ile mücâzât ve el-yevm ıslâh-ı nefis idüp mahall-i merhamet ve şâyân-ı inâyet olduğın ahvâline vukûf-ı tâmmı olan İplikçi el-Hâc İbrâhîm ibn Osmân ve Hayyat Süleyman Kethüdâ ibn Hüseyin ve Hasan Yazıcı ibn Mehemmed ve Habbâz İbrâhîm Çelebi ve ibn Osmân ve Duhâncı Mahmut Beşe ibn Osmân nâm kimesneler meclis-i şer' de alâ tarîki's-şehâde ihtiyâr ve mezbûr Kara Mustafa'nın afv ve itlâkı bâbında istirhâm-ı inâyet eyledikleri akza-i kuzâtî'l-müslimîn Galata kâdısı mevlânâ Nimetullah zîde fazlühû i'lâm etmeğin mezbûr fimâ-ba'd Asitâne'ye gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden itlâk vilâyeti olan Balçık'a alâ tarîki'n-nefy tesyîr ve îsâl ve anda ikâmet itdirilüp vüsûlî i'lâm olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûrî ma'rifetinle Balçığ'a giden bir sefîneye vaz' ve menfiyyen Balçık'a irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrî Balçık'da ikâmet itdirmeyüp bilâ-emr-i şerîf hâriç mahalle hareket[in]e ruhsat göstermemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

252/3

Kengiri ve () kâdîlarına hüküm ki,

Tahta kazası sâkinlerinden es-Seyyid () ve İsmâ'il ve Ali ve İbrâhîm ve Mehemmed ve diğeri Mehemmed ve diğeri Ali ve diğeri İsmâ'il ve diğeri Mehemmed ve Veli nâm on nefer şâhıslar Koçhisar sâkinlerinden Mehemmed Ağa dimekle ma'rûf za'îmden herbirileri birer mikdâr akçe iddi'âsıyla rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl ve istid'â-yı inâyet eylediklerinde şer'-i şerîfe havâle ve sadr-ı rûm huzûrunda mürâfa'a-i şer' olduklarında beynlerine muslihûn tavassutuyla iki yüz elli guruş mukabelesinde musâlaha ve ibrâ oldıkları i'lâm ve hüccet-i şer'iyye olunup ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr tamâmen yedlerine teslîm olunmağla ta'yîn olunan çâvûş mübâreşetiyle zikr olunan on neferin alâ tarîki'n-nefy mahbûsen vilâyetlerine tesyîr ve îsâl ve anda ikâmet ve îvâ ve vüsûller arz ve inhâ olunup bilâ-emr-i şerîf berü tarafa salıvirilmekten ittikâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 168.

252/4

Yanya kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Yanya kazâsı sâkinlerinden erbâb-ı tumârdan Ali Beg-zâde Ömer Beg dimekle ma'rûf kimesne arz-ı hâl idüp kendü hâlinde olup ba'zı umûrını rü'yet için Asitâne-i sa'âdetime gelüp kendü hâlinde iken Yanya Sancâğı Mutasarrıfı Mustafa dâme ikbâlehûnun bunun garaz-ı dünyeviyyesi olmağdan nâşî gûnâ gûn ifk ü iftirâyı mutazammın mevâdd isnâdıyla arz ve Burusa'ya nefy olunmak üzere bundan akdem sâdır olan emr-i şerîf mücebince nefy ve ba'dehû Burusa'da nefyden ıtlâk ta'yîn olunan çâvûş ma'rifetiyle Yanya'ya irsâl ve ba'de'l-vusûl vilâyeti olan Yanya'da ikâmet ve vüsûlî çâvûş-ı merkûm ile Der-aliyyeye i'lâm olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîfe sem'ân ve ta'aten deyüp lakin hasta? olup ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin dest-i zulmünden mahalline varup meks ü ikâmet etmek bir dürlü mümkün olmadığını bildirüp ol-bâbda istid'â-yı inâyet etmeğın Asitâne'ye gelmemek şartıyla dilediği mahalde meks ü ikâmet eylemek üzere emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

252/5

Edirne mollâsına ve Dergâh-ı mu'allâm kapucı başılığı pâyesiyle Edirne Bostancıbaşısı olan el-Hâc Hüseyin dâme mecdühûya hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucı başılarından sâbıkân mîr-âhûr-ı sâni olan Mustafa Beg mehâbet-bahş sudûr olan fermân-ı humâyûn şevket-makrûn mücebince Edirne'ye nefy ü iclâsı fermânım olmağın merkûm Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde merkûmı Edirne'de menfiyyen meks ü ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâriç mahalle harekete ruhsat ve cevâz göstermekden ziyâde hazer ve mübâ'adet ve vüsûlini çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile i'lâm ve işâret eylmeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

Sâdır olan hatt-ı humâyûn mücebince sebîli tahliye ve İstanbul'da vâkı' hânesine gelmeğe mûmâne'at olunmamak üzere emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı C sene 172.

252/6

Üsküdar'dan Kengiri Sancâğı'na vâkı' Kengiri ve () kazâlarına varınca yol üzerinde vâkı' olan kuzât ve nüvvâba ve bi'l-cümle a'yân-ı vilâyet ve zâbitâna hüküm ki, Kengiri Sancâğı'nda vâkı' zikr olunan kazâlar ahâlîlilerinden on nefer kimesneler Koçhisarlı Mehmed nâm za'îmden hukûk iddi'â ve sadr-ı rûm huzûrunda mürâfa'-i şer' ve musâlaha ve ibrâ birle hüccet-i şer'iyeye olunup bedel-i sulh yedlerine teslîm olunmağla Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile zikr olunan on neferin alâ tarîki'n-nefy mahbûsen vilâyetlerine îsâlleri fermânım olmağın siz ki mûmâ-ileyhimsiz zikr olunan on nefer mahbûsdan çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına vâsıl olurlar ise gicelerde muhâfaza ve gider olduklarında yanlarına kadr-ı kifâye adamlar koşup emîn ve sâlim zikr olunan kazâlara erişdirmeğe cümleiniz bi'l-ittifâk sa'y ü dikkat ve bezl ü sa'y ü miknet eyleyüp ihmâl ve tekâsülünüz sebebi ile firâr ve gaybetleri hâminden ve ser-mû kusûr ve rehâvetden be-gayet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i R sene 1168.

253/1

Resmo muhâfazasında olan () dâme ikbâlehûya ve Resmo kâdîsına ve Burusa kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Şerife Rabia nâm hâtûn rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl sunup mezbûrenin zevci sâbıkâ Filibe kâdısı Nevres? Abdürrezzak zîde fezâ'ilehû bundan akdem fermân-ı humâyûn ve işâret-i şeyhu'l-İslâmi mücebince sâdır olan emr-i şerîfle Resmo'ya nefy ü iclâ ve anda ikâmet itdirilmesiyçün sâdır olan emr-i şerîf ile nice müddetden berü mükedderü'l-hâl ve kuvvet-i yevmiyyeye muhtâç olduğun bildirüp merhameten afv ve itlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve mezbûr Abdürrezzak Efendi'nin Burusa'da ikâmet eylemek üzre emr-i şerîfim sudûrımı bi'l-fi'il Şeyhu'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'ili işâret itmeleriyle şeref-bahşâ-yı sudûr olan fermân-ı humâyûn şevket-makrûn ve işâretleri mücebince Burusa'da ikâmet eylemek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 168.

Burusa'ya gelüp ikâmet eylediğini müş'ir Burusa nâ'ibinden vârid olan arzı hıfz olunmuştur.

Fi evâhir-i Ş sene 8.

Bâ-işâret-i Şeyhu'l-İslâmi afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 171.

253/2

İzmir kâdîsına ve Limni kâdîsına ve zâbitâna hüküm ki,

Aişe nâm hâtûn rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl sunup mezbûrenin zevci müderrisinden Mürekkebcî? Hasan zîde ilmühû fermân-ı humâyûn ve bâ-işâret-i şeyhu'l-İslâmi sâdır olan emr-i şerîfle bundan akdem Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve ahvâli diğergün ve mezbûre dahi sagîr ve sagîre evlâdlarıyla kuvvet-i yevmiyyeye muhtâç ve hâne-berdüş ve zelîl [ve] sefil ve mükedderü'l-hâl olduğun bildirüp merhameten afv ve itlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve mezbûrun İzmir'de ikâmet eylemek üzere emr-i şerîfim sudûrını bi'l-fi'il Şeyhu'l-İslâm ve Müftü'l-enâm olan mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'ili işâret itmeleriyle şeref-bahş sudûr olan fermân-ı humâyûn şevket-makrûn ve işâretleri mücebince İzmir'de ikâmet itdirilmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 168.

Bâ-işâret-i Şeyhu'l-İslâmi afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

253/3

Bender ve Kefe muhafazalarında yeniçeri zâbitânları olan () ve () zîde mecdühûya hüküm ki,

Bender kazâsı nâ'ibi mevlânâ Fethullah zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahrûsa-i Bender'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve meşâyih ve şürefa ve e'imme ve hutabâ ve zâbitân ve ağavât ve alemdârân ve bi'l-cümle askeri ihtiyârları bi-esrihim meclis-i şer'a varup mahrûse-i Benderî katından ve Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağının emekdâr ve atık serdengeçdi ağalarından yigirmi beş bölüğün el-Hâc Hasan ve beşinci bölüğün Küçük Mehmed nâm kimesneler zâtında mustakîm ve dindâr ve ehl-i ırz ve bir ferd ef'âllerinden rencîde ve bir ehâd ef'âllerinden âzurde olmayup ahlâk-ı hasene ve hasâl-i hamiyet sâhibleri dâ'imâ itâ'at-i emr-i âlî ve bir kimesnenin kâr ü kisbine ve ırz ve mâlına ta'arrûz eylemeyüp kendü kârlarıyla mukayyed ve

ulûfelerine kanâ'at ve kut-i lâ-yemût ıyâl ü evlâdların infâk ve ırzlarıyla mukayyed ve üç beş seneden berü mahrûsa-i Bender'e bir veyâhûd iki sa'at bu'di olan mahaller gitmiş değıller iken ashâb-ı ağıraz nizâm-ı müstakar olan Boğdan memleketine dest-i tetâvül ve otuz kırk nefer erâzil ü eşkıyayı iğfâl ü izmihlâl nizâma murâd iderler deyü ifk ü iftirâyı mutazammın garaz-ı fâsidlerin icrâ için Der-aliyyeye hilâf-ı gayr-i vâkı' iştikâları sebebiyle bundan akdem merkûmân bâ-emr-i âlî Kefe serhaddine nefy ü iclâ olunmalarıyla el-hâletü hâzihi cürmleri afv ve ke'l-evvel mahrûsa-i Bender'de meks ü ikâmetleri için emr-i âlî virilmek ricâsına Der-aliyyeye mahzar birle i'lâm idiver deyü ilhâh itmeleriyle hâl-i minvâl-i muharrer üzere olduğına mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmî muhît olup ve ol tarafda nafakası rakîbelerine mefrûza sagîr ve kebîr evlâd ü ıyâlleri eşedd ü acz ü zarûret ile ser-gerdân ve hayret-zede ve şâyeste-i merhamet olmalarıyla ehl ü ıyâl ü evlâdlarının hâllerine merhameten merkûmânın cürmleri afv ve mahall-i mezkûrdân afv ve itlâk ve mahrûsa-i Bender'de ke'l-evvel meks ü ikâmet etmeleri bâbında hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğı ecilden vech-i meşrûh üzere kendü hâllerinde olmaları şartıyla itlâk olunmaları için emr yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 1168.

253/4

Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hassa-i Şâhincibaşı el-Hâc İbrâhîm dâme mecdühû gelüp mûmâ-ileyhin berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğü ra'ıyyeti karyelerinden Gönen kazâsına tâbi' () nâm karye sâkinlerinden serdâr el-Hâc İbrâhîm nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ra'ıyyeti karyeleri ahâlîlerinden ve tarafından giden mültezimlerini rencîde ve ta'addîden hâli olmamağla bundan akdem ıslâh-ı nefis idinceye değın bâ-fermân-ı âlî Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâli diğere-gûn olduğun bildirüp merkûm fimâ-ba'd ra'ıyyeti karyeleri ahâlîlerini rencîde eylememek şartıyla kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebili tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğı ecilden vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak emrim olmuşdur.

Fi evâsıt-ı R sene 1168.

253/5

Dîvânımda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Niğde kâdisına hüküm ki,

El-Hâc Osmân nâm şâhıs Niğde müftîsini azl itdirmek sevdâsıyla â'lemü'l-ulemâi'l-mütecerriîn efdâlü'l-fudâlai'l-müteverri'în hâlâ Şeyhu'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'iliye tasdî'e tasaddî eylediğine binâ'en te'dîbi muktezî olmağla mezbûr el-Hâc Osmân ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle vilâyeti olan Niğde'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin merkûm Hâcî Osmân'ı çâvûş-ı mezkûr mübâşeretiyle vilâyet olan Niğde'ye nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrî Niğde'de menfiyyen ikâmet ve vusûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı R sene 168.

254/1

Karaman vâlisine Konya kazâsı ve İncesu nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,

Nezâret-i sadr-ı a'zamîden olan evkâfdan müteveffâ sadr-ı sâbık Kara Mustafa Paşa Evkâfı mülhakâtından İncesu kasabası ahâlîsi gelüp kasaba-i mezbûrede sâkin Kara Hüseyinoğlu Kara Mustafa ve Kabiloğlu Emîr Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup avanelerinden Kasımoğlu Mustafa ve Kerim Beşe ve Kapusız Hasan dimekle a'rîf şakîler ile ittifâk ve zâbitâna adem-i itâ'at birle hareket ve bî-vech umûr-ı vakfa ve umûr-ı ibâda ve bilâ-sened serdârlık umûrına karışup ibâdullaha cevr ve eziyet ve şerr ü fesâdını yevmen fe-yevmen hâdd-i dâd ve bundan akdem bi'd-defa'at Der-aliyyeye arz ve mahzar olundıkda mezkûrân Kara Mustafa ve Mehemed umûr-ı vakfa ve serdârlığa karuşmayup kendü hâllerinde olmak üzre tenbîh-i ekîd olunup eger mütenebbih olmazlar ise diyâr-ı ahara nefy olunmalariyçün arz olunmak bâbında emr-i şerîf sâdır olmuş iken bir dürlü itâ'at etmeyüp ve ocak tarafından kasaba-i mezbûreye bâ-mektûb nasb olunan serdârlara dahi serdârlığı zabt itdirmeyüp bilâ-sened tagallüben kendüleri zabt ve yetmiş seksen nefer erâzil ü eşkıyayı başlarına cem' ve fukarâ ve zu'afânın emvâlin nehb ü gâret ve katl kasdıyla Voyvoda sarâyın basup üç gün muhâsara ve mezbûrânın şerr ü mazarratlarından cümlesi aciz ve mükedderü'l-ahvâl olmalarıyla mezbûrân Kara Mustafa'nın ve Emîr Mehemed diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ile şerr ü mazarratları üzerlerinden men' ü def'

olunmasıyçünistirhâm eyledikleri bundan akdem Evkâf-müfettişi i'lâm ve mücebince bâ-emr-i âlî sen ki vezîr-i müşârun ileyh ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile mezbûrlar Konya'ya nefy ü iclâ ve Konya'da ikâmet itdirilmek üzre emr-i şerîf sâdır olmuşiken mezkûrlar yine kendü hâllerinde olmayup bilâ-ıtlâk kasaba-i mezbûreye gelüp evvelkiden ziyâde zulm u ta'addîye tasaddî ve re'âyâ fukarâsından iki nefer adamın işbu sene-i mübârekede hânesin basup hilâf-ı şer'-i şerîf emvâl ü eşyâların yağma ve gâret eylediklerinden gayrı siz bizden teşekkî eylediniz deyü günâ gün cevri ü eziyet ile ahvâl-i fukarâ diğergün ve bir dürlü emn ü râhatları kalmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ü bâdî oldukların bildirüp şakî-i mezbûrân Kara Mustafa'nın ve Emîr Mehemed mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince Konya'ya nefy ü iclâ olunmaları bâbında müceddeden emr-i şerîfim ricâ eylediğın ecilden mezbûrların ber-vech-i muharrer itâ'at-i emr-i âlî eylemedikleri vâli tarafından arz ve mahzar birle i'lâm mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şân mücebince hilâf-ı şer'-i şerîf hareketleri zâhir ve müsbet oldıkda mezbûrlar ahz ve Konya'ya nefy ü iclâ olunup lâkin bir-takrîb ile celb ve nef' sevdâsıyla dahi bir ferde ta'addî olunmamak emrim olmuşdur.

Fi evâsıt-ı R sene 1168.

254/2

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Niğde kâdîsına hüküm ki,

El-Hâc Osmân nâm şâhıs Niğde müftîsini azl itdirmek sevdâsıyla â'lemü'l-ulemâi'l-mütecerriîn efdâlü'l-fudâlai'l-müteverri'in hâlâ Şeyhu'l-İslâm ve Müftü'l-enâm olan mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'iliye tasdî'e tasaddî ve te'dîbi sâbit müşârun ileyh tarafından haber vârid olup vurûd eyleyen habere ibtinâ'en te'dîben çâvûş mübâşeretiyile vilâyet olan Niğde'ye nefy ü iclâ olunması fermânım olmağın sen ki çâvûş-ı mûmâ-ileyhsin merkûm Hâcî Osmân'ı Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile vilâyet olan Niğde'ye nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrı Niğde'de menfiyyen ikâmet itdirüp bir hatve hâriç mahalle harekete ruhsat ve cevâz gösterilmekden hazer ve mücânebet ve vusûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâsıt-ı R sene 168.

254/3

Seddü'l-bahr muhâfazasında olan () dâme ikbâlehuya ve Seddü'l-bahr nâ'ibine hüküm ki,

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı el-Hâc Halil zîde hıfzühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp sâbıkân Seddü'l-bahr Kal'ası'nın Kethüdâsı Seyyid Mehemed kal'a-i mezbûrede sâkin olmayup ıslâh-ı nefis idince bundan akdem bâ-fermân-ı âlî mübâşir ma'rifetiyle ehl ü ıyâliyle diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunup dört seneden berü kal'a-i mezbûreye gelmeyüp diyâr-ı aharda sâkin ve ıslâh-ı nefis olunup ahvâli diğer-gûn olduğunı cümle ahâli haber virmeleriyle nefyden itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki-i hâli mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mezbûr Seddü'l-bahr'e varmayup ahar mahalde sâkin olmak şartıyla afv ve itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 168.

255/1

İncesu kazâsı nâ'ibine kazâ-i mezbûr serdarına Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kazâ-i mezbûr sükkânından zümre-i yeniçeriyandan bundan akdem serdâr olan Kara Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup cabâbir ve mütagallibeden olup emr-i şerîf ve ocakdan mektûb ile kazâ-i mezbûre nasb ve ta'yîn olunan serdârlara zâbitlik itdirmeyüp cebren mürâsele ahz ve fuzûlî serdârlık iddi'âsıyla fukarâ ve zu'afâyâ îsâl-i şerr ü mazarrat ve envâ'-ı ta'addî ve mezâlimden ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olduğundan mâ'adâ kazâ-i mezbûr voyvodası olan Mehemed zîde kadrühûnun umûrına dahi ta'arruz ve kat'â umûr-ı vilâyete karışdırmayup her vechile ta'cîz ve tekdîr eylediği Der-aliyyeme inhâ ve i'lâm olunmağla ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ibreten li'l-gayr mezbûr Kara Mustafa bulunduğı mahalde ahz ve Konya Kal'ası'na irsâl ve salâh-ı hâli zâhir oluncaya değin habs ve kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı celîlü'ş-şânım sâdır olmağın irsâl olundı inşâ'allahü te'alâ vusûlünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şânım mücebince amel ü hareket ve icrâ ü infâzına kemâl-i dikkat ve ihtimâm eyleyüp sen ki dizdâr-ı merkûmsun vürûd iden mezbûr dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem-habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mücebince mektûb vârid olmadıkça bir tarîkle itlâkından hazer eyleyesin deyü iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'îl Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme

uluvvühü tarafından mühürlü mektûb verilmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı R sene 1168.

255/2

Limni kâdısına hüküm ki,

Sâbıkân Limni Kal'ası Dizdârı Ahmed nâm kimesne gelüp mezkûrun medîne-i İzmir'de ikâmetiyyün bundan akdem emr-i şerîf sâdır ve ba's fimâ-ba'd kendü hâlinde olup Limni Cezîresi'ne varmamak şartıyla bâ-fermân-ı âlî afv ve ıtlâk olunup lâkin vilâyet olan Limni Cezîresi'ne varmayup ahvâli diğér-gün olduğun bildirüp ol-bâbda istid'â-yı inâyet ve bundan akdem hakkında sâdır olan emr-i şerîfden tasrîh olundığı vech üzre sâbıkân Limni Kal'ası Dizdârı mezbûr Ahmed bâ-fermân-ı âlî merhameten İzmir'den ıtlâk ve Limni Cezîresi'ne varmamak şartıyla sebîli tahliye olunup ancak merkûm Ahmed fakîrül-hâl ve kesîrül-ıyâl olduğundan mâ'adâ ziyâde hasta ve alîl vâlidesi olup kendü diyâr-ı aharda bulunmağla muztaribül-ahvâl ve şâyeste-i merhamet olmağın merkûm Ahmed kendü hâlinde olmak şartıyla vilâyetine varup sâkin olmak üzere izn ü ruhsatı mutazammın emr-i şerîfim sudûriyyün düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmül-âlem bi'l-fi'il Derya-ı Kapudân olan vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mezbûr fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve umûr-ı vilâyete karışmamak ve bundan böyle yine kendü hâlinde olmayup umûr-ı vilâyete karşışır ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla izn ü ruhsat virilmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 168.

255/3

Hezargrad kâdısına nâ'ibine kazâ-i mezbûrda bâ-fermân-ı âlî yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı el-Hâc Halil zîde mecdühûya ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki, Hezargrad kazâsı sükkânından zümre-i eşkıyadan yeniçerilik iddi'âsında olan Kara Memiş ve Kel Mehmed ve Müteveli Yeğen Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşkıyadan olmalarıyla leyl ü nehâr alet-i harbile geşt ü güzâr ve envâ'-ı fesâdâtı mürtekib ve ibâdullaha îsâl-i şerr ü şekâvetleri yevmen fe yevmen müzdâd olup sürûr ve mefâsidlerinden emniyet-i ibâd-ı bilâd meslûb olduğu

sahîhen ve mütevâtiren Der-aliyyeme inhâ ve ihbâr olunmağla terahhümen li'l-ibâd mezbûrun üç nefer şekâvet-i pîşelerin salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya değın Varna Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı celîlü's-şânım sâdır olmağın () irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince mezkûrun üç nefer şakîleri buldukları mahalde alâ eyyi hâl ahz ve mahbûsen kal'a-i merkûmeye irsâl ve îsâl eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vürûd iden mezbûrları dizdârı olduğın kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mücebince mektûb ve vârid olmadıkça bir tarikle itlâklarından hazer eylesiz deyü bi'l-fi'îl Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i R sene 168.

Yeğen Ahmed'in hakkında tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i L sene 168.

Hezargrad'a varmamak şartıyla Müteveli Yeğen Ahmed'in utlâkiyün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 169.

255/4

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdülatif dâme mecdühûya ve Tekfurdağın nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkân ser-gulâm-ı bâkî Mollâcık-zâde Ali'nin Tekfurdağın'na nefy ü iclâsı bâbında emr-i humâyûn-ı mülükâneme mehâbet-riz-i sudûr olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile merkûm Ali'yi yerinden tahrîk ve Tekfurdağın'na nefy ü iclâ ve tağrîb ve irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı menfiyyen Tekfurdağın'nda meks ü ikâmet itdirüp bilâ emr-i şerîf bir hatve hâriç mahalle harekete ruhsat ve cevâz göstermekden hazer ve mücânebet ve vusûlü ikametini çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 1168.

Ba'zı umûr-ı mühimme için Mâliyye tarafından sâdır olan evâmir-i şerîfe ile Sayda tarafına mübâşir ta'yîn olunmağla nefyden utlâkiyün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 168.

256/1

Tekfurdağı nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılardan ve sâbıkân başbakı kulı olup emr-i şerîfimle menfiyyen Tekfurdağı'nda ikâmeti fermânım olan Ali dâme mecdühû ba'zı umûr-ı mühimme için Mâliyye tarafından sâdır olan emr-i şerîfem ile Sayda tarafına mübâşir ta'yîn olunmağla sâdır olan evâmîr-i şerîfemin infâz ve icrâsında izhâr-ı sadâkat ve ibrâz-ı vüfûr-ı rüşd ü istikâmet eylemek şartıyla kayd nefy ü iclâdan itlâk ve merkûmun sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 1168.

256/2

Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Burusa kazâsında nâ'ibü'ş-şer'a hüküm ki,

Dellak İbrâhîm nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bu bundan akdem Üsküdar'da Mîr-âhûr Mahallesi sükkânından olup kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîsi yoğiken ashâb-ı agrâzdan kâynbabası Ömer nâm kimesne bunun için sagîr duhterim Ümmü Gülsüm'e fi'l-i şenî' kasd eylediğinden mâ'adâ hâlâ menkûhası ahar kızım Emine'nin eşyasında cân-fese kaplu kakum kürk ve bir incü kuşak ve bir boğçasını ahz ve gasb eylemişdir deyü ifk ü iftirâ ile bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' ve ol-vechile ahvâli gayet diğerkûn olduğun bildirüp kürekden itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve bâlâda mestûr olduğun bundan bin yüz altmış altı senesi Şevval'inin yirgirmi sekizinci günü küreğe vaz' olunan Dellak İbrâhîm'in mahallesi olan Mir-âhûr Mahallesi sükkânından kâynbabası Mollâ Ömer bin Abdullâh ve imâm vekîli Mehemed Efendi ve Mollâ Mehemed Emin ve Ahmed Ağa ve Eyüb ve Halil ve es-Seyyid Mahmut ve Osmân Ağa ve Ali ve diğerkûn Ali ve el-Hâc Mehemed Ağa ve Hafız Mollâ Mustafa dimekle ma'rûf kimesnelerin herbiri meclis-i şer'de mezbûr Dellak İbrâhîm müddet-i mezkûreden berü salâhı zâhir oldu deyü ba'de'l-ihbâr yine mahalle-i mezbûre sükkânından Hüseyin bin Mehemed nâm kimesne mezbûr Dellak İbrâhîm'in nefesine ve hîn-i mutâlebede ihzârına kefil olup bu vechile itlâkın iltimâs itmeleriyle vârid olan fermân-ı âliye imtisâlen hakikat-i hâlî Üsküdar Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmühû i'lâm itmeğün mezbûr fimâ-ba'd

Üsküdar ve havâlisine gelürse bilâ-eman ahz ve töhmet-i sâbıkasına binâ'en cezâsı tertîb olunmak şartıyla kürekden itlâk ve Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çavûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrı kürekden ba'de'l-itlâk Burusa'ya nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde Burusa'da ikâmet ve i'lâm eylemeğın? bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i R sene 168.

256/3

Silistre kazâsı nâ'ibine Silistre mütesellimine Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdüllatif zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Silistre'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve ahâlî ve Sâdât-ı Kirâm ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup medîne-i Silistre'e sükkânından altmış iki cemâ'atin serdengeçdi ağalarından Araboğlu Süleyman nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mazarrat-ı müte'addide ile halkı müstevlî ve re'is-i ehl-i fesâd ve eşkıya ve me'vâ-yı besus? ve îkâz-ı fitne ve katl-i nüfûs âdet-i müstemirresi olduğından mâ'adâ ser-cem'ıyyet ve muzırrı'n-nâs ve sâ'i bi'l-fesâd olup zulm ü ta'addîsinin nihâyeti olmamağla mezbûrun şerr ü mazarratı ibâdullah üzerinden men' ü def' olunmak bâbında bizler mahzar idüp sen dahi arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs ve fi-nefsi'l-emr mezbûrun ahvâli minvâl-i muharrer üzre olduğına sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla vâki-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına arz ve bâlâda mezkûrül-esâmî altmış iki cemâ'atin serdengeçdi ağalarından Arab-zâde Süleyman'ın ber-vech-i muharrer zulm ü ta'addîsinin nihâyeti olmadığını mevlânâ-yı mûmâ-ileyh i'lâm ve ahâlîsi mahzar itmeleriyle şakî-i mezbûr ocakdan mübâşir ma'rifetiyle bulunduğı mahalde alâ eyyi hâl ahz ve Varna Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend ve gerek hüsn-i hâl ve gerek sû'i hâl mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle tekrâr i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrımı iftihârül-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğın i'lâmları mücebince amel olunmak için yazılmışdır

Fi evâhir-i R sene 1168.

Bâ-fermân-ı âlî tarihiyle tecdîd olunup tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 168.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı C sene 168.

256/4

Eğriboz muhâfızı ve zîde Atina Kazâsı nâ'ibine ve Benefşe Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Atina Kal'ası neferâtı Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp kal'a-i mezbûre dizdârı Mehemed öteden berü kendü hâlinde olmayup bilâ-eman bundan akdem Atina Voyvodası Mehemed'den zuhûr iden fesâd ve şekâvetin mûkızı dizdâr-ı merkûm ve refiki Hüseyin Kethüdâ olmağla merkûmânın Eğriboz Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuş iken henüz kal'a-bend olunmaları ve hâlâ sû'i hâlleri arz ve mahzar birle i'lâm olduğun bildirüp merkûmânın şerr ü mazarratları üzerlerinden men' ü def' ve ıslâh-ı nefis idince Benefşe Kal'ası'na nefy olunmaları bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden hâlâ Atina Kal'ası dizdârı Mehemed'in bu def'a arz ve mahzar birle sû'i hâli i'lâm olunmağdan nâşî mezbûrun dizdârlığı ref'inden cümlelerin Muhtârı Ali bin Mehemed tevcîh olunmağla mezbûr Mehemed refiki merkûm Hüseyin Kethüdâ ile Benefşe Kal'ası'na nefy ü iclâ olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâhir-i R sene 1168.

Nizâmı ru'ûs tarafından hıfz olunmuşdur.

Afv ve itlâk ve sebilleri tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 169.

s.257/1

Tikveş kâdîsına ve Selânik Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali zîde fazluhûsun mektûb gönderüp hâlâ Tikveş kazâsında sâkin bi'l-cümle ülemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâ ve re'âyâ ve berâyâ bi-ecme'ihim meclîs-i şer'a varup hâlâ kazâ-i mezbûrda vâkı' Bektâşlı? Karyesi'nden za'îm Ahmed ve Alişan Karyesi'nden Basaroğlu Hüseyin ve yine Leşke? karyesinden Yörükoğlu Halil Beşe demekle ma'rûf kimesneler bin yüz altmış senesinde kendü hâllerinde olmayup kazâlarını bu ana gelince yetmiş kîse akçeden mütecâviz rahnedâr eyleyüp şimdi bu def'a maktûl el-Hâc Başo? ile mezbûrûn yek-dîl ve yek-cihet olup fukarâ üzerlerine on bir kîse, yüz elli gurûş akçe

tevzî' ve tahsîl ve ahvâlleri diğ er-gûn olmağ la Der-sa'âdetim'den mübâşir ta'yîn ve mahallinde terâfu'-ı ş er' ve sübût bulan hakları tahsîl ve ashâbına teslim olundık dan sonra mezbûrûn ıslâh-ı nef s için Selânik Kal'ası'na kal'abend olunmalarıç un ahvâlimizi der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle vâkı' hâlî sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi'l-fi'il-iltimâs arz eyledüğ ün ecilden Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden ta'yîn () zîde mecdühû mübâşeretiyle eşkıyâ-yı merkûme mahallinde husemâlarıyla terâfu'-ı ş er' ve üzerlerine bi'l-muvâcehe ş er'a sâbit olan mevâdd tescîl ve hüccet-i ş er'iyeye olunup hukûk-ı îbâd istirdâd ve ihkâk-ı hak olundık dan sonra kal'a-bendlerini ş er'a müceb umûr-ı hâlet ve hareketleri zâhir ve bedîdâr olur ise kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend ve keyfiyyetleri sûret-i sicillât ve arz u mahzar birle i'lâm olunmak bâbında.

Fî Evâhir-i R Sene 1168.

s.257/2

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbâk Vezîrim Ali Paş a'ya ve Kütahya kâdisına ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki,

Zümre-i silahdârândan yüz beş bölükde yevmi on beş akçe iddi'â iden Kütahyâlı Mehmed Osmân yüz altmış iki târihinde esâmîsini emânet vaz' eyledüğ i sipâh çâvûşânından Süleymân Çâvûş yedinden talep ve ahz u kabz idüp çâvûş yedinde ibtidâsı kalmadığ ını i'lâm-ı ş er'iyeyede mastûrül-esâmî-i müslimûn ş ehâdet itmeleriyle Mahmûd Paş a Mahkemesi'nde ş er'le murâfa'a olundıklarında müdde'î-i merkûm bî-vech mu'ârazadan men' ve merkûm Süleyman Çâvûş un husûs-ı mezbûrda bir dürlü müdâhali olmadığ ının hâlâ silahdâr ağ ası olan iftihârül-emâcid ve'l-ekârim Abdi dâme mecdühû i'lâm itmeğ in mezbûr Mehmed Osmân eşirradan ve hilâf-ı vâkı' da'vâya tasaddî eyledığ i bi'l-muvâcehe ş er'le i'lâm olunmağ la mezbûrun te'dîbi lâzım gelmeğ in imdî ocâkları tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle vilâyeti olan Kütahyâ'ya nefy ü iclâ ve vusûlünü müş 'ir i'lâm getürmek ve bundan böyle vilâyetinde ikâmet eylemek ve madâmki emr-i ş erîfim sâdır olmadık ça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek ve bu makûle da'vâ ile ahz olunmak lâzım gelür ise bilâ-âmân tertîb olunmak emrim olmuş dur.

Fî Evâhir-i R Sene 1168.

s.257/3

Sivâs Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hısn-ı Mansûr Kādısı Mevlânâ es-Seyyid Yusûf zîde fazluhû Südde-i Sa'adetim'e mektûb gönderüp Hısn-ı Mansûr'da sâkin bi'lcümle ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve şürefâ ve a'yân-ı vilâyet ve erbâb-ı timâr ve yerlü Rışvân'ın ketdüdâları ve ihtiyârları ve re'âyâ ve berâyâ bi-esrihim meclîs-i şer'a varup hâlâ boybegleri olan Bereket-zâde Hasan Efendi dimekle ma'rûf kimesne Boybegi olalı cümlesini himâyet ve sıyânet üzere olup zâtında edip ve lebîb hırs ve tama'dan perhîz-kâr ve kendüsünden ve karındâşı İsa'dan cümlesi râzı ve hoşnûd ve ehl-i ırz ve fukarâyı sıyânet ve dest-i mezâlimden hıfz-ı i'ânet ve herkes ile hüsn-i zindegâne ve mu'âşeret ve üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîlerin vakt-i zamânıyla yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve voyvodalarına edâ ve teslim ve her vechile mûmâ-ileyhden emn ü râhat üzereler iken ashâb-ı ağrâz ve erbâb-ı hasedden ba'zı kimesneler hilâf-ı inhâ teşekkî ve merkûmânı bâ-fermân-ı âlî Sivâs Kal'ası'na kal'a-bend itdürüp fi-nefsi'l-emr merkûmân beldelerinde oldukça ma'mûr ve abâdân olması nümâyân olmağla merkûmlar kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli kazâ-i mezbûr ahâlîsi mahzar ve mevlânâ-yı mûma-ileyh dahi bi'l-iltimâs arz eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i R Sene 168.

s.257/4

Mar'aş Beglerbegisi Abdullâh Paşa dâmet me'alihûya ve Kilis kâdısına ve Rışvân Hâssı Voyvodası Ahmed zîde mecdühûya hüküm ki,

Kazâ-i Hısn-ı Mansûr'da Müfti olan Kilisli Hasan Efendi ve Arpa Emînioğlu Monlâ Ali ve Ken'anoğulları Ali ve Ömer ve Abdullâh ve Nakîb Osmân nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup muhrîk fitne ve fesâd ve celb ü mâl sevdâsıyla yerlü Rışvân'nından Türkoğlu Yusûf ve Karababa nâm şakîler ile yek-dîl ve başlarına üç yüz mikdârı kapusuz levendât eşkiyâlarını cem' ve levendâtlarına ulûfe için karyelere akçe-i salyâne ve tevzî' eylediklerinden mâ'adâ sâlifü'z-zikr Türkoğlu Yusûf ve Karababa nâm kimesneler hâlâ Boybegi olan Türkmenoğlu Hasan'ın hânesin basup emvâl ve eşyâsın nehb ü gâret ve birkaç nefer adamların ve sâdâtdan bî-cürm olan beş nefer kimesneleri katl idüp şekâvet ve fezâhatlarını setr için Der-sa'adetim'e şikâyete

âzîm oldukları ahâlî-i kasaba-i mezbûrenin mesmû'ları olmağla müftî-i merkûm fetvâdan azl ü hacr ve ehl ü iyâliyle vatanı olan Kilis'e nefy ü iclâ olunmaları için emri şerîfim virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz ve mahzar olunduğı ecilden müftî-i merkûm kendü hâlinde durmayup muhill-i nizâm-ı memlekete harekete tasaddî eyledüğü arz ve mahzar ile i'lâm olunmağla merkûm ehl ü iyâliyle Hısn-ı Mansûr'dan ihrâc ve vatân-ı asliyyesi olan Kilis'e nefy ü iclâ ve anda meks ü ikâmet itdirilüp bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat göstermekden ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i R Sene 168.

s.258/1

Çorlu Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mektûb gönderüp nezâret-ı sadr-ı âzamîde asûde merhûm ve mağfûru'n-leh Ebu'l-Feth Sultân Mehemmed Hân aleyhi'r-rAhmed ve'l-ğufrân Evkâfi'ndan Çorlu Mukâta'ası'nın Mültezimi Ahmed nâm kimesnenin kâynları Ahmed ve Mehemmed nâm kimesneleri bî-gayrı hakkın darb ve mecrûh iden Şeyhoğlu Abdurrâhman nâm şakî Çorlu sâkinlerinden a'yân-ı vilâyet el-Hâc Hüseyin'in zîr-i himâyesindedir deyü Asitâne-i sa'âdet'e gider iken mezbûr Mehemmed ol eser-i cerâhatden müte'essiren fevt olup kâtil-i mezbûr merkûm Hâcî Hüseyin'in i'ânetiyle firâr ve ol vechile icrâ-yı hak mümkün olmadı deyü merkûm Hâcî Hüseyin Tulça Kal'ası'nda kal'a-bend olunmasıyçün arz-ı hâliyle teşekkî ve merkûm Hâcî Hüseyin Tulça Kal'ası'nda kal'b-end olunup lâkin hâl-i minvâl-i meşrûh üzere olmayup mültezim-i mezbûr Ahmed'in kâynları Ahmed ve Mehemmed ve gerek katl-i merkûm Şeyhoğlu Abdurrahmân eşkiyâ ve şarâbü'l-hamr zümresinden olup birbirleriyle arizâlarına binâ'en beynlerinde nizâ'ları vâkî' olup darb ve firâr ve mezkûr Hâcî Hüseyin'in bu husûsda haber ve agâhı olmaduğundan gayrı bir dürlü zîr himâyesinde olmayup merkûm Hâcî Hüseyin ehl-i ırz makûlesinden ve ehl-i ırza mu'în ve eşkiyâya mühîn olup mültezim-i merkûm Ahmed ırz-ı nefsâniyyesine binâ'en teşekkî ve husûs-ı mezbûrda merkûm Hâcî Hüseyin'e gadrı külli olduğımı ahâlî-i vilâyetden ulema ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve askeri ve sâ'ir sükkân-ı vilâyetden cemm-i ğâfir ve cem'-i kesîr alâ-tariki's-şehâde haber ve merkûm Hâcî Hüseyin'in mağduriyeti[ne] merhameten afv ve ıtlâk olunmasıyçün hakikat-i hâli der-i devlet-medâra arz idivir deyü ilhâh itmeleriyle ol bâbda vâkî-i hâli emri şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs

arz eyledikleri ecilden merkûm Hüseyin bundan akdem vilâyetine varmamak üzere kal'a-i mezbûreden afv ve ıtlâk olunmuşidi el-hâletü hâzihi bu def'a hüsn-i hâlini müş'ir sen ki mevlânâ-yı mûma-ileyhsin arz itmekle bundan böyle kendü hâlinde olmak ve vilâyete varup hânesinde ikâmet itmek üzere bu def'a dahi müceddeden afv ve ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî şanın yazılmışdır.

Fi evâhir-i R Sene 1168.

s.258/2

Ber-vech-i arpalık Niğbolu Sancağı'na mutasarrıf olup Vidin muhâfızı olan vezîre ve Tırnovi Kazâsı nâ'ibine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyîd Ahmed zîde ilmuhusun mektûb gönderüp Niğbolu Sancağı'nda vâkı' Osmânbazârı Kasabası sükkânından erbâb-ı tımâr ve mütegalibe ve a'yândan Abdullâh Ağâ ve Monlâ Osmân Sipâhî ve diğêr Osmân Sipâhî ve Turhân Sipâhî ve Hâcî Mehemed ve Serdâr Abdullâh Ağâ ve Mumcıoğlu el-Hâc Mehemed ve Berberoğlu Kel Veli Beşe ve Sarı Hasanoğlu Mehemed Beşe ve Bayramlıdan Tabanlıoğlu Osmân ve Pehlivânoğlu Abdullâh Beşe dimekle meşhûr kimesneler hassa silâhdârı hevâsından olup kazâ-i mezbûre tâbi' Yalancılar nâm karye ahâlîsinin yedlerinde olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ile mu'anven emr-i şerîfime adem-i itâ'atlarından nâşî bin yüz altmış senesinde mugâyir-i emr-i âlî tahammüllerinden ziyâde tekâlîf talebiyle rencîde eylediklerine kanâ'at itmeyüp başlarına cem' eyledikleri erâzil ü eşhâs celb-i mâl sevdâsıyla karye-i mezbûreyi basup ehl ü evlâdlarını ayakları altından çekünüp emvâl ve eşyâlarını nehb ü gâret ve karyelerini ihrâk ve iki sağır evlâdlarını dahi ihrâk-i bi'n-nâr itmeleriyle cümle ahâlî-i karye perişân-ı hâl olduklarını bundan akdem Der-sa'âdetim'e arz-ı hâl birle iştikâ veistirhâm eylediklerinde rahmen li'l-fukarâ-i merkûmun civârında vâkı' Tırnovi Mahkemesi'ne ihzâr ve ba'de'l-murâfa'a icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben sâdır olan emr-i şerîf mücebince bâ-buyurıldı mübâşir ta'yîn olunan Veli zîde kadrühû kasaba-i mezbûrede meclis-i şer'a varup ber-müceb-i emr-i âlî mezbûrûn Abdullâh Ağâ ve Monlâ Osmân Sipâhî ve diğêr Osmân Sipâhî ve Turhân Sipâhî ve Hâcî Mehemed ve Serdâr Abdullâh ve Mumcıoğlu el-Hâc Mehemed ve Berberoğlu Kel Veli Beşe ve Sarı Hasanoğlu Mehemed Beşe ve Bayramlıdan Tabanlı Osmân ve Pehlivânoğlu Abdullâh Beşe nâm kimesneleri vâcibü'l murâfa'a Tırnovi Mahkemesi'nde meclîs-i şer'a da'vet eyledikde

kat'â itâ'at itmeyüp müsellağ oldukları hâlde bir mahalle tecemmu' ve mübâşir-i merkûm ile muhârebeye müteheyyâ olmalarıyla ihzârları mümkün olmayup adem-i itâ'at birle civârında vâkı' kasabât ve kurânın dahi ihtilâline bâ'is olmalarıyla müteğallibeden olup sâ'i bi'l-fesâd oldukları aşikâr olmağla eşkiyâ-yı merkûmun buldukları mahalde bi-eyyi vech-i kân sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetinle ahz ve Tırnovi Mahkemesi'nde ba'de'l-murâfa'a ihkâk-ı hak olundıktan sonra ibreten li's-sâ'irîn İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı'-i hâli der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü hâss-ı mezbûre re'âyâsı ve civârında vâkı' kurâ ahâlîleri iltimâs itmeleriyle sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le mezbûrlar bi-eyyi-hâl ahz ve hüsemâsıyla terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde gerek mâdde-i katl ve gerek emvâl-i mevhuûbeden her ne ki sâbit olur ise ma'rifet-i şer'le ashâbına istirdâd ve katl-i mâddesi dahi icrâ-yı şer' ve töhmet-i mezkûre üzerlerine hüccet-i şer'iyye olundıktan sonra kendüleri zâbitleri ma'rifetiyle kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve da'vâlarının sûret-i hücceti ve cümlelerin mahzar ve siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûma-ileyhimâsız i'lâmlarınız ile sıhâtî üzere huzûr-ı Âsafîye arz ve i'lâm ve ba'de[hu] ne vechile fermân-ı âlî sâdir olur ise mûcebiyle amel ve hareket olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i B Sene 168.

s.258/3

Bursa nâ'ibine hüküm ki,

Mahrûse-i Bursa'da evlâd u iyâliyle bundan akdem me'mûr-ı meks ü ikâmet olan Şeyhu'l-İslâm esbak Halil Efendi-zâde Mehemed Said dâr-ı bekâya irtihâl itmekle hevâliden büyük oğlu akzâ kuzzât Abdurrahim zîde fezâ'iluhu Üsküdâr'da meks ü ikâmet itmek üzere ve diğere oğulları müderrisinden Ahmed ve Mustafa zîde ilmühûmâ ve celîlesi afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûrını a'lemü'l-ûlemâ'i'l-mütebahhirîn bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilehü işâret ve şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ve işâretleri mûcebince sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde ânâyet-rîz sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı mevhibet-makrûn ve mevlânâ-yı müşârün ileyhın işâreti mûcebince müteveffâ-yı müşârün-ileyhin büyük oğlu mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin Üsküdâr'a gelmesiyçün başka emr-i şerîfim şeref-sudûr

itmekle diğerk iki oğulları mûmâ-ileyhümâ ile celîlesinin sebîlleri tahliye olunup Asitâne-i sa'âdetim'e gelmelerine muhâlefet olunmaktan mubâ'adet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur

Fi evâ'i'l-i Câ Sene 1168.

s.258/4

Mevâliden Burusa'da me'mûr meks ü ikâmet olan Şeyhu'l-İslâm esbak müteveffâ Halil Efendi-zâde Mevlânâ Abdurrahim zîde fezâ'ilehûya hüküm ki,

Pederin mûmâ-ileyh dâr-ı bekâyâ irtihâl itmekle Üsküdar'da meks ü ikâmet eylemen üzere senin afv ve itlâk ve sebîlinin tahliyesiyçün emr-i şerîfim sudûrını bi'l-fi'l Şeyhu'l-islâm Mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilehû işâret ve şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ve işâretleri mücebince sebîlin tahliye ve Üsküdar'a gelmeğe izn ü ruhsât-ı mülükânem erzânî kılınmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde Burusa'dan hareket ve doğru Üsküdar'a gelüp anda ikâmet ve devâm-ı ömr ü devletim de'avâtine muvâzabet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâ'i'l-i Câ Sene 1168.

s.259/1

Develü kâdîsına hüküm ki,

Mustafa nâm kimesne gelüp mezbûr Yüzbaşı fi'l-asl Develü Kazâsı ahâlîsinden olup bundan akdem Asitâne-i sa'âdetime geldikde kazâ-i mezbûr ahâlîlerini tahrîk ve ihtilâl ve ihtilâl-ı memlekete bâdî vaz' ü hâllerini inhâ olunduğına binâ'en fermân-ı âlî-şânımla Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunup sonra ahvâli mükedder olduğun bildirüp fimâ-ba'd Asitâne'de bulunmamak şartıyla merhameten afv ve itlâk olunmak bâbında hükmi humâyûnum ricâ itmeğın mezbûr Boğazkesen'den itlâk ve ta'yîn olunan çâvuş mübâşeretiyle vilâyetine nefy ve iclâ ve anda ikâmet ve îvâ olunup beru taraftan salıvirilmekden mücânebet ve ittikâ ve vusûlu arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın mezbûr Boğazkesen'den itlâk olunup Divan-ı humâyûnum çâvuşlarından ta'yîn olunan Çâvuş () zide-kadruhu mübâşeretiyle vilâyetine nefy ve iclâ olunmağla sen ki Mevlana-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûru menfiyyen mahall-i merkûmda

ikâmet ve îvâ ve berü tarafa salıvirilmekten mücânebet ve ittikâ ve vusulünü der-i devlet-medârıma arz ve inhâ eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Fi evâ'il-i Ra sene 1168.

s.259/2

Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Burusa Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Ali bin Mustafa nâm kimesne Südde-i sa'âdetime gelüp bundan akdem sâriklık töhmetiyle bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' olunup ahvâli diger-gün olduğun bildirüp ol-bâbda istid'â-yı merhamet ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen mezkûr Ali bin Mustafa İstanbul'da Sultan Selim Câmi'î kurbunda Çukurbostan Mahallesi ahalisinden olup bundan akdem yüz altmış bir senesi şehir-i Rebî'ül-evveli'nin yigirmi birinci gününde sâriklık töhmetiyle ahz ve bâ-fermân-ı âlî mü'ebbed ü muhalled küreğe vaz' olunup hâlâ mezbûr ıslâh-ı nefis idüp tâ'ib ve müstagfir olduğın mahalle-i mezbûre mü'ezzini es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Mustafa ile yine mahalle-i mezbûre sükkânından Attar İbrâhîm bin Mustafa ve Tâcir Mehemmed bin Abdullâh ve Manav Hasan bin Veliyüddin nâm kimesneler meclis-i şer'de alâ-tarîki'ş-şehâde haber virdiklerinden sonra mezbûr Ali'nin nefsine ve hîn-i mütâlebede huzûr-ı hükkâm ihzârına merkûmûn da herbiri kefil olmalarıyla mezbûr Ali'nin kürekden afv ve ıtlâkıyçün fermân-ı âlî ricâ eylediklerin İstanbul Mahkemesi Bâb-ı Sâni'si Mevlana Mehemmed zîde ilmühû i'lâm itmeğın mezbûr kürekden ıtlâk ve ta'yîn olunan çavûş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ ve bir hatve hâric-i mahalle hareket ider ise cezâsı tertîb olunmak üzere anda ikâmet ve îvâ ve vusûlu inhâ olunmak emrim olmuştur. Fi evâ'il-i Ca sene 1168.

s.259/3

Selanik kâdisına ve İstanbul Gümrük Emni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya hüküm ki

Arnavut Ahmed nâm kimesne gelip bundan akdem Üsküdar'da Yağlıkçı Bağçesi'nde bağçevân olup kendi hâlinde iken sâriklık töhmetiyle ahz ve Tersâne-i Âmirem'de ba-bâ-fermân-ı âlî küreğe vaz' ve ahvâli diger-gân olduğun bildirüp kürekden afv ve ıtlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ ve mezbûr Ahmed bundan akdem ahz ve

i'lâm-ı şer'iyye mücebince bâ-fermân-ı âlî mü'ebbed ve muhalled vaz'-ı kürek olunup el-yevm vaz'-ı kürek olunduğu bir seneyi mütecâviz olup merhameten afv ve ıtlak olunmasın istidâ' ve Tophâne sükkânından Salih Beşe ve Süleyman nâm kimesneler dahi kefil oldukların bi'l-fi'il Hassa Bostancıbaşı olan Hüseyin dâme mecdühü dahi i'lâm etmeğin i'lâm mücebince kürekden ıtlâk ve fîmâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelmemek ve gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla sen ki emin-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle sefîneye vaz' ve Selanik'e nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve îvâ olunup beru taraflara salıvirilmekten ittikâ ve vusûlu arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûr Arnavut Ahmed'i kürekden ba'de'l-ıtlâk fîmâ-ba'd Asitâne ve havâlîsine gelmemek ve gelür ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla Selanik'e nefy ü iclâ eylesesin ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde anda ikâmet i ve beru taraflara salıvirilmekten ittikâ ve mücânebet ve vusûlünü arz ve i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ca sene 1168.

Bâ-fermân-ı âlî tashîh olunduğu üzere tebdîl olunmuşdur.

s.259/4

Baba-yı Atîk kâdîsına hüküm ki,

Baba-yı Atîk Kazâsı'na tâbi' Oruçlu nâm karye sâkinlerinden Osmân nâm kimesne gelüp bunun oğlu Mehemed nâm kimesne kendü hâlinde iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Halil nâm kimesne kendü hâlinde olmayup oğlu mezbûru bi-gayr-i hakkın amden cerh ve katl ve madde-i katl müvâcehesinde şer'an sâbit ve hüccet-i şer'iyye olmuşiken Baba-yı Atîk serdârı Abdullâh nâm kimesnenin yanına tahassun ve ol dahi katil-i mezbûre sahib çıkup ihkâk-ı hak olunmadığın bildirüp ol bâbda emr-i şerîf sudûrunu istirhâm ve bâlâda mezkûru'l-esâmi Baba-yı Atîk sâkinlerinden Halil nâm kimesne mezbûr Osmân'ın oğlu Mehemed'i bin yüz altmış üç senesinde bi-gayr-i hakkın darb ve cerh ve katl eylediği ikrâr yine târih-i merkûmede hüccet-i şer'iyye olunup kâtil-i mezbûr el-yevm kazâ-i merkûme serdârı i'ânet ve hidmetinde olup bir vechile emniyeti olmamağla kazâ-yı ahara nefy olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mustafa Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğin i'lâm mücebince mahallinde şer'le ihkâk-ı hak ve mezbûr serdâr hilâf-ı şer' müdâhale ider ise mezbûr zâbiti ma'rifetiyle diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak emrim olmuşdur.

Fi evâhir-i Ca sene 1168.

s.260

Der-zemân-ı kâ'îmakâm-ı alî-makâm Hazret-i Mustafa Paşa ve fî ebbân-ı re'isü'l-küttâb Hazret-i el-Hâc Abdi Efendi tâle bekâhu ve nâle mâ yetemennâhu

s.260/1

Tire Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i Tire'de vâkı' merhûm ve mağfûru'n-leh Sultân Selim Hân tâbe-serâhunun binâ eylediği dârü'l-kurra evkâfının mütevellisi olan Hasan zîde kadrühû re'âyâ-perver ve hilâf-ı şer'î şerîf ve muğâyir-i kânûn kimesneye vaz' ve ta'addîsi olmayup kendisinden hoşnûd ve râzı oldukların sen ki Tire Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed Said zîde ilmühûsun sen i'lâm ve ahâlî-i kazâ mahzar-birle istirham etmeleriyle Tireli Bıyık Hasan ve Hâcî Mustafa ve İvaz nâm eşirrâlar birkaç nefer müfsid ile müteveli-i merkûmdan iştikâ ve devr-i ebvâb ve ta'cîzden hâli olmamalarıyla merkûmûn ocak tarafından mübâşir ma'rifetiyle mahalline irsâl olunmaları istidâ' olunmağla mezbûrları bu def'a ta'yîn olunan () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle mahalline irsâl olunduğu fimâ-ba'd kendü hânelerinde meks ü ikâmet ve bundan böyle bu makûle hilâf-ı marazi harekete ta'addîden ictinâb eylemek üzere vilayetlerine ba'de'l-vusûl cânib-i şer'den tenbîh ve te'kîd ile ahar mahalle tecâvüzlerinden ictinâb ve vusûlleri bâbında i'lâm olunmak fermân-ı âlî-şânım sadır olmuştur.

Fi evâ'il-i Ca sene 1168.

Bâ-fermân-ı âlî tashîh olunduğı üzere tebdîl olunmuştur.

s.260/2

Üsküdar nâ'ibine hüküm ki,

Nişân-ı humâyûnum verilen Divân-ı alî-şânım kâtiblerinden el-Hâc Cafer zîde kadrühû gelüp mûmâ-ileyh bundan akdem Burusa'ya nefyden ıtlâk ve Üsküdar'da hânesinde ikâmet eylemesiçün sâdır olan emr-i şerîfe imtisâlen Üsküdar'da kendi mülk hânesi olmadığından bir menzil isticâr ve icâre ile sâkin ve ahvâli diger-gûn olduğun bildirüp cürmi afv ve Asitâne-i sa'âdetim'de vâkı' hânesinde sâkin olmak üzere izn-i humâyûnumı müş'ir emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' itmeğın vech-i meşrûh

üzere hânesinde gelüp ikâmet eylemek ve Dîvân-ı humâyûnum kaleminde hidmet-i lâzimesine kıyâma ihtimâm ve dikkat eylemek bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ca sene 1168.

s.260/3

Bozcaada kâdîsına ve Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Badra Kal'ası muhâfazasında olan Dergâh-ı mu'allâm topçuları üzerlerine sâbıkân zâbit vekîli olan altıncı cemâ'atin Çorbacısı Mehemed nâm kimesne Anadolu muhâfazasına me'mûr Dergâh-ı mu'allâm topçuları neferâtından yalnız on nefere garaza mebni gadr sevdasıyla neferât-ı mezkûrenin mutasarrıf oldukları esâmilerini tama'-ı hâmından nâşî birer takrîb ile çaldırıp kendü esâmisine ve sâ'ir esâmilere terakkî zamm itdirdüp bilâ-mûceb gadr eylediği bundan akdem istimâ' olundıkda fîmâ-ba'd bu misillü hilâf-ı hareket ider ise te'dîb olunacağı ocak tarafından tenbîh ve te'kîd olunmuşiken adem-i itâ'atinden nâşî muhâfazasına me'mûr olduğu Badra Kal'ası'nı terk ve Anadolu Kal'ası'na varup neferâtı ve sâ'ir ağavât ve zâbitânı birbirlerinin infâklarına ve nizâm-ı hâllerine hâlel virdiğin cânib-i şer'den hâlâ Anadolu kâdîsı bir kıt'a i'lâm-ı şer'î birle der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm itmekle altıncı cemâ'atin çorbacısı mezbûr Mehemed ıslâh-ı nefis ve te'dîb için Bozcaada Cezîresi'nde cezîre-bend olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince ocak tarafından mübâşir ta'yîn olunmağla sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle mezbûr cezîre-i merkûme vusûlünde mezbûri cezîre-i mezkûrede menfiyyen ikâmet itdirüp itlâkıyçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüzünden ittikâ olunmak için bi'l-fi'l Topçubaşı olan Mustafa dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ca sene 1168.

s.260/4

Burusa nâ'ibine hüküm ki,
Hadice ve Nefise ve Habibe nâm hâtûnlar Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunların babaları sâbıkân kethüdâ kâtibi Ali zîde mecdühû bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Burusa'ya nefy olunup ahvâlleri digergün olduğun bildirüp nefyden itlâk ve sebîli

tahliye olunmak bâbında istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden mezbûr gelüp hânesinde kendü hâliyle ikâmet eylemek şartıyla cürmi afv ve Burusa'ya olan nefy ve iclâdan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ca sene 1168.

s.260/5

İstanbul Gümrük Emini Seyyid İshak ve Kıbrıs muhâssılı () zîde mecdühûmâya ve Lefkoşa nâ'ibi mevlânâ () zide-ilmuhuya hüküm ki,

Kırımlı Fatıma bint-i Mustafa nâm avrat bundan akdem Tophâne'de bir menzilde eşyâ ve ba'dehû bir kürek dahi sirkat idüp ahz ve bâ-fermân-ı âlî Kili'ye nefy olmuşiken Asitâne-i sa'âdetime gelüp ahz olunmağla vech-i meşrûh üzere mezbûre Fatıma sen ki gümrük emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Kıbrıs'a giden sefâinden birine vaz' ve mahbûsen alâ-tarîki'n-nefy mahal-i merkûme irsâl ve ba'de'l-vusûl ıtlâkıyçün fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüzden ihtirâz olunmak üzere tenbîh ve te'kîdi mutazammın fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın sen ki gümrük emini mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezbûre Fatıma'yı ma'rifetinle Kıbrıs'a giden sefâinden birine vaz' ve mahbûsen alâ-tarîk'n-nefy mahal-i merkûme irsâl ve ba'de'l-vusûl siz ki muhâssıl ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ıtlakıyçün fermân-ı âlî-şânım sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüzden ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ca sene 1168.

s.261/1

Sultaniye Kal'ası nâ'ibine Sultaniye Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Sultaniye Kal'ası Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şerif Ahmed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kal'a-i Sultaniye'de vâkî Arslanca Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katîlen vefât iden İbrâhîm bin Hüseyin'in vereselerinden zevcesi Aişe ve kızı İhsâne ve vâlidesi diğeri Aişe nâm hâtûnlar ile libeveyn karındaşları Ahmed ve Halil nâm kimesneler meclis-i şer'a varup kal'a-i merkûme sâkinlerinden şekâvet ile meşhûr olan Küçük Ahmedoğlu Mustafa nâm şâkî öteden berü kendü hâllerinde olmayup ayyâş gece ve gündüz alet-i harb ile gezüp ümmet-i Muhammed'in oğullarına fuzûlî fi'l-i şeni' ve Abdülcelil damadı Mustafa

nâm kimesnenin fuzûlî hânesine duhûl ve cebren ve kahren zevcesine sû'î kasd eyledikde zevci dahi tahmîl itmeyüp tefrîka bâ'is ve nice ehl-i ırzın ırzına ta'arruz ve envâ'î fesâd ile ibâdullah üzerine îsâl-i mazarratdan hâli olmayup bu gûne şekâvet-i âdet-i müstemirresi olduğundan gayrı bin yüz altmış senesinde kasaba sükkânından es-Seyyid Mehemed sol elinin salavât parmağını alet-i harbden bıçak ile darb ve cerh ve kat' eylediği bundan akdem şühûd-ı udûl ile merkûmun üzerine bi'l-muvâcehe sâbit ve hüccet-i şer'iyeye olunup şakî-i merkûmun babası ve anası öteden berü eşirradan olmalarıyla icrâyı hak mümkün olmayup iki sene mukaddem dört aydan mütecâviz kal'a-i merkûm zindânında habs olunmuş iken ıslâh-ı nefis itmeyüp altı ay mukaddem mûrisleri mezbûr İbrâhîm'i refîkleri birkaç nefer şakî ile dâhl-i meclis olduğu hâlde alet-i harb ile bi-gayr-i hakkın katle sebep olup firâr ve bu esnâda bir tarîkiyle mezbûr ahz olunmağla keyfiyyet-i ahvâli ahâlî-i mahalle[den] ve sâ'ir vukûf-ı tâmmı olan kimesnelerden su'âl ve sıhhati arz olunmak matlubumuzdur deyü dâ'vâ ve fi'l-hakîka bî-garaz müslimînden ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve nefârât-ı kal'a ve sâ'irleri bi-ecme'ihim meclis-i şer'de verese-i mezbûrunun vech-i muharrer üzre olan takrîrlerinden tasdik ve şakî-i mezbûr Mustafa eşkıya zümresinden olup dâ'imâ ehl-i ırzın ırzına ve ıyâl ü evlâdlarına ta'arruz itmekle bir vechile kendüden emniyetimiz bu kadar deyü bi'l-muvâcehe herbiri alâ-tarîki'ş-şehâde sû'î hâlini haber virmeleriyle şakî-i merkûmun şerr ü mazarratı vedi'atullah olan ümmet-i Muhammed üzerinden men' ü def' olunmak için vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs ve hakikat-i hâli rabt olunan minvâl üzre olduğına senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mahallinde cümle müvâcehesinde mezbûrun ma'rifet-i şer'le gereği gibi taharri olunarak sû'âl ve vâki' olunduğu vechile töhmet-i merkûm üzerine sâbit olur ise Sultaniye Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ca sene 1168.

s.261/2 terkîn

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l müteşerri'în Güzelhisar-ı Aydın Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa Salim zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Aydın Sancâğı'nda vâki' Birgi ahâlîsinden mevsûku'l-kefîm cemm'î ğafir kimesneler medîne-i Güzelhisar'da

meclis-i şer‘a varup Birgi kazâsında vâkı‘ buk‘adan Mehemmed Beg; Müderris Davud Efendi nâm kimesne başına zâhirde talebe-i ulûm zemininde? katî vâfir şekâvet-pîşeleri cemm‘ ve ibâdullah üzerlerine eşhâs-ı mezbûreyi taslît ve nice ef‘âl-i şenî‘aya mübâderet ve gûnâ-gûn irtikâbâtı mürtekib olduğu hasebiyle bundan akdem kirâren ve mirâren hâlâ Aydın Sancâğı Muhâssılı Vezîrim Mehemmed Pâşâ edâmallahu te‘âlâ iclâluhû tarafından mekâtib-i mütevvirde ile tenbîh olunmuş iken kemâl-i salabet ve huşûnetinden nâşî kat‘a ısga itmeyüp dahi ziyâde ısrâr itmeğin mezbûrun hâl ü şânını Der-aliyyeme ahâlî mahzar ve li-ecli‘t-tasdik takrîrlerini Birgi Nâ‘ibi Mevlânâ Ebubekir zîde ilmühû dahi bir kıt‘a i‘lâm itmeğin terahhümen li‘l-fukarâ mezbûrun şerr ü mazarratı vedî‘atullah olan fukarâ-yı ra‘iyyet üzerlerinden def‘ ü ref‘ olunması tenbîh mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi‘l-iltimâs arz ve mezbûrun Bozcaada Cezîresi'nde ikâmet itdirilmek için emr-i şerîfim sudûriyçün âlemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudâlâi'l-müteverî‘in bi‘l-fi‘il Şeyhu'l-İslâm ve Müftî‘l-enâm olan Abdullâh edâmallâhu te‘âlâ fezâilihû işâret itmeleriyle mezbûr Davud Asitâne'de tevkifle? sen ki çâvûş-ı mûmâ-ileyhsin mevlânâ-yı müşârûn ileyhî işâretleri mücebince Bozcaada Cezîresi'nde ikâmet eylemek için çâvûş mübâşeretiyile irsâl eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ca sene 1168.

Bâ-işâret-i Şeyhu'l-İslâmı utlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 168.

Bâ-fermân-ı âlî terkîn olunup emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ‘il-i Ş sene 168.

Der-Cezîre-i İstanbul

s.262/1

Konya Kal‘a dizdârına hüküm ki,

Konya Kazâsı Nâ‘ibi el-Hâc Mehemmed zîde ilmühû Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp medîne-i Konya Kazâsı muzâfâtından Hâtûn Saray nâhiyesinde Kelesire karyesi sâkinelerinden Aişe bint-i Mustafa nâm hâtûn karye-i merkûm sâkinlerinden Süleyman Efendioğlu es-Seyyid Mehemmed Efendi dimekle meşhûr kimesne kebîr kızım Fatıma'yı akrâbâsından Ahmed nâm kimesneye akd-i nikâh için bana ibrâm idüp ben dahi nükûl eylediğimde merkûm Seyyid Mehemmed Efendi icrâ-yı garaza tasaddî ve mezbûr Ahmed'i ve refiki Kara Velioğlu Mustafa'yı tahrîk ve karye-i

merküm kurbunda Çaybaşı nâm mahalde kızım mezbûreyi ahz ve sâhibini? kat' ve firâr ve gadr-ı külli itmekle merküm es-Seyyid Mehemed'in keyfiyeti su'âl ve Der-aliyyeye i'lâm idivir deyü sâbıkân kazâ-i mezbûr nâ'ibi Hafız Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneden iltimâs ve ol dahi Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında altmış üç senesi Rebî'ül-evveli'nde arz ve vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkümede kal'a-bendiyçün emr-i şerîf sâdır ve mezbûr es-Seyyid Mehemed târîh-i mezbûrda Köprü kazâsında niyâbet hizmetinde olup mezbûre Aişe'nin teşekkî eylediği mâddeden haber ve âgâhi olmaduğunu mevsûku'l-kelîm kimesneler meclis-i şer' de haber vermeleriyle mezbûr Seyyid Mehemed kal'a-i merkümdan itlâk ve virilen emrin kaydı mahallinden terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen Konya nâ'ibi mevlânâ mûmâ-ileyhin arzına ve mukaddemâ sâdır olan emrin kaydına nazar olundıkda derûn-ı arzında zikr ve tafsîl olunduğı üzre kazâ-i mezbûre tâbi' Hâtûn Saray nâhiyesinde Kelisire karyesi sâkinelerinden Aişe nâm hâtûnun teşekkî ve inhâsıyla yine karye-i mezbûre sâkinelerinden mezbûr es-Seyyid Mehemed Efendi nâm kimesnenin hakkında Konya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak bâbında bin yüz altmış üç senesi Rebî'ül-evveli'nde fermân-ı âli sâdır olup lâkin mezbûr Seyyid Mehemed Efendi târîh-i merkümda Köprü kazâsında hizmet-i niyâbette olup mezbûre Aişe'nin teşekkî eylediği mâddeden haberi olmadığını medîne-i Konya'da meclis-i şer' de mevsûku'l-kelîm kimesneler haber vermeleriyle virilen fermân-ı âli-şânın kaydı terkîn ve sebîli tahliye olunmak ricâsına nâ'ib-i mûmâ-ileyhin virdiği arz ve merkümü karye-i mezbûre ahâlisinden cerîdede isimleri mastûr beş nefer kimesneler dahi tasdik eyledikleri bi'l-fi'il Anadolu Kâdiaskeri olan Mehemed edâmallâhu te'âlâ fezâilihû i'lâm itmeğin i'lâm mücebince virilen emrin kaydı terkîn ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olunmuştur.

Fi evâhir-i Ca sene 168.

s.262/2

Keşan ve Evreşe kazâları nâ'iblerine ve () kal'ası dizdârlarına hüküm ki, İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühû gelüp mûmâ-ileyhin mutasarraf olduğu üç direkli ta'bîr olunur on bin beş yüz keyl zahîre tahammülüne mütehammil sefine re'isi olan Pasori? nâm zimmî ve yine dört bin beş yüz keyl zahîre tahammülüne mütehammil şayka ta'bîr olunur sefinesinin re'isi Semkârî? nâm zimmî bâ-fermân-ı

âlî Keşan ve Evreşe kazâlarından kendü akçesiyle zehâyîr iştirâ ve İbrice İskeleyi'nden tahmîl ve Asitâne'de Kapan-ı dakîk'e teslim eylemek şartıyla sefine-i merkûmlar ile re'is-i mesfûrlar bundan akdem mahall-i mezbûra ırsâl ve kazâ-i mezbûrlardan zehâyîr iştirâsına mübâşeret eylediklerinden ahâlî-i vilâyet taraflarından zehâyîr furûhta ve nakline mümâna'at ile sefine-i merkûmlar ol taraflarda beyhûde meks üzre olmalarıyla kazâ-i mezbûrlardan ahâlî-i vilâyet taraflarından zehâyîr iştirâsına mümâna'at ve Asitâne'ye nakl ve tesyîrine mümâna'at olunmamak bâbında mukaddemâ istid'â olındıkda re'is-i mesfûrların zikr olunan kazâlardan kendü hâlleriyle ma'lûmü'l-mikdâr zehâyîr iştirâ ve Asitâne'ye nakline mümâna'at olunmamak üzre İstanbul kâdısı i'lâmıyla altmış yedi senesi evâ'il ve evâsıt-ı Zi'l-ka'desi târihiyle iki kıt'a emr-i şerîf virildiği mukayyed olunmağın Keşan ve Evreşe kazâlarından sefâin ile Der-aliyyeme hınta mübâya'a ve nakline ahâlî-i vilâyet taraflarından mümâna'at olunduğu ihbâr olunmakla fimâ-ba'd ol câniblerden Asitâne-i aliyyeme nakl için zehâyîr iştirâ idenlere kimesne bilâ-emr-i şerîf müdâhale ve mu'âraza itmeyüp ve eger bundan böyle müdâhale ve mu'âraza ider olunur ise men' ü def' ve tenbîh olmayanlar ahz ve kal'a-bend olunmalarıçün altmış yedi senesi Zi'l-hiccesinde karındaşım Sultan Mahmut Hân zemânında emr-i şerîf virildiğin bildürüp Cülûs-ı Humâyûnum vâki' olmağla tecdîdin ricâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olındıkda ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim virildiği mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ca sene 1168.

s.262/3

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllaltif dâme mecdühûya hüküm ki,

İftihârü'l-emâcîd ve'l-ekârim hâlâ Sipâhîler Ağası olan el-Hâc Mustafa dâme mecdühû gelüp hâlâ Rum mâlikâne iştirâken uhdesinde olan Kastamonu Sancâğı mûkata'ası sâkinlerinden olup Dergâh-ı mu'allâm cebecileri ser-dengeçdi ağalarından Külcü Ömer Ağa dimekle ma'rûf kimesne Asitâne-i sa'âdetime gelüp kendü hâlinde olmayup livâ-i mezbûr ahâlîsinden kendü mesâlihâlarını rü'yet için Asitâne-i sa'âdetime gelen kimesneleri tahrîk ve mücerred kendü nef' için dürlü hîle ta'lîm ve hilâf-ı inhâ livâ-i merkûm müteselliminden iştirâk itdirmekden nâşî livâ-i mezbûrun adem-i nizâmına bâ'is ve bâdî olduğun bildirüp ol-bâbda emr-i şerîfim sudûrın istid'â eylediği ecilden

vech-i meşrûh üzere bulunduğı mahalde zâbiti ma'rifetiyle ahz ve mahalline irsâl olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ca sene 1168.

s.263/1

İzmir kâdisına İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak ve İzmir Hâssı voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki,

El-Hâc Mehemed nâm kimesne hîle ve hud'a ile me'lûf ve kizb ü dürûğ ile mevsûk olup bu esnâda ihbâr-i kizb ile Enderûn-ı humâyûnum ağaları tarafından olmak üzere ba'zı mevâli ve ricâl konaklarına duhûl ve kelimât-ı nâ-sezâyâ ictisâr ile kimine tesyîr-i menâsıb ve ba'zısına himmet-i aliyye-i mülûkânem der-kâr olmak üzere kizb-i sarîh ile ihbârı teşvîşe bâdî olduğı zâhir olmağla mezbûr fimâ-ba'd Âsitâne-i sa'âdetime gelmemek ve eger gelür ise cezâsı tertîb olunmak için bir münâsib sefîneye vaz' ve İzmir'e nefy ve mahallinden i'lâm olunmak üzere sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrî bâbında iftihârü'l-emâcîd ve'l-ekârim hâlâ Hassa bostancıbaşı olan Hüseyin dâme mecdühû inhâ itmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Ca sene 1168.

s.263/2

Ber-vech-i arpalık Kocaili Sancağı mutasarrıfı () pâşâ dâmet me'âliye ve tâ'ife-i Ekrâdın ve vatan-ı aslîleri olan kazâlar ile yol üzerinde vâkı' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve bi'l-cümle zâbitâna hüküm ki,

Gemlik Nâ'ibi Mevlânâ Ali zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr serdârı el-Hâc Ali bî-nefsihi on beş nefer kimesneler ile Engürücük nâm karye ahâlîlerini basup rençberân tâ'ifesinden İsmâ'il nâm kimesneyi katl ve Mustafa nâm kimesneyi dahi mecrûh ve bir neferi dahi zâyî' oldu deyü mukaddemâ karye-i merkûme ahâlîleri arz-ı hâl ile iştikâ eyledikde sükkânileri vâkı' midir değil midir deyü mahallinde tefahhus ve i'lâm olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîf mûcebince ocak tarafından mübâşir ta'yîn olunan Mehemed Çâvûş Gemlik Mahkemesi'ne lede'l-vürûd karye-i mezbûre ve sâ'ir kurâ ahâlîleri meclis-i şer'a da'vet ve muvâcehelerinde feth ü kırâ'et olundıkda serdâr-ı mezbûr bî-nefsihi kendi bulunmayup karye-i

mezbûrede katl olunan Kürd İsmâ'il ile mecrûh-ı mezbûr Kürd Mustafa bundan akdem Yalakabad Kazâsı'nda zuhûr ve haklarında fermân-ı âlî sâdır olan Ekrâd tâ'ifesi eşkiyalarından olmağla ol havâlîden firâr ve karye-i mezbûrede rençberân odalarında ihtifâ idüp ancak yine kendü hâllerinde olmayup fâhişe avratlar ile alenen şûrb-i hamr ve ba'zı fesâda cesâret idüp emniyyet mürtefi' olmağla Engürücük karyesinde gerek müsâfiren sâkin ve gerek tavgînen olunan Ekrâd karye-i mezbûrede ihrâc ve kazâlarında sâkin olmayup vatan-ı aslîlerine nefy ü iclâ olunmalarıçün emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundıkda Ekrâd-ı mezbûre Çırpıcı Çayırı ve havâlîsinde geşt ü güzâr ve îsâl-i hasâr eylediklerine binâ'en hey'et-i mecmû'alarıyla İznikmid'e ve andan sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle vatan-ı aslîlerine îsâl ve vusûlleri i'lâmı Der-aliyyeme iblâğ olunmak için yüz altmış yedi senesi evâhîr-i zi'l-ka'desinde emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın Ekrâd ta'ifesinin bundan akdem şenâ'at ve fezâhata cesâretlerinden nâşî buldukları mahallerden vatan-ı aslîleri sevk ve tesyîrleriçün mufassal emr-i âlî sâdır olmuşiken yine ba'zıları itâ'at-i emr-i şerîf itmeyüp etrâf u kurâ ve kasabâta perîşân ve kemâ-fi's-sâbık mel'anete tasaddîleri i'lâm olunmağla vech-i meşrûh üzere ol makûle fesâd ü mel'anete mütecâsir olan Ekrâd tâ'ifesi buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf-i mazmûn üzre vatan-ı aslîlerine sevk ve tesyîr olunmaları fermânım olmağın sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Ekrâd ta'ifesinden olan mezbûrları kazâ ve karye-i merkûmeden ihrâc ve vilâyetlerine sevk ve irsâl ve siz ki yol üzerinde vâkı' hükkâm ve zâbitânsız taht-ı kazâlarında vâkı' vurûd eyledikleri kasabât ve kurâdan birbirinize îsâl iderek vatan-ı aslîlerine tesyîre ihtimâm-ı dikkat ve siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz ve vusûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.263/3

Ereğli Karaman kâdîsına hüküm ki,

Sen ki Ereğli Karaman Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mustafa zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ereğli Karaman kasabasında sâkin tüccâr ta'ifesinden Hâcî Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olup ticaretiyle meşgûl iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesnelerin hilâf-ı inhâ teşekkîleri sebebiyle Ereğli Karaman'a

bâ-emr-i âlî nefy ü iclâ olunup ahvâli diğ er-gûn olmağ la mezbûr hakkında itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğ in ecilden vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.264/1

İzmir monlâsına ve İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak ve İzmir Hassı voyvodası () zîde mecdühûya ve iskele emîni () zîde kadrühûya hüküm ki, Âsitâne-i sa'âdetimde sâkin Za'îm Osmân Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin hizmetinde olan el-Hâc Halil nâm şahs kapu yoldaşı Mehemed nâm kimesneyi darb ve katl eyledi deyü ahz olunup maktûl-i mezbûrun pederi Mustafa ile Rumili Kazaskeri huzûrunda murâfa'a-i şer' olduklarında isbâta kâdir olamayup an-inkâr mezbûr Hâc Halil ile beynlerine muslihûn tavassutıyla iki yüz guruş bedel-i sulh mukâbelesinde ibrâ oldukları i'lâm hüccet-i şer'iyeye olundığı inhâ olunmağ la sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezbûrî İzmir'e giden sefâyînden birine vaz' ve mahbûsen İzmir'e irsâl ve fîmâ-ba'd bu taraflara gelmemek üzre tenbîh ve vusûlünü müş'ir İzmir iskele emîni merkûmdan memhûr tezkire getürmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 168.

s.264/2

Karaman vâlisine ve Konya mollâsına ve kâdîsına hüküm ki, Sâbıkâ Konya Kazâsı Nâ'ibi el-Hâc Mehemed zîde ilmühû mektûb gönderüp Konya Kazâsı'nın ahâlîsi beynlerinde tekâlîf-i beldeye müte'allik zuhûr iden nizâ'larıyçün mukaddemâ tarafeyn Der-alıyyeye iştikâ eylediklerinde kat'an li'n-nizâ merkûmûn şurût-ı üzre şer'u'nâşî-nutûk vârid olan emr-i şerîf mücebince ba'de'l-murâfa' tenfîzine hükm-i şer'î birle hâne-güzâr ahâlî yedlerine hüccet-i şer'iyeye i'tâ olunmuşiken mu'âf tâ'ifesinden olup kasabada medhalleri olmayan sülâle-i Mevlânâ'dan post-nişîn Şeyh es-Seyyid Ebubekir Efendi ve Hidâyet-zâde Ahmed Ağa dimekle arîf kimesne adem-i itâ'at ve ihtilâl-i beldeye cesâret ile bundan akdem Der-sa'âdetime gelüp medîne-i merkûm sâkinlerinden ilm ve kemâlât ile mevsûk ve iffet ve istikâmet ile ma'rûf nizâmîye müderrisi el-Hâc Ahmed Efendi ve Şeraffeddin Câmî'i Şeyhi Seyyid Ali ve

hangâh-ı câmî'î Şeyhi Musa Efendi demekle meşhur kimesnelerin Larenede'ye nefy ü iclâları bâbında ısdâr itdirdikleri emr-i âlî vürûdunda kazâ-i merkûmun bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâ ve sâ'ir ahâlîsi meclis-i şer'â varup merkûmûnun esâmî-i meşhûrelerini tagyîr ve nâ-sezâ ta'bîr ile haklarından gadr itdikleri mahz-ı iftirâ olup her vechile kendü hâllerinde olduklarını meclis-i şer'de ihbâr ve afv ve itlâklarını niyâzıyla bundan akdemce mevlânâ-yı mûmâ-ileyh tarafından i'lâm olduğına binâ'en mahallinde şer'le görülüp keyfiyyet-i halleri bi'l-cümle ahâlî ve erbâb-ı vukûfdan sû'âl ve sıhhat ve hakîkati bi'l-ittifâk arz olunmak bâbında şeref-sudûr olan emr-i şerîfimle ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından Halil Çâvûş zîde kadrühû yediyle vâsıl oldıkda kazâ-i merkûmun mahallât ve kurâ ahâlîleri meclis-i şer'â da'vet ve keyfiyyetleri istihbâr olundıkda beş yüzden mütecâviz ulemâ ve sulehâ ve hutabâ ve e'imme ve sâ'ir bî-garaz ahâlî-i mezbûrdan kendü hâllerinde ve kimesneye gadr ider makûlelerinden olmayup haklarında isnâd olunan iftirâ-yı mahz olduğu mübâşir-i mûmâ-ileyh muvâcehesinde kirâren ve mirâren ihbâr ihbâr ve fi'l-hakîka merkûmûn sulehâ ve ulemâdan ve ehl-i ırz ve inhâ olunan bühtân olduğuna ilmî muhît olmağın mağdûriyetlerine merhameten afv ve itlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâlî bi'l-iltimâs arz itmeğın mezbûrlar fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve umûr-ı vilâyete ve fukarâ-yı ra'ıyyete karışmamak ve de'âvî ve nizâ'a müte'allik nesnelere ictinâb ve ihtirâz eylemek ve bundan böyle mâlzemeleri husûslardan keff-i yed eylemeleri şurûtıyla vech-i meşrûh üzere bu def'a merhameten afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.264/3

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Mevlânâ Zağra-i Atîk Kādîsı el-Hâc Mehemmed zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i Zağra-i Atîk'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve meşâyîh-i kirâm ve â'yân ve yeniçeri serdengeçdi ağaları ve alemdârân ve yeniçeri ihtiyârları ve zümre-i sipâh ve sâ'ir ahâlî bi-esrihim meclis-i şer'â varup bâ-emr-i âlî kasaba-i mezbûrede yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Süleyman zîde mecdühûya hâzır-ı bi'l-meclis olduğu hâlde kasaba-i mezbûre sükkânından yeniçeri serdengeçdi ağalarından el-Hâc Hüseyinoğlu el-Hâc Mehemmed ve Bıçakçioğlu

İbrâhîm nâm kimesnelerin haklarında sû'-i hâllerini hâvi ba'zı ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâ şikâyetlerinden nâşî bâ-emr-i âlî merkûmân İnöz Kal'ası'na bundan akdem kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis oldukları mütehakkık olmağın mezbûrânın cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında inâyet recâsında oldukların bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mezbûrân min ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve şekâvetden keff-i yed eylemeleri şartıyla afv ve ıtlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.265/1

İzmir monlâsına ve İstanbul Gümrük Emîni Seyyid İshak zîde mecdühûya hüküm ki, Ahmed nâm kimesne Hocapaşa'da bir menzilde avrat ile basılıp ta'zîri lâzım gelmekle vech-i meşrûh üzere mezbûrı sen ki gümrük emîn-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle İzmir'e giden bir sefîneye vaz' ve İzmir'e vusûl ve ikâmetini müş'ir mahallinden i'lâm getürmek üzere sefîne re'isine muhkem tenbîh olunarak menfiyyen İzmir'e irsâl ve anda ikâmet itdirüp berü salıvirmikden tehâşi olunmak fermânım olmağın vech-i meşrûh üzere mezkûrı sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle İzmir'e giden bir sefîneye vaz' ve İzmir'e vusûl ve ikâmetini müş'ir mahallinden i'lâm getürmek üzere sefîne re'isine muhkem tenbîh olunarak menfiyyen İzmir'e irsâl ve sen ki İzmir kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı İzmir'de ikâmet itdirüp berü taraflara salıvirmekten tehâşi ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm eylemek bâbında.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.265/2

İstanbul gümrük emîni Seyyid İshak zîde mecdühûya ve Trabzon ve Kemah kâdîlarına ve Trabzon'dan Kemah'a varınca vâki' olan sâ'ir kudât ve nüvvâba ve zâbitân ve â'yâna hüküm ki,

Kemahlı Seyyid Ömer ve Ali nâm kimesneler ba'zı erbâb-ı tımârın dirliklerini birer takrîb ile ref' sevdâsıyla Asitâne-i sa'âdetim'de meks ve sancâklunun ihtilâline ba'is ve bâdî oldukları ihbâr ve ahz olunmalarıyla sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûrânı Trabzon'a gider bir sefîneye vaz' ve menfiyyen ve mahbûsen Trabzon'a tesyîr ve andan dahi kazâ be kazâ tesyîr olunarak vilâyetleri olan Kemah'a irsâl ve anda ikâmet itdirilüp berü taraflara salıvirilmekten tehâşi ve mücânebet ve

Kemah[’a] vusûl ve ikâmetleri i’lâm ve işâ’ât olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ’il-i C sene 1168.

s.265/3

Niğbolu kâdîsına ve Selvi Kazâsı nâ’ibine hüküm ki,

Sen ki Nâ’ib-i mûmâ-ileyh Mevlânâ el-Hâc Mehemmed zîde ilmühûsun Südde-i sa’âdetime mektûb gönderüp Selvi kazâsı ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Haseki Hüseyin ibn Hasan’ın verâseti zevce-i metrûkesi Aişe bint-i el-Hâc Hüseyin ile sulb-i kebîr oğulları Hasan ve Mustafa ve Ali ve Ahmed ve İbrâhîm ve sulbiye kızları Fatıma ve Emine ve Hatice ve Ümmihâni ve diğere Emine’ye inhisârı tahakkukundan sonra zevcesi mezbûre Aişe ile kızları mezkûrânın taraflarından vekîl-i sâbitü’l vekâleleri Mehemmed Sipâhî ibn el-Hâc Ahmed ile oğulları merkûmûn meclis-i şer’-i enverde Voynugân çeribaşlarından Selvili-zâde İbrâhîm Ağa dimekle ma’rûf kimesne mahzarında iki sene mukaddem Vidin Muhâfızı Vezîrim Numan Paşa edâmallâhu te’âlâ iclâluhû tarafına bâ-buyruldu Vidin’e ihzâriyçün ta’yîn olunan mübâşir Ahmed Ağa dimekle a’rîf kimesne ile yek-dil ve yek-cihet ve ale’l-ittifâk hânemizi basup mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrî bi-gayr-i hakkın katl ve ma’lûmu’l-mikdâr eşyâmızı yağma ve gâret itmişidi deyü bundan akdem Dîvân-ı humâyûnda sadriyet huzûrlarında mûcib-i şer’îsini mezbûr İbrâhîm’den bi’d-defa’at bi’l-verâse ba’de’l-da’vâ ve’l-ikrâr? hâlâ yine husûs-ı mezbûrî mezkûrdan da’vâyâ tasaddî eylediklerinde vesâtet-i muslihîn ile da’vâ-yı mezkûrlarından mezbûr ile an-inkâr iki bin guruş bedel-i makbuza ba’de akdi’l-musâlaha ve’l-kabûl bedel-i sulhi herbiri alâ kadrü’l-husûs beynlerinde iktisâm ve mûrisleri müteveffâ-yı mezbûrun dem ve diyetine ve yağma ve gâret olunan eşyâyâ ve bu ana gelince beynlerinde cereyân iden sâ’ir ahz ve i’tâyâ müte’allika-i âmme-i dâ’vâdan herbiri bi’l-asâle ve bi’l-vekâle mezbûrun zimmetini ibrâ-i küllî ile ibrâ ve iskât ve ol dahi medfû’u olan bedel-i sulha ve sâ’ire müte’allika-i da’vâdan verese-i mezbûrûnun zimmetlerini ibrâ-i âmme ile ibrâ ve iskât ve yedlerine i’tâ olunan hüccetde ta’til olundığı üzre herbiri aharın ibrâsını kabûl ile kat’-ı nizâ’ itdikleri ba’de’l-tescîl verese-i mezkûrûn ile bi’l-cümle ahâlî meclis-i şer’de mezbûr İbrâhîm’in Niğbolu kazâsında vâki’ Voynugan kurâlarında ikâmetiyçün mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfenin mahallinde kaydları ba’de’t-terkîn kemâ-fi’l-evvel Selvi kazâsında vâki’ hânesinde ikâmet eylemek bâbında afv ve

ıtlâk olunmasıyçün emr-i şerîf sudûrını ilhâh ve iltimâs itmeleriyle ol-bâbda hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâki' bi'l-iltimâs arz ve Istabl-ı Âmire-i evveline? tâbi' Voynugan çeribaşlarından Selvilioğlu İbrâhîm Çeribaşının Selvi kazâsı sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Haseki Hüseyin'in vârisleriyle nizâ'ları olup kat'-ı nizâ' için İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunup ba'dehû Selvi Kazâsı'nda hânesinde ikâmet itmeyüp Niğbolu kazâsında vâki' uhdesinde olan Voynugan karyelerinde ikâmet ve işlerini rü'yet eylemek üzere emr-i şerîfimle kal'a-i mezbûrdan afv ve ıtlâk olunup ikâmet üzere iken vâris-i mezbûrlar ile beynleri ıslâh ve kat'-ı nizâ'idüp âmme-i de'âvî ve mütelâbat ve kâffe-i ey mân ve muhâsemâtdan herbiri zimmetlerini ibrâ ve iskât birle taraf-ı şer' de hüccet-i şer' iyye virilüp ve ber vech-i muharrer mukaddemâ virilen emirlerin kaydları terkîn ve kemâ-fi'l-evvel Selvi Kazâsı'nda hânesinde ikâmet eylemek üzere mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz ve mezbûr İbrâhîm Çeribaşının Voynugan kurâlarında ikâmetiyçün bundan akdem sâdır olan emr-i şerîflerin mahallinde kaydları terkîn ve afv ve ıtlâk ve Selvi kazâsında vâki' hânesinde kemâ-fi'l-evvel ikâmet eylesiyçün emr-i şerîfim sudûrını hâlâ mîr-âhûr-ı evvelim olan Ali dâme mecdühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince virilen evâmirin kaydları terkîn ve afv ve ıtlâk ve kemâ-fi'l-evvel hânesinde ikâmet eylemek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i C sene 1168.

s.265/4

Karaman vâlisine Larende kâdîsına hüküm ki,
Konya sâkinlerinden Yegânizâde es-Seyyid Ali ve Hâcı Musluoğlu Hâcı Ahmed ve A'rec Musa dimekle ma'rûf kimesneler Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp mezbûrun kendü hâllerinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf vaz'ı hareketleri yoğ iken ba'zı ashâb-ı ağrâz kendü hâllerinde değüldür deyü ifk ü iftirâ ve hilâf-ı inhâlarıyla bâ-fermân-ı âlî Larende kazâsına nefy ü iclâ ve anda ikâmet itdirilüp mağdûr ve ahvâlleri diğêr-gûn olduğun bildirüp nefyden ıtlâk sebîlleri tahliye olunmak bâbında istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.266/1

İnöz Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Sultaniye kasabasında vâkî' vezîr-i â'zâm sâbika müteveffi Öküz Mehemed Paşa'nın Sultaniye Kal'ası derûnunda ve varoşunda binâ eyledüğü çeşmeler vakfının müteveli kâ'imakâmı olan el-Hâc Ali zîde kadrühû gelüp vakf-ı mezbûr çeşmelerin ta'mîr ü termîm etmek şartıyla yerlü Rum ve Ermeni tâ'ifesinden seksen üç nefer ve taşradan gelüp tavattun iden cebehâne re'âyâlarından yetmiş beş nefer ki cem'an yüz elli sekiz nefer re'âyâ serbestiyet üzere taraf-ı vakfdan zabt olunagelüp taraf-ı vakfdan mültezim olan Sultaniye Kal'ası sâkinlerinden Kayıkçioğlu Ali dimekle ma'rûf kimesne vakfın re'âyâlarının serbestiyet üzere zabt ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde vaz' u hareketi yoğ iken bundan akdem mîr-âhûr-ı sâni ve hassa silâhşorlarından İbrâhîm'in ber-vech-i iştirâk mutasarrıf oldukları mâlikâneleri re'âyâlarına vakfın re'âyâsı olmak üzere müdâhale eyledi deyü iddi'â ve mahallinde husâmâsıyla terâfu'-ı şer' ve töhmet-i mezkûr cümle ahâlî ve â'yân muvâcehesinde sâbit olur ise İnöz Kal'asında kal'a-bend olunmak üzere bin yüz altmış yedi senesi evâhir-i Şevvâl'inde hilâf-ı inhâ bâ-emr-i âli kal'a-bend itdirüp mezbûr Ali'nin ahvâli diğêr-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğun bildirüp mezbûr Ali'nin cürmi afv ve kal'a-i mezbûrdan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûrını istirhâm ve Sultaniye Kal'ası derûnunda Öküz Mehemed Paşa'nın binâ eyledüğü çeşmeler vakfının mültezimi olup kal'a-i mezbûr sükkânından olan Kayıkçızâde nâm kimesne Dîvân-ı humâyûn tarafından virilen emr-i şerîfim ile İnöz Kal'asında kal'a-bend olduğun bi'l-fi'il Başdefterdârım olan Abdullâh sâni dâme uluvvühû i'lâm itmeğın i'lâm mücebince kal'a-i merkümeden afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âli-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 1168.

s.266/2 Terkîn

Edirne mollâsına ve Ruscuk kazâsı nâ'ibine ve Edirne yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya hüküm ki,

Kasaba-i Ruscuk'da vâkî' müteveffi Hocasâde el-Hâc Ahmed Efendi nâm sâhibü'l-hayrın evkâfının evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere bâ-berât-ı âli-şân hâlâ mütevelliyesi olan Aişe nâm hâtûn Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bu kendü hâlinde kasaba-i mezbûrede sâkin olup âhardan dahl ü ta'arruz olunmak icâb etmez iken küçük kız

karındaşının zevci yeniçeri çorbacılarından Tekfurdağı'nda menfiyyen ikâmet üzere olan Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup asl-ı mâl vakfı bana vir deyü üzerine musallat ve ba'zı hevâsına tâbi' kimesneler ile vakitlü vakitsüz kapusuna gelüp itâle-i lisân ta'cîz ve tekdîr eylediğinden başka mezbûrenin oğlu Süleyman'ın dahi üzerine musallat ve bî-gayrı hakkın hetk-i ırz ve şâhid-i zûr ikâmetiyle üzerine ba'zı töhmet isnâd ve hilâf-ı inhâ hakkında arz ve mahzar peydâ birle şerr ü mazarratından ahvâlleri diğêr-gûn olduğundan bundan akdem Asitâne'ye gelüp ahvâlini arz-ı hâl birle ifâde eyledikde çorbacı-i mezbûrun zulm ü ta'addîsi men' ü def' ve fimâ-ba'd mezbûreye bir dürlü cevri ü ta'addî eylemeyüp kendü hâlinde olmak üzere tenbîh-i ekîdi hâvi Tekfurdağı'nda yeniçeri zâbitine hitâben ocak tarafından mektûb dahi virilmişiken mezbûr ziyâde mütegalibe ve cebâbireden olmağla bir dürlü itâ'at ve inkıyâd itmeyüp hakkımda teşekkî eyledin deyü evvelkiden ziyâde üzerlerine tasallut ve bir an ta'cîzden hâli olmaduğın bildirüp ol-bâbda istid'âyı merhamet ve bâlâda mezkûr'l-esâmî Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri bölük çorbacısı Ahmed nâm kimesne bundan akdem töhmeti zuhûr ile Tekfurdağı'na nefy olunup zikr olunan vakf-ı şerîf mütevelliyesi mezbûre Aîşe zikr ve tasrîh olunduğı üzere ta'addî ve bir def'a kendü hâlinde olmak üzere ocakdan tenbîh olunmuşiken mütenebbih olmayup tasallutı müzdâd ve ızrâr üzere olduğın mezbûre bu def'a Der-aliyyeme iştikâ etmekle mezbûr kendü hâlinde olmayup kasaba-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirilmesi mümkün olmamağla ocakdan mübâşir ma'rifetiyle menfiyyen mahrûse-i Edirne'de meks ü ikâmet itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûriyçün iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehmed Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğın i'lâm mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle menfiyyen Edirne'de ikâmet itdirilmek içün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i C sene 168.

İtlâkıyçün emr-i şerîf tahrîr ve bâ-fermân-ı âlî işbu kayd terkîn olunmuşdur

Fi evâsıt-ı B sene 168.

s.266/3

Zağra-i atîk kâdîsına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Zağra-i atîk sâkinlerinden Seyyid Hüseyin ve Seyyid Mustafa zîde şerefhümâ Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Zağra-i atîk kazâsına tâbi' Kara Deliler nâm karye sâkinlerinden yeniçeri zümresinden Deli İsmâ'il nâm şakî dâ'imâ yaramazlar ile ülfet

ve bunların ve sâ'ir Ümmet-i Muhammed'in cân ve mâl ve ırzına ta'arruz ve ehl-i fesâddan olduğundan nâşî bundan akdem İnöz Kal'ası'na kal'a-bendiyçün emr-i şerîf sâdır olmuşiken henüz gitmedin bir tarikle kendüyi itlâk va ba'dehû fesâd ve şekâveti evvelkiden ezîr olduğına binâ'en bundan akdemce tazallüm-i hâl eylediklerinde mahallinde mürâfa' ve töhmet-i mezbûr sâbit olur ise kal'a-bendiyçün arz olunmak üzere yedlerine buyuruldu virilüp mahalline vardıklarında mezbûr bir vechile itâ'at etmeyüp fesâda ictirâ ve kendüsünden kimesnenin emniyeti olmadığı ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin hâl-i minvâl-i muharrer üzere olduğunu müş'ir arz eyledüğün bildirüp mezbûr İsmâ'il kal'a-i mezkûrede kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için emr-i şerîf sâdır olunmuşdur

Fi evâsıt-ı C sene 168.

Mezbûr Deli İsmâ'il'in mahallinde tarafgîrleri ve kuvvet-i maliyyesi olmağdan nâşî itlâkına sa'y üzere olmalarıyla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup bir ferde zararı isâbet itmek üzere ta'ahhüdleri hüccet olunup kaleme hıfz olunmadıkça itlâk olunmamak üzere kaydına şerh virilmek bâbında ahâlî arz-ı hâlleriyle istid'â vech-i meşrûh üzere kal'a-bendi kaydına şerh virilmek fermân buyrulmağın mücebince şerh virilmiştir.

12 Ş sene 168.

s.266/4

Hâlâ Üsküdar'da ikâmete me'mûr sâbıkâ Selanik kâdısı olup Mekke-i Mükerrreme pâyesi olan Halil Efendizâde Mevlânâ Abdurrahim zîde fezâilihûya hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin iltimâsın üzere Fındıklı'da vâkî' menziline sâkin olman için izn ü ruhsatı hâvi emr-i şerîfim sudûrı bâbında bi'l-fi'il Şeyhu'l-İslâm Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâilihû işâret itmekle mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 168.

s.267/1

Mevlânâ Hâcî Bektaş ma‘a Mucur kâdîsına ve Konya Kal‘ası dizdârına hüküm ki, Kazâ-i mezbûra tâbi‘ Mucur nâm karyede vâki‘ müteveffâ Hâcî Hasan Ağa dimekle ma‘rûf sâhibü'l-hayrın vakf mütevellisi olan Hâcî Ahmed zîde kadrühû mektûb gönderüp Mucur Karyesi sâkinlerinden Mirzaoğlu Ebubekir nâm kimesne kendü hâlinde olmayup şerîr ve yaramaz ve muzırr-ı ibâd ve envâ'-ı fesâdâtı mürtekîb olmağdan nâşi mukaddemâ Konya Kal‘ası'na kal‘a-bendiyçün emr-i şerîf sâdır olmuşiken itâ‘at-i emr-i âlî itmeyüp yine kendü hâlinde durmayup fukarâ üzerine taslît evvelkiden ziyâde olup zulmünün nihâyeti olmaduğundan mâ‘adâ mütevellisi olduğu câmi‘i şerîf vakfının ibtâlîne ve câmi‘i merkûmun harâbına bâ‘is-i bâdî olmağla mezbûr fimâ-ba‘d kendü hâlinde olup umûr-ı vakfa ve vilâyet umûrına karışmayup kendü maslahatından gayra ta‘arruz eylememek üzre muhkem tenbîh ve mütenebbih olmaz ise ıslâh-ı nefis olunca mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince Konya Kal‘ası'nda kal‘a-bend olunması bâbında hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâki'-i hâli arz ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundıkda mezkûrun mukaddemâ sû'-i hâline sâbıkâ Hâcî Bektaş ve ma‘a Mucur kâdîsı arzıyla mahallinde şer‘le görölüp zikr olunan töhmet muvâcehesinde şer‘an sâbit olur ise zâbita ma‘rifetiyle tenbîh ve mütenebbih olmaz ise ahz ve Konya Kal‘ası'nda kal‘a-bendiyçün altmış yedi senesinde emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed olunmağın mahallinde mezbûr fimâ-ba‘d kendü hâlinde olmak üzre ma‘rifet-i şer‘le tenbîh ve eger bu def‘a dahi mütenebbih olmaz ise sâbıkâ mücebince kal‘a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı C sene 1168.

Sâbit olmak üzre Anadolu kâz‘askeri i‘lâmıyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ‘il-i B sene 180.

267/2

Halep Vâlisi sadr-ı esbâk Vezîr Seyyid Abdullâh Paşa'ya Şuur kâdîsına hüküm ki, Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Belgrad Muhâfızı Vezîrim el-Hâc Ahmed Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehu Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp vezîr-i müşârun ileyhin ceddî sadr-ı esbâk müteveffâ Köprülü Mehmed Paşa Vakfi'nın evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzre olan mütevellisi olduğu evkaf-ı şerîfesinden Halep eyâletinde memerr-i hüccâc-ı zevî'l-ibtihâcda vâki‘ Şuur Vakfı Haremeyn-i

şerîfeyne beher sene irsâl olunan surreye merbût vâcibü'l-himâye olup kazâ-i mezbûr sükkânından Rüztem-zâde Mehemed Ağa dimekle ma'rûf kimesne birer takrîb ile iki def'a vakf zâbiti ve sâ'ir evkâfda dahi Ekrâd tâ'ifesine istinâdı olmak hasebiyle re'âyâ-yı vakf her bâr ızrârdan hâli olmayup perâkende ve perîşân olmasına bâ'is ve bâdî olmağla mezbûr fimâ-ba'd derûn-ı vakfda sâkin olmayup kendü karyesinde ikâmet eylemek ve habs-i Şuur'a dâhil olmamak üzere ihrâç olunmak için sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin sana hitâben hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

267/3

Ber-vech-i arpalık Niğde Sancâğı mutasarrıfına Develü ve () kâdîlarına ve Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Develü kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyh () zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Niğde Sancâğı'nda vâki' Develü kazâsının kasaba ve kurâlarında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve Sâdât-ı Kirâm ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup Develü kasabası sâkinlerinden olup öteden berü kazâ-i mezbûrda â'yânlık iddi'âsında olan Develüoğulları dimekle ma'rûf Seyyid el-Hâc Süleyman ve el-Hâc Cafer ve es-Seyyid İsmâ'il Ağa dimekle ma'rûf kimesneler ile kazâ-i mezbûra tâbi' Müslümân Üregil karyesi sâkinlerinden emmizâdeleri es-Seyyid Ahmed ve Korkoca Abdullâh ve ahâliden Monlâ Musa ve İsmâ'il ve İcelioğlu İbrâhîm ve Türkman Bekiroğlu Hasan ve Bıçakçı Ömer ve sâ'ir ma'lûmu'l-esâmi on dört nefer kimesnelerin sene-i mütevâfireden berü â'yânlık sevdâsıyla dâ'vâları zuhûr ve tarafına teb'iyet iden re'âyâ bi'l-küllîye perâkende ve perîşân ve nizâm-ı hâlleri için bi'd-defa'at Der-aliyyem'den ve vâliler taraflarından mübâşir ta'yîn olunmuş iken şer'le görülüp kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olunmayup gûn be gûn mazarratları müzdâd ve beynlerinde muhârebe ve mukâtele mütemâdi ve nizâ'-ı mezkûrun nizâm ve temşiyeti vakti hulûl etmekle sen ki Niğde Sancâğı mutasarrıfı mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin kasaba-i mezbûreye nüzûlunde ıslâh-ı zâtü'l-beyn için taraf-ı şer'den mürâsele ve bi'd-defa'at buyruldu tarafından mu'temed adamlar irsâl olundukda şer'-i şerîfe ve emr-i âliye adem-i itâ'at ve murâfa'adan nükûl ve karye-i mezbûra îsâlinde vâki' fitnesi ve Kâfir Üregi ve İküseran kurâları bin dört hânedan mütecâviz teb'iyet ve ba'zı karyelere sekbânan irsâl ider () ve Ekrâd aşiretinden dahi

bir mikdâr eşkıya ve hakkında def'âtiyle emr-i âlî sâdır olan Melendizli Ali nâm şakî dahi içlerinden olup ve karye-i mezbûre etrâfına muhkem parmak kapular ve cesîm metrisler peydâ ve inşâ ve kasaba-i mezbûre ahâlîlerinden emr-i şerîfe itâ'at idenler ile üzerlerine varılsa şekâvet ü huşûnetlerinden nâşî muhârebeye ve [s.268] mukâtele idecekleri zâhir olduğundan re'âyâ fukarâsını sıyânetden? keff-i yed ve hakikat-ı hâl arz ve mahzar birle Der-aliyyeme i'lâm ve sen kasaba-i mezbûrda emr-i şerîfim sudûrına menfiyyen ikâmet ve merkûmûn Develüoğullarının hüsn-i hâlini müş'ir Asitâne-i sa'âdetimde sâkin olanlardan hilâf-ı vâkı' oldukları i'lâm ile şikâyet iden yigirmi nefer ahz ve bâ-fermân-ı âlî mübâşir ta'yîn olunan silahşor-ı hassa telhîsi sâbık Mehmed zîde mecdühûya teslîm ve mahalline irsâl ve duhûlleri esnâsında derûnlarında Ekrâd ve Melendizli Ali nâm şakîler firâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh kasaba-i mezbûra vardukda ru'esâ-yı mezkûrûna üç dört def'a taraf-ı şer'den mürâsele ve tarafından adam gönderildikde gâh mülâyemet ve gâh huşûnetleri zâhir ve gadr itdikleri sûretde nizâ'-ı mezkûre kat' olunmayacağı nümâyân olmağla merkûmûn es-Seyyid Ahmed ve Mollâ Musa ve Monlâ İsmâ'il ve İcelioğlu İbrâhîm ve Türkman Bekiroğlu Hasan ve Bıçakçı Ömer ahz ve avenelerinden gice? Kayseri'ye taraflarına ve ahar mahalle firâr itmeleriyle huzûrunda akd olunan meclis-i şer'de Develüoğullarının ve karye-i mezbûre ahâlîleri ile mezkûrûnun keyfiyyetleri evvelen Asitâne'den gönderilen mahbûslardan minvâl olundıkda merkûmûn Develüoğullarından kat'â zulm ü ta'addîmiz ve zimmetinde bir akçe hakkımız olmayup ancak şikâyetimiz karyemiz ahâlîlerinden gönderilen mektûb ve mahzara binâ'en olup zulmümüz yokdur deyü her biri takrîr eylediklerinde civâr ve kazâları ahâlîlerinden dahi sû'al olundukda merkûmûn Develüoğullarının hüsn-i hâline ve nizâ'-ı mezkûr mütemâdi olmasına karye-i mezbûrun ahâlîlerinden mezbûrûndur deyü şehâdet ve merkûmûnun hilâf-ı şer'-i şerîf hedm eyledikleri değirmanlar ve kat' eyledikleri eşcâr-ı müsmire ba'de'l-mu'âyene cümle ile keşf ve tahrîr ve voyvodamızın mâl-ı mîrisi ve aharın birbirlerimizimizin zimmetlerinde zuhûr iden hukûk-ı şer'iyeler ma'rifet-i şer' ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl ve ashâbına teslîm ve bî-vech-i şer'-i mu'ârazaları men' ve tarafeynden vâkî' olan maktûllerin dem ve diyetleri vereselerine edâya tarafeynin ahâlîleri zâmîn ve bu ana gelince vâkı' olan de'âvîden herbirileri aharın zimmetini ibrâ ve kasaba ve kurâ ahâlîlerinin herbirileri şurût ve kuyûd-ı hâvî başka başka nezr-i kavîye rabt ve hüccet olunup merkûmûnun şekâvetleri hasebiyle peydâ ve inşâ eyledikleri parmak kapular ve metrisler hedm ve tahrîb ve re'âyâ tâ'ifeleri rencîde ve

ta'addî olunmağsızın mütemâdi olan dâ'vî ve nizâ'ları eshel-i vechle nizâm ve temennide virilüp lâkin mahbûs merkûmûndan İceli İbrâhîm fevt olup bâkîleri şimdilik habisinde olmağla ıslâh-ı nefis idince Konya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmalarıçün vâki'-i hâli arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar Konya Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı C sene 1168.

s.268/1

Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Servi kâdisı mevlânâ el-Hâc Mehemed zîde fazlühû mektûb gönderüp Servi kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbura sükkânından Selvilioğlu Mustafa nâm kimesne öteden berü kendü hâlinde ve bir kimesneye zulm ü ta'addîsi yoğiken ba'zı ashâb-ı ağrâz garaz-ı fâsideleri icrâ için hilâf-ı inhâ bundan akdem mezbûrdan Der-aliyyeme iştikâ ve ocak tarafından virilen mühürlü mektûb mücebince sâdır olan emr-i âli üzere mezbûr Mustafa Tulça Kal'ası'na kal'a-bend olunmağla mezbûrun ıslâh-ı nefis olduğı cümlemizin ma'lûmı olduğundan gayrı merkûmun Selvi'de vâki' hânesinde olan ıyâl ü evlâdının dahi ahvâlleri diğergün ve duyûn-ı kesîreye müstağrak olup merkûm Mustafa'nın hâline ve ıyâl ü evlâdının hâli perîşânlarına merhameten afv ve itlâk olunmak ricâsına der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle olbâbda hükmi humâyûn virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz etmeğün fîmâ-ba'd kendü hâlinde ikâmet ve umûr-ı re'âyâ ve fukarâyı ra'iyete ta'addiden keff-i yed eylemek üzere vech-i meşrûh üzere bu def'a afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı C sene 168.

s.268/2

Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Silistre Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Silistre'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve Sâdât-ı Kirâm ve ocak ağa ihtiyârları ve fukarâ ve zu'afâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûre sâkinlerinden altmış iki bölüğün serdengeçdi ağalarından Arab-

zâde Süleyman dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde mazluma mu'în ve zâlîme mühîn ve diyânet ile zâhir ve hândan olup bundan akdem ba'zı muharrik tahrîkiyle sâbıkâ Silistre Nâ'ibi Abdülatif zîde ilmühû azl esnâsında nâ-sezâ kelîmât ile arz ve bâ-fermân-ı âlî Varna Kal'ası'nda kal'a-bend olunup lâkin mezbûrun hakkında olan nâ-sezâ kelîmât kizb-i sarîh ve ifk ü iftirâ oldığı ma'lûm olmağla kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak ricâsıyla ahâlî mahzar ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi bi'l-iltimâs arz eyledüğü ecilden fimâ-ba'd kendü hâlinde olup bundan böyle hakkında teşekkî olunur ise yalnız nefy ile iktifâ olunmayup muhkem hakkından gelinmek şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i C sene 1168.

s.268/3

Prevadi ve () kâdîlarına ve Prevadi Kazâsı'nda yeniçeri zâbiti olan Haseki Süleyman zîde mecdühûya kazâ-i mezbûrân serdârlarına ve Varna Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,

Prevadi Kazâsı sâkinlerinden öteden berü tugyân-ı eşkıyâdan Hayranioğlu Memiş ve karındaşı Osmân ve Memiş'in oğlu Mehemed mezbûr oğlu İbrâhîm ve Dalıyarak?oğlu Mustafa ve refikleri ber-vech-i şekâvete zuhûr ve sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin zabt u rabtına mukîm iki karyede iki adamınla birini bî-gayrı hakkın cerh ve birini dahi alenen katl ve ahar kazâya firâr eylediklerini sen ki Prevadi kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi'l-iltimâs arz ve ahâlîsi mahzar itmeleriyle mezbûr beş nefer şakîler bulundıkları mahalde sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle alâ eyyi hâl ahz ve huzûr-ı şer'a ihzâr ve madde-i katl ve cerh bi'l-muvâcehe şer'an sâbit ve tescîl olundıktan sonra Varna Kal'ası'na irsâl kal'a-bend ve sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın () ile irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki şakî-i mezbûrlar bulundıkları mahalde alâ-eyyi-vech-i kân ahz ve ele getirilüp mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve madde-i katl ve cerh bi'l-muvâcehe şer'an sâbit ve tescîl olundıktan sonra Varna Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunup sûret-i sicillâtıyla vuku'u üzre Der-aliyyeme arz ve i'lâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vurûd iden mezbûrları dizdârı oldığın kal'a-i merkûmede muhkem-habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîf ve mûcebince ocakdan mektûb vârid olmadıkça bir tarikiyle itlâklarından be-gayet hazer ve mücânebet eylesüz deyü iftihârü'l-emâcîd ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemed dâme uluvvühû

tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fi evâhir-i C sene 168.

s.269/1

() kâdîsına ve Silistre kazâsı nâ'ibine ve Kalberon? Kal'ası dizdârına hüküm ki, Silistre Kazâsı muzâfâtından Dobruca nâhiyesine tâbi'kurâ ahâlîleri Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl göndererüp üzerlerine edâse lâzım gelen avâriz ve hazeriyye ve sa'ir evâmir-i şerîfem ile vârid olan tekâlîfi emr ve defter mücebince cem'ine me'mûn edâda kusûrları yoğiken yine nâhiye-i mezbûrda sâkin a'yânlık iddi'asında olan asâkirînden Mustafa Beşe ve Ömer Beg ve Murtaza Beşe ve Süleyman Beg dimekle ma'rûf yaramazlar kendü hâllerinde olmayup öteden berü şekâvet ile meşhûr olmalarıyla bundan akdem Özi vâlisi tarafından haklarında buyruldu sâdir olmuşiken bir vechile itâ'at etmeyüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i münîf nâhiye-i mezbûre kurâsı ahâlîlerine bin yüz altmış () senesinde bin yedi yüz guruşdan mütecâviz akçe sâlyâne ve cebren ve kahren tahsîl eylediklerinden mâ'adâ sekiz bin beş yüz guruş fukarâ üzerlerine tevzî' ve anı dahi cebren tahsîl için başlarına yetmiş seksen nefer eşkiya cem' ve Silistre mütesellimi ile yek-dil ve anın tarafından dahi ol mikdâr levendât getürdüp nâhiye-i mezbûrede karye be karye geşt ü güzâr ve Asarlık karyesini hilâf-ı şer'-i şerîf basup karye-i mezbûreden Deli Bekiroğlu Hüseyin nâm kimesneyi diyet îcâb ider alet ile bi-gayr-i hakkın darb ve katl ve ba'dehû Bazergân karyesinden Süleyman nâm kimesneye dahi bi-gayr-i hakkın katl eylediklerinden gayrı hânelerin basup nicelerin mecrûh ve katî-i vâfir emvâl ü eşyâların gasb ü gâret ve bunun emsâli fesâd ve şekâvetlerinin nihâyeti olmayup ahvâl-i fukarâ diğergün ve ekserî perâkende ve perîşân ve ziyâde mağdûr ve hâli minvâl-i muharrer üzre olmağla şerr ü mazarratlarından telhîsi için ıslâh-ı nefis idince[ye] değin mezbûrlar Kalberon? Kal'asında kal'a-bend olunmak için sen ki Silistre Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed zîde ilmühûsun arz eylediğin bildirüp yedlerinde olan arzın mücebince mezbûrlar ahz ve terâfu'-ı şer' ve ber-minvâl-i muharrer bi-gayr-i hakkın aldıkları akçe ve emvâl ü eşyâ ve maktûllerin şer'an îcâb iden diyetleri tahsîl ve ashâbına alıvirilüp ihkâk-ı hak olundıktan sonra mezbûrlar sâ'ire mûcib-i ibret ve istirâhat-ı fukarâ için ıslâh-ı nefis idince kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak bâbında hükmi humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olunmuşdur.

Fi evâsıt-ı C sene 168.

s.269/2

() kâdîsına ve Şehirköy ve Burusa kazâsı nâ'iblerine hüküm ki,
Şehirköy Kazâsı'na tâbi' Araplı ve Ereğlice ve nefsi-i Şehirköy kasabasında ve kurâlarında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ ve fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûre sükkânından öteden berü sâ'î bi'l-fesâd Hüseyin Çâvûş ve oğulları İbrâhîm ve Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup ihtilâl-i kasabaya bâ'is ve ehl-i örf tâ'ifesiyle yekd-dil ve hilâf-ı vâki' töhmet isnâdıyla re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tağrîme bâdî olduklarından mâ'adâ erâzil ü eşkiyaya mu'in olmalarıyla emn ü rahatları meslûb olmağla bundan akdem Der-aliyyeye arz-ı hâl eylediklerinden mezbûrlar bir def'a İnöz Kal'ası'na ve bir def'a dahi ehl-i re'âyâsıyla Burusa cânibine nefy ü iclâ ve bir müddet âsûde-hâl olup bir tarikle itlâk olunduktan berü zulm ve fesâdları yevmen fe-yevmen müzdâd ve kasaba-i mezbûreden Hâcî Ahmedoğlu Hasan ve Muravioğlu Osmân nâm kimesneleri mezbûr Ali bi-gayr-i hakkın alenen alet-i harb ile mecrûh ve bundan başka kazâ-i mezbûre tâbi' Refte karyesi sükkânından erâzil ü eşkiyadan İslamoğlu Mehmed'i taslît idüp kurâ be kurâ envâi' şekâvete tasaddî itdiklerinden gayrı Araplı karyesinden Ahmed Beşe oğlu Halil nâm kimesnenin hânesine duhûl ve iyâline fi'l-i şenî'a kasd itmekle keyfiyyet-i hâli tekrâr Der-sa'adete arz-ı hâl olundıkda civârda vâki' Gelibolu yeniçeri zâbiti mübâşeretiyile mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve sâbit olan mevâdd Asitâne-i sa'âdetime i'lâm olunması için emr-i şerîf sâdir olmuşiken mezbûrlar firâr ve gaybet eyleyüp bir tarikle icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak mümkün olmayup zulm ve fesâdları bî-had on beş gün mukaddem mezbûr İbrâhîm firâr ve kendü misüllü müttehim ve eşrâr kimesneleri tahrîk birle Asitâne-i aliyyem'de ifk ü iftirâyı mutazammın tezvîrata sülûk ve adem emn ü rahatlarına perâkende ve perîşânlıklarına bâdî olmağla mezbûr Hüseyin ve oğulları İbrâhîm ve Ali nâm şakîlerin şerr ü mazarratları üzerlerinden def' olunmak ricâsına hakikat-i hâli nâlık mahzarımızı musaddak i'lâm idivir deyü ilhâh ve fi'l-hakîka kaziyye ber-minvâli meşrûh mezbûr İbrâhîm ve oğullarından ahâlî ve re'âyâ muztarib ve ikaz-ı fitne ve fesâdlarından asûde olmaları hadd-i imkânda olmayup sâ'ir erâzil-i eşhâsın adem-i itâ'atlarına bâdî olduklarına senin dahi ilmin muhît ve vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mûkız-i fitne ve ihtilâl-i belde oldukları i'lâm olunmağla mezbûr İbrâhîm zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve Haremeyn tarafından ta'yîn olunan mübâşir

ma'rifetiyle mahalline irsâl ve ol tarafda olan babası Hüseyin Çâvûş ve karındaşı Ali ve İslamoğlu Mehemed nâm kimesne ile ma'an Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

İşbu emr-i şerîf İslamoğlu Mehemed Fehmi? ve Bursa'ya Haremeyn'den mübâşir ma'rifetiyle tashîh olunduğı üzre bâ-emr-i âlî tebdîl olunmuşdur.

İtlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 169.

s.269/3

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Gelibolu nâ'ibine hüküm ki,

Ser-etibbâ-i hassa âlemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn Mevlânâ Mehemed Said edâmallâhu te'âlâ fezâilihûnun Gelibolu'ya nefy ü iclâ bâbında emr-i humâyûn-ı mehâbet-makrûnum celâlet zîr-i sudûr etmeğın Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân () çâvûş zîde kadrühû ile irsâl ve tesyîr olunmuşdur imdi sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin müşârun ileyhi şimdi çâvûş-ı¹⁶⁶ mûmâ-ileyh mübâşeretiyle yerinden tahrîk ve mahalli me'mûre sevk ve tesyîr ve sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin vusûlünde menfiyyen Gelibolu'da meks ü ikâmet itdirüp vusûl ve ikametini müş'ir çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâsıt-ı C sene 168.

s.270/1

Kili kâdîsına ve kazâ-i mezbûrda yeniçeri serdârı () ve atîk serdengeçdi ağaları ve Alemdâr ve bi'l-cümle ocak ihtiyârları ve a'yân vilâyet ve iş erlerine ve Tulça ve Varna ve () kılâ'ı dizdârlarına hüküm ki,

Kili sâkinlerinden olup yeniçeri zümresinden onuncı bölüğün Tataroğlu Hâcî Ahmed ve dokuzuncı cemâ'atin Katrancıoğlu Hâcî Ali ve altmış bölüğün Topçuoğlu Mustafa ve Manca Mustafa nâm kimesneler askerilik iddi'âsıyla kendü hâllerinde olmayup

¹⁶⁶ " Çâvûş " mükerrer yazılmıştır.

sâhib-i cem'iyet ve medîne-i mezbûrda vâkı' kahvehânelerde ba'zı erâzil makûlelerini başlarına cem' ve kavlı-i menhûsları üzre icrâ-yı mezâk? ve mel'anet ve zâbitân ve hükkâma itâ'atden rû-gerdân oldukları bundan akdem Der-aliyyeme inhâ ve te'dîbleriyçün haklarında sâdır olan emr-i şerîfim Kol kethüdâsı sâbık el-Hâc Mehemed dâme mecdühû mübâşeretiyile kazâ-i mezbûre duhûlünde mezbûr firâr ve gaybet itmeleriyle mübâşir-i mûmâ-ileyh me'mûr olduğı vech üzre ahâlî-i vilâyet muvâcehesinde huzûr-ı şer'de fîmâ-ba'd mezbûrun medîne-i merkûmeye gelüp kendü hâllerinde olmadıkları sûretde cümle ittifâk ve ittihâd itmeleriyle ahz ve zâbite teslîm eylemeleriçün muhkem tenbîh ü te'kîd olmuşiken eşkıya-yı mezbûre mütenebbih olmayup bir takrîble medîne-i mezbûreye duhûl ve zikr olunan kahvehânelerde ba'zı erâzil makûlelerini başlarına cem' ve vakt-i hâliyede mahkemeye cem'iyet ile duhûl ve mukaddem olan töhmetlerini setr ve afv itdirmek zu'muyla cebren ve kahren hâkimü'ş-şer' ve ahâlîden hüsn-i hâllerini ve Kili nâzırı Hâc Mehemed zîde mecdühûnun sût'-i hâlini müş'ir i'lâm ve mahzar ahz ve mezbûr Tataoğlu Hâc Ahmed Asitâne-i sa'âdetim tarafına gelür iken esnâ-i râhda ahz ve hâlâ Özi vâlisi vezîrim () paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûnun re'yiyle habs ve Der-aliyyeme keyfiyyet-i hâlleri arz ve i'lâm olunmağla mezbûr Tataroğlu zikr olunan kılâ'dan kangısı münâsib ise birine zindân-bend olundıktan sonra vezîr-i müşârun ileyhın re'y ve ma'rifet-i şer' ve ocakdan me'mûr olan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve ahâlî-i vilâyetin bi'l-cümle ittifâk ve ittihâdlarıyla mezbûr Tataroğlu Hâc Ahmed'in refikleri eşkıya-yı mezbûre buldukları mahalde alâ eyyi hâl ahz ve mahbûsen marû'z-zikr kılâ'dan bir münâsibine zindân-bend ve şer'le üzerlerine sâbit olup tertîb-i cezâları iktizâ ider ise mâdde be mâdde ba'de't-tescîl Der-aliyyeme arz ve i'lâm ve zikr olunan kahvehânelerin cümle ittifâk ve ittihâdları ve ma'rifet-i şer'le hedmleri husûsı re'y-i ahsen ve belde-i mezbûrenin nizâmına ve ibâdullahın emn ü rahatlarına bâ'is olacağı müşâhede olunur ise mâ-rahe'l menün-i hasenen fe hüve indellahi hasenen fehvâsı üzre muktezâ-yı şer' üzre münâsib olan kahvehâneyi hedm ve ref' ve mahalline sâ'ir ebniye ihdâs ve bu vecihle nizâm ve temşiyet virilüp inâd ve muhâlefet ve hilâf-ı emr-i âlî ve mugâyir-i şer'-i şerîf hareketde bulunanları dahi cümle ittifâk ve ittihâdlarıyla ahz u habs ve keyfiyyetleri i'lâm ve bundan sonra bu misüllü hareket-i nâ-marziyyeden bir ferd bulunmamak üzre bi'l-cümle neferât makûlelerine muhkem tenbîh ve te'kîd olundıktan sonra fîmâ-ba'd kasaba-i mezbûrede bu vecihle nizâm ve temşiyetin ale'd-devâm istikrârı dustûru'l-amel tutılmak üzre birbirlerinize i'ânet ve müzâheret birle yekdil ve yek-cihet ve kasaba-i mezbûrede erâzil makûlesine müsâ'ade ve ruhsat

virilmemek üzere herbiriniz bezl-i kudret ve sarf-ı miknet eylemeniz fermânım olmağın sâdır olan fermân-ı celilü'ş-şân mücebince amel ve hareket ve icrâ ve infâzına kemâl-i dikkat ve ihtimâm-ı tâmm eyleyüp fimâ-ba'd kasaba-i mezbûrede şekâvete dâ'ir bir nesne zuhûr ider ise bir dürlü cevâba iktidârınız olmayup te'dîb ve haklarınızdan gelineceği muhakkak bilüp ve siz ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhimsiz vüsûllerinde mezbûrları muhkem habs ve zindân-bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır ve mücebince ocak tarafından mektûb vârid olmadıkça bir ferdin ıtlâklarından hazer eylesüz deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehmed Ağa dâme uluvvühû tarafından memhûr mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

s.270/2

Nevşehir ma'a Ürgüp kâdîsına ve Nevşehir Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sadr-ı âzâm esbâk-ı müteveffâ İbrâhîm Paşa Evkâfî'ndan Nevşehir Vakfı Kâ'imakâmı Mütevellisi Ahmed zîde mecdühû mektûb gönderüp müteveffâ-yı müşârun ileyhin evkâfından Boynu İncelü Mukâta'asından bâ-hatt-ı humâyûn şevket-makrûn Nevşehir kazâsında iskân olunan re'âyâdan Herekli Cemâ'ati'nden Merdan Ali ve Traşoğlu Hâcî Nasuh ve Kurtlu Cemâ'ati'nden Kâdı Ömeroğlu İbrâhîm ve Karaca Kürt Cemâ'ati'nden Hâcî Resuloğlu Mehmed nâm şakîler dâ'imâ kendi hâllerinde olmayup mugâyir-i hatt-ı humâyûn iskânlarına adem-i ra'yyet ile cemâ'atleri derûnunda sâkin ve mütemekkin olup fukarâ-yı ra'yyete envâ'ı hasâret ve ifk ü iftirâ ve rüşvetlerin alup bin yüz altmış senesinden berü nehb ü gâret-i emvâl ile fukarâ-yı ra'yyetin emn ü rahâtları meslûb olduğunu müş'ir takrîrlerini Nevşehir ma'a Ürgüp Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehmed Edib zîde fazlühûsun arz eylediğın inhâ terahhümen li'l-fukarâ siyâneten li'l?-vakf ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmları meclis-i şer'a ihzâr ba'de't-terâfu' zimmetlerinde sâbit olan ashâb-ı hukûkdan hakkı tahsîl ve ihkâk-ı hak olundıktan sonra kendüleri ıslâh-ı nefis için Nevşehir Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına arz itmeğın arzî ve arzın müceblerince mübâşir ma'rifetiyle şer'le görölüp ihkâk-ı hak ve kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 168.

s.271/1 terkîn

Rumili vâlisi vezîre Edirne kâdîsına ve Timurhisar Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Timurhisar Kazâsı ahâlîsi gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerin emr ü defter mücebince cem'ine me'mûra edâda kusûrları yoğiken Timurhisar sâkinlerinden zu'amâdan Ahmed Beg dimekle ma'rûf kimesne bin yüz altmış yedi senesinden berü kazâ-i mezkûrda a'yân olup herbir tekâlîf vukû'unda ez'âf-ı muzâ'af kendü nefsiçün akçe tevzi've hevâsına tâbi' eşkiyayı başına cem' ve kâdîlar ile yek-dil ve yek-cihet olduğundan kırk bin guruşdan mütecâviz akçe tahsîl eyledüğünden mâ'adâ bu def'a mürûr iden vüzerâ masrafı deyü otuz kise akçe tevzi' ve hevâsına tâbi' nâ'ib ile ittifâk ve cebren tahsîl ve ol vechile ahvâl-i fukarâ diğerkûn olduğun bildirüp mübâşir ma'rifetiyle mezbûrun ma'rifet-i şer'le müfredât defterleri mücebince muhâsebeleri görilüp zimmetinde olan hukûk-ı fukarâ ashâbına ba'de'l-istirdâd fimâ-ba'd Timurhisar Kazâsı'nda ve kurâsında sâkin olmayup vatan-ı asliyyesi olan Edirne'ye nefy ü iclâ olunmak bâbında hüküm-i humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve zimmetinde sâbit olan hukûk-ı ibâd ashâbına ba'de'l-istirdâd ve töhmet-i merkûm şer'an üzerine sâbit olur ise vilâyet olan Edirne'ye nefy ü iclâ ve ikâmet ve keyfiyyet vukû'ı üzre arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C.sene 168

İtlakıçün emr-i şerîf tahrîr ve işbu kayd bâ-fermân-ı âlî terkîn olunmuşdur.

Fi evâsıt-ı N sene 1168.

s.271/2

Eğriboz muhâfızı vezîre Kızılhisar kâdîsına Benefşe Kal'ası dizdârına hüküm ki, Eğriboz Sancâğı'nda vâkî' Kızılhisar ahâlîleri gelüp hâlâ Eğriboz Kazâsı'nda sâkin öteden berü kendü hâlinde olmayup envâ'-ı şekâveti hasebiyle bi'd-defa'at kal'a-bendine evâmir-i aliyye sâdır olan Şikooğlu Ömer nâm şakî zâtında afv olduğundan sâbıkâ Eğriboz Muhâfızı Şerif Paşa vaktinde maktûl olunan bir nefer kefer için paşayı merkûm benden on iki kise akçe aldı? deyü meblağ-ı mezbûrı bin yüz altmış senesinde ahâlî-i kazânın müslim ve zimmîleri üzerlerine tevzi' ve paşayı merkûmun fevtinden sonra her gelen muhâfızlara gamz ve bilâ-emr-i şerîf-i buyruldu ile on üç nefer kimesneyi kayd ü bend ile Eğriboz'a ihzâr itdirüp tomruğa vaz' ve Elçioğlu

Mehemmed Beg dimekle ma'rûf kimesne ile yek-dil ve bir ay mürûrundan sonra tomruğa gelüp meblağ-ı mezbûrî merkûm Mehemmed'in yedinden karz aldık meblağ-ı mezbûr deynimizdir deyü ikrâr idüp temessük mühürleyin ve illâ tomrukda mü'ebbed mahbûsan kalursunuz deyü tahrîf ve cebren parmak basdırup ve ol temessüki sened ittihâz ve üç dört günden berü kâh kendüsü kâh mezbûr Mehemmed Beg üzerlerine musallat ve bu vecihle şerr ü hareketden? tahlîs olmayup mukaddemâ fîmâ-ba'd meblağ-ı mezbûr iddi'âsıyla hilâf-ı inhâ zâhir olan ta'addî ve şerr ü mazarratı üzerlerinden men' ü def' olunması için emr-i şerîfim sâdır olmuşiken yine adem-i itâ'atinden nâşî Kızılhisar'a gelüp Eğriboz'dan üzerlerine mübâşir gönderüp tecrîmden hâli olmamağla mezbûr Ömer Eğriboz'dan Kızılhisar'a ihzâr ve terâfu'-ı şer'a cebren aldığı temessük ba'de's-sübût yedinden tahlîs ve ihkâk-ı hak olundıktan sonra salâh-ı hâli zâhir oluncaya değin kal'a-bend olunmak bâbında bundan akdem istid'â ve siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ta'yîn olan mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Ömer her ne mahalde bulunur ise ahz ve Kızılhisar'a ihzâr ve re'âyâ fukarâlarının istid'âları hak ve adl üzre görölüp şer'an sâbit olan hukûk-ı fukarâ tahsîl olunup ba'dehû mezbûr Benefşe Kal'ası'nda kal'a-bend olundıktan sonra keyfiyyet-i sıhhat ve hakîkati üzre der-i devlet-medâra arz ve i'lâm olunmak bâbında altmış yedi cemâziye'l-âhiri'nde merhûm ve mağfûru'n-leh Hüdevendigâr-ı sâbık karındaşım Sultân Mahmud tâbe-serâhû zemânında emr-i şerîf sâdır olup lakin bunlar fakirü'l-hâl ve mübâşir getürmeğe liyâkatleri olmaduğundan bilâ-sened vilâyetlerine gitmişler iken zâlim-i mezbûr yine kendü hâlinde durmayup kâdî-i sâbık ile yek-dil ve vilâyetlerini perîşân ve cümlesini rahnedâr ve bir vechile mukavemete iktidârları olmaduğun bildirüp mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince müceddiden emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundıkda ber-vech-i muharrer emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

s.272/1

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühû ve Burusa nâ'ibine hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hüseyin ve Hasan ve Mehemmed ve diğer Hüseyin ve Abdî ve diğer Mehemmed ve Ahmed ve Mustafa ve diğer Mehemmed nâm dokuz

nefer kimesneler Haremeyn-i Şerifeyn Evkâfı'ndan Birgi Mukata'ası Voyvodası olan Teberdâr el-Hâc Mehemed nâm kimesneden hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâyı mutazammın tezvîrâta tasaddî eylediklerinden nâşî te'dîbleri muktezî olduğu inhâ olunmağla vech-i meşrûh üzere dokuz neferin ba'zı mertebe şirret ve telbîsâta ta'addîlerinden nâşî nefy ü iclâları lâzım gelmekle imdi Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından ta'yîn olunan () çâvûş zîde kadrûhü mübâşeretiyle mezbûrlar vilâyetleri olan Birgi'ye nefy ü iclâ ve vüsûlünü müş'ir i'lâm getirülmek yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

s.272/2

Ruscuk kâdîsına ve kazâ-i mezbûrda yeniçeri zâbiti Turnacıbaşı Mehemed zîde mecdühü ve Edirne ve () kal'aları dizdârlarına hüküm ki,
Ruscuk kasabası sükkânından ve zümre-i eşkıyadan elli beş cemâ'atin Köleoğlu Hüseyin ve onuncı bölükün Burunsuz Hüseyin ve Kara Bekiroğlu Memiş ve on dokuz cemâ'atin Koluna Kuvvetoğlu Ali ve Kara Kullukçı Memiş ve altmış sekiz cemâ'atin İbiş Bayrakdâr Veli Ağa ve kırk iki bölüğün Musa ve Güdük İbiş ve altıncı cemâ'atin Serdtüfekçe'nin? İbiş nâmûn eşkıyalar kendü hâllerinde olmayup tekâlif-keşân re'âyâ zimmîlerin hânelerine girüp şûrb-i hamr ve celb-i mâl ve ıyâllerine sû'i kasdlarıyla eyyâm-ı leyâlîde hâne be hâne gezüp re'âyâ fukarâlarına zulm ü ta'addîleri hadden bîrûn ve nice abidân-ı derd-mendânı cerh ve min külli'l-vücûh mezbûrûn sâ'y-ı bi'l-fi'il oldukları Der-aliyyeme i'lâm ve mezbûrûn on nefer şakîler buldukları mahalde alâ eyyi hâl ahz ve ele getirülüp kal'ateyn-i mezbûreteyden münâsibine zindân-bend olundıktan sonra cezâları tertîbi iktizâ ider töhmetleri zâhir ve nümâyûn olur ise mâdde be mâdde tescîl ve i'lâm olunmak fermânım olmağın () ile vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü's-şân mücebince amel ve hareket ve icrâ ve infâzına kemâl-i dikkat ve mezbûr şakîleri buldukları mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve ele getirilüp kal'ateyn-i mezbûreteynden münâsibine zindân-bend olundıktan sonra cezâ tertîbi iktizâ ider töhmetleri şer'an zâhir ve nümâyân olur ise mâdde be mâdde tescîl ve i'lâm olunup ve siz ki kal'ateyn-i mezbûreteyn dizdârları mûmâ-ileyhımasız vürûd iden mezbûrları muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp emr-i âlî sâdır ve mücebince ocak tarafından mektûb vârid olmadıkça ıtlâklarından hazer eyleyesüz deyü iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa

dâme uluvvühû tarafından memhûrlu mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

s.272/3

Silistre kazâsı nâ'ibine Silistre mütesellimine ve Edirne Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdüllatif zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Silistre'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve â'yân ve ahâlî ve Sâdât-ı Kirâm ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup medîne-i Silistre sükkânından altmış iki cemâ'atin serdengeçdi ağalarından Araboğlu Süleyman nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mazarrat-ı müte'addide ile halka müstevli ve re'is-i ehl-i fesâd ve eşkıya ve me'vâ-yı besus? ve ikâz-ı fitne ve katl-i nüfûs âdet-i müstemirresi olduğundan mâ'adâ ser-i cem'iyet ve muzırru'n-nâs ve sâ'î bi'l-fesâd olup zulm ü ta'addîsinin nihâyeti olmamağla mezbûrun şerr ü mazarratı ibâdullah üzerinden men' ü def' olunmak bâbında bizler mahzar idüp sen dahi arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs ve fi-nefsi'l-emr mezbûrun ahvâli minvâl-i muharrer üzre olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli hükmi humâyûnum virilmek ricâsına arz ve bâlâda mezkûrül-esâmî altmış iki cemâ'atin serdengeçdi ağalarından Arab-zâde Süleyman'ın ber-vech-i muharrer zulm ü ta'addîsinin nihâyeti olmadığından mevlânâ-yı mûmâ-ileyh i'lâm ve ahâliden mahzar itmeleriyle şakî-i mezbûr ocakdan mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde alâ eyyi hâl ahz ve Varna Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend ve gerek hüsn-i hâli ve gerek sû'i hâli mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle tekrâr i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını düstûr-ı mükerrem nizâmü'l-âlem Trabzon Vâlisi Vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağaluğu esnâsında i'lâm itmeğin i'lâm mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ş sene 168.

s.273/1

Vilâyet-i Anadolu'da vâki' mevlânâ () kâdisına hüküm ki,
Hâlâ Rumili Vâlisi Vezîrim Yahya Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû mektûb gönderüp Leskofça Kazâsı sâkinlerinden olup sâbıkâ Alacahisar Sancâğı Mutasarrıfı İsmâ'il Beg bî-cürm ve bî-günâh olup hakkında isnâd olunan ifk ü iftirâ ve mücerred garaza mebnî idiğü mîr-i merkûmun keyfiyyetine vukûf-ı tâmmı olan mevsûk-ı hükkâm-ı müslimînin ihbâr ve inhâlarından mâ'adâ vezîr-i müşârun ileyh Vidin muhâfızı iken semâ' ile dahi ma'lûmı olup mağdûr ve perîşân hâl olduğu vezîr-i müşârun ileyh Ürgüp ve Leskofça kâdîları ve Alacahisar ve Niş nâ'ibleri zîde fazlühûm başka başka arz ve Alacahisar Sancâğı'nın ahâlîsi mahzar birle istirhâm ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyâdatı tettebbu olundukda mîr-i mûmâ-ileyh münâsib kılâ'dan birinde kal'a-bend olunması için emr-i şerîfim sâdır oldıktan sonra fimâ-ba'd Rumili taraflarında meks eylemeyüp vilâyet-i Anadolu'da bir münâsib mahalde ikâmet eylemek şartıyla kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye olunması için emr-i şerîf virildüğü mestûr ve mukayyed olunmağın merkûmun mukaddemâ hakkında inhâ olunan keyfiyyet ifk ü iftirâ olduğu urûz-ı adîde ve mahzar ile i'lâm ve Rumili Vâlisi vezîr-i müşâr tarafından dahi tasdîk ve istirhâm olunmağla fimâ-ba'd harekât-ı nâ-marziyyede bulunmamak şartıyla cürmi afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fi evâhir-i C sene 1168.

s.273/2

() Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hâlâ Rumili Vâlisi Vezîrim Yahya Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû mektûb gönderüp Leskofça Kazâsı sâkinlerinden olup sâbıkâ Alacahisar Sancâğı Mutasarrıfı İsmâ'il Beg'in kethüdâlığı hizmetinde iken ashâb-ı ağrâzın ifk ü iftirâsıyla bir seneden mütecâviz kal'a-i mezbûrda kal'a-bend olunan Abdullâh nâm kimesnenin keyfiyyet-i ahvâli ahâlî ve erbâb-ı vukûfdan sû'al ve sıhhat ve hakîkati gadr ve himâyeden ârî olmak vechiyle arz ve i'lâm olunmak için sâdır olan emr-i şerîfim mücebince istifsâr olundıkda merkûm Abdullâh bî-cürm ve bi-günâh olup hakkında isnâd olunan ifk ü iftirâ ve mücerred garaza mebnî idiğün merkûmun keyfiyyetine vukûf-ı tâmmı olan mevsûk-ı hükkâm-ı müslimînin bu def'a ihbâr ve inhâlarından mâ'adâ vezîr-i müşârun ileyh Vidin muhâfazasında iken mesmû' olup vücûhla mağdûr olmağın mezbûr Abdullâh kal'adan ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vezîr-i

müşârun ileyh Ürgüp ile Leskofça kâdîları ve Alacahisar ve Niş nâ'ibleri zîde fazlühûm başka başka arz ve Alacahisar Sancâğı'nın bi'l-cümle ahâlîleri mahzar eyledikleri ecilden merkûmun mukademmâ hakkında inhâ olunan keyfiyyet ifk ü iftirâ olduğu urûz-ı adîde ve mahzar ile i'lâm ve Rumili Vâlisi vezîr-i müşârun ileyh tarafından dahi tasdîk ve istirhâm olunmağla fimâ-ba'd harekât-ı nâ-marziyyede bulunmamak şartıyla cürmi afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak emrim olmuştur.
Fi evâhir-i C.sene 1168

s.273/3

Mısır vâlisine hüküm ki,

Fatıma nâm hâtûn gelüp mezbûrenin oğlu Seyyid Ataullah nâm kimesne Hayrobulu'da misâfireten sâkin olduğu hâlde ba'zı ashâb-ı ağrâzın ifk ü iftirâsıyla nefy olunup bundan akdem merhameten afv ve itlâk ve Boğaziçi'nde vâki' Kanlıca karyesinde ikâmet etmek üzere iken tekrâr bâ-emr-i âlî nefy ü iclâ olunmağla leyle-i işâya muhtâc ve medâr-ı ma'âşda kemâl-i usreti olduğın bildürüp mezbûrun cürmi afv ve vatanına gelmek üzere sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

s.273/4

Ve () kâdîlarına ve Balçık Kazâsı nâ'ibine ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Balçık Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid İbrâhîm zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Balçık Kazâsı'nda sâkin ve mütemekkin ulemâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve zâbitân ve sâ'ir fukarâ-i müsîmîn meclis-i şer'a varup Balçık kasabası sükkânından envâ'i şenâ'at ve şekâvetle mezkûr'l-esâmî ve tuğyân üzere olan el-Hâc İbrâhîm Ağa dimekle ma'rûf mütegallibe yigirmi seneden mütecâviz sûret-i a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ ve zu'afâyâ cevri? ve ifk iderek fesâd ve şekâveti müzdâd ve eşkıya makûlesi ile yek-dil ve dest-res mümkün olan emvâl-i menhûbeyi kendüye mübâh ve haram ... heder bilüp bu vechile sirran ve alenen ibâdullahı katl ve cerh ve gasb ve gâret-i emvâl âdet-i müstemirresi olduğından mâ'adâ oğlu Halil nâm ... asıl şakîler hasâ'il-i mezkûre-i merdûde de kendüden bedter olup te'dîb ve gûş-mâl olmak [s.274]lâzım iken mezbûr Halil on beş neferden mütecâviz tufeng-endâz

rüfekâsıyla ba‘zı müslimînin alenen hânelerine girüp emvâl ü eşyâların nehb ü gâret ve mahza avratları cebren ahz ve ihrâc ve kasaba-i mezbûrede vâki‘hamâma idhâl ve envâ‘i âlât-sâz ve ıyş u işret ve tûfeng-şenliği ile izhâr-ı asâr-ı mel‘anet iderek leyl ü nehâr bu vech üzere bir hafta mikdârı hamâm-ı merkûmı rüfekâsıyla kendüye tahsîs ve ef‘âl-i şeni‘ada bilâd-ı efrenceye mahsûs nice nice ef‘âl-i bed-fe‘ale mübâşeret ve icrâ-yı mela‘netden bir dürlü keff-i yed itmeyüp şeytanını galebe itmeğin beher nefere birer avrat tedârik itmek irâdesiyle kazâ-i mezbûr karyelerinde geşt ü güzâr ve on yedi nefer avratı cebren hânelerinden ihrâc ve evzâc ve evlâdlarından ba‘zıların katl ve ba‘zılarını ihrâk bi‘n-nâr ve avratları bir mahalde cem‘ ve beynlerinde ihtilâl vâki‘ olup ol mahalde şakî-i mezbûr Halil bâdî-i ihtilâl olan şahsı ba‘de‘l-katl Balçık kasabasına akreb mahalle ilkâ ve ba‘dehû alem-efrâz bagy ve tuğyân olan mezbûr İbrâhîm hevâsına tâbî‘ ba‘zı zî-kudret kimesnelere isnâdı hasabiyle kıtâl ve gaddari ol esnâda yüz elli nefer eşkıya ile ahâlî-i kazâ üzerlerine taslît ve îsâl-i mazârr? ve ba‘zılarının hânelerini külliyyen hedm ve alenen emvâl ü eşyâsın gasb va ba‘zılarını dahi katl ve ser-i maktû‘ı bâb-ı menhûsunu getürdüp ez-cümle ahâlînin râzı ve şâkir oldukları yeniçeri serdârı Za‘îmzâde İsmâ‘il Ağa ve karındaşı Feyzullah Beşe ve ocak ihtiyârlarından el-Hâc Mahmud Ağa esîr el-Hâc İbrâhîm Ağa ve el-Hâc Süleyman ve Müezzîn-zâde ve Abbas-zâde dimekle ma‘rûf kimesneler ve sâ‘ir ırzlarıyla mukayyed ihtiyârları gûnâ-gûn tazyîk ve terhîb ve ba‘zıların zulmen tertîb-i cezâ ve ba‘zılarını dahi tağrîb ve ol vechile fesâd u şekâvetden hâli olmayup kazâ-i mezbûrdan emniyyet-i merfû‘ve nizâm-ı vilâyet muhtell olmağla mezbûrun şerr ü mazarratı ibâdullah üzerlerinden men‘ ü def‘ olunmak için vâki‘-i hâli der-i devlet-medâra arz ve i‘lâm idivir deyü istirhâm ve iltimâs ve fî nefsi‘l-emr mezbûr İbrâhîm’in gaddâr ve şekâvet-pîşe olub zulm ü ta‘addîsi mütevâtir sâ‘i bi‘l-fesâd olduğı şer‘an sâbit olup hakkında şer‘an lâzım gelen icrâ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi‘l-iltimâs arz ve derûn-ı arzında mezkûrül-esâmî Balçık kasabası sükkânından el-Hâc İbrâhîm katl-i nüfûs ve nehb-i emvâl ve envâ‘i şekâvet ve zikr ü tasrîh olunduğı üzere şenâ‘atlarını kasaba-i mezbûrede i‘lâm ve mahzar ve diğere oğlu Hüseyin Alemdâr ile kurb ve civârında Kıvarna mütemekkinlerinden Nikola nâm zimmînin menzilini basup anası Lazkirite nâm nasrâniyeyi bi-gayr-i hak katl eylediklerini Varna Kazâsı’ndan i‘lâm ve üç kıt‘a arz-ı hâl birle haklarında iştikâ olunmağla mezbûr Hâcî İbrâhîm ve iki nefer oğulları ve avânesi hâlâ civârında vâki‘ Hezargırad Kazâsı yeniçeri zâbiti Turnacıbaşı Hâcî Halil zîde mecdühû mübâşeretıyla ahz ve mahall-i mezbûrdan bir tarikle firâr ve civâr kazâların kurâlarında ve sâ‘ir bulundıkları mahallerde cevânib-i

erbâ'ada vâkı' kazâ serdârlarında Varna ve Kıvarna ve Mankalya ve Köstence ve Karaharman ve Hâcioğlupazarı ve Kozlıca ve Prevadi serdârları mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından ahzları ihâle olunmaları ahz ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe i'ânet ve firârlarından mücânebet eylemeleri ve iktizâsı hâle göre zikr olunan serdârlar mûmâ-ileyhin ma'iyyetinde bulunmak üzere her taraftan firârlarına ruhsat virilmeksizin buldukları mahallerde alâ eyyi hâl ahz ve Varna Kal'ası'nda muhkem habs ve zindân-bend olundıktan sonra keyfiyyetleri arz ve i'lâm olunmak bâbında bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmıştır.

Fi evâhir-i C sene 1168.

s.275/1

Haseki-i ehad? zîde mecdühûya ve () kal'ası dizdârına hükm ki, Kalkandelen Kazâsı'nda sâkin tavâ-yif-i askeriyyeden ba'zı erâzil ve eşkiyâ zuhûr ve âlet-i harble esvâk ve mahallâtda ardlarında gezüp yerlûden serdâr olanlar zabt u rabtlarının adem-i iktidârlarından nâşî katl-i nüfûs ve hetk-i irz re'âyânın hânelerine duhûl ve envâ'-ı şekâvete tasaddî ve ol vechle ahvâl-i fukarâ diğer-gûn ve erâzil ve eşkiyânın zabt u rabtları için kazâ-yı mezbûra ocak tarafından bir zâbit nasb olunması bâbında mahzar-birle istid'â-yı inâyet ve mahzarlarını mü'eyyed civârlarında vâkı' Üsküb kâdîsı arz ve sen ki haseki-yi mûmâ-ileyhsin sen ocağın emekdâr ve kâr-güzâr ve zabt u rabt husûslarında mukaddem ve mübrem ve kâr-ez-sûde zâbitânından olup mahall ve müstahikk olduğun ecilden kazâ-i mezbûrun hüsn-i nizâmına ocak tarafından yeniçeri zâbiti ve ta'yîn olunmağı fermân olmağın gerekdir ki, sâdir olan fermân-ı âlî mücebince olduğun Siroz'dan kalkup bir gün evvel kazâ-i mezbûra varup umûruna kıyâm ve şekâvet ve şenâ'ata cesâret idenleri ma'rifetin ve cümle ittifâkıyla buldukları mahallerde ahz ve ahvâllerin şer'le rü'yet ve kal'a-bendi muktezî olanları kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend ve te'dîbleri lâzım gelenleri te'dîb ile kazâ-i mezbûrun hüsn-i nizâmı zâbita-yı kavîye rabt u bend ile tanzîm-i bilâd ve terfih-i hâl-i ibâda bezl-i mechûd eyleyesin. Kazâ-i mezbûrda temekkün [eyleyen] ocak ihtiyârları serdengeçdi ağaları ve alemdârları ve sâ'irleri üzerlerine zâbit bilüp dâ'imâ ahkâm-ı şer' ve kânûndan ser-mû inhirâf etmeyüp sükkân-ı vilâyetin emn ü râhatlarına bâ'is olacak hidemât-ı müstahsene vücûda getürmeğe bi'l-ittifâk sa'y ü ikdâm idüp emr-i me'mûrende sana adem-i mu'âvenet ile zümre-i eşkiyâya i'ânet ve mugâyir-i emr-i âlî hareket idenleri ism ve resmleriyle Der-aliyye'me arz ve i'lâma müsâra'at ve teşşiyet-

i nizâmına mezîd-i dikkat ve fukarânın de'avâtı isticlâbına sa'y ü ihtimâm eylesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun mûmâ-ileyh tarafından vürûd iden şekâvet-pîşeleri muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîfim vârid olmadıkça itlâklarından hazer eylesin deyû bi'l-fi'l Yeniçerileri ağası olan el-Hâcc Mehemmed Ağa dâme uluvvühû tarafından mührlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzre fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

Üsküp Kal'ası'na kal'a-bend olunan Kara Ali ve Bergos Hüseyin ve Şişman Mustafa ve Hüseyin Sipâhî'nin itlâklariyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 168.

s.275/2

Bahr-ı Sefid-i Cezâyir'inde () cezîresi nâ'ibine ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hükm ki,

Tophâne'de Fîrûz Ağa Mahallesi'nden Seyyid Mustafa ve Seyyid Mehemmed zîde şerafûhû ile Şerife Emine nâm hâtûn gelüp bunların babaları Ahmed nâm kimesne kendü hâlinde iken büyük babaları kol çâvûşlarından Mehemmed Çâvûş bi-gayr-ı hakkın katl eylediği üzerine sâbit ve Boğazkesen Kal'asında kal'a-bend olduğun bildürüp kal'a-i mezbûreden itlâk ve cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen bâlâda mezkûrû'l-ism kol çâvûşlarından Mehemmed Çâvûş'un keyfiyyeti istintâk olundıkda zikr olduğun üzre dâmâdı Ahmed nâm kimesneyi bi-gayr-ı hakkın katl idüp mezbûrun Seyyid Mehemmed ve Seyyid Mustafa ve Şerife Emine'nin vâlideleri Şerife Rukiye'nin kâtil-i mezbûr babası olmağla kısâs sâkıt ve mûcebiyle racül-i vâhidin fizziyyeden deyn-i kâmilesi olan on bin dirhem fizziyyeyi müdde'iyeye-i mezbûre Şerife Rukiye Hâtûn'a vech-i şer'î üzre edâ ve teslîm için mezbûr Mehemmed Çâvûş'a tenbîh olduğun i'lâm-ı şer'iyeye olunup işbu şehir-i Cumâde'l-âhire guresinde ocak mektûbuyla çâvûş-ı mezbûr Boğazkesen Kal'asında mahbûs olduğunu ihbâr olunmağla müteveffâ-yı mezbûrun vâris ve eytâmları istid'âları üzre kâtil-i mezbûr Mehemmed Çâvûş kal'a-i mezbûreden ihrâc ve cezîrelerden bir cezîreye nefy ve cezîre-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim istid'â eylediklerin bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemmed Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 168.

s.275/3

Anadolu vâlisine Kütahya kâdısına Kütahya Kal'ası dizdârı () zîde hıfzuhûya hükm ki,

Sen ki Kütahya Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali zîdet fezâ'ilühûsün Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kütahya muzâfâtından Virancık nâhiyesine tâbi' nefsi Virancık sükkânından Kâdioğlu Deli İbrâhim ve İspençeci Mustafa nâhiye-i mezbûrede voyvoda olanların bakıyye-i müddetinden birkaç mâh vaktlerini iltizâm ve zulm ü ta'addî etmeğe me'lûf olduklarından bu sene-i mübârekece Voyvoda olan Mehemmed nâm kimesne re'âyâ-perver ve cümle hoşnûd iken merkûmân İbrâhim ve Mustafa kendülere tâbi' ve cânibdârları olan beş on nefer eşirâyı tahrîk ve hilâf-ı inhâ müftereyâtı mutazammın iştikâ sevdâsıyla Âsitâne-i sa'âdetime âzim olduklarında nâhiye-i mezkûre ahâlîleri meclis-i şer'a varup merkûmân İbrâhim ve Mustafa mûkız-ı fitne ve eşirâ ve ihtilâle bâ'is olup ıslâh-ı nefsi edince[ye kadar] Kütahya Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî ricâsında olduklarını nâhiye-i mezkûre nâ'ibi es-Seyyid Ali zîde ilmühû sana i'lâm ve senin dahî ma'lûmun olmağın ahâlînin ricâsına müsâ'ade olunmak bâbında vâki'-i hâli bi'l-iltimâs sen arz ve nâhiye-i mezbûre ahâlîsi dahî başka bir kıt'a mahzar eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

s.276/1

İzmir mollâsına ve Foça Kazâsı nâ'ibine ve İzmir voyvodasına hükm ki,
Hâlâ hâssa bostancıbaşı Ahmed dâme mecdühû gelüp bostâniyân-ı hâssa ocağı mütekâ'id ve neferâtından fevt olanların tereke ve muhallefâtı bâ hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ocağı tarafından ma'rifet-i şer'le tahrîr ve ocak beytü'l-mâli tarafından zabt olunagelmiş iken bostâniyân-ı hâssa mütekâ'idlerinden olup medîne-i İzmir'de bundan akdem fevt olan Bedel-zâde el-Hâc Hasan nâm kimesnenin zâhirde zevcesinden gayrı ma'rûfu olmamağla bostancı-yı sâbık vaktinde ocak tarafından ta'yîn olunan İbrâhim Haseki mübâşeretiyile vech-i şer'î üzre tereke-i müteveffâ-yı mezbûr tahrîr murâd olundıkda medîne-i mezbûre sükkânından zümre-i eşirâ ve mütegalibeden Karaçıanoğlu dimekle ma'rûf Hüseyin nâm kimesne zuhûr ve müteveffânın zevcesi mezbûreye tarafgîr olmak zu'muyla mâdde-i merkûmeye duhûl ve fuzûlî mugâyir-i şer'-i şerîf hareket ve kâdînin dahî azli karîb olduğundan vasîyi

itmâ' ve ta'yîn olunan mübâşir-i merkûmun yedinde olan sûret-i hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûna bir dürlü i'tibâr itdirmeyüp mücerred tama'-ı hâmından nâşî kendü cerr-ü nef'i sevdâsına düşüp bu cih[et]le gadri zâhir ve nümâyân ve herhâlde hilâf-ı inhâ harekete tasaddî ile mu'ârız iken müteveffâ-yı mezbûrun vârisi olmak üzere yine bostânî mütekâ'idlerinden Seyyid Mahmûd nâm kimesne zuhûr ve verâseti isbâtından sonra hissesine isâbet ideni ahz u kabz murâd itdükde şerîr-i mezbûr ânı dahî hezâr tahvîf ile tekdîr ve mukâvemet idemediğinden bu tarafa gelüp sefil ve ser-gerdân mütehayyir kalup gaddâr-ı mezbûr ol tarafda dil-hâhı üzere bilâ muvâcehe-i hasm tereke-i müteveffâ-yı mezbûru tahrîr ve taksîm idüp mezbûr Hüseyin medîne-i mezbûreden olup mâdde-i mezkûreden tard ve ib'âd olunmadıkça ihkâk-ı hak mümkün olmaduğın bildürüp mezbûr Karaçıyanoğlu Hüseyin te'dîb içün ıslâh-ı nefis idince[ye] sen ki İzmir voyvodası mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve zâbiti ve mübâşir ma'rifetiyle ahz ve medîne-i mezbûre kurbunda Foça nâm mahalle nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

Mezbûrun itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Evâsıt-ı N sene 168.

s.276/2

Sâbıkâ Kaş Kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olup emr-i şerîfimle Samsun Kal'asında mahbûs olan Haseki Abdurrahmân zîde mecdühûya ve Samsun Kal'ası dizdârına hükm ki,

Sen ki haseki-i mûmâ-ileyhsin bin yüz altmış iki senesinde zâbiti olduğun kal'a-i mezkûrede muhâfazasında olan Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin sene-i mezkûre mevâcibini ahz u kabz idüp bir mikdârını tevzî' ve mâ'adâsı zimmetinde mektûm kalup neferât-ı mezkûr tarafından mevâcib mütâlebesiyle arz ve mahzar vürûd eylediği cihetden bâ emr-i âlî kal'a-bend olunmuşidin el-hâletü hâzihi mevâcib-i mezkûru habsde bir dürlü edâya iktidârın olmayup itlâk olduğundan mezkûreden girü kalup mevâcib mütâlebesinde olanları ırzâ ve iskât ideceğın tahrîr eylediğın arz-ı hâllerinden münfehim olmağla fimâ-ba'd serhadd ağalığı dâ'iyyesinde olmamak şartıyla hâline terahhumen Erzurum muhâfazasıyla yüz yigirmi akça takâ'üdlük ihsân olunmağla ba'de'l-yevm bir serhadde zâbit olmayup kendü hâlinde ırz ve edebinle Erzurum'da ikâmet eylemek üzere afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk olunman fermân olmağın ()

vusûlünde gerekdir ki, sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadr mücebince amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet hazer eylesin ve sen ki dizdâr-ı merkümsun merküm Abdurrahman'ı kal'a-i mezkûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp mazmûn-ı emr-i âlî ile âmil olasın deyû iftihârü'l-ümerâ'-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâr[dergâh]-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehmed Ağa dâme uluvvühü tarafından mührlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâ'il-i B[Receb] sene 1168.

s.276/3

Sakız Kal'ası dizdârına hükm ki,

Ebûbekir ve Süleyman nâm kimesneler gelüp bunlar Karaburun Kazâsı'nda vâkı' Ocak karyelerinden Kösederesi ve tevâbi'i karyelerinin bundan akdem voyvodaları olup kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde vaz' u hareketleri yoğiken ashâb-ı agrâzdan ba'zı kimesneler hevâlarına tâbi' kâdîyı itmâ' ve kendü takrîr ile aldıkları arz ile bâ-fermân-ı âlî Sakız Kal'ası'nda kal'a-bend ve kazâ-i mezbûrda vâkı' menzili hedm ve bi'l-cümle emvâli gâret ve vücûhla magdûr ve ahvâlleri diğergûn olduğun bildürüp hâllerine merhameten cürmleri afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledikleri ecilden mezbûr Ebûbekir ve Süleyman'ın cürmleri kebîr ve afv u ıtlâkları asîr iken hâlen Cezâyir Vekîli Ali Hâce'nin iltimâsına binâ'en fîmâ ba'd ol havâlîye gelmemek ve doğru merküm ile ma'ıyyeten Cezâyir'e gitmek şartıyla bu def'a merhameten kal'a-i mezbûreden afv u ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 168.

Yalnız mezbûr Ebûbekir fîmâ ba'd umûr-ı memleket ve re'âyâya müdâhale eylemeyüp kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak şartıyla İzmir'de ikâmetine müimâna'at olunmaya deyû emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ş sene 168.

s.276/4

Devrekâni kâdîsına ve Kastamonu Sancağı mütesellimine () kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Devrekâni Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Feyzullah zîde fazluhûsun mektûb gönderüp Kastamonu Sancağı'nda Devrekâni Kazâsı'na tâbi' Contay nâm

karye ahâlîleri ile civârında kurâ ahâlîlerinden es-Seyyid Mehemmed Halîfe ve Osmân Begoğlu Süleyman ve Hüseyin ve Kara Hasanoğlu Ahmed Beşe ve Kara Hasanoğlu el-Hâc İsmâil Beşe ve Paşaoğulları Hasan ve Hüseyin ve Kenan Bey-zâde İbrâhim Ağa ve küllî cüvân kimesneler ve sâ'ir cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûra tâbi' Güni? nâm karye sükkânından Hüseyin Begoğlu es-Seyyid Ali ve el-Hâc Ahmed ve Hasırlılı Mollâ Mehemmed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olmalarıyla mezbûr Kara Hasanoğlu el-Hâc İsmâil'in bin yüz altmış () senesinde hevâlarına tâbi' ehl-i örf tâ'ifesine istizâ? otuzdan mütecâviz levendât ile hilâf-ı şer'-i şerîf menzilin basup cebren sekiz yüz gurûş ile zincîr akçesi nâmına dahî seksen gurûşunu aldıklarından gayrı zevcesi Ümmühânî nâm hâtunu darb ve tahvîf ve bir sagîr veledi dahi helâk ve herbirine gûna gûn cevr ü ezâlarına tâkatleri kalmayup ahvalleri diğer-gûn olmağla mezbûr Hüseyin Begoğlu Seyyid Ali ve refiki el-Hâc Ahmed ve Hasırlılı Mehemmed kal'a-i merkûmede kal'a-bend ile te'dîbleri muktezî olmağla ol cânibde hükm-i humâyûn verilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden mahallinde şer'le görülüb inhâ olunduğu üzre töhmet-i merkûme muvâcehesinde şer'an sâbit olur ise kal'a-i merkûmede zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bend ve keyfiyyet arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 1168.

İtlâkları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 169.

s.277/1

Kıbrıs muhassılına ve Magosa Kal'ası dizdârına hüküm ki, Magosa Kal'asında kal'a-bend olan müteveffâ Dârü's-sa'âde ağası çukadârlarından Gürce ve maktûl Süleyman'ın kayıkçısı Keleş ve cezîre-i münifi olan müteveffâ ağa-i mûmâ-ileyhin koz bekçisi Abdurrahman nâm kimesnelerin Asitâne-i sa'âdetime gelmemek şartıyla kal'adan ve nefyden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak emr-i humâyûnum şeref-sudûr olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde Asitâne-i aliyyme gelmemek şartıyla merkûmün üç nefer kimesneler kal'adan ve nefyden itlâk ve sebîlleri tahliye ve i'tâk olunmak bâbında fermân-ı âli-şânım sâdir olmuşdur.

Fî evâsıt-ı S sene 168.

İş bu on iki kut'a evâmîr-i şerîf sonradan kayd olunup battala yollanmış sekiz senesi ... torbasındadır.

s.277/2

Bir sûreti Hâlâ Selanik'de ehl ü ıyâliyle menfiyyen ikâmet üzre olan rikâbdan sâbıka Ahmed çiftliğinde ikâmet eyleyüp Asitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla merkûmun sebîli tahliye olunmak emr-i humâyûnum şeref-yafte-i sudûr itmeğın Asitâne-i aliyyeme gelmeyüp çiftliğinde varup anda ikâmet eylemek şartıyla merkûm Ahmed'in sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

*Çiftliğinde ikâmetden dahi afv ve ıtlâkıyün bâ-emr-i humâyûn emr-i şerif yazılmışdır.
Fi evâhir-i C sene 171.*

s.277/3

Bir sûreti Limni Cezîresi'nde menfiyyen ikâmet üzre maktûl Süleyman'a müte'allik merhameten ve Limni Kal'ası'nda kal'a-bend olan müteveffâ Dârü's-sa'âde ağası çukadârlarından Üsküdarlı Ahmed nâm iki nefer kimesnelerin Asitâne-i aliyyeme gelmemek üzre ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak emr-i humâyûnum şeref-sudûr olmağın merkûmân iki neferin sebîlleri tahliye ve ıtlâk olunmalarıyün.

s.277/4

Bir sûreti Sakız Cezîresi'nde menfiyyen ikâmet üzre olan müteveffâ Dârü's-sa'âde Ağası etbâ'ından atâ ve Kapukâtibi Hattât Abdullâh nâm iki nefer kimesnelerin Asitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla sebîlleri tahliye olunmak emr-i humâyûnum şeref-sudûr itmeğın nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için.

s.277/5

Bir sûreti Avrat Adası'nda menfiyyen ikâmet üzre olan maktûl Süleyman'ın Harem Kethüdâsı Cevâhir ve makbûl Arnavud Mehemmed'in karındaşı () nâm iki nefer kimesnelerin Asitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla sebîlleri tahliye olunmak emr-i humâyûnum şeref-sudûr itmeğın merkûmân nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için.

s.277/6

Bir sûreti Mısır'da menfiyyen ikâmet üzere olan müteveffâ Dârü's-sa'âde Ağası çukadârlarından Bilal ve ayrıca münfi olan Maktûl Süleyman'ın kapuçukadârı Hâcî Süleyman nâm kimesnelerin Asitâne-i aliyyme gelmemek şartıyla sebîlleri tahliye olunmak için emr-i humâyûnum şeref-sudûr olmağın mezbûrların neyfden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için.

s.277/7

Bir sûreti Şam-ı şerîf'de menfiyyen ikâmet üzere olan müteveffâ Dârü's-sa'âde Ağası silâhşörlerinden Keleş ve baltacılarından Dökmecioğlu Süleyman nâm iki nefer kimesnelerin Asitâne-i sa'âdetime gelmemek üzere sebîlleri tahliye olunmak emr-i humâyûnum şeref-sudûr olmağın merkûmân iki nefer neyfden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için.

s.277/8

Bir sûreti Trablus şam'da menfiyyen ikâmet üzere olan müteveffâ Dârü's-sa'âde Ağası silâhşörlerinden Câmuscı ve Lazkiye'de mahbûs olan Hazînedâr maktûl Süleyman çukadârı Begli Ali müteveffâ-yı ağa-yı mûmâ-ileyhin çukadârı İsmâ'il nâm kimesnelerin Asitâne-i sa'âdetime gelmemek üzere ıtlâklarını için.

s.277/9

Bir sûreti Haleb'de mahbûs olan müteveffâ Dârü's-sa'âde Ağası Çukadârı Ahmed Asitâne-i sa'âdetime gelmemek şartıyla habsden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için.

s.277/10

Bir sûreti Burusa'da menfiyyen ikâmet üzere olan firâri hattâtın Çukadârı Berber Deli Hüseyin ve maktûl Süleyman'ın bazara gideni Mahmud ve maktûl Hasan Efendi Çukadârı Uzun Ali nâm üç neferin Asitâne-i sa'âdetime gelmemek üzere sebîlleri tahliye olunmak için.

s.277/11

Bir sûreti İzmir'e menfâ olan maktûl Arab İsmâ'il'in ikâmeti Erzurumlu Abbas nâm kimesnenin Asitâne-i aliyyeme gelmemek üzere sebîli tahliye olunmak için.

s.277/12

Bir sûreti Yanya'da menfâ olan sâbika Yanya mutasarrıfı Ömer Paşa'nın ikâmeti Murad nâm kimesnenin Asitâne'ye gelmemek üzere sebîli tahliye olunmak için.

s.278/1

İpsala kazâsı nâ'ibine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki İpsala Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Salih zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i İpsala'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve ve â'yân ve eşrâf ve re'âyâ ve berâya bi-esrihîm meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbure mahkemesinde sâbikâ kâtib olan Monlâ Ahmed dimekle ma'rûf kimesne birkaç sene mukaddem ba'zı tezvîrât ve sahte hüccetler peydâ eylediği zâhir olduğundan mâ'adâ yüz altmış senesinde ba'zı tezvîrât da'vâlarıyla Asitâne'ye râhî ve ahâlî-i vilâyeti birbirlerine düşürüp cümle ma'rifetiyle mezbûrun sûtî hâli Der-aliyyeye i'lâm ve umûr-ı mahkemeye ve umûr-ı beldeye karışmamak üzere emr-i âlî sâdır olup lâkin zimmetinde hukûk-ı ibâddan alınacak hakk-ı fukarâ bâki kaldığından mâ'adâ sâbikâ ba'zı töhmet için nefy olunur ba'dehû umûr-ı baldeye karışmamak üzere ıtlâk olunan yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden yeniçeri zümresinden Kalaylıoğlu Ali nâm kimesne ile yek-dil ve ibâdullahı hilâf-ı inhâ ta'cîz hâli olmamalarıyla mezbûr Monlâ Ahmed ile ba'de'l-mürâfa'a tahsîli lâzım gelen hakk-ı fukarâ tahsîl olunduktan sonra ikisi dahi li-ecli't-te'dîb kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen hakikat-i hâl arpalık sâhibi mevâlî-i izâmdan akdâ kudâti'l-müslimîn sâbık Mısır-ı Kahire Kâdîsı Mevlânâ Mehmed zîde fezâilühûdan sûtî olunduktan ahâlînin kâtib-i mezbûr Ahmed'den ve Kalaylıoğlu Ali'den şikâyetleri mutazammın sen ki nâ'ibi mûmâ-ileyhsin arzın vâkî'a mutâbık olduğu ahâlîden İstanbul'da mevcûd-ı mevsûku'l-kefîm olan cemâ'at-i kesîrenin takrîrleriyle ma'lûmdur deyü haber

viridiğinden mâ'adâ ahâliden Hüseyin bin Ali ve el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Mehmed ve diğeri Hüseyin bin Mehmed ve Halil bin Ahmed ve diğeri Halil bin Mustafa ve Mehmed bin Ali nâm kimesneler dahi haber virdiklerin alemül-ulemâi'l-mütebahhirîn bi'l-fi'il Rumili Kazaskeri olan Mevlânâ Feyzullah edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilehû dahi i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere ihkāk-ı hak olundıktan sonra İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerif yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 168.

s.278/2

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya hüküm ki, İnebahtı Kazâsı'nın umûr-ı şer'iiyeleri bundan akdem Karlılı Kazâsı'na hilâf-i inhâ nakl olduğuna binâ'en tekrâr kadîmi kazâsı olan İnebahtı'ya bâ-fermân-ı âlî nakl ve hatt-ı humâyûn-ı celâlet-makrûnum keşîdesiyle nizâm ve tarafeyn irzâ olunmuşiken bu esnâda ol havâliden hilâf-ı hatt-ı humâyûn ve mugâyir emr-i âlî harekete ibtidâr yüz ve yüz elli mikdârı kefereler ref'-i ruk'a iştikâya ictisâr eylemelerinden nâşî tertîb ve nizâm olmuş husûsun halel-pezîr olmasına bâdî olmalarıyla imdi mârû'z-zikr ol mikdâr keferenin beyhûde serseri geşt ve ikâmetleri yine ikide birde ref'-i ruk'adan hâli olmayacağı ma'rifetiyle Asitâne-i aliyemde bulındıkları mahallerde ahz ve bir ferdi girü kalmayup cümlesi Der-aliiyemden bir kadem akdem ihrâc ve vilâyetleri cânibine sevk ü tesyîre ihtimâm ü dikkat ve avk u te'hîrine bir vechile ruhsatdan mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

s.278/3

Çirmen Sancağı'na ve () kâdîsına ve Çırpan Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Sen ki Çırpan Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdurrahman zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Çırpan Kazâsı'nda â'ayânlık iddi'âsında olan Akıllıoğulları dimekle ma'rûf mütegalibeden el-Hâc Ahmed ve karındaşı el-Hâc Hüseyin nâm müfsidler sâ'-î bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd ser-cumhûr ve zalemeden olmakdan nâşî bundan esbâk ... nâ'ib-i sâbık Seyyid Abdurrahman nâm nâ'ibi basup emvâl ü eşyâsını nehb ü gâret ve dokuz yüz gurusunu ahz ve iştikâsıyla emvâl ü eşyâ

ve nukûd-ı mezbûrı ba'de't-tahsîl kazâ-i mezbûrdan nefy ü iclâ olunmak için sâdır olan emr-i şerîfden bir tarikle itlâk ve el-yevm mütenebbih olmayup evvelkiden ziyâde şekâvete tasaddî ve ibâdullaha musallat ve zulm u ta'addî ve envâ'i fesâdâta şürû' idüp vâkı' olan de'âvîyi kavlı-i hôdlarıyla dârü'l-nedve mesâbesinde olan hânelerin fasl ve hükm ve kıbtıyân tâ'ifesinden günde ta'bîr olunur fâhişe avratlara leylek ve nehârân alenen derûn-ı kasaba ve hâmamda fi'l-i şeni' kasd ve tavr u fezâhatlarından cümle ahâlî mutazaccır olup etrâf kazâ ve diyâr-ı ahardan sufehâ ve eşkıya gündelere fesâdâtların icrâ zımnında mürûr u ubur ile civâr kazâlarda olan eşkıya dahi kurâ be kurâ fâhişe avratlar ile devr ve karyeleri perâkende ve perîşân ve bu vechile eşkıya fürce-yâb olmağla bin yüz altmış senesinde gicelerde adem-i katl sirrân keşfden ihtirâzen defn ve mâl-ı mevcûdların şakîyyân-ı mezbûrân tehâmî-i eşkıyaya götürdüklerin cümle ahâlî-i kazâ taraf-ı şer'a ihbâr ve tenbîh-i murâd eyledüğünde ... vechin ale'l-gafle mahkemeyi basup şütüm-i galizâ ile şetm ve alet-i harb ile üzerine ve bir takrîbile yedlerinden halâs ve nefsinî tahlîs için bi'z-zarûre ve kazâ-i mezbûrı terk ve kazâ-i aharda sâkin mezbûr hîn-i minvâl-i muharrer üzre olduğu Çirmen Sancağı mûmâ-ileyh ile Edirne Bostancıbaşı başka başka arz ve i'lâm itmeleriyle ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifetiyle ashâb-ı hukûkun hakkı red olundıktan sonra şakî-i mezbûrlar kemâ-fi'l-evvel diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmaları için emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin arz eylediğin ecilden mahallinde şer'le görülüp zımmetinde sâbit olan hukûk-ı ibâd tamâmen istirdâd olundıktan sonra mezbûrlar diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 168.

s.279/1

Kal'a-i Sultâniye nâ'ibine ve Sultâniye ve Seddü'l-bahr Kal'aları dizdârına hüküm ki, Sen ki Kal'a-i Sultâniye Nâ'ibi Mevlânâ Şerif Ahmed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kal'a-i Sultâniye mahallelerinden Arslanca Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katîlen vefât iden İbrâhîm bin Hüseyin'in vereselerinden zevcesi Aîşe ve kızı İhsâne ve vâlidesi diğeri Aîşe ve li-ebeveynler karındaşları Ahmed ve Halil meclis-i şer'a varup yine Kal'a-i Sultâniye sâkinlerinden olup şekâvetiyle meşhûr olan Küçük Ahmedoğlu demekle ma'rûf Mustafa nâm kimesnenin bundan akdem nice gûne fesâdı mü'eddî ve birkaç defa' töhmet-i azamiye üzerine ba'de's-sübût hüccet-i şer'iyye ve i'lâm birle ahâlî belde vereseleri

iltimâslarıyla bundan akdem arz olundıkda sıdk ve kizbe-şümûl mülâhezesiyle şakî-i merkûmun keyfiyeti tahrîr olunarak sût'âl ve töhmeti zâhir oldıkda Sultâniye Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîf kal'a-i mezbûre mahkemesine vusûl ve sicile ba'de'l-kayd ahâlî-i mahalliyesi ve meşâyih ve cümle â'yân ve ahâlî ve neferât-ı kal'a bi-esrihim huzûr-ı şer'a gelüp şakî-i mezbûr Mustafa dahi kal'a-i mezbûre dizdârı ma'rifetiyle ihzâr-ı şer' olunup hâzır bi'l-meclis oldığı hâlde müvâcehelerinden emr-i şerîf kırâ'et olunup merkûmun keyfiyeti tahrîri olunarak sût'âl olundıkda herbiri fi'l-hakîka işbu hazır bi'l-meclis olan Küçük Ahmedoğlu Mustafa şekavetle meşhûr ve öteden berü kendü hâlinde olmayup gice ve gündüz alet-i harb ile gezüp ümmet-i Muhammed'in oğullarını füzûli fi'l-i şenî' ve Abdülcelil damâdı Mustafa nâm kimesnenin hânesine duhûl ve cebren ve kahren zevcesine sût'-i kâsd eyledikde zevci dahi tahammül itmeyüp tefrîka bâ'is ve nice ehl-i ırzın ırzına ta'arruz ve envâ'i fesâd ile ibâdullah üzerlerine îsâl-i mazarratdan hâli olmayup bu güne şekâvet dâ'imâ âdet-i müstemirresi olduğundan gayrı bir buçuk sene mukaddem kasaba sükkânından es-Seyyid Mehemmed'in sol elinin salâvat parmağını bıçak ile darb ve cerh ve kat' eylediği bundan akdem şühûd-ı udûl ile merkûmun üzerine bi'l-muvâcehe sâbit ve hüccet-i şer'iyye olunup şakî-i merkûmun babası ve anası öteden berü eşirradan olmalarıyla icrâyı hak mümkün olmayup ve iki sene mukaddem dört aydan mütecâviz Sultâniye Kal'ası'nda habs olunmuş iken ıslâh-ı nefis itmeyüp altı [ay] mukaddem maktûl mezbûr İbrâhîm'i refikleri birkaç nefer şakî ile dâhl-i meclis olduğu hâlde alet-i harb ile bi-gayr-i hakkın katle sebep olup ve merkûm Mustafa eşkıya zümresinden olup dâ'imâ ehl-i ırzın ırzına ve ıyâl ü evlâdlarına ta'arruz itmekle bir vechile kendüden emniyetimiz bu kadar deyü bi'l-muvâcehe herbirleri tekrâren bu def'a dahi şakî-i merkûmun sût'i hâlini alâ-tarîki's-şehâde haber vermeleriyle şakî-i merkûmun şerr ü mazarratı ibâdullah üzerinden def' için bermûceb-i emr-i âlî Kal'a-i Sultâniye Kal'ası'na kal'a-bend ve kal'a-i merkûme sâ'ir kılâ misüllü ıslâh-ı nefis idecek mahbûshânesi olmayup ancak mukaddemâ kâtil-i merkûmun vereseleri ve ahâlî-i belde iltimaslarıyla şakî-i mezbûr Mustafa ıslâh-ı nefis olunca Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis olduğu taraf-ı şer'de i'lâm olunmadıkça itlâk olunmamak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 168.

s.279/2

() ve kâdîlarına ve Tarhala Kazâsı ve Midillü Cezîre nâ'iblerine hüküm ki, Bi'l-fi'il Bâbü's-sa'âdetim ağası Ali Ağa arz gönderüp mûmâ-ileyhânın zîr nezaretinden olup merhûm ve mağfûru'n-leha vâlide-i Sultân Süleyman Hân tâbe't-serâhânın câmi-i şerîf ve imâret evkâfî mukata'larından Tarhala Kazâsı'na tâbi' Kırkağaç kasabasının müddet-i vâfireden berü Ferik Osmânoğlu Abdullâh'ın fukarâya nice muhaddesât-ı mezâlîm ihdâsıyla zulm ü ta'addîsine ahâlî-i fukarânın adem-i takatlerinden nâşî ulemâ ve sulehâdan elli nefer kimesneler bundan akdem Der-sa'âdetime gelüp tazallüm-i hâl eylediklerinde işbu bin yüz altmış sekiz senesi martı ibtidâsından zabt ve ta'şîr itmek üzere bâ-fermân-ı âlî Dergâh-ı mu'allâm bevâblarından İbrâhîm zîde kadrühü nasb ve ta'yîn olunup mahalline vardıkda kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Yürüdü? Süleyman ve Çohanoglu Mustafa ve Kalizoğlu? Ahmed ve Ali ve Hoca ve Ayağıtelli ve Topal Mustafa Köseoğlu ve Kılıçoğlu Ali ve Sofu Mustafa ve Karaalioğlu Mahmud ve Ahmed ve Emrullahoğulları Osmân ve Halil nâm şakîleri Mollâ Alioğlu Sofu Mehemmed kendüye teb'iyet ve birbirlerini tahrîk ve mücerred ibâd-ı müslimîni iktidâr kasdıyla alet-i esliha ile dükkânlarını basup emvâl ü eşyâlarını yağma ve gâret itmeleriyle nice fesâdâtı mü'eddi hâline tasaddî eylediklerinden hâlâ kasaba-i mezbûrede nâ'ib olan Ebubekir tarafından fesâd u fenâdan men' ü def' için huzûr-ı şer'a da'vet olundıklarında mezbûrûn bir dürlü itâ'at-ı şer' ve infâz-ı emr-i âlî itmeyüp gün be gün fesâd ü şekâvetleri mütezâyid olduğun nâ'ib-i merkûm Der-sa'âdetime i'lâm ve ahâlîsi mahzar ve on beş nefer kimesneler ağa-yı mûmâ-ileyh tarafına tazallüm-i hâl ve emniyet-i bilâd ve terfîh-i ibâd için ıslâh-ı nefis idinceye değin Midillü Cezîresi'ne cezîre-bend olunmalarını iltimâs itmeleriyle eşkıya-yı mezbûrdan zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde ve sâ'ir müceb-i gayret için ıslâh-ı nefis idinceye değin Midillü Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve cezîre-i mezbûrede cezîre-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

İşbu emr-i şerîf mücebince tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 168.

Mezkûrûnun itlâklarını için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 169.

s.280/1

Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Begşehir Sancağı'nda Göçü-i Kebîr Kazâsı'na tâbi' Karahisar nâm karye sâkinlerinden Serdâroğlu Halil nâm kimesne gelüp bu kendi hâlinde ve ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken yine karye-i mezbûr ahâlîlerinden ashâb-ı ağrâzdan Mehemmed ve Ömer ve sâ'ir ma'lûmu'l-esâmi kimesnelerin buna garaz-i dünyeviyyeleri olduğundan bundan akdem bunun için kendü hâlinde olmayup fesâd ü şekâvet üzere olduğundan Bozkır Kazâsı'nda bâ-fermân-ı âlî katl olunan Sipâhioğlu Mustafa'nın avane ve bölükbaşılardan dır deyü envâ'i ifk ü iftirâ ile Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bendiyçün emr-i şerîf isdâr ve on dokuz aydan berü kal'a-i merkûmede ahvâli mükedder ve her ne vechile ve şâyeste-i merhamet olduğun bildirüp cürmi afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â etmeleri mezbûr fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve umûr-ı vilâyet karışmamak ve bundan sonra dahi mütenebbih olmaz ise hakkından gelinmek şartıyla vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmeden afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

s.280/2

Seddü'l-bahr muhâfız el-Hâc Ali dâme ikbâlehû ve Eceabâd nâ'ibi'ne ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Eceabâd nâhiyesine tâbi' Behrâmgil Karyesi fi'l-asl büyük karye iken karye-i mezbûr ahâlîlerinin bundan akdem içlerinden zuhûr iden birkaç eşkıyanın şekavetlerinden nâşî ahâlîsi perâkende ve perîşân ve ancak on beş yigirmi mikdârı hâne kalup üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerin edâya bir dürlü iktidârları kalmayup karye-i mezbûreden Kavaneoğlu Kara Ali ve karındaşları birkaç hâne dahi karyelerinden kalkup Seddü'l-bahr Kal'ası varoşunda sâkin ve dâ'imâ fitne ve fesâddan hâli olmayup ol vechile kal'a-i mezbûre neferâtını dahi perâkende ve perîşân olmalarına bâdî olmalarıyla mezbûr Kavaneoğlu Kara Ali ıslâh-ı nefis idinceye dek İnöz Kal'ası'nda kal'a-bend ve sâ'ir karye-i mezbûreden kal'a-i merkûme varoşunda sâkin olanlar dahi ehl ü iyâlleriyle

kadîmi karyelerine iskân olunmak bâbında emr-i şerîf virilmek ricâsını arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 168.

Kavaneoğlu Kara Ali'nin afv ve ıtlâkları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ş sene 168.

s.280/3

İstanbul Gümrük Emîni İshak zîde mecdühûya İznikmid Kādîsına ve İznikmid'den Çorum'a varınca vâkı' olan Kādîlara ve zâbitâna hüküm ki,

Çorum Kürdi Aşireti'nden Abdülvehap ve Süleyman ve Hüseyin ve İsmâ'il ve Abdullâh ve Ömer ve İbrâhîm nâm sekiz nefer kimesneler bu esnâda vilâyetleri olan Çorum'dan bi-vech Asitâne'ye gelüp serseri geşt ü güzâr ve ba'zı hilâf-ı vâkı' deâ 'vi zımnında ta'cîz ve te'kîde ictisârlarından nâşî vilâyetleri cânibine nefy ve irsâlleri muktezî olmağla imdi mezbûrlar sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve mahbûsen İznikmid'e irsâl ve anda dahi vilâyetleri olan Çorum'a îsâl olunmaları fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûrûn sekiz neferi bir sefîneye vaz' ve mahbûs İznikmid'e irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz andan dahi birbirinize îsâl iderek vilâyetleri olan Çorum'a isrâl eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

s.280/4

() kazâsı ve Gölpazarı Kazâsı nâ'ibine ve On iki Divan ve Zerzene ve Çorlu? ve Virânşehir ve Gerede Bolu ve Bendrekli ve Devrekani ve Ceharşamba ve Hisaröni serdârları zîde kadrühûm ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Gölpazarı Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mustafa zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Gölpazarı Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve ahâlî ve re'âyâ bâ-meclis-i şer'a varup yigirmi seneden mütecâviz kasaba-i mezbûrda â'yânlık iddi'âsında ser-cem'iyet ve re'is-i eşkıya Serdâroğlu Hüseyin ve oğlu Memiş nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup eşkıyayı başına cem' ve nicelerinin menzilerin basup ıyâllerine fi'l-i şeni' kasdıyla ta'arruz ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve tekâlîf tevzî'inde kendü nefsleri için ikişer yüz guruş tevzî' ve cebren tahsîl itmek âdet-i

müstemirreleri olduğundan zulm ü ta'addilerine adem-i tahammüllerinden ... keyfiyyetlerin i'lâm ve haklarında müte'addid evâmîr-i şerîfe sâdır olmuşken yeniçerilik iddi'asında olduklarından bir vechile ele götürülmek mümkün olmayup zulm ü ta'addileri müzdâd ve ekser re'âyâ perâkende ve perîşân ve ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olmağla ol bâbda emr-i şerîf virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve mezkûr'l-esâmî mezbûrân Serdâroğlu Hüseyin ve oğlu Memiş nâm şâkîlerin ber-vech-i muharrer sûtî hâllerini nâ'ib-i mûmâ-ileyh i'lâm ahâlî-i kazâ-i merkûm dahi arz-ı hâl birle tazallüm-i hâl ve istid'â-yı inâyet itmeleriyle ocak tarafından mübâşir ma'rifetiyle sen ki Gölpazarı serdârı mûmâ-ileyhsin ahz ve mahall-i mezbûrdan bir tarikle firâr ve civârda vâkî' kazâlarda buldukları mahallerde terkiye? olunan mahallerin serdârları mûmâ-ileyhimsiz mübâşir-i mûmâ-ileyhe ahzı ihâle olunan merkûmânın ahzından i'ânet ve firarlarından mücânebet ve iktizâ-yı halet mübâşir-i mûmâ-ileyhin ma'iyetinde olunup her taraftan firârlarına ruhsat virilmeksizin buldukları mahallerde alâ eyyi hâl ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrını bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemmed Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i B sene 168.

s.281/1

Hâlâ İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya ve Trabzon kâdîsına ve Trabzon'dan Gümüşhane'ye varınca vâkî' olan Kâdîlar zîde fazlühûma kethüdâ bir ve yeniçeri serdârına ve sâ'ir zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki,

Ma'dencilerden Dimitri nâm zımmî kendü hâlinde olmayup ikide birde arz-ı hâl ve ba'zı şikâyeti müş'ir kâğıdlar ile bî-vech hareket-i tasaddîsinden nâşî vilâyeti cânibine nefy ü irsâl lâzım gelmekle sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Trabzon'a giden sefâyinden birine vaz' ve Trabzon'a irsâl ve andan dahi siz ki mûmâ-ileyhimsiz birbirlerinize îsâl ile Gümüşhane'ye irsâle ihtimâm eylemeniz fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin zımmî mesfûrı ma'rifetinle Trabzon'a giden sefâyinden birine vaz' ve Trabzon'a irsâl ve andan dahi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz birbirinize îsâl ile Gümüşhane'ye irsâle ihtimâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i B sene 1168.

s.281/2

İstanbul Gümrük Emîni Seyyid İshak zîde mecdühûya ve İznikmid kâdisına ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki,

Türk Fatoş bint-i Mehemmed ve refiki Safiye bint-i Mehemmed nâm avratlar Yenibağçe'de iki adam döğüşüp biri katl olunmağla bunlar sebebdir deyü ahz ve vaz'-ı zindân olmalarına mezbûre Türk Fatoş ve refiki Safiye vech-i meşrûh üzere sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefineye vaz' ve İznikmid'e menfiyyen irsâl ve siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz fîmâ-ba'd ol havâlîde meks ve bilâ-emr-i âlî bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek ve yine mütenebbih olmazlar ise cezâları tertîb olunmak fermân olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ile mezbûre-i sâni menfiyyen mahall-i mezkûra irsâl ve siz ki mûmâ-ileyhimsiz anda meks ü ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek ve yine mütenebbih olmazlar ise cezâları tertîb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

s.281/3

Mar'aş Kazâsı nâ'ibine ve Kilis sükkânından sâbıkâ yeniçeri zâbiti haseki tekâ'idi Mehemmed ve Birecik ve Ayntab ve Antakya serdârlarına ve Rakka Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Kilis Kâdisı Mevlânâ Seyyid Abdurrahman zîde fazluhû Südde-i sa'âdetime mektûb [gönderüp] mûmâ-ileyh işbu sene-i mübâreke rebî'ü'l-evvelinin yigirmi beşinci medîne-i merkûm mahkemesinde Serdâr Halil ile ikâmet üzere iken sâbıkâ Kilis Serdârı Sarı Köleoğlu Ömer nâm şâkî ve rüfekası Yavaşçaoğlu Hasan ve Hâcî Abdülkerim ve Yahyaoğlu Ali ve İkizoğlu İbrâhîm ve odabaşısı Kavî () ve çâvûşî Gözü Büyük ve Alaybeği vekîli Mehemmed nâm şâkîler hevâdârlarıyla sekrâna müslim mahkemeyi basup kurşun ve kılıç ile mûmâ-ileyhin sağ elini bileğinden kat' ve sol elinin dahi üç parmakların kat' ve iki bileğinin altı yerinden ve başının beş yerinden ve arkasının beş yerinden darb ve mecrûh eylediklerinden mâ'adâ dört bin guruşluk kütib-i nefise ve emvâl ü eşyâ ve nuküdiyeti nehb ü gâret ve merkûm Serdâr Halil'i dahi darb ve cerh ve katl idüp ziyâde gadr eylediklerin inhâ ve sen ki

haseki tekâ'idi mûmâ-ileyh Küçük Mehmed zîde kadrühûsun mübaşirinin ve siz ki Birecik ve Ayntab ve Antakya serdârları mûmâ-ileyhimsiz ma'iyet ve i'ânetiniz ile eşkiya-yı mezbûrûn buldukları mahalde alâ eyyi hâl ahz ve civârında vâkı' Mar'aş Mahkemesi'ne ihzâr ve sen ki Mar'aş nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin huzûrunda terâfu'-ı şer'-i şerîf ve zimmetlerinde emvâl-i magsubeyi ba'de's-sübût istirdâd olundıktan sonra Rakka Kal'ası'na zindân-bend ve keyfiyyetleri sûret-i sicillâtlarıyla Der-aliyyeme i'lâm olunmak istid'â ve istirhâm ve istid'âsına müsâ'it aliyyeme erzâni kılınması bâbında iftihârül-emâcîd ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehmed Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğın i'lâm mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

Mezbûr Yahya-zâde Ali Efendi hâlâ Kilis'de me'zûn-ı bi'l-iftâ iken resm ve şöhreti ve çiftliğı zıkr ve tasrîh olunmaksızın kal'a-bendiğün bir-takrîb ile başına örtülü fermân aldıkları hîlelerin iş'âr itmekle mezbûr Yahya-zâde Ali Efendi afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i L sene 1168

s.281/4

Aydın muhâssılı vezîre ve Kestel nâm-ı diğır Nazilli Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Emîn zîde ilmühûsun mektûb gönderüp kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup hâlâ kazâ-i mezbûrda â'yân olan İcelioğlu Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin yüz altmış senesinden berü kendü hâlinde olmayup mütegalibeden olmağla ehl-i garaz tâ'ifesiyle yek-dil ve yek-cihet ve kazâ-i mezbûr sâkinlerinden etbâ'larından Nakîb Seyyid Hüseyinoğlu Seyyid Mustafa ve Küçük Yazıcı Seyyid Mehmed ve Koca Yazıcı Hâcî Mehmed ve Kestelli Hâcî Ahmed ve Hâncı Hâcî Ali ve Salmânoğlu İbrâhîm ve Dilgâhiye? el-Hâc Mehmed ve Yazıcıoğlu Hâcî Ahmed nâm kimesneler ile ittifâk ve ittihâz üzre olup kazâ-i mezbûrun nakîbü'l-eşrâf kâ'îmakâmlığın ve serdârlığın kendü tarafından zabt ve sâ'ir zâbitliğı kendüye tahsîs ve gerek sâdât ve ulemâ ve askeri ve gerek gayrı askeri indinde müsâvî olup re'âyâ misüllü ahz u hubs ve takrîr ve tevkîr ve beher karyeye birer bölükbaşı neferâtıyla ta'yîn ve vâli tarafına teşekkîye ve müftiye fetvâ ahzına ve kâdıya mürâfa'aya

varmamak üzere üç talâk ile şart virdirüp ve kazâ-i mezbûra evâmir-i şerîfemle vârid olan tekâlîfden herbiri hisselerine düşeni edâya râziler iken mezkûrlar ahâlînin gıyâbında kendü beyenlerinde kendü kavî-i hod ve mezâk-ı fâsideleri üzere envâ'î bid'at mezâlim zammîyle hilâf-ı şer' ve kânûn üzerlerine külli akçe tevzî' ve sâlyâne ve haftada bir ednâsından beşer ve evsatından onar ve â'lâsından on beş guruş alup mezbûr fukarâya mühîn ve yaramaza mu'în ve müsevvidâd ile nicelerini üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmadın ahz der-zincîr ve der-tomruk ve beşer yüz ve biner değnek darb ve müddet-i vâfire habs itdirdüp beşer altışar yüz ve bin beş yüz guruş cerimelerini alup ve şer'-i şerîfe kat'a itâ'at [s.282] ve inkıyâd itmeyüp dâ'imâ hîle-i fikr ü fâsidesiyle hândânlarını harâba sa'y ve celb-i mâla ihtimâm ve bir neferi mezkûrların sû'î tedbirlerine mûgâyir bir cevâb kendülere aks olunacak olur ise nicelerin bu bahâne bi-gayr-i hakkın sırren ve alenen katl eyleyüp ve itdirdüp ve bilâ-keşf cenâzesini kaldırup ve katl eylediği adamın mâlından bir mikdârını dem-i öşr deyü vilât tarafına virüp ve bâkîsini kendüleri zabt ve verese ve eytâmının dâ'vâya adem-i liyâkatleri olup diğer baliğa kızların ve tesniye hâtûnlarını bir kimesneye akd-i murâd eylediklerinde otuz kırk vukiyye kahvelerin almadıkça akd itdirmeyüp beş seneden berü hilâf-ı şer' ve kânûn yüz bin guruşdan ziyâde akçelerin alup cem' eylediklerinden gayrı dâ'iresinde olan mezkûr'l-esâmî kimesneler dahi bidâyetde mâlik oldukları bağçe ve arsa ve menzillerin â'yân-ı merkûma istinâden bir takrîr ile zabt ve ahvâlleri diğer-gûn olmağla vâki'-i hâli der-i devlet-medâr arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve fi'l-hakîka mezbûr ve rüfekâlarının zulm ü ta'addîleri vech-i meşrûh üzere olup bu makûle bâ'is mezâlim sû'-i hareketde mühîn-i fukarâ ve mu'în-i şekâ olup ibtâl-i hak ve adem-i itâ'at-i şer'-i şerîf ile harâb-ı belde ve ümem-i nâsa bâ'is olan mezkûrların bi-gayr-i hakkın aldıkları hakk-ı fukarâ ba'de's-sübût ashâbına istirdâd ve salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya değin diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ile tathîr-i bilâd ve emniyyet-i fukarâ-i ibâd için Der-aliyyemden ber-mu'tad mübâşir ta'yîn ile emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

Vezîr-i müşârun ileyh huzûrunda akd olunan meclis-i şer'de bu şikâyetden bir ferdin haber ve agâhi ve da'vâcılarını olmadığına nâtik Kestel ve Güzelhisar nâ'iblerinin silahşör-i sadr-ı â'zâmi Hüseyin zîde mecdühû yediyle vârid olan bir kıt'a arzları hıfz olunup sâdir olan fermân-ı âlî mûcebince şerh virilmiştir.

14 Ş sene 168.

s.282/1

() ve () kâdıları ve Karamürsel nâhiyesi Nâ'ibi zîde fazluhûmâya ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Karamürsel nâhiyesi Nâ'ibi Mevlânâ Mehemed Salih zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Karamürsel mahallelerinden Câmi' Mahallesi ahâlîlerinden Mustafa ve Mehemed ibn Osmân meclis-i şer'a varup mahalliye-i mezbûr ahâlîlerinden Kebapçioğulları dimekle ma'rûf İbrâhîm ve Halil işbu sene-i mübârekeden bir ay mukaddem kasaba-i mezbûre sükûnda câmi'-i şerîf altında vakt-i asîrde durup şütüm iderek katl kasdıyla üzerlerine hücum ve yedlerinde olan bıçak ile keşf hücceti mantûkınca herbirin mezbûrân İbrâhîm ve Halil katl ve mecrûh itmeleriyle defa'atiyle ihzâr-ı şer' ve murâfa' için mürâsele ile zâbitleri vardıkda adem-i itâ'at izhâr gâh İstanbul'a firâr ve gâh mahalle-i mezbûrede alet-i harb geşt-i güzâr ve ekser evkâtta mahalle-i mezbûrda sâkin karındaşları Kara Mehemed hânesinde tehassun itmeleriyle icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak mümkün olmamağla ocak tarafından mübâşir ta'yîn ve buldukları mahalde ahz ve mahallinde ihzâr-ı şer' ve ba'de'l-murâfa've's-sübût Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve husûs-ı mezbûr minvâl-i meşrûh üzere olduğunu ahâlî-i kasaba-i mezbûreden cemm-i gafir kimesneler meclis-i şer'de inhâ ve ihbâr murâfa' hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz ve bâlâda mezkûrül-esâmî Karamürsel Kasabası'nda Câmi' Mahallesi sükkânından Kebapçioğulları İbrâhîm ve Halil nâm kimesneler mahalle-i mezbûr sâkinlerinden Mustafa ve Mehemed bin Osmân'ı keşf hücceti mantûkı zikr ve tasrîh olunduğı üzre bıçak ile darb ve mecrûh eylediklerini sen ki Karamürsel nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin i'lâm itmekle mezbûrân İbrâhîm ve Halil ocakdan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalden ahz ve mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve ber-mûceb hüccet-i şer'iyye bi'l-muvâcehe ba'de's-sübût Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûriyçün bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemed Ağa dâme uluvvühû i'lâm itmeğın mûmâ-ileyhin i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

s.282/2

Kayseriye Sancağı mutasarrıfına ve Kayseriye kâdısına Kayseriye Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân Kayseri'ye Sancağı Mütesellimi Abdullâh zîde kadrühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kayseriye Kazâsı'na tâbi' Kütübhâne-i Humâyûn Evkâfı'ndan Talas nâm karye sâkinlerinden eşirrâdan ve eşkıya zümresinden yeniçerilik iddi'âsında olan Deli Hasan Beşe dimekle ma'rûf şekâvet-pîşe birkaç seneden berü leyl ü nehâr alet-i harb ile gasb-i emvâl ve hetk-i ırz ahâlîyi ıyâlleriyile şerr ü mazarratdan bir dürlü emniyet ve rahâtları olmayup perâkende ve perîşân olacakları nümâyân ve hevâsına tâbi' eşkıyâ ile mukaddemâ envâ'-ı fesâd ve şekâveti sâbit ve zâhir ve hüccet-i şer'iyye olunmuşiken şakî-i mezbûr ve hevâdârları bir vechile katî ıslâh olmayup yevmen fe-yevmen şekâvet ve tuğyânları müzdâd olmağla ahâlî-i karyenin tâkatleri tâk ve bu hilâlde şakî-i mezbûr dahi Asitâne-i sa'âdetim'de olmağla şerr ü mazarratı def' olunmak niyâzıyla tazallüm ve iştikâ eylediklerinde mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le murâfa' ve ta'addîsi men'î hâvi sâdır olan emr-i şerîfimle mezbûr Deli Hasan ocak tarafından mübâşire teslim ve Kayseriye giderken kemâl-i hîlesinden nâşî esnâ-yı râhda mübâşiri itmâ' ve iğfâl ile yedinden halâs ve firâr ve gaybet idüp şakî-i mezbûr muzırırî'n-nâs ve sâ'î bi'l-fesâd oldığı cemm-i gafir ve cemm-i kesîr ihbâr itmeleriyle bulunduğu mahalde ahz ve üzerine sâbit olan mevâdd tescîl ve şerr ü mazarratı men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına arz ve mezbûrun bâlâda zikr ve tasrîh olındığı üzre sû'-i hâlini sen ki Kayseriye Sancağı mutasarrıfı ile mevlânâ mûmâ-ileyhsin bundan akdem livâ-i mezbûra mutasarrıf olduğın esnâda sen mezbûre mütesellimi mûmâ-ileyh başka başka arz ve sen ki Kayseriye kâdısı mevlânâ mûmâ-ileyhsin sen dahi iki kıt'a i'lâm ve ahâlîsi mahzar itmeleriyle mezbûr Deli Hasan sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle ve Talas voyvodası i'âneti ve ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde alâ eyyi hâl bi'l-muvâcehe şer'an sâbit olan mevâdd tescîl ve Kayseriye Kal'ası'na kal'a-bend vusûlünde sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını yeniçerileri ağası el-Hâc Mehemmed dâme uluvvühû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebine amel olunmak emrim olmuştur.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

s.283/1

() kâdîsına Hezargrad Kazâsı nâ'ibine Hezargrad Kazâsı'nda yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı el-Hâc Halil zîde mecdühû Ruscuk ve Şumnı ve Tırnovi kazâlarının yeniçeri zâbitleri zîde kadrühûma Varna Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki, Sen ki Hezargrad Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Hâfız Ahmed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Hezargrad Kasabası ve civârında vâkı' Arnavud vakf nâm karye ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûre sükkânından olup zümre-i eşkıyadan Odabaşioğlu Ahmed ve Kel Mehemmedoğulları Hasan ve Ömer ve Çalıkoglu Osmân ve Carı Mehemmed ve Çitak Veli ve Yıldırımoglu ve Sarı Hasan oğlu, Sarı Mustafa ve Alaeddin Karyesi'nden Deli Ahmed ve Topal İsmâ'il ve Sağır Osmân ve Tüfengçioğlu Ali ve Himmet'in ügey oğlu Çil Ali ve Ada köylü Kısa Veli ve Kel Mustafa ve Abbasoğlu Memiş'in oğlu ve İmamoğlu Çil ve Derzi Abdülkerim ve Tüfengçi Kurd ve Kara Mahmudoğlu İslam ve Gagve karyeli Mustafa dimekle ma'rûf kimesneler hevâlarına tâbî' rüfekâlarıyla bin yüz altmış senesinden berü leyl ü nehâr alet-i harb ile alenen izhâr-ı fesâd ve cebren ve kahren menzillerine girüp emvâl ü eşyâlarını nehb ü gâret ve ehl ü iyâllerine dest-i tetâvul ve sû'i kasd ve derûn-ı kasaba ve kurâda nice ehl-i irz kimesnelerin hânelerin basup iyâllerin ihrâç ve beynlerinde be'y ü şirâ ile ihtirâk? ve bunun emsâli zulm ü ta'addîlerinin nihâyeti olmayup hânelerinden taşra kasaba ve kurâyâ bir dürlü zehâba dahi iktidârları olmadığından gayrı Yorgi Panayot ve Panaboscı iki evlâdlarıyla ve Dimitra Eflak ve diğer Dimitra Gregi ve Yorgodiço ve Koca Miço ve Endrigo ve diğer Yorgo ve Tanaş ve Kosta Miço ve Yorgo Yanko ve kasabadan Mihte Çoban ve Niko Değirmencioğlu Yanovruse ve Kara Arumoğlu Niko ve Sadane karyesinde sekiz nefer zimmîler ile bi-gayr-i hakkın katl ve nicelerini mecrûh ve şer-i şûrlarında umûrları mu'attal ve emn ü rahâtları meslûb ve âzürde oldukları eşkıya-yı merkûmenin keyfiyyetleri ba'de's-sû'âl der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs ve fi'l-hakîka eşkıya-yı mezbûrenin ahvâlleri minvâl-i muharrer üzre olduğunu cemm-i gafir müslimîn alâ-tarîkiş-şehâde ihbâr ve şerr ü mazarratlarının men' ü def' için siz ki zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz me'mûriyetinizi hâvi emr-i şerîfim sudûrı ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve ahâlî-i kazâ-i mezbûr arz-ı hâl birle istid'â-yı inâyet ve sen ki Turnacıbaşı el-Hâc Halil zîde mecdühûsun mübâşirinin ve Ruscuk ve Şumnı ve Tırnovi kazâlarının yeniçeri zâbitânı mûmâ-ileyhâmın ma'iyet ve i'ânetleri ile alâ-vechi't-taharri arz ve tama'dan âri tarafeyne gadr ve himâye olunmamak üzre icrâ-yı hakkâniyet ve üslûb-ı hakîme ri'âyet ile herbirini buldukları mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve mahallinde

huzûr-ı şer'â ihzâr ve husemâlarıyla terâfu' ve bi'l-muvâcehe sâbit olan hukûk-ı ibâd ashâbına istirdâd ve üzerine mâdde-i katl sâbit olanlarını tescîl ve hüccet-i şer'iyeye olundıktan sonra civârda vâkı' Varna Kal'ası'na kal'a-bend ve te'dîblerini muktezî olanları te'dîb ve kazâ-i mezbûrun hüsn-i nizâmına ve hâlet-i evlâsına ırcâ' ve te'mîn-i bilâd ve irâhe-i ibâd için fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûrda şekâvete dâ'ir kat'â bir nesne zuhûr itmemek üzere zâbitâ-kaviyyeye? rabt u bend ve akçe alınmakdan ve bilâ-cürm bir ferde mikdâr-ı zerre ta'addî olunmakdan be-gayet tehâşi ve sûret-i sicillâtları tafsîlen Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîfim sudûrı bâbında iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehmed Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

s.284/1

Sivas Vâlisine İskilip ve () kâdîlarına ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki, İskilib Kazâsı ahâlîleri arz-ı hâl idüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz imdâd-ı hazeriyeye ve sâ'ir emr-i şerîfimle vâkı' tekâlîfden emr ve defter mücebince hisselerine isâbet ideni cem'ine me'mûr olanlara edâda bir kasıdları yoğiken yine İskilib Kazâsı'nda İkizoğlu İbrâhîm ve karındaşı oğlu Genç Mehmed nâm kimesneler mütegalibe ve cabâbireden olduklarını tarafgîrleriyle yek-dil ve bin yüz altmış senesinden berü â'yânlık iddi'âsıyla üzerlerine musallat ve hürri-ı nefsleri için tekâlîf-i tevzî' vukû'unda mugâyir emr ve defter üçer beş bin gurus dahi zam ve cebren tevzî' ve tahsîl ve nice hevâlarına tâbî' ehl-i örf gamz ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve üçer beş yüz gurusların ahz ve gasb ve bunun emsâli zulm ü ta'addîlerinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olduklarını bildirüp ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle hesâbları görölüp zimmetlerinde sübût olan hukûk-ı ibâd girü ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at olındıkda İskilib Kazâsı'nda İkizoğlu Mehmed ve Değirmencioğlu Ahmed ve Alioğlu Mustafa nâm kimesnelerin zimmetlerinde sâbit olan ashâb-ı hukûkun hakları ba'de'l-istirdâd li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na kal'a-bendleri için işbu sene-i mübareke evâ'il-i rebî'ül-evvelinde emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed olunmağın ocaktan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd ba'de'l-

istirdâd mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince Samsun Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyetleri arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîfim sudûrî bâbında bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 168.

Itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı L sene 168.

s.284/2

Hüdâvendigâr Sancağı mutasarrıfına ve Yenişehir-i Bursa nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Yenişehir-i Bursa Nâ'ibi Mevlânâ Mehemed Emîn zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Bursa Yenişehir'inde sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve meşâyih ve Sâdât-ı Kirâm ve sâ'ir fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûre sâkinlerinden Hamamcıoğlu el-Hâc Ahmed ve Kocaköylüoğlu Memiş dimekle ma'rûf kimesneler öteden berü kendü hâllerinde olmayup hevâlarına tâbi' ba'zı eşirâyı tahrîk ve dürlü dürlü tezvîrâtı ile medîne-i mezbûre ahâlîsinden nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve şerr ü mazarratlarından ibâdullah perîşân ve evlâdlarından dûr ve ihtilâl-i nizâm-ı memlekete ve îkâz-ı fitneden ictisâr eylediklerinden mâ'adâ bu misüllü şenâ'ata şürû'idenler men' ü def' tehdîd olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mantûkı üzre taraf-ı şer'den bi'd-defa'at tenbîh olunmuşiken yine mütenebbih olmayup nizâm-ı memlekete ve îkâz-ı fitneye ısrâr ve mezbûrlar asâkirilik iddi'âsında olmalarıyla fukarâya merhameten ve memlekete siyâneten zâbitleri ma'rifetiyle ıslâh-ı nefis idinceye değın Kütahya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmalarıçün der-i devlet-medârıma i'lâm idivir deyü ilhâh ve fi-nefsü'l-emr hâlâ rabt olunan minvâl üzre olduğına senin dahi ilmin muhît olmağla ol bâbda emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfe yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

s.284/3

Edirne kâdisına ve Tekfurdağı nâ'ibine Edirne'de yeniçeri zâbiti olan () zîde mecdühûya hüküm ki,

Mukaddemâ Tekfurdağı'nda sâkin Bölük Çorbacılarından Ahmed ehl-i ırz ve sâhib-i miknet ve sadâkat ve istikâmetiyle ma'rûf ve me'lûf iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesnelerin hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ-yı mutazammın musanna' şikâyetleriyle mezbûr Ahmed bundan akdem bir takrîble Edirne'ye emr-i şerifle nefy ü iclâ olunup lâkin mezbûr Ahmed'in hakkında mukaddemâ inhâ olunan hilâf vâkı' olmağla mezbûr vatan-ı me'lûfesinde ıyâl ü evlâdıyla ke'l-evvel sâkin olmasıçün sen ki Edirne Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Damad-zâde Mehemmed Murad zîdet fazlühusun mektubunla i'lâm eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve virilen emrin kaydı terkîn olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

s.284/4

Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya Bor Kazâsı nâ'ibi () zîde ilmühû ve kazâ-i mezbûrede vâkı' zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki, Bor Kazâsı ahâlîleri gelüp an-asl Bor kasabası sükkânından olup fesâd ve şekâvet ile meşhûr Sadreddinoğlu dimekle ma'rûf Ahmed nâm şahs bundan akdem sû'-i hâlî hasebiyle bi'd-defa'at emr-i şerîf ile kal'a-bend olundıkda fimâ-ba'd Asitâne-i sa'âdetime gelmeyüp vilâyet umûruna karışmayup kendü hâlînde olmak üzere şurût ve kuyûdı hâvi hakkında müte'addid evâmîr-i aliyye sâdır olmuşiken mezbûr bir tarîkile itlâk ve kasaba-i mezbûre varup evvelkiden ziyâde zulm ü ta'addîye tasaddî ve ahâlîyi fukarâyı ızrâr kasdıyla mugâyir-i emr-i âlî Asitâne-i sa'âdetim tarafına râhi olmağla ol vechile ahvâlleri diğêr-gûn ve keyfiyyet-i minvâl-i meşrûh üzere olduğunu Niğde Sancağı Mutasarrıfı emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Mehemmed dâme ikbâlehû tarafından dahi arz olduğun bildirüp mezbûrun şerr ü mazarratları üzerlerinden def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mezbûr Ahmed'in cibilletinden mezkûr ve tînet-i reddiyesinde mermûz olan habâset ve mel'ânetinden nâşî fukarâ-yı ra'iiyyet ve ahâlî-i memlekete ifk ü iftirâ ve nice nice fezâhata ictirâ eylediğine binâ'en birkaç def'a nefy ve tağrîb ve habs ve kal'a-bendiçün evâmîr-i kat'iiyyü'l-mazmûn ısdâr olmuşiken herbirinden birer tağrîb ile halâs olup ve elli yedi senesinde fimâ-ba'd Asitâne'ye ve havâlîsine gelmemek ve şikâyeti zuhûr ider ise cezâsı tertîb şartıyla itlâk olunmuşiken

bu def'a dahi hilâf-ı emr-i âlî hareket ve yine Asitâne'ye gelüp fitne ve fesâdâta cesâret eylediğine binâ'en muhkem hakkından gelinmek lâzım gelmişken el-hâletü hâzihi te'dîben li'l-gayr Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından ta'yîn olunan () çâvûş zîde kadrühü mübâşeretiyile ahz ve vilâyeti olan Bor Kasabası'na menfiyyen irsâl ba'de'l-vusûl fîmâ-ba'd kasaba-i mezbûreden ahar mahalle bir hatve tecavüzden siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz be-gayet ihtirâz ve mahall-i mezbûrda ikametine ihtimâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

Tekrâr Niğde Kal'ası'na kal'a-bendiyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.285/1

Begpazarı nâ'ibine ve Begpazarı kâdîsı voyvodasına ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât Aîşe Sultân dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâsı olan Hasan zîde mecdühü gelüp müşârun ileyhın hevâcelerinden Begpazarı sâkinlerinden olup mütegalibeden Tabanlıoğlu el-Hâc Hüseyin ve Halil Bayrakdâr ve Kızılbaş Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup bin yüz altmış senesinden berü celb-i mâl sevdasıyla hass-ı mezbûr re'âyâlarını ifk ü iftirâ ile tecrîm eylediklerinden mâ'adâ emr-i şerîf ile vâkı' tekâlîf tevzî'inde hevâlarına tâbi' nâ'ibler ile yek-dil ve vilâyet masârıfı deyü bilâ-emr-i şerîf senede yigirmişer kise akçeden mütecâviz tekâlîflerine kendü nefsleriçün zamm ve defter ve fukarâdan tahsîl ve beynlerinde taksim ve zulm ve ta'addîlerinin nihâyeti olmayup bundan akdem hâss-ı mezbûr re'âyâlarından birkaç nefer kimesnelerden sâbıkâ Anadolu Vâlisine iştikâ ve Kütahya'ya ihzârlarıçün bir takrîb ile aldıkları buyrulduyu emr husûsiyçün Mihaliççik tarafına giden müşârun ileyhın kethüdasına virüp üç bin guruşları tecrîm ve ba'dehû kethüdâ-yı merkûme kazâmıza girmesün deyü zehîr? bahâ olmak üzre sekiz bin guruş virdük deyü mezkûrlar re'âyâyı mahkemeye götürüp ve fuzûli defter ve imzâ itdirdüp tahsîliyçün hâss-ı mezbûr voyvodasına götürdüklerinde voyvoda-i mezbûr dahi bu akçeyi mezbûrlar kendü cerîmeleriçün virdiler tahsîl-i cesâret iderim deyü tahsîl itmeyüp girü göndermekle kendüleri meblağ-ı mezkûrı fukarâdan cebren ve kahren tahsîl ve ta'addîleri hadden birûn olmağla ahâlî-i fukarâdan katî vâfir re'âyâ Âsitâne-i sa'âdetime gelüp teşekkî ve

merkûmlara mektûb tahrîr ve adamlar irsâl ve tenbîh ü te'kîd olundıkda mezbûrlar bir dürlü mütenebbih olmayup üç ay mukaddem fırsattan ganimet bilüp başlarına eşkiyayı tecemmü' ve bilâ-emr-i şerîf fuzûli voyvoda-i mezbûrı mahkemeye götürüp cebren merkûmun bin iki yüz elli gurusunu alup ana dahi kanâ'at itmeyüp dürlü dürlü mel'anete tasaddî ve voyvoda-i mûmâ-ileyh dahi iki ay mukaddem mukâta-i mezbûrı bırağub geldikde mezkûr hâli olup dürlü dürlü mel'anetlerin icrâ ve şimdi mart ibtidâsından alâ-tarîki'l-emân giden voyvodaya dahi ser-fürû itmeyüp dilediklerini icrâ kaydında olup neferâtın perâkende ve perîşân olmalarına bâdî ve mâl-i mîriyyenin dahi kesr ve noksân tertîbe bâ'is oldukların bildirüp şer'le görilüp mezkûrların voyvoda-i mezkûrdan ve re'âyâdan bi-gayr-i hakkın aldıkları ol mikdâr gurusu istirdâd olundıktan sonra ıslâh-ı nefis idinceye değin Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın vech-i meşrûh üzere meblağ-ı merkûm şer'le ba'de'l-istirdâd kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı B sene 1168.

Mezbûr Acem Ali firâr itmekle buludığı [mahalde] ahz ve kal'a-bendiçün tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ş sene 168.

Kaydına şerh virildi.

s.285/2

Deryâ-i Kapudân Süleyman ve İnöz Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Deryâ kapudânlarına mahsûs olan cezîrelerden İnöz Cezîresi re'âyâlarından Kirego? dimekle ma'rûf nâm zımmî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ re'âyâyı tahrîk öteden berü muharrîk-i fesâd olup bundan akdem defe'âtla kendüye tenbîh olunmuşken mütenebbih olmamağla fîmâ-ba'd taraf-ı Asitâne'ye gelmemek üzere mesfûr vatan-ı asliyyesi olan İnöz Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrıçün sen ki deryâ kapudânı mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere merkûmeye nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâhir-i B.sene 1168.

İtlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 169.

s.285/3

Mud ma'a Sinanlu nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mud ma'a Sinanlu Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şeyh Emrullah zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Mud Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûrda sâkin es-Seyyid Hâcî Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde hândân ve ehl-i ırz makulesinden olup umûr-ı kazâyâ dahl ve ta'arruz olmayup cümle ahâlî-i kazâ kendüden hoşnûd ve râzılar iken ba'zı kimesneler icrâ-yı garaz için merkûm el-Hâc Mustafa'yı Ramazan Kethüdâoğlu Mustafa ile ma'ân diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmalarıçün hilâf-i inhâ emr-i âlî isdâr itdirüp hakkında isnâd olunan mevâdd ifk ü iftirâ olmağla afv ve itlâk olunması bâbında arz idivir deyü ilhâh ve hâl-i minvâl muharrer olduğına senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mukaddemâ vâkı' olan inhâları hilâf olup üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil ise afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.285/4

Hâssa Bostancıbaşı () dâme mecdühûya ve Limni Cezîresi Kādısı'na ve zâbitâna hüküm ki,

Sen ki hâssa bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı humâyûn şevket-makrûnum sâbıkâ Bostancıbaşı olan Ahmed'in bu sa'at Limni Cezîresi'ne nefy-i ebedî? ile nefy ü iclâ bâbında fermân-ı humâyûnum olmağın imdi ocakdan ta'yîn olunan () mübâşeretiyle bu sa'at merkûm bostancıbaşı sâbıkâ cezîre-i merkûmeye nefy-i ebedî? ile nefy ü iclâ ve cezîre-i mezbûreye seri'an irsâl ve siz ki kâdı ve zâbitâ-i mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde merkûmı cezîre-i mezkûrede imdi menfiyyen ikâmet itdirdüp vusulünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile der-i devlet-medârıma i'lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i B sene 168.

Bâ-emr-i humâyûn afv ve itlâk ...¹⁶⁷ 1169

¹⁶⁷ Defter yapıştirilmiş olduğundan itlak sebebi ve tarihi okunamamaktadır.

s.286/1

Anadolu Vâlisine ve Sındırgı nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Sındırgı Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ İsmâ'il zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Sındırgı Kazâsı ahâlîleri bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup sinîn-i kesîreden berü karyeleri ahâlîleri emn ü rahât ile asûde-hâl ve umûrları hüsn-i nizâm ile müreffihî'l-ibâd iken kazâ-i mezbûre tâbi' Yosunlar Karyesi ahâlîsinden Yunus ve Akça Süleyman ve Demiyân Karyesi'nden Çatalbaş Mustafa nâm yaramazlar zümre-i eşkıya ve eşîrrâdan olup beyne'l-ahâlî ikâz-ı fitne ve fesâd ve ilkâ-yı husûmet âdet-i müstemirreleri olmağla işbu sene-i mübâreke üzerlerine edâsı lâzım gelen nüzul ve avâriz ve hazeriyye ve sâ'ir emr-i şerîfimle vâkı' tekâlîfin tevzî' ve tahsîl husûsı mu'attal ve kazâları umûrını muhtell itdiklerinden mâ'adâ kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Ali ifrâz-ı şekâvet olan Delioğulları dimekle meşhûr Halil nâm kimesneye hevâdâr olup mezbûrî kazâ-i merkûme â'yân ve zulm ü ta'addîsini fukarâ üzerlerine taslît ve mezbûr dahi â'yânlık iddî'âsıyla başına hazele ve eşkıyayı cem' ve tahsîli lâzım gelen tekâlîfin üzerine ez'âf-ı mudâ'af zam ve tahsîl irâdesiyle fukarâ ve re'âyâyı envâ'i zulm ü ta'addî ile rencîde itmekle bundan akdem mübâşir ta'yîn olunan Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Süleyman dâme mecdühû ve Karesi Sancağı Mutasarrıfı ve müvellâ? ta'yîn olunan Balıkesri Nâ'ibi Ahmed zîde ilmühû kazâ-i [mezbûra] vardıklarında mezbûrların ahvâlleri sırren ve alenen tefahhus ve şekâvet ve ta'addîleri ba'de'l-ittilâ keyfiyyet-i ahvâlleri der-i devlet-medâra i'lâm olunmuş lâkin mezbûrlar mütenebbih olmayup şekâvet ve tuğyânları müzdâd ve re'âyâ fukarâsına zulm ü ta'addîleri hudûd-ı efvân ve gicelerde hilâf-ı şer'-i şerîf karyeleri ve kimini bi-gayr-i hakkın katl ve kimini dahi firâr itdirüp perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla dört nefer eşkıya ıslâh-ı nefis idinceye Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunup ve kazâ-i mezbûrun nizâm-ı umûrını rü'yet için bir mübâşir ta'yîn ile emr-i şerîfim virilmek ricâsına ahvâlimizi der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle böyleki vâkı' haldir bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle kazâ-i mezbûrun umûrî şer'le tanzîm ve rü'yet ve mezbûrlar kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 168.

s.286/2

Seddü'l-bahr muhâfasında olan () dâme ikbâlehuya ve Seddü'l-bahr nâ'ibine hüküm ki,

Seyyid Ebubekir nâm kimesne gelüp bunun babası sâbıkâ Seddü'l-bahr Kal'ası Kethüdâsı olan Seyyid Mehemed bundan akdem ba'zı ta'arruzları sebebiyle bâ-fermân-ı âlî ehl-i iyâliyle diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunup ba'zı hâline merhameten Seddü'l-bahr'e varmayup ahar mahalde sâkin olmak üzre dahi afv ve itlâk olunup iyâlinden dûr ve diyâr-ı aharda zelîl? ü sefil ve ser-gerdân ve mahall-i merhamet ve ahvâli diğêr-gûn olduğun bildirüp Seddü'l-bahr'de hânesinde ikâmet eylemek üzre emr-i şerîf sudûrunı istirhâm ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen mezbûr Ebubekir'in babası sâbıkâ Seddü'l-bahr Kal'ası Kethüdâsı Seyyid Mehemed'in keyfiyyet-i kemâl-i taharri birle sû'âl olundıkda merkûm Seyyid Mehemed ıslâh-ı nefis olup fimâ-ba'd kendü hâliyle imrâr-ı vakt ve umûr-ı memleket ve kal'aya karışmayacağına hâlâ Seddü'l-bahr Kal'ası Cebecibaşısı Seyyid Mehemed ve mustahfazân-ı kal'adan Mehemed ve Ahmed çâvûş tekeffül itmeleriyle bundan sonra merkûm Seyyid Mehemed kendü hâlinde olup umûr-ı memleket ve umûr-ı kal'aya karışmamak şartıyla Seddü'l-bahr'de hânesinde sâkin olması bâbında emr-i şerîfim sudûrunı bi'l-fi'îl Deryâ-ı kapudân olan Süleyman dâme ikbâlehû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince şurût-ı mezkûr ile itlâk ve ikâmet itdirilmek için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.286/3

Gördes ve () kâdîlarına ve Saruhan Sancağı mütesellimine ve Koca Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Gördes kazâsı ahâlîsi gelüp Gördes kazâsı sâkininden Mahmud Çâvûşoğlu dimekle ma'rûf Ali nâm kimesne eşirrâdan olup envâ'i tezvîrâta sülûk ile öteden berü ibâdullahı ehl-i örfe gamz ve tecrîm ile me'lûf olduğından gayrı nizâm-ı memleketin ihtilâline ve umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is ve bâdî olduğı mukaddemâ arz ve mahzar birle i'lâm olundıkda ıslâh-ı nefis idince Koca Kal'asında kal'a-bendiyçün emr-i şerîf sâdır olmuşiken adem-i ita'ât ve gaybet ve Asitâne-i aliyyeme gelüp muhill-i nizâm ve dürlü dürlü mekr ü hîleye cesâret ve ol esnâda vilâyeti cânibine azîmet ve yeniçerilik iddi'âsında olmağla mezbûr zâbiti ma'rifetiyle ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmak için emr-i şerîf

sudûrunu mukaddemâ Ahmed nâm kimesne istid'â ve husûs-i mezbûr vech-i meşrûh üzere olduğu mukaddemâ Gördes kâdisına dahi arz vusûlünde [ve] vürûd eyleyen mühre mutâbık arzı hıfz olunmağla zâbiti ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince ahz ve kal'a-i mezkûrede kal'a-bend olunmasıçün bin yüz altmış yedi senesi evâsıt-ı cemâziye'l- evvel'inde tekrâr emr-i şerîf sâdır olmuşiken ol vakitte karar ve sâdır olan emr-i âlî infâz ve icrâ olunmamağla mezkûr bu havâlîde? zuhûr ve âdet-i müstemirresi olan mel'aneti icrâ kasdında olup bir dürlü emn ü rahâtları olmaduğın bildirüp mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince mezkûr kal'a-i mezkûrede kal'a-bend olunmak bâbında müceddeden hükm-i humâyûnum ricâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundıkda tarîh-i mezkûrede vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed olunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 168.

s.287/1

Kavala Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Vidin Kazası Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Feyzullah Kâdı-zâde zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Vidin ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûre sükkânından zu'amâdan sâbıkâ Selanik Sancağı'nda Mîr-alay olan Ali Koca Beg dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem ba'zı ashâb-ı ağrâzın mücerred ağrâz-ı fâsîdelerin icrâ için mezbûrun hakkında hilâf-ı inhâlarına binâ'en Kavala Kal'ası'na kal'a-bendiyçün Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûru'n-leh karındaşım Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhû zemânında bin yüz altmış yedi senesi evâsıt-ı cemâziye'l-evvel'inde ısdâr itdirdikleri emr-i şerîf ile kal'a-i mezbûrede kal'a-bend itdirüp ol vechile mağdûr-ı merkûmun cemî'-i ef'âl ve etvârından cümle ahâlî hoşnûd ve şükrân üzre olmalarıyla mezbûr afv ve itlâk olunmak için der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve ber-vech-i muharrer afv ve itlâkıçün emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs nâ'ib-i mûmâ-ileyh arz eyledüğün ecilden fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla vech-i meşrûh üzere mezbûr itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâhir-i B sene 168.

s.287/2

Kocaili Sancağı mutasarrıfına ve Karamürsel Kazâsı nâ'ibine ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Karamürsel Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûreye tâbi' Yeniköy Karyesi'nin bi'l-cümle ahâlîsi meclis-i şer'a varup karye-i mezbûre sâkinlerinden Süleyman nâm kimesne kendü hâllerinde olmayup ibâdullahı dâ'imâ cevır ü ta'addî ve fimâ-ba'd karye-i mezbûreye gereği gibi nizâm virüp tekâlîfi dahi ref' itdirmek üzre âzim ve herhâlde bana tâbi' oldun deyü ihtilâl ve teşvîşe bâdî nice nâ-bercâ kelimât-ı şenî'a ve ihfâz-ı kabîhaya ictirâ eylediğinden mâ'adâ emr-i şerîf ve yahûd mürâsele sudûr eyledikte benden izinsiz mahkemeye gidüp temşîyet virenlerin râ'îye muhâlefet idenlerin başını keserim deyü tehdîd ve teşdîdi hâvi bu makûle sû'-i hareket ve etvâr-ı nâ-hemvârından cümlemiz rencîde ve remîde ve emn ü rahâtımız mürtefi' [ve] karye-i mezbûrenin ihtilâlîne bâdî olmağla vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına arz idivir deyü ilhâh ve ibrâm ve fi'l-hakîka hâl-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu karye-i mezbûre civârında vâki' Merdigöz ve Kürdköyü ve Akçeat ve Fuğlacık nâm karyeleri ahâlîlerinden cemm-i gafîr bî-garaz kimesneler dahi meclis-i şer'de inhâ ve ihbâr itmeleriyle vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve mezkûr Süleyman'ın ber-vech-i muharrer sû'-i hâli Der-aliyyeme inhâ olunmağla mezbûr askeri ve gayrı askeri olduğu ahz ve ihzârına tevfiik eylediğinde Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemed Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.287/3

Onikidivân ve () kâdîlarına ve Borlı Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bolu Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Derviş Mustafa zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Bolu Sancağı'nda vâki' nefsi Bolu ve Bartın Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve sâdât ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup mîr livâ-i Bolu hâssı ve tevâbi'i mülhakatından Bartın Kazâsı'nda vâki' kurâdan Bolu voyvodalarından tahsîl kayd olunan mahsûlât ve mâli nezâret Bolu voyvodası tarafından cem' ve tahsîl için hâlâ voyvodası tarafından Mustafa zîde kadrühû keyfiyyet ve ol dahi varup mâl-i

mîrinin bir mikdârını tahsîl esnâsında Bartın Kazâsı sükkânından eşkıyadan Edizoğlu Hasan ve Avşar Karyesi'nden Süleyman ve Yazıcıoğlu dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde durmayup dâ'imâ şekâvet üzre olduklarından mâ'adâ bu sene-i mübâreke de bi'l-cümle tekâlif ref' olundu deyü hilâf-ı defter-i hâkâni birkaç şekâvet-pîşeleri başına cem' ve cumhûr ile tahsîldâr-ı merkûmı basup üzerinde mevcûd mâl-ı mîrîyi aldıktan sonra alet-i harbile birkaç yerinden mecrûh ve bunun emsâli nice şekavete cür'et eylediklerinden sonra birkaç nefer adamlar ile mücerred ma'rifet iddi'âsıyla Asitâne-i sa'âdetime iştikâ sevdasıyla âzim olmalarıyla husûs-ı mezbûrda Bolu Voyvodâsının ve tahsîldâr-ı mezbûrun bir dürlü cevr ü ta'addîsi olmayup mücerred gâret eyledikleri mâl-ı mîrîyi ekl ve bel' için hilâf-ı inhâ iştikâyâ ictirâ itmeleriyle merkûmün Edizoğlu ve Süleyman ve Yazıcıoğlu öteden berü eşirrà zümresinden olup şekâvet ile meşhûr ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinin ihtilâlîne bâ'is olmalarıyla merkûmün ıslâh-ı nefis idince Borlı Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz idivir deyü ilhâh itmeleriyle ol bâbda emr-i şerîfim virilmek ricâsına mevlânâ-yı mûmâ-ileyhleriyle siz kimesne voyvoda-i mûmâ-ileyhsiz başka başka arz ve ahâlîsi mahzar itmeleriyle mezbûr bulunduıkları mahalde ahz ve husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra şer'an habs ve kal'a-bend lâzım gelir ise kal'a-bend ve keyfiyyetleri arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i B sene 1168.

s.287/4

Bozcaada Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Der-si'âmm Mevlânâ Davud zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp mûmâ-ileyh tadrîs ve ifâde ile meşgûl iken ba'zı müfsidlerin tahrîk ve iğvâsıyla sâdır olan emr-i şerîfime binâ'en cezîre-i merkûmeye nefy olunup mağdûr olmağla ba'de'l-yevm kimesneye dahl ü ta'arruz eylemeyüp kendü hâlinde vatani olan Birgi'de ehl ü ıyâliyle ikâmet ve tadrîs ve ifâde ile iştigâl eylemek şartıyla cürmi afv ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm ve istid'âsı mantûkı üzre ıtlâklarında emr-i şerîfim virilmek ricâsına âlemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn bi'l-fi'il Şeyhu'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâiluhû işâret etmekle işâreti mücebince ıtlâk olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i B sene 168.

s.288/1

Anadolu Vâlisine İznik Kazâsı nâ'ibine Kütahya dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki, Sen ki İznik Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ İsmâ'il zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp İznik Kazâsı muzâfâtından Sular Müslüman nâm karye sâkinlerinden Bayramoğlu Ahmed nâm kimesne dört sene mukaddem karyemiz yolunda vâkı'bir bâb mülk menzil mutasarrıfı es-Seyyid el-Hâc Emîn Mehemed'e iki yüz guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ve merkûm el-Hâc Mehemed Emîn dahi iştirâ ve teslîm ve semen olan meblağ tamâmen edâ ve mülk-i müşterâsına bir dürlü dahl ü ta'arruz îcâb itmez iken mezkûr Ahmed mûkız-ı fitne ve sâ'i bi'l-fesâd olmakdan nâşî şirkete sülûk ve mücerred ızrâr ve ta'cîz kasdıyla senin baban müteveffâ el-Hâc Ali'ye on beş ve yigirmi sene mukaddem akçe murâbahası virdüm virdüğüm murâbaha mukâbilesinde menzili alurum deyü iddi'â ve müdde'âsın vech-i şer' üzere isbât itmedin hilâf-ı inhâ iştikâ ve ısdâr eylediği emr-i şerîf vürûd ve akd-i meclis-i şer' ve mürâfa' olduklarında mezkûr el-Hâc Mehemed Emîn dört sene mukaddem menzil-i mezkûr iki yüz guruş semen mukâbilinde vech-i meşrûh üzere iştirâ ve meblağ-ı mezkûr merkûm Ahmed'e tamâmen edâ ve teslîm eylediğini karye-i mezbûre imâmı Süleyman bin Yusuf ile ahâlî-i karyeden müteveli es-Seyyid Süleyman Beg dimekle ma'rûf ve ve Monlâ Veli bin Ali ve el-Hâc Süleyman bin Hasan ve Kara Mehemed bin Mustafa ve Alemdâr İsmâ'il bin Hüseyin ve Kılıç-zâde Mehemed bin Mustafa ve sâ'ir cemm-i gafîr kimesneler bi'l-muvâcehe ihbâr eylediklerinden sonra mezkûr bî-vech-i mu'ârizadan men' ve kendü hâlinde olmak üzre tenbîh olunmuş iken mezkûr Ahmed ita'ât-i şer'-i şerîf itmeyüp karye-i mezbûrede geşt ve cülûs-ı humâyûn vukû' sebebiyle bi'l-cümle tekâlîfden mu'âf olduk Asitâne'ye gidelüm deyü ahâlî tahrîk ve şeri'at-ı mutahhara ibtâlîne ve nizâm-ı memleketin ihtilâlîne bâ'is olmağla eşirrâdan olan mezkûr ahz ve Kütahya Kal'asında kal'a-bend ve salâh-ı hâlî zâhir olunca itlâk olunmak için keyfiyyet-i arz idivir deyü ahâlî-i mezbûr ilhâh ve iltimâs ve fi nefsi'l-emr hâl-i minvâl-i meşrûh üzere olduğu sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olmağla ol bâbda hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûr Ahmed ıslâh-ı nefis idinceye dek kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.288/2

Zağra-i atık kādısına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Zağra-i atık Kādısı Mevlânâ es-Seyyid Abdullâh el-Celîl zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime [mektûb] gönderüp medîne-i Zağra-i atık'de sâkin bi'l-cümle ahâlî meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûre sükkânından ve zümre-i eşkıyadan dâ'imâ ibâdullah îsâl-i mazarratlarından nâşî ahz ve rüfekâlarıyla İnöz Kal'asında emr-i şerîfime ... kal'a-bend olunan eşkıyanın rüfekâlarından Hasan Beşe oğlu Hüseyin Beşe ve Türkmân Deveci el-Hâc Hüseyinoğlu Salih Beşe ve Salih Sipâhî nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup medîne-i mezkûrda ve civârında alenen şürb-i hamr ve sekrânen ibâdullahın ehl ü ıyâl ve [şâbb-ı] emred ve mürâhik evlâdlarına fi'l-i şenî' kasdıyla ta'aruz ve alet-i câriha ile geşt ü güzâr ve bi-gayr-i hakkın nice re'âyâ fukarâların darb ve cerh ve ehl-i ırz kimesnelerin gice ile menzillerin basup emvâl ü eşyâların nehb ü gâret etmeleriyle eşkıya-yı mezbûr medîne-i mezbûrede yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Süleyman zîde mecdühû ma'rifetiyle bundan akdem ahz ve ihzâr-ı şer'-i keyfiyyet halleri ahâlî-i kazâ-i mezbûrdan istihbâr olundıkda mezbûrların minvâl-i muharrer üzre zulm ve fesâd ve şekâvet âdet-i müstemirreleri olup te'dîbleri lâzım geldiği bi'l-muvâcehe alâ-tarîki's-şehâde meclis-i şer'de ihbâr ve ıslâh-ı nefis için mûmâ-ileyh ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le mezbûrlar kal'a-i mezbûreye irsâl oldıkda haklarında emr yokdur deyü sen ki İnöz Kal'ası dizdârı mûmâ-ileyhsin kal'a-bend eylemekden ibâ etmekle ibâdullahın tahsîl-i emn ü rahatlarıçün şakîyyün-i mezbûrûnun ıslâh-ı nefis idinceye dek kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar zâbitleri ma'rifetiyle kal'a-i mezbûrede muhkem kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 168.

s.288/3

Aydın muhassılı vezîre ve Güzelhisâr nâ'ibine ve Güzelhisâr Kal'ası dizdârına hüküm, Sen ki Nâ'ib-i mûmâ-ileyh Mevlânâ Mustafa Salih zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Aydın Sancağı'nın Mîrî Kâtibi Müfti-zâde Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile livâ-i mezbûr sarrâfi medîne-i Güzelhisâr'ın sâ'ir â'yân ve eşrâfi bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup Aydın Sancağı'nda Uyakçı? nâm-ı diğêr Kuyucak Kazâsı'na tâbi'

nefs-i Kuyucak ve tevâbî'î karyeleri ahâlîleri işbu sene-i mübâreke gelince emr-i şerîfimle vârid olan tekâlîfden hisselerine isâbet ideni emr ve defter mücebince edâ idegelmişleriken bu def'a karyemiz Sultân Selim Hân tâbe-serâhû vakfî kurâsından olmak hasebiyle bi'l-cümle tekâlîfden mu'âfiyetimiz için yedimize fermân i'tâ olunmuşdur deyü Anadolu Vâlisine ve livâ-i mezbûr mutasarrıfına isâbet iden hazeriyeyi ber-müceb emr ve defter[de] vâkı' olan tekâlîfî edâda inâd ve muhâlefet ve Aydın Vâlisi tarafından gönderilen tahsildârı tard ü ib'âd ve bu misüllü adem-i itâ'at üzere vukû' bulan harekât nâ-marziyyeleri Aydın Sancağı'nda olan sâ'ir havâss ve evkâfa dahi sirâyet ve emvâl-i mîrîyye tahsîli müte'assir ve böyle kalmak lâzım gelür ise belki mümteniü'l-husûl olup havâlât-ı mîrîyye ta'tiline bâdî olacağı zâhir ve bedihi olduğu vâzih ve celi ve bu harekât-ı nâ-marziyyeye bâdî olanlar kasaba-i merkümede sâkin Seyyidoğlu Monlâ Mustafa ve Hâcî Ali nâm kimesneler ve bunlar misüllü birkaç nefer muharrik müfsidler olduğu meclis-i şer' de ba'de'l-ihbâr müfsid-i mezbûr ahz ve ıslâh-ı nefis ve nizâm-ı memleket ve def'-i ihtilâl için emr-i şerîfim virilmek ricâsına sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından olan arzının mücebince takrîrimizi der-i devlet-medâra arz idivir deyü ilhâhları vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i B sene 1168.

s.289/1

Edirne Bostancıbaşına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Edirne Bostancıbaşı'sı el-Hâc Hüseyin dâme mecdühûsun mektûb gönderüp Yenice-i Serdabâd Kazâsı'na tâbi' Hayallı nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Mehemedoğlu Nasuh ve Ali-zâdeoğlu Kara Hüseyin nâm şakîler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup leylen bilâ-eman nehâren muhsine olan avratlara fi'l-i şenî' kasd ve ibâdullahın menzillerine duhûl ve emvâl ü eşyâların gâret ve yağma ve mürûr u ubûr iden ebnâ-i sebîlin yolların kat' ve sifk-i dimâ âdet-i müstemirreleri olup şerr ü mazarratlarından ibâdullah âciz olduklarından nâşi beş altı ay mukaddem ahâlî-i vilâyet ittifâk ve iltimâsıyla şakîyyân-ı merkûmân mahallinde ahz ve huzûr-ı şer'a ihzâr ve icrâ-yı hak olunmak için tarafından mübâşir ta'yîn olunmasını i'lâm eylediklerine binâ'en tarafından bir usta irsâl ve mahalline vardıkda mezbûrlar gaybet ve ihfâ ve kemâl-i tağyîr ile tefîş ve tefahhus esnâsında diyâr-ı ahara firâr ve mübâşir girü ric'at elyedikden sonra mezbûrlar bu esnâda tekrâr karyelerine gelüp hâl-i

şekavetlerinden karye-i mezbûrede sâkin ehl-i ırz makûlesinden Kızanıkoglu Ahmed nâm kimesnenin cebren menziline duhûl ve kendüsünü bende çeküp menkûhasını ahz ve fi'l-i şeni'a cesâret ve sâ'ir sükkân-ı vilâyete îsâl-i mazarrat ve fesâd ve şekâvete cür'et ve hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve hareketlerine nihâyet olmadığından bu def'a dahi kazâ-i mezbûr ahâlîleri cemm-i gafîr meclis-i şer'a varup tazallüm-i hâl ve keyfiyyetleri tekrâr tarafına i'lâm ve bir usta mübâşir ta'yîn olunmasını iltimâs ve tarafından ta'yîn olunan bostaniyan ustalarından Yusuf Usta mahalline lede'l-vürûd ve şakîyyân-ı merkûmân yine ahar mahalle firâr ve usta-i merkûm dahi te'âkup ve tecessüs iderek Çırpan Kazâsı'ndan mezbûrları ahz u habs ve girü Yenice-i Serdabâd'a gönderüp ihkāk-ı hak murâd eylediğinde kazâ-i mezbûrda sâkin zümre-i â'yândan ve öteden berü eşkıyaya mu'în Akıllıoğlu el-Hâc Ahmed nâm kimesne tagallübü sebebiyle şakîyyân-ı mezbûrânı tahlîs için yeniçerilerdir deyü iddi'â ve sâhip çıkup ve mübâşir-i merkûmun hapsinden ... sebîllerin tahliye kasdında olduğunu mübâşir-i merkûma tefehhüm ve kendüsüne muhkem ahz u habs eylemek üzere tenbîh ve te'kîd eyledikde kemâl-i hiilesinden Edirne'de yeniçeri zâbiti tarafına irsâl ve mübâşir-i merkûm dahi avdet ve el-yevm şakîyyân-ı mezbûran zâbiti mûmâ-ileyhin hapsinde olup mezbûrların hakkında Yenice-i Serdabâd ve Yanbolu ve Zağra-i atîk kâdîları dahi arz ve ahvâl bi'l-cümle vâkı'a mutâbık ve mezbûrlar şekâvetlerinden muzırr olduklarına senin dahi ilmin muhît olmağın ibreten li's-sâ'irîn ibâdullahın üzerinden şerr ü mazarratları indifa'ıyla te'mîn-i bilâd ve terfih-i ibâd olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî ricâsına arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar zâbitleri İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.289/2

Cisr-i Ergene Kazâsı nâ'ibine ve Edirne yeniçeri zâbiti olan () zîde mecdühûya ve Dimetoka dizdârına hüküm ki,

Sen ki Cisr-i Ergene Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ İsmâ'il İsa-zâde zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Cisr-i Ergene Kazâsı kurâlarından Hamidli nâm karye sükkânından Ali nâm kimesne meclis-i şer'a varup altı ay mukaddem karındaşı Osmân babası Mehemed ile akşam namâzı mescidde ba'de'l-edâ menzillerine gider iken yine karye-i mezbûre sükkânından eşkıyadan Mutuoğlu Mustafa nâm yeniçeri âlet-i harb ile üzerlerine hücum ve mezbûr Ali'yi tüfeng kurşunu ile sol koluna darb ve

mecrûh ve karındaşı Osmân'ı dahi pengan? bıçağı ile sol küreğı üzerine darb ve vâlideleri men' sadedinde oldukda anı dahi bıçak ile darb ve cemâ'atdan dahi beş nefer kimesneleri bıçak ile darb ve mecrûh eyledikleri meclis-i şer'a ihbâr ve ba'de'l-keşf şakî-i merkûm ahz olundıkda darb eyledüğün ikrâr ve i'tirâf ve mecrûh-ı merkûmûn babaları tımar için kırk beş guruş ücret-i cerrâh mukavele olunmağla ba'de'l-birr' merkûm Ali'nin kolu dirseğinden aşağı bi'l-külliyeye amel-mânde olduğü zâhir ve nümâyân olmağla şer'an darib-i merkûmun üzerine lâzım gelen cerrâh akçesi ve nısf kolunun diyeti iddi'â olundıkda muhâlefet idüp tahsîli için zâbitine habs olundıkda zâbiti dahi müsâ'ade ve müsâmahadan nâşî tahsîl olunmayup merkûm Mehemed i'lâm-ı hâl eyledikde tahsîli için sâdır olan emr-i şerîfîm mücebince ahz u habs olunmuşken serdâr-ı merkûm yine güşâde virüp bir dürlü tahsîli mümkün olmamağla sen ki Edirne yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle tahsîli için Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend ve tamâmen tahsîl olunmadıkça ıtlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfî sudûrî için sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz eylediğün ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.289/3

Sakız Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ mîr-âhûr-ı sâni olup kapudân-ı sâbık Vezîr Mehemed Paşa'yı İstanköy Cezîresi'ne nefy ve îsâle mukaddemâ mübâşir ta'yîn olunan mîr-âhûr-ı sâni sâbık İbrâhîm'in şeref-bahş sudûr olan emr-i humâyûn-ı mehâbet-makrûnum mücebince Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermân-ı mülükânem olmağın çâvûş mübâşereti ile irsâl olunmuşdur vusûlünde sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûmı cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirdüp vusûlüni der-i devlet-medârıma i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâhir-i B sene 1168.

İstanbul'a gelüp hânesinde ikâmetiyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ş sene 168.

s.290/1

Ber-vech-i arpalık Karesi Sancağı mutasarrıfına ve Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı olan Abdüllatif dâme mecdühûya ve Balıkesri nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Balıkesri Nâ'ibi Ahmed Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Danişmendli Türkmanından Cevânişler? Cemâ'ati'nden Hâcili Mahallesi'nde olup birkaç seneden berü kazâ-i mezbûrda sâkin Türkman Halil nâm kimesne kazâ-i mezbûre gelipden berü kendü hâlinde olmayup fukarâ-i ızrâr kasdıyla tâ'ife-i mezbûrdan Ahmed bin Ali nâm kimesne cemâ'at-i mezbûreden Acem Hasan bin Süleyman nâm kimesneyi bi-gayr-i hakkın katl idüp üç kise akçeden ziyâde mâlını gasben ahz ve Balıkesr'e firâr eyledi deyü emr-i âlî ısdâr ve mücebince Anadolu Vâlisi tarafından ta'yîn itdirdüğü mübâşir levendâtı gelüp fukarânın hânelerinde beş-on gün müft ü meccânen yem ve yiyecekleriyle beslendikten sonra Erzurumlu Hasan bin Abdullâh nâm kimesne dahi yedi ay hizmet idüp vilâyetine gider olundıkda Depecik nâm karye önünde vâkı' vâdide katl kasdıyla sûr ilkâ ve yedinde mevcûd olan zer-i mahbûb ve zincirli otuz iki altûnını gasben ahz eyledi deyü Anadolu Vâlisi'ne teşekkî birle bâ-buyruldu anın dahi ta'yîn itdirdiği mübâşir levendâtını yine fukarâ üzerine kondurup müft ü meccânen yem ve yiyeceklerin aldıklarından sonra bu def'a dahi Üsküdar'dan Sâdât-ı Kirâm'dan es-Seyyid Süleyman nâm şâbb-ı emredi ayardup Balıkesr'e geldikde fi'l-i şenî' kasd itmekle firâren cârşûda hâna giderken katl kasdıyla selle seyf ardınca hâna varup ahâlî selle seyf hücumunu görüp fukarâ ve zu'afânın kesret-i mübâşir ve konak masârıfı havfindan mezbûrî taraf-ı şer'a ihzâr ve kazâ-i mezbûr ahâlisinden dahi olmamağla şerr ü mazarratın fukarâ ve zu'afâ üzerinden def' ü ref' murâd olundıkda mezbûr Halil'in karındaşı İbrâhîm Asitâne'de medresede olmak takrîbiyle şirrete sâlik olup hevâsına tâbi' kimesneler ile hükkâm ve zâbitân ve nice hânedân kimesneler hakkında herbirine bir gûna töhmet iftirâsıyla dâ'imâ ta'cîz ve tekdîrden hâli olmamağla merkûm İbrâhîm Asitâne'de oldıkça nizâm-ı beldenin ihtilâline bâ'is ve emn ü rahâtları bi'l-küllîye meslûb olmağla zikr olunan Türkman eşirrâlarının bu misüllü fesâd ve şekavet ve sâ'ir mahzarları fukarâ ve zu'afâ üzerlerinden def'ü ref' için vatan-ı asliyyeleri olan cemâ'atleri derûnuna nefy ü iclâ olunmak için emr-i âlî ricâsına vâki'-i hâli sıhhati üzre arz ve i'lâm idivir deyü iltimâs itmeleriyle vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına bi'l-iltimâs siz ki mevlânâ ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimâsız başka başka arz eylediğiniz ecilden mezbûr Halil ve karındaşı İbrâhîm rahmen li'l-fukarâ oldukları mahalden ihrâç ve cemâ'atleri derûnunda sâkin olunmak üzre nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 168.

İtlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i L sene 168.

s.290/2

Kayseriye mollâsına ve () kâdîlarına hüküm ki,
Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda Beğlikçi olan el-Hâc Mehemed Kudsi zîde mecdühû gelüp bilâ-emr-i şerîf Asitâne-i sa'âdetime öğücü gelmek memnû' iken mûmâ-ileyhin berât-ı âlî-şânımla mutasarrıfı olduğın gediklü ze'âmeti karyelerinden Kayseriye Kazâsı'na tâbi' Efkere nâm karye re'âyâsından Ağba? nâm zımmî bundan mukaddemce karye-i mezbûreden kalkup firâr ve bu def'a ıyâlini dahi hafiyen kaldırup dâmâdı Civanyaz nâm zımmî ile sâdır olan evâmir-i şerîfime mugâyir iki gün mukaddem Asitâne-i sa'âdetim havâlîsine duhûl ve muhtefî olup ve bir takrîb ile karye-i mezbûrenin sâ'ir re'âyâsı dahi perîşân olacağı nümâyân olduğunı karye-i mezbûre re'âyâsı inhâ eylediklerin bildirüp mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfem mûcebince mesfûrlar bulundıkları mahalde ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû ma'rifetiyle ahz ve yine getüren dâmâdı mesfûr ile ıyâli girü karye-i mezbûre i'âde ve ircâ' ve irsâl olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 1168.

s.290/3

Aklani? Bolu nâ'ibine ve Bolu Hassı voyvodasına ve Taraklıborlu Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen Nâ'ibi mûmâ-ileyh es-Seyyid İbrâhîm zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Aklani? Bolu Kazâsı'na tâbi' Paşabeğ nâm karye sâkinlerinden zümre-i eşkıyadan Sinan nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ziyâde eşirrâ ve muzır eşkıyasından¹⁶⁸ olup dâ'imâ ümmet-i Muhammed'i bî-gayrı hakkın mevâdd isnâdıyla ehl-i ırz tâ'ifesine gamz ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirresi olup birkaç def'a taraf-ı şer' den tenbîh olundıkda bir dürlü mütenebbih olmayup bu def'a kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden ehl-i ırz

¹⁶⁸ Yazı silinmiş olduğu için tam okunamamıştır.

zümresinden es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Salih ve Seyyid Ömer ve diğer Seyyid Hüseyin nâm kimesneler kendü hâllerinde bir ferde ta'addîleri yoğiken mücerred mezbûrları tecrîm için bin yüz altmış senesinde ba'zı ifk ü iftirâ ile Kütahya mütesellimi tarafından yigirmi beş nefer levendât ile Abdullâh bölükbaşısı nâm kimesneyi bilâ-emr mübâşir ta'yîn ve karyelerine gönderüp gice ile hânelerin basup ehl ü iyâlleriyle sâkin oldukları evlerin üzerlerine konulup müft ü meccânen yem ve yemek ve sâ'ir me'kûlâtı ekl ve murâfa'-i şer' olduklarında müdde'âsın isbât idemeyüp mezbûrlara yemîn virildikten sonra bî-vech mu'ârazadan men' olunmuşiken mütenebbih olmayup tekrâr bunları habs ve cevr ü eziyet iderek mübâşir ve zincir akçesi deyü bî-gayrı hakkın cebren beş yüz guruş ile bir re's esblerin ahz ve bunun emsâli fesâd ve şekavetinin nihâyeti olmayup mezbûrun ahâlî-i kazâ sû'-i hâlini ihbâr ve şakî-i mezbûr Sinan Bolu Hassı voyvodası ma'rifetiyle ahz ve ihkâk-ı hak olundıktan sonra ıslâh-ı nefis idinceye dek civârında vâkı' Taraklıborlu Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı R sene 171

s.291/1

Selvi kâdîsına hüküm ki,

Sâbıkâ Tırnovi'de me'zûn bi'l-iftâ olan Mevlânâ Ali zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp bu kendü hâlinde iken bundan akdem Tırnovi'de vuku' olan ihtilâlde ahâlî-i memleket ile hüsn-i sülûk ve imtizâcı olmayup Tırnovi'de ikâmeti mûcib nizâma ihtilâl-i memleketdir deyü dürlü ifk ü iftirâ ile Tırnovi ahâlîsi hevâlarına tâbi' benden aldıkları arzla sâdır olan emr-i şerîfimle Selvi Kazâsı'na nefy ü iclâ olunup üç seneden berü ahvâl-i mükedder olduğun bildirüp fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmamak şartıyla nefyden afv ve itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ itmeğün vech-i meşrûh üzere şart-ı merkûme afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i B sene 1168.

s.291/2

Prevadi Kādîsına ve Simkeşhâne mukāta‘ası Mehemmed zîde kadrühûya ve Varna Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Prevadi Kazâsı'na tâbi‘ Simkeşhâne Mukāta‘ası kurâlarından Abdürrezzak ve Karaköse ve Ebuhasan ve gayrıda kaypak ta‘bir eyledikleri fâhişe avratlar yek? ve alenen oda oda fisk ü fesâd ictirâ ve ba‘zı tarîk-i hayrda olan ibâdullaha zararları isâbet eyledüğünden bu misüllü şena‘âta cesâret idenlerin te‘dîb olunmaları emr-i mütehattim ve keyfiyyet-i mezbûrı sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin hâlâ Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ocağı hâsekîlerinden kazâ-i mezbûre ta‘yîn olunan Süleyman ve mukāta‘-i mezbûrun mültezimi sâbıkî Mehemmed başka başka arz ve i‘lâm eyleyüp karye-i mezkûre voyvodaları ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le tefahhus ve bu misüllü ef‘âl-i kabîhaya cesâret idenler ahz ve şer‘an te‘dîb olunmalarıçün ıslâh-ı nefis idinceye değin Varna Kal‘ası'na vaz‘ ve kal‘a-bend olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrı istid‘â olunmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ’il-i Ş sene 168.

s.291/3

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Limni Kādîsı'na hüküm ki,

Elif ve Kana nâm Kıptiyyeler sârikalardan olup mukaddemâ İzmir'e nefy ve tağrîb ile bilâ-fermân gelüp bu def‘a Üsküdar'da ahz ve vaz‘-ı zindân olunmalarıyla vech-i meşrûh üzere işbu iki nefer kıptiyyeler çâvûş mübâşeretiyle mahbûsen Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak ve ıtlâklarıçün emr-i âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinin ve ta‘yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle mezbûretân iki nefer kıptiyyeleri mahbûsen Limni Cezîresi'ne irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûretân-ı kıptiyyeleri cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirdüp ıtlâklarıçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecavüzlerinden ittikâ ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ’il-i Ş sene 168.

s.291/4

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecdühûya ve Kandiye Kādîsına hüküm ki,

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem hâlâ Belgrad muhâfızı olan Vezîrim el-Hâc Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp müşârun ileyhin Kandiye'de vâkî' emmisi sadr-ı esbak Köprili-zâde Fazıl Ahmed Paşa'nın vakfî karyelerinden mukaddemâ sübaşı olup bir takrîble Asitâne-i aliyyeme gelüp müşârun ileyhin dâ'iresinde birkaç ay meks iden Deli Hüseyin dimekle meşhûr kimesne kendü hâlinde olmayup hıyânet ve habâsetini zâhir ve aşikâr olmağla mezbûr Deli Hüseyin fîmâ-ba'd vakf-ı mezbûr karyesine ve Âsitâne'ye gelmemek üzere nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrını arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 168.

s.291/5

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Eceabâd Nâ'ibi Mevlânâ İbrâhîm zîde ilmühû mektûb gönderüp Gelibolu Kazâsı muzâfâtından Eceabâd Nâhiyesi'ne tâbi' Seddü'l-bahr sâkinlerinden Kavaneoğlu Kara Ali dimekle arîf kimesnenin ıslâh-ı nefis idince İnöz Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl olunup lâkin merkûmun ihtiyâre vâlidesiyle zevcesi evlâd-ı sagîriyle meclis-i şer'de mezbûr kendü hâlinde olduğundan mâ'adâ nafaka ve umûr-ı sâ'iremizi rü'yete ider kimesneleri olmadığı vukûfi olanlardan istifsâr ve kendü hâlinde olmak üzere kal'a-i merkûmeden itlâk olunmak için keyfiyyet-i i'lâm idivir deyü ilhâh ve erbâb-ı vukûfdan istifsâr olundıkda hâl-i minvâl-i meşrûh üzere olduğu huzûr-ı şer'de sikât-i ahbâr ve itlâkıyçün emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk olunmak emr olmuşdur.

Fi evâ'il-i Ş sene 1168.

s.292/1

Hâcioğlupazarı ve () kâdîlarına ve Prevadi'de yeniçeri zâbiti hâsekî Süleyman zîde mecdühûya ve Umurfakih ve Eskicuma kazâları serdârlarına ve Varna Kal'a dizdârına hüküm ki,

Hâcioğlu kasabasının ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlî ve fukarâsı arz gönderüp kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Mestçioğlu Hüseyin Ağa ve avanelerinden Na'iband İbrâhîm ve Kôr Ahmed ve Başımağrır dimekle ma'rûf şakîleri kendüye teb'iyet ile otuz kırk nefer erâzil ve eşkıyayı dahi başlarına cem' ve ümmet-i Muhammed'in ve re'âyâ fukarâsının üzerlerine musallat ve nice ehl-i ırz kimesnelerin hânelerin basup mâlların yağmâ ve gâret ve iyâllerine fi'l-i şeni' kasdıyla itâle-i dest-i şekâvet ve hetk-i ırz ve nice kimesnelerin dahi evlâdların bî-gayrı hakkın katl ve dilediklerini tecrîm va ba'zılarının çiftliklerin basdurup ehl ü iyâllerine dahi fi'l-i şeni' kasd eylediklerinden mâ'adâ ba'zılarını esîr misüllü bağlayup götürüp ba'dehû şu kadar akçe virirseniz ıtlâk ideriz deyü bu gûne zulm ve cevr ü ezâ ile mâlların alup ve mezbûr Mestçioğlu Hüseyin â'yânlık iddi'âsıyla kendü nefsiçün fukarâ üzerlerine yigirmi kise akçeden ziyâde sâlyâne ve cebren tahsîl ve bunun emsâli zulm u ta'aadîsinin nihâyeti olmamağla bundan akdem ocak tarafından emr-i şerîf ile ta'yîn olunan Turnacıbaşı Mustafa zîde mecdühû mezbûrun keyfiyyet-i ahvâline tahsîl ittîlâ' eyledikde sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'iyet şerr ü mazarratlarından emîn olmak için mezbûr Hüseyin ve avaneleri Tulça ve Varna Kal'a'larına kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîf sâdır olmuşiken mezbûrların adem-i itâ'atından nâşî ve mazmûn-ı emr-i âlî infâz ve icrâsı bir dürlü mümkün olmayup zulm u ta'addîleri evvelkiden ziyâde olup ahvâlleri diğer-gün ve perîşân olduğun bildirüp şerr ü şekâvetleri üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve bâlâda mezkûr'l-esâmî Hâcioğlupazarı sükkânından Mestçioğlu Hüseyin Ağa ve Na'iband İbrâhîm ve Kôr Ahmed ve Başımağrır dimekle meşhûr kimesnelerin bâlâda zikr ü tasrîh olundığı üzre sû'i hâllerini sen ki Hâcioğlupazarı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin seninle Umurfakih Kâdîsı dahi arz itmekle mezbûr Mestçioğlu'nun mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfde dahi sû'i hâli tasrîh olunmağla sen ki Prevadi Kazâsı'nda yeniçeri zâbiti Haseki Süleyman zîde mecdühûsun mübâşeretinle mezbûr mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve vech-i meşrûh üzere şerr ü şekâvetleri bi'l-muvâcehe sâbit ve mütahakkik olur ise tescîl ve Varna Kal'ası'na kal'a-bend olunup keyfiyyetleri i'lâm ve mezbûrlar adem-i itâ'at ve firâr iderler ise ahz ve ihzârlarına siz ki Umurfakih ve Eskicuma serdârları mûmâ-ileyhimâsız mübâşir-i mûmâ-ileyhe i'ânet eylemeniz bâbında emr-i

şerîf sudûrını bi'l-fi'îl Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemed Ağa dâme uluvvûhû i'lâm itmeğin ağa-yı mûmâ-ileyhin i'lâm mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 168.

s.292/2

Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Silistre Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Silistre sâkinlerinden altmış iki cemâ'atin serdengeçdi ağalarından Araboğlu Süleyman nâm kimesne için yaramazdır kendü hâlinde değildir deyü sâbıkâ Silistre Nâ'ibi Abdüllatif zîde ilmühû i'lâm ve i'lâm mücebince merkûm ocak tarafından ta'yîn olunan Ali çavûş ma'rifetiyle ahz ve Varna Kal'ası'na kal'a-bend ve sû'i hâl üzre midir yohsa hüsn-i hâl üzre midir? Tefahhus ve arz ve i'lâm olunmasıyçün Trabzon Vâlisi Vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûnun Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağalığı esnâsında i'lâm mücebince sâdır olan emr-i şerîfim vürûd ve sicill-i mahfuza kayd ve mezkûr Araboğlu Süleyman'ın keyfiyyeti tehaffus olundıkda merkûm öteden berü kendü hâlinde hanedân ve nâ'ib-i mezbûrun eylediği arz azli esnâsında ba'zı mücrîmin tahrîkliyle olmağla afv ve itlâkı ricâsına ahâlîsi mahzar ve merkûm otuz kırk gün mukaddem Asitâne-i sa'âdetim tarafına râhi olmağla mübâşir-i merkûm avdet ve afv ve itlâkı niyâzıyla sen dahi i'lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle olunmak bâbda vâki'-i hâli emr-i şerîfim virilmek ricâsına arz eylediği ecilden fîmâ-ba'd umûr-ı mîriyyeye karışmayup kendü hâlinde olmak şartıyla mezbûr Araboğlu Süleyman'in kal'a-i merkümeden afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ş sene 1168.

s.292/3

() kâdîsına ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Yenişehir-i Burusa Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Emîn zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Yenişehir-i Burusa sükkânından Kocaköylüoğlu Memiş Beşe dimekle ma'rûf kimesne öteden berü kendü hâlinde olmayup hevâsına tâbi' ba'zı eşkıyayı tahrîk ve dürlü dürlü tezvîrât ile medîne-

i mezbûre ahâlîsinden nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve şerr ü mazarratından ibâdullah perîşân ve evlâdlarından dür ve ihtilâl-ı nizâm-ı memleket ve îkâz-ı fitneye ictisâr eylediğinden bundan akdem keyfiyyet-i ahvâlini mahzar birle Der-aliyyeme i'lâm olundıkda ıslâh-ı nefis idince zâbiti ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak üzere emr-i âlî sâdır ve mezbûr Memiş zâbiti ma'rifetiyle bi'd-defa'at da'vet-i şer' olundıkda adem-i itâ'atden nâşî gice karye be karye adamlar ta'yîn ve iki üç yüz mikdârı başına adam cem' ve sâdır olan emr-i şerifimi bana teslîm idin ve illa cem'iyet ile Asitâne'ye giderim deyü derûnunda muzmer olan mel'anetde ısrâr itmekle ibâdullahdan emn ü rahât bi'l-küllîye meslûb olmağla zâbiti ma'rifetiyle şakî-i mezbûr Memiş bulunduğu mahalde ahz ve kal'a-i mezbûre kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek ricâsına arz ve Burusa Yenişehir sükkânından Kocaköylüoğlu Memiş nâm kimesnenin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfde tasrîh olundığı üzere bundan akdem sû'i hâli Der-aliyyeme i'lâm olunup ıslâh-ı nefis eylemesiçün Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sudûr iden emr-i şerîfe adem-i itâ'at eylediğini sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin i'lâm ve ocakdan mübâşir ta'yîn ve kazâ-i mezbûr serdârı hem ma'iyet ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle mezbûr Memiş bulunduğu mahalden alâ eyyi hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlî mücebince kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî sudûriçün bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ş sene 168.

s.293

Fî zamân-ı sadr-ı sudûri'l-vüzerâ Hazret-i Nâ'ili Abdullâh Paşa ve fî ebbân-ı Hazret-i el-Hâc Abdi Efendi Re'îsü'l-küttâb tâle bekâhümâ.

s.293/1

Erzurum Vâlisi Çeteci Abdullâh Paşa'ya ve Erzurum Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin bu def'a der'aliyyeme vârid olan kâ'imende sâbıkâ Bitlis Hâkimi Burhan Hân, Muş Mütessellimi Alaaddin nâm şekâvet-pîşenin tarafında bulunmaktan nâşî mukaddemâ şakî-i merkûm ile firâr ve gaybet itmekle Bitlis ve Muş ahâlîlerinin virdikleri nezr hüccetlerinde Burhan dahi ol havaliye konulmamak meşrût ve mukayyed olduğına binâ'en bu def'a firârî-i merkûm Burhan Hân bir takrîb ile ahz ve Erzurum Kal'asına vaz' ve haps olundığı tahrîr olunmuş mezbûr Burhan Hân

şekavet-nişân Erzurum Kal'asında kemakân ibkâ ve muhkem kal'abend olunmak fermânım olmağın işbu [emr-i] şerîfim ısdâr ve yazılmışdır.

Fî evâ'ili Ş sene 1168.

s.293/2

() ve () ve () ve kâdılarına ve Gelibolu Kazâsı nâ'ibine ve Gelibolu'da yeniçeri zâbitine ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Şehirköy Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Emin zîde ilmuhû mektup gönderüp Dârüssa'âdeti's-şerîfem ağası nezâretinde olan Haremeyn-i şerîfeyn evkâfından Şehirköy Kazâsı'nın bi'l-cümle ahâlîleri meclis-i şer'a varup Şehirköy Kazâsı'na tâbi' Bulgur nâm karye sükkânından Kara Mustafaoğlu İsmâ'il nâm şakî bin yüz altmış senesinden berü kendü hâlinde olmayup sâ'î-i bi'l-fesâd ve muzırr-ı ibâd ve melce-i lusûs ve eşkıya ve öteden berü kazâ-i mezbûr havâlisinde zuhûr iden kıyâmcı ta'bîr olunan gürûh-ı fişka fevâhişe avratlar ile şakî-i mezbûrun hânesine gelüp üç beş gün ikâmet ve envâ'-ı şenâyi'a cesâret ve havâlî-i mezkûrede geşt ü güzâr iden kuttâ'-ı tarîk ve arâzil ile müttefik ve bu ana değîn niçe ef'âl-i şenâ'a ile me'lûf ve ma'rûf olduğından gâh firâr ve gaybet ve gâh şekavet ile geşt ü güzâr üzre iken bu esnâda yine kazâ-i mezbûr sükkânından eşirradan Hüseyin Çavuşoğlu İbrâhîm ve Hasekioğlu Mehemmed i'ânet ile zâhire çıkup yine kazâ-i mezbûra tâbi' Balimestçi nâm karye sükkânından refikleri Yakup ve Salih nâm kimesneler ile ma'an mukaddemâ bî-gayrı hakkın katl eyledikleri Mustafa nâm kimesnenin vereselerinin katl da'vâsı ve İsterne nâm karyeden Kostî nâm zimmîden gasp eyledikleri bir re's bârgir ve iki katır ve Niko nâm zimmî leylen ağılında yataken Deli? Ömeroğlu Osmân ve Macaroğlu nâm şakîler ile şebhûn ve bir bârgir ve otuz guruş akçesin gasp itmeleriyle dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri çâvûşlarından kazâ-i mezbûra serdâr nasb ve ta'yîn olunan Beşinci İsmâ'il ma'rifet-i şer'le şakî-i mezbûrunu ahz u habs ve li-ecli'l-murâfa'a iddi'â ve ba'de'l-inkâr beyyineye havâle olunup şakî-i mezbûr hapisde iken serdâr-ı mezbûr ahz-ı rüşvet ile leylen kaydını hal ve serdâr-ı merkûm ile ma'an Âsitâne tarafına gaybet ve firâr ve ol vechile emn ve râhatları meslûb ve emvâlleri diğergûn olmağla olunan hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve mezkûrül-isim Şehirköy Kazâsı'na [tâbi'] Bulgur nâm karyeden zümre-i yeniçeriyândan Kara Mustafaoğlu İsmâ'il ve refiki Yakup ve Salih Ömeroğlu Osmân ve Macaroğlu Hasan nâm kimesnelerin sû-i hâlleri i'lâm olunmağla

civârında vâki‘ sen ki Gelibolu'da yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin i‘ânetin ve ocakdan çavûş mübâşeretiyle beş nefer mezbûrlar buldukları mahalde alâ eyyi hâl ahz ve Gelibolu Mahkemesi'nde huzûr-ı şer‘a ihzâr ve ber-vech-i muharrer fesâd ve şekâvetleri bi'l-muvâcehe sâbit ve mütehakkık olur ise müseccel ve Seddü'l-bahr Kal‘asına irsâl ve kal‘abend olunup sûret-i sicillâtı Der-aliyyeme i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî bâbında bi'l-fi‘il Dergâh-ı mu‘allam yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemmed i‘lâm itmeğin i‘lâmı mûcibince amel olunmak emrim olmuştur.

Fî evâ’il-i Ş sene 1168.

s.294/1

() Kâdîsına ve Selvi Kazâsı nâ’ibine ve Tulça Kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Selvi nâ’ibi mevlânâ el-Hâc Mehemmed zîde ilmuhûsun Südde-i saadetime mektup gönderüp Selvi kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e’imme ve hutabâ ve sâ’ir ahâlîleri meclis-i şer‘a varup ahâlî-i mezkûrenin cümlesi âsûde hâl üzreler iken Selvi Kazâsı'na tâbi‘ Rabiyoğa nâm karyeden Domus Ormanı Mehemmed Beşe dimekle ma‘rûf kimesne ile Vinova nâm karyeden Hâcî Ahmed ve Herova nâm karyeden Hâcî Mustafa nâm üç nefer yaramazlar kendü hâllerinde olmayup karye yağmaya geşt ü güzâr ve eşkiyâyâ müzâheret ile fitne ve fesâda sâ’î ve nizâm-ı memleketin ihtilâline ve emvâl-i mîriye ve umûr-ı mühimmenin ta‘tline ve vilâyetlerinin harâbına bâ’is olduklarından gayri başlarına binden mütecâviz eşkiyâ cem‘ ve kasabaların iki gün muhâsara ve bir dürlü aslı faslı olmayan günâ gün müzevir da‘vâlar ile ehl-i ırz makûlelerine îsâl-i envâ‘-ı hasâret ve niçe dürlü ef‘âl-i kabîhaya tasaddî ve birkaç karye perâkende ve cümlesi muztaribü'l-hâl olacakları âşikâr olmağla mezkûrlar ibreten li's-sâ’irîn ocak tarafından bir mübâşir ta’yîni ile buldukları mahalde ahz ve îslâh-ı nefis idince Tulça Kal‘asına kal‘abend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki‘ hâli bi'l-iltimâs arz ve Selvi Kazâsı'na tâbi‘ Rabiyoğa nâm karye sükkânından mezkûr Mehemmed ve Viyova nâm karyeden merkûm Hâcî Ahmed ve Herova nâm karyeden mezbûr Hâcî Mustafa nâm yeniçerilerin tasrîh olundığı üzre sû-i hâlleri kazâ-i mezbûrdan Der-aliyyeme i‘lâm ve mahzar olunmağla ocakdan mübâşir ta’yîn ve ma‘rifetiyle buldukları mahalde ahz ve huzûr-ı şar‘a ihzâr ve i‘lâm ve mahzar olundığı üzre sû-i hâlleri bi'l-muvâcehe sâbit ve mütehakkık oldukdan sonra tescîl ve Tulça Kal‘asına irsâl ve kal‘abend ve sûret-i sicillâtıyla

Der-aliyyeme i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriyçün bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğin i'lâmı mûcibince amel olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.294/2

Yalakâbâd Kazâsı nâ'ibine ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Yalakâbâd Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Abdülbaki zîde ilmuhûsun Südde-i saadetime mektup gönderüp Dârü's-sa'âdeti's-şerîfe ağası nezâretinde olan evkâfdan Yalakâbâd Kazâsı'na tâbi' Çınarcık karyesi zâbiti Ali Ağa dimekle ma'rûf kimesne meclis-i şer'a varup karye-i mezbûreden resm-i iskele ve hatab ve tomruk çekiciliği ve sâ'ir rûsûmâtı vakf-ı mezbûra hâsıl kayd olunmağla karye-i mezbûre toprağında vâkı' dağlardan odun kat' idenlerden resm-i hatab ve tomruk çekiciliği bundan akdem talep olundukda mezbûrlar resm-i tomruk çekiciliği için rızâlarıyla beher çeki başına ikişer akçeyi taraf-ı vakfa edâya müte'ahhid ve râzı oldukları taraf-ı şer'den i'lâm ve mûcibince emr-i âlî sâdır olmuşiken ahâli-i karyeden es-Seyyid Feyzullah Beşe ve Bayrakçı Deli Hasan ve Kasım Beşe ve el-Hâc Hüseyinoğlu Mehemmed ve es-Seyyid Na'lband Mustafa nâm kimesneler karye-i mezbûr ahâlîlerini tahrîk ve başlarına cem'le vakf-ı mezbûrun rûsûmâtının ibtâline bâ'is ve vakf-ı mezbûra küllî gadr ve mezbûrûn es-Seyyid Feyzullah ve Vali Hasan ve Kasım ve Mehemmed ve Mustafa ser-cem'iyyet ve emr-i âlî ve şer'-i şerîfe adem-i itâ'aleri zâhir ve el-yevm karye-i mezbûrenin nizâmı muhtel ve müşevveş olmağla eşirrâ-yı mezbûrûn Feyzullah Beşe ve Bayrakçı Deli Hasan ve Kasım Beşe ve el-Hâc Hüseyinoğlu Mehemmed ve es-Seyyid Na'lband Mustafa nizâm-ı karye ve ihyâ-i vakf için ıslâh-ı nefis olunca Boğazkesen Kal'ası'na kal'abend ve mahallinden arz mûcebince emr-i âlî olmadıkça ıtlâk olunmamak bâbında emr-i âlî recâsıyla der-i devlet-medâra istircâ idivir deyü iltimâs ve fi'l-hakîka hâl minvâl-i muharrer üzre oldığımı sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ma'lûm ve meczûmun olmağla vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar itâ'at-i emr-i âlî itmemeleriyle zâbitleri ma'rifetiyle ıslâh-ı nefsi dince dek Boğazkesen Kal'asında kal'abend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1168.

s.294/3

Rumili vâlisine ve Manastır kâdîsına ve ocakdan Menlik Kazâsı'na ta'yîn olunan yeniçeri zabıtine hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Menlik Kazâsı nâ'ibi Seyyid İbrâhîm zîde ilmuhû mektup gönderüp Menlik Kazâsı'nda tımar kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve re'âyâ ve berâyâ meclis-i şer'a varup Menlik Kazâsı'na tâbi' Iskılad nâm karyeden Yahya ve dâmâdı Numan nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve bin yüz altmış senesinden berü başlarına Arnavud eşkıyasından kırkar ve ellişer eşhâsı cem' ve envâ'-ı zulme tasaddî ve nicelerinin ırzların hetk ve bazılarının bî-gayrı hakkın katl ve emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ve bunun emsâli zulm ve ta'addîlerinin nihâyeti olmamağla bundan akdem Der-sâ'ir'âdetime ref'-i ruk'a-i istiftâ olundukda sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûrân husamâlarıyla terâfu' ve ashâb-ı hukûkun hakkı ba'de'l-istirdâd sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme i'lâm ve mezbûrlar firâr iderler ise sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin sana civâr serdârları i'ânet eylemek üzere bir kıt'a ve siz ve mazarratları bilâd ve ibâd üzerlerinden men' ü def' olunmak için diyâr-ı âhara ta'yînleri için dahi sâdır olan emr-i şerîfim mezbûrlar diyâr-ı âhara nefy ve iclâ olup cümle ahâli ve fukarâ-yı ra'ıyyet bir müddet âsûde hâl üzere iken bir takrîb ile çiftliklerinde sâkin olmak üzere kendülerini ıtlâk ve kazâlarına vusûl ve me'lûf-ı kadîmeleri üzere harekât-ı nâ-marziyeye ictisâr ve ke'l-evvel kırkar ellişer Arnavud eşkıyasını başlarına cem' ve celb-i mâl irâdesiyle ahâlî-i fukarâyı envâ' gûne rencîde ve tağrîb ve katl-i nüfûs ile tahvîf iderek merkûm Yahya kurâlarını tagallüben a'yânlık iddi'âsıyla zabt ve merkûm heman dahi serdârlığı zabt ve birbirlerine i'ânet ve başlarına cem' eyledikleri Arnavud eşkıyasıyla kurâlarının ehl-i İslâm ve vedî'atullâh olan re'âyâ fukarâsının emvâl ve erzâkların nehb ü gâret ve kimini darb-ı şedîd ile darb ve ehl ü iyâllerine itâle-i dest-i ta'addî ve kimini bî-gayrı hakkın katl idüp bi'l-cümle sığâr ve kibârı yedlerinde esîr-i bed ve pâyımâl olduklarından mâ'adâ tımar kurâlarından Zagorova karyesinden Ahmed'in bî-gayrı hakkın hânesin basup emvâl ve eşyâsın nehb ü gâret ve Menlik kasabası sükkânından zümre-i kuzâtdan Mevlânâ Abdullâh mansıbına gider oldukda emvâl ve eşyâsını menzili hareminded mahfûz ve mukaffel odaya vaz' idüp gitdikde mezbûrlar fuzûlen menziline duhûl ve oda-i mezbûrun kuflünü şikest ve eşyâ-yı vâfiresini nehb ü gâret ve bunun emsâli zulm ve ta'addîsinden perâkende ve perîşân olmaları emr-i mukarrer olmağla şer ve mazarratlarından ibâdullâh te'mîn için diyâr-ı âhara nefy ve iclâ ve fimâ-ba'd a'yânlık

ve serdârlık ve sâ'ir umûr-ı karyelerine karışmayup ve cem' eyledikleri Arnavud eşkiyâsı kazâlarından tard ve beldeleri tathîr olunmak bâbında sen ki Rumili vâlisi vezîr-i müşârün-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrını bi'l-iltimâs arz ve bâlâda mezkûrû'l-isim Menlik Kazâsı'na tâbi' İskılad karyesi sükkânından [s.293. M] Yahya ve dâmâdı Numan nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve bâlâda zıkr olunduğı üzre sû-i hâllerin bundan akdemce ahâli arz-ı hâl ve tazallüm itmeleriyle kazâ-i mezbûra ocakdan sen zâbit nasb ve mezbûrân mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve adem-i itâ'atleri zâhir olur ise ahz ve ihzârları civâr kazâları serdârları i'ânet itmek üzere ba'de'l-murâfa'a sâbit olan hukûk-ı ibâd ba'de'l-istirdâd keyfiyyetleri i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûr ve mezbûr Numan bundan akdem kazâ-i mezbûre serdârı ve Yahya a'yân olmalarıyla sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin mübâşeretin ve sen ki Rumili vâlisi vezîr-i müşârün ileyhsin huzûrunda şer'le murâfa'a ve sâbit olan hukûk-ı ibâd istirdâd olunduktan sonra fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup diyâr-ı âhara nefy olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrını ahâli istid'â ve Menlik Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh i'lâm eyledüğünü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğın i'lâmı mûcibince amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.293/1 (M)

Ber-vech-i malikâne Kengiri Sancağı mutasarrıfına ve Kal'acık kâdısına ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kal'acık kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdülkadir zîde fazlühûsun mektûb gönderüp medîne-i Kal'acık sükkânından ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve eşrâf ve re'âyâ cemm-i gafîr ve cemm'-i kesîr meclis-i şer'a varup medîne-i mezbûre sükkânından Rahnevan Acemoğlu İbrâhîm dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup bî-gayrı hakkın halkın mâl ve erzâkını nehb ü gâret ve ehl ü iyâllerine tecâvüz ve alenen kimin darb ve kimin sebb edüp beyne'l-ibâd fitne-engîz ve renc-âmîz menba'-ı şürûr ve sâhib-i cumhûr olduğundan mâ'adâ mücerred celb-i mâl sevdâsıyla Sâdât-ı Kirâmı darb ve şütûm-ı galîza ile gûnâ gûn tezvîrât da'vâya ve gasb-ı mâl ve kesr-i ırza sâlik ve hakkı mubtıl ve şer'-i şerîfe adem-i itâ'at ve kimesneden havf ve mübâlât etmeyüp dâimâ ibâdullâha hıyânet ve ihânet üzre olmağla ibâdullâhın emn veistirâhati için ıslâh-ı nefis ve nâ'il müstağfer oluncaya dek şakî-i mezbûrun Samsun Kal'ası'na kal'abend olunması için emr-i âlişân verilmek recâsına Deraliyye'ye i'lâm idivir deyü ilhâh ve şakî-i mezbûrun ibâdullâha şer ve mazarratı olduğına senin dahi

ilmin muhît olmağla ol bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden keyfiyyet-i merkûme vâkı' ve nefsü'l-emre mutâbık ise ıslâh-ı nefis ve irâha-i ibâd için vech-i meşrûh üzere kal'abend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.293/2 (M)

Rumili cânibinde Karadeniz ve Tuna sevâhilinde vâkı' bi'l-cümle iskelelerin kazâları kâdılarına ve havâlî-i mezkûrede bâ-fermân-ı âlî zahâ'ir husûsuna bi'l-ma'iyye ocakdan mübâşir ta'yîn olunan sâbıkâ orta çavûş vekîli Koşanlı Ali Çavûş ve zikr olunan mahallerin yeniçeri serdârları ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden Alemdâr el-Hâc Mehemmed nâm kimesne mutasarrıf olduğu bir kıt'a sefinesi derûnuna zümre-i yeniçeriyândan Çorbacıoğlu Osmân Re'îs nâm kimesneyi ale'l-iştirâk bundan akdem re'îs nasb edüp Âstâne-i Aliyyem'e hinta ve envâ'ı zehâyir nakl eylemek üzere mukâvele ve tenbîh-i ekîd eylemişiken mezbûr Osmân sefîne-i mezkûre ile ol havâlîden râhî ve iki buçuk seneden berü sefinesini Âstâne'ye getürmeyüp defa'ât ile kâğıdlar gönderüp sefinesini talep eylediğinde kat'â ısgâ etmeyüp ziyâde gadr ve hayf eyledüğün bildirüp sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin her kangı iskelede olur ise mezbûr bulunduğı mahalde alâ eyyi hâl ahz ve ma'rifet-i şer'le hesâbını rü'yet ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra sefinesi kendüye teslim ve zahâ'ir hamûlesi ile taraf-ı Âstâne'ye irsâl olunmasıyçün arz-ı hâliyle istid'â ve vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek bâbında fermân-ı âlî-şân ısdâr ve irsâl olunmağla vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü'-şânım mûcibince mezbûr Osmân süvâr olduğu merkûm Hâcî Mehemmed'in sefinesiyle bulunduğı mahalde alâ eyyi hâl ahz ve huzûr-ı şer'a ihzâr ve hesâbın rü'yet ve ihkâk-ı hak ve sefinesi buna alıvirilüp hinta hamûlesiyle Âstâne'ye irsâl olunduktan sonra ibreten li'l-gayr mezbûr Osmân Re'îs Tulça Kal'ası'na irsâl ve kal'abend olunup keyfiyyeti tafsîlen Der-aliyyem'e i'lâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vürûd eden mezbûrı muhkem habs ve kal'abend eyleyüp bilâ emr-i şerîf bir tarîkle ıtlâkından ahzer eylesesin deyü Yeniçeri Ağası el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb verilmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak [içün] yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.293/3 (M)

Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bozacı es-Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i şer‘de Acımusluk kurbunda vâkı‘ Kapukethüdâsı İsmâ‘il’in menziline misâfir olan Arab câriyyeyi içerüye da‘vet ve ben dahi menzil-i merkûmda câriye-i mezbûreden gayrı kimesne olmamak mülâhazasıyla Arab câriye için içerüye dâhil olduğında menzil-i merkûmda cariye den gayrı hâtûnlar olup benim duhûlüme vâkıfe ve beni ahz etdirdiler deyü ikrâr idüp ol vechile te‘dîbi muktezî olduğunu hâlâ İstanbul Kādısı Mevlânâ Feyzullah zîde fezâ‘iluhû i‘lâm itmeğın i‘lâmı mûcibince ıslâh edinceye dek Bozcaada Kal‘ası‘nda kal‘abend olunmak bâbında yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.293/4 (M)

Burusa Kazâsı nâ‘ibine ve Burusa‘da yeniçeri zâbiti olan () zîde mecduhû ve Seddü‘l-bahr Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü‘n-nüvvâbi‘l-müteşerri‘în Mudanya Nâ‘ibi Mevlânâ Hâfız Mustafa zîde ilmuhû Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp Mudanya Kazâsı‘na tâbi‘ Burgos nâm karyede mütemekkin ehl-i zimmet re‘âyâları bi-ecme‘ihim meclis-i şer‘a varup yine karye-i mezbûre sükkânından erbâb-ı cebâbireden Topçuoğlu İbrâhîm ve Hasanoğlu Hasan nâm kimesneler muvâcehelerinde üzerlerine da‘vâ idüp biz mesfûrlar kendi kâr-ı kisbleriyle mukayyed ve üzerlerine edâsı lâzım gelen cizye ve avârız ve nüzul ve sâ‘ir emr-i şerîfim ile vâkı‘ tekâliflerin edâda bir vechile muhâlefetleri yoğiken mezbûrân erbâb-ı cebâbireden olup bin yüz altmış senesinden berü bî-gayrı hakkın şütüm-ı galîza ile şetm ve darb-ı şedîd ile darb ve ehl-i ıyâl [ve] evlâdlarına itâle-i dest-i ta‘arruz etmelerinden nâşî mezkûrlardan emniyet bi‘l-küllîye meslûb ve karye-i mezbûrede [s.294] ehl ü ıyâlleriyle perâkende ve perîşân olmalarımıza bâ‘is ve bâdî olmalarıyla mezbûrân İbrâhîm ve Hasan dâ‘imâ fesâd ve şekâvet üzre olup kendü hâllerinde olmayup yed ve lisânları vukû‘ı ve sıhhat ve hakîkati üzre der-i devlet-medâra i‘lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle karye-i mezkûre ahâlîsinden olup sikât-ı sahîhatü‘l-kelimât bî-garaz müslimînden su‘âl olundukda fi‘l-hakîka mezbûrân İbrâhîm ve Hasan dâ‘imâ kendü hâllerinde olmayup sû-i hâl üzre olup karye-i mezbûrenin ehl-i zimmet re‘âyâlarına ta‘arruz ve ehl ü ıyâl ve evlâdlarına dest-i tasallut ve bî-gayrı hakkın şetm ve tecrîm ve tağrîm ve yed ve lisânlarıyla ta‘cîz ve rencîdeden hâlî olmayup ve‘l-hâsıl fesâd ve şekâvet üzre olmalarıyla re‘âyâ-yı mesfûrûna bu vechile tasallut âdet müstemirreleri olmağla re‘âyâ-yı mesfûrûnun emniyetleri bi‘l-küllîye meslûb ve perîşân hâl olmalarıyla mezbûrân İbrâhîm mu‘în-i eşkiya oldukları ma‘lûmumuzdur

deyü bi'l-muvâcehe alâ tarîki's-şehâde haber vermeleriyle rahmeten li'l-fukarâ mezbûrân İbrâhîm ve Hasan karye-i mezbûreden ihrâc ve ıslâh-ı nefis edinceye deĝin Saddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'abend ve habs olunmaları recâsıyla bi'l-iltimâs arz ve bâlâda mezkûrül-isim Mudanya Kazâsı'na tâbi' Burgos nâm karye sükkânından Topçuoĝlu İbrâhîm ve Hasanoĝlu Hasan nâm kimesnelerin zikr ve tasrîh olunduĝı üzere sû-i hâlleri Der-aliyyem'e i'lâm ve mahzar olunmaĝla civârında vâkı' sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin tarafından mübâşir ma'rifetiyle mezbûrân Burusa Mahkemesi'ne ihzâr vech-i meşrûh üzere şekâvetleri bi'l-muvâcehe sâbit olur ise tescîl ve Seddü'l-bahr Kal'ası'na irsâl ve kal'abend olunup sûret-i sicillâtları Der-aliyyem'e i'lâm olunmak bâbında emr-i âlî sudûrını bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri aĝası olan Mehmed Aĝa dâme ulüvvuhu i'lâm etmeĝin i'lâmı mûcibince amel olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.294/1 (M)

Dîvân-ı humâyûnda çavûşbaşıya ve Limni kâdîsına hüküm ki, Bekir Sipâhî ve Ahmed Sipâhî ve Ali Za'im ve Süleyman Sipâhî ve Sirke Osmân Sipâhî ve diĝer Bekir Sipâhî ve Derviş Sipâhî ve İbrâhîm Sipâhî ve diĝer Bekir Sipâhî ve Mustafa Sipâhî ve Süleyman Sipâhî ve Çeribaşı Mustafa Sipâhî ve Abdullâh Sipâhî dimekle ma'rûf on üç nefer Sipâhî ile Kılıçoĝlu Yanaki ve Yamandi ve Kiryako ve Taryan ve Daşon nâm beş nefer zimmî re'âyâ Kesriyeli Hasan Sipâhî demekle meşhûr kimesneden ref'-i ruk'a-i iştikâ ve şer'-i şerîfe havâle olundukda cumhûren şer'a varup hükkâm-ı şer'i tekdîr ve ta'cîz ve da'vâları dahi umûm da'vâsı olmakdan nâşî fasl u hasmı mümkün olmayup ve hüdâvendigâr-ı sâbık vakitlerinde dahi mezbûr ihzâren gelüp da'vâları şer'a havâle olundukda hükm-i şer'î lâhık olacak mâdde dahi müsbet olmamişiken bu def'a dahi bu vechile ta'cîz ve tekdîrden hâlî olmayup ve kendileri bir vechile mecâl olmamaĝla ikide birde rikâb-ı müstetâb-ı hüsrevâneme ref'-i ruk'a-i iştikâ ve her bâr ta'cîze ictirâ etmeleriyle te'dîbleri muktezî olmaĝın imdi mezbûrlar ta'yîn olunan çavûş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ve iclâ olunmaları fermânım olmaĝın sen ki Çavûşbaşı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavûş mübâşeretiyile mezbûrları Limni Cezîresi'ne irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezkûrları Limni Cezîresi'nde menfiyyen ikâmet etdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

Bâ-emr-i humâyûn nefy olunmuştur.

İtlâkları için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 1168.

s.294/2 (M)

Dîvân-ı Humâyûn'da Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhuya ve Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kesriye Kazâsı'nın zu'amâ ve erbâb-ı timâr ve re'âyâları rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl sunup kazâ-i mezbûrda a'yân olan Arnavud Hasan Sipâhî demekle ma'rûf kimesnenin vâkı' olan hasâret ve bî-gayrı hakkın cerîme nâmıyla aldığı hakk-ı fukarânın reddi için sâdır olan emr-i şerîfimi huzûr-ı şer' de kırâ'at ettirmek için gideriken yollarını basup bî-gayrı hakkın birkaç nefer adamlarını katl eylediğini mukaddemâ inhâ ve mezkûrun ihzârı için sâdır olan emr-i şerîfim ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahalline vürûd ve mezkûr emr-i şerîfim mantûkı üzre oğullarıyla Âstâne-i sa'âdetime ihzâr ve Rumili Kazaskeri huzûrunda ferden ferden terâfu'-ı şer' ve da'vâları zabt olunmuşiken icrâ-yı hak olunmak mümkün olmadığın inhâ ve ol bâbda istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden mezbûr Hasan Sipâhî'nin men'-i yedi vesîle-i nizâm ve refâh-ı re'âye ve berâyâ olmağla bu def'a mehâbet-bahş-ı sudûr olan fermân-ı humâyûnum mücebince mezbûr Bozcaada Kal'asında kal'abend ve bilâ emr-i şerîf salıverilmekten mücânebet ve ittikâ ve vusûli arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezkûr Hasan'ı ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () zîde kadruhu ma'rifetiyle kal'a-i mezkûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkumsun vusûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede kal'abend eyleyüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve sebîli tahliyesinden mücânebet ve ittikâ ve vusûli arz ve inhâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

Bâ-fermân-ı âlî tashîh olunduğı üzre tebdîl olunmuştur.

Bâ-emr-i humâyûn kal'abend olunmuştur.

s.294/3 (M)

Çâvûşbaşıya Midillü nâ'ibine hüküm ki,

Kesriyeli Hasan Sipâhî'nin oğlu Ahmed nâm kimesne ahâlî nizâ'ıyla bu tarafa gelüp ve nizâ'-ı mezbûra tasaddîsi ihtilâl-i memleketi mü'eddî olup te'dîben Midillü Cezîresi'ne nefy ve iclâ olunması fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () çâvûş mübâşeretiyile mezbûrı ahz ve cezîre-i mezbûreye irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı Midillü'de menfiyyen ikâmet etdirüp bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat göstermekden hazer ve mübâ'adet ve vusûlüni i'lâm ve işâret eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

Bâ-emr-i humâyûn nefy olunmuşdur.

s.295/1

Kesriye ve Âsitâne-i sa'âdetimden Kesriye'ye varınca vâkı' kuzât ve nüvvâba [ve] kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir bi'l-cümle zâbitâna hüküm ki, Kesriye re'âyâsından Milo ve Tarpo ve Lavro ve Nikola ve diğeri Tarpo ve Marko ve diğeri Tarpo ve Panayot ve Todori ve Dono ve İstoyan ve diğeri İstoyan ve Hristo ve Yani ve Kiro ve Foti ve Nedelko ve Argir ve Koço nâm on dokuz nefer zimmî re'âyâ Kesriyeli Hasan Sipâhî'den iştikâ ve şer'-i şerîfe havâle olundukda cumhûr ile şer'a varup hükkâmı tekdîr ve ta'cîz ve da'vâları umûm da'vâsı olduğından fasl ü hasmı dahi mümkün değil iken yine mücâb olmayup ikide bir de rikâb-ı humâyûn-ı müstetâbıma ref'-i ruk'a-i iştikâ birle ta'cîzden hâlî olmadıkları ecilden nefy ü te'dîbleri husûsuna emr-i humâyûn-ı cihândârânem ta'alluk itmeğın imdi ber-mûceb-i emr-i humâyûn ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile vilâyetlerine nefy ü iclâ ve ânda ikâmet ve tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça âhar mahalle bir hatve tecâvüz etdirilmemek fermânım olmağın siz ki mevlânâ ve sâ'ir-i mûmâ-ileyhimsiz mesfûrlar çâvûş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile kazâlarınıza dâhil olduklarında bir ferdinin gaybet ve firârı gâilesinden emîn olmak üzere çâvûş-ı mûmâ-ileyh ma'iyetine kadr-i kifâye âdemler ta'yîn ile birbirinize irsâl ve siz ki Kesriye kâdîsı ve zâbitânı mûmâ-ileyhimsiz vusûllerinde ânda ikâmet ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve âhar mahalle tecâvüzlerinden ziyâde hazer u mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.295/2

Sakız Nâ'ibi Mevlânâ () zîde ilmuhûya hüküm ki,
Sâbık mîr-âhûr-ı sâni olup mukaddemâ emr-i şerîfimle Sakız'a nefy ve irsâl olunan İbrâhîm zîde mecduhû İstanbul'a gelüp hânesinde ikâmetiyeçün sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i humâyûnum olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin İstanbul'a gelip hânesinde ikâmet eylemek üzere mûmâ-ileyhin sebîli tahliye ve bu tarafa irsâl eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

s.295/3

Hâlâ bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Mehemmed dâme ulüvvuhûya hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından otuz bölüğün neferâtından olup fi'l-asl Hoşalay Kazâsı'na tâbi' Gilvire? nâm karye sâkinlerinden tüfengçi esnâfından olmağla mîrî tüfengçibaşı ve ihtiyâr ustaları mezbûru ahz itdirüp adem-i itâ'atinden teşekkî itmeleriyle ehl ü evlâdıyla vatan-ı asliyyelerine nefy ü iclâ olunması emr-i savâb oldığını istihâm iylediklerin memhûr kâ'imenle inhâ itmekle vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle vatan-ı asliyyelerine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle vatan-ı asliyyelerine nefy ü iclâ iylemen bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

s.295/4

Çâvûşbaşıya, Mevlânâ Limni kâdîsı ve bi'l-cümle zâbitâna hüküm ki,
Kars-ı Erzurum Kazâsı'na tâbi' Kağızman nâm karye ahâlîsinden Abdullâh ve Salih nâm kimesneler de'âvî-i bî-hûdeye cesâret ile rikâb-ı humâyûn-ı mülûkânemi ta'cîzden hâlî olduklarına binâ'en te'dîbleri lâzım gelmekle mezbûrlar ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve ânda ikâmet ve îvâ olunup bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle hareketleri mesmû' olmak lâzım gelir ise siz ki mevlânâ ve zâbitler zîde kadruhumsuz mazhar-ı itâb ve ikâb olacağınız muhakkak olmağla sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbû[r]ları çâvûş-ı merkûm mübâşeretiyle cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz cezîre-

i merkūmede ikāmet ve îvâ ve sarfdan tevakkī ve mücānebet ve vusûlünü der-i devlet-medârıma inbâ ve i'lâm iylemeniz fermân-ı âlîşânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.296/1

Edirne monlâsına ve bostancıbaşısını ve Çırpan nâ'ibine hüküm ki, Çırpan Kazâsı'nda a'yânlık iddi'âsında olan Akıllıoğulları dimekle ma'rûf el-Hâc Ahmed ve karındaşı el-Hâc Hüseyin nâm kimesneler mahallinde husamâlarıyla murâfa'a ve bin yüz altmış () senesinden berü zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd istirdâd olunduktan sonra diyâr-ı âhara nefy ü iclâlarıçün Çirmen Sancak beyine ve Çırpan nâ'ibine hitâben sâdır olan emr-i şerîfim dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Mustafa ve ocak tarafından ta'yîn Ömer Çavûş mübâşeretleriyle ol tarafa vusûl ve şer'a da'vet olunduklarında hevâlarına tâbi' Çırpan nâ'ibi Mahmud ve kasaba-i Çırpan'dan Şeyhoğlu ve sâ'ir eşhâs ile mahkemeye gelüp envâ'-ı fesâdâtı müstelzim harekâta cesâret ve emr-i şerîfim infâzı kâbil olmamağla siz ki Edirne kâdîsı ve bostancıbaşısı mûmâ-ileyhimâsız huzûrunuzda terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hak olunmak üzere emr-i şerîfim sudûru recâsına bi'l-iltimâs Uzuncaabad-ı Hasköy nâ'ibi Ahmed zîde ilmuhû arz iylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin mezbûrânı ma'rifetin ve mukaddema ta'yîn olunan mübâşirân-ı mûmâ-ileyhimâ ma'rifetleriyle ahz ve Edirne'ye ihzâr ve Edirne kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin huzûrunda husamâlarıyla murâfa'a ve zimmetlerinde şer'le sâbit olan hukûk-ı ibâd ashâbına istirdâd ve ihkāk-ı hak olunduktan sonra mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mantûkunca mezbûrân diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunup ve sen ki Çırpan nâ'ibi mûmâ-ileyhsin mezbûrânın ıtlâklarıçün tekrar emr-i şerîfim sâdır olmadıkça Çırpan Kazâsı'nda ikāmetlerine ruhsat göstermemen bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

s.296/2

İzmir mollâsına ve İzmir voyvodasına hüküm ki, Cezâyir-i Garb Ocağı vekîli olan Ali Hâce zîde kadruhû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl edip Karaburun Kazâsı'nda vâki' evkâf karyelerinden Kösederesi ve tevâbi'i

karyelerinin bundan akdem voyvodası olan Ebubekir nâm kimesne bâ-fermân-ı âlî Sakız Kal'ası'nda kal'a-bend ve ba'dehû vekîl-i mûmâ-ileyhin iltimâsına binâ'en Cezâyir'e gitmek üzere merhameten kal'a-i mezbûreden ıtlâkıyçün emr-i şerîfim sâdır olduğun bildirüp İzmir'de ıyâl ve evlâdları ve ırzıyla ikâmet eylemek şartıyla Cezayir'e gitmekden afv ve İzmir'de ikâmetine mûmâna'at olunmamak bâbında siz ki mevlanâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istida ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz kuyûdâ[t]-ı ahkâma mürâca'at olundukda mezbûr Ebubekir ve Süleyman nâm kimesnelerin fimâ ba'd ol havâlîye gelmemek ve doğru vekîl-i merkûm ile ma'ıyyeten Cezayir'e gitmek şartıyla merhameten kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmasıyçün evâil-i Receb'de emr-i şerîfim virildiği mastur ve mukayyed olunmağın mezbûr fimâ ba'd umûr-ı memleket ve re'âyâyâ müdâhale eylemeyüp kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak şartıyla afv ve ıtlâkıyçün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş Sene 168.

s.296/3

Taraklıborlu Kazâsı nâ'ibine ve Bolu hâssı voyvodasına ve Kastamonu Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Taraklıborlu Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed Müftî-zâde zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Taraklıborlu Kazâsı'na tâbî' Yulaf nâm karye sâkinlerinden Musâhib Paşa Câmî'i hatîbi Ahmed Halife kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u teaddisi yoğiken erâzil ve eşkıyâdan yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Fazlı Beşe oğlu Çin Osmân şakî dâimâ kendü hâlinde olmayup katl kasdıyla yatağan bıçağıyla nehâren merkûmun üzerine hücum ve şütûm-ı galîza ile şetm ve hetk-i ırz itmekle zâbiti ma'rifetiyle da'vet-i şer' olundukda şer'-i şerîfe ve zâbitine adem-i inkıyâdından nâşî icrâ-yı hak mümkün olmayup keyfiyyet bî-garaz müslimînden suâl olundukda şakî-i merkûm Osmân başıboş levendât makûlesinden olup dâimâ karyelerde geşt ü güzâr ve Kütahya bölüklerinin önlerine düşüp dâimâ hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ve birer bahâne ile ümmet-i Muhammed'i bî-gayrı hakkın tecrîm ve rahnedâr itmek âdet-i müstemirresi olduğundan gayrı Hâcî Veli nâm ehl-i ırzı bıçağıyla bî-gayrı hakkın darb ve mecrûh ve Hâcî Mustafa nâm kimesnenin ümm-i veledini cebren alup Ankara'da fûrûht iylediği şer'an sâbit olup bir vechile icrâsı mümkün olmayup şakî-i mezbûrun şerr u fesâdından karye-i mezbûr ahâlîleri bi'l-külliyeye meslûbü'r-râha olduklarını cemm-i

gafir meclis-i şer' de şehâdet itmeleriyle şakî-i mezbûr zâbiti ma'rifeti ve sen ki Bolu voyvodası-i mûmâ-ileyhsin mübâşeretinle bulunduğı mahalde ahz olunup ibreten li's-sâ'irîn Kastamonu Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1168.

s.297/1

Hısn-ı Mansûr kâdîsına ve Üsküdar'dan Hısn-ı Mansur'a varınca vâki' olan sâ'ir kuzât ve nüvvâba ve zâbitana hüküm ki,

Ken'anoğlı Ali ve Toprakoğlı Hasan ve Halil nâm kimesneler kasaba-i Hısn-ı Mansûr ahâlîlerinden olup kendü hâllerinde olmayup Âsitâne-i sa'âdetimde bilâ-maslahat sâkin ve dâimâ fitne ve fesâddan hâlî olmayup muhill-i nizâm âdet-i müstemirreleri olduğundan mâ'adâ nice kimesnelerden bilâ-mucib mübâşir ta'yîn ve tecrîm itdirüb müzevvir ve müfsid oldukların sen ki Hısn-ı Mansûr kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin ve Rişvan Voyvodası () zîde mecduhû başka başka arz ve ahâlîsi mahzar itmeleriyle mezkûrlar Âsitâne-i sa'âdetimde ahz u habs olunup vilâyetlerine nefy ü iclâ ve ânda ikâmet iylemeleri fermânım olmağın siz ki mûmâ-ileyhimsiz mezkûrları Dîvân-ı Humâyûnum çavûşlarından ta'yîn olunan () çavûş zîde kadruhû mübâşeretiyle mahbûsen vilâyetleri olan Hısn-ı Mansûr'a alâ tarîki'n-nefy irsâl iylesin ve sen ki Hısn-ı Mansûr kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûmları ânda ikâmet itdirüb fîmâ ba'd fermân-ı âli sâdır olmadıkça bir hatve âhar mahalle tecâvüzlerinden ihtirâz olunmak için fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.297/2

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecduhûya hüküm ki, Erzurum Sancağı'nda Kuy Nâhiyesi'nde Kışlak-ı Sapanlu nâm karye ve gayrıdan iki bin beş yüz akçe tımarı iddi'â iden Osmân'ın iddi'â iylediğı tımar husûsunda kat'a alâka ve medhali olmadığın bi'l-fi'l re'îsü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdî dâme mecduhû i'lâmında tasrîhan beyân itmişiken bir takrîble mücâb olmayup takrîri lâzım gelmekle imdi mezbûr Osmân sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Trabzon'a giden

sefâyinden birine [vaz‘] Trabzon'a¹⁶⁹ ve ândan dahi vilâyeti olan Erzincan'a gitmek üzere vaz‘ ve mahbûsen irsâl ve Trabzon'a vusûlünü müş‘ir iskele emîninden memhûr tezkire getürmek fermânım olmağın sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezkûr Osmân'ı Trabzon'a giden sefâyinden birine [vaz‘] Trabzon'a ve ândan dahi vilâyeti Erzincan'a gitmek üzere vaz‘ ve mahbûsen irsâl ve Trabzon'a vusûlünü müş‘ir iskele emîninden memhûr tezkire getürmek üzere sefine re‘îsine tenbîh olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.297/3

Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdülatif dâme mecduhûya Armiye kâdîsı ve Âsitâne-i sa‘âdetimden Armiye'ye varınca vâki‘ olan kuzât ve nüvvâba ve sâ‘ir zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki,

Vâlidem Sultan dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın kethüdâlığı hizmetinde olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân el-Hâc Osmân zîde mecduhû südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüp Armiye sâkinlerinden Hasan ve refiki () ve () nâm kimesneler kendü hallerinde olmayıp Âsitâne-i Aliyyeme gelüp olur olmaz hâlâta tasaddî ve Haremeyn-i Muhteremeyn kurâlarının nizâmını muhtel ve müşevveş iylediklerinden gayrı ehl-i ırz kimesnelere ifk ü iftirâ ve celb-i mâl sevdâlarıyla ta‘cîzden hâlî olmadıkların bildirüp çâvûş ma‘rifetiyle mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve Armiye Kazâsı'na nefy ü iclâ olunup şerr u mazarratları men‘ u def‘ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum sudûrunu istida itmeğın mezbûr Hasan ve rüfekâsı Âsitâne ve havâlîsinde buldukları mahallerde mübâşir ta‘yîn olunan çâvûş ma‘rifetiyle alâ eyyi hâlin ahz ve ala tarîkı'n- nefy vilâyetleri olan Armiye Kazâsı'na tesyîr ve isrâ ve ânda ikâmet ve îvâ olunup Âsitâne taraflarına salıvirilmekten ittikâ ve vusûl ve ikâmetleri arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın mezbûrlar her ne mahalde bulunurlar ise ahz ve mübâşirleri olan çâvûş-ı mûmâ-ileyhe teslîm ve muhâfaza olunarak kazâ-i mezbûra tesyîr ve îsâllerine sa‘y ü ihtimâm ve sen ki Armiye kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde vatanlarında meks ü ikâmet itdirüp Âsitâne-i sa‘âdetim tarafına avd ü kufûllarına ruhsat ve müsâmahadan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb ve vusûl ve ikâmetlerini çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i‘lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

¹⁶⁹ Katip vaz‘ kelimesini kullanmamış ve Trabzon'u kullanmış defterde alışık bir kullanım değil.

s.297/4

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecduhûya hüküm ki,
Erzincanlı es-Seyyid Yusuf nâm kimesne bundan akdem karındaşımı darb ve katl
iyledin deyu diğer Paşalı Yusuf nâm kimesneyi ahz itdirüp huzûr-ı şer‘de birkaç def‘a
terâfu‘-i şer‘ olduklarında bir dürlü isbâta kâdir olamadığı i‘lâm-ı şer‘iyye
olunmuşiken kani olmayıp tekrâr da‘vâya tasaddî ile ta‘cîzden hâlî olmamakla
alikonulup habs olunmağla sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûru Trabzon'a
giden sefâyinden birine vaz‘ ve irsâl ve vusûlünü müş‘ir iskele emîninden memhûr
tezkire getürdmek fermânım olmağın sen ki İstanbul gümrük emîni mûmâ-ileyhsin
mezbûr Seyyid Yusufu Trabzon'a giden sefâyinden birine vaz‘ ve irsâl ve vusûlünü
müş‘ir iskele emîninden memhûr tezkire getürmek üzere sefine re‘îsine tenbîh iylemen
bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.297/5

Boğazkesen Kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerilerinden Kara Hasan Beşe ve Malikoğlu Halil ve
Kocagedikoğlu İbrâhîm ve yetmiş beş cemaatin neferâtından Kesek Hasan Beşe
dîmekle ma‘rûf kimesneler Kocaili Sancağı'nda Genceli Nâhiyesi'nde serbest ze‘âmet
ahâlîsinden olup dâire-i humâyûnuma lâzım ve mu‘ayyenât-ı sâ‘ire için İstanbul Ağası
ma‘rifetiyle bin yüz altmış yedi senesinde mübâyâ‘ası fermânım olan hatabdan
Kandıra ma‘a Genceli Nâhiyesi ahâlîleri evvel-emirde isâbet iden hisselerin edâya
ta‘ahhüd itmişler iken izhâr-ı ru‘ûnet ve sâ‘irlerini dahi tahrîk ile mübâyâ‘a olunacak
hatabın tahsîline mûmâna‘at iyledikleri Der-aliyyeme inhâ olunmağla ocakdan
mübâşir ma‘rifetiyle mezbûrlar Boğazkesen Kal‘ası'nda kal‘a-bend ve hatab-ı mezbûr
tahsîl olunmadıkça itlâk olunmamak bâbında bundan akdem sâdır olan fermân-ı âli
mûcebince mezbûr İbrâhîm ve Hasan ahz ve kal‘a-bend olunmuşlar idi. Bin yüz altmış
yedi ve sekiz senelerine mahsûb olmak üzere Genceli Nâhiyesi ahâlîleri üzerlerine
otuzar akçe mîrî bahâ ile mübâyâ‘ası fermânım olan iki senelik yalnız üç bin çeki
odunların re‘âyâları tarafından teslîm-i anbâr-ı âmirem iylemek üzere ta‘ahhüdlerini
müş‘ir mûmâ-ileyh İstanbul Ağası tarafına memhûr temessük virmeleriyle

ta'ahhüdleri mücebince dört nefer mezbûrların kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî sâdır ve () ile irsâl olundu. [s.298] inşâallâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı âlî mücebince mezbûrları dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîllerin tahliye iyleyesin deyu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1168.

s.298/1

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılardan Bozok Voyvodası Cabbar-zâde Ahmed dâme mecduhûya ve Çorum kâdisına ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki, Çorum Kazâsı ahâlîsi gelüp kazâlarında sâkin zaleme ve müteğallibeden Kör Hâfiz dimekle meşhûr Mehemmed nâm müfsid mukaddemâ re'âyâ fukarâsına te'addî ve tecâvüzi bî-nihâye olduğından ashâb-ı hukûkun hakkı istirdâd olunduktan sonra elli yedi ve altmış iki senelerinde cezâsı tertîb ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmak üzere evâmir-i şerîfe sâdır ve ba'dehû kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunduktan sonra yine kendi hâlinde durmayup kazâlarına a'yân olmağla kuvvet-i irtişâ ile gelen vâlî ve sancak mutasarrıfları ve hükkâma intisâb ve aveneleriyle yek-dil ve re'âyâ fukarâsını bilâ-mûcib ahz u habs ve der-zencîr ve cebren ve kahren üçer beşer yüz gurusların aldığından mâ'adâ üç dört ayda bir def'a sâliyâne tevzî' ve kendi nefsiçün emr u defterden ziyâde otuzar kırkar gurus sâliyâne nâmiyla tahsîl ve bunun emsâli zulm ü şekâvetinin nihâyeti olmayup şerrinden ıyâlleri terk ve hân kuşelerinde sefil ve sergerdân kalup ahvâlleri dîğergün oldukların bildirüp ol bâbda emr-i şerîfim recâ ve Çorum Kasabası sükkânından Serdengeçdi Ağası Kör Hâfiz Mehemmed ağayân-ı müteğallibeden olup aveneleriyle ahâlî-i fukarânın nicelerini bilâ-mûcib ahz u habs e der-zencîr ve tecrîm ve tağrîm ve şerr [u] şekâveti müzdâd olduğunu inhâ ve istid'â-yı inâyet itmeleriyle mezbûrun hakkında mukaddema müte'addid evâmir-i şerîfe sâdır olmağın ocağdan mübâşir ma'rifeti ve civârında sen ki Bozok voyvodası mûmâileyhsin i'ânetinle mezkûr Kör Hâfiz bulunduğı mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve husamâsıyla terâfu'-i şer' ve sâbit olan hukûk-ı ibâd ba'de'l-istirdâd vech-i meşrûh üzere mazarrat ve şekâveti bi'l-muvâcehe sâbit ve mütehakkık olur ise tescîl ve Ankara Kal'ası'nda kal'a-bend ve sûret-i sicillâtıyla

Deraliyye'ye arz u i'lâm olunmak için emr-i şerîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

s.298/2

() ve () ve () kâdîlarına, Tarhala Kazâsı ve Midillü Cezîresi nâ'ibine hüküm ki, Bi'l-fi'l Bâbü's-sa'âdetim Ağası Ali dâme ulüvvuhû arz gönderüp zîr-i nezâretinde olup medîne-i Magnisa'da vâki' merhûm ve mağfûrun-lehâ Vâlide-i Sultân Süleyman Hân tabet serâhânın câmi'-i şerîf ve imâreti evkâfı mukâta'alarından Tarhala Kazâsı'na tâbi' Kırkağaç Kasabası sâkinlerinden on dört nefer kimesneler itâ'at-ı şer' itmeyüp tuğyân üzere olduklarına binâ'en emniyet-i bilâd ve terfih-i ibâd için ıslâh-ı nefis idince Midillü Cezîresi'ne cezîre-bend olunmalarıçün bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olup eşkiyâ-yı mezbûrûn mahallinden firâr ve gaybet itmeleriyle rüfekâlarından Hâcî Mahmud ve Monlâ Abdullâh ve Kara Kılıç nâm kimesneler Âsitâne-i sa'âdetime gelüp "Tekâlîf merfû'dur ve umûr-ı vilâyet yedimizdedir dilediğimiz olur" deyu birbirlerini tahrîk ve gün be-gün tecemmu' üzere olmalarıyla ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile mezbûrlar rüfekâlarıyla buldukları mahalde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Midillü Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda kasaba-i mezbûre sükkânından Yürüdü? Süleyman ve Çohanoğlu Mustafa ve Kalizoğlu Ahmed ve Ali ve Hoca ve Ayağıtelli ve Topal Mustafa ve Köseoğlu ve Kılıçoğlu Ali ve Sofu Mustafa ve Kara Ali oğlu Mahmud ve Ahmed ve Emrullah oğulları Osmân ve Halil nâm şakîler Monlâ Ali oğlu Sofu Mehemmed kendüye teba'iyet ve birbirlerini tahrîk ve ibâd-ı müslimîni ızrâr kasdında olduklarından zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve cezîre-i mezbûrede cezîre-bend olunmaları için emr-i şerîfim mastûr ve mukayyed bulunmağın ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince cezîre-i mezbûrede cezîre-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş Sene 1168.

Mezkûrunun itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 169.

s.299/1

Mudurnu Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mudurnu Kazâsı Nâ'ibi Mehemed Şükrü zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Mudurnu Kasabası sükkânından el-Hâc Osmân nâm kimesne meclis-i şer'a varup yine kasaba-i mezbûre sükkânından zümre-i eşkiyâdan Mustafa nâm şakî, mezbûra şütûm-ı galîza ile şetm iderek yatağan bıçağıyla darb idüp her bir uzvu kara bere iylediğini vech-i şer'î üzere isbât iylediğinden gayrı yine kendü hâlinde olmayup bundan akdem Ramazân-ı şerîf gicesi ehl-i ırzdan olan Mehemed nâm şâbb-ı emrede cebren fî'il-i şenî'a kasdıyla ta'arruz ve ulemâdan ba'zı kimesneleri dahi bî-gayrı hakkın darb ve şütûm-ı galîza ile şetm ve leyl ü nehâr âlet-i harb ile geşt ü güzâr ve ibâdullâhın ehl [ü] ıyâllerine ta'arruz ve tecâvüz itmek âdet-i müstemirresi olmağla kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulahâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir fukarâ meclis-i şer'de istifsâr olundukda fî'l-hakîka şakî-i mezbûr Mustafa kendü hâlinde olmayup Ramazân-ı şerîf gicesi mezbûr Mehemed'e cebren fî'il-i şenî'a kasdıyla ta'arruz ve ulemâdan ba'zı kimesneleri darb ve şütûm-ı galîta ile şetm iylediğinden gayrı dâimâ leyl ü nehâr âlet-i harb ile geşt ü güzâr ve ibâdullâhın ehl [ü] ıyâllerine tecâvüz âdet-i müstemirresidir şakî-i mezbûr ıslâh-ı nefis oluncaya değın zâbiti ma'rifetiyle diyâr-ı âhara nefy ve şerr u mazarratı üzerlerinden men' u def olunması bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli der-i devlet-medâra arz idivir deyu ilhah itmeleriyle vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

s.299/2 *Terkîn*

() ve () ve () kâdîlarına ve bu husûsa bâ-fermân-ı âlî mübâşir ta'yîn olunan Prevadi Kazâsı'na yeniçeri zâbiti olan Haseki Süleyman zîde mecduhûya ve Varna ve Kozluca ve Hâcioğlupazarı ve Mankalya serdârlarına ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kıvarna Kasabası sâkinlerinden Nikola nâm şâbb-ı emred südde-i sa'âdete arz-ı hâl idüp Balçık Kasabası sükkânından el-Hâc İbiş oğlu İsmâ'il nâm kimesne bunu hidmetkârlık için vâlidesi () nâm nasrâniyyeden talep iyledikde rızâ virmediğinden mezbûr İsmâ'il ve babası mahall-i mezbûrda a'yân olduklarından nasrâniyye-i merkûmeyi bin yüz altmış () senesinde getirdüp katl ve lâşesin ihrâk bi'n-nâr iylediği şâyi' ve hayât ve memâtı nâ-ma'lûm olduğundan bundan akdem iştikâ veistirhâm

olundukda Turnacıbaşı el-Hâc Halil zîde mecduhû ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf sâdır olmuşiken icrâ olunmaduğın inhâ ve emr-i şerîf sudûrunu istid'â ve merkûm el-Hâc İbrâhîm teğallüben müddet-i vâfirenden berü a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ ve zu'afâyâ cevri u ezâ iderek fesâd ve şekâveti müzdâd ve ibâdullâhî darb ve katl ve gasb ü gâret-i emvâl âdet-i müstemirresi olduğundan mâ'adâ oğulları İsmâ'il ve Halil nâm şakîlerin şenâyi'leri bî-had ve te'dîb ve gûşmâl olunmak lâzım iken mezbûr Halil rüfekâsıyla ba'zı kimesnelerin alenen hânelerine duhûl ve emvâl ve eşyâsın nehb ü gâret ve mahzâ hâtûnları cebren ahz ve ef'âl-i şenî'a tasaddîden keff-i yed itmeyüp ba'zıların katl ve ba'zıların ihrâk bi'n-nar ve hâtûnları bir mahalde cem' ve beyenlerinde ihtilâl vâki' ve ol mahalde mezkûr Halil maktûl bulundukda Balçık Kazâsı'na âharın mahalle ilkâ ve mezbûr Hâcî İbrâhîm hevâsına tâbi' Abacıoğlu Mehemed nâm şakîyi rüfekâlarıyla ahâlî-i kazâ üzerlerine tasallut ve îsâl-ı mazarrat ve ba'zıların hânelerini hedm ve ba'zıların katl ve nizâm-ı bilâd muhtell olmağla mezbûrun şerr u mazarratı men' u def' olunmak içün emr-i şerîf sudûru recâsına bi'l-iltimâs mukaddemâ Balçık nâ'ibi arz ve Varna Kal'ası'na zindân-bend ve keyfiyyetleri i'lâm olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîf mücebince mezbûr Abacıoğlu Mehemed ahz ve kal'a-bend ve mezkûrlardan Hâcî İbrâhîm ve oğlu elegirmeyüp icrâ-yı hak olunmaduğın ber-vech-i meşrûh tekrar inhâ ve tazallum ve istid'â-yı inâyet olunmağla sen ki mûmâ-ileyh Haseki Süleyman zîde mecduhûsun mezkûrânı ma'rifet-i şer' ve mübâşeretin ve zikr olunanserdârların i'ânet ve ihtimamlarıyla alâ eyyi hâlin ahz ve mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve mâdde beyân iden husamâlarıyla terâfu'-i şer' ve bi'l-muvâcehe sâbit olan mevâd tescîl ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince Varna Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend ve sûret-i sicillâtları Der-aliyyeme i'lâm olunup eğer mezbûrân Hâcî İbrâhîm ve oğlu İsmal itâ'at-i şer'-i şerîf ve inkıyâd-ı emr-i münîf itmeyüp hîn-i ahzlarında muhâlefet iderler ise ne vechile ve ne tarîkle olur ise hayyen ve meyyiten alâ eyyi hâlin ahz ve ihzâr-ı şer' olunmakda ziyâde ihtimâm ve siz ki serdârlarsız husûs-ı mezbûrda mübâşir-i mûmâ-ileyhe i'ânet ve tenfiz-i emr-i şerîfe dikkat iylemeniz bâbında fermân-ı celilü'ş-şân sâdır olmağın () vusûlünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı celilü'ş-şân mücebince amel ve hareket ve icrâ-yı infâzına herbiriniz dikkat ü ihtimâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûllerinde mezkûrânı dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend iyleyüp bilâ-emr-i şerîf bir tarîkle ıtlâklarından be-gâyet ihtirâz iyleyesiz deyu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc

Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur deyu yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 168.

İtlâklarıçün emr-i şerîf virilüp bâ-fermân-ı âlî işbu kayd terkîn olunmuştur. Fî evâsıt-ı L sene 1168.

s.300/1

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılığı pâyesiyle Edirne bostancıbaşısı olan () dâme mecduhûya ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mîr-âhûr-ı evvelim olan el-Hâc Ali dâme mecduhû südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstabl-ı Âmire-i Evvel'e tâbi' havâss-ı humâyûn korularından Kırkkilise Korısı'nın korıcıları ve sâ'ir hademeleri bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn üzerlerine lâzım gelen hidemâtı ve ceyb-i humâyûn mâlını edâ iylediklerinden sonra cemî'-i tekâlîfden muâf ve müsellemler olup ve Yundalanı nâm karyede sâkin on yedi nefer korıcı karye-i mezbûre kurbunda vâkı' korunun hıfzı için mâ-tekaddemden berü ta'yîn ve tımar toprağında tapulı ve temessükli mutasarrıf oldukları tarlalarından hâsıl iyledikleri terekelerininöşrün sâhib-i arza edâ idüp bir dürlü mu'âfiyet ve serbestiyetlerine mugâyir dahl olunmak îcâb itmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden müteğallibeden Hâcî Mehmed nâm kimesne kendü cerr u nef'i için hademe-i mezbûrûnun bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn mu'afiyet ve serbestiyetlerinin hilâfî te'addî ve mutasarrıf oldukları tarlalarının tapu temessüklerine i'tibâr itmeyüp âhara zirâ'at itdirüp bunun emsâli gadr ve rencîdesinden cümlesinin perâkende ve perîşân olmaları nümâyân ve ceyb-i humâyûn mâlının kesrine bâdî olduğun bildirüp mezbûr Hâcî Mehmed ıslâh-ı nefis için İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğın vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkümede kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

İtlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 168.

s.300/2

() kâdîsına ve Keşan Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Bi'l-fi'l Bâbü's-sa'âdetim ağası olan Ali Ağa dâme ulüvvuhû südde-i sa'âdetime arz gönderüp mûmâ-ileyhin zîr-i nezâretinde olup Edirne'de vâkı' merhûm ve mağfûrun-

lehâ Sitti Sultân tâbet serâhânın câmi' vakfı karyelerinden Keşan Kazâsı'na tâbi' Mavroz nâm karye mütemekkinlerinden Boyacı Sarandı ve Andon oğlu Olorfo ve İşgöz oğlu Çando nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup dâimâ şirret da'vâlara tasaddî ve re'âyâ-yı vakfı ehl-i örfe gamz ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirreleri olduğundan re'âyâ-yı vakfın perâkende olmalarına bâ'is ve bâdî oldukların sen ki Keşan Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid Cafer zîde ilmuhûsun sen arz ve mütevellî-i vakf Teberdâr-ı hâssa el-Hâc Hasan zîde kadruhû Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl birle tazallum-ı hâl itmekle zimmî-i mesfûrlar karye-i mezbûre zâbiti ma'rifetiyle ahz ve sâ'ire mûcib-i ibret için ıslâh-ı nefis idinceye değin Tersâne-i Âmiremde vaz'-ı sefîne itdirilmek bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmuşdur.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

s.300/3

İznikmid ve İznikmid'den Bozulus'a varınca yol üzerinde olan kâdîlara hüküm ki, El-Hâc Ahmedoğlu Kara Mustafa ve Yahyaoğlu Deli Mehemed ve Sipâhioğlu Osmân ve Suhte Abdurrahman dimekle ma'rûf kimesneler Bozulus Türkmanı'ndan olup ba'zı müzevver da'vâlara sülûk itmeleriyle vatan-ı asliyyelerine gönderilmeleri muktezî olmağla mezbûr dört nefer kimesneler sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle vilâyetlerine gitmek üzere İznikmid'e gider bir sefîneye vaz' ve irsâl ve İznikmid'den dahi kazâ be-kazâ tesyîr olunarak vilâyetlerine îsâl ve vusûlleri i'lâm olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûr dört nefer kimesneleri vilâyetlerine gitmek üzere İznikmid'e gider bir sefîneye vaz' ve irsâl ve İznikmid'den dahi siz ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhimsiz kazâ be-kazâ tesyîr olunarak vilâyetlerine îsâl ve vusûlleri i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

s.300/4

Sofya mollâsına [ve] Çâvûşbaşı el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya hüküm ki, Eyâlet-i Rumili'nin sağ kol alaybeyisi Ahmed Âsitâne-i sa'âdetime gelüp bî-hûde meks ve ikâmet ve ba'zı erbâb-ı tımarın hilâf-ı inhâ tımarlarının ref' için arz virüp ihtilâle bâ'is olup mezbûr ahz u habs olunup vilâyetine alâ tarîkı'n-nefy irsâl olunmak

fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezbûru ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle vilâyeti Sofya'ya alâ tarîkı'n-nefy irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde ikâmet itdirmen bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

s.300/5

Belgrad muhâfızı vezire ve Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya hüküm ki,

Sâbıkâ Semendire Sancağı Alaybeyisi Mehemed nâm kimesne mukaddemâ ahâlî beyninde ilkâ-i fitne ve fesâd ve birkaç nefer sipâhî ve kniezleri idlâl-i ihtilâl ve ifsâd ve ser-hadd-i azîmin inhilâl-i nizâmına sebep ve illet olup muzırru'n-nâs ve sâ'î bi'l-fesad olmağla gelen arz ve mahzara binâ'en mezbûr Alaybeyi Mehemed'in ve rûfekâsının tertîb-i cezâlarıyçün emr-i şerîf sâdır ve ze'ameti bâ-hatt-ı humâyûn Ahmed seferli çukadâr-ı şehriyârîye tevcih olunup ba'dehû hâlâ Bosna vâlîsinin vârid olan arzı mücebince mezbûr Mehemed itlâk ve hakkında virilen emrin kaydı terkîn ve hânesinde ikâmet iylemek üzere emr-i şerîf sâdır olmuştiken merkûm yine kendü hâlinde durmayıp ze'ameti iddi'â ile rikâb-ı humâyûnuma arz-ı hâl ve ta'cizden hâlî olmayup tekrâr te'dîb lâzım geldiğine binâ'en fimâ-ba'd Âsitâne'ye ve havâlîsine gelmek ihtimâli olur ise cezâsı tertîb ve icrâ olunmak üzere çâvûş mübâşeretiyle vilâyetine nefy ü irsâl ve ânda ikâmet itdirilmek bâbında emr-i humâyûnum sâdır olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyle mezbûru ahz ve vilâyetine nefy ü irsâl ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin vusûlünde merkûmu şürût-ı mezkûre üzere vilâyetinde meks ü ikâmet itdirdüp bir hatve mahall-i âhara harekete ruhsat göstermekden hazer u mücânebet ve Âsitâne'ye gelmek lâzım gelür ise cezâsı tertîb olunacağını kendüye talkîn ve tefhîm idüp vusûlünü çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile i'lâm iylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

s.301/1

Rumili vâlîsine, Manastır ve () kâdîlarına ve Kavala Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Petriç Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa İlmî zîde ilmuhû mektûb gönderüp Petriç Kasabası'nda sâkin yeniçeri zümresinden zalemeden

Ali Ağu demekle ma'rûf kimesne yüz altmış () senesinden berü bir takrîb ile vilâyet vekîli olup üç seneden berü gerek kasabada ve gerek kurâda sâkin re'âyâ fukarâsına iyiledüğü zulm ü te'addîsine tâkat getüremediklerinden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mezbûr Ali'den mukaddemâ sana tazallum-ı hâl iyilediklerinde mezbûr vekâletden azl olunup yerine yine Petriç sâkinlerinden Ömer Ağa-zâde Mehemed Ağa ve Abdüllazif Ağa-zâde Ali Ağa demekle ma'rûf kimesneler nasb olundukda merkûm Ali Ağu yine kazâ-i mezbûra tâbi' Kolarva karyesinden katillik ile meşhûr Kadri Beşe ve Memi Beşe ve Dokunan İbrâhîm Beşe ve Drenofça karyesinden Ali Beşe demekle ma'rûf kimesneler ile yek-dîl ve birkaç kefereleri yanlarına alup sâhte mahzar peydâ ve mel'anetlerin icrâ kasdıyla hilâf-ı inhâ iştikâ birle Deraliyye'ye râhî olmalarıyla mezbûr Ali Ağu ile mahallinde şer'an murâfa'a ve icrâ-yı hak mümkün olmadığından mezbûr Âsitâne'de ahz ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin huzûrunda murâfa'a olunmak bâbında emr-i âlî virilmek recâsına kazâ-i mezbûr ve kasaba-i merkûme ahâlîlerinden ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet re'âyâ fukarâsı huzûr-ı şer'a varup hakikat-i hâli der-i devlet-medâra i'lâm idivir deyu ilhâh ve fi nefsi'l-emr mezbûrların keyfiyyet-i hâlleri vech-i muharrer üzere olup şerr u mazarratları def' olunmaz ise kazâ-i mezbûr ahâlîsinin ekseri perîşân olacağı nümâyân olmağla ol bâbda vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve bâlâda mezkûrul-ism Petriç Kasabası sükkânından Ali Ağu nâm kimesne kazâ-i mezbûra bundan akdem a'yân olup zulmü sebebiyle a'yânlığı ref' ve yine kendü hâlinde olmayup avenesinden Kadri Beşe ve Memi Beşe ve Dokunan İbrâhîm demekle ma'rûf kimesneler ile sâhte mahzar peydâ ve Âsitâne'ye gelüp hilâf-ı inhâ iştikâ ile icrâ-yı mel'anet sadedinde olduklarını kazâ-i mezbûr nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz itmekle mezbûrlar Âsitâne'de tecessüs olundukda firâr iyilediklerini ve kendü hâllerinde olmayup katl-i nüfûs ve hetk-i ırz ve gasb-ı emvâl âdet-i müstemirreleri oldığını kazâ-i mezbûr sükkânından olup husûslarıyla Âsitâne'de mevcûd sekiz nefer müsinn-i mevsûku'l-kelim kimesneler haber virmeleriyle ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin huzûrunda şer'le murâfa'a ve zikr u tasrîh olunduğı bi'l-muvâcehe şerr u şekavetleri şer'an sâbit ve mütehakkık olur ise tescîl ve sâbit olan hukûk-ı ibâd istirdâd olundukdan sonra Kavala Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyetleri i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ş sene 168.

s.301/2

() kâdîsına, Begpazarı nâ'ibine ve Begpazarı voyvodasına ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât Aişe Sultân dâmet ismetuhâ havâslarından Begpazarı sâkinlerinden Tabanlıoğlu el-Hâc Hüseyin ve Halil Bayrakdâr ve Acem Ali nâm şakîler öteden berü şekavetle meşhûr ve bundan akdem bin yüz altmış senesinde kazâ-i mezbûr ve hâss-ı mezbûr re'âyâsın tecrîm ve cülûs-ı humâyûn vukû'unda voyvodasın habs ve bin iki yüz guruş tecrîm ve şehirdter ihrâc idüp bu misillü fesâd ve şekavetleri meşhûd olduğundan Ankara Kal'ası'na kal'a-bendleriçün emr-i şerîfim sâdır ve ol tarafa vusûlünde Tabanlıoğlu ve Halil Bayrakdâr kal'a-bend olunup lâkin mezbûr Acem Ali firâr ve Âsitâne'ye gelüp ba'zı mahallerde itlâklarıçün sâ'î olduğun Sultân-ı müşârun ileyhâ taraflarından inhâ ve mezbûr Acem Ali ahz ve kemâ fi'l-evvel Ankara Kal'ası'na kal'a-bend ve taraflarından inhâ olunmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh mebâliğ-i mezbûre şer'le ba'de'l-istirdâd kal'a-bend olunmalarıçün bin yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Recebi'nde emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere min ba'd Acem Ali bulunduğu mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-bend olunup müşârun ileyhâ taraflarından arz u irâde olunmadıkça bir tarîkle itlâk olunmayup muhâfazalarına dikkat olunmak [içün] yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

Müşârun ileyhâ hazretleri taraflarından arz ve irâde olunmadıkça bir tarîkile itlâk olunmamak üzere kaydına şerh virilmek bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince şerh virilmişdir. Târîh-i m.

Ancak Tabanlıoğlu Hüseyin'in itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Za sene 168.

s.301/3

Rakka vâlisine hüküm ki,

Rakka Kal'a sâkinlerinden Kuloğlu Deli Mehemed ve Deli Hasan nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup Rumkale nâ'ibini itmâ' ve iğfâl ve kendülere teba'iyet itdirmeleriyle Ruha'nın kurb ve civârında vâki' Siverek tarafından ilzâm olunagelen

Oyumağaç ... ahâlîsini bu vechile ıdlâl ve fesâd ve şekâvet [ve] mefsedetleri müzdâd olduğun Ruha ve etrâfda olan kâdîlar üç kıt'a arzlar ile i'lâm iylediklerinden başka merkûmânın bu keyfiyyet ve mefsedetleri sükkân-ı vilâyet ve Rumkale ahâlîsine dahi hüccet ve mahzar olacağı ba'zı âmed-şüd idenlerin takrirlerinden münfehim olmağla te'dîben nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından memhûr mektûbunla inhâ ve istid'â olunduğu ecilden vech-i meşrûh üzere diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 168.

s.302/1

Kayseriye kâdisına hüküm ki,

Sâbıkâ Kayseriye Kazâsı'nda me'zûn bi'l-iftâ el-Hâc Halil müderrisîn-i kirâmdan es-Seyyid İbrâhîm zîde ilmuhümâ gelüp mûmâ-ileyhimâ kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve emr-i me'mûreleriyle meşgûl ve bundan akdem katl olunan es-Seyyid Ahmed nâm şâbb-ı emredin kâtilleri bulunması husûsunda ve maznûn olanları habs ve sa'y-i belîğ üzere oldukları mütevâtiren cümle ahâlînin ma'lûmları iken Kayseriye'de a'yânlık iddi'âsıyla mâl-ı fukarâyâ ekl ü bel' mu'tâdları olan Zennecioğlu Seyyid Mehemed'in nâ-marzî hareket ve zulmüne mûmâşât itmedikleri için icrâ-yı garaz ve zulmüne revâc virmek için sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin seninle yek-dil ve mukaddemâ nakîbü'l-eşrâf kâimmakâmı Seyyid Osmân'ın hakkında olan mahzara binâ ile haklarında ifk [ü] iftirâyı mutazammın arz ve ücret ile Âsitâne-i sa'âdetim tarafına âdem irsâl ve ahâlîden kimesnenin haberi olmaksızın nefyleri için emr-i şerîf ısdâr ve pîr u ihtiyarlık vakitlerinde ehl ü iyâllerinden dûr ve ahvâlleri diğer-gün olduğun ve mûmâ-ileyhimâ öteden kendü hâllerinde ve kat'â nâ-marzî hareketleri olmayup ve haklarında isnâd olunan mevâd ifk ü iftirâ olduğunu medîne-i Kayseriye'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât ve sâ'ir ahâlî-i iki kıt'a mahzar iylediklerin bildirüp nefyden afv u itlâk olunmaları bâbında istid'â-yı merhamet itmeleriyle hüsn-i hâllerini müş'ir bu def'a haklarında gelen iki kıt'a mahzar hıfz ve fimâ-ba'd umûr-ı memleket ve re'âyâyâ karışmayup ve cumhûrda bulunmamak ve kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmak ve hilâfına vaz' u hareketden ittikâ ve mücânebet iylemeleri şartıyla afv ve itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

s.302/2

Alacahisar Sancağı'nda vâki' Mevlânâ () kâdîsına hüküm ki,
Ürgüb Kâdîsı Mevlânâ Mustafa zîde fazlühü mektûb gönderüp Alacahisar Sancağı'nda sâkin zu'amâ ve erbâb-ı timar ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup yine livâ-i mezbûrda vâki' Perakin Palankası'nda sâkin Yahya Beşe dimekle ma'rûf kimesne dindâr ve tamâ'-ı hamdan ârî ve her vechile mu'temed olup ve palanka-i mezbûre tarîk-i câddede olduğundan re'âyâ fukarâsının mâlların yaramazdan ve eşkiyâdan himâyet ü sıyânet itmekle mezbûr Yahya Beşe hakkında ba'zı ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler hilâf-ı inhâ te'addî itmeleriyle palanka-i mezkûreden dûr olup cümlesi mezbûrdan hoşnud ve şükrân üzere hüsn-i hâlini müş'ir Alacahisar Sancağı'nda vâki' kasabât ve kurâda sâkin zu'amâ ve erbâb-ı timar ve sâ'ir re'âyâ ve fukarâ mahzar ve civârda vâki' Leskofça Kâdîsı Mevlânâ Hasan ve Niş Nâ'ibi Mevlânâ Abdurrahman zîde fazlühümâ başka başka arz ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimânın arzları ve mahzarları mûcebince merâmılarına müsâ'ade ile emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli Ürgüb kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi bi'l-iltimâs arz iylediği ecilden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-vech te'addî itdirilmeyüp fimâ-ba'd hânesinde ikâmete mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.
Fî evâhir-i Ş sene 168.

s.302/3

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Zağra-i Atîk Kâdîsı Mevlânâ es-Seyyid Abdülcelil zîde fazlühü südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Zağra-i Atîk'de sâkin bi'l-cümle ulemâ ve sulahâ ve hutabâ ve a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir ahâlîleri meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûra tâbi' Karaveliler nâm karyeden eşirrâ ve müfsidîn zümresinden el-Hâc Mustafa nâm sipâhî bundan akdem sâbıkâ kazâ-i mezbûr nâ'ibini bir takrîble iğfâl ve kazâ-i mezbûr sükkânından İsmâ'il Beşe dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup ahâlî-i karye-i mezbûrede ehl ü iyâllerine ta'arruz ve ehl-i fesâddandır deyu bir kıt'a i'lâm alup mûcebince merkûmun İnöz Kal'ası'nda kal'a-bend olunması bâbında emr-i âlî isdâr itdirüp lâkin mezbûr İsmâ'il kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve kimesneyi bî-gayrı hakkın rencîde ve te'addî etmeyüp husûs-ı mezbûr hakkında ifk ü iftirâ ve bühtân-ı sarîh olunmağla merkûm İsmâ'il'in cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz iylediğün

ecilden fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup bir ferdi te'addî etmemek şartıyla vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak emrim olmuştur.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

s.303/1 Terkîn

Tuht kâdisına, bu husûsa bâ-fermân-ı âlî ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû[ya ve] Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Tuht Kazâsı'nda serdâr olan Ali nâm kimesne kendü hâlinde olmayup müfsid ve hevâsına tâbi' erâzil ve eşhâsı başına cem' ve dâimâ ahâlî-i kazâyı ifsâd kasdıyla karye be-karye geşt ü güzâr ve ba'zı ehl-i ırz olan re'âyâ makûlesine tasallut ve bî-hûde hetk-i ırz ve derûnunda mel'anet-endîş olan feskâ makûlesinin birer vâkiyye kahve irtişâ ile başlarına birer destâr sarup yoldaşdır deyu kadimî ra'iyet ve ra'iyeti oğulların bâ-fermân-ı âlî tekâlîf vukû'unda edâdan halâs ve hevâsına tâbi' olmayan re'âyâyâ tahmîl ile cem'ine takviyet ve ahâlîden bir mâdde zımında Kengiri mutasarrıfına varup iştikâ ve mübâşir iltimâs iylediklerinde mahallinde terâfu'-i şer'-i şerîf için mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîşâna imtisâlen üç veyahut beş nefer ile mübâşir ta'yîn iylediklerinde müfsid-i mezbûr erâzil cem' ve mübâşirlerini basıp elegirenlerinin esvâb ve eslihaların nehb ü gâret ve bir tarîk ile firâr idenleri ta'kîb ve yetişdiklerini mecrûhan Kengiri'ya avdet ve icrâ-yı hak mümkün olmaduğundan mâ'adâ kazâ-i mezbûrun perâkende ve perîşân ve emvâl-i mîriyyenin ta'tîl ve izmihlâlîne bâ'is ve bâdî olacağı nümâyân olmağla mezbûr ıslâh-ı nefis idinceye dek Samsun Kal'ası'nda zindân-bend olunmak bâbında emr-i şerîf sudûru recâsına Kengiri Sancağı Mutasarrıfı Süleyman dâme ikbâlühû Deraliyye'ye arz itmekle mezbûr Serdâr Ali ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve cümle ahâlî muvâcehelerinde zikr ve tasrîh olunduğu üzere şerr u şekâvet ma'rifet-i şer'le sâbit ve mütehakkık olur ise yerine ahâlîden cümlelerin muhtârı erbâb-ı istihkâkdan birini serdâr nasb ve mezbûru mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Samsun Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend ve sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme i'lâm olunup eğer cümle ahâlî beyinde vech-i meşrûh üzere töhmet sâbit olmaz ise keyfiyyeti vukû'u üzere i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmağın inşâallâhu te'âlâ vusûlünde sâdır olan emr-i âlî mücebince amel ve hareket ve icrâ ve tenfizine ihtimâm ü dikkat iyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde mezbûru dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend iyleyüp bilâ-emr-i şerîf ve bilâ-mektûb bir tarîk ile itlâkından hazer iyleyesiz deyü bil-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan iftihârul-ümerâ ve'l-ekâbir el-Hâc

Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

Yeniçeri ağası i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince itlâk ve virilen emrin kaydı terkîn olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince itlâkıyçün emr-i şerîf tahrîr işbu kayd terkîn olunmuşdur. Fî evâsıt-ı B sene 170.

s.303/2

Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya ve Sakız nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda'nın Sakız'a nefy ü iclâsı emr-i humâyûnum olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmu Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyle ahz ve cezîre-i mezbûreye irsâl ve sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin vusûlünde mesfûru cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat ve cevâz göstermekden hazer ve mübâ'âdet ve vusûlü i'lâm ve işâret olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ş sene 1168.

Zâyi'den tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 168.

İtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 169.

s.304/1

Hezargrad Kazâsı Nâ'ibi () ve kazâ-i mezbûrda yeniçer[i] zâbitine hüküm ki, Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Turnacıbaşı-zâde Ahmed Çâvûş Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp bu kendi hâlinde ırzıyla mukayyed iken buna garaz-ı dünyeviyyesi olan ashâb-ı ağrâz garaz-ı fâsidlerin icrâ için bundan akdem hakkında nice gûne ifk ü iftirâ-yı mutazammın kuvvet-i mâliyyeleri sebebiyle diyâr-ı âhara nefy olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır ve evlâd ü iyâlınden dûr ve merhamete muhtâc ve şâyeste-i inâyet ve vücûh ile mağdûr olduğun bildirüp nefyden afv ve itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ilediği ecilden fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayıp kendü hâlinde olmak şartıyla nefyden afv ve itlâk olunmak bâbında fermân-ı celîlü's-şânım sâdır olmağın gerekidir ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince merkûm Ahmed Çâvûş umûr-ı vilâyete karışmayup kendü hâlinde olmak şartıyla nefyden afv ve itlâk olunmak için iftihâru'l-ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri

Ağası el-Hâc Mehemed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur.
Fî evâ'il-i N sene 1168.

s.304/2

Harput¹⁷⁰ kâdîsına bu husûsa bâ-fermân-ı âlî ocakdan mübâşir ta'yîn olunan kazâ-i mezbûr yeniçeri zâbiti olan Osmân zîde mecduhû Diyarbekir ve Malatya ve Çüngüş ve Çermik ve Eğil serdârları zîde kadruhuma, Diyarbekir ve Palu kılâ'ı dizdârları zîde hıfzuhümâyâ hüküm ki,

Harput Kazâsı ahâlîsi gelüp kazâ-i mezbûr sükkânından ve zümre-i yeniçeriyândan elli iki cemâ'atin Çotra Mehemed Alemdâr ve yeğeni Mehemed ve Karşioğlu Emin Alemdâr ve Cincioğlu İbrâhîm ve Kara Alioğlu Süleyman ve Şirolioğlu Süleyman ve Seyyid Paşaoğlu Köle Yusuf ve yigirmi dokuz bölüğün Köleoğlu Mustafa Alemdâr ve Katiboğlu Yusuf ve Kel Mehemedoğlu Hüseyin ve Mirzâioğlu Ahmed ve Sakkâoğlu Hüseyin ve Deli Abdullâh ve Peştelioğlu Mehemed ve İmâmoğlu İsmâ'il ve Aç Hasanoğlu Ahmed ve altmış yedi cemâ'atinin cerrâhı Hacı Bekiroğlu Hasan Alemdâr ve Kurdoğlu Ali ve Kanlı Mehemed ve Yemişçi Süleyman ve Karataşlı Yusuf ve sekizinci bölüğün Bölükbaşıoğlu Mehemed ve Seyyid Yusuf oğlu Ali ve ... oğlu Deli Hüseyin ve Lokoğlu Hüseyin ve karındaşları () ve () ve () Tekelioğlu Emir Ali ve oğlu () nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup mûkız-ı fitne ve sâ'î bi'l-fesâd olup şekavetlerine tefâhur iderek leyl ü nehâr müsellaht esvak ve pazar aralarında geşt ü güzâr ve tarafdârlık ile nice ehl-i ırz ibâdullâha îsâl-i mazarrat ve alenen nice kimesneleri bilâ-mûcib katl ve kimine darb ve mecrûh ve hetk-i ırz işlemek âdet-i müstemirreleri olup şerr u şekavetleri yevmen fe-yevmen müzdâd ve emn ü râhat-ı fukarâ bi'l-külliyeye meslûb ve perâkende ve perîşân ve ahvâlleri ziyâde diğergûn olduğun bildirüp Diyarbekir vâlîsi ma'rifetiyle, ma'rifet-i şer' ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle vâkı' ve icrâ-yı hak ve şerr u mazarratları ibâd-ı bilâd üzerlerinden men' u def' olunmak bâbında emr-i şer'î im sudûrunu istid'â itmeleriyle vech-i meşrûh üzere ocakdan mübâşir ma'rifetiyle şer'le vâkı' ve bi'l-muvâcehe mezbûrların üzerlerine sâbit olan mevâdd tescîl ve şer' an kal'a-bend olunmaları lâzım gelenleri mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Diyarbekir ve Palu kal'alarında kal'a-bend

¹⁷⁰ Harput

ve sûret-i sicillâtı Der-aliyyeme i'lâm ile te'mîn-i bilâd ve irâha-i ibâda ihtimâm ve siz ki serdâr-ı mûmâ-ileyhimsiz mezbûrlardan bir takrîb ile firâr ile tarafınıza vürûd idenleri ahz ve mahbûsen mübâşir-i merkûma teslîm ve her vechile i'ânet ve ma'îyyet iylemeniz bâbında fermân-ı âlî sâdır olmağla mücebince mezbûrlar mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle buldukları mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve mahallinde müşârun ileyhin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le terâfu' ve şer'an kal'a-bendi muktezî olanları kılâ'-ı mezkûra kal'a-bend ve sâbit olan hukûk-ı ibâd istirdâd ve te'dîbi lâzım gelenleri te'dîb ve te'mîn-i bilâd ve irâha-i ibâda ihtimâm ve keyfiyyetlerini sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme i'lâm ve bilâ-cürm [ve] muzır rencide olunmaktan ittikâ iyleyüp ve siz ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhimâsız vürûd iden mezbûrları habs ve kal'a-bend iyleyüp bilâ-emr-i şerîf ve bilâ-mektûb-ı ocak bir tarîk ile itlâkdan [s.305] hazer iyleyesiz deyu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

s.305/1

Sivas vâlisine, Ortapâre ve () kâdîlarına, Zile Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Zile Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Ebubekir zîde ilmuhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Vâlidem Sultân dâmet ismetuhânın hâslarından Zile Kazâsı civârında vâki' Ortapâre Kazâsı'na tâbi' Akpınar karyesi ahâlîleri bi-ecma'ihim meclis-i şer'a varup Kavilli Ekrâdından Abbasoğlu Hüseyin Kethüdâ ve karındaşı Mehemed ve Şahinoğlu Hasan ve karındaşı Genco nâm kimesneler yigirmi mikdârı evler ile on seneden berü karye-i mezbûrede mütemekkin ve ahâlîsini bi'l-külliyeye ihrâc ve evlerini ve tarlalarını fuzûlî zabt ü zirâ'at ve bu gûne te'addîlerinden ahâlî-i karye-i mezbûre bi'l-külliyeye perâkende ve diyâr-ı âharda tavattun idüp el-hâletü hâzihi hâss-ı mezbûrun müteferrik olan re'âyâları yerlerine îvâ ve iskân olunmak bâbında şeref-sudûr iden emr-i âlîşânım mazmûnu üzere hâss-ı mezbûr voyvodası Ahmed zîde mecduhû ma'rifetiyle kadîmî yerlerine geldiklerinde kimini darb ve cerh ve te'addîden hâlî olmamalarıyla mezbûrûn Abbasoğlu Hüseyin ve karındaşı Mehemed ve Şahinoğlu Hasan ve Genco mahallinde ahz ve ahâlî-i karyeye itdikleri zarar u ziyân şer'le tahsîl olunduktan sonra Zile Kal'ası'na habs ve kal'a-bend olunmaları vâki'-i hâlî bi'l-iltimâs hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz iyledüğü ecilden sâbit olan zarar u ziyânları tamâmen tahsîl ve ashâbına teslîm ve ihkâk-ı hak

olunup muhâlefet iderler ise kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve voyvodaları ma'rifeti ile mezbûrları ahz ve mahallinde meclis-i şer'a ihzâr ve husamâlarıyla murâfa'a-i şer' ve sâbit olan zarar u ziyân tamâmen tahsîl ve ashâbına teslîm ve ihkāk-ı hak olunup muhâlefet iderler ise mezbûrları Zile Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunup bilâ-emr-i şerîf mezbûrûn ıtlâklarından be-gâyet hazer u mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

s.305/2

Karaman vâlisine ve Zile Kal'ası dizdârında hüküm ki,
Kırşehri Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed zîde ilmuhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp hâlâ Vâlidem Sultân dâmet ismetuhûnun hâslarından Zile hâssı mukâta'ası re'âyâsının defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından mukaddemâ müteferrik olup derûn-ı Kırşehir'de ve havâlisinde tavattun iden defterlü ra'iyet ve ra'iyeti oğullarının buldukları mahallerden kaldırılıp evtân-ı kadîmelerine nakl ü iskân itdirilmesi bâbında sâdır olan emr-i şerîfim müşârun ileyhânın kethüdâsı Osmân zîde mecduhûnun çukadârı Ahmed ve Zile voyvodası çukadârı ma'rifetleriyle medîne-i Kırşehir Mahkemesi'ne vürûd ve medîne-i mezbûrede sâkin hâss-ı mezbûr re'âyâsını evtân-ı kadîmelerine nakl ve azîmetleriçün defa'âtiyle tenbîh ve zâbitleri tarafından mübâşir ta'yîn olundukda mütenebbih olmayup mücerred adem-i itâ'atlerinden nâşî Kurugöl kabîlesinden Meremmetçi Yunus ve ammisi Veli ve karındaşı Hasan ve Özlü kabîlesi ahâlîsinden Arab Ali ve karındaşı İsmâ'il ve diğerkarındaşı Mehemmed ve Çırakoğlu ve Fazlıoğulları Mustafa ve İsmâ'il ve Osmân nâm kimesnelerin mümâna'atları sebebiyle mazmûn-ı emr-i şerîfimin icrâsı mümkün olmaduğu i'lâm olunmağla bu def'a dahi mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîye mugâyir hâss-ı mezkûr re'âyâsının nakl ü iskânlarına mümâna'at iderler ise ahz ve kal'a-bend olunmaları fermanım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi alâ eyyi hâlin tenfiz ve icrâ iyleyesin şöyle ki mezbûrlar bu def'a dahi mümâna'at iderler ise mezbûrları ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûrları kal'a-i bend iyleyüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ıtlâklarından be-gâyet hazer u mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

s.305/3

Midillü nâ'ibine ve Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda'ya hüküm ki, Eflak ahâlîlerinden Parlol ve Kristol Ban ve karındaşı İstefan ve Kristol İstepar nâm dört nefer müfsîdler kendü hâllerinde durmayup muharrik-i ehl-i fesâd olduklarından ıdlâl-i memleketi mücib ef'âl-i kabîhadan hâlî olmayup nizâm-ı memleketin ihtilâline bâ'is oldukları yakinen ihbâr ve memleket-i Eflak'dan tard ve teb'îdleri nizâm-ı memleketin devâm ve bekâsına bâdî olacağı zâhir ve âşikâr olduğına binâ'en mesfûrlar dîvân çâvûşlarından () çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyle ve ma'rifetinle ahz ve Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin mesfûrları alâ eyyi hâlin ahz ve çâvûş-ı mûmâ-ileyhe teslîm ve Eflak'dan tard ve ihrâc ve cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mesfûrları menfiyyen cezîre-i mezbûrede ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâz göstermekden ihtirâz ü mücânebet ve vusûl ve ikâmetlerini i'lâm ve işâret iylemen bâbında.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

İki nefer mezkûr zimmîler Magosa Kal'ası'nda kal'a-bendleriçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 168.

Bir sûreti Aynaroz Cezîresi nâ'ibine ve zabitine ve Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda'ya Rimnik Psikoposu Ligorya nâm müfsidin cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâsıyçün.

Ancak Rimnik Psikoposu Ligorya'nın Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda'nın arzı ile afv ve ıtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M.sene 169.

s.306/1

Dîvân-ı Humâyûn Çâvûşbaşı el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhû ve Eflak voyvodasına hüküm ki,

İhtilâl-i nizâm-ı memleket için Eflak ahâlîlerinden bu def'a tahrîk ile arz-ı hâle cesâret iden Bukeşanko Serdar ve Pereskovan Medincar ve Sokotano Şatrar ve Manable Şatrar nâm dört nefer muharrik ve müfsidlerin te'dîbleri lâzım gelmekle mesfûrlar Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle buldukları mahalde ahz ve vilâyetlerine sevk ve tesyîr olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mesfûrları çâvûş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle buldukları mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve vilâyetlerine sevk ve irsâl ve sen ki voyvoda-i merkûmsun vusûllerinde mesfûrları ol tarafda ikâmet itdirmen bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 168.

s.306/2

Ayntab Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki Ayntab Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Feyzullah zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Ayntab'da sâkin ulemâ ve sulahâ ve a'yân ve eşrâf meclis-i şer'a varup beldeleleri ahâlîsinden Basmacı-zâde Şeyh Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem kendi umûru için Âsitâne-i sa'âdetimde bulunduğında ba'zı müfsid hilâf-ı inhâ teşekkî ve isnâd iftirâ ile vatan-ı asliyyesine nefy ü iclâ için emr-i şerîf ısdâr ve bu ana değin imtisâlen ikâmet ve mezbûr Mehemed kendi hâlinde ulemâ ve vücûh ile şâyeste-i inâyet ve sezâvâr-ı merhamet olmağla afv ve ıtlâk olunmak bâbında vâki' -i hali hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulahâ ve e'imme ve hutabâ ve Ayntâb voyvodası ve mîr-alay ve sâ'ir ahâlîsi mahzar birle inhâ ve mücebince afv ve ıtlâkıyçün a'lemül-ulemâ'î'l-mütebahhirîn efdalu fudalâ'î'l-müteverri'în bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Dâmâd-zâde Feyzullah edâma'llâhu te'âlâ fezâ'ilehû işâret itmeleriyle mevlânâ-yı müşârun ileyhî işâretleri mücebince afv ve ıtlâk olunmak emrim olmuştur.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

s.306/3

Hâlâ Resmo muhafazasında olan () dâme ikbâluhûya ve Resmo kâdîsına hüküm ki,
Sadr-ı sâbık Ali Paşa'nın kethüdâsı Veli'nin Girid Cezâresi'nde vâki' Resmo nâm mahalle nefy ü iclâsı bâbında emr-i humâyûnum sâdır olmağın Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyile ol tarafa irsâl olunmağla imdi vusûlünde siz ki mîr-i mîrân ve mevlâna-yı mûmâ-ileyhimâsız mezbûru ânda ikâmet ve mademki bâ-emr-i humâyûn fermân-ı âlî sâdır olmadıkça sebîli tahliye olunmakdan ve bir hatve âhar mahalle tecavüzden mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1

Bâ-emr-i humâyûn.

Sebîli tahliye ve Ali Paşa hazretlerinin yanına gelüp ikâmetiçün emr-i şerîf yazılmışdır.fî evâil-i Ş sene 171.

s.306/4

Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya ve Birgi nâ'ibine hüküm ki,

Birgi müderrislerinden Davud Efendi nâm kimesnenin vatanı olan Birgi'ye nefy ü iclâsı bâbında emr-i humâyûnum sâdır olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çâvûş mübâşeretiyle mezbûru ahz ve Birgi'ye nefy ve irsâl ve sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmu Birgi'de ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden hazer u mücânebet iylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

Bâ-emr-i humâyûn

s.306/5

Filibe kâdisına ve Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya hüküm ki,

Başbâkikulu-i sâbık Mollâcık-zâde Ali'nin çâvûş mübâşeretiyle Filibe'ye nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûm Ali'yi ahz ve Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyle Filibe'ye nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûru Filibe'de ikâmet ve vusûlünü i'lâm ve işâret iylemen bâbında fermân-ı âlî sâdır olmuşdur.

Fî evâsıt-ı Ş sene 168.

Bâ-emr-i humâyûn.

Bâ-emr-i humâyûn itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 171.

s.306/6

Mevlânâ eş-Şeyhu'l-İslâm-ı sâbık Abdullâh edâma'llâhu te'âlâ fezâ'ilehû[ya] hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin oğlun Mehemed Esad ile bâ-emr-i humâyûn Burusa'ya varup menfiyyen ânda ikâmet iylemen bâbında a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Dâmâd-zâde Feyzullah edâma'llâhu te'âlâ fezâ'ilehû işâretleriyle fermân-ı humâyûnum sâdır olmağın imdi oğlun ile kalkup fermân-ı humâyûnum oldığı vech üzere Burusa'ya varıp ânda meks ü ikâmet ve devâm-ı ömr u devletim da'avâtına muvâzabet iylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur.

Fî evâhir-i Ş sene 1168.

Müşârun ileyh oğlu ile ma'an Mirgünoğlu Yalısı ta'bir olunur sâhilhânesinde ikâmet iylemek üzere hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ve işâret-i şeyhu'l-İslâmî müceblerince utlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 169.

s.307/1

Edirne monlâsına ve Dîvân-ı Humâyûnumda Çâvûşbaşı el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya hüküm ki,

Metrepolidler mansıblarına varup kendüleri zabt itmek üzere mukaddemâ fermân-ı humâyûnla nizâm virilmişken Edirne ve Midillü ve Ereğli metrepolidleri o hilâlde Âsitâne-i sa'âdetimde olup mugâyir-i nizâm mansıblarına gitmedikleri ihbâr olunduğına binâ'en sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin Edirne metrepolidi bulunduğu mahalde çâvûş mübâşeretiyile ahz ve kendüsi zabt itmek üzere mansıbına irsâl olunmak fermânım olmağın imdi mesfûr bulunduğu mahalde ahz ve çâvûş mübâşeretiyile metrepolid nasb olunduğı Edirne'ye patrik ma'rifetiyile irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mesfûr metrepolidliğini kendüsi zabt idip bilâ emr-i şerîf Edirne'den bir hatve hâric mahalle salıvirilmekden mücânebet ve vusûl ve ikâmeti Dersa'âdetime i'lâm ve işâret iylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuşdur.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

Edirne metrepolidi mesfûrun afv ve utlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca sene 170.

Midillü metrepolidinin dahi afv ve utlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Der-târîh-i m.

Bir sûreti çâvûşbaşıya ve Midillü Kazâsı nâ'ibine.

Bunun dahi afv ve utlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Der-târîh-i m.

Bir sûreti çâvûşbaşıya ve Ereğli Kazâsı nâ'ibine.

s.307/2

Hezargrad Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfiz Ahmed zîde ilmuhsun mektûb gönderüp Kasaba-i Hezargrad sâkinlerinden ulemâ ve sulahâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlîleri ile kazâsı nevâhîleri karyelerinden Sadne karyesi imâmı es-Seyyid Abdullâh ve Avika karyesinin imâmı Ahmed Halife ve Kuyucak karyesinin hatîbi Salih Halife ve Palamarca karyesinin hatîbi Abdullâh Halife ve Gakova karyesinin imâmı Seyyid

Hasan ve Gerice karyesinden Mehemmed ve Baruma karyesinden Hüseyin ve Sipâhiler karyesinden Ahmed ve Karakocalar imâmı Seyyid Hasan Halife ve Şirmerd karyesinden Ali Bey ve Yunusabdal karyesinde Halil ve Dişbudak karyesinden Salih ve Taşçı karyesinden Osmân ve Çukurova karyesinden Hüseyin ve sâ'ir fukarâ-yı raiyyet ve sükkân-ı memleket cemm-i gafir ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup bâ-emr-i âlî hâlâ kazâlarında zâbita olan hâzır bi'l-meclis Ser-turnâ-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî el-Hâc Halil vesâtatıyla ahz ve ihzâr olunan Salahaddin karyesi imâmı Ali ve Kapucu karyesinden Zülfikâr ve Yenice-i Kebir karyesinden Koca Veli ve Maryakeş? Hasan ve gâib ani'l-meclis firâr iden Şirva karyesi hatîbi Mustafa ve Mümindede karyesinden Mehemmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup öteden berü miyân-ı nâsa îsâl-i fitne ve şekavet âdet-i müstemirreleri olup ihtilâl-i kesîre dâ'iyyesiyle dâimâ nâ-mülâyim hareketlerinden kazânın nizâmını muhtel ve gûnâ-gûn bî-hûde ve tezvîr-i de'âvî sevdâsıyla ba'zı ahâlî haklarında hilâf-ı inhâ evâmir-i aliyye isdâr için Deraliyye'ye azimeti kendülere kâr idinüp bu vechile hevâ-yi mel'anetlerin icrâ kasdıyla ahâlî-i bilâd ve fukarâ-yı memleket dest-i şerâir-i nifâklarından âciz ve taslît-i müftereyât-ı habîselerinden herbirleri ızrâr ve bir dürlü istirâhat-ı memleket olmamağla ol bâbda vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iylediğın ecilden mezbûrlar ba'de'l-yevm kendü hâllerinde olup umûr-ı vilâyete kat'â müdâhale iylememek ve bir ferd kendülerden müte'ezzi ve mutazarrır olmamak üzere muhkem tenbîh olup mütenebbih olmayup kendülerden şikâyet olunmak lâzım gelür ise ahz ve kal'a-bend olunacakları muhakkak idüğü sem'-i intibâhlarına ilkâ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

Sehv olmağla [Ahkâ]m-ı Şikâyet'e nakl olunmuşdur.

s.307/3

Hezârgrad Kazâsı nâ'ibine kazâ-i mezbûrda yeniçeri zâbiti olup turnacıbaşı olan () zîde mecduhûya () Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Hezargrad Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfız Ahmed zîde ilmuhûsun mektûb gönderüp Hezargrad Kazâsı ahâlilerinden cemm-i gafir ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup Hezargrad Kazâsı sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Odabaşıoğlu Ahmed ve Kel Mehmed oğulları Hasan ve Ömer ve Osmân ve Çalikoğlu Osmân ve Carı Mehmed ve Çitak Veli ve Yıldırımoglu ve Sarı Hasan oğlu Sarı Mustafa ve Topal İsmâ'il ve Sağır Osmân ve Tüfengçioğlu Ali ve Himmet'in üvey oğlu Cin Ali ve

Adaköylü Kısa Veli ve Kel Mustafa ve Abbas oğlu Memiş'in oğlu ve İmâmoğlu Hasan Derzi ve Abdülkerim ve Tüfengçi Kurd ve Kara Mahmudoğlu İslam ve Gagve karyeli Mustafa ve hevâlarına tâbi' rüfekâlarıyla birkaç seneden berü leyl ü nehâr âlet-i harb ile alenen izhâr-ı fesâd ve cebren ve kahren nicelerin menzillerine girüp ehl ü ıyâllerin ihrâc ve beynlerinde bey' u şîrâ ve emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ile kâr idinüp bu vechile dest-i tetâvül ve ahâlî-i ra'ıyyete hücûm ve katl-i nüfûs âdet-i müstemirreleri olduğundan nâşî emniyetleri meslûb olmağla sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin şerr u fesâdlarından ibâdullâhı tahlîs ve te'mîn-i bilâd ve ibâd için te'dîblerini müş'ir emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve sen ki turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı merkûme her ne vakitte zuhûr iderler ise ahz ve bir münâsib kal'aya vaz' ve kal'a-bend ve keyfiyyetleri arz u i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 168.

Tekrâr kal'a-bendleriçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 1168.

s.308/1

() kâdîsına ve Şehirköyü nâ'ibine ve Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Şehirköyü nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehmed Emin zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp dâru's-sa'âdeti's-şerîfem ağası nezâretinde olan evkâfdan Şehirköyü Kazâsı'na tâbi' İstrene? ve Palamud ve Milan ve Kestanbolu ve Keraşye ve Uçmakdere ve Cura kurâsı re'âyâsı meclis-i şer'a varup bunlar emr-i şerîf ile vâki' üzerlerine edâsı lazım gelen tekâlîfi edâ ve kârlarıyla iştigâl ve feth-i hakanîden berü yedlerinde terk olunan keniseler ba'zen inhidâma mâ'il ve müşrif-i harâb olup ta'mîr ve termîm itmeyüp bir vechile dahl iktizâ itmez iken mürteşî ve eşîrrâdan Çavuşoğlu İbrâhîm ve Hasekiolu Mehmed ve İsmâ'il Beşe ve Osmânoğlu Ali Beşe ve Şâhin Beşe ve Panduroğlu Osmân Beşe ve Cincioğlu Ahmed dimekle ma'rûf şakîler beş on seneden berü sizler kenise ta'mîr ve tecdîd itdiniz deyu varan kapudan paşalara gamz ve taraflarından mübâşirler ta'yîni ile nice masârıfa ibtilâ ve def-i mübâşiriyye ile tecrîm ve her gelen hükkâm ve zâbitâna tefîş bahânesiyle tağrîm itdirüp ol vechile kenâyisi kendülere ma'âş ittihâz iylediklerinden def-i mazarrat için kendülere ve sâ'ire virecek kudretleri kalmadığından herbiri medyûn ve diyâr-ı âhara firâra tasmîm ve kurâ-i mezbûre perîşân olmağla yüz tutup ve bundan akdem eşîrrâ-i merkûme ahâlî-i kazâdan olmak üzere kendüsinden şâkir oldukları Milanlızâde Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne hakkında on aded kenise ta'mîr ve tecdîd itdirdi iftirâ-yı mahzını hâvî rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl ve şeref-sudûr olan

emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Mustafa zîde mecduhû mahalline vürûd ve lede'l-murâfa'a da'vâlarında kâzib oldukları zâhir ve keniseler dahi ahâlî-i kazâdan istihbâr olundukda ta'mîr ve termîmin aslı olmayup eşirrâ-i mezbûre ancak ızrâr için mübâşeret itdikleri bâhir ve Der-aliyyeme i'lâm olundukdan sonra mezbûrûn yine Dersa'âdetimde iştikâ ve tekrâr bi'l-muvâcehe kenâyisin teftîşiyçün sâdır olan emr-i âlî mücebince mübâşir-i mûmâ-ileyh vücûh-ı a'yân ile üzerlerine varup herbiri keşf ve rü'yet ve otuz kırk mikdarı müsinn ü ihtiyâr müslimîn ile müşâhede iylediklerinde tecdîd ve ta'mîr ve termîm olunmayup cümle iddi'âlarında hilâf oldukların mübâşir ve Gelibolu ve kazâlarından arz ve mahzar ve i'lâm olunmuşiken merkûmlar yine bize rüşvet vermedikçe sizleri gamz ve tecrîmden keff-i yed etmeziz deyu mâl-ı firâvân mütâlebesiyle yine Âsitâne-i sa'âdetime azîmet ve merkûm Ali Efendi'den teşekkîye mübâderet iylediklerinde husûs-ı merkûm Haremeyn tarafından i'lâm olunmak üzere sâdır olan emr-i âlîye binâ'en Haremeyn müfettişi huzûrunda dahi cümle da'vâları kizb ve kenise ta'mîr ve tecdîdi hilâf olduğu i'lâm ve eşirrânın murâfa'a-i sâbıkaları efkârlarına binâ'en mezbûr Ali Efendi ile civârda vâki' Gelibolu'da murâfa'aya ta'yîn olunan mübâşir ile emr-i âlî mahalline lede'l-vürûd terâfu' ve iddi'âları hilâf olup eşirrâ-i mezbûrûnun tahrîkleriyle olduğu i'lâm olundukdan sonra eşirrâ-i mezbûre yine Âsitâne'ye azîmet ve envâ'-ı hîle ve tezvîrâta sülûk ile sırren devr-i ebvâb ve ne vechile ızrâr ideriz deyu terk-i hâb ü râhat üzere olduklarından emn ü râhat-ı fukarâ meslûb ve perîşânlıklarına bâdî olmalarıyla emn ü râhat-ı zu'afâ için eşkiyâ-i merkûme kal'a-bend ve kurâ-i merkûme kapudan paşalar ve hükkâm ve zâbitân taraflarından bilâ-emr-i âlî kenise teftîşi bahânesiyle ta'arruz ve müdâhale olunmamak üzere emr-i şerîfim virilmek recâsına i'lâm idivir deyu ilhâh ve hâl bast olunan minvâl üzere olduğına sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bend itdirilmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 168.

Haseki İsmâ'il ve Çavuş-zâde İbrâhîm ve Mehemed ve Ali ve Osmân beşenin itlâklarıyçün yazılmışdır. Fi evâ'il-i S sene 169.

s.308/2

Anadolu vâlisine ve Kastamonu kâdîsına hüküm ki,
Medîne-i Kastamonu'da sâkin ulemâ ve sulahâ ve kuzât ve müderrisîn ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlîsi gelüp medîne-i mezbûre sâkinlerinden zulümle ma'rûf ve mûkız-ı fitne ve beş on seneden berü memleketlerinin ihtilâline bâdî ser-i cem'iyet olan Yedici dimekle ma'rûf el-Hâc Ahmed nâm şakînin şerr u mazarratından mutazarrır kâh vülât tarafgîri ve kâh kuzâta ihânet ve müzevver da'vâcılar peydâ ve şâhid-i zûr ve irtişâ ile azl ve kâh hükkâm tarafından zulmüme mûmâşât iyilemedi bu mütesellimlerden iştikâ ve fesâdına revâc ve bu takrîb ile mübâşirler ta'yîn ve karîhasından otuzar ve kırkar kîse akçe hevâsına tâbi' müfsidler ile sâliyâne ve zecren tahsîl ve fukarâ ve zu'afânın ahvâlleri diğêr-gûn ve perîşân-i hâl olduklarından gayrı bu def'a yine fitneye mübâderet ve akrabâsından Soğancıoğlu dimekle ma'rûf İskilibli Mehmed Efendi dimekle mevsûf kimesneyi dahi tahrîk ve ol dahi mecmâ'-ı nâs olan Nasrullah kâdî Câmi'-i Şerîfi'nde va'aza çıkup e'imme ve hutabâ ve kuzât haklarında alâ mele'i'n-nâs itâle ve on beş seneden mütecâviz mumhâneye mutasarrıf olmağla bilâ-narh murâdı üzere ibâdullâha fûrûht ve menzili kurbünde olan kal'a dîvârını hedm ve taşlarını kendi damları binâlarına sarf ve bunun emsâli zulm ü fesâdlarının nihayeti olmamağla mezbûrların şerr u mazarratlarından emniyetleri mürtefi' ve mükedderü'l-ahvâl oldukların bildirüp ol bâbda istida-yı inâyet ve Kastamonu ahâlîsinden Âsitâne'de mevcûd mevsûkun-bihim eşrâf-ı kuzâtdan Mehmed Efendi ve kuzâtdan Ali Efendi ve Hasan Efendi ve Hüseyin Efendi ve İbrâhîm Efendi ve müderrisinden Sabit Efendi ve sâ'ir mastûru'l-esâmî otuz nefer kimesnelerden bâlâda isimleri mezkûr Yedici Hâcî Ahmed ve akrabâsından İskilibli Mehmed Efendi nâm kimesnelerin ahvâlleri tefahhus ve istihbâr olundukda mezbûrân kendü hâllerinde olmayup dâimâ zalemeye mu'în ve ehl-i ırz kimesneleri gamz ve tecrîm ve hükkâm-ı şer'a itâle-i lisân ve sâ'ir zabitândan hilâf-ı vâki' teşekkî ve'l-hâsıl beldemiz ahâlîsinin cümlesini ta'cîz ve ızrârdan hâlî olmayup erâzil ve eşkıyâyı ibâdullâha taslît ile fukarâ ve zu'afânın emn ü râhatları meslûb olmuşdur deyu mezbûrânın bu vechile sû'-i hâllerini herbiri meclis-i şer'a ihbar ve te'dîblerini iltimâs iylediklerin Anadolu kâdîaskeri olan Mevlânâ Mehmed Salih edâma'llâhu te'âlâ fezâ'ilehû i'lam itmeğîn mevlânâ-yı müşârun ileyhî i'lamları mücebince mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye dek diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmalarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1168.

s.308/3

Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ayaş kazâsı'na tâbi' Uruş Kasabası sâkinlerinden Ali nâm kimesne gelüp bunun karındaşı Ahmed nam kimesne kasaba-i mezbûrede kendü hâlinde sâkin olup üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken ba'zı ashâb-ı ağrâz hilâf-ı inhâ teşekkî ve bilâ-fermân Ankara Kal'asında kal'a-bend ve ehl ü ıyâli tezlîl ve ser-gerdân ve ahvâlleri dîğەر-gûn olduğun bildirüp kal'adan ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın üzerine şer'an bir nesne sâbit olmaksızın bilâ-fermân kal'a-bend olunmuş ise ıtlâk olunmak emrim olmuşdur.

Fî evâhir-i N sene 1168.

s.309/1

Adana kâdîsına ve Adana'da yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı tekâ'üdü Hüseyin zîde mecduhûya ve ocak ihtiyârları ve serdengeçdi ağaları ve alemdârân ve Konya Kal'ası Dizdârı () zîde kadruhuma hüküm ki,

Memâlik-i mahrûsemde vâki' emsâr ve medâyinde yeniçeri zâbit olanlar ocakdan yarım mühürlü mektûb ile nasb olunmak kânûn-ı kadîm ve de'b-i müstedîmden iken medîne-i Adana sükkânından Haseki tekâ'üdü Mehemed nâm yeniçeri kendü hâlinde olmayup hilâf-ı kânûn ocakdan bilâ-mektûb medîne-i mezbûrenin yeniçeri zâbitliğı umûruna ta'arruz ve bilâ mektûb zâbitlik dâ'ıyyesinde oldığı ocağ-ı mezbûrun kânûn-ı kadîmîsinin ihtilâl-i nizâmına bâ'is ve bâdî olur harekâta cesâreti Der-aliyyeme inhâ ve ihbâr olunmağla sen ki medîne-i mezbûrede yeniçeri zâbiti olan mûmâ-ileyh Hüseyin zîde mecduhû ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ve cümle ma'rifetiyle zâbitliğın umûruna kıyâm ve istihdâm olundukdan sonra mezbûr Mehemed ibreten li'l-gayr salâh-ı hâli zâhir oluncaya değın mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Konya Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend ve keyfiyyeti Der-aliyyeme arz u i'lâm olunmak fermânım olmağın () irsâl olunmuşdur. İmdi sâdir olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ve cümle ma'rifetleriyle kânûn üzere ocak mektûbuyla sen ki mûmâ-ileyh Hüseyin zîde mecduhûsun sen medîne-i mezbûrede zâbitliğın mesnedine kıyâm ve rü'yet umûr-ı me'mûrene ihtimâm ve bilâ-sened zâbitlik iddi'âsında olan mezbûru mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle ahz ve Konya Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend ve keyfiyyete Deraliyye[me] arz u i'lâm ve siz ki ocak ihtiyârları zîde kadruhumsuz mezbûr

Mehammed'in ahzına ve kal'a-i merkûmeye irsâl olunmasını mübâşir-i merkûma her vechile mu'âvenet ve müzâheret ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde merkûmu muhkem habs ve kal'a-bend iyleyüp bilâ-emr-i şerîf bir tarikle ıtlâkından hazer iylesiz deyu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 168.

s.309/2

Taraklıborlu ve Kızılbel¹⁷¹ ve Pencşenbe¹⁷² ve Eflani kâdîlarına ve Bolu Hâssı Voyvodası Yusuf zîde mecduhûya, Koyun Mübâşiri Ali Haseki zîde kadruhûya, Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bolu Sancağı'ndan Dersa'âdetime nakl ve tesyîri fermânım olan ağnâmdan sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin şerîkin Hasan zîde mecduhûnun hissesine isâbet iden on bin iki yüz aded ağnâm tamâmen ihrâc ve ceste ceste Dersa'âdetime irsâl olunup ancak hissene düşen ağnâmı tehyi'e ve Âsitâne-i sa'âdetime irsâl itmek üzere iken Taraklıborlu sâkinlerinden eşirrâdan İnekçioğlu Mollâ İbrâhîm ve Süleyman ve Ali Budakoğlu Emir Mehmed ve Kızılbel Kazâsı'ndan Dayıoğlu Ali ve Kara İbrâhîm Efendi ve Pencşenbe Kazâsı'ndan Hâcî kâdioğlu Mollâ Mustafa ve Eflani Kazâsı'ndan Mollâ İbrâhîm Efendi demekle ma'rûf kimesneler şirrete sülûk ve birer takrîb ile afv itdiririz deyu i'lâmlar alup Âsitâne'ye göndermek sevdâsında olduklarına binâ'en ağnâm-ı mezbûrun tahsîl ve ihrâcında su'ûbet ve usret bedîdâr olup ve husûsan ne vakit tekâlîf-i şâkka kabîlinden olmayup akçesiyle mübâya'a olunacak mâddeden ve geldiği ânda tevzî' ve akçesi tahsîl ve tamâmen ve kâmilen bilâ-ihmâl ashâbına teslîm olduğu cümlelerin ma'lumu olmağla bu makûle sâhib-i ıdlâl olanlar te'dîb olunmadıkları sûrette bundan böyle zuhûr idecek umûr-ı mühimmenin husûlü müte'azzir olacağı nümâyân olduğundan te'dîbleri lâzıme-i vakt ü hâlde mukarrer deyu Bolu nâ'ibi tarafından ve tarafınızdan inhâ ve i'lâm olunmağla mezbûrlar bu def'a dahi kazâlarının hisselerine düşen ağnâmın ihrâc ve irsâllerinde mûmâna'at iderler ise ahz ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde siz ki mûmâ-ileyhimsiz zikr olunan kazâların hisselerini düşen ağnamı gelip yerlü yerinden ihrâc ve makbûlen bu tarafa irsâllerine takayyüd-i

¹⁷¹ Metinde "Kızılbey" şeklinde yazılmıştır.

¹⁷² Perşembe

tâm iyleyesiz şöyle ki bu def'a dahi kazâlarının hisselerine isâbet iden ağnamın ihrâc ve isâllerinde mûmâna'at iderler ise kendileri zâbitler ma'rifetiyle alâ eyyi hâlin ahz ve kal'a-i merkûma irsâl ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin¹⁷³ vusûllerinde kal'a-i merkûmede kal'a-bend iyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîlleri tahliye olunmaktan be-gâyet hazer u mûcânebet olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 168.

s.309/3

Dîvân-ı Humâyûnumda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya ve Geligiras¹⁷⁴ kâdısına hüküm ki

Haremeyn-i Şerîfeyn Evkâfî karyelerinden Alişar karyesi sâkinlerinden Halil Bey ve Mustafa Bey dimekle ma'rûf kimesneler eşirradan olup ba'zı müzevver da'vâlar peydâ ve Âsitâne'de devr-i ebvâb ile ta'cizden hâlî olmamalarıyla çavûş mübâşeretiyile merkûmlar vatan-ı aslîleri olan Geligiras nâm mahalle iclâ olundukda emr-i âli sudûrunu arz-ı hâl birle istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 168.

s.310/1

Edirne monlâsına ve dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılığî pâyesiyle hâlâ Edirne Bostancıbaşısı el-Hâc Hüseyin dâme mecduhûya hüküm ki,

Sen ki Edirne kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Dâmâd-zâde Mehemed Murad zîdet fezâ'iluhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mukaddemâ ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı vâki' ekâzîb ve erâcîf ile nâ-ber-câ müftereyâtı mutazammın iştikâlarından sen ki Edirne bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bâ-emr-i âli Limni Kal'ası'na kal'a-bend olan mahrûse-i Edirne sükkânından Za'im dâmâdı Osmân Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup ednâ sû'-i hareketi zuhûr eder ise tertîb-i cezâ olunmak kaydıyla sâdır olan emr-i âliye binâ'en afv ve itlâk olunmağın merkûm Osmân kendü umûruyla mukayyed olup ashâb-ı ağrâzdan ba'zı müfsid ve bed-baht merkûmun hakkında ber-vech-i muharrer nâ-kerde-i zuhûr müftereyât ile gamz ve nifâklarından nâşî gadr-ı küllî olmuşdur merkûm Osmân ol makûle müstevcib-i ithâm olur keyfiyyâtdan min külli'l-vücûh beriyyü's-sâhadır deyu bî-garaz cemâ'at-i

¹⁷³ Metinde "ileyhimsin" şeklinde yazılmıştır.

¹⁷⁴ Gelingiras

müslimîn meclis-i şer‘a varup alâ tarîkı'ş-şehâde ihbâr ve hakikat-i hâl Osmân hakkında mahz iftirâ olduğına sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla hâline merhameten ber-vech-i meşrûh sudûr iden emr-i âlînin kaydı ref‘ ve terkîn ve fimâ ba‘d kaleminden derkenâr olunmak üzere kaydına şerh virilmek bâbında merkûm Osmân yedine emr-i âlîşânım virilmek recâsına vâki‘-i hâli arz iylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere kaydı terkîn ve şerh virilmek içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 168.

s.310/2

İzmir kâdîsına ve Foça Kazâsı nâ‘ibine hüküm ki,
İzmir sükkânından iken menfiyyen Foça'da ikâmet üzere olan Karaçiyanoğlu Hüseyin nâm kimesne arz-ı hâl idüp bostaniyân-ı hâssa mütekâ‘idlerinden iken bundan akdem fevt olan Bedel-zâde el-Hâc Hasan nâm müteveffânın terekesine tama‘-ı hâmından nâşî bî-vech-i şer‘î duhûl ve dest-i tetâvül ile vereseye ve beytü'l-mâla haddî tecâvüz gadri mûcib hareketi zâhir ve nümâyân olmağla Bostancıbaşı-i sâbık Ahmed i‘lâmıyla Foça nâm mahalle nefy ü iclâ olunup lâkin merkûm Hüseyin fimâ ba‘d husûs-ı mezbûra ve gerek alâka ve medhalı olmayan husûs-ı âhara ve ale'l-husûs ocak tarafına vechen mine'l-vücûh dahl ü ta‘arruz itmemek üzere ta‘ahhüdine binâ‘en itlâkı bâbında istid‘â-yı inâyet ve ta‘ahhüdü şürûtuyla mezbûrun bu def‘a cürmü afv ve itlâk olunmak recâsına Hâssa Bostancıbaşı Hasan dâme mecduhû i‘lâm itmeğın i‘lâmı mücebince itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 168.

s.310/3

Kilis kâdîsına hüküm ki,
Aydın Muhassılı Vekîli el-Hâc Ömer zîde mecduhû südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüp Kilis Kazâsı sâkinlerinden Uzun Süleyman nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ahâlî-i kazâyı dâimâ tahrîk ile mâl-ı mîrî ve avârız ve bedel-i nüzül akçelerini virdirmeyüp altmış yedi ve altmış sekiz senesinde bâkî kalan dokuz bin beş yüz seksen beş buçuk guruşun edâsına kendüsi dahi ta‘ahhüd ve tekeffül itmeğın bir türlü tahsîl olunmayup mâl-ı mîrînin ta‘tîline ve kazâ-i mezbûrun ihtilâline bâdî olduğun bildirüp ber-vech-i muharrer gerek edâ iktizâ iden ve gerek şimdiden sonra tahsîl icâb iden mâl-ı mîrînin tahsîline vech-i suhûlet ve ahyâl-i ahâlîyi def‘ içün mezbûr Süleyman diyâr-

1 âhara nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim [recâ] iylediği ecilden vech-i meşrûh üzere nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.310/4

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden odun mübâşire olan Miftâh Ağası İbrâhîm zîde mecduhûya ve Akçaşar a'yânından Çelebioğlu Mustafa ve Boğazkesen Dizdârı () ve Akçaşehir Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Akçaşehir Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hüseyin zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp İstanbul'a odun nakline mübâşir ta'yîn olunan mûmâ-ileyhimâ meclis-i şer'a varup Kavak'dan Şile ve Bendereğli İskelesi'ne varınca vâkî' olan iskelelerden kadîmden berü İstanbul'a odun nakl olunagelmişken birkaç seneden berü ba'zı kimesneler Rumili'ne taklîd küreklik ve kereste îcâd ve ihdâs idüp bu keyfiyyet odunun killetine bâ'is ve bâdî olduğunu mârû'z-zikr iskelelerin vukûf-ı tâmmı olanları haber virmeleriyle bu misillü muhdes kereste ve küreklik işledenleri ve işleyenler külliyyen men' u def' ve ref' ve muhkem tenbîh ve te'kîd olunup zâbitleri ma'rifetiyle der-akab ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu recâ iylediklerin arz iyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.311/1

Akçaşehir Kazâsı nâ'ibine ve odun mübâşiri olan gediklülerden İbrâhîm zîde mecduhûya ve Akçaşarlı Baki Çelebioğlu Mustafa ve Boğazkesen Dizdârı () zîde kadruhûmâyâ hüküm ki,

Sen ki Akçaşehir nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hüseyin zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp mûmâ-ileyh Baki Çelebioğlu Mustafa meclis-i şer'a varup odun husûsıyçün sâdır olan emr-i şerîfim Akçaşar Mahkemesi'nde vâkî' sicill-i mahfûza ba'de't-tescîl ashâb-ı sefâin ve rü'esâ meclis-i şer'a da'vet ve emr-i şerîfimi muvâcehelerinde feth u kırâ'et ve mazmûn-ı münîfi cümleye ilan ve işâ'at olundukda herbiri emr-i şerîfime izhâr-ı mutâva'at hilâlinde mübâşir-i mûmâ-ileyh Mustafa zîde kadruhû i'âde-i kelâm idüp târîh-i i'lâmdan iki ay mukaddem ben bâ-fermân-ı âlî İrva

ve Izgara¹⁷⁵ ve Şile ve Bozakça ve Ağva Kilye ve Kefken ve Karasu ve Milan ve Akçaşar ve Alaylı ve Bendereğli iskelelerinden İstanbul'a odun nakline mübâşir ta'yîn ve zikr olunan iskelelerin ashâb-ı sefâyin ve rü'esâsı da'vet-i şer' ve emr-i şerîfîm muvâcehelerinde kırâ'et olundukda cümlesi bi's-sem' ve't-tâ'a didiklerinden gayrı ale'd-devâm İstanbul'a odun nakl iylemek üzere ta'ahhüd ve birbirlerine kefil olduklarını hâvî taraf-ı şer'den i'lâm virilmişken ashâb-ı sefine rü'esâân ba'zıları iltizâm ve ta'ahhüdlerinde durmayup hilâfına hareket ile İstanbul'a odunun killet üzere gelmesine bâ'is olmalarıyla ba'de'l-yevm mukaddemâ verdikleri i'lâm mücebince iltizâm iyledikleri ta'ahhüdleri üzere kereste nakl iylemeyüp ale'd-devâm odun nakl iylemek üzere tekrâr tenbîh ve te'kîd olunup mütenebbih olmayan yaramazlar her kim olur ise olsun zâbitleri ma'rifetleriyle der-akab ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfîm sudûru nizâm-ı merkûmun devâm-ı istimrârına bâ'is olur deyu bi'l-iltimâs arz iylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.311/2

İzmir monlâsına ve Kestel kâdîsına hüküm ki,
Nazilli Kazâsı ahâlîleri südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp kazâ-i mezbûrda sâbıkâ me'zûn bi'l-iftâ olan Mustafa Efendi dimekle ma'rûf kimesne mukaddemâ envâ'-ı gûne fücûr ve ma'âsîyi irtikâbı ve fukarâyı ızrâr ve ta'cîzi sebebiyle fetvâdan hacr olunmuşiken yine kendü hâlinde olmayup bu def'a ihtilâl-i memlekete bâdî olacak harekât-ı gayr-ı marziyyeye sâ'î ve envâ'-ı kizb ve dürûğ ile Nazilli sâkinlerinden on nefer kimesneleri ilkâ-i şerr ile haklarında emir ısdâr itdirdüp mahallinde ba'de'l-murâfa'a üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmamışken mübâşiriyye ve âhar bahâne ile mezbûrûnu bî-gayrı hakkın altı bin guruş cerîmeye uğradup ve bunun emsâli zulm ü te'addîsi hadden bîrûn olduğun bildürüp mezbûr Mustafa ıslâh-ı nefis için diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmasın istid'â ve mezbûr Mustafa'nın sû'-i hareketini mevsûkun-bih kimesneler ihbâr etmeleriyle Nazilli Kazâsı'ndan nefy ü iclâ ve medîne-i İzmir'de meks ü ikâmet itdirilmek bâbında emr-i şerîfîm sudûrıçün a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhîrîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'in bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ

¹⁷⁵ Izgara

Dâmâd-zâde Feyzullah edâma'llâhu te'âlâ fezâ'ilehû işâret itmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 168.

Bâ-işâret-i şeyhu'l-İslâmî afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Za sene 168.

s.311/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Lüleci Mustafa ve Berber Mustafa ve Kayıkçı Ahmed ve Kayıkçı İbrâhîm ve diğer Kayıkçı İbrâhîm nâm kimesneler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp mezbûrûn bundan akdem ba'zı töhmetleri hasebiyle Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend ve ba'dehû ihrâc ve Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunup iki seneden berü mahbûs ve ahvâlleri diğer-gün olduğun bildirüp mezbûrûn kal'a-i mezkûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hüküm-i humâyûnum recâ iyledikleri ecilden mezbûrlar fîmâ ba'd Âsitâne ve havâlisine gelmemek ve gelürler ise ahz ve cezâları icrâ olunmak şartıyla kal'a-i merkûmeden itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.312/1

İstanbul Gümrük Emîni İshak zîde mecduhûyü ve İznikmid ve Malatya kâdîları ve İznikmid'den Malatya'ya varınca sâ'ir vâki' olan kuzât ve nüvvâba ve zâbitâna hüküm ki,

Süleymaniye Mahallesi'nde vefât iden Rişvan Ağası Kara Mehemed Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin li-ebeveyn ammi oğlu olmak üzere iddi'â iden Ömer Kısmet-i Askeriyye Mahkemesi'nde meclis-i şer'de müteveffâ-yı mezbûrun ba'dehû müte'âkiben vefât iden sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızı Rukiye'nin bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbları el-Hâc Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne mahzarında mezbûrân Mustafa ve Rukiye'nin hîn-i fevtlerinde ben âhar diyârda olmağım la mezbûrândan bana intikâl iden sekiz yüz elli beş gurus hissem vasî-i mezbûr el-Hâc Ahmed yedinde olmağ la taleb iderim deyu da'vâ iyledikde vasî-i mezbûr el-Hâc Ahmed bi'l-küllîyye inkâr itdikde ben müdde'âmı Ördek Kassâb Mahallesi'nde sâkin Hüseyin Çelebi ibn Hasan ve el-Hâc Hasan bin İsmâ'il şehâdetleriyle isbât idüp lâkin müteveffâ-yı mezbûrun ammi oğlu Hasan sen benim karındaşım olmak hasebiyle

iddi'â-i veraset ile ben sana içinden yigirmi guruş veririm deyu beni iğrâ ben dahi iddi'â-yı veraset idüp ve mezbûrân Hüseyin ve el-Hâc Hasan dahi şehâdet iylediler lâkin ben da'vâmda kâzib ve mubtil olup bir dürlü verâsetde alâka ve medhalim yokdur deyu meclis-i şer' de ikrâr u i'tirâf iyledikde bi'l-fi'l Kassâm-ı askerî olan Mevlânâ Mustafa zîde ilmuhû i'lâm itmeğın i'lâmı mûcebince sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mezbûru bir sefineye vaz ve İznikmid'e irsâl ve siz ki mûmâ-ileyhimsiz ândan dahi birbirinize îsâl iderek vilâyeti olan Malatya'ya nefy ü iclâ ve sen ki Malatya kâdîsı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezkûru Malatya'da ikâmet itdirmen bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.312/2

Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Vakıf karyelerden Çımarcık karyesi ahâlîlerinden Feyzullah Beşe ve Bayrakçı Deli Hasan ve Kasım Beşe ve el-Hâc Hüseyinoğlu Mehemmed ve es-Seyyid Na'iband Mustafa nâm beş nefer kimesneler vâkfın rüsûmâtının tahsiline mûmâna'at ve ihtilâl-i nizâma bâ'is harekete cesâret iderler deyu karye-i merkûme zâbiti Ali ihbârıyla Yalakabad nâ'ibi tarafından vârid olan i'lâma binâ'en mezbûrların Boğazkesen Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bendleriçün emr-i şerîfim sâdır olmuşiken lâkin merkûmların kendülere isnâd olunan töhmet ve kabâhatde alâka ve medhalleri olmayup mağdûr ve mazlûm oldukları ihbâr olunmağla merkûmlar fîmâ ba'd kendü hallerinde olup hizmet-i lâzımeleri olan kat'-ı hataba ve Âsitâne'ye nakl ve îsâle ihtimâm ile vakfa hâsıl yazılan rüsûmâtın edâsına mûmâna'atdan ve ihtilâl-i nizâm-ı memleketden mübâ'adet iylemeleri şartıyla cürmleri afv ve kal'adan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin şürût-ı merkûma ri'âyet şartıyla cürmleri afv olunmağla merkûmları kal'adan ıtlâk ve sebîlleri tahliye iylemen bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.312/3

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecduhûya hüküm ki,
Kuruçay Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmuhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kuruçay Kazâsı'nın erbâb-ı tımar ve ihtiyârları bi-ecma'ihim meclis-i şer'a varup hâlâ Kemah Alaybeyisi Mustafa ve Bedri Şehsuvarzâde Mîr-alay İsmâ'il nâm

kimesneler ba'zı sâhib-i tımarın tımarlarını zulmen alup nice erbâb-ı tımara gadr ve ocaklarını muhtel iylediklerinden gayrı hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde âdemisi Ömer nâm müfsid yediyle beyâzlar gönderüp erbâb-ı tımarın tımarların karışdırmakdan hâlî olmamalarıyla merkûmûn Ömer ve Mustafa ve İsmâ'il'in şerr u mazarratları men' u def' olunmak bâbında arz idivir deyu ilhâh ve hâl minval-i muharrer üzere olduğına mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmi muhît olmağla vâki'-i hâlî bi'l-iltimâs arz itmeğın mezbûr vilâyeti olan Kemah'a gitmek şartıyla sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve mahbûsen Trabzon'a irsâl vusûlünü müş'ir iskele emîninden memhûr tezkire getürtmen fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûr Ömer'i vilâyeti olan Kemah'a gitmek şartıyla ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve mahbûsen Trabzon'a irsâl ve vusûlünü müş'ir iskele emîninden memhûr tezkire getürtmen bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.312/4

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecduhûya ve Mora Cezîresi'nde vâki' () kâdîsına hüküm ki,

Kaza-i mezbûr sâkinlerinden Ali nam kimesne Mehemmed nâm sipâhînin Hulumiç Nahiyesi'nde berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarını bir takrib kendi üzerine almak sevdâsıyla ta'cîzden hâlî olmayup te'dîbi muktezî olmağla sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûru Mora cânibine giden sefâyinden birine vaz' ve mahbûsen Mora cânibine irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ânda ikâmet itdirmen fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ile mezbûru Mora cânibine îsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûru kazâ-i mezbûrda ikâmet itdirüp bir hatve âhar mahalle tecâvüzüne ruhsat göstermemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.313/1

Magosa Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Eflak ahâlîlerinden Şehîd Ali Paşa vaktinde katl olunan ve Fariskol nâm maktûlün oğulları sâbıkâ Ban olan Parlol Boyar ve sâbıkâ İstepar olan İstefan Boyar nâm müfsidler sekiz seneden berü istiklâliyyete ruhsat-yâb olduklarına binâ'en Eflak re'âyâsına olan zulm ü te'addîleri hadden ziyâde olduğından gayrı dâimâ âdet-i

müstemirreleri olan tahrîk ve ıdlâlden hâlî olmayup nizâm-ı memleketin ihtilâlîne bâ'is oldukları yakînen ihbâr olunmaktan nâşî memleket-i Eflak'dan tard ve teb'îdleri ve nizâm-ı memleketin devâm ve bekâsı irâdesiyle çend rûz mukaddem mesfûrların Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından Prevadi Mustafa Çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyle ve Midillü Cezîresi'nde nefy ü iclâlariyçün emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi lâkin mesfûrân öteden berü mûkız-ı fitne olup ve Midillü Cezîresi karîb olmak takrîbiyle derûnlarında merkûz olan habâset ve mel'aneti vilâyet-i Eflâk'a îsâle ruhsat-yâb olacakları nümâyân olmağla Eflak voyvodasının arzı olmadıkça itlâk emri yazılmamak üzere mukaddemâ mübâşir ta'yîn olunan mûmâ-ileyh mübâşeretiyle Kıbrıs Cezîresi'nde vâki' Magosa Kal'ası'nda kal'a-bend olunmalarıyçün Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda memhûr arzı ile istid'â-yı inâyet itmeğın vech-i meşrûh üzere zikr olunan iki nefer zimmîler Magosa Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1168.

Eflak voyvodası arz-ı hâliyle itlâklariyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Za sene 1169.

s.313/2

Kusun Nâhiyesi nâ'ibine, Cezîre-i Kıbrıs'da vâki' () Kal'ası dizdârına hüküm ki, Tarsus Sancağı'nda vâki' Kusun Kazâsı sâkinlerinden Yörükân taifesinden Çâvûşlı Cemâ'ati'nden Mahmud Efendi ve karındaşları Monlâ Ahmed ve Seyyid İbrâhîm ve Hâcı Hamza oğlu Molâ Ahmed ve Seyyid İsa ve Sarı Ali dimekle ma'rûf kimesneler gelüp kendü hâllerinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' u hareketleri yoğiken yine cemâ'at-i mezbûreden Seyyid Monlâ Mehemed nâm kimesne derûnunda olan garaz ve adâvetini icrâ kasdıyla kazâ-i mezbûr niyâbetinin Hasan ismine mürâselesini ahz ve mezbûrların haklarında nice ifk ü iftirâyı mutazammın arz tahrîr ve Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ve kal'a-bend olunmalarıyçün bir kıt'a emr-i şerîf ısdâr itdirdüp mahallinde murâfa'a-i şer' olduklarında iftirâsını beyandan acz ile mağduriyetleri zâhir olduklarını müş'ir sen ki kazâ-i mezbûr nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdülkadir zîde ilmuhûsun tarafından yedlerine hüccet ve i'lâm verilmekle afv ve itlâklariyçün emr-i şerîfim recâ ve i'lâm ve hüccet-i mezbûru ibrâz ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda cemâ'at-i mezbûre ahâlîsinden el-Hâc Hamza ve Kara Fakihoğulları Kısacık Mahmud ve Kara İbrâhîm ve mezbûr Hâcı Hamza'nın sulbî oğlu Mehemed ve merkûmân Mahmud ve İbrâhîm'in karındaşları

Kara Ahmed ve hevâdârlarından Hasan oğulları Sarı Ali ve İsa nâm şakîler yine cemâ'at-i mezbûreden Seyyid Mehemed'in hemşireleri Şerife ve Hadice nâm bâliğaların boynundan elli aded zer-i mahbûb ve elli guruşluk huliyy-i sâ'iresini cebren nehb ü gâret idüp ve ehl-i fesâd ve eşkiyadan oldukları şer'an sâbit olduğunu müş'ir Kusun nâ'ibi Seyyid Hasan arz itmekle Adana vâlîsi ma'rifetiyle mahallinde tekrâr şer'le görülüp bâlâda tahrîr olunan mevâd fi nefsi'l-emr vâki' midir değil midir vukû'u şer'an sâbit olur ise ihkâk-ı hak ve içlerinden fesâd ve şekâvete bâ'is olan reîs-i eşkiyâ ahz ve ıslâh-ı nefis idince Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve kal'a-bend olunmalarıçün reîsü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdi dâme mecduhû i'lâmıyla işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Muharremi'nde ale't-tafsîl emr-i şerîf virildiği mukayyed ve bu husûs Maliye'ye müte'allik olmadığından başka Adana vâlîsinin dahi arz u i'lâmı olmamağla eğerçi hakikat-i hâl gereği gibi ma'mûl olmayup lâkin afv ü merhamete dâir mevâddan yalnız Kusun nâ'ibinin arz ve hüccetine i'tibâr ile merhameten avf ü ıtlâklarına müsâ'ade-i humâyûnum erzânî kılınması bâbında bi'l-fi'l Başdefterdârım olan Mehemed Behcet dâme mecduhû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince afv [ü] ıtlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.314/1

Kilidü'l-bahr Kal'ası Dizdârı () [zîde] hıfzuhû[ya] hüküm ki, Zeyneb nâm hâtûn gelüp mezbûrenin zevci Takyeci Halil nâm kimesne bundan akdem üvey oğlu Emin nâm kimesneye sâhte ağa mektubu yazdırup ve sâhte mühür ile mühürledüp ser-had imzâlusı olmak üzere fûrûhta cesâret itmekle merkûm Halil lisânen sâdır olan fermân-ı âlî ile Kilidü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend ve bir buçuk seneden mütecâviz mahbûs ve bu sagîr evlâdlarıyla ahvâli dîğerkûn olduğun bildirüp mezbûr kal'a-i mezkûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ iyledüğü ecilden mezkûr fimâ-ba'd Âsitâne-i aliyye ve havâlîsine gelmemek şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1168.

s.314/2

Sâbıkâ ümerâ-i Mısriyye'den bundan mukaddem Sinob'da ikâmete me'mûr olan Osmân dâme izzühûya ve Burusa nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin bundan akdem sâdır olan emr-i şerîf mûcebince ehl ü ıyâlinle ikâmete me'mûr olduğın Sinob Kasabası'nın âb ü havasıyla adem-i ülfet ve şiddet-i şitâsına tâkat getüremediklikden nâşî bir süheyl mahalle nakl ve îvâ olunman için ehl ü ıyâl ve etbâ'ınla Sinob'dan bir sefîneye süvâr ve Karadeniz Kavağı'na geldüğünü i'lâm iylemişsin me'mûr olduğın mahalden bilâ-fermân kalkup gelmen töhmet iken mücerred illet-i mizâcın ma'lûm olmakdan nâşî fîmâ-ba'd bu makûle bilâ-fermân me'mûr olduğun mahalden âhar yere hareket iylememek şartıyla sebkat iden cürmünden iğmâz olunup civâr-ı Saltanat-ı Seniyyemde vâki' âb [u] havası latîf medîne-i Burusa'da ikâmetin fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde ıyâl ve etbâ'ınla ta'yîn olunan kayığa süvâr ve Mudanya'ya çıkup Burusa'ya varup ânda ikâmet ve devâm-ı ömr u devletim da'avâtına ibtidâr ve muvâzabet ve zinhâr ve zinhâr bilâ-fermân mahall-i merkûmdan âhar mahalle bir hatve tecâvüz ve hareketden be-gâyet hazer u mücânebet eyleyesin şöyle ki ma'âzellâhi te'âlâ bundan sonra bu gûne hareketin zuhûr idecek olur ise afv olunmayup bilâ-emânin mu'âteb olacağın mukarrerdir âna göre basîret üzere hareket ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mîr-i mûmâ-ileyhi ıyâl ve etbâ'ıyla medîne-i Burusa'da dilediği mahalde meks ü ikâmet ve ikrâm ve ihtiramına ri'âyet idüp vusûlünü Deraliyye[me] tahrîr ve i'lâm iylemen bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 168.

Mühimmeye nakl olunmuşdur.

s.314/3

() ve () kâdîlarına ve Evreşe nâ'ibine ve zikr olunan kazâların zâbitânına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Üsküdar'da vâki' merhûm Atîk Vâlîde Sultân Evkâfi'ndan Rumili perakendesinden Evreşe Kazâsı'nda altıncı cemâ'atinden Gavgacıoğlu Ali ve karındaşı Veli ve Gündeşli cemâ'atinden Cireşekoğlu İsmâ'il ve rüfekâlarıyla ve mâlikâne re'âyâsından altıncı cemâ'atinden (...) Deli Mehemed ve Kara Hasan ve Güzeloğlu Mustafa ve sâir hevâlarına tâbi' eşkiyâ ile yek-dil ve kendü hâllerinde olmayup ba'zılarının emvâl ve erzâkların gasb ve gâret ve ba'zılarının ırzlarına ta'arruz ile günden güne fesâd ve şekâvetleri şüyû' bulmağla haklarında bundan mukaddem evâmir-i şerîfi sâdır ve mübâşir ta'yîn ve irsâl ve sâdır olan evâmir-i şerîfeyi huzûr-ı şer'de cümle ahâlî muvâcehesinde kırâ'et ve taraf-ı şer'den şakîyyûn-ı mezbûrûnu meclis-i şer'a da'vet-

i şer' için mürâsele irsâl olundukda sâdır olan emr-i âlîye adem-i itâ'at birle muhârebe[ye] tasaddî ve yine Evreşe Kazâsı'na tâbi' Adilhan nâm karyede sâkin el-Hâc Veli ve Hamza nâm kimesneler dahi eşkıya-yı mezbûrenin rûfekâları olmağla mezbûrûnu bulup teslîm ideriz deyu ta'ahhüd ve on gün mübâşiri avk u te'hîr ile eşkıyâ-yı mezbûrenin ma'îyyetleri olduklarında icrâ-yı hak olunup ve sâdır olan evâmir-i aliyyenin icrâsı bir vechile mümkün olmaduğünü sen ki Evreşe nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Osmân zîde ilmuhûsun seninle İpsala nâ'ibi Mevlânâ Süleyman zîde ilmuhû başka başka arz ve mübâşir ta'yîn olunan Mehemed Neyyiri zîde kadruhû dahi başka mektubuyla inhâ itmekle zikr olunan eşkıyanın bu def'a dahi şer'-i şerîf ve emr-i münîfe adem-i itâ'atleri zâhir olur ise mukaddemâ ta'yîn olunup hâlâ ol tarafda olan mübâşir ma'rifeti ve buldukları mahallerin siz ki hükkâm ve zâbitânı mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ile alâ eyyi hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve mukaddemâ şeref-rîz-i sudûr bulan fermân-ı âlî mûcibiyle icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olundukdan sonra mezbûrân Veli ve Hamza nâm iki nefer kimesneler İnöz Kal'asında kal'a-bend ve keyfiyyet sûret-i sicilâtıyla arz u i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.315/1

Dîvân-ı Humâyûnumda çavûşbaşı olan el-Hâc Abdüllatif dâme mecduhûya ve Atina kâdîsı mevlânâyâ hüküm ki,

Hâlâ Atina voyvodası olan Hâcî Ahmed zîde kadruhû kendü hâlinde olup re'âyâ-perver ve ehl-i ırza mu'în ve her vechile evzâ' ve etvârından fukarâ râzî ve hoşnud olup hüsn-i hâlini müş'ir müte'addid i'lâm ve mahzar tevârüd itmişiken yine Atina sâkinlerinden Nikola nâm zimmî zuhûr ve ben kocabaşı vekîliyim deyu Âsitâne-i aliyyeme gelip hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ve devr-i ebvâb ile ta'cîzden hâlî olmayıp ihtilâl-i memlekete bâdî olacak hâlâta cesâret itmekle zimmî-i mesfûr çavûş mübâşeretiyile mahalline nefy ü iclâ itdirilmek için emr-i şerîf sudûru bâbında arz-ı hâl birle istid'â olunmağın vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fî evâhir-i N sene 1168.

s.315/2

İzmir hâssı voyvodası () zîde mecduhûya ve İzmir Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Devlet-i Aliyyeme tâbi' Trablusgarb ahâlîlerinden Ebû Şâkûroğulları'ndan Mustafa nâm şakî karındaşları ve sâ'ir ağvâtıyla Trablusgarb'da tahrîk-i silsile-i fitne ve fesâda cesâret iylediklerinde rüfekâsı ahz ve cezâ-yı mâ-yelikleri tertîb olunup lâkin ser-i cumhûr olan merkûm Mustafa Murabıt'a firâr iylemişken mîr-livâ-i Trablus buyuruldısıyla Murâbıt'dan ihrâc ve Mehemed Çâvûş nâm kimesne mübâşeretiyile İzmir'e nefy olındığı ve mezbûr müfsid ve muharrik-i fesâd olmakdan nâşî mekîdet ve habâsetinden ocağ-ı mezbûr ahâlîsini te'mînen ahz ve İzmir Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak üzere emr-i şerîfim sudûru mîr-i mûmâ-ileyh tarafından tahrîr ve istid'â olunmağla istid'âsı üzere müfsid-i merkûm İzmir'e gelmiş ise ahz ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () irsâl olunmuş idi imdî vusûlünde şakî-i merkûm her ne vakit İzmir'e vâsıl olur ise bilâ-emânin ahz ve İzmir Kal'ası'na vaz' ve habs ve gereği gibi muhâfaza olunarak kal'a-bend olunup emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir tarikle itlâkından be-gâyet hazer u mücânebet ve kal'a-bend olındığını Der-aliyyeme i'lâm iyleyüp ihmâl ve tekâsülden ziyâde ittikâ ve ihtirâz iylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i N sene 1168.

s.315/3

Rumili vâlisine ve Edirne kâdîsına ve Timurhisar Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Sen ki Timurhisar Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc İbrâhîm zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp Timurhisar Kazâsı sâkinlerinden zu'amâdan Ahmed Beg zîde mecduhû için a'yândan olup ahâlînin her tekâlîfleri vukû'unda emr u defterden ziyâde ez'âf-ı muzâ'af kendü nef' için akçe zam ve tevzî' ve hevâsına tâbi' eşkiyâyı başına cem' ve kâdîlar ile yek-dil ve yek-cihet olduğundan kırk bin guruşdan mütecâviz akçe tahsîl iyledüğünden mâ'adâ mürûr eden vüzerâ masrafı deyu akçe tevzî' ve nâ'ib ile ittifâk ve cebren tahsîl ve bu vechile ahvâl-i fukarâ dîğ-er-gûn olmuşdur deyu ahâlî-i kazâ mukaddemâ arz-ı hâlleriyle inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle mezkûrun ma'rifet-i şer'le muhâsebesi görülüp zimmetinde zuhûr eden hukûk-ı fukarâ ashâbına istirdâd ve fimâ-ba'd Timurhisar Kazâsı'nda ve kurâsında sâkin olup vatan-ı asliyyesi olan Edirne'ye nefy ü iclâ ve ikâmet ve keyfiyyeti vukû'u üzere arz ve i'lâmı hâvî işbu sene-i mübâreke Cumâde'l-âhiri'nde sâdır olan emr-i şerîf sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin buyuruldun ile mübâşir ta'yîn olunan selam ağalığı hizmetinde () z[îde] kadruhû ma'rifetiyle Timurhisar Mahkemesi'nde vürûd ve bi'l-cümle ahâlî-i kazâ ve a'yân-ı

memleket muvâcehelerinde¹⁷⁶ meclis-i şer'ede feth ve kırâ'et ve mazmûnu cümleye tefhîm olundukda mîr-i mûmâ-ileyhin hakkında şikâyet edenlerden kat'â habîr ve âgâhımız yokdur ve vekîlimiz dahi değıldir ve mücerred kendü mel'anelerin icrâ için şikâyet iylemişler kizb-i sarîh ve iftirâ-yı mahzdır merkûm Ahmed Beg'den her vechile hoşnud ve şâkiriz ve dîndâr ve perhîzkâr ve yaramaza mühîn ve ehl-i ırza mu'în ve kendüsine bir akçe ve bir habbe alacağıımız yokdur deyu ihbâr ve hakkında virilen emrin kaydı terkîn ve sebîli tahliye olunmasın¹⁷⁷ istircâ iylediklerin sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz ve sen ki vezîr-i müşârûn ileyhsin senin dahi bir kıt'a mektûbunda vech-i meşrûh üzere oldığın inbâ ve ahâlî-i kazânın mes'ûllerine müsâ'ade olunmasın iltimâs iyledüğün bi'l-fi'l Reîsü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdi dâme mecduhû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince itlâk ve virilen emrin kaydı terkîn olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1168.

s.315/4

Sakız Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda'nın Sakız'a nefy ü iclâsı emr-i humâyûnum olmağla mesfûr Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından Ahmed Çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyile irsâl olunup lâkin bi-emri'llâhi te'âlâ Middilü ile Sakız cezîreleri mâ-beyninde deryâ fırtınaya müsâdif ve emr-i şerîfim deryaya düşüp zâyî' olmağla çâvûş-ı mûmâ-ileyh mesfûru cezîre-i mezbûreye götürüp menfiyyen ikâmete tenbîh ve yarâr kefilî ahz ile çâvûş-ı mûmâ-ileyh avdet iylediği sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Hüseyin zîde ilmühûsun tarafından arz ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda [emr-i] humâyûnum üzere mesfûr cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirilmek bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Şa'bân'ında emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak fermânım olmağın sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin mesfûru cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat ve cevâz göstermekden hazer u mübâ'adet olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 1168.

İtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S.sene 169.

¹⁷⁶ Metinde "mevâciblerinde" şeklinde yazılmıştır.

¹⁷⁷ Metinde "olunmuş" şeklinde yazılmıştır.

s.316/1

Ferecik kâdîsı zîde fazlühüya hüküm ki,
Sen ki kâdî-i mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ahmed zîde fazlühûsun mektûb gönderüp
Ferecik Kasabası ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulahâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ
ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup Ferecik Kasabası sâkinlerinden olup
kethüdâyeri olan Mehemmed nâm kimesne a'yânlık iddi'âsında olmağla teğallübü
sebebiyle bundan akdem bin yüz altmış () senesinde kendü nefsiçün ahâlî-i fukarâdan
bî-gayrı hakkın sekiz bin yedi yüz altmış bir guruş tevzî' ve ol hinde menzilci olmak
takrîbiyle mukâvele iyledikleri menzil ücretini ahâlî tamamen virdiklerinden sonra
yedi yüz guruşların dahi bî-gayrı hakkın ahz iylediğini bundan akdem Deraliyye'ye
ref'-i ruk'a-i iştikâ ve mahallinde cümle muvâcehesinde hesâbları görölüp zimmetinde
zuhûr iden hukûk-ı fukarâ ashâbına istirdâd için dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden
es-Seyyid Ömer zîde kadruhû mübâşeretiyile sâdır olan emr-i âli mahalline lede'l-vusûl
mezbûr gâyet hilekâr olmakdan nâşî fakat i'tirâfiyla yedi yüz seksen guruş hakk-ı
fukarâ zimmetinde şer'an zâhir ve mâ'adâ matlûbları hesâbları rü'yet esnâsında envâ'-
ı hileyi irtikâb ve ikâz-ı fitne ve re'âyâ beyninde tefrikaya bâdî hâlât ihdâsı akbînde
Âsitâne-i sa'âdetim tarafına firâr ve keyfiyyeti arz ve mahzar birle ba'de'l-i'lâm
mezkûr Âsitâne'de hâmisî Kara İsmâ'il Haseki hânesinde ahz ve ocağı tarafından
çâvûş mübâşeretiyile mahallinde murâfa'a ve ihkâk-ı hak olunmak için bâ-emr-i âli
irsâl olundukda çâvûş-ı merkûm kasaba-i mezbûreye vardıkda mezkûra himâye ve
menziline nüzûl ve hakkında müte'addid sâdır olan evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve
firâr âdet-i müstemirresi ve habs ve hıfzında ihtimâm olunmadığı hâlde yine firârî
mukarrer oldığı çâvûş-ı merkûma tefhîm ve kıbel-i şer'den tenbîh olunmuşiken ısgâ
itmeyüp her hâlde ben kefilim deyu habsde kusûr ve ertesi gece firâr itdi deyu yemîn-
i maglatasına i'timâden habs etmemişidim deyu cevâb ve cümle fukarâ mütehayyir ve
ser-gerdân ve kusûrun bu def'a dahi adem-i itâ'atin zâhir ve hukûk-ı fukarâyı ibtâl ve
bir dürlü ihkâk-ı hak mümkün olmayup mübâşir-i merkûm avdet ve bu vechile cümleyi
ta'cîz ve ibtâl-i hak sevdâsıyla etbâ'ından başında olan eşhâsı fukarâ üzerlerine taslît
ve envâ'-ı tehdîdât ile tahvîf ve ihtilâl-i azîmeye mü'eddî hâlâta tasaddî etmekle
mezkûrun mukaddemâ i'tirâfiyla zimmetinde zâhir olan yedi yüz seksen guruş hukûk-
ı fukarâ emvâl ve eşyâsından tahsîl ve mâ'adâ hakları dahi hîn-i zaferlerinde ba'de'd-
da'vâ ve'l-isbât ihkâk-ı hak ve emniyet külliyyen meslûb olmağla kazâ-i mezbûrdan
def' ve âhar mahalle iclâ ve zulm ü te'addîsinden fukarâ tahlîs ve ahâlî-i memleket
ihtilâlden tathîr olunmasın kasaba ve kurâ ahâlîleri meclis-i şer'de inhâ ve iltimâs ve

müfsid-i mezbûrun hakkında bast olunan cemî'-i makâl vâki' ve bu hengâmda kazâ-i mezbûrda ikâmeti fukarâ-yı ra'yyetin adem-i râhat ve emniyeti ve bu vechile umûr-ı mühimmenin dahi rü'yeti müte'assir ve mümteni' olduğına sen ki mevlanâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla fukarâya merhameten merkûm Kethüdâyeri Mehemed'in i'tirâfıyla zimmetinde olan hakk-ı fukarâ tamamen tahsîl ve ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iylediğin ecilden mahallinde şer'le görülüp ihkâk-ı hak ve fukarâya zulm ü te'addîsi şer'an sâbit olur ise diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 168.

s.317/1

Midillü Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Safiye nâm hâtun gelüp mesfûre Diyarbekir'de Mübâya'acı Süleyman Efendi'nin kethüdâlığı hizmetinde karındaşı el-Hâc Mehemed'in Âsitâne-i sa'âdetimde zevcesi Safiye'den mütevellîd oğulları sabîlerin tesviye-i umûrlarına ve karındaşının müteveffiyeye zevcesinden müntakil emvâl ve emlâklerin rü'yet üzere iken ba'zı ashâb-ı agrâzın ifk ü iftirâlarıyla Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve Âsitâne-i sa'âdetimde mâl-ı eytâm ve emlâkleri yağmâ ve bundan akdem İstanbul kâdîsı huzûrunda dokuz nefer kimesneler meclis-i şer'de hüsn-i hâlini ihbâr ve i'lâmları mücebince ma'an nefy olunan Haseki karısı Fatıma'nın Âsitâne'ye gelmemek üzere afv ve ıtlâklarıyçün emr-i şerîfim sâdır ve mezbûre Safiye'nin Âsitâne-i sa'âdetimde iki nefer eytâm-ı mezbûrların ve karındaşının ve mezbûrenin mâl ve emlâkleri zâyi' ve telef ve ahvâli dîğergün olduğın bildirüp Âsitâne-i sa'âdetime gelmek için emr-i şerîfim recâ ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere bin yüz altmış yedi senesi evâhir-i Şevvâl'inde emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla Âsitâne-i sa'âdetime gelmelerine mümâna'at olunmamak bâbında fermân yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 1168.

s.317/2

Ayntâb nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Ayntâb Kazâsı Nâ'ibi Feyzullah zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderip medîne-i Ayntâb ahâlîsinden olup medîne-i mezbûrede vâki' Mihaliyye Medrese-i Şerîfesi'nin ve Gülnaviyye Vakfî'nin mütevellîleri olan Mollâ Ahmed

dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem umûr-ı vakfa müte'allik ba'zı husûsıyçün bundan akdem Âsitâne-i aliyyeme geldikde ashâb-ı ağrâz mezbûrun hakkında hilâf-ı inhâ haber vermeleriyle vatan-ı asliyyesine nefy olunmak bâbında emr-i âlî sâdır olmağla merkûm dahi itâ'at birle on seneye karîb kat'â Ayntâb'dan taşra gitmeyip kendü hâlinde dîndâr ve müstakîm olmağla bu sene-i mübâreke cülûs-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnum vâki' olup umûmen tecdîd-i berevât fermânım olmağın merkûm Ahmed kendü berâtlarını tecdîd için Âsitâne-i aliyyeme gelmek murâd itmekle nefyden afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli sen arz ve ahâlî-i Ayntâb dahi mahzar iyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 168.

s.317/3

Çorum kâdisına ve Ankara nâ'ibine ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şeyh Ahmed zîde fazluhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Çorum sâkinlerinden zaleme ve cebâbireden Kôr Hâfız Mehmed'in te'addî ve tecâvüzü bî-nihâye ve kendü hâlinde durmayup a'yânlık dâ'iyyesiyle vâlî ve sancak mutasarrıfları ve hükkâm ve zâbitâna intisâb ve aveneleriyle yek-dil ve bilâ-mûcib re'âyâyı ahz u hubs ve der-zencîr ve cebren ve kahren beşer yüz guruşların fukarâdan aldığından mâ'adâ üç dört ayda bir def'a ahâlî ve re'âyâyâ sâliyâne ve tevzî' ve kendü nefsiçün emr [u] defterden ziyâde otuzar ve kırkar guruş zam ve tahsîl ve şerrinden ıyâllerin terk ve ahvâlleri dîğêr-gûn olmağın ocak tarafından mübâşir ma'rifeti ve Bozok Voyvodası Cabbâr-zâde Ahmed dâme mecdühû i'ânetiyle bulunduğî mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve mahallinde huzûr-ı şer'a ihzâr ve husamâsıyla murâfa'a-i şer' ve sâbit olan hukûk-ı ibâd ba'de'l-istirdâd mazarrat ve şekâveti bi'l-muvâcehe sâbit ve mütehakkık olur ise tescîl ve Ankara Kal'asında kal'a-bend ve i'lâm olunmak için sâdır olan emr-i şerîfime imtisâlen livâ-i mezbûr mutasarrıfı ve Bozok voyvodası mûmâ-ileyh huzûrunda akd olunan meclis-i şer'de şakî-i mezkûr husamâsıyla terâfu'-ı şer' ve herbirleri da'vâlarını isbât ve hükm-i şer'î lâhık ve ânlardan mâ'adâ livâ-i mezbûr mutasarrıfına hitâben sâdır olan bir kıt'a emr-i âlî mücebince kasaba ve kurâda sâkin ashâb-ı hukûk dahi meclis-i şer'de mezkûrdan herbirleri da'vâ ve ba'zılarını zulmen tecrîm ve ba'zı ehl-i ırza ifk ü iftirâ ile celb-i mâl ve kimi dem [ü] diyete müte'allik ve ba'zı ehl-i ırz hâtûnların hetk-ı ırz irâdesiyle nehb-i emvâl ve zulmünü def' için gelenlerin şakî-i mezbûr ba'zısını ikrâr

ve sâ'irlerinin şuhûd-ı udûl ile sâbit olan yüz bin guruş hükm-i şer'î lâhik ve sicill-i mahfûza kayd ve keyfiyyet-i ahvâli bi'l-muvâcehe ahâlî-i vilâyetin ulemâ ve sulahâ ve sâ'irlerden meclis-i şer' de hâzırûn-ı müslimînden mezkûr Mehemmed'in muvâcehesinde istifsâr olundukda şakî-i mezbûr hakkında bi'd-defa'ât evâmir-i şerîfe sâdir olmuşken teğallübünden nâşî icrâsı mümkün olmayup fukarâya tasallutu yevmen fe-yevmen ziyâde ve zulm ü te'addîsi sebebiyle ahâlî-i kasabanın sülûsü ve kurânın sülûsânı ehl ü iyâlleriyle diyâr-ı âhara perâkende ve muzırru'n-nâs ve sâ'î bi'l-fesâd ve rû-yi arzdan vücûdu vâcibü'l-izâle eşkıyâdan olmağla keyfiyyeti arz idiver deyu ilhâh ve fi'l-hakîka şakî-i mezkûr üzerine şehâdetleri sahîh, tathîr-i memleket birle tertîb-i cezâsı vâcibâtdan olduğına ilmin muhît olduğın sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sen ve livâ-i mezbûr mutasarrıfı emîrû'l-ümerâ'î'l-kirâm İbrâhîm dâme ikbâluhû başka başka arz ve ahâlîsi mahzar birle istirhâm ve şakî-i mezbûr dergâh-ı mu'allam yeniçerileri serdengeçdi ağalarından ve kal'a-bendiyçün virilen emr-i şerîf dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası i'lâmıyla virilüp ocağa dâir mevâddan [s.318] olmağla husûs-ı mezbûr dergâh-ı mu'allâm yeniçeriler ağasına havâle olunmak bâbında bi'l-fi'l Reîsü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdi dâme mecdühû i'lâm ve bâlâda mastûr Çorum sükkânından ve zümre-i yeniçeriyândan serdengeçdi ağası Hâfiz Kôr Mehemmed'in zikr ve tasrîh olındığı üzere tertîb-i cezâsı tathîr-i memleket birle vâcibâtdan olduğu hüccet-i şer'iyeye birle Der-aliyyeme arz u i'lâm ve mahzar olunmağla mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfimle mücebince ocakdan ta'yîn olunan mübâşir civârında vâkî Bozok voyvodası mûmâ-ileyh i'ânetiyle şakî-i mezkûru mahallinde husamâlarıyla terâfu'-i şer' ve ber-müceb-i defter-i müfredât yüz on beş bin guruş hukûk-ı ibâd zimmetinde sâbit olup ve yigirmi iki bin beş yüz guruşluk emvâl ma'rifet-i şer'le tahrîr ve ashâb-ı hukûka taksîm ve irzâ oldukdan sonra ber-müceb-i emr-i şerîf Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için mübâşir-i merkûmun yedinde mahbûs olup tertîb-i cezâsı meşrû'âtdan olduğımı müş'ir fetevâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeye olduğımı arz ve i'lâm ve mahzar olunmağla ashâb-ı hukûkun hakkı ma'rifet-i şer'le istirdâd olundukdan sonra mezkûr Kôr Hâfiz Mehemmed nâm şakî ber-müceb-i emr-i âlî mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Ankara Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olundukdan sonra cezâsı tertîb olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğın i'lâmı ve fetevâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeye müceblerince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 1168.

s.318/1

Bozcaada nâ'ibine ve Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm topçuları çorbacılarından ellinci cemâ'atin çorbacısı Mehemed zîde kadruhû bundan akdem Badra Kal'asında topçubaşı vekîli iken me'mûr olduğu hizmetini terk ve hilâf-ı kânûn âhar mahalle nakl iylediği ecilden te'dîbi muktezî olmağla bundan akdem sâdır olan fermân-ı celîlü's-şân mücebince Bozcaada Cezîresi'nde meks ü ikâmet iylemesiyçün mukaddemâ Bozcaada'ya nefy ve irsâl olunmağla merkûm itlâk ve Âsitâne-i sa'âdetimde meks ve ikâmet iylemesi fermânım olmağın vech-i meşrûh üzere merkûm cezîre-i mezkûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi icrâ olunmak için iftihârul-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı mu'allâ kapıcıbaşlarından olup hâlâ topçubaşısı olan Mustafa dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.
Fî evâhir-i N sene 1168.

s.318/2

Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâ cebecilerinden yigirmi birinci cemâ'atin çorbacısı Kayseriyeli el-Hâc Hüseyin kâdirga limanı kulluğunda olup bu def'a mahall-i merkûmdan zuhûr iden harîkin ibtidâsından ihtimâm ü dikkat itmeyüp taksîr ve tesâmühü zuhûr iylediğinden ucâleten diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i humâyûn-ı celâlet-makrûnum şeref-bahş-i sudûr olmağın ocak tarafından ta'yîn olunan () mübâşeretiyile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde mezbûru cezîre-i mezbûrede cezîre-bend idüp bir hatve hâric mahalle hareket ve firârına ruhsat ve cevâz göstermekden be-gâyet hazer u mücânebet vusûlünü mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret iylemen için Dergâh-ı mu'allâm Cebecibaşı el-Hâc Abdullâh dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır.
Fî evâ'il-i L sene 1168.

Bâ-emr-i humâyûn yazılmışdır.

Avf ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Za sene 168.

s.318/3

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağasına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği Kirilos nâm patrik südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp Rum tâifesinden sâ'il makûlesi harpuшта ile İslâm mahallâtında ve ricâl kapılarında devr-i ebvâb ve ta'cîz etmeleriyle men'i husûsunu patrik-i mesfûra emr olındığı üzere tenbîh iyledikde mesfûrlar meslûbü'l-hayâ ve harpuştacılardan birkaçı nefy ile te'dîb olunmadıkça ta'cîzden ve devr-i ebvâbdan keff-i yed iylemeleri mutasavver olmayacağı ve patrik-i mesfûr tenbîhi ile mütenebbih olmadıkların bildirüp ol bâbda istid'â-yı inâyet itmekden vech-i meşrûh üzere o makûlelerin nefy ü iclâ olunmalarıçün emr-i şerîf virilmiştir.

Fî evâ'il-i L sene 1168.

Derkenârı mücebince emr-i şerîf yazılmışdır. Evâil-i N sene 177.

s.318/4

Aydın muhassılı vekîline, Bayındır ve () nâ'ibleri ve Güzelhisar Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn hâliyâ hâssa cerrâhbaşı olan mevlânâ el-Hâc Ahmed zîdet fezâ'iluhû arz-ı hâl idüp Aydın Sancağı'nda vâki' hâssa cerrâhbaşı olanlara mahsûs hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla berât-ı âlîşânımla mutasarrıf olduğu icmâllü serbest ze'âmeti karyelerinden Bayındır Kazâsı'na tâbi' () nâm karyede birkaç nefer eşkiyâ üç nefer fâhişe avratlar ile mûmâ-ileyhin ze'âmeti sübaşısı ahz ve konağında habs iyledikde Bayındır Kazâsı'nda sâkin Sarıbeyoğlu'nun bölükbaşlarından Pehlivan İbrâhîm dimekle ma'rûf şakî alenen mûmâ-ileyhin ze'âmeti karyesinde bilâ-sebeb mezbûrun konağını basıp birkaç nefer âdemlerin mecrûh ve habs olan şakîleri halâs ve karyesinin nizâmının bi'l-külliyeye ihtilâline bâdî olduğunu ve mezbûr yeniçerilik iddi'âsında olduğunu bildirüp mezbûr Pehlivan İbrâhîm zâbiti ma'rifetiyle ahz ve Güzelhisar Kal'ası'nda ıslâh idinceye kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm itmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-i mezbûrede kal'a-bend için fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 168.

s.319/1

Limni nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh Abdülaziz zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kesriye sipâhîlerinden Bekir Sipâhî ve Ahmed Sipâhî ve Ali Za'îm ve Süleyman Sipâhî ve Sirke Osmân Sipâhî ve diğerk Bekir Sipâhî ve Derviş Sipâhî ve İbrâhîm Sipâhî ve diğerk Bekir Sipâhî ve Mustafa Sipâhî ve Süleyman Sipâhî ve Çeribaşı Mustafa Sipâhî ve Abdullâh Sipâhî demekle ma'rûf kimesneler ile re'âyâdan Kılıçoğlu Yanaki ve Yamandi ve Kıryako ve Taryan ve Daşon nâm zimmîlerin Hasan Sipâhî demekle meşhûr kimesneden da'vâları olmağla şer'a havâle olundukda bir nesne sâbit olmamışken mücâb olmayup rikâb-ı müstetâb-ı hüsrevâneme ref'-i ruk'a-i iştikâ ve her bâr ta'cîze ictirâ itmeleriyle te'dîbleri muktezî olduğına binâen emr-i şerîfimle Limni Cezîresi'ne nefy olunmalarıyla vilâyetlerinde zer' olunan hubûbâtlarını gözedecek kimesneleri olmayıp ve mezbûrlar hâlâ tâ'ib-i müstağfir ve ıslâh-ı nefis olduklarına ilmin muhît olmağla afv ve itlâk olunmaları bâbında vâki'-i hâli bi'l-iltimâs emr-i şerîfim virilmek recâsına arz iylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar Âsitâne-i sa'âdetime ve havâlisine uğramayup doğru vilâyetlerine gitmek şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1168.

s.319/2

Anadolu vâlisine, Kütahya mollâsına ve () kâdîsı ve Sandıklı nâ'ibi Mevlânâ Mehmed Fehîm zîde ilmuhûsun,

Mektûb gönderüp Sandıklı Kazâsı karyelerinden Kilandıros¹⁷⁸ karyesinden şekâvet ile meşhûr Sûhteoğlu Mehmed nâm şakînin bundan akdem sâbıkâ Anadolu Valîsi Vezîr-i mükerrrem Yahya Paşa zamanında cezâsı tertîb olındığı esnâda rüfekâlarının haklarında taraf-ı şer'den virilen i'lâm-ı şer'iyye ve buyuruldıda isimleri tahrîr olunan Kara Veli ve Kör Halil ve Sarı Mehmed ve Kınıklı Ömer ve Halil oğlu Hasan ve ... Lökoğlu Ali ve sâ'ir rüfekâları ol vakitte firâr ve ba'dehû şakîyyûn-ı mezkûrun zuhûr ve Sandıklı Kazâsı ahâlîlerinden Hasan Ağa ve Halil Ağa ve Ahmed Beşe demekle ma'rûf ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî kimesnelere zâyi' olan eşyâların sizden alıruz deyu iddi'â ve hilâf-ı vâki' tezvîrât ile sâbıkâ Anadolu Vâlisî Vezîr-i mükerrrem

¹⁷⁸ Metinde "Kilandıros" şeklinde yazılmıştır.

sa'âdetlü Abdi Paşa tarafına azli esnâsında müşteki ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmadan ahz u habs ve der-zencîr ve Erzurum'a dek sizi zincirde getirdiriz deyu üzerlerine musallat ve zulümlerine bir vechile tâkatları kalmayıp ahvâlleri dîğergün olmağla mezbûrlar mübâşir ma'rifetiyle mahallinde husamâsıyla terâfu'-ı şer' ve gerek mâdde-i merkûme gerek istid'âları ma'rifet-i şer'le sâbit olur ise emvâl-i fukarâ kendülerden şer'le tahsîl, ashâbına ba'de'l-istirdâd habsde ibkâ ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için mahzar birle arz olunmasını hâvî sâdır olan emr-i şerîfe imtisâlen Kütahya mütesellimi sâbık şakî-i mezbûrlardan ancak mezbûr Kara Veli ve ... ve Kör Halil nâm bölükbaşılar ahz ve bâkîleri firâr ve vereseleriyle ba'de'l-murâfa'a üzerlerine dem [ü] diyet ve şekavetleri sâbit ve cezâ-yı meşrû'aları tertîb olunup lâkin mezkûr İpşiroğlu ve tarafgirleri zamîrlerinde câygîr mel'anetlerin icrâ sevdâsıyla kûşe-i hafâda eşkıyâya sâhib olup ibâdullâhı ızrâr iden yaramazları birer takrîb ile semtlerine alup karyelerinde ihtifâ ve hâlâ âlet-i harb ile karye be-karye gezip ba'zı muharrîk ve müfsidlerî cem' ve nice dürlü erâcîf ile beyne'l-ahâlî îfâ-i mefâsid ve ihtilâle şürû'ylediklerinden gayrı Anadolu vâlîsi ve Karahisar-ı Sâhib Sancağı mutasarrıfının hazariyye ve sâ'ir evâmîr-i şerîfimle vâkî' tekâlîflerin meclis-i şer'de defa'âtle tevzî' ve taksîm iylediğinde müfsidûn-ı mezkûrûnu mücerred virmemek için cülûs-ı humâyûn vukû'undan sonra taksît-i hazariyye ve sâ'ir tekâlîfî virmeyiz deyu hevâlarına tâbî' ve ... Kalender iştirâ ve ... mu'âvenetleri ile kasaba-i mezbûreye âlet-i harb ile varup elbette bizimle olursuz deyu ba'zıların cebren şartlayıp envâ'-ı fesâd ve ihtilâl ve mücerred ahz-ı intikâm ve teşekkî sevdâsıyla Âsitâne'ye râhî oldukları mesmû' ve tekâlîf-i umûrları mu'attal ve mezkûrların haklarından gelinmeyüp bu âna değin itdikleri yanlarına kalur ise ba'de'l-yevm tekâlîf mümkün olmamağla hâllerine merhameten mezkûrların iştikâları ısgâ buyurulmayıp herbirleri kazâlarından tard ve ib'âd ve ma'rifet-i şer'le tevzî' olunan hazariyye ve emr-i şerîf ile vâkî' tekâlîfden mümzâ defter mücebince hisseleri tamamen tahsîl ve kabzına me'mûra edâ iylemeleri için Anadolu vâlîsine hitâben emr-i şerîf sudûrunu iltimâs iylediklerin Sandıklı nâ'ibi arz ider Sandıklı Kazâsı Kütahya Sancağı'nda va Anadolu vâlîsinin dâhil-i eyâlet ve havza-i hükûmetinde olup mezkûr merkûmlar için Âsitâne tarafından râhî olmuşlardır deyu arzında tasrîh itmekle bu sûrette mezkûrlar buldukları mahalde ahz ve mahalline ihzâr ve Kütahya vâlîsi ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le görölüp ba'de's-sübût ihkâk-ı hak olunduktan sonra şerr u mazarratları men' u def' için diyâr-ı âhara tard ve ib'âd olunması iltimâsları re'y-i âlîlerine menût

mevâddan oldığı ve reîsü'l-küttâbım el-Hâc Abdi dâme mecduhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1168.

s.319/3

Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Balçık Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Şeyh İsmâ'il südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp bundan akdem Hezargrad Zâbiti el-Hâc Halil zîde mecduhû mübâşeretiyle Varna Kal'asında habs ve zindân-bend olunmak üzere hakkında emr-i şerîf sâdır olan Balçık sükkânından Haseki Seyyid el-Hâc İbrâhîm Ağa dimekle ma'rûf kimesne ehl-i ırz ve mütedeyyin ve ibâdullâhın ve fukarâ-yı ra'iyetin vukû' bulan cüz'î ve küllî umûr ve husûsların ahsen vechile rü'yet ve bi'l-cümle kendüsinden hoşnud olup bir def'a oğlu Hâcî İsmâ'il'in şekâveti sebebiyle merkûm kazâyâ dûçâr ve güzeşte taksîrâtı yoluna gelüp ancak merkûm Balçık ve Mankalya ve ol havâlilerde vâki' olan iskele ve kazâlarda vücûdu lâzım ve Âsitâne-i aliyyeme nakli fermân olunan zehâyir husûsunda kemâl-i sa'y ve dikkati olduğu ve cedîd zehâyirin fiâtı vaz' ve bahâsı kat' itdirilmesinde mûmâ-ileyhe muhtâc idüğü ve merkûm mevcûd bulunmayınca bir husûs temşiyet-pezîr olmayacağını Balçık nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ile Mankalya ve Hâcıoğlupazarı kâdîları başka başka i'lâmlarıyla istid'â ve Varna Kal'asından afv ve itlâk olunması bâbındaistirhâm ve fi'l-vâki' mûmâ-ileyh bir husûsda mağdûr ve ol havâlîde mevcûd bulunması elzem-i levâzımdan olmağla afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası olan Mehemed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1168.

s.320/1

Hezargrad Kazâsı'nda yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı el-Hâc Halil zîde mecduhû ocakdan bâ-fermân-ı âlî bi'l-ma'iyye zahîre mukâyesesine me'mûr Orta Çâvûş Vekîli Ali Çâvûş ve Zıştovi serdârı ve Yergöğü ve Ruscuk kazâlarında sâkin ocak ihtiyârları ve serdengeçdi ağaları ve alemdârları zîde kadruhuma, Ruscuk Kal'ası dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucıbaşılık pâyesiyle Der-alıyyemden zahîre mukâyesesine me'mûr Küçük Hüseyin dâme

mecduhû ma'rifetiyle Yergöğü sükkânından muhterik ve envâ'-ı kabâhat ile müttehem olan Dâmâd Hasan ve Becarizoğlu Mustafa ve Saraçlıoğlu? Ali Alemdâr ve Topal Ömer Beşe ve Bostanzâde çırâğı İsmâ'il demekle ma'rûf müfsidler ihtikâra sülûk iyledikleriçün men' u def' olunup ve şer'an lâzım gelen te'dîbleri ocakdan bi'l-ma'iyye ta'yîn olunan çâvûş-ı mûmâ-ileyh ve serdâr ma'rifetiyle icrâ olunmak için bî-garaz ehl-i vukûf haber virmeleriyle li-eclit-te'dîb Yergöğü Kal'ası'nda vaz' olunduklarında içlerinden mezbûr Dâmâd Hasan ve Becarizoğlu Mustafa derhâl kendülere tâbi' hevâdârlarını tahrîk ve mahkemeye varup ba'dehû kal'a-i mezbûreden mahbûsları ihrâc ve gerek zahîre mübâşiri mûmâ-ileyhe ve ocak tarafından olan mübâşire ve kâdîya itâle-i lisân ve hetk-i ırza cesâret ve müfsidûn-ı mezbûrûn mübâşeretinle ahz ve şer'an haklarında lâzım gelen icrâ olunması bâbında Yergöğü kâdîsı i'lâmıyla istid'â ve sen ki turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin bu husûsa ocakdan müstakillen mübâşir ta'yîn olunmanla yerine Turnacıoğlu Ahmed zîde kadruhûyu Hezargrad serdârı nasb ve bu hizmetin mukâbili Rusçuk ve Yergöğü yeniçeri zâbitliği sana tevcîh ve tefvîz ve senedâtı irsâl olunmağla oldığın mahalden bilâ-tevakkufin kalkıp me'mûr oldığın mahalle azîmet ve ber-mûceb-i emr-i şerîf eşkıyâ-yı mezbûrûnu alâ eyyi hâlin ahz ve elegetürüp kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend ve keyfiyyetlerin Deraliyeme i'lâm iylemen bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmağın () ile irsâl olunmuşdur vusûlünde sâdır olan fermân-ı âli mûcebince amel ve hareket ve infâz ve icrâsına ihtimâm-ı tâm ve siz ki çâvûş ve serdâr ve sâ'ir-i mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûrda cümleliz zâbit-i mûmâ-ileyhin ma'iyyetine me'mûr olmanız ile eşkıyâ-yı mezbûrenin ahz ve elegendmelerinde ittifâk ve re'yine mütâba'at birle bezl-i tâb ü tâkat ve ser-mû tehâvün ve rehâvetden tevakkî ve mücânebet iyleyesiz ve sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin bu husûsda sarf-ı nakdîne-i kudret birle ber-mûceb-i emr-i âli mezbûrûnu bi-eyyi-hâlin ahz ve kal'a-bend ve Der-alıyeme i'lâm ve sen ki dizdârsın mezbûrûnu dizdârı oldığın kal'ada muhkem habs ve kal'a-bend iyleyüp itlâklarınıçün emr-i âli ve mûcebince mektûb vârid olmadıkça itlâklarından hazer iyleyesin deyu iftihârul-ümerâ [ve]'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası el-Hâc Mehmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1168.

s.320/2

Kurna Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sâbıkâ Bağdad muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Ahmed zîde mecduhû ahâlî-i ser-had ve ocak ricâli ile hüsn-i imtizâc itmeyüp tarîk-i câddeden udûl iyiledüğü Der-aliyyeme inhâ olunmağla te'dîb ve terbiyesiçün Kemah Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında hakkında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken kal'a-i merkûme [bu'd] mesâfe olmağla bâ-fermân-ı âlî Kurna Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunup mûmâ-ileyh tâ'ib ve müstağfir olup her vechile salâh-i hâli zâhir oldığı Der-aliyyeme inhâ ve ihbâr olunmağla cürmü afv ve kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı celîlü's-şânım sâdır olmağın imdi vusûlünde zâbit-i mûmâ-ileyhi dizdârı oldığın kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye iylesiz deyu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 168.

s.321/1

Hâlâ Dîvân-ı Humâyûnumda çavûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecduhûya Bahr-i Sefîd'de vâki' Nakşa ve İnöz cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki,
Emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm bi'l-fi'l Deryâ-ı kapudânı olan Süleyman dâme ikbâluhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Nakşa Cezîresi re'âyâlarından Yani Kaçmidi ve Papa Yani Kiğoraki Preto Papa ve Tomazo Papa Yani ve Markaki Preşaklaryo ve İnöz Cezîresi'nden Ziyaki Yago nâm beş nefer zimmîler kendü hâllerinde olmayup muharrik-i fesâd ve dâimâ re'âyâyı tahrîk ve Âsitâne-i sa'âdetimde kendü kavli mücerredleriyle vilâyet vekîllîği idüp sizin için ma'lûmü'l-mikdâr masârıfımız gitdi deyu vilâyetleri re'âyâsından mütâlebe ve mektûblarıyla ta'cîz iylemeleriyle bir türlü yed-i tasallutlarından halâs olamadıklarına re'âyâyı merkûm donanmâ-yı humâyûnuma varup mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhe tazallum-ı hâl itmeleriyle re'âyâyı mesfûrun hâllerine merhameten mesbûku'l-ism beş nefer zimmîler ahz ve fimâ ba'd Âsitâne-i sa'âdetime gelmemek üzere vatan-ı asliyyelerine çavûş mübâşeretiyle nefy ü iclâ olunmaları babında emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere çavûş mübâşeretiyle vilâyetlerine nefy ü iclâ olunmaları bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1168.

s.321/2

Prevadi kâdisına ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Prevadi sâkinlerinden el-Hâc İbrâhîm Efendi nâm kimesne arz-ı hâl gönderüp bu kendü hâlinde ve ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u te'addîsi yoğiken iki üç seneden berü kasaba-i mezbûrede uzuh ve tuğyân iden zümre-i yeniçeriyândan Alemdâr Hasan nâm şakînin zulüm ve tuğyânına fukarâ bir vechile tâkat getüremeyüp ve kezâlik Abdüllatif nâm müfsid dahi her gelen kâdî ve nâ'iblerin yanlarına varup hizmetlerinde istihdâm olunup ol vechile mezbûrları umûr-ı vilâyete karışup ihtilâl-i memlekete bais ve ibâdullâhın bir vechile emn ü râhatları kalmadığından ahâlî-i vilâyet merkûmların hakkında arz ve mahzar birle iştikâ ve mezbûrlar diyâr-ı âhara nefy olunmuşlar iken firâr ve bir tarikile kendülerin ıtlâk itdiklerinden sonra buna kemâl-i garaz ve adâvetlerinden nâşî ma'zûl kâdîdan murâdları üzere Erzincanlı Yazıcı Hâcî İbrâhîm tahrîr ve gün gün ifk ü iftirâyı mutazammın oldukları arzla hilâf-ı inhâ bunu Varna Kal'ası'na kal'a-bend itdirüp ziyâde gadr iylediklerin bildirüp cürmü afv ve kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ itmeğin fîmâ ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 168.

s.321/3

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ mîr-âhûr-ı evvelim olan el-Hâc Ali dâme mecduhû südde-i sa'âdetime arzuhal idip ıstabl-ı âmire-i evvele tâbî' havâss-ı humâyûnum korularından Kırkkilise Korusu'na tâbî' Yundalanı nâm kuru re'âyâlarına gadr ve ceyb-i humâyûn mâlının kesrine bâdî olan kazâ-i mezbûr sâkinlerinden el-Hâc Mehemed nâm kimesne gûşmâle muhtâc olduğundan bundan akdem ıslâh-ı nefis için bâ-fermân-ı âlî İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunup lâkin ıslâh-ı nefis iylediğin inhâ ve fîmâ ba'd kuru-i mezbûr hademelerinde gadr ve te'addî itmemek ve kuru zâbiti ile hüsn-i zindegânîsi olmak üzere mezbûr Hâcî Mehemed kal'a-i mezbûreden afv ve ıtlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ itmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-i mezbûreden afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 168.

s.321/4

Dergâh-ı mu'allâ yeniçerileri ağasına ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden Yeni Câmi'-i Şerîfi havlusunda çaryekçi koyun kassâbı olup narhından ziyâdeye lahm fûrûht iylediğinden gayrı ibâdullâha gûnâ-gûn cevır ü eziyyetden hâlî olmayup te'dîbi muktezî olmağın vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunmak fermânım olmağın sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin mezbûr yeniçeri Mehemmed'i Seddü'l-bahr Kal'ası'na irsâl ve sen ki kal'a-i merkûme dizdârı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûru kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend iyleyüp itlâkıyçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâkıdan ziyâde hazer u mücânebet olunmak babında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1168.

Fîmâ ba'd narhdan ziyâdeye fûrûht birle ahz olunur ise bilâ-emânin hakkından gelinmek şartıyla afv ve itlâkıyçün emir yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 168.

s.322/1

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecduhûya hüküm ki, Âsitâne-i aliyemde Tatlıkuyu kurbünde Balabanağa Mahallesi sâkinlerinden Türk İbrâhîm dimekle ma'rûf kimesne memnû'atdan olan hânesinde hafiyeten sîm tel işleyüp te'dîbi lâzım gelmekle sen ki gümrük emini mûmâ-ileyhsin mezbûru ehl ü iyâliyle Mısır'a giden sefâyinden birine vaz' ve mahbûsen Mısır'a irsâl ve vusûlünü müş'ir i'lâm getürmek üzere sefîne reîsine tenbîh iylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 168.

s.322/2

Mankalya Kazâsı nâ'ibine, Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh Salih zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp hâlâ şehir kassâbbaşısı çukadârlarından bâ-fermân-ı âlî Dobruca'da koyun ve kuzu mübâyâ'asına me'mûr Mehemmed nâm çukadâr meclis-i şer'a varup Mankalya Kazâsı kurâlarından Kerpiçlik? nâm karye sâkinlerinden el-Hâc İsmâ'il nâm kimesnede koyun ve kuzu olmağla me'mûriyyetine binâen karye-i merkûmeye varup değer-bahâlarıyla almak murâd iyledikde bir buçuk kadar bahâ taleb ve dilediği kimesneye fûrûht ederim mâl benimdir deyu itâ'at-i emr-i âlî iylemedüğünden mâ'adâ ahâlî-i kazâyı dahi tahrîk ve sâ'ir koyun ve kuzu ashâbını virmemeleriçün iğvâ ve cevâbını

viririm diyerek iğfâl iyledüğünden umûr-ı mühimmenin te'hîr ve ta'tîline bâdî, elbette koyun ve kuzu kesret üzere olup lâkin ibreten li's-sâ'irîn merkûm el-Hâc İsmâ'il islâh-ı nefis idince Tulça Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için der-i devlet-medârıma i'lâm idiver deyu ilhâh ve husûs-ı mezbûru mu'terif mukaddemâ zehâyir ihtikârı sebebi ile almış üç senesinde Tulça Kal'ası'na kal'a-bend olunup ve bu makûle ihtikâr âdet-i müstemirresi olduğunu Mankalya ahâlîsi dahi huzûr-ı şer' de ihbâr iylediklerin arz iyledüğün ecilden yedinde olan koyun ve kuzuları ol tarafda değer-bahâsıyla ma'rifet-i şer'le kassâbbaşı âdemisine bey' ve fûrûht itdirilüp akçesi tamâmen teslîm itdirildikten sonra i'lâm olındığı vechile bu def'a dahi inâdında musır olup muğâyir-i emr-i âlî hareketi zâhir olur ise vâki' olan inâd ve ısrârına binâen li-ecli't-te'dîb zâbiti ma'rifetiyle kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend olunmak için fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1168.

s.322/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kasımpaşalı Osmân gice ahşam namâzından sonra tersâne kapusunda filika-i humâyûnum neferâtından Defterdârlı Mustafa'ya piştov sıkup ba'dehû firâr itmişken ahz olunup mahbûs ve mezbûrun bundan mukaddem dahi bu makûle fesâdâtı zuhûr iylediğini haber vermeleriyle mezbûr Kasımpaşalı Osmân zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin mezbûr Kasımpaşalı Osmân zâbiti ma'rifetiyle vusûlünde kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend iyleyip itlâkıyçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâkından ziyâde mübâ'adet iylemen bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 168.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i M sene 169.

s.322/4

Ber-vech-i mâlikâne Kengiri Sancağı mutasarrıfına ve Milan Kazâsı nâ'ibine ve Kengiri Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Milan Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ömer zîde ilmuhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Milan Kazâsı'na tâbi' Karacalar nâm karye sâkinlerinden erbâb-ı tımdardan Mi'mâr-zâde Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve müstakîm ve dîndâr ve cümle ahâlî-i vilâyet kendüden hoşnud ve râzî ve

hayrân olup bir vechile dahl olunmak icâb itmez iken yine karye-i mezbûreden fesâd ve şekâvet ile meşhûr ve kâtil ve ser-i cem‘iyet olan Dumanoğlu Süleyman dimekle ma‘rûf kimesne kendü hâlinde olmayup bin yüz altmış () senesinden berü ba‘zı erâzil eşkiyâyı başına cem‘ ve garaz-ı fâsidesin icrâ için merkûm Mehemmed Sipâhî'yi katl kasdıyla üzerine hücum ve şütüm-ı galîza ile şetm ve icrâ-yı şenâ‘ate tasaddî itmekle mezbûr Mehemmed Sipâhî nefsinin tahlis için mahkemeye varup mezbûru ve hevâdârlarını da‘vet-i şer‘ olundukda adem-i itâ‘at ve tuğyândan nâşî bir vechile şer‘-i şerîfe ihzârı mümkün olmamakla mezbûr Kengiri Kal‘ası'na kal‘a-bend ve ashâb-ı hukûkun hakkı tahsîl olunmak bâbında mukaddemâ istid‘â ve mahallinde husamâsıyla terâfu‘-ı şer‘ ve inhâ olındığı vechile töhmet-i merkûme ve hakk-ı fukarâ üzerlerine şer‘an sâbit olup tahsîli iktiza idenleri şer‘an tahsîl ve ashâbına ba‘de'l-istirdâd mezbûr Dumanoğlu Süleyman kal‘a-i mezbûrede kal‘a-bend ve keyfiyeti vukû‘u üzere arz u i‘lâm olunmak için sâbıkâ Milan Kazâsı nâ‘ibi mevlânâ Ahmed zîde ilmuhû tahsîli bin yüz altmış yedi evâil-i Şevvâli'nde Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrun- leh karındaşım Sultan Mahmud Han tâbe serâhû zamanında ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf virilmişiken mezbûr Süleyman ziyâde müteğallibe ve cebâbireden olmağla bir vechile mukâvemet ve ihkâk-ı hak ve kal‘a-bendi dahi mümkün olmadığından evvelkiden ziyâde zulm ü te‘addîye cesâret ve ahvâl-i fukarâ dîğêr-gûn olmağla mezbûr Kengiri Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmak bâbında müceddeden hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki‘-i hâli arz ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz olan kuyûdât-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ eyyi hâlin ahz ve kal‘a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i L sene 1168.

s.323/1

Haleb vâlisine, Haleb kâdîsına, Yeniçeri Zâbiti () zîde mecduhûya, Haleb Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ocağından kul kethüdâsı olan İbrâhîm dâme mecduhû gelüp kadîmü'l-eyyâmdan berü dergâh-ı mu‘allâm yeniçerilerine postal-bahâ ta‘yîn olunan kulluklardan nefsi-i Halebü'ş-şehbâ'da vâki‘ Cedîde ve Ağyol ve Kastel-i Harâmî? işbu üç bâb kulluğun Haleb serdârı tarafından iltizâma virilüp mâh be-mâh mu‘tâd-ı kadîm üzere şehriyyeleri cem‘ ve tahsîl ve mûmâ-ileyh tarafından ocağ-ı âmireme irsâl olunur iken yine yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Odun Emîni Hacı

Yusuf ve oğlu Ali nâm kimesneler hatab eminliği sebebiyle hükkâm taraflarından serdâr olanlara recâ ile üç bab kullukları bir temessük ile ahz u zabt u rabt ve hâsıl olan nükûdunu ekl ü bel' ve kendü umûruna sarf iyleyüp şehriyye mezkûrlar taleb olundukda veyahud tahsîli için habs olundukda yine hükkâm taraflarından bir takrîbiyle halâs olup zimmetlerinde memhûr deyn temessükü mücebince katî vâfir mâl-ı kulluk bâkî ve ocağ-ı âmireme ve mâl-ı postal-bahâya kesr u noxsân terettüb olındığın bildirüp mezkûrân Hatab Emîni Câmi'-i Haseki Halil Ağa dimekle ma'rûf kimesnelerin yedlerinde bulunan temessükleri mücebince mâl-ı kulluk fûrûht ve min ba'd kulluk-ı mezkûrlara ve hatab eminliğine dahl ü ta'arruzları men' u def' olunmak babında emr-i şerîfim recâ itmeğin sen ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve zâbît-i mûmâ-ileyhimsiz vech-i meşrûh üzere mezbûrlar temessükler mücebince zimmetlerinde şer' de sâbit olan meblağı edâda muhâlefet ederler ise kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı L sene 1168.

s.323/2

Burusa kâdîsına, Mudanya Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Mudanya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve meşâyih ve eşrâf ve zu'afâ ve re'âyâ bi-ecma'ihim meclis-i şer'a varup an-asl Burusa ahâlîsinden olup Mudanya'da mutavattın Abdülfettah nâm kimsene kendi hâlinde olmayup süfehâ makûlesine i'ânet birle fukarâ-yı ra'yyet kendüsinden mutazarrır ve gûnâ-gûn cevr u eziyyet ve muztaribü'l-hâl olmakdan nâşî taraf-ı şer'-i şerîfden tenbîh olunup ba'de'l-yevm mezbûr Abdülfettah kendü hâlinde umûruyla mukayyed ve cümlesiyle hüsn-i ülfet idüp bir ferdi yed ve lisânıyla ızrâr iylememek üzere ta'ahhüd ve bu vechile hüccet-i şer'iyye virilmişiken mezbûr Abdülfettah uhdesine vefâ itmeyüp ke'l-evvel yed ve lisânıyla âzürde ve cümlesini rencîde ve'l-hâsıl ef'âl-i kabîha üzere olup ıztırâb-ı hâl ve cümlesinin perîşânü'l-hâl olmalarına bâ'is olmağla mezbûr Abdülfettah vatan-ı asliyyesi olan Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli sen ki Mudanya Nâ'ibi Hâfız Mustafa zîde ilmühû arz iyledüğün ecilden mezbûr ma'rîfet-i şer'le kendi hâlinde olmak üzere tenbîh ve te'kîd olunup ve eğer bu def'a dahi mütenebbih olmaz ise Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 168.

Burusa kâdîsı arzıyla afv ve itlâkıyün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâil-i S. sene 169.

s.323/3

Prevadi ve () kâdîlarına ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Varna Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmühû
südde-i sa'âdetime mektûb [gönderüp] İstanbul'da vâki' merhûm ve mağfürun-leh
Sultân Selîm Han tâbe serâhû câmi'-i şerîfi evkâfindan Varna ve tevâbi'i
mukâta'asının bin yüz altmış yedi ve altmış sekiz senelerinde zabt ve ta'sîr uhde ve
iltizâmında olan Osmân zîde kadruhû meclis-i şer'a varup mukâta'a-i merkûme
karyelerinden Prevadi Kazâsı'nda yedi aded karyede sâkin ve mütemekkin askerî ve
gerek gayr-ı askerî mâ-tekaddemden vakf-ı mezbûre toprağında zirâ'atleriyle hâsil
iyledikleri terekelerin öşürlerini Varna'ya nakl edegeldiklerinden mâ'adâ mukâyese
zahîresi husûsıyçün tevârüd iden evâmîr-i aliyyemden evkaf voyvoda ve sâ'ir ashâb-ı
a'sâr aldıkları öşürlerin harman yerinden doğru iskelelere nakl itdirüp Âsitâne'ye irsâl
ve îsâl olunmasını tenbîh ve te'kîd olındığına binâen kurâ-i merkûmenin a'sârından
ber-vech-i tahmîn üç bin İstanbulî kîle hınta ber-minvâl-i muharrer Âsitâne-i
sa'âdetime irsâl ve îsâle ta'ahhüd ve mukâyese defterlerine kayd olunmuşiken Prevadi
ahâlîsinde olup Akviran karyesinde çiftlik ashâbından Mütevellî İbrâhîm ve Deli
İsmâ'il oğlu Mustafa ve Sendel karyesinden Daltaban Ömer nâm müfsid ve eşirrâlar
birbirleriyle yek-dîl ve kadîme mugâyir hilaf-ı emr-i âlî bizim akreb-i pazarımız ikidir
kasabamız pazarına nakl eder iskeleye indirmeziz deyu inâd ve muhâlefete tasaddî
itmeleriyle gerek vakfin ve gerek mukâyese zahîresinin nizâmı ihtilâline mü'eddî olup
taraf-ı vakfa gadr itmeleriyle kadîmî üzere Varna İskelesi'ne nakl ve ocakdan ta'yîn
olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrûn ıslâh-ı nefis içün Tulça Kal'ası'na kal'a-bend
olunmaları bâbında emr-i âlî recâsına keyfiyyet-i muharrereyi ba'de'l-istifsâr der-i
devlet-medârıma arz u i'lâm idivir deyu ilhâh ve fi'l-hakîka hâl bâlâda bast olunan
minvâl üzere olduğın ehl-i vukûf haber virmeleriyle vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim
virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz itmeğın vech-i meşrûh üzere kal'a-i
merkûmede kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 168.

Mezkûrûnun itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 169.

s.324/1

Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Varna Kasabası sükkânından el-Hâc İbrâhîm oğlu Hâcî İsmâ'il südde-i sa'âdetime arz-
ı hâl idüp bu kendü hâlinde ve ırzıyla mukayyed ve bir ferde te'addîsi yoğiken ashâb-

ı ağrâzdan ba'zı kimesnelerin hilaf inhâ ifk ü iftirâları sebebiyle bunu ve babası mezbûr Hâcî İbrâhîm ile Abacıoğlu Mehemmed Varna Kal'ası'na kal'a-bendleriçün emr-i şerîfim ısdâr ve gadr-ı küllî murâd iylediklerin ve mezbûrların hüsn-i hâllerin müş'ir Balçık Nâ'ibi eş-Şeyh İsmâ'il zîde ilmuhû arz iyledüğün bildirüp cürmleri afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ iylediği ecilden mezbûr Hâcî İbrâhîm oğlu İsmâ'il'in hüsn-i hâli bu def'a mahallinden i'lâm olunup ve kal'a-bendî Hâcî [İbrâhîm] mücerred sâde arz-ı hâl ile iştikâya mübtenî olmak hasebiyle isnâd olunan mevâdda cürmü olmadığı zâhir olmağla hüsn-i hâlini müş'ir vârid olan i'lâm mantûkunca merhameten mezbûr ve âdemîsi Mehemmed itlâk ve kal'a-bendiyçün virilen emrin kaydı terkîn olunmağla sebîlleri tahliye olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1168.

s.324/2

Hâlâ Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan () dâme mecduhûya ve Adana kâdîsına ve Adana'da vâki' zâbitâna hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından Adana Sancağı'nda ze'amete mutasarrıf olan Mehemmed bundan akdem fevt oldukda kânûn üzere oğlu Osmân'a tevcîh olunandan mâ'adâsı İbrâhîm Kaftanî'ye tevcîh olunmuşiken mezbûr Osmân kânûna râzî olmayup ikide bir de ref'-i ruk'a-i bî-hal ile ta'cîzden hâlî olmadığına binâen nefy ve tağrîbi lâzım gelmekle imdi sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Osmân'ı Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () çâvûş zîde kadruhû mübâşeretiyle bulunduğı mahalde ahz ve menfiyyen vilâyeti olan Adana'ya irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz ba'de'l-vusûl ânda ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf Âsitâne-i sa'âdetim cânibine bir hatve tecâvüz itdirilmemek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1168.

s.324/3

Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in İskilib Nâ'ibi Mevlanâ Mustafa zîde ilmuhû mektûb gönderüp İskilib sâkinlerinden Ahmed Efendi ve İkizoğlu Hâcî İbrâhîm ve Ekinci¹⁷⁹ Mehemmed Ağa dimekle ma'rûf kimesneler içün bundan akdem İskilib ahâlîsinden

¹⁷⁹ 284/1 hükmünde "Genç" olarak yazılmıştır.

ba'zı ashâb-ı ağrâz kimesneler zulmen ve cebren mâl ve devab ve mevâşîlerimizi ahz iylediler deyu çâvûş mübâşeretiyle hilâf-ı inhâ ısdâr itdirdikleri emir ile murâfa'a-i şer' olduklarında hukûka müteallik kırk bir buçuk guruşdan mâ'adâ üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmayup zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr dahi tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm [idüp] nefy ü kal'a-bendlikleri iktizâ itmez iken kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunup ahvâlleri dîğەر-gûn olmağa mezkûrlar kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında vâki'-ı hâli mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz ve bâlâda mezkûr İskilib sâkinlerinden Ahmed Efendi ve İkizoğlu Hâcî İbrâhîm ve Ekinci Mehemed Ağa nâmûn kimesnelerin hakkında bundan akdem şeref-sudûr olan emr-i celîlû's-şân mantûku üzere mübâşir ta'yîn olunan İbrâhîm Çâvûş ma'rifetiyle husamâları mahallinde terâfu'-i şer'-i kavîm olduklarında şer'an hukûka müteallik kırk bir buçuk guruşdan mâ'adâ üzerlerine bir şey sâbit olmayup meblağ-ı müsbet-i mezkûr dahi tahsîl ve ashâblarına redd ü teslîm ve merkûmûn Samsun Kal'ası'na vaz' olunmalarıyla hâliyâ te'dîb ve ıslâh-ı nefis olduklarını sikâtdan ba'zı kimesnelere dahi ihbâr etmeğın ıtlâkıyçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mehemed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince ıtlâk olunmalarıyçün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1168.

s.324/4

Hâlâ Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecduhûya ve Cısr-i Ergene Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Kel İsmâ'il ve Sarı Dayı ve Çavuşoğlu Mustafa ve Süleyman ve Kara Mehemed ve Ali Dayı ve Mustafaoğlu Mehemed ve Süleymanoğlu Mustafa ve Kocagözoğlu Mehemed ve diğەر Kara Mehemed ve Himmet ve Köse Hasan ve Kör Yusuf ve Mü'ezzinoğlu ve Na'lbandoğlu dimekle ma'rûf kimesneler ile Delü Kazan veled-i Cündi ve Daklo nâm zimmîler Cısr-i Ergene'de vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Murad Han tâbe serâhûnun evkâfı re'âyâlarından olup bundan akdem defa'âtle mütevellîlerinden iştikâ ve mahallinde murâfa'a-i şer' olunmalarıyçün emr-i âli ile mübâşir ta'yîn olunup mahalline vardıklarında şer'an bir nesne sâbit olmadığını hâvî müte'addid urûz tevârüd itmişken merkûmûn şirrete sülûk birle tekrâr Âsitâne-i sa'âdetime gelüp Kumkapu'da ihtifâ ve devr-i ebvâb ile ta'cîzden hâlî olmamalarıyla mezkûrûn ahz ve çâvûş mübâşeretiyle evtân-ı kadîmelerine ircâ' itdirilmek bâbında fermân-ı âlişânım sudûrunu arz-ı hâl birle Der-alıyyeme inhâ olunmağla vech-i meşrûh

üzere mezbûrların çâvûş mübâşeretiyle i'âde ve ircâ' olunmaları bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i L sene 168.

s.325/1

Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Şile Nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh Mevlânâ Ali zîde ilmuhûsun sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp Karadeniz'in Anadolu sâhilinde vaki' İrva'dan Sakarya'ya varınca vâki' olan iskelelerden kereste tahmîl olunmayup lâ-yenkâtı' Âsitâne-i sa'âdetime odun nakl iylemeleriçün kayık ashâbına ve rüesâ-yı sefâyine ve sâ'ire tenbîhi lâzım gelenlere tenbîh-i ekîd olunmak babında şeref-bahş-i sudûr olan müte'addîd evâmir-i aliyem ile müstakillen mübâşir ta'yîn olunan Akçaşar a'yânından Baki Çelebioğlu Mustafa ve ma'iyetine Der-aliiyemden mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Miftâh Ağası İbrâhîm ve Sadr-ı a'zam çukadârlarından el-Hâc Ahmed zîde kadruhum Şile Mahkemesi'nde vusûl ve imtisâlen lehüm sicill-i mahfûza ba'de'l-kayd cümle a'yân ve ahâlî meclis-i şer'a da'vet ve muvâcehelerinde kırâ'et ve i'lân ve işâ'at ve tenbîhi lazım gelenlere tenbîh-i ekîd olundukda itâ'at ve inkıyâd üzere olanlar sem'an ve tâ'aten deyüp kayıklarına haber virmeleriyle ashâb-ı sefâyin ve reisleri defter olunup fimâ ba'd kayıklarına kereste tahmîl itmeyüp ale'd-devâm odun nakl iylemek üzere ta'ahhüd ve birbirlerine tekeffül idüp ancak adem-i itâ'at üzere olanlardan kasaba-i mezbûrenin nısfından ziyâdesi kayıklarını tahrîr itdirmeyüp ve Izgara? İskelesi ve İmranlı? İskelesi'nin kayıkları ashâbı kıbel-i şer'den mürâsele birle da'vet-i şer' olunduklarında şer'-i şerîf ve sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'at ile huzûr-ı şer'a gelmeyüp defter-i merkûmun nâkıs kalmasına bâ'is olmalarıyla kasaba-i mezbûreden nizâm-ı belde içün ibreten li'l-gayr Bıyıklı Hasanoğlu Mehemed ve Yusufoglu diğeri Mehemed nâm kimesneler diyâr-ı âhara nefy ile te'dîbe muhtâc olmalarıyla ol bâbda emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz iylediğiniz ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrlar ibreten li's-sâ'irîn diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmaları bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i L sene 1168.

Avf ve itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâil-i Za sene 168.

s.325/2

Bartın kâdisına ve kazâ-i merkûmda vâki' zâbitân ve iskele emînleri ve Amasra Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bahr-i Siyah Anadolu sâhilinde vâki' öteden berü odun nakl olunagelen iskelelerden Âsitâne-i sa'âdetime odun nakl olunup kereste nakl ve tahmîl olunması emr-i şerîfime men' olunmuşiken Bartın sâkinlerinden Gebeşoğlu Halil nâm kimesne mugâyir-i emr-i âlî sefinesine kereste tahmîl ve Âsitâne-i sa'âdetime irsâle cesâret itmekle bu tarafda eğerçi Kavak ustası ma'rifetiyle ahz ve Kavak Kal'ası'na kal'a-bend olunup lakin merkûm Gebeşoğlu Halil dahi ferman-ı âlîşânıma itâ'at iylemediğiçün ibreten li'l-gayr Amasra Kal'ası'na kal'a-bend fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde mezbûr Halil ahz ve emr-i şerîfime itâ'at iylemediğiçün ibreten li'l-gayr Amasra Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend itdirilip ve fimâ ba'd ol havâlilerden gelecek sefâyin odun getürmek üzere rüesâsına muhkem tenbîh ve te'kîd olunup mütenebbih olmayup hilâfına hareket idenler bu tarafda ahz olunduklarında sefinesi ahz ve rabt ve sahibi ve reisi kal'a-bend ile haklarından gelineceği herkese gereği gibi ifâde ve ifhâm ve sen ki Amasra Kal'ası dizdârı merkûmsun vusûlünde merkûmu kal'a-bend ve bila-emr-i şerîf itlâkından ve bir tarîkle firâr ve gaybetinden hazer u mücânebet iylemen babında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 168.

s.325/3

Amed Kazası nâ'ibine hüküm ki,

Diyarbakir Vâlisi Vezîr el-Hâc İbrâhîm Paşa edâma'llâhu Teâlâ iclâlehû mektûb gönderüp medîne-i Amed sâkinlerinden müderrisînden Yasin Efendi dimekle ma'rûf kimesne mechûlü'l-ahvâl lâkin nefsâniyeti sebebiyle kendüyi fuhûl-i ulemâ makâmına ad ve muktezâ-yı tarîkden inhirâf idip kâh a'yân tarîkine sülûk esâfil ve erâzil makûlelerini tarafına istishâb ve mücerred ihtilâl-i bilâd ve ızrâr-ı ibâd kasdıyla pazarlığı izhâr iderek gasb-ı emvâl-i fukarâ ve te'addiyât-ı re'âyâyâ şürû', umûr-ı hükûmet kendüye müfevvez iddi'âsını hemen pîş-nihâd idüp ve cüz'î ve küllî vâki' olan mevâdd-ı şer'iyye ve hukûk-ı ibâd ve husûsât-ı sâ'ire suret-i şer' ve kânûna ifrâğ olunmak murâd olundukça mezbûr ef'âl-i kabîha ve ef'âl-i nâ-meşrû'asının infâzına dest-derâz ve bi'l-küllîyya umûr-ı şer'iyye ve örfiyyeyi ibtâl ve hukûk-ı ibâdın adem-i icrâsı ve umûr-ı ibâd ve nizâm-ı bilâdın ihtilâline bâ'is olup yevmen fe-yevmen fezâhat ve fesâdâtın kemâl bulup şürûr ve te'addiyâtından ibâdullâhın ahvâli diğergûn ve

külliyen râhatları münkatı' olmağla emn ü rahat-i ibâd ve hirâset-i bilâd için mezbûr diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün vezîr-i müşârun ileyh arz ve vech-i meşrûh üzere mezbûr Yasin Efendi diyâr-ı âhardan bir mahalle nefy ü iclâ olunmak bâbında bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Dâmâd-zâde Feyzullah edâma'llâhu Te'âlâ fezâ'ilehü işâret itmeleriyle işâretleri mücebince nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

İşâret-i Şeyhu'l-İslâmî mücebince afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ra sene 169.

s.325/4

Rakka Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kilis ahâlisi gelüp hala Kilis'de me'zûn bi'l-iftâ olan Yahya-zâde Ali zîde ilmuhû tadrîs-i ulûmü'l-akliyye ve'n-nakliyye ile meşgûl ve zâtında fudalâdan âlim ve sâlih ve mütedeyyin olup umûr-ı beldeden bir şey ihtilâtı olmayup ancak me'mûr olduğu müsteftiyyete ber-vech-i hasbî meccânen iftâyâya meşgûl olup ebvâb-ı hükkâm ve kuzâta aslâ varmayup kendü hâlinde iken sâbıkâ Kilis kâdîsı tama'-ı hâmından nâşî icrâ-yı garaz için müftî-i mûmâ-ileyhi Sarı Köleoğlu nâm şakînin rüfekâsındandır deyu ifk ü iftirâ ile resim ve şöhreti ve müftülüğü zikr ve tasrîh olunmaksızın arz ve Rakka Kal'asında zindân-bend olunmak üzere emr-i şerîf ısdâr itdirüp gadr-ı küllî iylediklerin ve husûs-ı mezbûr Kilis Nâ'ibi Mevlânâ Sâlih zîde ilmuhû tarafından arz olındığın bildirüp mûmâ-ileyh kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ iyledikleri ecilden mezbûr Yahya-zâde Ali Efendi hâlâ Kilis'de me'zûn bi'l-iftâ iken resim ve şöhreti ve müftülüğü zikr ve tasrîh olunmaksızın kal'a-bend için bir takrîb ile başı örtülü fermân aldıkları hîlelerin iş'âr etmekle mezbûr Yahya-zâde Ali Efendi afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.326/1

Gemlik Kazâsı nâ'ibine Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Gemlik Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kaza-i mezbûra tâbî' Kurşunlu nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Hamza Beşe ve Kalyoncu el-Hâc Mehemed ve Mü'ezzin es-Seyyid Monlâ Mustafa ve es-Seyyid Mehemed Efendi ve Topal Hasan ve Mustafa Ağa ve Usta Ali

ve Ahemd Ağa ve Yasin Beşe dimekle ma'rûf kimesneler ile re'âyâdan Uzun Vasil ve Mantaroğlu Dimtiraki ve Acı Sofyanoz ve Acı Manol ve Papa Dimitraki ve Papa Ayistre ve Helvaoğlu Yuri ve Kuyumcuoğlu Acı Ağvid Vahan ve Yani oğlu Vasili nâm zimmîler ile sâ'ir ma'lumü'l-esâmî ve mahsûru'l-eşhâs cemm-i gaffir ve cem'-i kesîr ehl-i İslâm ve re'âyâ meclis-i şer'a varup yine karye-i mezbûre sükkânından Bayezidoğlu Mustafa dimekle ma'rûf kimesne bin yüz altmış () senesinden berü kendü hâlinde olmayıp hevâsına tâbi' beş on nefer eşkiyâyı başına cem' ve âlât-ı eslihiyye müstağrik ve sekrânen fâhişe avratlar ile leyl ü nehâr karye-i mezbûre etrâfında geştü güzâr ve sabî evlâdlarına hetk-i ırz ve cümlesine gûnâ-gûn ta'arruz ve rencîdeden hâlî olmayup bu makûle fi'il-i şeni'a dâimâ âdet-i müstemirresi olmağla havflarından nâşî bağ ve bağçelerine çıkağa iktidârları olmayup emlaklerinin bi'l-külliyeye harâb olmasına bâ'is ve bâdî olup mezbûrun fezâhatine müsâ'ade olunur ise dahi ziyâde fesâdâta cesâret edeceği nümayân olup kendüsinden bir dürlü emn ü râhatları olmadığından gayrı muhârebeye tasaddî idip ihzâr-ı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bir vechile imkânda olmayup ahvâlleri dîğêr-gûn olmağla hâllerine merhameten merkûm Mustafa islâh-ı nefis edinceye değin zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmak babında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli der-i devlet-medâra arz u i'lâm idivir deyu ilhâh itmeleriyle hâl minvâl-i muharrer üzere olduğına senin dahi ilmen muhît olmağla merâmlarına müsâ'ade olunmak babında vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz iylediğın ecilden mahallinde zâbiti ma'rifetiyle alâ eyyi hâlin ahz ve da'vâ-yı hak ve ta'yîn-i mâdde eden husamâsıyla terâfu'-i şer' ve ihkâk-ı hak ve şer'an habs ve kal'a-bendini mûcib mevâd üzerine sâbit olur ise tescîl ve hüccet-i şer'iyye olundukdan sonra suret-i sicillâtıyla keyfiyyet Dersa'âdetime i'lâm ve kendüsi Seddü'l-bahr Kal'ası'na irsâl ve vech-i meşrûh [üzere] kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

Derkenârı mûcebince emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı () sene 178.

s.326/2

Haleb kâdîsına ve medine-i mezbûrede ocakdan serdâr ve yeniçeri zâbiti nasb olunan Haseki İbrâhîm'e ve Haleb Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Öteden berü kânûn-ı kadim üzere ba-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerine postal-bahâ ta'yîn olunan kulluklardan nefis-i Haleb ve etrâfında vâki' kulluklar mu'tâd üzere ocakdan kul kethüdâlarının mektûblarıyla Haleb

serdârları olanlar zabt idüp mâh be-mâh kullukların şehri şehriyyelerin bilâ-tevakkuf mûmâ-ileyh tarafına gönderüp ashâblarına takdîm ve taksîm olunagelmişiken bundan akdem hâlâ dergâh-ı mu'allam yeniçeri ağası el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhûnun kul kethüdâlığı vaktinde bin yüz altmış yedi senesi Zi'l-ka'de ve Zi'l-hiccesi'nin şehriyyeleri bin yüz guruş hâlâ Haleb serdârı olan Küçük Mehemmed zimmetinde bakiyye kalup ve hâlâ ocakda kul kethüdâsı olan İbrâhîm zîde mecduhûnun dahi mektûbuyla bundan akdem Haleb'de serdâr olan Haseki Halil zîde mecduhû zıkr olunan kullukları bin yüz altmış sekiz senesi mâh-ı Cumâde'l-ülâ'nın guresinden Cemâziye'l-âhiresi gâyetine gelince zabt idüp iki aylık bin beş yüz guruşu göndermediğinden başka sene-i mezbûre Recebi guresinden Şevvâli gâyetine değin dört ay dahi fuzûlî ve bilâ-sened zabt idüp ândan dahi bir habbe göndermeyüp üç bin guruş dahi bu vechile kalup cem'an zimmetinde dört bin beş yüz guruş ocak mâlî kalmağla mâl-ı mezbûrun irsâliçün ocak tarafından bi'd-defa'ât kapu mektûbu gönderilip taleb olundukda kulluk-ı mezbûrları taraflarımızdan iltizâm idenler bedel-i iltizâmın bize teslim etmediler mültezimîn zimmetlerinde kaldı deyu [s.327] edâda illet ve muhâlefet ve ocak mâlından kesr u noksâna bâ'is olmalarıyla meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le her kimin üzerinde zuhûr ider ise hâlâ Haleb serdârı olan Haseki-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tamâmen ve kâmilen tahsîl ve irsâl ve ba'de's-sübût her kimin edâda inâd ve muhâlefeti zuhûr ider ise zimmetinde olan ocak mâlî tahsîl oluncaya dek kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla () ile irsâl olundu vusûlünde sen ki serdâr-ı mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere meblağ-ı mezbûr merkûmûndan ve sâ'ir sâbit ve müteveccih olanlardan bi-eyyi-hâlin tahsîl ve tekmîl ve irsâle ihtimâm ü dikkat ve edâda inâd ider olur ise tahsîline değin kal'aya vaz' iyleyesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun Haseki-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle edâda muhâlefet idenden sana îsâl olunanları dizdârı olduğın kal'a-i mezbûrede kal'a-bend iyleyüp edâ etmedikçe ıtlâkdan ihtirâz iyleyesin deyu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan ağa-yı mûmâ-ileyh tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.327/1

Ereğli nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği Kirilos nâm patrik südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp bundan akdem çavûş mübaşeretıyla sâdır olan fermân-ı âlîşânımda

Ereğli metropolide olan Rasihos nâm râhib Ereğli Kasabası'nda oturup taşraya çıkmamak tasrîh olındığına binâen taşra çıkmayup lâkin taht-ı iltizâmında olan kurâmız kazâ ve nevâhîyi vekîlleri rü'yet etmeleriyle mesfûr taht-ı iltizâmında olan kazâ ve nevâhîlerinde kendüsi gezüp rü'yet ve mürûr u ubûrına izin ve ruhsat verilmeyüp ve taht-ı iltizâmında olan mahallerden tecâvüz etmemek üzere mansıbına mürûr u ubûr iylediği mahaller dahi mümâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâ iylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 168.

s.327/2

Zağra-i Atîk ve () kâdîlarına, İnöz Kal'ası dizdârına ve kazâ-i mezbûrun serdâr ve sâ'ir zâbitân ve iş erleri zîde kadruhûya hüküm ki,
Zağra-i Atîk Kâdîsı es-Seyyid Abdülcelil zîde fazluhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i mezbûrede sâkin ahâlî ve re'âyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûrda sâkin zümre-i yeniçeriyândan ser-i cem'iyet Mehemedoğlu Alemdâr Halil ve Kokarcıoğlu İbrâhîm ve Uzun İbrâhîm ve Alişan ve Murtazaoğlu Ömer ve Ramazanoğlu Hasan ve Uzun Ali ve Kalaycıoğlu İbrâhîm ve Deli İsmâ'il ve oğlunun oğlu Mehemed ve İmâmoğlu Mustafa ve Karagöz Mehemed ve Kürd Salih ve Sakâ İbrâhîm ve Yonka Mustafa ve Çatalıkayalı Hocoğlu ve Mahmud nâm şakiler kendü hâllerinde olmayup sâ'î bi'l-fesâd ve rüfekâlarıyla ebnâ-i sebîl ve ibâdullâhın yolların kesüp katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve nâsa zulm ü fesâd âdet-i müstemirreleri olduğundan mâ'adâ kasaba-i mezbure derûnunda ve kurâlarında geşt ü güzâr ve ibâdullâh ve re'âyâ fukarâlarının menzillerine duhûl ve ehl ü ıyâl ve evlâdlarına fi'il-i şenî'a kasdıyla ta'arruz ve bî-gayrı hakkın emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ve âlet-i câriha ile darb ve harb ve bunun emsâli şekâvetlerinin nihâyeti olmadığından nâşî eşkıyâ-yı merkûme haklarında bundan akdem zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve İnöz Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak için Hudâvendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Mahmud Hân tâbe serâhû zamânında bin yüz altmış altı senesi evâil-i Ramazân'ında emr-i şerîf virilmişiken bir vechile mazmûn-ı münîfi icrâ ve eşkıyâ-yı merkûme elemirmeyüp firâr ve avenelerine istinâd ile yine kasaba-i mezbûreye gelüp ke'l-evvel zulm ü fesâda ictirâ ve ibâdullâhı ızrârdan hâlî olmayup şerlerinden ahvâl-i fukarâ dîğere-gûn ve eşkıyâ-yı merkûme taht-ı kazânızda mürûr u ubûr üzere olmalarıyla zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz

ve Zağra-i Atık ahâlîlerinin tanzîm ve istid'âları üzere sâlifü'z-zikr şekâvet-pîşelerin şerr u mekrlerinden te'mîn ve tahlîs olunmalarıçün şakiyyûn-ı merkûmun bi-eyyi-hâlin ahz ve kasaba-i mezbûrede müte'ayyin zâbit ma'rifetiyle elegetirilüp İnöz Kal'ası'na kal'a-bend ve îcâb iden cezâ-yı sezâ-yı şer'iyeleri tertîb ve hîn-i ahzlarında itâ'at-i emr-i âlî etmezler ise her ne vechile ve ne tarîk ile olur ise gerek hayyen ve gerek meyyiten ahz ve kal'a-i mezbûreye kal'a-bend ve tertîb-i cezâları iktizâ idenleri sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme i'lâm iylemen içün emr-i şerîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amelolunmak içün emr-i şerîf sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.328/1

Vidin muhafızı vezîre ve İvraca kâdîsına ve Vidin Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki İvraca kâdîsı Mevlânâ İbrâhîm Edhem zîde fazluhûsun mektûb gönderüp medîne-i İvraca'da sâkin ulemâ ve sulahâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ ve berâyâ ve fukarâ ve zu'afâ bi-ecma'ihim meclis-i şer'a varup İvraca Kasabası sükkânından Alemdâr Süleyman ve rüfekâları Koca Ömeroğlu Osmân ve Melez dimekle ma'rûf Mehemmed nâm kimesneler mücerred celb-i mâl ve tecrîm-i re'âyâ ve berâyâ için umûr-ı vilâyete karışup ser-i cem'iyet olup üç beş gündür ser-hâneleriyle cem'iyet idüp umûr-ı vilâyete nizâm virelim deyu tecemmu' ile dest-i tetâvül-i mel'anetleriyle muhill-i nizâm-ı memleket olan fitne ve fesâdların îkâzına mübâderet âdet-i müstemirreleri olup mezbûrûnun yed-i zulümlerinden fukarâ-yı ra'iyet halâs için ıslâh-ı nefis olunca[ya dek] Tulça Kal'ası'na kal'a-bend olunmak üzere bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfe adem-i itâ'atleriyle mahall-i me'mûra gitmediklerinden gayrı fesâd ve mel'anetlerine ve cem'iyet ve şekâvetlerine yevmen fe-yevmen li'l-istihkâm ile fukarâ ve zu'afâ muztaribü'l-ahvâl oldukları mahzar birle i'lâm idivir deyu ilhâh ve ıslâh-ı nefis idince kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli arz ve mebur İvraca Kasabası Vidin ser-haddinin kurb ü civârında olmak takrîbiyle sükkân-ı ahâlîsi ekseriya askerî ve ser-hadd-i mezbûr ve yamakândan olup zuhûr iden erâzil ve eşkiyânın zabt u te'dîbleri ser-hadd-i mezbûrda yeniçeri zâbiti tarafından icrâ olunagelmişiken derûn-u arzda mezkûru'l-esâmî şakiler fimâ-ba'd ser-hadd-i mezbûre kal'asına kal'a-bend ve te'dîb ve ba'dehû ıslâh-ı nefis ser-hadd-i merkûmun yamakânından kefilleri alınmadıkça itlâk ve sebilleri tahliye olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası

Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 168.

Mezbûr Süleyman'ın ıtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 69.

s.328/2

Menemen ve () kâdîlarına, Menemen hâssı voyvodasına, Magosa Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidü'l-muhadderât eklîletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdât Vâlidem Sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın kethüdâlığı hizmetinde olan el-Hâc Osmân zîde mecduhû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Vâlidem-i müşârun ileyhânın havâssından Menemen Kasabası sâkinlerinden olup bundan akdem Menemen hâssı voyvodası olan Hasan nâm kimesne öteden berü zalemeden ve sâ'î bi'l-fitne ve envâ'-ı hîle ile mecbûl olduğından yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden eşirradan Seyyid Halil nâm kimesne ile ittihâd ve ittifâk ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf hareket-i nâ-şâyesteye şürû' ve hidemât-ı mühimme ve emvâl-i mîriyyenin ibtâlîne sâ'î olmalarıyla bi'l-cümle re'âyâyı iğfâl ve müfsidleri başlarına cem' iderek dürlü dürlü fitne ikâzıyla civâr kazâ re'âyâlarını tahrîk ve zulm ü cevr [u] ezâ birle hâs re'âyâsını rencideden hâlî olmadıkları ecilden mezbûrlar bir dürlü umûr-ı vilâyete ve hâs nizâmına dâir husûslara karışmamak için bundan esbak emr-i âlî sâdir olmuşiken adem-i itâ'atlerinden nâşî öteden berü âdet-i müstemirreleri olan fesâdâtдан fâriğ olmayup mekr u hîle ve cevr [u] ezâları gün be-gün fukarâ ve zu'afâ üzerlerinde müzdâd olup emniyet-i ibâd bi'l-külliyeye meslûb olmağın Voyvoda-i sâbık Hasan ve refiki Halil Magosa Kal'ası'na kal'a-bend ve ıslâh-ı nefis idinceye dek afv ve ıtlâk olunmamaları bâbında siz ki Menemen kâdîsı ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız siz ki Güzelhisar-ı Menemen kâdîsı başka başka arz ve fî nefsi'l-emr mezbûrlar kendü hâllerinde olmayup nice dürlü fesâdlarının nihâyeti olmadıkları vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn dahi mûmâ-ileyh tarafına haber verdiklerin bildirip mezbûr Hasan ve refiki Seyyid Halil dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ocağı tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunup mûmâ-ileyhin arzıyla tekrar emr-i âlî sâdir olmadıkça ıtlâk olunmamaları bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

Mezbûrânın ıtlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Za sene 168.

s.328/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Yeniçeri zümresinden Yeni Câmi'-i Şerîfi havlusunda çâryekçi koyun kassâbı Mehemed nâm yeniçerinin vâlidesiyle zevcesi gelüp mezbûr Kassâb Mehemed narhından ziyâdeye ibâdullâha lahm fûrûht iylediğinden nâşî ahz ve te'dîben emr-i şerîfimle kal'a-bend olunmağla mezbûretân fakîre olmalarıyla evlâd-ı sığârlarıyla hâlleri dîğەر-gûn oldukların bildirüp merhameten afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ iyledikleri ecilden fimâ-ba'd narhından ziyâdeye fûrûht birle ahz olunur ise hakkından gelinmek şartıyla vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâk için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.329/1

Çekmece-i Kebîr nâ'ibine ve avcıbaşıya ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Çekmece-i Kebîr nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Esadzâde Dervîş Mustafa zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kethüdâ-yı Sadr-ı a'zam-ı esbak müteveffâ Nazîf Mustafa'nın oğlu Mehemed nâm sagîrin Çekmece-i Kebîr muzâfâtından Kapadık nâm karyede vâki' çiftlik nâzırı Hüseyin nâm kimesne ile karye-i mezbûrede sâkin Çiftçi Ali nâm kimesne meclis-i şer'a varup karye-i mezbûrede mütemekkin zümre-i yeniçeriyândan ve eşîrrâdan Taşçıoğlu Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâimâ üzerine lâzım olmayan mevâd ile halkı ta'cîz iyledüğünden gayrı nâzırı oldığı sagîr-i mezbûr çiftliğinin çoban ve ırgadlarını rencîde ve ta'cîz ile ekserin perâkende ve umûr-ı çiftliği irâete kudreti kalmayup idâre olunmadıkça yetîme gadr ve mâl-ı Haremeyn'in edâsında su'ûbet olmağla merkûm huzûr-ı şer'a ihzâr ve şer'le te'addîsi men' u def' olunması matlûbumdur didikde li-ecli'l-murâfa'a cânib-i şer'den bi'd-defa'ât mürâseleler ile zâbiti tarafından âdemler irsâl olundukda itâ'at-i şer'-i şerîf etmeyüp ve ahvâl-i hâzıra merkûmânın takrîrlerine mutâbık olduğımı mevsûkatü'l-kelim kimesneler ihbâr ve fî nefsi'l-emr merkûm Taşçıoğlu Mustafa kal'a-bend ile te'dîb olunmadıkça çiftlik-i merkûmun umûru mu'attal ve mâl-ı Haremeyn edâ olunmayacağı bedîhî olduğın arz ve Çekmece-i kebîr muzâfâtından Kapadık nâm karye sükkânından Taşçıoğlu Mustafa nâm yeniçeri kendü hâlinde olmayup sût'-i hâlini nâ'ib-i mûmâ-ileyh i'lâm itmekle mezbûr sen ki avcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ocakdan çâvûş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Boğazkesen Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak için emr-i şerîfim sudûru bâbında iftihâru'l-

ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince ahz ve Boğazkesen Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 168.

s.329/2

() kâdîsına, Hezargrad Kazâsı nâ'ibine, Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki, Hezargrad Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfız Ahmed zîde ilmuhûsun südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medfne-i Hezargrad sâkinlerinden ulemâ ve sulahâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlileriyle kazâ-i mezbûr nevâhîleri kurâlarından Savna karyesi imâmı es-Seyyid Abdül ... Efendi ve Avika karyesi imâmı Hasan Halife ve Kalova karyesinden el-Hâc Ali ve Umûrbey karyesinden Hüseyin Sipâhî ve Hasan, ... karyesinden Ahmed Çelebi ve Taşçı karyesinden Osmân ve Karakocalar karyesi imâmı Seyyid Hasan ve Baruh karyesinden Hüseyin Çelebi ve Resnedan karyesinden Salih Beşe ve Zava karyesinden es-Seyyid İbrâhîm Bey ve Orhan karyesinden Seyyid Halil ve Kapna karyesinden Seyyid Abdullâh Efendi, Kalaycı karyesinden Hüseyin Bey ve Sipâhîler karyesinden Ahmed dimekle ma'rûf kimesneler ile sâ'ir re'âyâ ve sükkân-ı memleket cemm-i gafir ve cem'-i kesîr Hezargrad Mahkemesi'nde meclis-i şer'da bâ-emr-i âlî hâlâ kazâlarında ocak tarafından zâbit olan hâzır bi'l-meclis Turnacıbaşı el-Hâc Halil zîde mecduhû vesâtatıyla ahz ve ihzâr olunan Salahaddin karyesi imâmı Ali Efendi ve Kapucı karyesinden Zülfikâr ve Yenice-i Kebîr karyesinden Koca Veli ve Maryakeş Hasan ve gâib ani'l-meclis firâr iden Şirva karyesi hatîbi Mustafa ve Mümindede karyesinden Mehemmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup öteden berü miyân-ı nâs îsâl-i fitne ve şekâvet âdet-i müstemirreleri olduğundan ihtilâl kesîr ve nâ-mülâyim hareketlerinden kazâ-i mezbûrun nizâmı muhtel ve gûnâ-gûn bî-hûde ve tezvîr-i de'âvî sevdâsıyla ba'zı ahâlî haklarında hilâf-ı inhâ evâmir-i aliyye ısdâr için Deraliyye'ye azimeti kendülere kar ve bu vechile hevâ [ve] mel'ânetlerin icrâ kasdıyla ahâlî-i bilâd ve fukarâ-yı memleket dest-i şerâir-i nifâklarından âciz ve taslît-i müftereyât-ı habîselerinden herbirleri ızrâr ve bir dürlü istirâhat-ı memleket olmamağla mezbûrlar ba'de'l-yevm kendü hâllerinde olmak umûr-ı vilâyete kat'â müdâhale iylememek ve bir ferd kendülerden müte'ezzi ve mutazarrır olmamak üzere muhkem tenbîh ve mütenebbih olmayup kendülerden şikâyet olunmak lâzım gelür ise ahz ve kal'a-bend olunacakları muhakkak idüğü sem'-i intibâh[larına] ilkâ olunmak için işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Ramazân'ında emr-i

şerîfim sâdır ve bu def'a dahi yine vech-i meşrûh üzere olan sû'-i hâlleri zikr ve tasrîhiyle ıslâh-ı nefis idince mezkûrûn İmâm Ali ve Zülfikâr ve Koca Veli ve Maryakeş Hasan turnacıbaşı-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ve firâr edenler dahi buldukları mahalde ahz ve mahbûs olanları ma'rifetiyle sevâhil-i Nehr-i Tuna'da Tulça Kal'ası'nda kal'a-bend olunmasın ahâlî-i kazâ meclis-i şer' de ihbâr ve emr-i şerîfim istirhâm ve ahâlînin takrîr-i meşrûhaları mütevâtir ve vâkı'a mutâbık olmağla ol bâb da vâkı'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at olundukda târih-i mezkûrda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed olmağın mahallinde husamâsıyla terâfu'-i şer' ve bi'l-muvâcehe töhmet-i merkûm üzerlerine sâbit olur ise sicillâta kayd ve şer'an kal'a-bendleri lâzım gelür ise kal'a-i merkûmede kal'a-bend ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak emrim olmuştur.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.330/1

İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecduhûya, Sinob ve Kastamonu kâdîlarına ve Sinob'dan Kastamonu'ya varınca sâ'ir vâkı' olan kuzât ve nüvvâba ve zâbitânâ hüküm ki,

Mehemmed nâm kimesne gelüp mezbûr hânesinde kendü hâlinde iken Kastamonulu İsmâ'il nâm çukadâr kapusına gelüp sana altmış gurus rüşvet virdim alurum yahud seni helâk iderim deyu te'addî ve hetk-i ırz ve Mahmudpaşa Mahkemesi'nde murâfa'a-i şer' olduklarında üzerine şer'an bir nesne sâbit olmamışiken merkûm yine memnû' ve mündefi' olmayup kendü hâlinde durmamağla ol vechile ta'cîz ve te'addîden hâli olmaduğun bildürüp ol bâbda istid'â-yı inâyet etmeğın mezbûr İsmâ'il'in hilâf-ı şer' hareket ve vaz' ve bî-edebâneye cesaretinden nâşî vilâyeti canibine nefy ü iclâsı lâzım geldiğine binâen sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefineye vaz' ve mahbûsen Sinob İskelesi'ne irsâl ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz merkûmu kazâ be-kazâ birbirinize îsâl iderek Kastamonu'ya irsâl ve sen ki Kastamonu kâdîsı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrî ânda ikâmet etdirip hilâfindan hazer iylemeniz bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i L sene 1168.

Âsitâne-i sa'âdete gelmemek şartıyla itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 168.

Mezbûrun Kastamonu'ya nefy ü iclâsıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ca sene 178.

s.330/2

Haleb vâlisine ve monlâsına ve Kilis kâdîsına ve Haleb Kal'ası dizdârına hüküm ki, () ve () nâm kimesneler arz-ı hâl idüp bu sene-i mübâreke Rebî'ul-evveli'nin yigirmi altıncı günü yevm-i sülâsâda Kilis Kasabası'nda yeniçeri zümresinden ve zuhûr iden sadâ-i fesâd-ı eşkıyâdan şakî ve etbâ'larından Odabaşı Kavî ve Aleko ve oğlu Mehemed ve Ömer ve Kadir Beyoğlu Hasan ve Çapıkoğlu İsmâ'il ve Karıboğlu İsmâ'il ve Abuşoğlu Hasan ve Kazkallık Ömer ve Kassâb Bekiroğlu İsmâ'il ve Şehir Boybegisi Ömer ve Dalyanoğlu Mustafa ve Gözübüyük Mehemed ve Kara Mustafa ve Camoğlu Ömer ve Helvacı Ali ve Mataoğlu Yahya dimekle ma'rûf şakiler birbirleriyle yek-dil ve yevm-i mezkûrda kasaba-i mezbûrede mahkemeyi basıp hâkimü's-şer'in iki eline kat' ve bunların babaları Serdâr Halil Ağa dimekle arîf kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayrı hakkın huzûr-ı şer'de mahkeme içinde katl iyleyüp ve katl iylediklerini müş'ir cümle a'yân ve ahâlî muvâcehesinde hüccet-i şer'iyye virilüp bundan akdem haklarında şeref-sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî ile ocak tarafından mukaddemâ Haleb Serdârı Küçük Mehemed mübâşir ta'yîn olundukda sâbıkâ Kilis Serdârı Sarı Ömer nâm şakîyi kal'a-bend iyleyüp mâ-bâkîsi tamâ'-ı hâmından nâşî birer mikdâr akçelerin alup firâr itdirdüp bunlara ziyâde gadr ve hayf olındığın bildirüp ocak tarafından mübâşir ma'rifetiyle hasımları Dîvân-ı Haleb'e ihzâr ve siz ki Haleb valisi vezîr-i müşâr ve Haleb kâdîsı mûmâ-ileyhimâsız huzûrunuzda terâfu'-i şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hak ve mezkûrlar Haleb Kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ iyledikleri ecilden mezbûrlar ocak tarafından bu def'a ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Dîvân-ı Haleb'e ihzâr ve murâfa'a-i şer'-i şerîf ve şer'an kal'a-bend olunmaları îcâb eder ise Haleb Kal'asında kal'a-bend ve keyfiyyet arz u i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

Mezkûr Sarı Köleoğlu Ömer ile refîklerinden Yahyaoğlu Ali Efendi ve Hâcı Hasan Efendi ve Abdülkerim Efendi ve Alaybeyi Vekîli Mehemed nâm kimesnelerin utlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S. sene 169.

Kal'a-bend için virilen emrin kaydı terkîn ile tecdîd olunmak deyu utlâk emrinin üzerine fermân-ı âlî sâdır olmağla emri tecdîd ve mezkûr Sarı Köleoğlu Ömer'in kaydı terkîn olunmuşdur. Fî evâ'il-i Ra sene 169.

s.330/3

Edirne mollâsına ve Dîvân-ı Humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman ve Edirne Bostancıbaşısı el-Hâc Hüseyin dâme mecduhümâya hüküm ki,

Sâbıkâ Saray-ı Atîk-i Ma'mûre pazarbaşısı olan el-Hâc İdris nâm kimesnenin Edirne'ye nefy ü iclâsı fermân-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-sudûr olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûru bu sâ'at ahz ve Dîvân-ı Humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadruhû mübaşeretiyile Edirne'ye nefy ü iclâ ve siz ki mevlânâ ve bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhimâsız vusûlünde merkûmu menfiyyen Edirne'de ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden hazer u mücânebet ve vusûlünü çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret iylemeniz bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

Bâ-emr-i humâyûn.

Mezbûrun afv u itlâkiyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâil-i Ra sene 171.

s.330/4

Hâcıoğlupazarı kâdîsına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İbrâhîm zîde fazluhûsun sūdde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Hâcıoğlupazarı Kazâsı'na tâbi' Salahaddinhalife karyesi zâbiti Abdi Bey dimekle ma'rûf kimesne ile sâir ahâlî-i karye-i mezbûre meclis-i şer'a varup karye-i mezbûre sükkânından Hasan Çelebi dimekle meşhûr kimesne bin yüz altmış () senesinden berü dâimâ ahâlî-i karyeyi ta'cîz ve ehl-i örfe gamz ve tecrîm ve hezâr ifk ü iftirâ birle ahâlî-i karyeyi perâkende ve perîşân iylediğinden karye-i mezbûreden re'âyâ sıyânet için iki def'a âhar kurâya nakliçün mürâsele ile ihrâc murâd olundukda adem-i itâ'ati nümâyân ve ahâlî-i karyeyi perîşân itmek üzere olmağla mezbûr Hasan karye-i mezbûreden ahâr kurâya ihrâc olunması için keyfiyyeti i'lâm idivir deyu ilhâh itmeleriyle vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz iyledüğün ecilden mahallinde husamâsıyla terâfu'-i şer' ve ihkāk-ı hak ve şer'an ihrâc ve iclâsı lâzım gelür ise zâbiti ma'rifetiyle ihrâc ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla arz u i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.331/1

Gümrük eminine ve Taşöz Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Taşöz Cezîresi re'âyâlarından Mihali ve Rakşı ve Yanaki ve Sotor ve Yani ve Dimitri ve diğer Yani ve diğer Dimitri ve Kantoz ve Yorgi ve diğer Yorgi ve diğer Sotor ve Vasili ve Vasalko ve Doko ve diğer Yorgi ve diğer Yani ve diğer Yani ve Ağusto ve Papa Yanaki ve Papa Yani ve Mesyo ve Todori ve Papa Mori ve diğer Vasilko ve diğer Yanaki nâm yigirmi altı nefer zimmîler Âsitâne-i sa'âdetimde haps ve nefy ve te'dibleri muktezî olmağın vech-i meşrûh üzere yigirmi altı nefer re'âyâlar sen ki gümrük emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle ol havâlîye gider sefine ve kayığa mübâşirleri olan ile ma'an vaz' ve tesyîr ve mübâşirleri ma'iyyeti ile cezîre-i merkûmeye îsâl ve ânda ikâmet ve îvâ ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle azîmetlerinden mücânebet ve ittikâ ve vatanları olan cezîre-i merkûmeye vusûlleri arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emini mûmâ-ileyhsin mesfûrûn yigirmi altı nefer zimmîleri vech-i meşrûh üzere ol havâlîye gider sefine ve kayığa mübâşirleri olan ile ma'an vaz' ve tesyîr ve mübâşirleri ma'iyyeti ile cezîre-i merkûmeye îsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin zimmî-i mesfûrları vusûllerinde vatanları olan cezîre-i merkûmede ikâmet ve îvâ ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle azîmetlerinden mücânebet ve ittikâ vusûllerini arz ve inhâ iylemen bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.331/2

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâim Dîvân-ı Humâyûnumda hâlâ çavûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecduhûya ve Harprut ve Çüngüş kâdîları zîde fazluhumâyâya hüküm ki,
Harprut ahâlîsinden Mollâ Yasin ve es-Seyyid Mehemmed ve Mollâ Mahmud ve Çüngüşlü Hasan demekle ma'rûf kimesneler zümre-i eşkıyâdan ba'zılarından ahz-ı rüşvet ile bâtıl da'vâlar telkîn ve nice kimesneleri tecrîm ve hilâf-ı inhâ zâbitâna gamz âdet-i müstemirreleri olduğundan gayrı bu def'a Âsitâne-i sa'âdetime gelüp birbirleriyle yek-dil ve nice kimesnelerin cihâtların derkenâr itdirüp ref'ine şürû' ve tarafgirleri olan eşkıyânın kabâhatlerin setr için gûnâ-gûn arz-ı hâl ile ref'-i ruk'a-i iştikâ ve ihtilâl-i memlekete bâ'is ve ahâlîsinin emn ü râhatları kalmayup ahvâlleri dîğer-gûn olduğın ahâlî tarafından inhâ ve mezkûrlar ahz u hubs olunup vilâyetlerine nefy ü iclâları fermânım olmağın sen ki çavûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere

mezbûrları ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle mahbûsen vilâyetleri olan Harprut ve Çüngüş kazâlarına nefy ü iclâ iyleyesin ve siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız vusûllerinde mezkûrları vilâyetlerinde meks ü ikâmet itdirüp hilâfından hazer u mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.331/3

Siroz kâdîsı zîde fazlühûya ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu def'a ocakdan kazâ-i mezbûra bâ-fermân-ı âlî me'mûr olan Turnacıbaşı Süleyman zîde mecduhûya ve Kavala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân serdengeçdi ağaları ve alemdârân ve ocak ihtiyârları ve neferât ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhuma hüküm ki,

Bu hilâlde derûn-ı Siroz hâricinde ba'zı erâzil ve eşkıyâ makûleleri fürce-yâb olup birbiriyle ittifâk ve derûnlarında muzmer olan fesâdâtların icra ve şekavetlerine takvîyet için hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i kaide-i ocak sefer-i humâyûn vâki' olmaksızın bu esnâda yeniçeri olduk deyu askerîlik iddiasıyla derûn-ı memleketde nice ibâdullâh ve re'âyâ fukarâsına îsâl-i mazarrat iylediklerinden başka esnâ-yı leylde ahâlî-i vilâyet ve fukarâ-yı ra'îyyetden ba'zılarının hânelerine girüp cebren ve kahren fi'il-i şen'a kasdıyla ıyâl ve evlâdların ihrâc ve sahrâya ilkâ ve ba'zıları dahi derûn-ı kazâda ahâlî-i vilâyet ve ebnâ-i sebinin haydûd misillü yoluna inüp katl-i nüfûs ve gâret-i mâl ile geşt ü güzâr etmeleriyle ma'rifet-i şer'le zâbitleri tarafından ahzı matlûb olunan eşkıyâ bir tarikle ahz olundukda cem'iyet ile zâbitlerinin kolunu basıp çukadârını katl ve me'hûz olan eşkıyâyı tahlîs idüp dest-i tetâvül-i eşkıyâdan bir tarikle emn u râhatları kalmayup ibâdullâhın ve re'âyâ fukarâsının ahvâlleri perîşân ve şâyeste-i merhamet olup eşkıyânın zabt u rabtına kâdir umûr-dîde ve kâr-âmûz çeri ve cesur bir zâbit nasb ü ta'yîn ve zümre-i eşkıyânın şerr ü mekrlerinden te'mîn-i bilâd için der-i devlet-medârıma inhâ ve i'lâm ve istirhâm olındığı cihetden sen ki turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin kazâ-i mezbûra müstakillen zâbit nasb ü ta'yîn olunman bâbında fermân-ı celîlü'ş-şânım sâdır olmağın () irsâl olundu gerekdir ki bir gün akdem hareket ve mahall-i merkûma varup mârrü'z-zikr erâzil ve eşkıyânın zabt u rabtıyla nizâm-ı bilâd ve terfih-i hâl-i ibâda bezl-i makdûr ve sarf-ı kudret-i nâ-mahsûr iyleyesin ve siz ki ocak emekdârları ve ihtiyârları ve iş erlerisiz gerekdir ki zâbit-i mûmâ-ileyhe kemâl-i itâ'at ve inkıyâd ibrel re'yine muvâfakat iderek bâlâda zikr ve tasrîh olındığı vech üzere şekâvet-pîşe eşkıyâ makulelerin ale'l-ittifâk isim ve resimleriyle haber virüp ve

buldukları mahallerde alâ eyyi hâlin ahzlarıçün i'ânet ve müzâheret birle ahz ve şer'an îcâb iden te'dîbleri ve mütenebbih olmayup ızrâr ve şekâvet idenler her kim olur ise kat'-ı tarîk ve gasb-ı mâl ve haydûdluk ider makûlelerinin dirlikde ve yeniçerilikde alâka ve medhali olmayıp bir ferd kabûl iylememek şartıyla bi-eyyi vechin kân ahz ve yek ve bakiyyeleri kesilüp kürb ve civâr olan [s.332] Kavala Kal'ası'nda zindân-bend ve sûret-i sicillâtlarıyla Dersaadetime i'lâm birle kazâ-i mezbûrun emn ü selâmetlerine ihtimâm iylesin lâkin bu bahâne ile sefer virmiş esâmîlü ve esâmîsiz sahîh yeniçerilere cüz'î töhmet zuhûruyla hetk-i ırz olunmayup şer'an ve kânûnan terbiyesi icrâ ve kabahatlerine göre mu'âmele-i cezâ olunup bî-gayrı hakkın kimesneye gadr vezulm olunmakdan ziyâde mücânebet iylesesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun zâbit-i mûmâ-ileyh tarafından varan eşkıyâyı dizdârı olduğın kal'a-i merkûmede muhkem zindân-bend ileyüp tekrar emr-i âlî ve ocak tarafından mühürlü mektûb vârid olmadıkça itlâklarından hazer ve mücânebet iylesesin deyu iftihârul-ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçeriler ağası olan el-Hâc Mehemmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühürlü mektûb verilmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1168.

s.332/1

Karaman vâlisine Bozulus ve () kâdîlarına ve Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Seyyidetü'l-muhadderât ekflletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat Vâlidem Sultân dâme ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın kethüdâlığı hizmetinde olan el-Hâc Osmân zîde mecduhû südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Vâlidem müşârun ileyhânın havâssından Bozulus Türkmanı'ndan Köşne cemâ'atinden Halil Beg ve Hâcı Numan ve İzzedin cemâ'atinden Keleş İsmâ'il ve Eğri Veli ve Osmân Beg dimekle meşhûr kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâimâ re'âyâyı tahrîk ve idlâl ve mâl-ı mirîlerinin tahsiline mûmâna'at ve hass-ı mezbûr nizâmı ihtilâline bâ'is her vechile te'dîbleri muktezî olduğı voyvodaları tarafından ihbâr olduğın bildirüp sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve zâbitleri ma'rifetiyle mezbûrûn buldukları mahalde alâ eyyi hâlin ahz ve ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis idinceye değın Konya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 168.

s.332/2

Ber-vech-i arpalık Karesi Sancağı mutasarrıfına ve Balıkesri nâ'ibine hüküm ki, Müderrisîn-i kirâmdan kıdvetü'l-ulemâ'î'l-muhakkıkîn İbrâhîm zîde ilmuhû ile karındaşı el-Hâc Halil nâm kimesne gelüp Danişmendlü Türkmanı'ndan birkaç seneden berü Balıkesri Kazâsı'nda sâkin Türkmen Halil cemâ'at-i mezkûreden Acem Hasan nâm kimesneyi bî-gayrı hakkın katl ve üç kîse akçeden ziyâde mâlını ahz ve Balıkesri'ye firâr iyledi deyu emr-i âlî ısdâr ve mücebince Anadolu vâlîsi tarafından ta'yîn itirdiği mübâşir levendâtı gelüp fukarânın hânelerinde beş on gün müft ü meccânen yem ve yemek aldıklarından sonra Erzurumlu Hasan bin Abdullâh'ı yedi ay hizmet ve vilâyetine gider oldukda Depecik nâm karye önünde katl kasdıyla suya ilkâ ve mevcûd zer-i mahbûs ve zincirli otuz iki altununu ahz iyledi deyu Anadolu vâlîsi tarafına buyuruldu ile ta'yîn itirdiği mübâşir levendâtını yine fukarâ üzerine kondurup müft ü meccânen yem ve yiyeceklerin aldıklarından sonra bu def'a dahi Üsküdar'dan es-Seyyid Süleyman nâm şâbb-ı emredi ayardup Balıkesri'ye geldikde fi'il-i şenî'a kasd ve firâren çarşuda hâna gider iken katl kasdıyla selle-seyf ardınca hâna varup ahâlî hücûmünü görüp fukarâ ve zu'afânın kesret mübâşir ve konak masârıfı havfından mezbûru meclis-i şer'a ihzâr ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinden dahi olmamağla şerr u mazarratı men' murâd olundukda mezbûr Halil'in karındaşı İbrâhîm Âsitâne'de medresede olmak hasebiyle şirrete sâlik ve hevâsına tâbi' kimesneler ile hükkâm ve zâbitân ve nice hânedân hakkında birer güne iftirâ ile ta'cîz ve tekdîrden hâlî olmamağla merkûm İbrâhîm Âsitâne'de olmadıkça nizâm-ı beldenin ihtilâline bâ'is ve emn ü rahatları meslûb olmağla Türkmen eşirrâlarının fesâd ve şekâvet ve şerr u mazarratları fukarâ üzerlerinden men' olunmasıçün vatan-ı asliyyeleri olan cemâ'atleri derûnuna sen ki Balıkesri nâ'ibi mevlânâ ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimâsız arzlarınız mücebince mezbûr Halil ve karındaşı İbrâhîm rahmen li'l-fukarâ buldukları mahalden ihrâc ve cemâ'atleri derûnunda sâkin olmak üzere nefy ü iclâlarıçün işbu sene-i mübâreke Receb-i şerifi'nde emr-i şerîf sâdır ve mûmâ-ileyh İbrâhîm zîde ilmuhû Âsitâne'de Süleymaniye Medresesi'nde tadrîs-i ulûm ve karındaşı mezkûr dahi kendü hâlinde iken Balıkesri Serdârı Etmekçioğlu Hâcî Ali nâm kimesnenin zulm ü te'addîsinden mâ'adâ Âsitâne'de müstenidleri olanlar kâğıd ile ihbâr ve merkûm dahi kuvvet-i mâliyyesi ve hevâdârları olup kazâ-i mezbûrda Nâ'ib Ahmed nâm mürteşî ile yek-dil ve ahâlî-i kazânın cümlesi ef'âl ve etvârlarından [s.333] hoşnûd ve râzılar olup ve haberleri yoğiken hevâdârı yanında hilâf-ı vâkı' mevâdd isnâd ve ifk ü iftirâ-birle vatan-ı asliyyelerine nefy ü iclâ için emr-i âlî ısdâr

ve çavûş ta'yîn ve mûmâ-ileyh Âsitâne'de ber-minvâl-i meşrûh talabe-i tadrîs ile evkât-güzâr iken ahz ve mahbûs Balıkesri'ye gidüp karındaşı mezkûrun hilâf-ı şer' menzilini levendâta basdırup icrâ-yı garaz sevdasında iken mübâşir yedlerinden halâs ve vatanlarına nefy eyledüğün ve Balıkesri Kazâsı'nda on beş seneden berü tedârük ve hırâset eyledükleri arâzi ve emlâkların fuzûli zabt ve gadr eylediklerin bildirüp afv ve itlâk sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunı istirhâm Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm-ı kuyûdâta mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın merhameten afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i L sene 1168.

s.333/1

Özi vâlisine ve Zağra-i Cedîd kâdîsına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Osmân zîde fazluhûsun Sûdde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Niğbolu Sancağı'nda Yenice-i Zağra nâhiyesinde yigirmi üç bin üç yüz yigirmi beş akçe yazar karye-i Kırdiçe ve dört bin altı yüz beş akçe yazar karye-i Kızılca nâm-ı diğerkıraste ve sekiz yüz akçe yazar Hektükçi? karyesi ma'a gayrihi altmış iki bin beş yüz akçe an-ze'âmet bir icmâlin yigirmi sekiz bin dokuz yüz altı akçesi Pâşâ ve Köstendil ve Çirmen sancâklarından Tatarpazarı ve gayrı nâhiyelerde Aşağı?der-bend nâm karye ve gayrıdan ze'âmete mutasarrıf Nişân-ı humâyûnum virilen Dîvân-ı humâyûnum kâtiblerinden kıdvetü erbâb-ı'ta'yîn-tahrîr ve'l-kalem Süleyman [Ağa] ağa-yı miftâh-hâne-i hâssa zîde kadrühûnun ze'âmeti mülhakâti bi'l-fi'il müştereki kaydında olduğu Defter-i hakâni'de mukayyed ve mârû'z-zikr karyelerin mahsûl ve rûsûmı müşterekiyle mûmâ-ileyh tarafından ahz ve kabza vekîli Hâfız Seyyid Süleyman Efendi dimekle a'rîf kimesne zikr olunan Kırdiçe karyesinde re'âyânın mahsûl ve rûsûmların cem' ve tahsîl esnâsında Kızanlık Kazâsı'nda â'yânlık iddi'âsında olan mütagallibe ve cebâbireden Bakiğaoğulları İbrâhîm ve Selim işbu sene-i mübârekede kurâ-i mezkûrûnu za'im-i mûmâ-ileyhin iltizâm idemediklerinden ahâlîlerine murâbaha ile virdikleri akçenin tahsîline gönderdikleri Mahzaroglu Ömer nâm şakî tüfeng ile hücûm ve hevâsına tâbi' Kuloğlu Hüseyin ve re'âyâdan birkaç kimesneler ile yek-dil ve leyl ü nehâr mest-i müdâm olduğu hâlde alet-i harb ile gicede ve gündüzde konağımı basup katl kasdıyla üzerine hücûm ve şerrinden bir dürlü râzi ve karye-i mezbûrede müştereki Ahmed Sipâhînin konağına tahlîsü'n-nefs ve bir dürlü

ikâmete iktidârı olmaduğın meclis-i şer‘de inhâ ve husûs-ı mezbûr vukûfi olanlardan istihbâr ve i‘lâm olunmasun iltimâs ve husûs-ı mezbûr ma‘lûmı olanlardan sû‘âl olundıkda mezbûr Seyyid Süleyman dindâr ve mustakîm ve umûrını rü‘yet üzre iken cebâbireden İbrâhîm ve Selim kurâ-i mezbûrûnu ilzâm idemedikleri akçe tahsîline gönderdikleri mezkûrûn gice ve gündüzlerde katl kasdıyla merkûm Süleyman'ın konağın basup tüfeng ile hücûm ve katl-i murâd eylediklerinden gayrı öşr ve rüsûmatını virmediklerini alâ-tarîki'ş-şehâde haber virdiklerin arz ve za‘îm-i mûmâ-ileyh Süleyman Ağa-yı mihtâh-hâne-i hâssa mezkûrların vech-i meşrûh üzere zulm ü ta‘addisinden ahâlî-i kazâ ve ze‘âmeti sübaşısı tahlîs için mezbûrlar ahz ve diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrını istirhâm eylediklerin bi'l-fi‘il Re‘isü'l-küttâbım olan el-Hâc Abd dâme mecdühü i‘lâm itmeğın i‘lâmı mücebince bu def‘a dahi mezbûrlara ma‘rifet-i şer‘le tenbîh ve mütenebbih olmazlar ise diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ‘il-i Za sene 168.

s.334/1

Edirne kâdîsına ve Edirne bostancıbaşına hüküm ki,
Şeyh İbrâhîm nâm kimesne gelüp bu kendi hâlinde ırzıyla mukayyed iken Varnalı Emîr Mustafa nâm şâbb-ı emredi akrabası yanından ayardup bu misillü fezâhat âdet-i müstemirresidir deyü ba‘zı ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâ teşekkîsine binâ‘en bu emr-i âlî üzerine nefy ü iclâ olup ahvâli diğerk-gûn olduğın bildirüp hâline merhameten afv ve ıtlâk olunmak bâbında istid‘â-yı inâyet etmek mezbûr Şeyh İbrâhîm fimâ-ba‘d bu misüllü hareket olmayup kendü hâlinde olmak şartıyla ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak emrim olmuşdur.

Fi evâ‘il-i Za sene 1168.

s.334/2

İzmir mollâsına Kestel nâm-ı diğerk Nazilli kâdîsına hüküm ki,
Fatıma nâm hâtûn gelüp bunun zevci sâbıkâ Nazilli Kazâsı'nda me‘zûn bi'l-iftâ olan Mustafa Efendi dimekle ma‘rûf kimesne [kendü] hâlinde iken hakkında ifk ü iftirâ-yı mutazammın kazâ-i mezbûr ahâlîsi arz-ı hâl-birle ıstikâ ve kazâ-i mezbûrdan nefy ve İzmir'de meks ü ikâmet itdirilmesiyçün bâ-işâret-i şeyhü'l-İslâmi sâdır olan emr-i

şerîfimde İzmir'e nefy ü iclâ ve mezbûr üç dört nefer evlâdlarıyla sefil ve ser-gerdân kalduğun bildirüp nefyden afv ve ıtlâk olunmak bâbında istirhâm ve mezbûr fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere afv ve ıtlâk olunmasıyçün â'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Damâd-zâde Feyzullah edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû işâret itmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk ve olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.
Fi evâ'il-i Za sene 1168.

s.334/3

Gemlik nâ'ibine ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Gemlik Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ali zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Gemlik kasabası sâkinlerinden Manyaslı? Ali Beşe? demekle ma'rûf kimesne ile Haliloğlu Mustafa meclis-i şer'a bunlar kendü hallerinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîleri yoğiken yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Na'lband Küçükdalıoğlu İbrâhîm ve kazâ-i mezbûre tâbi' Umurbeg karyesinden rüfekâları Mansuroğlu Halil ve Kara Osmân nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûr Mustafa'yı bundan akdem kasaba-i mezbûr kurbunda bağlar içinde ahz ve ellerini bend ve hetk-i ırz eylediklerinden sonra mezbûr İbrâhîm alet-i harb ile katl kasdıyla üzerlerine hücûm ve bu makûle fi'l-i şenî' dâ'imâ âdet-i müstemirreleri olmağla mezbûrlar eşkıya zümresinden olup dâ'imâ sekrânen germleriyle? leylen ve nehâren kasaba-i mezbûre etrâfında geşt ü güzâr ve alet-i harbile muhârebeye tasaddî ve ehl-i ırz kimesnelere gâna gûn ta'arruzdan hâli olmayup bir vechile mezbûrlar ihzâr-ı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak irkâbında olmamağla keyfiyyet-i ahvâlleri ahâlîsinden sû'âl olundukda mezbûrûn vech-i meşrûh üzere olduğun ihbâr ve mezbûrûn İbrâhîm ve Halil ve Kara Osmân nâm şakîler ıslâh-ı nefis idinceye değin Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmasıyçün der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü herbiri ilhâh ve iltimâs itmeleriyle vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülüp mevâdd-ı mezkûr üzerlerine şer'an sâbit ve habs u kal'a-bendleri mûcib olur ise vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

s.334/4

Hüdâvendigar Sancağı mutasarrıfına ve Burusa kâdısına ve () kâdılarına ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Burusa Nâ'ibi Mollâ Ali zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nefsi İnegöl kasabası sükkânından Tevlik Abdullâh bin Berber Hasan nâm şakî yüz altmış senesinde ammîsi Mollâ Mahmud Sipâhî-zâde gulâmı Abdullâh nâm kimesneleri bi-gayr-i hakkın amden katl ve Debbağ el-Hâc Mehemmed nâm kimesneyi katl kasdıyla işbu kurşunu atduğı nümâyân olundukda firâr ve gaybet ve birkaç sene mürûr eyledikde şakî-i mezbûr yine kasaba-i mezbûreye gelüp lâkin kendü hâlinde olmayup erâzil ve eşkıya-yı başına cem' ve ser-i cem'iyet ve avanelerinden karındaşı Ahmed kazâ-i mezbûre tâbi' Alanya nâm karye sükkânından Arifoğlu Hüseyin nâm şakîler ile ittifâk ve ittihâd ve herbirini hetk-ı ırz kasdıyla ızrâr ve tagrîm ve tecrîm ile şerr ü mazarrat ve zulm ü ta'addîlerinden emn ü râhatları olmayup bi'l-külliyeye perâkende ve perîşân olmalarına ve bu vechile kazâ-i mezbûrun harâbına bâ'is ve şakî-i mezbûr ve avaneleri kazâ-i mezbûrda olmadıkça bunların meks ü ikâmetleri mümkün olmamağla şakî-i mezbûrun bi-gayr-i hakkın aldığı hakları ma'rifet-i şer'le ba'de's-sübût alıvirilüp ihkâk-ı hak ve şerr ü mazarratları [s.335] üzerlerinden men' ü def' olunmak için eşkıya-yı mezbûrdan Burusa'ya ihzâr ve husemâsıyla murâfa'a-ı şer' ve ihkâk-ı hak ve habisinde ibkâ ve keyfiyyet i'lâm olunmak için sâdir olan emr-i şerîfimle Dîvân-ı humâyûnum çavûşlarından Ahmed Çavûş zîde kadrühû mübâşeretiyile şakî-i mezbûr Tevlik Abdullâh ile avanelerinden karındaşı Ahmed ve Alanyalı Arifoğlu mezbûr Hüseyin nâm şakîler sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Burusa'ya ihzâr ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' murâd olundukda mezbûrân Tevlik Abdullâh ve karındaşı Ahmed nâm şakîler firâr ve mezbûr Alanyalı Hüseyin ahz ve Burusa'ya ihzâr ve husemâsıyla terâfu'larında şakî-i mezbûr Hüseyin ile gâ'ib-i ani'l-meclis Tevlik Abdullâh ve karındaşı Ahmed ser-i cem'iyet olup erâzil ve eşkıyayı başına cem' ve bizimle ittifâk ve ittihâd eyle deyü kazâlarında vâkî' Kara karyesi imâmı Mollâ Musa'nın menzilin basup iki nefer oğulların katl ve sâ'ir ahâlînin ırzların hetk ve emvâllerin nehb ü gâret ve bu makûle cevri ü zulmu kendülere âdet idüp mezbûr Tevlik Abdullâh'ın dahi minvâl-i muharrer üzre katl-i nüfus âdet-i müstemirresi olduğunu kazâ-i mezbûr e'imme ve hutebâ ve ulemâsından altmış nefer müseccelü'l-esâmî bî-garaz müslimîn eşkıyayı merkûmunun sû'-i hâllerin şakî-i mezbûr Hüseyin muvâchesinde herbiri meclis-i şer'de alâ-tarîki's-şehâde haber

virmeleriyle şakî-i mezbûr Hüseyin Çâvûş mübâşeretiyile habsde ibkâ ve mezbûrân Tevlik Abdullâh ve Ahmed buldukları mahalde ahz ve ashâb-ı hukûkun hakları ma'rifet-i şer'le ba'de'l-istirdâd ıslâh-ı nefis idince Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak üzere emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere hîn-i habsde ibkâ ve mezbûrân buldukları mahalde ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve şer'an kal'a-bendleri iktizâ ider ise kal'a-i merkûmede kal'a-bend ve keyfiyyet i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

s.335/1

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucıbaşılık pâyesiyle pâyesi olup zahîre mübâşiri olan Küçük Hüseyin dâme mecdühûya ve Kozlıca kâdîsına ve serdârına ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Yüz altmış yedi senesi mukâyese zahâ'irinden kazâlarda bâkî kalan zahâ'irin iskelelere serî'an nakli için sâdır olan emr-i şerîfime binâ'en Kozlıca Kazâsı'nda â'yânlık iddi'âsında olup Dokuzpınarı? karyesi sâkinlerinden el-Hâc Ebubekir nâm kimesnenin yedinde der-anbâr olunmuş mevcûd zahîresi var iken iskeleye nakl eylemek üzere kendüye tenbîh olundıkda bir habbesini nakl ve fûrûht etmediğinden mâ'adâ nakl idenleri dahi men' ve ziyâde bahâ ider dâ'iyyesiyle ihtikâr fikrinde olduğunu ahâlî-i kazâ ihbârını sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin tarafından dahi i'lâm olunup aharları bu kâr-ı mekrûhdan tahzîren ve terhîben merkûmun zecr ve te'dîb-i ehemmi mehâmdan olduğına binâ'en mezbûr el-Hâc Ebubekir bulunduğu mahalde zâbiti ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Varna Kal'ası'nda habs ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde mezbûr Bekir bulunduğu mahalde bi-eyyi-hâlin zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye dek kal'a-i merkûmeye vaz' u habs ve kal'a-bend olup ıtlâkıyçün emr-i şerîfim sâdır olunmadıkça bir tarikile ıtlâkdan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

Mezbûr Ebubekir fîmâ-ba'd mugâyir-i emr-i âlî hareket itmeyüp mukâyese zahâ'irini peyderpey tesyîre mübâderet ve dikkat eylemek şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâk olunmuşdur.

Fi evâ'il-i Ş sene 1169.

s.336/1

Karaman vâlisine ve Nevşehir ve () kâdılarına ve Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sadr-ı esbak müteveffâ İbrâhîm Paşa'nın Nevşehir'de vâkı' evkâfı müteveli-i kâ'imakâmı el-Hâc Ahmed zîde kadrühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp müteveffâ-yı müşârun ileyhın evkâfı mukâta'âtından Boynu İncelü Mukâta'ası ahâlîlerinden eşirrâlık ile meşhûr Hâcî Yakuboğlu Yusuf ve Yunusoğlu İbrâhîm ve Deli Kadir ve Kôr Ahmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup kendüler misüllü üç beş mûkîz-i fitne şedîd yaramaz ile yek-dil ve vakf-ı mezbûr re'âyâsına îsâl-ı mazarrat ile dâ'imâ tekdîr ve tagrîm eylediklerinden ahvâlleri diğere-gün ve mezbûrların yevmen fe-yevmen şerr ü şekâvetleri efzûn olduğundan mâ'adâ üzerlerine edâsı lâzım gelen rûsûmı edâda muhâlefet ile yigirmi seneden berü cânib-i vakfa bir habbe virmeyüp mâl-ı vâkfa kesr-târi ve ba'zı kimesneleri iğfâl ve üzerinizden def'-i zulm ideriz bahânesiyle be-her sene envâ'-ı tağrîr-birle elli sekiz senesinde Haremeyn tarafından mübâşir getirüp beş bin gurus mutazarrır eylediklerinden gayrı bu sene-i mübârekede iki nefer müfsid ve bir müzevver hüccet peydâ ve mukâta'a-i mezbûr ahâlîleri umûrlarına vekâlet iddi'âsıyla Âsitâne'ye gelüp mâl-ı vakfı Haremeyn Kalemi'ne mürâca'at itdirmeyüp Başmuhâsebe'den on bir bin beş yüz doksan buçuk gurus asl-ı kayd ihrâcıyla fukarâdan ziyâde mâl alınur deyü iştikâ ve Dârü's-sa'âdeti's-şerîfe ağası tarafından silahşör mübâşir ve Haremeyn müfettişi cânibinden müteveli ta'yîn olunup müteveli ve kethüdâ-yı sâbıkı Hâcî Musa ve yeğeni İsmâ'il'den ziyâde ahz olunanı da'vâ ve murâfa-ı şer' oldıklarında müteveli-i mûmâ-ileyh yedinde olan sahîh defteri ibrâz ve mâl-ı vakfa on beş bin beş yüz doksan buçuk gurus olduğu zâhir ve cümle edâya ta'ahhüd ile âmme-i de'âvi ve kâffe-i mütâlabâtdan zimmetini ibrâ ve yedine hüccet-i şer'iyye i'tâ olunmuşiken yine merkûm Hâcî Yakuboğlu Yusuf mütenebbih olmayup me'kel ve menfa'at ittihaz eylediği mesleğe sülûk idüp Âsitâne'ye râhî olduğun mukâta'a-i mezbûrenin mîr-i aşîreti ve ahâlîsiyle medîne-i Nevşehir'de sâkin ulemâ ve zât? ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve vakıf-ı merkûm kurâsı ahâlîsi eşirrâ-yı merkûmun ve hevâdârlarının şu hâlet-i muhayyir mahzar ve sen ki Nevşehir kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin keyfiyyet-i meşrûh u müş'ir sen dahi i'lâm eylediğin inhâ ve huzûrunda mübâşir ma'rifetiyle terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde olan hakk-ı ashâb-ı hukûk ile mâl-ı vakf tahsîl olundıktan sonra ibreten li's-sâ'irîn Konya Kal'asında kal'a-[bend] olunmalarıyçün emr-i şerîfim virilmek recâsına arz ve istid'â-yı inâyet

itmeğin arz ve arzın ve iki kıt'a mahzarlar mücebince mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüp ihkâk-ı hak ve kal'a-bend olunmalarıçün yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 168.

s.336/2

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşıya Kesriye ve () kâdılarına ve zâbitâna hüküm ki, Kesriye Kazâsı'nın ahâlî ve fukarâsı Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Kesriye sükkânından olup bundan akdem Âsitâne'ye gelüp kendü hallerinde durmayup vilâyet nizâ'ıyla nice dürlü tezvîrâta sülûk ve vilâyetleri nizâmının ihtilâline bâ'is olan Sirke Osmân Sipâhî ve ahar Sipâhî İbrâhîm nâm müfsidler ile Mançoğlu Yanni nâm zimmî sâ'ir rüfekâlarıyla Limni Cezîresi'ne nefy olunmuşlar iken mezbûrlar Âsitâne-i sa'âdetim ve civârlarına uğramayup doğru vilâyetlerine gitmek şartıyla merhameten itlâk olunmuşlar iken şurût-ı mezkûre üzre vilâyetlerine gitmeyüp Âsitâne-i sa'âdetime gelüp ücret ile sâhte şâkîler peydâ ve cümlelerin râzı oldukları Kesriyeli Ali Beg ve Hasan Sipâhî ve kethüdâsı haklarında hilâf-ı inhâ şikâyet ile vilâyetlerinin harâbına ve mâl-ı mîrinin kestine bâ'is oldukların bildirüp müfsid-i mezbûrlar Âsitâne'de ahz olunmalarıyla çâvûş mübâşeretiyle vilâyetlerine irsâl olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ ve ber-vech-i muharrer mezkûr İbrâhîm ile Osmân ve Ahmed Sipâhîler ve Mançoğlu Yanni nâm zimmî bu def'a ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle mahbûsen alâ-tarîki'n-nefy vilâyetleri olan Kesriye'ye irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûllerinde mezbûrları anda ikâmet ve itlâklarına tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecavüzlerine ruhsat gösterilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

Ancak Mançoğlu Yanni nâm zimmî kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Receb sene 1169.

Mezbûr Ahmed Sipâhî fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete müdâhale etmeyüp kendü hâlinde olup bu makûle harekâtda bulunmamak şartıyla itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı B sene 171.

Mezbûrân Osmân Sipâhî ve İbrâhîm fîmâ-ba 'd hilâf-ı emr-i âlî harekâtda bulunmayup kendü hâllerinde olmaları şartıyla afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i R sene 171.

s.336/3

Kilis kâdîsına hüküm ki,

Hısn-ı Mansûr Kazâsı'nda sâbıkâ me'zûn bi'l-iftâ olan Mevlânâ Hasan zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp bu kendü hâlinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve ta'addîsi yoğiken mukaddemâ hakkında muhill-i nizâm-ı memlekete harekete tasaddî ider deyü iştikâ ve arz ve inhâ olduğuna binâ'en vatan-ı asliyesi olan Kilis'e emr-i şerîfimle nefy ü iclâ olunmağla ahvâli diğer-gûn olduğun bildirüp haline merhameten afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mezbûr fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup muhill-i nizâm olur ise vaz' u hareketden mücânebet eylemek şartıyla afv ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

s.337/1

Karaman vâlisine ve Niğde Sancağı mutasarrıfına ve Develü ve () kâdılarına ve Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühû ve Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Develü Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ebubekir zîde fazluhûsun mektûb gönderüp Develü Kazâsı'nın ulemâ ve sulehâ ve Sâdât-ı Kirâm ve ahâlî ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûr muzâfâtından Everek nâm karye ahâlîlerinden ser-i cem'iyet eşkıya Ahmed ve Kara Musa ve Mollâ İsmâ'il ve Türkman Bekiroğlu Hasan ve Bıçakçı Ömer dimekle ma'rûf kimesnelerin bundan mukaddem şekâvetleri i'lâm olundıkda sâdır olan emr-i şerîfim mücebince eşkıya-yı mezbûre ahz ve Konya Kal'ası'na vaz' u kal'a-bend olunmuşlar iken eşkıya-yı mezbûreden Ahmed ve Türkman Bekiroğlu Hasan bir takrîb ile kal'adan halâs oldukda bin yüz altmış senesinde yüz mikdârı süvâri ve piyâde eşkıya ile kazâ-i mezbûre tâbi' çiftlik-i İncesu nâm karyeye nüzûl ve kazâ-i mezbûrda serd... olan Abdülhamid-zâde el-Hâc Seyyid Ali'yi Çomaklı nâm karye kurbunda basup bi-gayr-i hakkın katl ve emvâl-i eşyâsını nehb ü gâret eylediklerinden gayrı yine kazâ-i mezbûr muzâfâtından Fenese nâm karyededen beş re's deve ve on koyun ve iki karasığır ineği nehâren gasb ve Millidere nâm karyenin dahi yedi re's kısrakların nehb ü gasb idüp bunun emsâli fesâd ve şekâvetlerinin hudûdu olmayup mekr ve tasallutlarından fukarâ âciz ve mütehayyir olmağla buldukları mahalde ahz ve murâfa' ve ihkâk-ı hak ve te'dîb

olunmalarıçün emr-i şerîfim virilmek recâsına sen arz ve Develü Kazâsı ahâlîleri mahzar eyledikleri ecilden siz ki vezîr-i müşâr ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimâsiz mezbûrlar buldukları mahalde ma'rifetiniz ile bi-eyyi-hâl ahz ve husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve üzerlerine sâbit olan mevâdd ba'de't-tescîl mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-bend ve keyfiyyetleri der-i devlet-medârıma i'lâm ve ba'dehû ne vechile emr-i şerîfim sâdır olur ise mücebince hareket olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim mübâşir-i mûmâ-ileyh ile vusûlünde eşkıya-yı mezbûre siz ki vezîr-i müşâr ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimâsiz ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile ma'rifetiyle eşkıya-yı mezbûre buldukları mahalde bi-eyyi-hâl hayyen ve

meyyiten ahz ve hayyen ele getirülüp husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve üzerlerine sâbit olan mevâdd ba'de't-tescîl mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mezbûrlar Konya Kal'ası'na vaz' u kal'a-bend ve keyfiyyetleri der-i devlet-medârıma i'lâm ve ba'dehû ne vechile emr-i şerîfim sâdır olur ise ana göre amel ve hareket olunup sermû ihmâl ve tekâsülden ve rehâvet ve musâheleden. ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

s.337/2

Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşılarında sâbıkâ Sipâhîler ağası olan Reştolu Ali dâme mecdühûya ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Karaharman sâkinlerinden el-Hâc Süleyman ve Karanasuh sâkinlerinden Süleyman Beşe nâm kimesneler tama'-ı hâmlarından nâşî izdiyâd-ı bahâ ile Tulça İskelesi'nden Anadolu sefâyinine hinta fûrûht eyledikleri Der-aliyyeme i'lâm olunmağla sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin keyfiyyet-i mezbûreyi mezîd-i taharrî ile sû'âl ve tefahhus idüp merkûmânın Anadolu sefinelerine hinta fûrûht eyledikleri yahûd ruhsat ve müsâ'adelerine nakl olunduğı sahîh ve vâkı' ise mezbûrları zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Tulça Kal'ası'na vaz' u kal'a-bend ve keyfiyyetlerin Der-sa'âdetime i'lâm eylesün ve eger keyfiyyet-i mezbûre isnâd ve iftirâ ise fîmâ-ba'd Anadolu tarafına bir habbe zahîre nakl ve fûrûht olunmasına ruhsat göstermeyüp iskeleye gelen zahâ'iri kapan sefineleriyle doğru İstanbul'a göndermek üzre takayyud ve ihtimâm eylemelerin ikisine ve sâ'ir lâzım gelenlere muhkem tenbîh-i ekîd eyledikten sonra keyfiyyeti Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

Ancak merkûm Hâcî Süleyman'ın afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 169.

s.337/3

Cide kâdısına ve Bartın serdârına Amasra Kal'ası dizdârı olan () zîde hıfzûh[ya] hüküm ki,

Müceddeden inşâ olunup üç anbârlı kalyoni için tertîb olunan on altı aded sûtûn-ı kebîrler için mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde tasrîh olunduğı üzere ucâleten kat' ve nakl ve Tersâne-i Âmire'm'e teslim eylemeleri meşrût iken zikr olunan sûtûnlardan kazâ-i mezbûr muzâfâtından Şehribani nâhiyesine isâbet iden iki kıt'a sûtûn hâlâ kat' olunmayup dağda kalduğun ve kalmasına sebep hâlâ mübâşiri olan Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri çâvûşlarından Hüseyin Çâvûş zîde kadrûhü mektûbuyla inhâ eyledüğü üzere Cide ve Şehriban ahâlîlerinden Topal Mehemed ve Kel Abdurrahman ve Berber İbrâhîm dimekle meşhûr kimesneler olup üç-beş yüz nefer tûfengçi ile tecemmu' ve Devlet-i aliyyeden yürine? direkler bizden istemezler deyü ittifâk ile bâkî kalan iki aded sûtunları getürtmeyüp bu def'a müsâ'ade olunur ise bunların ve gerek fîmâ-ba'd Tersâne-i Âmire'm için be-her sene mübâya'ası fermân olunan sûtûn ve sûtûnların vakt ü zemânıyla gelmemesine bâ'is külli olmağla bu misillü emr-i azîmenin ihtilâline bâ'is olduklarıyçün ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrlar ahz ve Amasra Kal'ası'na kal'a-bend ve madâmki nâhiye-i mezbûreye isâbet iden iki kıt'a kebîr sûtûnlar gelüp teslim-i Tersâne-i Âmire olmadıkça itlâk olunmamak üzere emr-i şerîf sâdır olmaz ise cümlesinin ihtilâline sebep olacağıın sen ki Cide Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid İsmâ'il zîde fazlûhûsun bir kıt'a arzın ve me'mûr olan Hüseyin Çâvûş'un mektûbu ve bu def'a mahsûs-ı istifsâr-ı ahvâl için irsâl olunan kimesnenin ihbârından ma'lûm olmağla mübâşir-i merkûmun istid'âsı üzere ocak tarafından bir mübâşir ta'yîn ve mezbûrlar şurût-ı mezkûre üzere kal'a-bendleriçün emr-i şerîfim sudûrı bâbında kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân hâlâ Tersâne-i Âmire'm Emîni olan Mehemed Rafîh zîde mecdûhü i'lâm itmeğın i'lâmı mûcebince sen ki serdâr-ı mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

Tashîh olunduğı üzere tebdîl olunmuşdur.

Merkûm Topal Mehemed'in hâlâ Tersâne-i Âmire Emîni el-Hâc Mehemed Rafîh i'lâmıyla afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı Ca sene 169.

s.338/1

Anadolu vâlisine ve Kula kâdısına Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki kazâ-i mezbûr Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mustafa zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kula kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve Sâdat-ı Kirâm ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'a varup yine kasaba-i mezbûrda sâkin İshakoğulları dimekle ma'rûf Seyyid Mehemed ve Seyyid İbrâhîm ve Seyyid Mustafa nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup bin yüz altmış senesinden berü civârda vâkı' mütegalibeye istinâden şer'-i şerîfe adem-i itâ'at ve alenen nice şekâvete cesâret ve kazâ-i mezbûrun ihtilâl-i nizâmına bâdî ve zâleme mu'în ve mazlûma mühîn ve ibâdullâhın ehl ü riyâllerine ta'aruz ve kendü menzillerine ecnebiyye avretler götürüp ve Sarih nâm karyeden bir nefer avreti dahi bi-gayr-i hakkın katl ve mâlını gâret ve hilâf-ı şer'-i şerîf bunun emsâli zulm u ta'addîlerinden perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla mezbûrlar ıslâh-ı nefis için Kütahya Kal'asında kal'a-bend ve şerr ü mazarratları üzerlerinden def' ü ref' olunmak iktizâ ider hâlleri vâkı' ve şer'an sâbit olur ise sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle ahz ve vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunup sûret-i sicillâtlarıyla keyfiyyetleri Der-alıyyeme olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1168.

s.338/2

Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki, Aişe Sultân dâmet iffethânın hâslarından nefis-i Begpazarı sâkinlerinden Tabanlıoğlu el-Hâc Hüseyin nâm kimesne bundan akdem ıslâh-ı nefis idinceye değin bâ-fermân-ı âlî Ankara Kal'asına kal'a-bend olunmağla Begpazarı sâkinlerinden ulemâ ve sulehâ ve sâ'ir re'âyâ bi'l-cümle Begpazarı'nda meclis-i şer'a varup merkûmun itlâkını iltimâs eylediklerini Begpazarı Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Şeyh Ahmed zîde ilmühû Der-alıyyemde arz ve Sultân-ı müşârun ileyhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinden olan Hasan

zîde mecdühû dahi arz-ı hâliyle istid'â itmeğin ancak Tabanlıoğlu Hüseyin'in ıtlâk olunması bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 168.

s.338/3

Akkirman Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kili nâzırından Akkirman'da ikâmet üzere olan mukâta' emîni Hasan nâm kimesne hilâf-ı emr-i âlî Anadolu yakasına on kadar sefineye zahîre nakline izn ü ruhsat virdiği mukaddemâ der-i devlet-medârıma ihbâr olunmağla ahâliden sû'âl ve emr-i merkûme cesâreti vâkı' ise Akkirman Kal'asına kal'a-bend ve keyfiyeti i'lâm olunmak için sâdır olan emr-i şerîfim Tatar Sadr-ı â'zamî ve zahîre mübâşiri Küçük Hüseyin dâme mecdühû çukadârı ile mahalline lede'l-vusûl mezbûr vaz'-ı kal'a ve mübâşirân-ı mezbûrân ma'rifetleriyle Akkirman ahâlîlerinden me'lûf ve mu'temed-i aleyhim Solkol Ağası es-Seyyid Ahmed ve Dizdârı Mustafa ve Hâcî Süleyman ve Cebeci zâbiti Ali ve Topçibaşı Ali ve el-Hâc Hüseyin ve Selim Kethüdâ ve sâ'irleri da'vet-i şer' ve ahvâl-i tefahhus ve istikzâ olundukda işbu sene-i mübâreke mezbûr Hasan mukâta' emîni evvelden berü Anadolu tarafına ecnâs-ı zahâ'irden bir kıt'a sefineye izn ü ruhsat virdüğünden kat'â haber ve agâhımız olmayup hakkında isnâd olunan husûs-ı mahz bühtân ve ifk ü iftirâ olup ba'de'l-yevm dahi Âsitâne-i sa'âdetden mâ'adâ mahall-i ahara zahâ'ir nakline cesâret olunmayacağı herbiri meclis-i şer'de ihbâr itdikleri Akkirman Kādısı Şeyh İbrâhîm zîde fazlühû tarafından i'lâm olundığı ecilden fîmâ-ba'd hakkında bu makûle töhmet isnâdını mûcib hâletden ittikâ idüp cânib-i mezbûre varan sefâyine zahîr[e] tahmîl ve doğru Âsitâne-i sa'âdetime tesyîr eylemek ve Anadolu tarafına bir habbe zahîre nakl olunmamak husûsuna takayyüd eylemek ve eger hilâfına hareketi ihbâr olunur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmayup ba'de'l-yevm bu misillü töhmet icâb iden hâletden be-gâyet tevakkî ve ol tarafa vürûd iden sefâyine zahîre tahmîl ve doğru Âsitâne-i aliyyeme ucaleten tesyîr idüp Anadolu tarafına bir habbe zahîre nakl olunmaması husûsuna kemâl-i takayyüd etmek ve hilâfına hareketi mesmû' olur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla emîn-i mezbûr Hasan'ın cürmi afv olunmağla sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemek bâbında fermân-ı âlî sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i Za sene 1168.

s.339/1

Bergos Kādîsına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed Said zîde fazluhûsun mektûb gönderüp işbu bin yüz altmış sekiz senesine mahsûben medîne-i Bergos Kazâsı'nda bâ-fermân-ı âlî bir senede müctemi' olan gerek vâli ve gerek şehir kethüdâsı ücreti ve gerek masârif-ı sâ'ire işbu mâh-ı merkûmdan birkaç gün mukaddem meclis-i şer' de cümle â'yân ve eşrâf ve ahâlî-i kazâ miyânında ma'rifet-i şer'le ba'de'l-hesâb nefsi-i kasabanın mahallât ve kurâsından herbirinin tahmillerine göre vaz' olunan sehm üzerine tevzî' olup ekser kurâdan tahsîl olunmuşiken kazâ-i mezbûr ahâlisinden Bâlîhoca karyesinden Deli Hasan ve Balıoğlu Ahmed ve Karahavsallı karyesinden Çoban Ali nâm kimesneler cümle re'âyâ muvâcehesinde râzı olmuşlariken mücerred fesâd-ı tabî'i ve şekâvetlerinden nâşî emr ve defterden ziyadedir deyü ihtilâl-i memlekete bâdî harekâta mübâderetlerinden umûr-ı mühimme-i vilâyet bi'l-küllîye mu'attal olmağla mezbûrları ibreten li's-sâ'irîn te'dîb ve nizâm-ı memleket için salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya dek karıştıran ustası mübâşeretiyle İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında vâki'-i hâlî hükmi-i humâyûnum virilmek recâsına arz eylediğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 168.

İtlakları için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı M sene 169.

s.339/2

Edirne kādîsına ve Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucıbaşılık pâyesiyile zahîre mübâşiri olan Küçük Hüseyin Ağa dâme mecdühûya ve Ruskasrı nâ'ibine hüküm ki, Ruskasrı â'yânından Serdâr-zâde es-Seyyid Abdurrahman nâm müfsid kendü hâlinde durmayup hevâlarına tâbi' mu'âvenetleriyle yek-dil olduğundan gayrı ba'zı zâbitânı tahrîk ve hintanın be-her kilesini kırkar pâreye i'lâm itdirüp zahîrenin ihtilâl-i nizâmına bâ'is ve bâdî olduğu sahîhan ihbâr olup bâ'is-i ihtilâl olur hareket olduğundan sâ'irlere mûcîb pend ü nasîhat olmak üzere Edirne'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde sen ki zahîre mübâşiri mûmâ-ileyhsin te'dîben merkûmı zâbiti ma'rifetiyle Edirne'ye nefy ü iclâ ve ol tarafa irsâl ve isrâ idüp ve sen ki Edirne kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-

ileyhsin vusûlünde merkûmı Edirne'de menfiyyen ikâmet itdirdüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve hâriç mahalle hareketine ruhsat gösterilmekten hazer ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı Za sene 168.

s.339/3

Güzelhisar-ı Menemen ve () kâdılarına ve Menemen Kazâsı nâ'ibine ve Saruhan Sancağı mütesellimi () ve Menemen Hâssı voyvodası ve Güzelhisar-ı Menemen voyvodası () ve sâ'ir zâbitâna ve Magosa Kal'ası dizdârına hüküm ki, Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın kethüdâlhı hizmetinde olan el-Hâc Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp vâlidem müşârun ileyhânın havâssından Menemen kasabası sâkinlerinden olup bundan akdem Menemen hâssı voyvodası olan Hasan nâm kimesne öteden berü zalemeden ve sâ'î bi'l-fitne ve envâ'-ı hîle ile mecbûl olduğundan yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden eşirradan Seyyid Halil nâm kimesne ile ittihâd ü ittifâk ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf hareket-i nâ-şâyesteye şürû' ve hidemât-ı mühimme ve emvâl-i mîriyyenin ibtâlîne sâ'î olmalarıyla bi'l-cümle re'âyâyı iğfâl ve müfsidleri başlarına cem' iderek dürlü dürlü fitne ve ikâzıyla civâr kazâ re'âyâlarını tahrîk ve zulm ve cevr-i ezâ birle hâss-ı re'âyâsını rencîdeden hâli olmadıkları ecilden mezbûrlar bir dürlü umûr-ı vilâyete ve hâss nizâmına dâ'ir husûslara karışmamak için mukaddemâ emr-i âlî sâdır olmuşiken adem-i itâ'atlarından nâşî öteden berü âdet-i müstemirreleri olan fesâdâtdan fâriğ olmayup mekr ü hîle ve cevr-i ezâları gün be gün fukarâ ve zu'afâ üzerlerine müzdâd olup emniyet-i ibâb bi'l-küllîye meslûb olmağla voyvoda-i sâbık Hasan ve refiki Seyyid Halil ıslâh-ı nefis idinceye değin Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün bundan mukaddemce siz ki Güzelhisar-ı Menemen kâdısı ve Menemen Kazâsı nâ'ibi ve Menemen voyvodası mûmâ-ileyhimsiz başka başka arz ve fi nefsü'l-emr mezbûrlar kendü hâllerinde olmayup nice dürlü fesâdlarının nihâyeti olmadıklarını vukûf-ı tâmmı üzerine bî-garaz müslimîne dahi mûmâ-ileyh tarafına haber vormeleriyle mezbûr Hasan ve refiki Seyyid Halil Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunup mûmâ-ileyhin arzıyla tekrâr emr-i âlî sâdır olmadıkça ıtlâk olunmamaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mûmâ-ileyh

bundan akdem istid'â ve vech-i meşrûh üzere amel olunmak için işbu sene-i mübâreke evâhir-i şevvâlinde sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir varup merkûmları ma'rifet-i şer'le da'vet eyledikde adem-i itâ'atlerinden nâşî firâr ve gaybet ve Güzelhisar sâkinlerinden Kara Osmân-zâde demekle ma'rûf kimesneye istinâden tekrâr gûn be gûn hileye cesâret eylediklerin siz ki Menemen Kazâsı nâ'ibi ve Menemen Hâssı voyvodası mûmâ-ileyhimâsiz sizinle mübâşir-i merkûm tarafından arz ve inhâ olunduğun bildirüp merkûm Hasan ve refiki mezbûr Seyyid Halil buldukları mahalde ele götürülüp ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince Magosa Kal'ası'na irsâl ve tesyîr olunmaları bâbında siz ki Saruhan Sancağı mütesellimi ve Güzelhisar-ı Menemen voyvodası ve sâ'ir buldukları mahallin zâbitânı mûmâ-ileyhimsiz size hitâben müceddiden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at olundıkda berminvâl-i muharrer emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulumağın vech-i meşrûh ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 168.

Mezbûrânın itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Za sene 168.

s.340/1

Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hâlâ Boğdan voyvodası Mati Voyvoda Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp nice müddetden berü gerek babası İgor'un ve gerek kendinin hizmetinde olan Boğdaniyyü'l-asl Dimitraško İstovroza nâm zimmî tînet-i reddiyesi fitne ve fesâd üzere mecbûl olduğından dâ'imâ re'âyâyı tahrîk ü ifsâd ve ihtilâlden hâli olmayup nizâm-ı memlekete muhill ve ahvâl-i re'âyâya muzırr nice harekât-ı şenî'ada bulunmakla çâvûş mübâşeretiyle bulunduğu mahalde ahz ve Limni Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend ve Boğdan Voyvodasına mühürlü arz-ı hâl olmadıkça itlâkdan hazer olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı Za sene 1168.

Yine voyvoda-i merkûmun arz-ı hâl ve iltimâsıyla sâdır olan emr-i şerîf mücebince kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmuştur. Fi evâ'il-i Z sene 168.

s.340/2

Trablus-Şam nâ'ibine Avratadası Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Trablus-Şam Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Mustafa zîde ilmühûsun mektûb gönderüp
Trablus-Şam sükkânından Bereket-zâde Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde
olmayup dâ'imâ tahrîk-i fitne ve fesâd ve ba'zı müfsidîne takviyet-birle belde-i
mezbûrenin ihtilâlîne mü'eddî olduğundan gayrı ba'zı mertebe ba'zı kimesnelere
murâbaha deyn virüp bi-hesâbü'l-iktizâ istidâne idenler mâl ve murâbahasın edâ
itdikden sonra temessükâtları gadr ve bahâne ile ketm ve ihtifâ ve bir müddetden sonra
tekrâr üzerlerine da'vâ-yı tezvîrât ile ibâdullâhı mutazarrır etmek âdet-i müstemirresi
olup ale'l-husûs mukâta'a mültezimlerine temessüki virdiği mâlını ahz itdikden sonra
ketm itdiği temessükâtları ibrâz ve envâ'-ı hasâret ile mukâta'at-ı mîriyyenin dahi
ihtilâlîne bâ'is olduğu ahâlî-i belde-i mezbûre bi-esrihim huzûr-ı şer' de ihbâr ve ıslâh-
ı nefis idinceye değin Avratadası Kal'ası'na kal'a-bend olunmasını iltimâs itmeleriyle
ol-babda emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden
vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1168.

İtlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ra sene 169.

s.340/3

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucıbaşılık pâyesiyle zahîre mübâşiri olan
Küçük Hüseyin Efendi dâme mecdühûya ve Balçık Kazâsı nâ'ibine ve Varna Kal'ası
dizdârına hüküm ki,

Balçık ve Varna iskeleleri kazâ-i vâhid ve Hâcıoğlupazarı Kazâsı'nın zahâ'iri ez-kadîm
Balçık ve Varna iskelelerine nakl olunagelüp Hâcıoğlupazarı İskelesi'nden mahall-i
ahara bir habbe zahîre nakl olundığı yoğiken bu hilâlde ba'zı muhtekirler ve ashâb-ı
anbâr tama'larına binâ'en zahiremizi akreb bâzâra nakli deriz deyü mahall-i ahara
nakline cesâret ile zikr olunan iskelelerin mukâyesesine noksân tertîbine ve zahîre
nizâmının ihtilâlîne bâ'is ve bâdî oldukları sahîhen ihbâr ve inhâ olunmağla fimâ-ba'd
Hâcıoğlupazarı Kazâsı'nın ecnâs-ı zahâ'iri sâbıkı üzre iskelesi olan Balçık ve Varna
iskelelerine nakl eylemek üzre muhtekirâne ve anbâr ashâbına ma'rifet-i şer'le ve
mübâşir-i mûmâ-ileyh ve Balçık'da olan Sadr-ı âzamî Çukadârı Seyyid Mustafa zîde
kadrühû ma'rifetiyle tenbîh-i ekîd olunup mütenebbih olmayanlar ibreten li'l-gayr ahz
ve Varna Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr

() ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde Hâcıoğlupazarı Kazâsı'nın zahîresinden illet-i mezbûre ile bir habbe zahîresi mahall-i ahara nakl olunmayup kadîmîsi üzre Balçık ve Varna iskelelerine tahsîsen nakl olunmak üzre cümleye alâ-vechi't-tehdîd tenbîh-i ekîd olunup mütenebbih olmayanlar ma'rifet-i şer' ve zâbitleri ve çukadâr-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i merkûmeye vaz' u kal'a-bend olunarak kazâ-i merkûm mukâyese zahîresinin bir sa'at mukaddem iskelelerine sevk ve nakline ihtimâm-ı tâmm olunmak bâbında
Fi evâsıt-ı Za sene 1168.

s.340/4

Gemlik ve () kazâları nâ'iblerine hüküm ki,
Sen ki Gemlik Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Gemlik Kazâsı'nda sâkin e'imme ve hutabâ ve Nakîbü'l-eşrâf kâ'imakâmı ve Sâdât-ı Kirâm ve sâ'ir müslimîn meclis-i şer'a varup yine mezbûre mütemekkinlerinden Kaçaroğlu dimekle ma'rûf Manolaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup hevâsına tâbî' birkaç nefer eşirrâ ile re'âyâ fukarâsını tahrîk ve ehl-i İslâma musallat eylediklerinden mâ'adâ re'âyânın üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerini cebren ve kahren tahsîl ve kendü umûrlarına sarf ve istihlâk ve re'âyâ fukarâsı hesâb istediklerinde herbirini zâbitâna gamz ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirreleri olmağla zimmî-i mesfûrdan bir vechile emn ü râhatları olmamağla ıslâh-ı nefis idinceye değın Tersâne-i Âmire'de vaz'-ı kürek olunmasıyçün der-i devlet-medâra i'lâm idivir deyü herbiri ilhâh ve hâl-i minvâl-i muharrer üzre olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli hükmi humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden mesfûr bulunduğı mahalde alâ eyyi hâl ahz ve vech-i meşrûh üzere küreğे vaz' olunmak içün Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır.
Fi evâsıt-ı Za sene 168.

**Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ Hazret-i Ali Paşa yessera'llâhü mâ yerîd
mâ yeşâ' ve fî İbbân-ı Hazret-i Ahmed Efendi Re'îsü'l-küttâb nâle mâ
yetemennâhu. Fî evâsıt-ı Zi'l-ka'de-i şerîf sene 168.**

s.341/1

Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Şile nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki Nâ'ib-i mûmâ-ileyh Mehemed Emin zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i mezbûr sükkânından İmâm Ömer Efendi ve el-Hâc Ali ve el-Hâc Süleyman ve el-Hâc Hüseyin ve el-Hâc Süleyman ve Mehemed Beşe dimekle ma'rûf kimesneler meclis-i şer'a varup yine kasaba-i mezbûr sükkânından Bıyıklı Hasanoğlu Mehemed ve Yusufoglu diğher Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler ashâb-ı sefâyinden olmak üzere ihbâr ve fimâ-ba'd kayıklarına kerâste tahmîl etmeyüp ale'd-devâm odun nakl etmek üzere bundan akdem emr-i şerîfimle tenbhîh olunmuşiken mezbûrlar mütenebbih olmayup adem-i itâ'atleri zâhir oldı deyü sâbit-i sâbık i'lâmıyla diyâr-ı ahara nefy olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır ve mezbûrlar sefine-i ashâbdan olmayup bu husûsda mağdûr olmalarıyla cürmleri afv ve nefyden itlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları için yazılmışdır.
Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.341/2

Dîvân-ı âlî-şânımda bi'l-fi'il çavûşbaşı olan () dâme mecdühûya Limni Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
İstanbul'da vâkı' Silivrikapusu kurbunda Emirler Tekyesi Mahallesi sükkânından Mehemed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup serseri geşt ü güzâr eylediğini ahâlî-i mahalle ihbâr itmeleriyle mazanne-i töhmet olmak üzere ahz olunmağın vech-i meşrûh üzere mezbûr Mehemed Limni Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak fermânım olmağın sen ki çavûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr Limni'ye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde mezbûr Mehemed'i kal'a-i mezkûrede kal'a-bend eyleyüp itlâkıyçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça sebîli tahliye olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.
Fi evâhir-i Za sene 168.

Âsitâne'ye gelmemek ve gelir ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı N sene 169.

s.341/3

Feyzullah nâm kimesne sâriklerden olmağla bundan akdem vaz'-ı kürek olunup ba'dehû itlâk olunmuşiken bu def'a yine mazanne-i sâriklik töhmetiyle bu tarafda ahz olunmağla merkûm Feyzullah küreğe vaz' ve iki sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça itlâk olunmamak ve Tersâne-i Âmire tarafına ilmûhaber kâ'imesi virilmek bâbında fermân-ı âlî sâdır olup asl fermân-ı âlî Dîvân-ı humâyûn kaleminde hıfz olunmağla mezbûr Feyzullah küreğe vaz' olunmak ve iki sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkça itlâk olunmamak üzere Tersâne-i Âmire'de zindân kâtibine işbu ilmûhaber kâ'imesi virildi. Fi evâhir-i Za sene 168.

s.341/4

Bozcaada Cezîresi'nde nâ'ibü's-şer' olan mevlânâ () zîde ilmühûya hüküm ki, () nâm hâtûn gelüp mezbûrenin zevci Dergâh-ı mu'allâm cebecileri çorbâcılarında yigirmi birinci cemâ'atin çorbâcısı Kayseriyeli el-Hâc Hüseyin zîde kadrühû kadırğa limânı kolluğuna me'mûr iken bundan akdem bi-kazâ'illâhi te'alâ mahall-i mezbûrdan zuhûr iden ihrâk sebebiyle bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup mezbûre evlâdları sefil ve ser-gerdân ve ahvâlleri diğergûn olduğun bildirüp zevci mezbûr cezîre-bendlikden afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı merhamet itmekte vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.341/5

Filorina Kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Osmân Nazîfî zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Filorina'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve â'yân ve fukarâ ve re'âyâ ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup Arnavud tâ'ifesinden Zeyneloğlu Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ibâdullâhı ta'cîz ve tecrîm ve ahâlî-i vilâyeti tahrîk ile îkâz-ı fitneye sâ'î ve tahrîb-i bilâd âdet-i müstemirresi olduğundan bundan akdem sâ'ir birkaç kazâdan vatan-ı asliyesine nefy ü iclâ olunmağla

etvârından cümlesi mutazarrır ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmağla mezbûr kazâ-i mezbûrdan ihrâc ve vatan-ı asliyesine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli der-i devlet-medâra arz idivir deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle mezbûr Zeyneloğlu Hüseyin muhill ve muharrık olup ibâdullâhı tecrîm ve tagrîm âdet-i müstemirresi olmağla mezbûrun vatan-ı asliyesine nefy ü iclâ olunması tathîr-i bilâd ve te'mîn-i kulûb-i ibâd olur hâlât-ı mustahseneden olmağla vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere vatan-ı asliyesine nefy ü iclâ olunmak emrim olmuştur.

Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.342/1

Üsküb kâdîsına ve Kalkandelen nâ'ibine ve Üsküb Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Kalkandelen Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Emin zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kalkandelen kasabasında sâkin yeniçeri ihtiyârları ve serdengeçdi ağaları ve alemdârları ve zu'emâ ve erbâb-ı tımar ve çeribaşları ve sâ'ir tavâ'if-i askeriyye bi-esrihim meclis-i şer'a varup Kalkandelen Kazâsı'nda ocak tarafından virilen mektûb ve emr-i âlî mücebince yeniçeri zâbiti ve kazâ-i mezbûrun hüsn-i nizâmına me'mûr Ahmed zîde mecdühû ma'rifetiyle sâdir olan emr-i âliye imtisâlen ahz ve ibreten li's-sâ'irîn Üsküb Kal'ası'na kal'a-bend olunan kazâ-i mezbûre sâkinlerinden zümre-i yeniçeriyândan Kara Ali ve Bergos Hüseyin ve Şişman Mustafa ve Hüseyin Sipâhî nâm kimesneler fakîrül-hâl ve kesîrül-iyâl ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmayup vâfir-i müddetden berü kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve ıslâh-ı nefis idüp mahall-i merhamet olmalarıyla yarar küfelâsı ahz ve sicîll-i mahfûza kayd ve sebîlleri tahliyesiyçün der-i devlet-medâra i'lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve arzında zikr ü tasrîh olundığı üzre mezbûrûn zümre-i yeniçeriyândan Kara Ali ve Bergos Hüseyin ve Şişman Mustafa ve Hüseyin Sipâhî nâm dört nefer kimesneler kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis olundıklarına i'lâmın nâtık ve Kalkandelen ahâlîsi dahi afv ve ıtlâkların recâ ve istid'â etmeleriyle fi'l-hakîka müddet-i vâfire olup şâyeste-i merhamet olmalarıyla hâllerine merhameten afv ve ıtlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrî bâbında bi'l-fi'îl Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğün mezbûrların fimâ-

ba'd kendü hâllerinde olmak üzere yarâr kefilleri ma'rifet-i şer'le ahz ve sicillâta kayd olundıktan sonra i'lâmı mücebince itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.342/2

Sâbıkâ Vidin yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Mahmud zîde mecdühûya hüküm ki, Bayramiç Kazâsı ve kurb-ı civârında kazâ ve kurâda mütemekkin ibâdullâhın erâzil ü eşkiyâ mazarratlarından emn ü râhatları için ocak tarafından müstakillen kâr-güzâr ve zî-i'tibâr-ı mücerrebü'l-etvâr bir zâbit nasb ve ta'yîni muktezî olduğuna binâ'en sen oğlun? emekdâr ve hidemât-ı lâzime uhdesinden gelmeğe sâhib-i iktidâr olduğun ecilden sâlifü'z-zikr Bayramiç Kazâsı'na müstakıl ve mahsûs yeniçeri zâbiti nasb olunması için sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince kazâ-i mezbûrun yeniçeri zâbitliği sana tefvîz olunmağla bir gün akdem ve bir sa'at mukaddem kazâ-i mezbûre varup gereği gibi hıfz ve harâset ve tavâ'if-i askeriyyenin zabt u rabtı ile tanzîm-i bilâd ve terfih-i hâli ibâda bezl-i vüs'u kudret ve sarf-ı miknet eylesesün ve kazâ-i mezbûrda ve civâr kazâ ve kurâda mutavattın ocak ihtiyârları ve serdengeçdi ağaları ve alemdârân ve bi'l-cümle neferât-ı tavâ'if-i askeriyyesini üzerlerine zâbit bilüp sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde bulunmayup itâ'at ve inkıyâd üzere olup ve sen dahi cümle umûrıyla kavâ'id-i ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk etmekte ser-mû inhirâf itmeyüp ehl-i ırz makûlelerinin ve bi'l-cümle re'âyâ ve berâyânın mazarrat-ı mütegalibe ve eşkiyadan himâyet ve siyânetleriyle sükkân-ı vilâyetin emn ü râhat ve selâmetlerine bâdî olacak hidemât-ı pesendide vücûda getürmeğe sa'î ve ihtimâm ve hilâf-ı şer'a ve kânûn-ı harekete ve ibâdullâha îsâl-i mazarrat ve hâsaret ider müfsid ve şekâvet-pîşeler zuhûrunda cümle ittifâkıyla alâ eyyi hâl ahz ve karîb olan kal'alardan münâsibine kal'a-bend ve haklarında lâzım gelen te'dîbât-ı meşrû'aları icrâ olunmak üzredir. Der-i devlet-medârım arz ve i'lâm-ı mübâderet ve emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eylesesün deyü iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.343/1

Tırnovi Kazâsı nâ'ibine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ragıb Mehemmed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i Tırnovi sükkânından zümre-i eşkıyadan otuz beş cemâ'atin neferâtından Kassaboğlu Mustafa Beşe ve Yarımcaoğlu Memiş Beşe ve Tozlokluy Bayrakdaroğlu dimekle meşhûr üç nefer şakîler kadîmden kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ sekrân ve pür-silâh oldukları hâlde ehl-i ırz kimesnelerin gice ve gündüzlerde hânelerine duhûl ehl ü evlâdlarına fi'l-i şenî' kasdıyla ta'arruz ve kaypak ta'bîr olunur fâhişe avretleri dağlarda gezdürüp bunun emsâli nice gûna fesâd üzereler olup bundan akdem defa'atle te'dîb ve tenbîh olunmuşlar iken yine mütenebbih olmadıklarından nâşî işbu sene-i mübârekede sâbıkâ sürre emîni olup bundan akdem fevt olan el-Hâc İbrâhîm fi'l-i şenî' kasdıyla pür-silâh oldukları hâlde ba'de'l-işâ hânesine duhûl ve cümle ahâlî-i vilâyet iltimâsıyla ma'rifet-i şer'le menzil-i mezbûr derûnunda ahz ve zâbiti ma'rifetiyle meclis-i şer'a ba'de'l-ihzâr hâlâ serdâr habsinde ibkâ olunmalarıyla ahâlî-i vilâyet min külli'l-vücûh kendülerden mutazarrır ve emniyetleri mürtefi' olmağla ahâlî-i vilâyetin emn ü râhtları ve sâ'ir eşkıya zümresinde olanların ıslâhına bâ'is olmak için ahâlî-i vilâyetin taleb ve iltimâslarıyla eşkıya-yı mezbûrûn ıslâh-ı nefis olunca zâbitleri ma'rifetiyle İnöz Kal'asında habs ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğün ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûr üç nefer yaramazlar zâbitleri ma'rifetiyle kal'a-i mezbûreye îsâl ve habs u kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.
Fi evâhir-i Za sene 168.

s.343/2

() kâdîsına ve Çanlı nâ'ibine ve Kastamonu Sancağı mütesellimine ve Kastamonu Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Siz ki Çanlı Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Hâfız Halil zîde ilmühû ve Kastamonu Sancağı Mütesellimi Ali zîde kadrühû mektûb gönderüp merhûm ve mağfûru'n-leh Sultân Bayezid Hân tâbe serâhû evkâfi karyelerinden Kastamonu nâhiyesinde Çanlı nâm karye re'âyâları avâriz ve imdâd-ı hazeriyye ve sâ'ir evâmir-i şerîfle vâki' tekâlîflerin edâda kusûrları yoğiken kazâ-i mezbûrda â'yân ve mütegalibe Eğlenceoğlu Mehemmed ve Kütük Ahmed ve Pâşâlı Süleyman ve Deli Mustafa celb-i mâl sevdâsıyla dâ'imâ fukarânı ehl-i örfe gamz ve tecrîmlerinden mâ'adâ anlara istinâden

elli altmış aletlü ve piyâde ile karyelerine nüzûl ve evlerini basup iki yüz re's koyun ve katır ve sığırların fuzûlî ahz u gasb ve on iki gün karyelerine meksleri esnâsında mevcûd bulunan zahîrelerin meccânen bi-gayr-i hak bi'l-küllîye ekl ü otlak ve bin beş yüz guruşdan mütecâviz emvâl ü eşyâların nehb ü gâret ve perîşân olmalarına bâdî oldukların ba'de't-ta'arruz evkaf-ı mezbûre karyelerinden mezkûr Çanlı karyesi re'âyâlarının â'yânından mezkûrûn ile da'vâları şer'le rü'yet olunmak için sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen Çanlı karyesine Kastamonu mütesellimi tarafından mübâşir ta'yîn olundıkda adem-i itâ'at ve ihkāk-ı hak mümkün olmadığı Kastamonu kâdısı ba'de't-ta'arruz mahalline ta'yîn olunan çâvûş ma'rifetiyle alâ eyyi hâlin terâfu-ı şer' ve ihkāk-ı hak mümkün olmaz ise Âsitâne'ye ihzârlarıçün işbu sene-i mübâreke şa'bânında sâdır olan emr-i âlî mahalline vürûd ve vakf-ı mezbûr karyelerinden Çanlı Kazâsı'nda ulagu sako? ve nefsi-i Çanlı çakar eşkıyasından Deba Mahmud ve Çilesizoğlu Mustafa ve Mahmud Usta ve Köleoğlu ve Ebubekiroğlu murâfa'adan ibâ ve vaz'-ı nizâ' eyledin deyü ve mukabili cevâb ve keyfiyyetleri bi'l-iltimâs sût'âl olundıkda mezbûrûn Eğlence-zâde Mehemmed ve Kütük Ahmed ve Pâşâlı Süleyman ve Deli Mustafa kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hoşnûd ve râzızlarız ve şakîyyûn-i mezbûrûn Deba Mahmud ve Çilesizoğlu Mustafa ve Mehemmed Ustaoglu ve Külçeoğlu¹⁸⁰ ve Ebubekiroğlu kendü hâllerinde olmayup nice ehl-i ırzın ırzlarına sût'-i kasd u hetk ve bi-gayr-i hakkın tecrîm ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve sâ'-î bi'l-fesâd ve dâ'imâ celb-i mâl sevdasıyla bu misillü tezvîrâta sâlik ve fesâd u şekâvet-i âdet-i müstemirreleri ve bâ-hüccet-i şer'iyeye zimmetlerinde hakk-ı fukarâ olup itâ'at-i şer' eylemediklerinden ve ihkāk-ı hak mümkün olmadığı sâ'ire sirâyet ve ferce bulup ahâlînin yedinde olmalarıyla bâdî oldukların kazâ-i mezbûr ve civâr kazâ ahâlîsinden vukûf-ı tâmmı olanlar alâ-tarîki-ş-şehâde ihbâr ve buldukları mahalde ahz zimmetlerinde sâbit olan hakk-ı fukarâ ba'de's-sübût tahsîl ve istirdâd olundıktan sonra Kastamonu Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîfim sudûrunu başka başka arz eyledüğünüz bi'l-fi'il Re'isü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdi dâme mecdühü i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mezbûrların zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd-ı şer'le ashâb-ı merkûmeye edâ oldıktan sonra şer'an habs u kal'a-bendleri iktizâ ider ise habs u kal'a-bend ve keyfiyyetleri arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 1168.

¹⁸⁰ Hükümün ilk kısmında "Köleoğlu" son kısmında ise "Külçeoğlu" şeklinde yazım farklılığı mevcuttur.

s.343/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Medîne-i Hazret-i Ebâ-Eyyüb Ensâri'de iskele kurbunda vâkı' kolluk yanında kollukçı
Mehemmed bin Ahmed nâm kimesne ve zevcesi Rabia bint-i Mustafa nâm hâtûn
mahmiye-i İstanbul'da Draman Mahallesi sâkinlerinden olup Mumcı Hüseyin Beşe
mübâşeretiyle mahfil-i şer'ıyyâta ihzâr itdirdikleri Berber Hüseyin bin Abdullâh nâm
kimesne ile mezbûr Hüseyin'in kebîre kızı Fatıma muvâcehelerinde işbu hâzırâ bi'l-
meclis sagîre murâhika kızım Zeliha'yı işbu altmış sekiz senesi ramazan-ı şerîfinin
üçüncü günü pirinç olmak için çârşuya gönderdiğimizde mezbûr Berber Hüseyin ile
kızı mezbûre Fatıma kızım sagîre-i mezbûreyi ayardup menzillerine götürmelerine
dünkü gûne gelince mezbûr Hüseyin'e birkaç def'a tıraş olup kızım mezbûreyi
mukaddemâ merkûm Hüseyin'e bir iki def'a emânet kuduğuma binâ'en mezbûr
Hüseyin'den sû'âl eylediğimde kat'â bana haber virmediğinden mâ'adâ kızım
mezbûreyi işbu mu'âyene olduğu üzre câriye kıyâfetine koyup Çerkes cinsinden câriye
olmak üzre işbu hâzırın bi'l-meclis esirci Abdullâh Çelebi dimekle ârif kimesneye ve
Mağluca Aişe nâm hâtûna bey' etmek üzre götürmüşler deyü mezbûrândan müşteki
ve sagîre-i mezbûreyi kıyâfet-i mezkûreye koyup Mısırlıya bey' etmek için esirci-i
mezbûre irâ'et etmişlerdir deyü takrîr eylediklerinde gibbe'l-istintâk mezbûrân Berber
Hüseyin ve kızı Fatıma cevâblarında müdde'i-i mezbûrun kızı hâzırâ mezbûre Zeliha
üveyi vâlidesi Rabia'nın darbından nâşi firâr ve bize gelüp kerem idin beni mezbûre
üvey [s.344] anama virmen deyü bize iltimâs etmekle biz dahi ifâde eylemeyüp yigirmi
beş gün mikdârı mezbûre Aişe'ye teslim olmak üzre virüp ba'dehû bizde durmuşidi
deyüp minvâl-i muharrer ayartdıklarını ve bey' etmek için ol kıyâfet ile ilbâslarını
inkâr etmeleriyle hâzırân-ı mezbûrân esirci Abdullâh Çelebi dahi istintâk olundıkda
şevvâlinin haftasında mezbûre Fatıma Çerkez cariyesidir deyü Unkapanı'nda vâkı'
sagîre-i mezbûreyi menzilime getürdükde lisânını bilmemekle ben bey' idemem deyü
alikomamışdım deyü takrîr ve mezbûr Mağluca Aişe dahi cariyeye olmak üzre bir gün
mukaddem bana getürmeleriyle bir gice bende yatup irtesi gün sandığımdan hâlâ almış
oldığı esvâbı alup? gitmişdir dimekle minvâl-i meşrûh üzre mezbûrânın takrîrlerin
bi'l-iltimâs kıdvetü'l-ulemâi'l-mütehakkikîn İstanbul Mahkemesi'nde bâb-ı sâni olan
Mevlânâ İsmâ'il zîde ilmühû i'lâm itmeğin zâbiti ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzere
mezbûr li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahr Kal'ası'na vaz' u kal'a-bend olunmak bâbında
emr-i âli-şân sâdir olmuşdur.

Fi evâhir-i Za sene 168.

s.344/1

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Bozcaada Cezîresi nâ'ibine ve cezîre-i mezbûre zâbitine hüküm ki, İsmâ'il ve Hâcî Mehemed nâm kimesnelerin şâhid-i zûr oldukları zâhir olmağla Divân-i Asafî'de alıkonulup habs ve te'dîbleri muktezâ olmağla vech-i meşrûh üzere mezbûrlar çâvûş mübâşeretiyle mahbûsen Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek fermânım olmağın sen ki çâvûş-ı mûmâ-ileyhsin mezbûrân İsmâ'il ve Hâcî Mehemed'i ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûllerinde mezbûrları cezîre-i mezbûrede alâ-tarîki'n-nefy ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve ahar mahalle tecavüzlerine ruhsat gösterilmeyüp vusûlleri i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.344/2

Sivas vâlisine Sivas Kal'ası dizdârına hüküm ki, İftihârü'l-emâcîd ve'l-ekârim hâlâ Rikâb-ı humâyûnumda Kapucılar Kethüdâsı olan İbrâhîm dâme mecdühû Südde-i sa'âdetime gelüp ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldığı Dedsülü Aşîreti derûnunda sâkin Mirliçoğlu Çolak ve Kara Hâcî ve Sağlak Veli ve Eskicioğlu Hasan ve Kalender ve Timur dimekle ma'rûf kimesneler hevâlarına tâbi' otuz nefer eşkıya ile yek-dil ve kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî kethüdâlarının ve voyvodalarının hânelerini basup mukâta'anın ihtilâlîne ve mâl-ı mîrinin ta'tîline bâ'is oldukların bildirüp şakî-i mezbûrlar avaneleriyle aşîret-i merkûm kethüdâları ve oba ihtiyârları ma'rifetleriyle ahz ve ıslâh-ı nefis idince Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmeğın vech-i meşrûh üzere kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmaları emrim olmuştur.

Fi evâhir-i Za sene 1168.

Afv ve utlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i R sene 1169.

s.344/3

Dergâh-ı mu‘allâm kapucibaşlarından olup zahîre tesyîrine me‘mûr Zîştovili el-Hâc Ali dâme mecdühûya ve Hâcioğlupazarı ve kâdılarına ve Umûrfakih ve Eskicuma ve ve Varna Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Hâcioğlupazarı kasabası ahâlîsi gelüp kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Mestçioğlu Hüseyin ve avanelerinden Nal‘band İbrâhîm ve Kôr Ahmed ve Başımağrır dimekle ma‘rûf şakîler kendüye teb‘iyyet ile otuz kırk nefer erâzil ve eşkiyayı başlarına cem‘ ve ümmet-i Muhammed'in ve re‘âyâ fukarâsının üzerlerine musallat ve nice ehl-i ırz kimesnelerin hânelerin basup mâlların yağma ve gâret ve ıyâllerine fi‘l-i şenî‘a kâsd ve itâle-i dest-i şekâvet ve hetk-i ırz ve nice kimesnelerin dahi evlâdların bi-gayr-i hakkın katl ve dilediklerini tecrîm ve ba‘zılarının çiftliklerin basdırup ehl u ırzlarına dahi fi‘l-i şenî‘ kâsd eylediklerinden mâ‘adâ ba‘zılarını esîr misillü bağlayup götürüp ba‘dehû şu kadar akçe virirseniz itlâk ideriz deyü bu gûne zulm u cevr u ezâ ile mâlların alup ve mezbûr Mestçioğlu Hüseyin â‘yânlık iddi‘âsıyla kendü nefsiçün fukarâ üzerlerine yigirmi kise akçeden ziyâde sâliyâne ve cebren tahsîl ve bunun emsâli zulm u ta‘addîsinin nihâyeti olmamağla bundan akdem ocak tarafından emr-i şerîfimle ta‘yîn olunan Turnacıbaşı Mustafa zîde mecdühû mezbûrun keyfiyyet-i ahvâline tahsîl-i ittilâ itdikde sükkân-ı memleketin ve fukarâ-yı ra‘iyyet şerr ü mazarratlarından emîn olmak için mezbûr Hüseyin ve avaneleri Tulça ve Varna kal‘alarına kal‘a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf sâdır olmuşiken mezbûrlar adem-i itâ‘atlarından nâşî mazmûn-ı emr-i âlî îsâl ve icrâsı bir dürlü mümkün olmayup zulm u ta‘addîleri evvelkiden ziyâde olup ahvâlleri diğergûn ve perîşân olmağla bâlâda mezkûrül-esâmî mezkûrların zikr ü tasrîh olundığı üzre mukaddemâ sû’-i hâllerini sen ki Hâcioğlupazarı kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sen ki Umûrfakih kâdısı dahi arz itmekle mezbûr Mestçioğlu'nun mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde dahi sû’-i hâlini tasrîh olunmağla Prevadi Kazâsı'nda yeniçeri zâbiti Haseki Süleyman zîde mecdühûnun mübâşeretiyile mezbûrlar mahallinde huzûr-ı şer‘a ihzâr ve vech-i meşrûh üzere şerr ü şekâvetleri bi‘l-muvâcehe sâbit ve mustehakk olur ise tescîl ve Varna Kal‘ası'na kal‘a-bend ve keyfiyyetleri arz ve mezbûrlar adem-i itâ‘at ve firâr iderler ise ihzârlarına siz ki serdârlarsız mûmâ-ileyhe i‘ânet etmeniz bâbında Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası Mehmed Ağa dâme uluvvühûnun mektûbı mücebince ve emr-i şerîfim sâdır olmuşiken Haseki-i mezbûr Süleyman Âsitâne-i sa‘âdetime gelmekle sâdır olan emr-i şerîfimin icrâsı mümkün olmaduğun bildürüp sen ki turnacıbaşı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim

mûcebince amel olunmak için emr-i şerîfim recâ Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olındıkda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

s.345/1

Ber-vech-i arpalık Niğde Sancağı mutasarrıfına ve Bor kâdısına ve Niğde Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Boz Kazâsı ahâlîsi gelüp Bor kasabası sükkânından şekâvet ile meşhûr Sadreddinoğlu Ahmed nâm şahs sû'-i hâli hasebiyle bi'd-defa'at emr-i şerîfimle kal'a-bend oldıktan sonra fimâ-ba'd Âsitâne'ye gelmeyüp ve vilâyet umûrına karışmayup kendü hâlinde olmak üzre şurût-ı kuyûdî hâvi hakkında evâmîr-i aliyem sâdır olmuşiken mezbûr bir tarikle itlâk ve kazâ-i mezbûre varup evvelkiden ziyâde zulm u ta'addî ve ahâlî-i fukarâyı ızrâr kasdıyla mugâyir-i emr-i âlî Âsitâne tarafına râhi olmağla ol vechile ahvâlleri diğér-gûn olduğun mukaddemâ Niğde Sancağı mutasarrıfı tarafından dahi arz olduğun ahâlî-i kazâ arz-ı hâlleriyle inhâ ve mezbûrun şerr ü mazarratı üzerlerinden def' olunmasın iltimâs ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at oldıkda mezkûr Ahmed'in cibilletinde merkûz ve tıynet ü reddiyesinde mermûz olan habâset ve mel'anetden nâşî fukarâ-yı ra'ıyyet ve ahâlî-i memlekete ifk ü iftirâ ve nice nice fezâhata ictirâ eylediğine binâ'en birkaç def'a nefy ve habs ve kal'a-bendiyçün kat'î evâmîr-i şerîfe sâdır olmuşiken bir takrîb ile halâs ve elli yedi senesinde fimâ-ba'd Âsitâne ve havâlîsine gelmemek ve teşâkîsi zuhûr ider ise cezâsı tertîb şartıyla itlâk olunmuşiken bu def'a dahi hilâf-ı emr-i âlî hareket ve yine Âsitâne'ye gelüp fitne ve fesâda cesâret eylediğine binâ'en muhkem hakkından gelinmek lâzım gelmişiken el-hâletü hâzihi te'dîben li'l-gayr Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş mübâşeretiyile ahz ve vilâyeti olan Bor kasabasına menfiyyen irsâl ba'de'l-vusûl fimâ-ba'd kasaba-i mezbûreden ahar mahalle bir hatve tecâvüzden ihtirâz ve mahall-i mezbûrede ikâmetine ihtimâm olunmasını hâvi altmış sekiz senesi evâsıt-ı şa'bânında emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed ve kasaba-i mezbûre ahâlîleri sâdır olan emr-i âlî ve ta'yîn olunan çâvûş ile Konya'ya vusûlünde yanına iki bayrak levendât alup ale'l-kafile kasaba-i mezbûreyi basup yine fukarâyı rahnedâr ve Ereğli'de meks ve keyfiyyeti taraf-ı şer'den arz olunmasın iltimâs eylediklerinde mezkûrun şerrinden kasaba-i mezbûre kâdısı tehâşî ve arz virmediğini şakî-i mezbûr

husemâsıyla ba‘de'l-murâfa‘ Niğde Kal‘ası'na kal‘a-bendiyün siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm eylediklerine bi'l-fi‘il Re‘isü'l-küttâbım olan Ahmed dâme uluvvühü i‘lâm itmeğin i‘lâmı mücebince amel ve keyfiyyet-i arz i‘lâm olunmak emrim olmuştur.

Fi evâhir-i Za sene 168.

Afv ve itlâkıyün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı Ra sene 169.

s.345/2

Magosa Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa‘âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın kethüdâlığı hizmetinde olan el-Hâc Osmân zîde mecdühû Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp vâlidem müşârun ileyhânın havâssından Menemen kasabası sâkinlerinden olup bundan akdem Menemen hâssı voyvodası olan Hasan nâm kimesne öteden berü sâ‘î bi'l-fitne ve envâ'-ı hîle ile mecbûl olduğundan yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Seyyid Halil nâm kimesne ittihâd ü ittifâk ve mugâyir-i emr-i âlî hareket-i nâ-şâyesteye şürû‘ ve hizemât-ı mühimme ve envâl-i mîriyyenin ibtâline sâ‘î ve hâss-ı mezbûr re‘âyâsını dahi rencîde ve ta‘cîzden hâli değildir deyü ba‘de'l-arz mezbûr Hasan ve refikî merkûm Seyyid Halil ocak tarafından ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle Magosa Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmalarıyçün bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfimle ta‘yîn olunan mübâşir mahalline vardıkda mezbûrlar itâ‘at-i emr-i âlî idüp lâkin üzerlerine şer‘an bir nesne sâbit olmayup kendü hâlleriyle mukayyed ve hâss-ı mezbûr re‘âyâları kendülerden hoşnûd ve râzı ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf hareketleri olmaduğuna civârda vâkı‘ Mağnisa ve İzmir ve Foçalar kâdıları başka başka arz ve ahâlî-i Menemen dahi mahzar-birle inhâ ve istid‘â-yı merhamet etmeleriyle mezbûrân voyvoda-i sâbık Hasan ve refikî Seyyid Halil fimâ-ba‘d kendü hâllerinde olmak şartıyla cürmleri afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak recâsına arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk sebîlleri tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 168.

s.345/3

Malkara nâ'ibine ve zahîre mübâşiri Ali Haseki zîde mecdühûya ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Havâlî-i merkümeden Âsitâne-i sa'âdetime kesret üzre zahâ'ir nakl olunmak için evâmîr-i şerîfe-i adîde ile ihtimâm ve te'kîde de iken Malkara â'yânından Çâvûşoğlu Mehmed ve Hâcî Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesneler kendü kazâlarında olan zahîrenin Tekfurdağı İskeleyi'ne nakl itdirmekde inâd ve tekâsül eylediklerinden gayrı etrâf kazâlardan dahi araba ve develer ile gelen zahîreyi ziyâde bahâyâ fûrûht dâ'iyesiyle ellerinden ahz ve kendülerin tecrîm ve dağ karyelerine götürüp ziyâde kıymet ile fûrûht idi deyü kendülere ta'lîm ve kendü kazâlarında olan zahîrenin ahar mahallere nakline ruhsat virüp bu keyfiyyet civâr kazâlara sirâyete ve zahîre nizâmının ihtilâlîne bâ'is ve illet olduğu sahîhen ihbâr olunup tahsîl-i nizâm-ı zahâ'ir için ibreten li'l-gayr te'dîb olunmaları lâzım geldüğüne binâ'en merkûmân Mehmed ve Hüseyin ahz ve İnöz Kal'asında kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. [s.346] İmdi vusûlünde mübâşir-i mûmâ-ileyhsin bu hilâlde havâlî-i merkümeden nakl-i zahâ'ire masrûf olan sa'î dikkate göre emr-i şerîfime itâ'ate merkûmânın i'ânet eylemek farîza-i zimmetleri iken umûr-ı mühimmeye sa'y olmaları aharları terhîben te'dîb olunmalarını iktizâ eylediği ma'lûmun oldıkda merkûmları alâ eyyi hâlin ahz ve İnöz Kal'ası dizdârına teslim ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûrları habs u kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîlleri tahliye olunmakdan be-gâyet tevakkî ve ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1168.

Mezbûr Çâvûşoğlu Mehmed ve Hüseyin Efendi zahâ'ir husûsunda bezl ü sa'y ü kudret eylemeleri şartıyla merhameten cürm-i güzeşteleri afv ve bâ-fermân-ı âlî kal'a-i merkümeden itlâk olunmuşdur. Fi evâhir-i M sene 169.

s.346/1

Rumili vâlisi vezîre Kerpeniş ve () ve () kâdılarına ve Golos Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kerpeniş Kâdısı Mevlânâ Hâfız Mehmed Emin zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i Badracık'da sâkin iken bundan akdem kemâl-i şekâvetden nâşî firâr iden Talakoğlu? Mehmed nâm şakî kendü hâlinde olmayup

Kerpeniş kasabasına gelüp tavattun ve haydûd keferelerine mukayyet olup câsûsluk ile hevâsına tâbi‘ haydûd keferesinden Tarnas? Panayot nâm haydûdbaşı zimmetinin bölükbaşılığını idüp ibâdullâhın evlâdlarını câsûsluk ile haydûdlara esîr itdirüp kiminden bin guruş ve kiminden bin beş yüz guruş bahâ nâmıyla aldıkları akçeyi beylerinde tevzî‘ ve taksîm iderler iken müfsid-i mezbûr haydûdbaşı bundan akdem Rumili vâlisi tarafından ahz olundıkda hakkından gelinüp lâkin câsûs-ı mezbûr Mehemed bir tarîkile firâr etmekle gâh Badracık Kazâsı'nda gâh Yenişehir Kazâsı'nda kendüyi ihfâ etmekle Kerpeniş Kazâsı'nda sâkin ahâlî-i fukarâ şakî-i mezbûrun şerr ü mazarratı havflarından nâşî sû'-i hâli olduğunu meclis-i şer‘de haber vermeleriyle şakî-i mezbûr bulunduğı mahalde sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma‘rifetinle ahz ve Golos Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma‘rifetinle bulunduğı mahalde şer‘le görülüp kal‘a-bendi mûcib-i töhmeti zâhir olur ise ma‘rifetinle kal‘a-i mezbûreye vaz‘ u kal‘a-bend ve keyfiyyet-i arz ve i‘lâm eylemek için emr yazılmışdır.

Fi evâhir-i Za sene 1168.

s.346/2

İstanbul Gümrük Emîni olan es-Seyyid İşhak zîde mecdühûya ve Trabzon kâdîsına ve Trabzon'dan Erzurum'a varınca vâkî‘ olan kâdıllara ve nâ’iblere ve sâ’ir zâbitâna ve â‘yân-ı vilâyete hüküm ki,

Mahmiye-i İstanbul'da Tercümânyunus Mahallesi'nde sâkine İstemihan bint-i Ali nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîfe enverde Mumcı Mustafa mübâşeretıyla mahfil-i şer‘iyyâta ihzâr itdirdüğü Acem Hasan ibn Mustafa muvâcehesinde işbu mezbûr Hasan envâ‘-ı fesâdâtı mürtekîb olup lâkin mezbûre bundan akdem mezbûrun ahvâline ve sû’-i hâline ...‘ olmadın bir takrîbile mezbûreyi tezevvüc idüp hâlâ işbu mezbûr Hasan dâ’imâ mezbûre hilâf-ı şer‘-i itâle ve beylerinde hüsn-i zindegânî olmağla mezbûreyi i‘dâm etmek niyyetiyle sû’-i kasdı olup ve bundan mâ‘adâ hâlâ Patrik hicr ve terbiyesinde olup ebeveyni olmayan işbu hâzır bi'l-meclis sagîre Aişe nâm bâkire-i yetimemi hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayr-i hakkın ahz ve cebren fı‘l-i şenî‘ idüp ve'l-hâsıl mezbûr Hasan'ın sû’-i hâli olup bu misillü envâ‘-ı fesâdâtı mürtekîb olmağla bundan akdem ıslâh-ı nefis için birkaç def‘a İstanbul'dan diyâr-ı ahara nefy dahi olmuşdu. Hâlâ mezbûrdan bir dürlü emniyyetimiz yokdur deyü teşekkî ve ahâlî-i mahallesinden

meclis-i şer‘a-i hâzirûn olan İmâm es-Seyyid Mehemed Efendi ibn Abdullâh ve Mü‘ezzin Monlâ Mehemed bin Hasan ve Mehemed Ağa ibn İbrâhîm ve Mehemed Beşe ibn Yusuf ve diğeri Mehemed Çelebi ibn Mehemed ve İbrâhîm Beşe ibn Ali ve diğeri Mehemed Çelebi ibn Musa ve Yusuf ibn Cafer ve diğeri İbrâhîm bin Mehemed ve Abdullâh bin İbrâhîm demekle ma‘rûf kimesnelerden dahi ba‘de's-sû‘âl istintâk olundıklarından fi'l-hakîka mezbûr Hasan'ın nâ-mahremden tehâşîsi olmayup bu misillü envâ'-ı fesâdâtı mürtekîb olmağla mezbûr Hasan'dan bizim dahi emniyetimiz yokdur deyü mezbûrun sû‘-i hâlini meclis-i şer‘de bi'l-muvâcehe haber virdiklerin hâlâ Rumili Kazeskerinin şer‘iyyâtçısı olan Mollâ İsmâ‘il zîde ilmühû i‘lâm itmeğın mezbûr Acem Hasan'ın bâlâda tasrîh olunduğı üzre sû‘-i hâli ihbâr olunmağla sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûrı Trabzon'a giden sefâyinden birine vaz‘ ve siz ki mevlânâ ve zâbitân ve â‘yân-ı mûmâ-ileyhimsiz Trabzon'a ve andan Erzurum'a ve andan vilâyeti olan mahalle sevk ve îsâl eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ‘il-i Z sene 1168.

s.347/1

İstanbul Gümrük Emîni Seyyid İshak zîde mecdühûya Sinob kâdısı zîde fazlühûya hüküm ki,

Harput Kazâsı'na tâbî‘ Baskili nâm karye ahâlîlerinden altı nefer ma‘lûmü'l-esâmî kimesneler sâbıkâ Keban Ma‘den Emîni Numan nâm kimesneden bundan akdem iştikâ ve nice mevâdd isnâdıyla hakkında hilâf-ı inhalarından nâşî murâfa‘-ı şer‘ için bi'l-fi‘il Rumili Kazaskeri Mevlânâ Abdurrahim edâmallâhü te‘âlâ fezâ‘iluhû şer‘le görüp muktezâ-yı şer‘iyyesi i‘lâm olunmak üzre sâdır olan fermân-ı âlî-şânıma binâ‘en mevâdd-ı mezkûre için ahâlî-i merkûme lede‘t-terâfî‘u‘ş-şer‘î cânib-i şer‘-i mutahhardan bî-vech mu‘ârazaları bi‘d-defa‘at men‘ u memnû‘ olmadıkları sûretde şer‘an te‘dîbleri iktizâ ideceğı tefhîm ile bundan akdem tenbîh-i ekîd olunmuşiken men‘-i şer‘-i şerîfe adem-i inkıyâdları tekrâr ref‘-i ruk‘a iştikâlarından zâhir olmağla mezbûrların şer‘an iktizâ iden te‘dîbleri bâbında mevlânâ-yı müşârun ileyh i‘lâm itmeğın i‘lâmı mücebince bu def‘a te‘dîbleri lâzım gelen altı nefer kimesneler kapukethüdâsı mübâşereti ve sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinle bir sefîneye vaz‘ u mahbûsen Sinob'a irsâl ve vusulleri Sinob kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyh tarafından i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ‘il-i Z sene 1168.

s.347/2

Burusa kâdîsına ve Mudanya nâ'ibine ve İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya ve Mudanya'da yeniçeri serdârı ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki, Galata'da Kalafatyeri ve Arapkapusu nâm mahalde mekşûfü'l-avre ecnebi nâ-mahrem ile ahz olunan üç nefer avretler el-yevm Galata voyvodası habsinde mahbûs ve bu makûlelerin geşt ü güzârı ümmet-i Muhammedi fi'l-i kabîha idlâle bâ'is olur mevâddan olduğı aşikâr olmağla mezbûrân üç nefer avretler Burusa'ya nefy ü iclâ olunmaları bâbında hâlâ Galata Voyvodası Mehemmed Tahir zîde mecdühû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince üç nefer hâtûnlar ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle ve sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefineye vaz' ve Mudanya'ya irsâl ve Mudanya'dan dah siz ki Mudanya nâ'ibi mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'ıyyetlerine kifâyet mikdârı adamlar ta'yîn ve sâlimen Burusa'ya nefy ü iclâ ve vusûllerini dahi i'lâm olunmak emrim olmuştur.

Fi evâ'il-i Z sene 168.

s.347/3

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki, Çanlı Kazâsı sükkânından Hüseyin nâm kimesne mektûb gönderüp mezbûr beş sene mukaddem Âsitâne'ye gelüp yine vilâyetine avdet ve Üsküdar'a vardıkda Çanlı sükkânından el-Hâc Ali nâm maktûlün vereselerinden Hüseyin nâm kimesne maktûl-ı mezbûrı sen katl eyledin deyü bunu ahz ve Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend itdirüp altmış dört aydan berü mahbûs ve ahvâli diğér-gûn olduğın bildirüp itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Anadolu'da Sinob Kazâsı'na tâbi' () nâm karyede mukaddemâ katîlen fevt olan el-Hâc Ali bin Mustafa ibn Abdurrahman'ın verâseti karye-i mezbûrede sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesini Fatıma bint-i Abdullâh ile sulbî oğulları Hüseyin ve Ahmed munhasıra ve tashîh-i mes'elesi on altı sehinden iki sehmi zevcesi mezbûreye ve yedişer sehmi oğulları mezbûrândan her birine isâbeti tahakkukundan sonra mezbûr Hüseyin müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu olmağla vârisi olup kendü nefsinden ahz ve anası mezbûre Fatıma ile karındaşı merkûm Ahmed tarafından ber-vech-i atî vekîlleri olduğı mahzar hasm câhid? şuhûd-ı udûl ile sâbit oldıktan sonra meclis-i şer'de altmış altı senesi zi'l-hiccesinde bâ-i'lâm-ı şer'i hâli Seddü'l-bahr Kal'ası'nda mahbûs diğér Hüseyin bin Ahmed tarafından kezâlik sâbitü'l-

vekâle vekîli el-Hâc İsmâ'il bin Hâcî Osmân mahzarında müvekkil-i merkûm diğêr Hüseyin babamız katîl-i mezbûr el-Hâc Ali'yi alet-i câriha ile bi-gayr-i hak amden cerh ve katl etmekle biz bundan akdem müdde'âmızı ba'de'l-ısbât mezbûr diğêr Hüseyin Seddü'l-bahr Kal'ası'na bâ-fermân-ı âlî vaz' olmuşıdi. El-hâletü hâzihi bâ-vesâtat-ı muslihûn biz da'vâ-yı mezkûremizden yigirmi gurusu üzerine sulh olup ve bedel-i sulh-i merkûmı bi'l-asele ve bi'l-vekâle bi-kadrihusus ben ahz u kabz idüp murisimiz katili mezbûrun dem ve deynine müte'allik amme de'âvîden müvekkil-i mezbûr diğêr Hüseyin'in zimmetini ibrâ ve ve iskât eyledim didikde vekîl-i merkûm el-Hâc İsmâ'il dahi mukırr-ı mezbûr ba'de't-tasdik mahbûs-ı mezbûr Hüseyin'in ıtlâkını istirhâm eyledüğün Üsküdar Nâ'ibi Mevlânâ Abdullâh zîde ilmühû i'lâm itmeğın fımâ-ba'd Âsitâne'ye gelmeyüp vilâyetinde ikâmet eylemek şartıyla ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1168.

Bir sûreti vilâyetinde ikâmet itdirilmesiyçün Haseki kâdısına hitâben ber-vech-i meşrûh yazılmışdır. Fi evâ'il-i Z sene 1168.

s.348/1

Anadolu Vâlisi Vezîr Yegen Ali Pâşâ'ya ve Mağnisa kâdısına hüküm ki, Medîne-i Mağnisa'da sâkinlerinden Sadık-zâde Mehemmed Efendi ve Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve tahrîk-i fitneye ve ihtilâl-i memlekete mü'eddî hâlâta tasaddî ile harekât-ı nâ-marzîyyeden hâli olmamalarıyla diyâr-ı ahara nefy ü iclâları bâ'is-i istirahat-ı ibâdullâh olacağı sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin tarafından tahrîr ve inhâ ve emr-i şerîfim sudûrı istid'â olunduğu ecilden vech-i meşrûh üzere diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz celb-i emn ü râhat-ı ibâdullâh için merkûmânı diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ve teb'id ve tağrîb eyleyüp bilâ-emr-i şerîf medîne-i merkûmede meks ü ikâmetlerine ruhsat ve cevâz göstermekden ihtirâz ve ictinâb olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 168.

İtlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı M sene 169.

s.348/2

Sâbıkâ Bender yeniçeri zâbiti olan Kol kethüdâsı sâbık el-Hâc Mehemed dâme mecdühûya hüküm ki,

Fîmâ-ba'd senin muhâfaza-i mezbûrede arâm ve kıyâmın iktizâ itmemekle muhâfaza-i mezbûreden bir gün evvel hareket ve Babadağı nâm mahalle varup meks ü ikâmet itmeğin fermânım olmağın () ile irsâl olunmuşdur. Vusûlünde sâdır olan [fermân-ı] celîlü'-ş-şân mûcebince amel ve bir an akdem muhâfaza-i mezbûreden bilâ-te'hîr hareket ve mahall-i mezkûre varup meks ü ikâmet birle du'â-yı hayra meşgûl olasın deyü iftihârü'l-emâcîd ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemed Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 168.

s.348/3

Sâbıkâ Belgrad muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Kol kethüdâsı sâbık Mehemed dâme mecdühûya hüküm ki,

Fîmâ-ba'd senin muhâfaza-i mezbûrede arâm ve kıyâm eylemek iktizâ itmemekle muhâfaza-i mezbûreden bir gün evvel hareket ve Şumnu nâm mahalle varup anda meks ü ikâmet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağla () ile vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü'-ş-şânımın mazmûniyle amel ve bir an akdem muhâfaza-i mezbûreden bilâ-te'hîr hareket ve mahall-i mezbûre varup meks ü ikâmet birle du'â-yı hayra meşgûl olasın deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i Z sene 1168.

s.348/4

Bozcaada kâdîsına ve Çekmece-i Kebîr nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,

Çekmece-i Kebîr nâhiyesine tâbi' Bigados nâm karye ahâlîleri Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp yine karye-i mezbûr sâkinlerinden Hürmüz nâm zimmî umûrlarına fuzûli müdâhale ve kendü hâlinde olmaduğundan bundan akdem mesfûrdan iddi'â eyledikleri haklarını an-inkâr bin yüz guruşa sulh ve fîmâ-ba'd umûrlarına karışmayup

ve karye-i mezbûreden çıkup ahar kazâya nefy etmeğe ta‘ahhüd etmişiken mesfûr Hürmüz yine karye-i mezbûrede sâkin ve ta‘addiden hâli olmaduğuna binâ’en min-ba’d karye-i mezbûrede sâkin olmamak üzere emr-i şerîf sâdir oldıktan sonra mesfûr Hürmüz fimâ-ba’d ahâlî-i karyenin umûrına karışmayup kendü hâlinde olmak ve hilâfına hareket ider ise ahz ve cezâsı tertîb olunmak şartıyla itlâkıyçün sâdir olan emr-i şerîfe mugâyir yine kendü hâlinde durmayup fukarânın umûrlarına karışup ve herbirini bir dürlü bahâne ile hevâsına tâbi’ hükkâm ve zâbitâna gamz u tecrîm ile ıyâl ü evlâdlarından dûr ve perâkende ve perîşân etmek sevdasında olduğundan ahvâlleri diğergûn ve şerr ü mazarratından emn ü râhatları kalmaduğın bildirüp mesfûr Hürmüz’ün şerr ü mazarratı üzerlerinden men’ ü def’ ve çâvûş mübâşeretıyla nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden dahi mesfûr ta’yîn olunan çâvûş mübâşeretıyla Bozcaada Cezîresi’ne nefy ü iclâ ve cezîre-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ’il-i Z sene 168.

İtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Z sene 168.

s.349/1

Konya Kal’ası dizdârına hüküm ki,

Adana sâkinlerinden Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ocağında haseki tekâ’üdü Mehmed nâm kimesnenin bundan akdem hilâf-ı kânûn-ı hareket-i nâ-bercâsı zuhûr ve ocak tarafından bilâ-mektûb fuzûli serdârlığı zabt eylediği ihbâr olundığından li-ecli’t-te’dîb islâh-ı nefis idinceye değin bâ-fermân-ı âlî ve mücebince mühürlü mektûb ile ocakdan mübâşir ta’yîn ve kal’a-i merkümede kal’a-bend olunmuşıdı. Bu def’a salâh-ı hâlini Adana ve Konya vâlileri inhâ ve afv ve itlâkı istid’â eyledikleri ecilden fimâ-ba’d kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında sâdir olan fermân-ı âlî-şânım vusûlünde sen ki dizdâr-ı merkümsun merkümü kal’a-i mezbûreden itlâk ve sebîlini tahliye eylemek için emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi’il Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehmed Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ’il-i Z sene 1168.

s.349/2

Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Boğdan Voyvodası Mati Voyvoda hatmet avâkıbuhû bi'l-hayr Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp kendünün mukaddemâ Eflak voyvodası iken mürd olan babası İgor voyvodanın etbâ'ından olup Boğdaniyyü'l-asl Dimitraško İstovroza nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mûcib-i ihtilâl-ı nizâm-ı memleket olur harâkat-ı nâ-marzîyyeye cesâret eylediğinden nâşî li-ecli't-te'dîb yine voyvoda-i merkûmun arz-ı hâl ve iltimâsıyla sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince Limni Kal'asında kal'a-bend olunup lâkin zümre-i mesfûr fîmâ-ba'd bu misillü harâkat-ı reddiyeye cesâret eylememek üzere müte'ahhid ve ahvâli diğêr-gûn olduğun inhâ ve zimmî-i mesfûr kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak içün emr-i şerîfim virilmek recâsına istid'â-yı inâyet itmeğın vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Z sene 1168.

s.349/3

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya ve Resmo kâdîsına hüküm ki,

Sâbıkâ Re'isü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdi tenbîh-i humâyûnum üzre hareket eylemeyüp mugâyir rızâ-yı mülükânem olan ba'zı ahvâli bi'z-zât ma'lûm-ı hüsvânem olmakdan nâşî Resmo'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında hatt-ı humâyûnum şeref-sudûr itmekle imdi sen ki çâvûşbaşı-ı mûmâ-ileyhsin emr-i humâyûnum mûcebince re'is-i sâbık mûmâ-ileyhi Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyle Girid Cezîresi'nde vâkı' Resmo'ya nefy ü iclâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mûmâ-ileyhi Resmo'da ikâmet itdirüp vusûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Za sene 168.

Gelibolu yahûd Burusa'da ikâmet eylemek üzre emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Za sene 168.

s.349/4

Sâbıkâ Re'isü'l-küttâbım olup Resmo'da ikâmete me'mûr olan el-Hâc Abdi dâme mecdühûya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin diğér emr-i şerîfim mücebince bir sâ'at mukaddem Gelibolu kayığına süvâr ve doğru Gelibolu'[ya] varup muktezâ-yı me'mûriyetin üzre Resmo'ya gitmek için kendüne müste'men sefâyinden mu'accele bir sefine tedârik ve istikrâ idinceye dek Gelibolu'da birkaç gün meks ve karâr eylemek fermânım olmağın imdi seni îsâle me'mûr mübâşirler ile serî'an bir kayığa süvâr ve doğru Gelibolu'ya varup anda birkaç gün meks ve karâr ve mahall-i me'mûre gitmek için müste'men sefinelerinden mu'accelen bir sefine tedârik ve istikrâ itdirüp Gelibolu'ya celb ve ihzâr ve bilâ-tevfik mübâşirlerin ma'iyyeti ile istikrâ eylediğın sefineye süvâr olup avn u inâyet Rabb-ı kerîm ile savb-ı me'mûre vusule mübâderet ve şitâb eylemek bâbında.

Fi evâsıt-ı Za sene 168.

İtlâkı diğér emr-i şerifde şerh virilmiştir. Fi evâsıt-ı C sene 169.

s.349/5

Bursa kâdisına ve Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya hüküm ki,

Sâbıkâ Sadr-ı alî kethüdâsı olan Yegen Mehemed Ağa'nın Bursa'ya nefy ü iclâsı bâbında hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum sâdır olmağın Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () çâvûş zîde kadrühû ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mûmâ-ileyhi Bursa'[da] ikâmet itdirdüp vusûlünü çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile i'lâm eylemen bâbında.

Fi evâ'il-i Za sene 168.

İtlâkıyçün emr-i şerif yazılmışdır. Fi evâsıt-ı C sene 169.

s.350/1

Sâbıkâ Re'isü'l-küttâbım olan el-Hâc Abdi dâme mecdühûya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin emr-i humâyûnumla Resmo'ya varup ikametın bâbında birkaç gün mukaddemâ fermân-ı humâyûnum sâdır olmuşıdi. Mahall-i mezbûr mesâfe ba'ide olmakdan nâşî savb-ı merkûm gitmekden sarf ve tahvîlin istirhâm olunmağla Resmo'ya olan me'mûriyetin sarf ve tahvîl olunup inşâallâhü te'alâ âmme ayende

mevsim-i hacc duhûlünde kâfile-i haccâc ile Hacc-ı şerîfe gitmek şartıyla şimdiki hâlde dilersen Gelibolu'da dilersen ab u hevâsı latîf medîne-i Burusa'da ikâmetine izn ü ruhsat-ı mülükânem erzâni kılınmağın imdi işbu emr-i şerîfim ile vusûlünde mahall-i ikâmetine mümeyyiz olmanla bi-avnihi te'alâ mevsim-i haccda kâfile-i haccâc ile cânib-i Hicaz'a zâmile-bend azîmet ve ziyâret-i Ravza-i Mutahhara ve tavâf-ı Beytullâhü'l-mu'azzâma şereflerin? ihrâz eylemek üzre şimdiki hâlde beldeyeyn-i mezkûreyeynin kangısında ikâmet eylemek murâd ider isen anların birisinde ihtiyâr-ı ikâmet ve devâm-ı ömr ü devletim da'vâtına iştigâl ve muvâzebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Za sene 168

Âsitâne-i sa'âdet kurbunda Boğaziçi'nde vâkı' yalısında ikâmet eylemek şartıyla müsâ'ade-i humâyûn erzâni kılınmağla itlâkiyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı C sene 169.

s.350/2

() kazâsı ve Hezargrad nâ'ibi ve Hezargrad yeniçeri zâbiti Haseki Ahmed zîde mecdühûya ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Hezargrad Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfız Ahmed zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp bundan akdem Hezargrad Kazâsı ahâlîlerinden cemm'i ğafir ve cemm'i kesîr meclis-i şer'a varup Hezargrad kasabası sâkinlerinden olup öteden berü şekâvetleri meşhûr ve mütevâtir olan Odabaşoğulları Ahmed¹⁸¹ ve Kara Mehmed ve Topal Hasan ve Kel Mehmedoğulları Hasan ve Ömer ve Osmân ve Çalikoğlu Osmân ve Carı Mehmed ve Çıtak Veli ve Yıldırımoğlu Sarı Hasan ve Sarı Mustafa ve Alaaddin karyesinden Deli Ahmed ve Topal İsmâ'il ve Sağır Osmân ve Tüfengçioğlu Ali ve Himmet'in ügeyoğlu Çeri? Ali ve Adaköylü Kısa Veli ve Kel Mustafa ve Abbasoğlu Memiş'in oğlu ve İmamoğlu Çeri Derzi Abdülkerim ve Tüfengçi Kurt ve Kara Mahmudoğlu İslâm dimekle ma'rûf şakîler ile Gagve karyeli Mustafa ve sâ'ir refikleri şakîler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ alet-i harb ile geşt ü güzâr ızrâr-ı ibâd ve kat'-ı tarîk ve derûn-ı kasaba ve kurâda nice kimesnelerin

¹⁸¹ 283/1 ve 307/3 hükümlerinde Odabaşoğlu olarak yazılmıştır. Aynı hükümlerde "Kara Mehmed " Kel Mehmedoğullarından biri olarak yazılmıştır.

hânelerin basup ehl u ıyâllerini ihrâc ve beynlerinde bey' ü şîrâ aded-i müstemirreleri olup şerr ü mazarratlarından ahâlî ve re'âyâ fukarâsı âciz ve fûru-mânde olmalarıyla keyfiyyet-i hâlleri bundan akdem Der-aliyyeme arz ve i'lâm olundıkda kasaba-i mezbûrede sâbıkâ yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı ma'rifetiyle eşkıya-yı merkûm her ne vakt zuhûr iderler ise ahz ve bir münâsib kal'aya vaz' u kal'a-bend ve keyfiyyetleri arz ve i'lâm olunmak için zâbit-i mûmâ-ileyhe hitâben emr-i âlî sâdır olmuşiken henüz şekâvet-pîşelerden biri ahz olunup icrâ-yı emr-i âlî olunmadın zâbit-i merkûm azl olunup ahar mahalle-i me'mûre oldıkda mücerred sâdır olan emr-i âlî bana hitabendir deyü bırakmayup ma'ân götürmek ile hâlâ eşkıya-yı merkûmûn civâr kazâlarda ihtifâ ve şekâvetlerinin nihâyeti olmamağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince buldukları mahalde ahz ve zâbitleri ma'rifetiyle Varna Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında müceddeden emr-i âlî-şânım virilmek recâsına bi'l-iltimâs vâki-i hâli arz Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at olundıkda işbu sene-i mübâreke evâ'il-i ramazânında vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virildüğü mastûr ve mukayyed olunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî ve i'lâmın mücebince eşkıya-yı merkûm sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bi-eyyi-hâlin buldukları mahallerde ahz ve Varna Kal'ası'nda kal'a-bend olunup li-ecli't-te'dîb şer'an cezâları tertîbi iktizâ ideri var ise anların cezâ-yı sezâları ba'de't-tertîb keyfiyyet-i vukû'ı üzere der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 1168.

s.351/1

Konya kâdîsına hüküm ki,

Sen ki Konya Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hasan zîde fezailuhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Konya mahallât ve kurâ ve ahâlîlerinden ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve re'âyâ ve berâyâ ve sâ'ir ahâlîlerinden cemm-i gafir meclis-i şer'a varup sâbıkâ me'zûn bi'l-iftâ olan Nakîb-zâde es-Seyyid el-Hâc İbrâhîm zîde ilmühû öteden berü iffet ve istikametle muttasıf ve her vechile mu'tedil ve muttasıf ve cümlesi evzâ' ve etvârından hoşnûd ve bir ferd kendüden âzurde olmayup herkes râzı ve şâkir üzereler iken türbe-i Celâliye Vakfı ahâlîlerinin vukû'bulan tekâlîf-i nizâ' için hilâf-ı vâkı' ba'zı ashâb-ı ağrâzın iştikâlarına binâ'en mûmâ-ileyh hânesinde ikâmet eylemek için bundan akdem bir takrîbile bâ-işâret-i şeyhû'l-islâm bir kıt'a emr-i şerîf ısdâr itdirmeleriyle lâkin türbe-i mezbûre vakfı

ahâlîleriyle hâne-keşân ahâlîleri beyleri ıslâh ve tevfik olmağla mûmâ-ileyhin hakkında hilâf-ı vâkı‘ arz-ı hâl ile ısdâr itdirdikleri emr-i âlînin kayd-ı terkîn ve bâ-işâret-i şeyhû'l-islâmi emr-i şerîfim virilmekle recâsına vâki'-i hâli i‘lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle fi-nefsi'l-emr takrîr-i meşrûhları vâki'-i hâli mutâbık olduğuna senin dahi ilmin muhît olmağın ol-bâbda vâki'-i hâli bi'l-iltimâs sen arz ve medîne-i Konya ahâlîsi dahi mahzar ve arz ve mahzar mûciblerince afv ve itlâk ve virilen fermân-ı âlînin kaydı terkîn olunmak için bi'l-fi‘il Şeyhû'l-İslâm ve Müftû'l-enâm olan â‘lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudalâi'l-müteverri‘în Mevlânâ Damâd-zâde Feyzullah edâmallâhü te‘âlâ fezâ‘iluhû işâret itmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve itlâk ve virilen emrin kaydı terkîn olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 168.

s.351/2

Kütahya Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Yenişehir-i Burusa sâkinlerinden Hamamcıoğlu Hâcî Ahmed ve Koçiköylüoğlu Mehemed Memiş dimekle ma‘rûf kimesne gelüp bunlar kendü hâllerinde olup hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ u hareketleri yoğiken ashâb-ı ağrâzdan Yenişehir-i Burusa Mâhkemesi'nde kâtib olan Osmân Efendi dimekle ma‘rûf kimesnenin onlara garaz-ı adâveti olduğundan mücerred icrâ-yı garaz için gûnâ-gûn ifk ü iftirâ mutazammın bundan akdem emr-i şerîfimle Kütahya Kal‘asında kal‘a-bend ve ahvâlleri diğergûn olduğun bildirüp cürmleri afv ve kal‘a-i merkümeden itlâk olunmaları bâbında mukaddemâ istid‘â ve Yenişehir-i Burusa ahâlîlerinden bâlâda isimleri mezkûr Hamamcıoğlu Ahmed ve Koçiköylüoğlu Mehemed Memiş kendü hâllerinde iken mahkeme kâtibi Osmân'ın mezbûrâna garaz-ı dünyeviyyesin icrâ için hevâsına tâbi‘ kimesnelerin hilâf-ı inhâsıyla Yenişehir-i Burusa Nâ‘ibi Mehemed Emin arz-ı mûcebince sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen ıslâh-ı nefis idinceye değin beş aydan berü ikâmete me‘mûr oldukları Kütahya Kal‘asında mahbûs olunan mezbûrân el-Hâc Ali ve Koçiköylüoğlu Mehemed Memiş nâm kimesnelerin salâhları zâhir ve sâbit ve müstağfir olduklarını sâlifü'z-zikr Burusa ahâlîsinden İstanbul'da misâfîren sâkin es-Seyyid Mehemed Çelebi ibn Hasan ve es-Seyyid Halil Çelebi ibn İsmâ‘il ve Mehemed Çelebi ibn Ahmed ve Süleyman bin Hasan ve Mustafa Ağa ibn Ali ve Mollâ Mustafa ve diğeri Mustafa ibn Mehemed ve Osmân Çelebi ibn Süleyman ve Ali bin Ahmed ve Mehemed Çelebi dimekle ma‘rûf on nefer mevsûkü'l-kelîm

kimesneler meclis-i şer'iyâda ihbâr ve afv ve itlâkların istirhâm eyledikleri sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen tescîl olunduğun bi'l-fi'il Rumili Kazaskeri şer'iyâtçısı Mevlânâ İsmâ'il zîde ilmühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince mezbûrlar fimâ-ba'd kendü hâllerinde bu makûle etvârdan mücânebet itmek ve dest-i havalilerine gelmemek şartıyla afv ve itlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 168.

s.351/3

Çırpan Kazâsı nâ'ibine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki, Hâlâ Edirne Bostancıbaşısı olan Yakub dâme mecdühû mektûb gönderüp Asitâne-i aliyemde vâkı' ibâdullâhın akvât-ı yevmiyyeleriçün Bergos İskelesi'ne semt olan kazâların zahîreleri sevk u tesyîr olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince Çırpan Kazâsı'nda bulunan zahâ'irin nakliçün bostancıbaşı mûmâ-ileyh tarafından mübâşir nasb ve ta'yîn ve irsâl olundıkda Çırpan kasabası sâkinlerinden olup zümre-i â'yândan Akıllıoğlu el-Hâc Ahmed nâm kimesne varan mübâşirleri def' ve re'âyâyâ bir vechile zahîre nakl itmeğin deyü tahrîk ve el-yevm bir keyl zahîre nakl olunmayup nizâm-ı muhill-i harekât-ı nâ-marziyyesinin nihâyeti olmayup ve kazâ-i sâ'ire dahi bu keyfiyyet şâri olmağın ibreten li's-sâ'ire merkûm el-Hâc Ahmed ahz ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli arz itmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 1168.

Fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete ve serdârlık umûrıyla ve umûr-ı ahardan birine karışmayup kendü hâlinde olmak ve bundan sonra dahi mütenebbih olmaz ise muhkem hakkından gelinmek şartıyla mezbûr bu def'a merhameten kal'a-i mezbûreden afv ve itlâk ve sebîli tahliyesiyçün yazılmışdır. Fi evâ'il-i S sene 169.

s.351/4

Anadolu vezîre Bolvadin Kazâsı nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Bolvadin Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mustafa zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Bolvadin kasabası ahâlîsi cemm-i gafir ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup bühterileri bi-tarîki's-şehâde inhâ ve ihbâr ve hâlâ kasaba-i mezbûre sükkânından eşirrâ ve mütegalibeden sa'-î bi'l-fesâd ve muzırr-

i ibâd olan kayınpederimiz Ahmed ve refîki olan maktûl Ketim? Ali'nin bölükbaşısı levendâtından Deli Mustafa ve Bektaş nâm eşkıyalar kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ibâd-ı müslimîne ve fukarâya tasallut ve ebnâ-i sebîle ve nice ehl-i ırza sû'-i kasd ve esnâ-yı râhda önlerine itüp ve emvâl u eşyâsını yağma ve gâret ve nicesini bi-gayr-i hakkın katl ve bu misillü şekâvet-pîşeleri elsine-i nâsda şüyû' ve voyvodaları olan () mukâta'ası voyvodası ve cümle ulemâ ve ihtiyârları taraf-ı şer' de hazirûn bi'l-meclis olup şakîyyûn mezbûrların şekâvetleri ref' ve men'îyçün huzûr-ı şer'a da'vet-i şer' ve tenbîh murâd eylediklerinde şakîyyûn-ı mezbûrlar mütezaccir ve envâ'-ı fesâdâta tasaddi ve voyvoda-i merkûmun üzerine hücum ve şütûm-ı galize ile şetm ve katl-i nüfûs sevdasıyla istişâreleri dahi beyne'n-nas mütevâtir ve mâl-ı mukâta'anın mîrisine kesr ve noxsân ve civârlarında olan eşkıyalar dahi fûrce-yâb ve bi'l-küllîye ebnâ-i sebîl mukâta'a ve ol vechile kasaba-i mezbûre ahâlîleri perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle şakîyyûn-ı mezbûreden Kütahya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülüp mezbûrların şer'an fesâd ve şekâvetleri zâhir ve kal'a-bend olunmaları lâzım gelür ise sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle Kütahya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

s.352/1

Edirne kâdîsına ve Kavala Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Edirne Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehmed Murad zîdet fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahrûsa-i Edirne'de mütemekkin etmekçi tâ'ifesinden Araboğlu Seyyid Hâcî Hüseyin nâm kimesne kendü hâllerinde olmayup tâ'ife-i mezkûrun kadîmü'l-eyyâmdan berü beynlerinde olan nizâmlarına ihtilâl ve sâde-sîret olanları iğfâl ve izlâl ile ibâdullâhın zarûret-i yevmiyelerine bâdî ve mûcib-i îkâz-i mütenebbih olur hâlâta tasaddîden hâli olmamağla bi'd-defa'at nush u pend olundıkda mütenebbih olmadığından bundan akdem birkaç def'a kibel-i şer'den virilen mürâsele-i şer'iyye ile te'dîbi için Dimetoka Kal'ası'nda habs ile tağrîr dahi olunmuşiken âdet-i kabîhasında ızrâr ile nush-ı pendî istimâ' itmeyüp bu esnâda mü'eddî îkâz-ı fitne zuhûrıyla bi'l-hassa ibâdullâhın tazarrur-ı külli ile mutazarrır olacakları hâlâta tasaddî üzre hareket-i nâ-bercâsı sikât-ı sahihatü'l-kelimât kimesneler

meclis-i şer' de inhâ ve mazarratı def' ü ref' olunması iltimâs itmeleriyle merkûme el-Hâc Hasan'ın ber-vech-i muharrer mazarratı ibâdullâh üzerinden def' ü ref' için salâh-ı hâli zâhir oluncaya dek zâbiti ma'rifetiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olup tekrâr itlâkıyün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak emrim olmuştur.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

s.352/2

Bozcaada Cezîresi nâ'ibine ve sâ'ir zâbitân-ı zîde kadrühûya hüküm ki, Cebeci Ali nâm kimesne şâhid-i zûr olmak üzere huzûr-ı âsafîde ahz ve el-yevm mahbûs olup te'dîbi lâzım gelmekle vech-i meşrûh üzere mezbûr Ali zâbiti ma'rifetiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ ve cezîre-i merkûmede ikâmet ve tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

s.352/3

İstanbul Gümrük Emînine Limni Cezîresi nâ'ibi mevlânâ () zîde ilmühû Limni'de vâki' sâ'ir zâbitâna hüküm ki,

Mollâ Veli demekle ma'rûf kimesne ile Seyyid İsmâ'il nâm kimesneler şâhid-i zûr olmak üzere Dîvân-ı âsafîde alıkonulup el-yevm Muhzır Ağa hasta olup çâvûş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezkûrları ma'rifetin ve çâvûş mübâşeretiyile Limni'ye giden sefâyinden birine vaz' ve mahbûsen Limni'ye irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde merkûmları cezîre-i mezkûrede cezîre-bend eyleyüp tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça itlâklarından ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

s.352/4

ve () ve () kâdılarına hüküm ki,

Hâlâ İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühû gelüp hâlâ gümrük önünde vâkı‘ Üsküdar İskelesi'nde olan mâ‘vnacılardan Sarıoğlu Osmân ve Ahmed Usta ve Ali Usta ve Musa ve Laz Mehemed dimekle ma‘rûf kimesneler mûmâ-ileyhin ve sâ'irlerinin eşyâlarını Langa-i Yenikapusu İskelesi'ne ve Kumkapu İskelesi'ne ve Beşiktaş İskelesi'ne öteden berü be-her ma‘vnaya birer guruş ücret ile nakl ide gelmişler iken mûmâ-ileyhin bu def‘a ihrâkdan halâs eşyâlarını Yenikapu'ya nakl murâd eyledikde be-her mâ‘ğünaya onar guruş mütâlebe ve göçiyle beşer guruşa irzâ ve bundan mâ‘adâ adamlarından Yahya nâm kimesne ahşama karîb ihrâkdan halâs olan eşyâsın iki aded ma‘vnaya vaz‘ ve bir gice gümrük önünde te’hîr ve alâ's-sabah Beşiktaş İskelesi'ne nakl ve ba‘de'l-ihrâc ücreti on beş guruşa göçiyle irzâ ve bu vechile Ahmed nâm kimesne dahi eşyâsın bir kıt‘a ma‘vnaya tahmîl ve bir gice iskele-i mezbûre-i merkümede te’hîr ve ahar mahalle gitmeyüp yine İstanbul cânibine ihrâc için on guruşa göçiyle râzı olup mûmâ-ileyh bu gûne harekete cesâret eyledikten sonra bî-kes fukarâya temrine ta‘addî idecekleri aşikâr olduğun inhâ ve mezbûrlar min-ba‘d ma‘vnacılıktan ihrâc ve zâbitleri ma‘rifetiyle ve vilâyetlerine nefy olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â itmeğın vech-i meşrûh üzere mezbûrlar zâbitleri ma‘rifetiyle mâ‘ğünacılıktan ihrâc ve vilâyetleri câniblerine nefy ü iclâ olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 168.

s.353/1

Sisam Adası ve Midillü Cezîresi nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki Sisam Cezîresi nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp Sisam Adası Kazâsı'nda sâkin fukarâ ve re‘âyâ meclis-i şer‘a varup kazâlarında vâkı‘ Büyük nâm karye ahâlîsinden Kostanti ve Karlıova ahâlîsinden Eci Yandi nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ fukarâ-yı ra‘iyyeti ehl-i örfe gamz ve tecrîm ve ehl-i irza ta‘arruz âdet-i müstemirreleri olup mesfûrânın iğfâl ve ef‘âllerinden muztaribü'l-hâl olmalarıyla mesfûrlar te'dîb olunmazlar ise nizâm-ı kazâ muhtell ve müşevveş ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olduklarından mesfûrân Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ ile şerr ü mazarratları üzerlerinden men‘ ü def‘ olunmak için ahvâllerin der-i devlet-medârıma i‘lâm idivir deyü ilhâhlarına binâ'en olunan

emr-i şerîfim virilmek recâsına hakikat-ı hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 168.

s.353/2

İstanbul Gümrük Emînine Tire Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Tire Kazâsı sükkânından Mollâ Hüseyin ve Hâcî Mustafa ve Hasan nâm kimesneler bundan akdem Dîvân-ı humâyûnuma ref'-i ruk'a-i iştikâ ve Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olundukda ma'an gitmeyüp kazâ-i mezbûr nâ'ibini azl itdirmek sevdasıyla şirrete sülûk eyledikleri inhâ olunmağın ve mezbûrlar bu def'a ta'yîn olunan kapukethüdâsı mübâşereti ve sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefineye vaz' ve mahbûsen İzmir'e ve andan dahi vilâyetleri olan Tire'ye nefy ü iclâ olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 168

s.353/3

Bozcaada Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm topçıları çorbacılarından kırk yedinci cemâ'atin çorbacısı Ömer nâm kimesne ocakdan olan ba'zı hizmet-i lâzimesin terk ve ocak kânûnuna mugâyir bir hareketde bulunmamak üzere ocak tarafından tenbîh ve te'kîd olundıkça adem-i itâ'ati zuhûr idüp te'dîbi lâzım gelmekle şeref-sudûr olan fermân-ı celîlü's-şân mûcebince merkûm Ömer ıslâh-ı nefis için Bozcaada Kal'asında kal'a-bend olunmak fermânım olmağın vusûlünde merkûmı kal'a-i merkûmede kal'a-bend eyleyüp emr-i âlî-şân mûcebince amel ve hareket eylesün deyü kıdvetü'l-emâcîd ve'l-â'yân bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm topçibaşısı el-Hâc Mehemmed zîde mecdühû tarafından memhûr mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Z sene 1168.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i S sene 169.

s.353/4 terkîn

Burusa kâdîsına hüküm ki,

Sen ki Burusa Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Sadık zîdet fezâiluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Burusa'ya vusûlünden berü alâ-kadri'l-vüs' ve't-tâka icrâ-yı ahkâm-i şer'iyeye iştigâl ve mukaddemâ tacir olan Şeblioğlu nâm nâ'ibden vukû' bulan umûrda mürâca'at olunmayup muktezâ-yı şer' üzre mes'elesine tatbîk ile hükmünden mukayyed-i muvakkatinde virdiği hüccetlerin butlânı mübeyyin ve mu'teber olmaduğundan sana adâvet ve habbâzân tâ'ifesiyle ittifâk ve îkâz-ı fitne zımnında fırınlarda ve tahıl pazarında hinta mevcûd iken tabh itdirmeyüp ve Burusa erâziline mahkemeyi taşlatmak dâ'iyyesiyle zi'l-hiccenin on dördüncü günü firûnlarda nân bulunmayup haber olduğunda def'iyçün firûnlara adamlar ta'yîn ve yeniçeri ağası i'ânetiyle def' olunup ancak müfsid-i mezbûrdan bir vechile emniyet olmamağla ol bâbda emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve mezbûr Şeblioğlu ba'de'l-yevm umûr-ı mahkeme ve beldeye karışmayup kendü hânesinde meks eylemek üzre emr-i şerîfim sudûrî bâbında bi'l-fi'il Şeyhû'l-İslâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ Damad-zâde Feyzullah edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû işâret eylemeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 168.

İşâret-i şeyhû'l-İslâmi mezbûrun hakkında virilen emrin kaydı ref'-i terkîn olunmağla afv ve ıtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.7 Ş sene 171.

s.354/1

Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sadr-ı â'zamî sâbık çukadârlarından Seyyid Mustafa nâm kimesne zahîre sevkıyçün Balçık İskelesi'ne me'mûr ve kendüsünden sadâkat üzre hizmet-i 'me'mûl olunur iken me'mûriyetine muhâlif hareketin ihbâr olunmağla bundam mukaddemce kal'a-bend olunmak için emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşidi. El-hâletü hâzihi zahîre mübâşiri Küçük Hüseyin dâme mecdühû tarafından gelen evrâkda emr-i şerîfim Balçık Mahkemesi'ne vurûdunda çukadâr-ı merkûm egerçe kal'a-bend olunup lâkin iskele-i mezbûrede mevcûd bulunan sefine re'isleri ve yazıcıları meclis-i şer'de çukadâr-ı merkûm bizlerden bir akçe aldığı yokdur ve hilâf-ı emr-i âlî hareketini görmedik deyü gerek merkûmünun ve gerek ahâlî-i kazâ hüsn-i hâline şehâdet ve ıtlâkını istid'â eyledikleri ifâde ve inhâ ve virilen müte'addid arzlar dahi irsâl olunduğı tahrîr olunmuş.

Fimâ-ba'd ef'âl-i nâ-marziyyede bulunmamak şartıyla kal'adan ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde çukadâr-ı merkûmun bu bâbda bî-cürm olduğu gelen evrâkda ma'lûm olduğına binâ'en fimâ-ba'd hilâf- marzî harekâtda bulunmayup sadâkat ve istikâmet üzre hizmet eymelek şartıyla cürmi afv olunmağla sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin merkûmı kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.354/2

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucubaşılık pâyesiyle zahîre mübâşir olan Küçük Hüseyin dâme mecdühûya ve Aydos zâbitânına ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Aydos Kazâsı'na tâbî Şeyhler karyesi ahâlîleri kasaba-i mezbûrun mukâyese zahîresinin karye-i mezbûre hissesine isâbet iden zahîreyi ihrâc ve iskeleye göndermeyüp tahsîl ve sevkine serdâr ve hâkimleri ve zahîre mübâşiri ileyh tarafından ta'yîn olunan Hasan Çâvûş tenbîh ve te'kid eylediklerinden ahâlî-i karye-i mezbûreden İmâm Mollâ Hasan ve Çorbacioğlu Hüseyin ve Mıngıroğlu nâm kimesneler mûmâna'at eylediklerinden mukâyese zahîrelerinden henüz bir habbe zahîre nakl olunmadığı Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâm olunup ve Âsitâne-i sa'âdetime nakl-i zahâ'ir husûsı mehâmm-ı umûr-ı Devlet-i aliyyemden olmakdan nâşî temşiyet-i maslahata cümle tarafından sa'î ve ihtimâm olunmak üzre mukaddemâ emr-i şerîfimle tenbîh-i ekîd olunmuşiken merkûmlar hilâfına hareket ve böyle emr-i ehemmin ta'tiline bâ'is olmaları te'dîbleri iktizâ itmekle mezbûrlar bu def'a dahi huşûnet ve mûmâna'atlarından ısrâr ile ta'tîl-i maslahata bâdî olurlar ise te'dîben li'l-gayr mezbûrlar ahz ve Varna Kal'ası'na vâkı' ve habs u kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde bu def'a dahi huşûnet ve mûmâna'atlarında ısrâr ile ta'tîl-i maslahata mü'eddî olurlar ise alâ irsâl merkûmlar zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve kal'a-bend olunmalarıçün kal'a-i merkûmeye irsâl ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûrları kal'aya vaz' ve habs u kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâklarından tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.354/3

Gelibolu Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

El-Hâc Mehemmed Emin Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bu müteveffâ Hâcî Davud Hân'ın karındaşı oğlu olmayup Âsitâne-i sa'âdetimde kendü hâlinde iken ba'zı kimesneler hakkında hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ve herkesi ta'cîzden hâli değildir deyü çâvûş mübâşeretiyle Gelibolu'ya nefy için emr-i şerîf ısdâr ve gadr-ı külli olunduğun bildirüp cürmi afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mezbûr bundan sonra Âsitâne'ye gelüp bir ferdi ta'cîz ve ısrâra tasaddî eylememek ve kendü hâlinde olmak ve hilâfî zuhûr ider ise yine nefy ü iclâ olunmak şartıyla ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 169.

s.355/1

Kavak'dan Samsun'a varınca sâhilde vâkı' kuzât ve nüvvâba ve serdârlar ve Samsun Kal'ası dizdârına ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki,

Tuna Sâhiliyle Bahr-i Siyâh'ın Rumili sâhillerinden Anadolu tarafına bir habbe zahîre nakl olunmayup doğru Kapân-ı dakik'e sevk ve îsâl olunmak için ale'd-devâm evâmîr-i şerîfemle tenbîh ü te'kîd olunmakta iken bu hilâlde İbrail'de yeniçeri zâbiti ve Lika? ağası i'ânet ve iğmâzlarıyla rü'esâ-yı sefâyinden () ve () ve () ve () nâm dört nefer re'isler sefinelerine zahîre tahmîl ve emr-i şerîfime muhâlif doğru İstanbul'a gelmeyüp zahîreleriyle Anadolu tarafına gitdikleri sahîhen ihbâr olunup ibreten li'l-gayr ahz ve te'dîbleri ehemmi mühimmeden olmağla zikr olunan dört nefer re'isler her ne mahalde bulunurlar ise hamûleleri henüz taşra ihrâc olmayanları derûnlarına mu'temed adam vaz' ve bir habbe taşra çıkarttırılmayup tamâmen hamûleleriyle Âsitâne-i sa'âdetime sevk ü tesyîre ihtimâm ve hamûlesini furûht iden re'isler ahz ve Samsun Kal'asında habs ve kal'a-bend ve ism-i şöhretleriyle i'lâm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuşdur. İmdi işbu emr-i şerîfim her kangınızın kazâ ve iskelesine vâsıl olur ise Tuna ve Rumili sâhillerinden sâlifü'z-zikr zahîre ile mahmûl varup emr-i şerîfime muhâlif zahîre bey' ve furûht iden re'isleri alâ eyyi hâlin zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve kal'a-bend olunmalarıçün kal'a-i mezbûre dizdârına irsâl ve teslîm idüp ve zahîresini furûht eylemeyen sefinelerden bir habbe zahîre taşra çıkartmayup ve furûht itdirmeyüp derûnlarına mu'temed birer adam vaz' ve müsâ'id hevâ vukû'unda limândan tahrîk ve bu tarafa sevk ü tesyîr itmeğe cümleniz

kemâl-i dikkat ve bezl-i sa'î ve miknet eylesesiz şöyle ki icrâ-yı emr-i şerifimde mikdâr-ı zerre kusûr ve iğmâz idenlerin bilâ-eman haklarından gelineceğini muhakkak bilüp ana göre hareket ve hilâfdan gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 169.

s.355/2

Yenişehir-i Fenar monlâsına ve Dîvân-ı humâyûnumda Çâvûşbaşı olan Abdurrahman zîde mecdühûya hüküm ki,

İslan ve Matna ve Harun nâm Yahudiler Yenişehir-i Fenar sâkinlerinden olup rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl idüp ta'cîzden hâli olmayup ahz olunup te'dîbleri muktezâ olmağla mesfûrlar taksît-i şer'îyye râzı olmadıklarından başka bir vechile mücâb olmayup ikide birde rikâb-ı humâyûnuma ref'-i ruk'aya cesâret itmeleriyle vech-i meşrûh üzere mesfûrlar ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile vilâyetleri olan Yenişehir'e alâ-tarîkü'n-nefy irsâl olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mesfûrları çâvûş mübâşeretiyile vilâyetleri olan Yenişehir'e alâ-tarîkü'nâşî-nefy irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mesfûrları Yenişehir'de menfiyyen ikâmet itdirüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ahar mahller bir hatve tecâvüz itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1169

Fîmâ-ba'd Asîtâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Ra sene 170.

s.355/3

Özi Vâlisi Vezîr İbrâhîm Pâşâ'ya ve Babadağı kâdîsına hüküm ki,

Yüz altmış sekiz senesi Bahr-i Siyâh iskelelerinin mukâyese zahîresi rûz-ı kasıma dek tamâmen Kapân-ı dakîk'e nakl olunmak için bundan akdem emr-i şerîfimle cümleye tenbîh-i ekîd olunmakdan nâşî Babadağı Kazâsı'nın mukâyese zahâ'iri dahi şimdîye dek tamâmen ve kâmilen Karaharman İskelesi'ne nakl ve tesyîr olunmak lâzım iken Babadağı ahâlîlerinden Abdioğlu İbrâhîm Ağa dimekle ma'rûf kimesne himâyesinde olan karyeler ahâlîlerini tahrîk ve sefîne yazıcıları taraflarından akçeleri virilen zahîreleri nakl etmeği bâb bâb nakl iden pazarlık henüz nizâm bulmadı. Bey' ü şirânız

sahîh deġildir deyü iġvâ ve adem-i nakli tenbîh ve ba'zı yerlerden dahi aldıkları zahîre akçelerin girü virdiġi Karaharman â'yânından zahîre sevki hizmetine Me'mûr-zâdeoġlu el-Hâc Süleyman ve sefâyin yazıcıları mahzar yollu kâğıtlarıyla tahrîr eyleyüp nakl-i zahâ'ir husûsuna cümle tarafından mâlen ve bedenen sa'y ü himmet ve i'ânet ve dikkat olunmak farîza-i zimmet a'yân ve ahâlî oldıġı zâhir ve aşikâr iken edâ-i lâzime-i zimmeti eylemediġinden gayrı nakl-i zahâ'iri men' ve nizâm-ı zahîrenin fesh ve ihtilâline bâ'is harekete tasaddî eylemeniz te'dîbi müstelzim olmaġla te'dîben ve sâ'irleri zecr ve terhîben merkûm İbrâhîm Babadaġı'nda ve Karaharman'da ikâmet itdirilmeyüp şimdilik diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak fermânım olmaġın işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuştur. İmdi mezbûrun nefy ve taġrîbi rûtbe-i vücûbda olduġuna binâ'en Babadaġı'nda ve Karaharman'da meks ü ikâmet itdirmeyüp diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ve emr-i şerîfim vârid olmadıkça menziline ikâmete izn ü ruhsat gösterilmeyüp kazâ-i merkûmun kusûr kalan mukâyese-i zahîrenin tamâmen ve kâmilen Karaharman İskelesi'ne mu'accelen nakl ü sevk itdirilmeġe mezîd-i ihtimâm ve ciddi-i tâmm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı C sene 169.

s.356/1

Anadolu vâlisine ve Kepsud Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Kepsud Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehmed Said zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Kepsud Kazâsı'na tâbi' Balat nâm karye sâkinlerinden Cebecioġlu Mustafa ve Hasanoġlu İsmâ'il ve Hüsamoġlu diġer İsmâ'il ve Küçükler karyesinden Kör Çakır Halil ve Şabanlar karyesinden Talakçı Mustafa ve Hamzacık karyesinden Araboġlu Ali ve Kireç karyesinden Hatiboġlu Mustafa nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup müfsid ve muharrik dâ'imâ kazâ-i mezbûr re'âyâlarını tahrîk ile kazâ-i mezbûr sübaşılardan ve sâ'ir zâbitandan hilâf-ı inhâ iştikâ ve vilâyetlerinin nizamının ihtilâline ba'is olduklarını ahâlîler taraflarından mahzar ve i'lâm mûciblerince mahallinde husemâlarıyla terâfu-ı şer' ve inhâ olunan hususlar üzerlerine şer'an sâbit oldıktan sonra hüccet-i şer'iyye olunup ba'dehû kendüleri habsde ibkâ ve keyfiyeti der-i devlet-medârıma i'lâm olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfim Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden mübâşir ta'yîn olunan İsmâ'il zîde kadrühû yediyle vurûd ve tarafından ta'yîn olunan

mübâşir yediyle buyuruldukların vusûl sicill-i mahfûza kayd ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâ ma'rifetiyle mezbûrûn ve kazâ-i mezbûr ahâlîleri ve zâbitân meclis-i şer'a da'vet-i muvâcehelerinde feth ü kırâ'et ve mazmûn-ı münîfler ve i'lân ve işâ'at ve cümlesi semî'nâ ve a'tanâ didiklerinden sonra kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden merkûmûnun vechen mine'l-vücûh hasmı şer'ileri zuhûr itmedüğüne binâ'en keyfiyyet-i ahvâllerin bi'd-defa'at ahâlî-i kazâdan istifsâr olundıkda e'imme ve hutebâ ve bi'l-cümle re'âyâ ve berâyâ meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda mezbûrûn zümre-i fukarâdan olup öteden berü kendü hâllerinde ve kimesneye hilâf-ı şer'a ta'addîleri vâki' ve bu makûle harekete cesâretleri şimdiye dek zuhûr eylemeyüp inhâ olunan husûslar ifk ü iftirâ ve kizb-i mahz olup cümlemizi herhâlde kendülerinden hoşnûd ve râzılar olmamız merkûmûnun hâllerine merhameten cürmleri afv ve yedlerine emr-i şerîf itâ olunmak recâsına hakikat-ı hâli der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle vâki'-i hâli bi'l-iltimâs Der-aliyyeye arz ve i'lâm eylediğün ecilden fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzere afv olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.356/2

Kastamonu Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-i mûmâ-ileyh Ahmed Hamdi zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kastamonu'da emr-i şerîfimle menfiyyen ikâmet üzere olan Çukadâr İsmâ'il nâm kimesne meclis-i şer'a varup Âsitâne'de Kapu yoldaşı Mehmed nâm kimesnede altmış gurusu alacak hakkı olmağla talep eylediğinde virmemek için hilâf-ı inhâ iştikâsına binâ'en Kastamonu'ya nefy ve anda ikâmeti için emr-i şerîf sâdır ve medîne-i mezkûrede hân köşelerinde ahvâli diğergün ve sâhib-firâş ve Âsitâne'de ehl ü ıyâl ve sabî evlâdları zelîl ü sefil olmağla hâllerine merhameten cürmi afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs vâki'-i hâli arz eylediğün ecilden Âsitâne-i sa'âdetime gelmemek şartıyla cürmi afv olunmak emrim olmuştur.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.356/3

Prevadi kâdîsına ve kazâ-i mezbûr serdârı ve ocak ihtiyârları ve â'yân-ı vilâyet iş erlerine ve Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Prevadi Kazâsı ahâlîsinden otuz iki bölüğün Köroğlu Halil ve Caferoğlu'nun oğlu Ömer ve altmış iki cemâ'atin Güdük Mustafa ve Musa nâm şakîler sâ'ir kendü hevâlarına tâbi' rüfekâları eşkıya ile kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf hareket ve zâbitân ve serdârlara adem-i itâ'at birle mahallât ve esvâk civârında müsellaah alet-i? harb ile gezüp ehl-i ırz kimesnelerin ehl ü ıyâl ü evlâdlarına ta'arruz ve çıkarup cibâl ve kurâda gezdürüp ef'âl-i şenî'a eylediklerinden gayrı katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve envâ'-ı şekâvete cesâret ve ibâdullâhı ızrâr ve bi-râhat eyledikleri Der-aliyyeme inhâ olunmağla eşkıyâ-yı mezbûrûn rüfekası yaramaz-pîşeler ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifetiyle buldukları mahalde ne vechile ve ne tarîk ile olur ise alâ eyyi hâl ahz ve haklarında lâzım gelen mâ-yelik-i şer'iyeleri icrâ-yı te'dîbleriyçün mahbûsen Varna Kal'ası'na irsâl u îsâl ve muhkem-kal'a-bend olunup keyfiyetlerini alâ-vukû'a Der-aliyyeme i'lâm olunmak için () irsâl olundu. Vusûlünde gerekdir ki eşkıya-yı mezbûrûnı bi-eyyi-vech-i kân cümleye ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve mahbûsen kal'a-i merkûmeye irsâl ve muhkem-kal'a-bend ve keyfiyetlerini hakîkati üzre der-i devlet-medârıma i'lâm itmeğe herbiriniz gayret ve hamiyet ve gereği gibi sa'î ve dikkat eylesesüz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun eşkıya-yı mezbûrûn ahz ve mahbûsen vusûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem-habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr mühürlü mektûb vârid olmadıkça itlâklarından gâyet hazer ve mücânebet eylesesüz deyü bi'l-fi' il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan el-Hâc Mehemed Ağa dâme uluvvühû tarafından memhûr mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 169.¹⁸²

s.357/1

Amed Kazâsı'na ve Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya ve Âsitâne-i sa'âdet'imden Diyarbekir'e varınca sâ'ir vâkı' olan kadılara ve zâbitâna hüküm ki,

¹⁸² Hükümde " Fi evâhir-i Z sene 1168." tarihi yer almaktadır. Fakat büyük bir ihtimalle katip bir yanlışlık yaptı fakat düzetmeyi unuttu. Çünkü üst hükümde böyle bir hata mevcut ve farkedilip düzeltilmiş.

Diyarbakir sâkinlerinden Ali nâm kimesne ba'zı cürm ü kabâhati zuhûrıyla ahz olunup vilâyetine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezbûr Ali'yi Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından ahar husûs için emr-i şerîfimle ta'yîn olunan () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile vilâyeti olan Diyarbakir'e nefy ü iclâ eylesün ve sen ki Amed kâdısı zîde fazluhûsun vusûlünde mezkûrı anda ikâmet itdirmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.357/2

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya ve Ruha kâdısına hüküm ki,

Ruha sükkânından Mehemed Emin nâm kimesne ile Aişe nâm hâtûn hilâf-ı inhâ mirâs da'vâsiyçün rikâb-ı humâyûnuma arz-ı hâl ve mezkûrân ahz u habs olunup vilâyetlerine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin bu def'a ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile mezbûrları vilâyetleri olan Rakka'ya menfiyyen irsâl eylesün ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mahall-i merkûme vusûllerinde vilâyetlerinde ikâmet ve fimâ-ba'd Asitâne'ye ve havlisine gelmekden mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.357/3

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya Limni kâdısına sâ'ir zâbitân-ı zîde kadrühûya hüküm ki,

Köstendil Sancağı'nda Ilıca nâhiyesinde Tokuluca nâm karye ve gayrıdan on beş bin iki yüz altmış dört akçe tımâr mutasarrıfı sabî Mustafa veled-i Mehemed'in fevtinden Dergâh-ı mu'allâm müteferri[kal]arından Müteferrika Hüseyin ser-serheng-i kilârı hassanın ze'âmetine ilhâken tevcîh olunup bir dürlü dahl olunmak îcâb itmez iken ecânibden İbrâhîm nâm kimesne tımâr-ı mezbûrun sabî mezkûrun fevtinden arz olunmuşıdi. İmdi mahallinde peydâ eylediği mahzar ile ta'cîz ve mezbûr İbrâhîm'in iddi'âsı kânûna muvâfık olmayup aklâmdan kat'î tahrîren cevâb verilmişiken bir vechile mücâb olmayup tekrâr tasdi' ve bi-vech iddi'â-yı fâsidiye ref'-i ruk'aya cesâret itmekle te'dîben li'l-gayr ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü

iclâ ve cezîre-bend olunup emr-i ahar sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrı çâvûş mübâşeretiyle cezîre-i mezbûreye irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrı cezîre-i merkûmede ikâmet ve bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.357/4

Keşan ve Dimetoka kazâları nâ'iblerine hüküm ki,

Keşan Kazâsı'nın ahâlî ve re'âyâsı Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunlar evâmir-i şerîfemle vârid olan tekâlîf-i emr ve defter mücebince cem'ine me'mûre edâya râzîlar olup ta'addî ve rencîde olunmaları îcâb etmez iken Keşan kasabası sâkinlerinden beş altı seneden berü â'yânlık iddi'âsında olan mütegalibeden Monlâ Mustafa ve Hâcı Ahmed nâm kimesneler ile Babafranca ve Martin ve Terhon nâm zimmîler birbirleriyle yek-dil ve mücerred kendü nefsleriçün bilâ-emr-i şerîf fukarâ üzerine altmış kise akçe tevzî' ve cebren tahsîl ve beynlerinde ekl ü bel' etmeleriyle bu güne zulm u ta'addîleri bundan akdem Der-aliyyeme inhâ ve birkaç kıt'a evâmir-i şerîfe sâdır ve mübâşirler ta'yîn ve mezbûrların hesâbları görülmek üzere mahalline vardıklarında bir dürlü icrâ-yı hak ve tenfiz-i emr-i âlî mümkün olmadığından ferce bulup bu def'a dahi bilâ-emr-i şerîf yigirmi üç kise akçe tevzî' ve tahsîl murâd eylediklerinde bu akçenin aslı nedir deyü sû'âl olunduğın kimini kurşun ile darb ve katl ve kimini dahi bezl-i irtişâ ile hevâlarına tâbî' nâ'ibe istinâden bi-gayr-i hakkın salb ve kusûr kalanları tâkat götürmeyüp ahvâl-i fukarâ ziyâde-diğeri olduğun bildirüp rahmen-li'l-fukarâ mezbûrlar diyâr-ı ahara nefy ü iclâ ve şerr ü mazarratları fukarâ üzerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istirhâm ve Keşan kasabası â'yânından Monlâ Mustafa ve Hâcı Ahmed nâm kimesneler yine kasaba-i mezbûrede Babafranca ve Martin ve Terhon nâm zimmîler ile yek-dil ve yek-cihet ve mücerred tama'-ı hâma teb'îyyetlerinden nâşî fukarâ-yı ra'îyyete envâ'-ı zulm u ta'addîye cesâret ve emvâl-ı fukarâ-yı ra'îyyeti ahz ve gasba mübâderetleri bundan akdem i'lâm ve evâmir-i aliyye ile mübâşirler ta'yîn olunmuşiken mezbûrların şer'-i şerîfe adem-i itâ'atleri zâhir ve günden güne fukarâ-yı ra'îyyete ta'addîleri dahi ziyâde oldukları bâhir olup bu vechile alâ-hâlihi kalur ise şirâze-i nizâm-ı memleket perîşân olacağı muhakkak olmağla sıyâneten li'l-fukarâ ve'z-zu'afâ mârû'z-zikrler iki nefer

müslim ile üç nefer kefereler ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Dimetoka'ya nefy ü iclâ ve anda ikâmetleri için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 169.

Beş neferin itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı S sene 169.

s.358/1

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'il çâvûşbaşı olan () dâme mecdühûya ve Gerede kâdısına ve Üsküdar'dan Gerede'ye varınca sâ'ir kadılara hüküm ki,

Bu def'a Gerede'ye nefy ü iclâları fermânım olan iki nefer kimesne ile bir nefer hâtûnun ta'yîn olunan mübâşirleri çâvûş ma'rifetiyle Üsküdar'dan Gerede'ye birbirlerine îsâl iderek tesyîr ü irsâl olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrûnı çâvûş-ı merkûm mübâşeretiyle Gerede'ye irsâl ve siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz birbirinize tesyîr ü îsâl ve sen ki Gerede kâdısı mevlânâ-yı merkûmsun vusûllerinde mezbûrûnı mahall-i mezkûrede ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.358/2

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya ve Larendede kâdısına hüküm ki,

Karaman sâkinlerinden Çâvûşoğlu Abid hevâsına tâbi' Karabacakoğlu Mehemed Beşe ve Tobraoğlu Musa ve Alemdâr Seyyid Beşe ve Kör Seyyid ve Seyyid Ali ve Abdullâh nâm kimesneler başlarına nice erâzili cem' ve Larendede müftüsü husûsiyçün Asitâne'ye gelüp ihtilâl-i memleketi mûcib hareketden hâli olmamalarıyla hâlâ bu tarafda mevcûd ahâliden müftî-i merkûmun gerek hüsni hâlini ve gerek sû'-i hâlini ihbâr idenlerin mecmû'ı çâvûş mübâşeretiyle ahz ve fimâ-ba'd bu makûle da'vâya tasaddîden ictinâb eylemeleri şartıyla vilâyetleri olan Larendede'ye nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer müftî-i merkûmun hüs-i hâlini ve gerek sû'-i hâlini ihbâr için Âsitâne-i sa'âdetime gelüp mevcûd olanların cümlesi bir neferi girüye kalmamak ve ba'de'l-yevm bu misillü da'vâdan mücânebet eylemeleri şartıyla Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân () çâvûş zîde kadrühü ma'rifetiyle ahz ve bi-ecme'ihim Üsküdar'a

imrâr vilâyetlerine irsâl ve bu tarafda durmamak üzere kendülerine muhkem tenbîh ve tagrîm ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûrları hânelerinde ikâmet ve min-ba'd gûne iddi'âdan ferâgat eylemek üzere kendülerine sen dahi tenbîh-i ekîd eyleyüp vusûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

Yalnız Abdullâh'ın sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i S sene 169.

s.358/3

Înöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Yanya sükkânından Zülfikâr nâm kimesne arz-ı hâl idüp bu kendi ırzıyla mukayyed hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîsi olmayup dahl îcâb itmez iken sâbıkâ Yanya Mutasarrıfı Mustafa Pâşâ'nın bunu garaz ve adâvet-i dünyeviyyesi olmağla mücerred icrâ-yı garaz ve ahz-ı intikam kasdıyla bunun için emlâk-ı humâyûnumdan Yanya Sancağı Narda Kazâsı tâbi' Mumlaya ve Kamceris Çiftliği re'âyâlarından rencîde ve tekdîr etmek âdet-i müstemirresidir deyü gûna-gûn ifk ü iftirâ ile bi-gayr-i hakkın bâ-fermân-ı âlî İnöz Kal'ası'na kal'a-bend itdirüp her vechile mağdûr ve ahvâli diğêr-gûn olduğun bildirüp afv ve itlâk ve virilen emrin kaydı ref' ve terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfîm recâ eylediği ecilden kal'a-bendiyçün virilen fermânın kaydı terkîn ve itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 169.

s.358/4

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kasaba-i Fındıklı'da () mahallesinde sâkin iken bundan esbâk cerîhân fevt olan gediklü zu'amâdan el-Hâc Mustafa Ağa ibn Hüseyin bin Abdullâh'ın zevce-i metrûkesi Şerife Saliha bint-i Seyyid Mehemed nâm hâtûn hâlâ Galata Kādısı Arslan-zâde Mevlânâ Mustafa zîde fezâiluhûnun altmış sekiz senesi şa'bânının yigirmi beşinci günü târihiyle müverrah eylediği i'lâm-ı şer'îyyede tafsîl olduğu üzere müteveffâ-yı mezbûr Za'im el-Hâc Mustafa'yı zevce-i mezbûrenin kan karındaşı Seyyid İbrâhîm ibn el-mezbûr Seyyid Mehemed mûcib-i şer'îsi kısâs olan katl ile bi-

gayr-i hakkın katl eylediği ber-nehc-i şer'î sâbit olup lâkin katl-i mezbûrun diyâr-ı aharda vârisi olduğu ihbâr olunmağla sıdkı Tâhir evvelce te'ennî olunup ba'dehû vilâyet-i Rumili'de Ohri kasabasında Frenk Mahallesi'nde sâkin Fatıma bint-i Hüseyin nâm hâtûn zuhûr ve on altı gün mukaddem mûmâ-ileyh Arslan-zâde Mustafa zîdet fezâiluhûnun Dîvân-ı humâyûnumda akd eylediği meclis-i şer' de katl-i mezbûr Za'îm el-Hâc Mustafa'nın li-ebeveyn kız karındaşı olduğunu ve katl-i mezbûrun verâseti zevce-i mezbûre Şerife Saliha ile li-ebeveyn kız karındaşı merkûme Fatıma'ya munhasire olduğu zevce-i mezbûre Şerife Saliha muvâcehesinde vech-i şer'î üzere isbât idüp hükm-i şer'î lâhik oldıktan sonra mezbûre Fatıma hâtûn cum'a günü Dîvân-ı humâyûnumda ma'kûd meclis-i şer' de zevce-i mezbûre Şerife Saliha muvâcehesinde kâtil-i merkûm Seyyid İbrâhîm hazır olduğu hâlde ber-vech-i meşrûh verâsete hükm-i şer'îyi mutazammın mûmâ-ileyh Arslan-zâde Mustafa zîde fezâiluhûnun virdiği hüccet-i şer'iyeyi ibrâz ve mazmûnunu zevce-i mezbûre mukırra olmağın mezbûre Fatıma'nın şer'an verâseti mütehakkik oldıktan sonra karındaşım kâtil-i mezbûr Za'îm Mustafa'nın kâtili olan mezkûr Seyyid İbrâhîm'in şer'ân lâzım olan kısâsdan afv ve iskât-ı hak eyledim demekle zevce-i mezbûre Şerife Saliha'nın dahi şer'ân hakkı diyeti mütekallib olmağla raculin? diyeti olan on bin dirhem gümüşden zevce-i mezbûrenin rub' hisse-i şer'iyyesi olan iki bin beş yüz dirhem gümüşü zevce-i mezbûre Şerife Saliha'ya mezbûr Seyyid İbrâhîm'in vech-i şer'-i üzere edâsı iktizâ eyledüğün â'lemül-ulemâi'l-mütebahhirîn bi'l-fi'il Rumili Kazaskeri olan Mevlânâ Abdürrahim edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû i'lâm itmeğın mezbûr Seyyid İbrâhîm'in i'lâmı şer'î üzere kâtil olduğu şer'ân sâbit olup kısâs-ı bedel olan ol mikdâr dirhem-i simi edâ itdikden sonra katle bedel mü'ebbed ve muhalled Seddü'l-bahr Kal'ası'nda muhkem-kal'a-bend ve itlâkı için tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir tarîkile itlâk ve der-kenâr olunmayup kal'a-i mezbûrede zindân-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i M 1169.

Der-kenâr olunmamak üzere emr-i şerîfde mezkûrdur. Fîmâ-ba'd kâtil-i mezbûrun kaydı ve itlâkı iki sahlu fermân-ı âlî sâdır olmadıkça der-kenâr ve itlâk olunmamak tekrâr şerh virilmek bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince şerh virilmiştir. 16 Ş sene 169.

Kâtil-i mezbûrun vereseleriyle mukaddemâ murâfa ve kısâs bedeli edâ ve kısâsı sâkita olduğunu müş'ir sâbıkâ sadr-rum izzetlü faziletlü Abdürrahim Efendi'nin hatmiyle mahtûm yedinde iki kıt'a hüccet-i şer'îye olmağla hüccet-i şer'îyenin mazmûnları

emr-i arzın kaydı üzerine şerh virilmek üzere kâtil-i mezbûrun itlâkıyçün emr-i âlî sâdır olup ve katil-i mezbûrun verâseti li-eb kız karındaşı Fatıma ile diğler hüccet-i mezkûrede zevcesi Şerife Saliha'ya munhasir olmağla kız karındaşı mezbûre Fatıma mezbûr Seyyid İbrâhîm'i kısâsdan afv etmekle mezbûr Seyyid İbrâhîm'den kısâsı sâkit olup zevcesi mezbûre Şerife Saliha ile dahi muslihûn tavassutuyla yüz seksen guruşa sulh olduklarını nâtk virilen iki kit'a hüccet-i şer'iyenin mazmûnları bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

s.359/1

Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bahr-i Siyâh sefâyîni rü'esâsından Süleyman nâm re'is Südde-i sa'âdetime gelüp bundan akdem ba'zı müfsidin hilâf-ı inhâ ihbârıyla mukâyese zahâ'iri nakline me'mûr Küçük Hüseyin zîde mecdühû bunu kal'a-i mezbûrede kal'a-bend itdirdüp Vako'nun sefinesine tahmîl olunan hinta oğlu Mustafa yediyle Kapân-ı dakîke teslîm olunduğün bildürüp kal'adan itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Şileli Mustafa Re'is Kili'den üç yüz elli keyl hinta ve yigirmi keyl şa'îri mâh-ı zi'l-hiccenin dokuzuncu günü Kapân-ı dakîke teslîm ve yedine tezkire virildüğün kapân nâ'ibi mevlânâ Feyyaz zîde ilmühû i'lâm itmeğün mezbûrun sefinesine vaz' ve tahmîl olunan zahâ'iri Âsitâne'ye tamâmen götürüp Kapân-ı dakîke teslîm eylediğine binâ'en habs u kal'a-bendi mûcib hâlet kalmamağla vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için yazılmışdır. Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.359/2

Bergos ve () kâdılarına ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Edirne'de Haremeyn-i şerîfeyn evkâfi müfettişi vekîli mevlânâ es-Seyyid Mehemmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Edirne'de vâkı' merhûm ve mağfûru'n-leh Sultân Selim Hân tâbe-serâhın câmi'-i şerîf ve medrese-i münîfleri evkâfi karyelerinden Bergos Kazâsı'na tâbi' Kara Muslu ve Uzun Seki ve Muhtar ve Tabanlı ve Sarmısaklı ve sâbık ve Bâlihoca-i kebîr ve sagîr nâm karyeler ahâlîlerinden yigirmi beş neferden mütecâviz kimesneler meclis-i şer'a varup emr-i şerîfimle vâkı' üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve sâ'ir emr-i şerîfimle vâkı' tekâlîfden emr ü defter mûcebince hisselerine düşeni edâda kusûrları olmayup ve müşârun ileyhin evkâfi

kurâları mefruzu'l-kalem ve maktu'u'l-kadem min külli'l-vücûh serbest olup bir dürlü ta'addî ve rencîde olunmaları icâb etmez iken kazâ-i mezbûrda sâkin Hızıroğlu Mustafa ve Köseoğlu Ahmed ve Kürdoğlu Mehemed nâm kimesneler hevâlarına tâbi' kâdı ile yek-dil ve yek-cihet ve fukarâ-yı mezbûre fukarâsını tecrîm dâ'iyesiyle kendü nefsleryçün bin yüz altmış senesinden berü diledikleri mikdâr akçe tevzî' ve cebren ve kahren tahsîl ve gadr etmeleriyle bundan akdem mezbûrûn ile murâfa'a-i şer' olundıklarında cebren tahsîl ve ahz eyledikleri meblağı reddine ta'ahhüd ve taraf-ı şer' den mürâsele dahi virilmişiken edâ etmediklerinden gayrı kurâ ahâlîlerinden İmâm Hasan Halîfe ve Ali Beşe ve Manavoğlu Ahmed ve Na'lbandoğlu Osmân nâm kimesneler haklarında hilâf-ı vâkı' töhmet isnâdıyla İnöz Kal'ası'na kal'a-bend itdirüp vücuh ile gadr ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve hukuklarının icrâsı adem-i imkânda olmağla kal'a-bend olunan mezbûrûn kal'a-i mezbûrdan ıtlâk ve merkûmûnun zimmetlerinde müteveccih olan hukûk-ı fukarâ tahsîl ve fimâ-ba'd kazâları umûrına müdâhale itdirilmemek bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Bâlihoca karyesinden Deli Hasan ve Balıoğlu Ahmed ve Karahavsallı karyesinden Çoban Ali nâm kimesnelerin kal'a-bendleriçün emr-i şerîfim virilmediği mestûr ve mukayyed bulunmağın mezbûrlar kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâk ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.359/3

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Gelibolu nâ'ibine hüküm ki,

Feyzullah nâm kimesne ahkâm-ı nücûmiyye ile iştigâl ve beyne'n-nâs ve'l-avâm ilkâ-i erâcîf-i kâzibe iderek nice kîl ü kâl ve ekzübe ve ihtilâl hudûsuna bâ'is olup Âsitâne'den tard u teb'îd ile def'-i gâ'ile-i ercûf olunmak lâzım geldiğine binâ'en merkûmı ahz Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân () çâvûş zîde kadrühû ma'rifetiyle Gelibolu'ya nefy ü iclâ eylemek fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr çâvûş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Gelibolu'ya nefy ü irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı menfiyyen Gelibolu'da ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat göstermekden be-gâyet ittikâ ve

mücânebet ve eger bundan sonra Âsitâne'de ahz olunmak lâzım gelür ise cezâ tertîb olunacağını kendüye ifâde ve tenbîh idüp vusûlünü i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 1169

Mezbûr nâ'il-i müstağfir olmak şartıyla bu def'a merhamete afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i Ra sene 1169.

s.359/4

Çemişgezek kâdîsına hüküm ki,

Hâlâ rikâb-ı humâyûnumda kapucılar kethüdâsı olan İbrâhîm dâme mecdühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Sufiyan Kule bevvâblarının ikinci bölümde yevmi sekiz akçe ulûfeye mutasarrif olan Mustafa veled-i Ömer'in sû'-i hâli vâkı' olup te'dîbi muktezâ olmakda ta'yîn olunan () mübâşeretiyile ahz ve vilâyetinde ikâmet itmek üzere nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını arz itmekden vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.359/5

Bursa monlâsına ve Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve zâbitâna hüküm ki,

Burusalı Hasan nâm kimesne müneccim olup beyne'n-nâs kîl ü kâle bâ'is olduğundan ahz olunup te'dîbi muktezâ olmağla mezbûr ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile vilâyeti olan Bursa'ya nefy ü iclâ ve ba'de'l-vusûl fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüzünden hazer olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile Bursa'ya irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde mezbûr Bursa'da ikâmet itdirüp bilâ-fermân ahar mahalle bir hatve hareket ve tecâvüzüne ruhsat ve cevâz gösterilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

Mezbûr nâ'il-i müstağfir olunmak şartıyla itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.360/1

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Hüseyin nâm kimesne müneccim olup ahz u te'dîbi muktezâ olmağın vech-i meşrûh üzere merkûm Hüseyin Çâvûş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ve cezîre-bend olunup bilâ-fermân-ı alî bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr çâvûş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ve sen ki Bozcaada nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûmı cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp vusûlünü i'lâm ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve hâriç mahalle tecavüzüne ruhsat ve cevâz gösterilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

İtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı Ca sene 1169.

s.360/2

Tarhala ve Midillü nâ'iblerine hüküm ki,

Bi'l-fi'il Bâbü's-sa'âdetim ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühü Südde-i sa'âdetime arz gönderüp zîr-i nezâretinde olup medîne-i Mağnisa'da vâkı' merhûm ve mağfûru'n-leha Vâlide Sultân Süleyman Hân tâbet serâhânın cami'-i şerîf ve imâret-i âmiresi evkâfi mukâta'alarından Tarhala Kazâsı'na tâbi' Kırkağaç kasabası sâkinlerinden Yürüdü Süleyman ve Çohanoğlu Mustafa ve Kalizoğlu Ahmed ve Ali [ve] Hoca ve Ayağıtelli ve Topal Mustafa ve Köseoğlu ve Kılıçoğlu Ali ve Sofu Mustafa ve Kara Alioğlu Mahmud ve Ahmed ve Emrullahoğulları Osmân ve Halil nâm kimesneleri Mollâ Alioğlu Sofu Mehemmed nâm kimesne kendüye teb'iyet ve birbirlerini tahrik ile fesâda mü'eddî hâetlere mü'eddî ve ibâd-ı müslimîni ızrâr iderler deyü ıslâh-ı nefis idince Midillü Cezîresi'ne cezîre-bendleriçün bundan akdem kazâ-i mezbûr Nâ'ibi Ebubekir i'lâmı ve Bâbü's-sa'âdetim ağası sâbık arzıyla iki kıt'a emr-i şerîf sâdır ve mezkûrûn kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâsı ve el-yevm ıslâh-ı nefis eylediklerin Tarhala Kazâsı ahâlîlerinin sagîr ve kebîrleri haber virdiklerin sen ki hâlâ kazâ-i mezbûr nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ Abdullâh zîde ilmühûsun i'lâm itmekle mezkûrûnun cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz itmeğın vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.360/3

Ber-vech-i arpalık Selanik Sancağı mutasarrıfı vezîre ve Selanik kâdisına hüküm ki, Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid İbrâhîm zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Selanik Kazâsı'nda vâkı' Sidrekapsi ma'deni mukâta'ası nâzır-ı Çâvûş-zâde Ahmed zîde kadrühû meclis-i şer'a varup ma'den-i mezbûr hidemâtına me'mûr olan kurâdan Larikova karyesinden Anekli ve Varvat karyesinden Bekçi Hırsak ve Yeniköy'den Yorgaki nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup tahrîk-i re'âyâ ve tecrîm-i fukarâ ve ikaz-ı fitne ile ihtilâl nizâma bâdi ve zâbitlerine adem-i itâ'atleri zâhir olup bu misüllü ihtilâl âdet-i müstemirreleri olmağla yüz elli altı senesinde mukâta'a-i mezbûr mutasarrıfı Bedri Ali Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin iltimâsıyla mesfûrun karyelerinden ihrâc ve Ohri Kazâsı'na nefy ü iclâ olunmalarıçün sâdır olan emr-i âlişânıma adem-i itâ'at ve firâr u gaybet eylediklerinden tenfîz-i emr-i âli mahkemesi olmayup yine bu def'a müfsidûn mesfûrûndan zuhûr ve kurâ-i ma'dene duhûl ve re'âyâ beynlerinde kemâ-fi's-sâbık ilkâ-yı şerr ü fesâd bilâ-eman ibtâl-i şurût nizâma cedîd ve ta'tîl-i emvâl-i mîriye sevdasıyla Der-aliyyeme âzîm ve râhi olduklarından bi'l-külliye re'âyâ beynlerinde ihtilâl vâkı' olup üzerlerine mukayyed cevher-i mîrîlerinin husûl ve tahsîli hâlâ mükâtebe olmayup ma'den-i mezbûrun izmihlâlüne mü'eddî olmalarıyla bu misillü ihtilâl-i re'âyâ ve emr-i kabîha cesâret ve emr-i âli ve zâbitâna adem-i itâ'at iden re'âyâ ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis ve te'dîb için sefâyîn-i mîriyyeden birine vaz' ve ifâ-yı nizâm-ı cedîd olunmak bâbında emr-i âli-şânım sudûrî niyâzında olmağla nâzır-ı mûmâ-ileyhin takrîr-i meşrûhı hakîkat-i hâl olduğımı ma'den-i mezbûre merbût olan kurâ ahâlîsinden cemm-i gafîr kimesneler huzûr-ı şer'de haber vermeleriyle meramına müsâ'ade olunmak recâsıyla siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız başka başka arz ve bâlâda mezkûr Anekli ve Bekçi Hırsak ve Yorgaki zimmîler sâbıkâ ma'den-i mezbûr nâzır-ı mezbûr Ali'nin iltimâsıyla te'dîb için Ohri Kazâsı'na nefy ü iclâ olunmak üzre bâ-telhîs ve fermân-ı âli yüz elli altı târihinde mufassal emr-i şerîf virildiği Dîvân-ı humâyûnumdan ihrâc olunmağla zimmîyyûnu mesfûrûnun müfsid ve müteharrîk olduklarını cerâyim-i sâbıkâlarıçün sâdır olan emr-i şerîf mü'eyyed olmağla mûkız-ı fitne olduklarına binâ'en mukâta' derûnundan ihrâc ve mahall-i ahara iclâ olunmalarıçün yine Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'il

Başdefterdârım olan Mustafa dâme uluvvühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.360/4

Aynaroz Cezîresi nâ'ibine ve zâbitâna ve Eflak Voyvodası Kostantin voyvodaya hüküm ki,

Hâlâ Eflak Voyvodası Kostantin Voyvoda Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Eflak ahâlîsinden Rimnik Psikoposu Ligorya nâm müfsid kendü hâlinde olmayup muharrik ehl-i fesâd olduğundan ihtilâl-i memleketi mûcib ef'âl-i kabîhadan hâli olmaduğundan bundan akdem Aynaroz Cezîresi'nde cezîre-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmağla mesfûr fimâ-ba'd nâ-bercâ harekete şürû' eylememek üzere kendü hâlinde olacağıın memleket-i mezbûrenin boyaranı tekeffül eylediklerine voyvoda-i mûmâ-ileyh arz-ı hâliyle emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 169.

s.361/1

Rumili vâlisine ve Tikveş kâdîsına ve Gelmeriye Kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul'da vâkı' Orta Câmî'-i şerîfi evkâfı karyelerinden vakf-ı mezbûre tâbî' ve () ve () tâbî' karyeler ahâlîlileri Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunların üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken bundan akdem bin yüz altmış senesinde ahar toprakda katîlen fevt olup kâtîli nâ-ma'lûm olan maktûlü kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Alaca za'îm ve damâdı birinci bölüğün neferâtından Basaroğlu Hüseyin ve kayınbabası Ahmed ve Hâcî Mahmudoğlu İbrâhîm nâm kimesneler maktûl-i mezbûri bunların karyeleri hudûduna birağup hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-i hakkın üç dört bin guruşdan ziyâde tecrîm ve tagrîm itmeleriyle bundan akdem ocakdan mübâşir ta'yîn ve ısdâr itdirdikleri emr-i şerîfimle mahalline vardıkda mübâşir-i merkûm tama'-ı hâma teb'iyet ve bir vechile infâz ve icrâ ve ihkâk-ı hak mümkün olmaduğın bildirüp bir müstakîm ve dîndâr çavûş ta'yîn ve hakları alıvirilüp ve icrâ-yı hak olundıkdan

sonra mezbûrlar ıslâh-ı nefis idince Gelmeriye Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve İstanbul'da Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri odaları meyânında vâkı' Orta Câmî'-i şerîfin Tikveş Kazâsı'nda vâkı' vakf kurâları ahâlîleri re'âyâsı fukarâları olup bâlâda inhâ eyledikleri husûslarıyçün bundan akdem bi'd-defa'at evâmir-i aliyye sudûrıyla mübâşir-i çâvûş ta'yîn olunup henüz da'vâlarına faysal verilmediğinden bu def'a yine hâllerine merhameten istid'âlarına müsâ'ade olup sen ki Rumili vâlisi vezîr-i müşârun ileyhsin huzûrunda husemâlarıyla murâfa'a-ı şer'a ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hak içün bu def'a ahar mübâşir ta'yîn ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle mahbûsen ıslâh-ı nefis idinceye kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak bâbında istid'â-yı inâyet eylediklerin bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed dâme uluvvühü i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.361/2

Anadolu vâlisine ve Kütahya mollâsına ve Simav ve () kâdılarına ve Kütahya dizdârına hüküm ki,

Simav Kādısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Ali zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Simav Kazâsı ahâlîleri cemm-i gafir ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup kazâları ahâlîsinden eşirrâdan Kôr Emiroğlu el-Hâc Süleyman ve oğlu Ali ve Hüseyin nâm müfsidler öteden berü kendü hâllerinde olmayup ser-i cem'iyet ve ihtilâl-i memlekete bâdî ve fesâd ve şekâvete sâ'î olduklarından nâşî bundan akdem umûr-ı memlekete karışmamak üzre bin gurus nezre kat' ve hüccet-i şer'iyeye olunmuşiken mezbûrlarına vilâyet umûrına karışup mel'anetlerini icrâ içün kendi hevâlarına tâbi' eşirrâdan Mahmud Dedeoğlu Hâcî Süleyman ve Hâcî Abdülbakioğlu el-Hâc Ahmed ve Cirid el-Hâc Ali ve Monlâ Hasan ve Koçbaşı Ramazan ve Monlâ Halil ve Uzun İvazoğlu İbrâhîm nâm müfsid ve şâkîleri mezkûr Kôr Emiroğlu Hâcî Süleyman başına cem' ve fukarâyı iğfâl ile kazâmızı haremeyn ideriz lâkin bir mikdâr masrûf olur deyü bin yüz altmış senesinde fukarâya bin gurus sâliyâne ve tamamen ahz u kabz idüp memleketi ihtilâle virdiklerinden mâ'adâ havfindan da'vâsı olanlar ve da'vâsını göremeyüp da'vet-i şer' olundukda adem-i itâ'at ve mel'anetlerine istihkâmı virmek içün müfsidûn-ı mezbûrûnun Âsitâne tarafına firârları muhakkak olmağla mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve sen ki vezîr-i

müşârun ileyhsin huzûrunda şer‘le murâfa‘ ve ihkāk-ı hak olundıktan sonra ıslâh-ı nefis idinceye Kütahya Kal‘ası'nda kal‘a-bend olunmaları için arz idivir deyü iltimâs ve nefsi'l-emr hâl-i minvâl-i muharrer üzre olduğına sen ki Simav kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhît olmağla vâki'-i hâli emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âli-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169

Fîmâ-ba‘d umûr-ı vilâyete müdahale etmemek ve kendü hâllerinde olmak şartıyla kal‘a-i merkûmeden itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Ş sene 170.

s.361/3

Ber-vech-i arpalık Hüdâvendigar Sancağı mutasarrıfına Bozcaada Cezîresi nâ‘ibine hüküm ki,

Manyas Kazâsı'nda sâkin Seyyidoğlu Osmân nâm kimesnenin Kürd İbrâhîm Haseki ile beynlerinde olan husûmetleri bu tarafda faysal virilmek için Der-aliyyeme ihzârı bâbında sâdır olan emr-i şerîf ve ocak tarafından virilen mektûb mücebince ta‘yîn olunan Mustafa Çâvûş ve Çukadâr Halil kazâ-i mezbûre lede'l-vürûd emr-i şerîf ve mektûb mezbûr Seyyidoğlu Osmân muvâcehesinde kırâ‘et olundıkda sem‘an ve tâ‘a[ten] deyüp azîmet üzre iken kazâ-i mezbûrun sıgâr u kibârı mezbûr Seyyidoğlu kazâmızdan gider ise cümle perîşân oluruz deyü mübâşir-i merkûmân mahzarında cevâb eylediklerinden mezbûr Âsitâne'ye gitmekden nükûl eyledi deyü Manyas Nâ‘ibi Mehemed nâm nâ‘ib arz ve nâ‘ib-i mezbûr Mehemed emr-i âlînin tenfîzinde tekâsül eyledüğü ihbâr olunmağla azl ve diyâr-ı ahara nefy olunmak için bi'l-fi‘il Şeyhû'l-İslâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ Damâd-zâde Feyzullah edâmallâhü te‘âlâ fezâ‘iluhû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince Bozcaada'sına te‘dîben nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

Bâ-işâret-i Şeyhû'l-İslâmi mezbûr Mehemed'in cürmi afv ve itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i M sene 169.

s.362/1

Yeniçeriağasına ve Mağnisa kâdisına ve zâbitâna hüküm ki,
Yeniçeriağası sâbık el-Hâc Mehemmed Ağa'nın vazîfe-i hâli ve farîza-i zimmeti olan umûr-ı lâzimesinin te'dîye ve idâresinde rehâvet ve tekâsül eyledikçe bi'd-defa'at nesâyihât-ı makbûle ve tenbihât-ı ma'kûle ile terbiyesine ikdâm olunup habâset-i fitriyyesi olmak hasebiyle bir dürlü mukayyed olmadığından gayrı vazîfe-i hâlinden hâric hâlât-ı nâ-marziyyeye tasaddî etmesi şer'an ve kânûnen te'dîbi mûcib olmağla şimdilik Mağnisa'ya nefy ü iclâsına irâde-i aliyye-i humâyûnum ta'alluk itmişdir. Sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin bir dakika ârâm ve imhâle ruhsat ve cevâz göstermeksizin emniyet ve i'timâdın olduğu adamlarından ocak kâ'idesi üzre kimleri ta'yîni iktizâ ider ise bu sa'at ma'yyetinize ta'yîn ve selefîn mûmâ-ileyhi Mağnisa'ya tard u tesyîr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe ve zâbitâna teslim eylesün ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahall-i merkûme zâbiti zîde kadrühûsun menfî-i merkûmı mahfûz mahalde muhâfaza ve icâleten vusûlünü i'lâm ve bir hatve bir mahalle tecâvüzünden ve zevâd makûlesinin âmed şüdlerinden ve sâ'ir esbâb-ı muhâfazaya dâ'ir kusûr ve tekâsülden be-gâyet ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Fi evâ'il-i M sene 1169.

s.362/2

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucubaşılık pâyesiyle zahîre mübâşiri olan Küçük Hüseyin dâme mecdühûya ve Balçık Kazâsı serdârına ve () kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâcioğlupazarı'ndan Balçık İskelesi'ne müretteb olan mukâyese zahâ'irinden bu vakte gelince yüz elli yedi bin keyl hınta ahâlî-i kazâ taraflarından nakl ve tesyîr olunmuşiken iskele-i merkûmede ikamete me'mûr Sadr-ı a'zâmi çukadârlarından Seyyid Mustafa nâm tama'-kâr celb-i emvâl me'mûliyle Badracık ahâlîlerinden el-Hâc İbiş ve karındaşı Kara el-Hâc Abdullâh ve Küçük el-Hâc İmam Mehemmed Efendi ve oğlu nakîb vekîli Seyyid Mustafa Ağa ve diğer el-Hâc Mustafa ve el-Hâc Veli nâm kimesneler mukâyese zahâ'irinin nakline mûmâna'at iderler deyü çukadâr-ı merkûm tarafından tahrîr olunmakdan nâşî sihhate haml ile merkûmların kal'a-bendine emr-i şerîfim sâdır olup lâkin çukadâr-ı merkûmun tahrîri hilâf ve kizb-i sarîh olduğundan gayrı merkûmların mukâyese zahîresinin mahallerinden ihrâc ve cem'inde kusûr ve tekâsülleri iskeleye sevk ve naklinde küşîş-i ihtimâmında kusûrları olmadığı

mahallinden i'lâm olunduğundan gayrı bu tarafda olan tüccârân dahi keyfiyeti takrîr ile te'kîd ve tahkîk eyleyüp mağdûr oldukları zâhir olmağla hâllerine merhameten merkûmûn kal'adan itlâk ve sebîlleri tahliye ve merkûm Seyyid Mustafa Çukadâr me'mûr olduğu husûs ibâdullâha hizmeti olup sadâkat ile hizmet ve bir ferdden akçe almamak üzere hîn-i me'mûriyetinden kendüye tenbîh-i ekîd olunmuşken hilâfına harekete cür'et eylediği için ibreten li'l-gayr te'dîbi vâcib olduğına binâ'en merkûm-ı çukadâr ahz ve yerlerine kal'a-i merkûmeye vaz' u kal'a-bend olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde çukadâr-ı merkûm ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve dizdârına teslim ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin kal'ada olan merkûmları itlâk ve sebîlleri tahliye ve yerlerine çukadâr-ı merkûmı habs u kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 169.

Merkûm Seyyid Mustafa'nın afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı S sene 169.

s.362/3

Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kütahya Kādısı Mevlânâ Ali zîdet fazlühü Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kula Kazâsı'nda sâkin İshakoğulları dimekle ma'rûf Seyyid Mehemed ve Seyyid İbrâhîm ve Seyyid Mustafa nâm kimesneler kendü hâllerinde iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zıları mezbûrûn için şerlerinden emn değiliz deyü sâhte mahzar ve ma'zül nâ'ibden aldıkları i'lâm ile Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıyçün istid'âları üzere mezbûrların hapislerini iktizâ ider hâlleri zuhûr ve şer'an müdde'âları sâbit olur ise ahz ve kal'a-bend olunup sûret-i sicillâtlarıyla keyfiyetleri i'lâm olunmak bâbında sâdir olan emr-i şerîfe imtisâlen mezbûrûn ahz ve husemâları tecessüs olundıkda haklarında olan iştikâ min külli'l-vücûh kizb ve bir ferd da'vâ sadedinde olmayup ve hasmı dahi olmaduğundan üzerlerine bir nesne sâbit olmamağla mezbûrûn Seyyid Mehemed ve Seyyid İbrâhîm ve Seyyid Mustafa ibâd ve diyârlarından dûr ve mağdûriyetleri zâhir olmağın kemâ-fi'l-evvel kendü hâllerinde ve bir ferde zarar eylememeleri şartıyla itlâklarıyçün emr-i şerîfim virilmek recâsında oldukları mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe bi'l-iltimâs arz itmeğın mezbûr kemâ-fi'l-evvel kendü hâllerinde ve bir ferde zarar ve hasârat itmemek şartıyla itlâk olunmalarıyçün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.363/1

Kayseriye monlâsına Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya hüküm ki,

İstanbul'da İbrâhîm Pâşâ Câmi'-i şerîfi kurbunda Taş Mekteb yanında odalar içinde sâkin bakıcı Kayseriyeli Seyyid dimekle meşhûr () nâm kimesne ahkâm-ı nücûmiyye ile iştigâl ve beyne'n-nâs kâl ü kâl hudûsuna bâ'is olduğundan def'an li'l-ihtilâl ahz ve Kayseriye'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrî ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () mübâşeretiyle Kayseriye'ye nefy ü irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrî anda menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ahar mahalle bir hatve harekete ruhsat ve cevâz gösterilmemek bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

İtlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i R sene 1169.

s.363/2

Rumili Vâlisi Vezîr Ahmed Pâşâ'ya ve Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından sâbıkâ silâhdar ağası olup mübâşeret ile hâlâ ol tarafda olan Hasan dâme mecdühû ve () kâdısı ile Timurhisar nâ'ibine ve Selanik Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Timurhisar Kazâsı ahâlîlerinden Ahmed Beg ve â'yân-ı sâ'ire fukarânın tekâlîfi vâkı' oldukça birkaç seneden berü kendü nefsleriçün kırk bin guruş tekâlîf fukarâyâ zam ve idhâl ve tevzî' ve tahsîl olduğu mukaddemâ i'lâm olunmakdan nâşî mahallinde murâfa' ve ihkâk olunmak içün sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vurûd Tirne? kasabasından â'yândan Musa ve karındaşı Umuş nâm kimesneler li-ecli'l-murâfa' mürâseleleriyle da'vet-i şer' olunduklarından adem-i itâ'at ile taraf-ı şer'den ta'yîn olunan adamların üzerlerine yigirmi otuz tüfeng-endaz ile sell-i seyf oldukları hâlde hücûm ve kurşun ile üç nefer kimesneyi mecrûh idüp firâr ve hakk-ı fukarâyı ibtâl itmleriyle buldukları mahalde ahz ve Selanik Kal'asında vâkı' Gelmeriye Kal'asında habs ve kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrî bâbında sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin gelen evrâkında tahrîr ve istid'â olunmuş istid'â olduğu vech üzre buldukları mahalde ahz ve husemâlarıyla murâfa' ve sâbit olan hukûk-ı ibâd tahsîl ve ashâbına ba'de'r-red ve't-teslîm kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend

olunmaları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi merkûmân her ne mahalde bulunurlar ise alâ eyyi hâl ahz ve da'vâ-yı hak iden husemâlarıyla murâfa' ve üzerlerine sâbit olan mevâdd tescîl ve hukûk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına ba'de'l-edâ merkûmânı kal'a-i merkûmeye irsâl ve dizdârına teslim ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrları kal'a-i merkûmeye vaz' u habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından gâyetü'l-gâye ittikâ ve ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım olunmuştur.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

Mezbûrlar fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup fukarâ-yı ra'yyete ta'addîye cesâretten mücânebet eylemek ve fîmâ-ba'd haklarında iştikâ olunur ise haklarından gelinmek ve sâbıkâ mübâşirleri Silâhdarağası sâbık Hasan Ağa'dan habs hâllerini müş'ir arz getirüp kaleminde hıfz itdirilmek şartıyla ber-vech-i meşrûh kal'a-i merkûmeden afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı L sene 169.

s.363/3

Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Kandıri nâhiyesi nâ'ibine ve Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki nâhiye-i mezbûr Nâ'ibi Mevlânâ Derviş Mustafa zîde ilmühûsun mektûb gönderüp medîne-i Üsküdar nevâhisinden Kandıri kasabasında Çarşı Mahallesi sükkânından Mustafa ibn el-Hâc Mehemed tarafından da'vâyı atî'l-beyâna vekîl müsecceli olan babası mezkûr el-Hâc Mehemed huzûr-ı şer'a varup yine kasaba-i mezbûr mahallâtından Orta Mahalle sükkânından Sarracoğlu dimekle ma'rûf Mehemed ibn Mustafa nâm kimesneyi zâbiti ma'rifetiyle ihzâr ve mahzarında üzerine da'vâ idüp bundan akdem îd-i şerîfin ibtidâ günü kasaba-i mezbûre kurbunda namâz-gâh nâm mahalde oğlu merkûm Mustafa'ya bi-gayr-i hakkın şütûm-ı gâlice ile şetm iderek üzerine kılıç ile hücûm ve iki def'a kılıcı salup ve katl kasdıyla tûfengini kurup üzerine atmak murâd etdikde anda bulunan kimesneler tahlîs idüp ve mezbûr Mehemed kendü hâlinde olmayup leyl ü nehâr alet-i harb ile gezüp şerr ü mazarratından oğlu merkûm Mustafa terk-i diyâr idüp ve mezbûr Mehemed bundan akdem Topal Kadri'nin zevcesine cebren fî'l-i şeni' kasdıyla menziline girüp ibâdullâhın ehl-i iyâllerine ta'arruzdan hâli değıldir deyü kasaba-i mezbûre ahâlilerinden cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr mezbûr Mehemed'in ber-minvâl-i

muharrer zulm u ta'addîsi huzûr-ı şer' de alâ-tarîki'ş-şehâde heber virmeleriyle mezbûr Mehemed'in bu misüllü zulm u ta'addîsi men' ü def' olunmak için zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Boğazkesen Kal'asında kal'a-bend [olunmak] bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden arzın mücebince zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 169

s.364/1

Kalkandelen kâdîsına hüküm ki,

Galata hâricinde Handekbaşı kurbunda habbâz olan Hasan bundan akdem tabh eylediği nân-ı azîz kerâstesini ve narh-ı cârisinden noksân fâhiş işlemeği bi'd-defa'at tenbîh olundukda mütenebbih olmayup etmeği ahz ve vezn olundukda kerâstesini bozuk olduğundan mâ'adâ bir pârelik nân-ı azîz on beş dirhemden mütecâviz noksân olduğu zâhir olmağla mezbûr Hasan nân-ı azîzi ile huzûr asafiye irsâl olundukda akzâ kuzâtî'l-müslimîn Galata kâdîsı Mevlânâ Mustafa zîde fazluhû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince nâm zimmî Hasan'ın nefy ve takrîb ile te'dîbi lâzım geldiğine binâ'en vilâyeti olan Kalkandelen kasabasına zâbiti ma'rifetiyle nefy ü iclâ ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle salıvirilmekten mücânebet ve ittikâ ve vusûl u ikâmeti arz ve inhâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.364/2

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Amed nâ'ibine hüküm ki,

Amed sâkinlerinden Müneccim Halil nâm müfsid ve müneccim bir müddetden berü Âsitâne-i aliyeme musallat ve devr-i ebvâb-ı işâ'a-i dürûga-ı bî-fürûgı kendüye medâr kâr ve iktisâb iderek îcâd ve ifşâ-i urcûfe-i kâzibe ve ifsâd-ı bilâd ve akâid-i fâside idüp bu makûle câhil-i habâset-şi'ârın Devlet-i aliyemden firârı ibâdullâha mûcib dağdağa-i alâm ve ekdâr olmağın terfihan li'l-ibâd ve tanzîmen li'l-bilâd maskat-ı re'si olan Amed'e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrı ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû ile Amed'e nefy ü irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûmı menfiyyen Amed'de ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat ve cevâz

göstermekden be-gāyet hazer ve mübâ'adet ve vusûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.364/3

Anadolu vâlisine Honaz () ve () kâdılarına ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden rikâbdâr sâbık Ahmed zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Kütahya Sancağı'nda Kula nâhiyesinde Gölbayır nâm karyede ve gayrıdan berât-ı âlî-şânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakâtından Honaz Kazâsı'na tâbi' Ovacık nâm karyeden Hâcî Ömer ve Dayılı nâm karyeden Hâcî Hüseyin ve Emîr Azizli nâm karyeden Ömercikoğlu Ali dimekle ma'rûf kimesneler kurâ-i mezbûrenin defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından anın üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm u a'şârların virmediklerinden gayrı re'âyâcı sâ'ireyi dahi tahrîk ve gûna gûn fesâd ve şekâvete tasaddî ve nice eşhâsı başlarına cem' ve rüsûm-ı ra'iyet ve emr-i şerîfimle vâkı' tekâlifden hisselerine isâbet ideni edâda imtinâ' ve sübaşısının üzerine katl kasdıyla hücum ve şerr ü mazarratları müzdâd olduğun mukaddemâ arz-ı hâliyle inhâ ve mezkûrâ fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve ze'âmet-i merkûme re'âyâsına hilâf-ı şer'-i şerîf ta'addîden mücânebet eylemek üzre mahallinde ma'rifet-i şer'le tenbîh olunup bundan böyle mütenebbih olmayup yine hilâf-ı şer'-i şerîf fukarâya ta'addîye cesâret iderler ise ahz ve kal'a-bend ile te'dîb olmalarıçün arz ve i'lâm olunmak üzre ısrâr itirdiği emr-i şerîfim mahalline ba'de'l-vürûd itâ'at-i şer' ve emr-i münîf itmeyüp eşhâsı keşideyi başlarına cem' ve sübaşısının üzerine tekrâr hücum ve () nâm hâtûnun dahi menziline girüp alet-i harbile bir elini kat' ve firâr eylediklerin bildirüp buldukları mahalde ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve mazarratları fukarâ üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin buldukları mahalde mezbûrlar ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 169.

İşbu emr-i şerîfin mumzâ sûreti üzerine çâvûş mübâşeretiyle tebdil olunmak üzre musahhah sâdır olan fermân-ı âlî mücebince bi-aynihi tebdil olunmuşdur. Fi evâsıt-ı Ca sene 169.

s.364/4

Diyarbakir vâlisine Ergani ve () kâdılarına hüküm ki,
Ergani Ma'deni ustabaşlarından serdârı Mehemed Ağa ve Hâcî Ömer Ağa ve Sarrac Mehemed Beşe ve Hâcî Musa ve Emîr Ahmed ve sâ'ir ma'lûmül-esâmî müslim ve zimmî cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup ma'den-i mezbûr zuhûrundan bu ana değin iktizâ iden kömür ve kütük ve mürde-seng nakli ve cüz'i ve külli me'ûneti bi'l-cümle Ergani Kazâsı'na münhâsir iken iki seneden mütecâviz kazâ-i mezbûr kurâlarından Gedük nâm karye sâkinlerinden Murad ve karındaşı Süleyman ve kasabası sâkinlerinden Melekoğulları Hâcî Ahmed ve Hâcî Ömer ve Bayramoğlu Mehemed ve Hasanağaoğlu Ahmed ve Sadullah ve Gevanlı Kara Osmân nâm mütegalibeler zuhûr ve herbirileri başlarına hasâret-keşideyi cem' birle mûris-i fitne ve fesâd olacak hâlata tasaddî ve hevâlarına iktidâr eylemeyüp ma'den-i mezbûr umûriyle meşgûl olan fukarânın semt-i şekâvetlerine adem-i mütâbeatlarından sırren ve alenen hânümânların bağ ve bağçelerin ihrâk ve ma'den-i mezbûr umûriyle mürûr u ubûr idenleri buldukları mahallerde darb u cerh ve yedlerinde mevcûd bulunan eşyâların ahz u gasb itmeleriyle umûr-ı ma'dene kemâl hâlel îrâsından nâşî keyfiyyet-i mezbûre bundan akdem der-i devlet-medârıma i'lâm olundıkda mütegalibe-i merkûmların başları Melekoğulları mezbûrân Hâcî Ömer ve Hâcî Ahmed'in nefy ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîf sâdır olmuşiken ulû'l-emre ... şerî'at-ı mutahhara[ya] inkıyâd eylemediklerinden icrâsına bir dürlü imkân olmadığından yevmen fe-yevmen fezâhât-ı şenî'aları terakkîden hâli olmayup hatta yüz altmış sekiz senesi şevvâlinin ibtidâsı günü salât-i ıyd bahanesiyle bin kafar süfahâyı cem' ve iğrâ ve tahrîk ile kazâ-i mezbûr kasabasına duhûl ve beg olan kimesnenin konağına katl zu'mıyla hücûm ve zâhirde olan eşyâsını terk ve mîr-i merkûm bir tarîk ile tahlîs-girîbân ve firâr eyledikden sonra mütegalibe-i mezbûrlar cem'iyet-i mezbûr ile derhâl ma'dene gelüp envâ'-ı kelimât-ı bâride îrâd eylediklerinden başka diledikleri bir kimesnenin beg olmasını intihâb ile def'-i fesâdlarıçün dilhâhları üzre beg nasb olunup gönderilmişiken kırk elli gün zarfında bi-vech anın dahi üzerine bir azîm-i cem'iyet ile hücûm ve eşyâsın ahz ve firâr itdirmeleriyle kazâ-i mezbûrun bu mertebe ihtilâlden ma'den-i mezbûrun kömür ve kütük ve mürde-seng ve zahîre nakline me'mûr olanların ekseri sâkin oldukları mahallerden terk ve kazâ-yı ahara mu'ayyeş? olmalarıyla ma'den-i mezbûr bundan akdem seksen furûna bâliğ iken şakîyyûn-ı mezbûrûn bu mertebe zuhûr ve ihtilâlleriyle bir mikdâr mu'attal olup i'mâlden kalmışdır. Ekserimiz cânib-i mîriyye medyûnuz etfâl ü iyâlimiz medâr-ı ma'âşî ve

duyûnumuzun edâsı ma'den-i mezbûrun i'mâl ve tanzîmine merbûtdur. Ma'azallah bu zikir olunan mütegalibelerin kazâ-i mezbûrdan nefy ü iclâ ile te'dîblerine [s.365] mübâderet olunmayup bu misillü şekâvetleri bir ednâ vakitde dahi cereyân idecek olur ise mevcûd olan firûnlara kesr-i târi olmak hasebiyle bizlerin dahi bu gûne ma'den-i mezbûrede istirâhat ve firârımız mütehammil değildir. Hasbeten lillâh keyfiyyet-i zâhiremizin der-i devlet-medâra i'lâmı matlûbumuzdur didiklerinden nefsü'l-emr iki seneden mütecâviz zikir olunan sekiz nefer kimesneler şer'-i şerîfe imtisâl ve ulû'l-emre inkiyâd eylemeyüp te'allul ve tasallutları sebebiyle civârında olanlara her-bâr mu'âraza ve muhâlefet ve ulû'l-emr ahkâmın tenfîz ve icrâsına mûmâna'at itdiklerinden gayrı hevâlarına mutâba'at eylemeyen ibâdullâha envâ' zulm u eziyeti müstemirren âdet itmeleriyle sitem?-keşîdeleri ta'arruz erbâb-ı hukûk da'vâ ve iştikâ eylediklerinde husemâsıyla meclis-i şer'a terâfu' için da'vet olduklarında adem-i itâ'at ve izhâr-ı huşûnet ve sâkin olan ahâlî bagî ve isyâna delâletleriyle kazâ-i mezbûrun nizâmı ibtâl eylediklerine luhûk-ı ilm-i şer'îden başka bâlâda mestûrül-esâmî usta başıların beyân olduğu üzre takrîr-i meşrûhları husûs-ı hâle? muvâfik olduğın sikât-i müvahhidînden nice bî-garaz ahâlî meclis-i kazâda ihbârda ittifâk eylediklerini sen ki Ergani Kādısı Mevlânâ-i mûmâ-ileyh Mustafa zîde fazluhûsun seninle Eğil ve Çermik kazâları nâ'ibleri arz ve Ergani kasabası sâkinlerinden zümre-i Sipâhîden Melekoğlu el-Hâc Ömer ve karındaşı el-Hâc Ahmed ve Gevzi karyesi Mutasarrıfı Mehmed ve Alaybegi Mustafa nâm kimesneler mütegalibeden olup birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet ve umûr-ı ma'dene ihtilâl virecek hâlata tasaddî ve ma'denciyân ve sâ'ir re'âyâ fukarâsına gadr ü ta'addî ile me'lûf olup cümlesinin adem-i tahammüllerinden nâşî perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla fukarâ-yı ra'iiyyetin hâllerine merhameten eşkıya-yı merkûmların te'dîbleri için Ergani ve Çüngüş ve Çermik ve Eğil kazâları nâ'iblerine başka başka arz ve eşkıya-yı merkûmların bundan akdem Ergani Kal'ası'nda kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf sâdir olup lâkin Ergani Kal'ası kendü hâneleri gibi olduğundan fesâd ve şekâvetleri müzdâd olup te'dîb kabûl etmemeleriyle mezbûrlar Harprut ve Eğil kal'alarına kal'a-bend olunmalarını Darbhâne-i Âmire'm emîni Hüseyin dâme mecdühû dahi tahrîr ve inhâ etmekle vech-i meşrûh üzere mezbûrlar kal'a-i mezbûreden ihrâc ve Harprut ve Eğil kal'alarına vaz' ve kal'a-bend olmalarıçün altmış yedi senesi evâsıt-ı ramazânında emr-i şerîf virildiği Dîvân-ı humâyûnum kaleminden der-kenâr olunmağla bir mübâşir ta'yîn olunup mahalline vardıkda sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve Ergani Ma'den emîni ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzere

mezbûrûn sekiz nefer kimesneleri Ergani Kazâsı'ndan nefy ü iclâ eyleyüp mezbûrûndan birisi bilâ-fermân yine kazâ-i mezbûre duhûl eylemek lâzım gelür ise sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle ahz ve Harprut Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunmak için Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'îl Başdefterdârım Mustafa Çelebi dâme uluvvühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince iclâ olunmaları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.365/1

Anadolu vâlisine Mağnisa kâdısına hüküm ki,

Sen ki Mağnisa Kādısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed zîdet fezâ'iluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Mağnisa sâkinlerinden müderrisîn-i ikrâmdan Sadık-zâde Şeyh Mehemed ve Şeyh Ahmed zîde ilmühûmâ handân ve ehl-i ırz ve aff ve perhiz-kâr ve kendü hâllerinde tadrîs ile meşguller iken ba'zı ashâb-ı ağrâza hilâf-ı inhâlarıyla diyâr-ı ahara nefy ü iclâlarıyçün sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından tahrîr ve bâ-fermân-ı âlî diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olup mağdûr olmalarıyla merkûmânın keyfiyyet-i ahvâlleri tefâhhus olup merkûmândan bu ana dek kimesne muzırr olmayup haklarında olan ifk ü iftirâ ve mahz-ı bühtândır deyü alâ-tarîki's-şehâde haber virmeleriyle afv ve ıtlâk olunmaları hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden afv ve ıtlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

s.366/1

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup ber-vech-i mâlikâne Bozok hâssı voyvodası olan Cebbâr-zâde Ahmed dâme mecdühûya ve Bozok kâdısına hüküm ki, Bozok Sancağı Alaybegisi es-Seyyid Mustafa zîde kadrühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp livâ-i mezbûrun zu'amâ ve erbâb-ı tımâr ve mütekâ'id ve mülâzimîni bi-ecme'ihim mîr-alayı mûmâ-ileyh tarafına varup Bozok Kazâsı muzâfâtından Akdağ nâhiyesine tâbi' Rumdiken karyesi sükkânından Acem gulâmından Kör Mehemed dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup müfsid ve müzevver olduğundan hilâf-ı inhâ kiminin fevt ve kiminin bilâ-sâhibdir deyü

ze'âmet ve timârlarını ahara sevk ve ref' ve ba'zısının dahi hayâtında timârı benimdir berâtını zâyî' eyledim deyü üzerine berât ve bu vechile zu'amâ ve erbâb-ı tmâra külli gadr ve bundan akdem ma'rifet şer'le kendüye tenbîh olundukda mütenebbih olmayup keyfiyyeti ahâlî-i kazâdan sût'âl ve Der-aliyyeme arz olunmasını iltimâs itmeleriyle fi'l-hakîka mezbûr Acem gulâmı Kôr Mehemmed'in keyfiyyeti minvâl-i muharrer üzre olduğun ahâlî-i kazâ ve sâ'ir sikât-ı müslimîne haber vermeleriyle mezbûr Mehemmed'in şerr ü mazarratları zu'amâ ve erbâb-ı timâr üzerinden men' ü def' olunup bundan sonra dahi mütenebbih olmaz ise ıslâh-ı nefis idinceye değin diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmak bâbında siz ki mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 169.

Mezkûr Tokad'a nefy ve anda ikâmet ve eger bu def'a dahi itâ'at-i emr-i âlî itmez ise kal'a-bendi arz olunmak üzre emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 169.

Fî zamân-ı sadr-ı sudûri'l-vüzerâ hazreti Said Mehemmed Paşa yessirallâhü mâ-yeşâ-i ve fî eyyân-ı Hazret-i Hamza Efendi Re'îsü'l-küttâb nâle mâ-yetemennâh evâsıt-ı M sene 169.

s.366/2

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Osmân nâm kimesne arz idüp bu bundan akdem Mustafa nâm kimesneye piştov sıkı deyü ahz ve bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunup ahvâli diğer-gün olduğun bildirüp afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı merhamet itmeğin sâdır olan fermân-ı âlî mücebince mezkûr Osmân'ın keyfiyyet-i ahvâli mahallesinden sût'âl olundukda cümle mahallesi ahâlîsi kendüden râzi ve hoşnûd ve bu töhmet dahi kazâ'en olup cürmi dahi var ise bu vechile te'dîb olmağla fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre kefil olmalarıyla ahâlî-i mahallenin kefâlet ve iltimâslarıyla afv ve ıtlâk olunmasını hâlâ Tersâne-i Âmire'm emîni el-Hâc Mehemmed Rakım zîde mecdühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince afv ve ıtlâk olunmak ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 169.

s.366/3

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Gerger vâlisine ve kazâ-i mezbûr zâbitânına hüküm ki,

Gerger Sancağı erbâb-ı tımârı gelüp dört seneden berü İstanbul'da sâkin Yusuf nâm kimesne öteden berü kendü hâlinde olmayup livâ-i mezbûr alaybegliğini kâh kendü ismine ve kâh ahâr isme alup Huyut'da olan sipâhîlerin tımârlarını fevt oldu deyü hilâf-ı inhâ ahara tevcîh ve yedinde olan kâdı beyâzlarına dilediği gibi arzlarının ve ol vechile olan zulmünün nihâyeti olmaduğun bildirüp mezbûr mahbûsen mahalline irsâl olunmak bâbında istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden gerek alaybegisi sâbika nice müddetden berü Asitâne-i aliyyemde meks ve kendü hâlinde olmayup nice ashâb-ı tımârın tımârlarını fevt ve adem-i ra'iyetinden ahara tevcîh ile gadr tasaddî etmekle sıyâneten li'l-fukarâ ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle vilâyeti olan mahalline nefy ü iclâ ve fimâ-ba'd ahâr mahalle tecâvüz itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 1169.

Bilâ-ıtlâk Asitâne'ye gelmemek çâvûş mübâşeretiyle ahz ve mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlî mücebince mahalline nefy ü itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i L sene 170.

s.366/4

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya ve Rodos nâ'ibine ve mütesellimine hüküm ki,

Kapucılar kethüdâmız sâbık İbrâhîm'in Rodos Cezîresi'ne nefy ü tağribi ve bu vechile te'dîbi iktizâ etmekle bir dakika arâm ve imhâle ruhsat göstermeyüp mûmâ-ileyhi konağından kaldırıp gümrük emîni tarafından ta'yîn olunan sefîneye vaz' ve yanına mu'temed ve mukaddem çâvûşlar ta'yîn ve cezîre-i merkûmeye irsâl ve tesyîr ve Rodos hâkimine teslim ve sen ki hâkim-i mûmâ-ileyhsin menfi-i mûmâ-ileyhi cezîre-i merkûmede îvâ ve mahall-i ahara bir hatve hareket ve tecâvüzüne cevâz göstermeyüp vusulünü i'lâm ve mübâşirleri ircâ' itdirmeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı M sene 1169.

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı S sene 171.

s.367/1

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Malkara Kazâsı sükkânından Çâvûş-zâde Seyyid Mehemed ve Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesneler bundan akdem umûr-ı zahâ'irde iğmâz ve tekâsüllerinden nâşi İnöz Kal'asında kal'a-bend olunmalarıçün sâdır olan emr-i şerîfim mücebince zahîre mübâşiri olan hâssa-i hasekîlerden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Hasekî zîde kadrühû mübâşeretiyile kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunup ancak mezbûrlar kesîrül-ıyâl ve mükedderül-hâl olup fîmâ-ba'd husûs-i zahâ'irde iğmâz ve tekâsül itmeyüp terk-i hâb ve râhat-birle bezl ü sa'î ve kudret ve kemâl-i ihtimâm ü dikkat ile edâ-yı hizmet-i padişâhânem takayyüd ideceklerini kazâ-i mezbûrun ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve â'yânı dahi mezbûrânın sadâkat üzre hizmetlerine ta'ahhüd eylediklerini ihbâr ve ıtlaklarını iltimâs eyledikleri inhâ olunmağla vech-i meşrûh üzere mezbûrlar zahâ'ir husûsunda bezl ü sa'î ü kudret eylemeleri şartıyla merhameten cürm-i güzeşteleri afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.
Fi evâhir-i M sene 1169.

s.367/2

Bozcaada Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
İstanbul sâkinelerinden Rabia nâm hâtûn gelüp mezbûrenin oğlu kuzâtdan Mehemed Emîn sâbıkâ Manyas nâ'ibi iken bundan akdem Kürd İbrâhîm maddesiçün hilâf-ı vâkı' ifk ü iftirâ ile bâ-işâret-i şeyhül-islâmî Bozcaada'ya emr-i şerîfimle nefy ü iclâ ve ol vechile mağdûr olup afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve merkûm Mehemed Emîn'in cürmi afv ve ıtlâk olunmak için emr-i şerîfim sudûrı bâbında bi'l-fi'il Şeyhül-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Dâmâd-zâde Feyzullah edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû işâret itmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır.
Fi evâhir-i M sene 169.

s.367/3

Selanik kâdîsına ve İstanbul Gümrüğü Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya Selanik Kazâsı'nda vâkı' zâbitân-ı zîde kadrühûya hüküm ki,

Bosna Sancağı sükkânından Hasan Efendi ve Bekir Ağa ve Mustafa Ağa ve Abdullâh Ağa ve Mehemed Ağa ve Mümin Efendi ve Yaşar Hasan ve Derviş Abdullâh dimekle ma'rûf kimesneler hilâf-ı inhâ rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl birle ta'cîzden hâlî olmadıkları cihetde ahz olunup mahbûs olmalarıyla vech-i meşrûh üzere mestûrû'l-esâmî sekiz nefer kimesneler ta'yîn olunan kapukethüdâsı mübâşiri ve sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve Selanik'e irsâl ve vusûllerinde Selanik'de ikâmet ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ahar mahalle bir hatve tecâvüz itdirilmeyüp ve vusulleri i'lâm olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezkûrûnı ma'rifetin ve ta'yîn olunan kapukethüdâsı merkûm mübâşeretiyle bir sefîneye vaz' ve Selanik'e irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitânı mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer mezkûrûnı vusûllerinde Selanik'de ikâmet ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecavüzlerine ruhsat ve cevâz gösterilmeyüp vusûllerini Der-aliyyeme i'lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 1169.

Tashîh olunduğu üzre iki nefer dahi zam ile bâ-fermân-ı âlî tebdîl olunmuşdur. Yine tashîh olunduğu üzre tebdîl olunmuşdur. Karâr-ı ahar tebdîl olunup zîrde kayd olunmuşdur.

s.367/4

Gördos ve () ve () kâdılarına ve Saruhan Sancağı mütesellimine ve Foça Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Görδος Kâdısı Mevlânâ Abdullâh zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Görδος ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve Sadât-ı Kirâm ve re'âyâ ve berâyâ meclis-i şer'-i şerîfe varup medîne-i Görδος sâkinlerinden Mahmudoğlu Ali ve karındaşı Süleyman nâm kimesneler onbeş yigirmi seneden berü kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ibâdullâhı ızrâr ve nicelerin ehl-i örf tâ'ifesine bi-gayr-i hakkın gamz ü tecrîm ü tagrîm itdirüp îkâz-ı fitne ve müzevver ve şerîr olmalarıyla memleketlerinin ihtilâline bâ'is ve Ümmet-i Muhammed yedlerinden âciz ve mâl-ı mîrinin dahi ta'tîline bâdî ve şerr ü mazarratlarının nihâyeti olmamak ve mezbûr Mahmudoğlu yeniçerilik iddi'âsında olmağla zâbiti ma'rifetiyle ahz ve Foça Kal'asında kal'a-bendiçün bundan akdem iki def'a evâmir-i şerîfem sâdır olmuşiken firâr ve itâ'at-i evâmir-i şerîfe etmeyüp ve bir vechile icrâsı mümkün olmadığından

şerr ü mazarratları yevmen fe-yevmen mütezâyid ve bu def'a yine mel'anetlerin icrâ için Asitâne-i aliyye ... ve mübâşir ma'rifetiyle mezbûrlar ahz ve kal'a-i merkümede kal'a-bend olunmaları bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve Gördos Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve Sadât-ı Kirâm ve re'âyâ ve berâyâ mahzar birle inhâ itmeleriyle kal'a-bendlerini mücib üzerlerine şer'an cürm ve töhmet sâbit olur ise mübâşir ma'rifetiyle kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i M sene 1169.

s.368/1

Kirmastı Kazâsı nâ'ibine kazâ-i mezbûr zâbitine hüküm ki, Bostancıoğlu Mustafa ve karındaşı Hasan ve Ahmed nâm kimesneler Kirmastı sükkânından olup bundan akdem İstanbul'da vâki' Ayvansarayı Kapusu kurbunda medfûn İmâm Sultâni Bektaş Efendi tevliyyetine evlâdiyyet iddi'âsıyla rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl sunup vakf-ı mezbûr mütevellisi Mehemed Efendi demekle ma'rûf kimesne ile İstanbul Kādısı huzûrunda terâfu'u şer' olduklarında mu'ârazadan men'iyçün i'lâm-ı şer'i olunmuşiken mezbûrün mücâb olmayup bu def'a tekrâr rikâb-ı humâyûnuma arz-ı hâle cesâret ve hükkâmı ta'cîzden hâli olmamalarıyla ta'yîn olunan kapukethüdâsı mübâşeretiyle mezbûrlar mahbûsen vilâyetleri olan Kirmastı'ya tarîkü'n-nefy irsâl ve vusûllerinde Kirmastı'da ikâmet ve fîmâ-ba'd fermân-ı âlî sâdir olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüz itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur.

Fi evâhir-i M sene 1169.

Fîmâ-ba'd bu makûle da'vâya tasaddî etmemek şartıyla afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i M sene 171.

s.368/2

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya Lefkoşe nâ'ibine ve Kıbrıs muhassılına hüküm ki, Sâbıkâ Mekke kādısı olup bu def'a İstanbul pâyesi virilen Ali-zâde Ziya Abdurrahim Efendi'nin ahkâmı nücûmiyyeye müte'allik muhtera'ât-ı kâzibe îrâdıyla sevâmi'-i

avâmı tahdîş ve kulûblarına ilkâ-i evhâm eyleyüp ihtilâlât-ı nâ-marziyyeye bâ'is harekete cesâret eylediğinden büyük oğlu () dahi bu makûle mekârih umûrda kendüye muşârik olmağla pederiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâlarını bi'l-fi' il Şeyhû'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Feyz[ullah] damâd-zâde edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû işâret ve işâreti ma'rûz sūdde-i padişâhânem kılındıkda bu makûle harekât-ı namülâyimleriyle me'lûf olanların te'yîden Asitâne'i aliyyemden tard u teb'îdleri lâzime-i hâlden olmağla şeref-sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı celâdet-i meşhûnum mücebince mûmâ-ileyhimâ alâ-vechî'l-te'yîd cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrun ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühü mübâşeretiyle cezîre-i merkûmeye nefy ve irsâl ve siz kimesne mevlânâ ve muhassılı mûmâ-ileyhimâsız vusûllerinde merkûmânı cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirdüp bir hatve hâric mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâz göstermekden hazer ve mücânebet ve vusûllerini çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile tahrîr ve i'lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Fi evâ'il-i M sene 1169.

Süvâr olduğu sefîne şikest olmağla tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i S sene 169.

İşâret-i Şeyhû'l-İslâmi afv ve itlâkiyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i L sene 172.

s.368/3

Mevlânâ Selanik mollâsına ve İstanbul Gümrük Emîni es-Seyyid İshak zîde mecdühûya mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Selanik Kazâsı'nda vâkî' zâbitân-ı zîde mecdühûya hüküm ki,

İskenderiye Sancağı'nda İsporca palangasından Azebân ağası el-Hâc Bekir Ağa ve yine palanga-i mezbûrede yerlü ağası Mustafa Ağa ve yine palanga-i mezbûrede Azebân-ı sâlis ağası Mehemed Ağa ve yine palanga-i merkûmede Azebân-ı evvel ağası Abdullâh Ağa ve nefsi-i Bosna Sarayı'nda sâkin Mümin Efendi dimekle ma'rûf kimesneler hilâf-ı inhâ rikâb-ı kâmyâbıma arz-ı hâl birle ta'cîzden hâli olmadıkları cihetden ahz olunup mahbûs olmalarıyla vech-i meşrûh üzere mestürü'l-esâmî beş nefer kimesneler ta'yîn olunan kapukethüdâsı mübâşirini ve sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin ma'rîfetinle bir sefîneye vaz' ve Selanik'e irsâl ve vusûllerinde Selanik'de ikâmet ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ahar mahalle bir hatve tecâvüz itdirilmeyüp ve vusulleri i'lâm olunmak fermânım olmağın sen ki gümrük emîni

mûmâ-ileyhsin mezkûrûnı ma'rifetin ve ta'yîn olunan kapukethüdâsı merkûm mübâşeretiyle bir sefineye vaz' ve Selanik'e irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer mezkûrûnı vusûllerinde Selanik'de ikâmet ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecavüzlerine ruhsat ve tecâvüz göstermeyüp vusûllerini Der-aliyyeme i'lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i M sene 1169.

s.368/4

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kirmanşahlı Tatar İsmâ'il ve Tatar Hüseyin Ali ve Tatar İsmâ'il Mirza kendü hâllerinde olmayup dâ'ire-i edebden hâric hareket etmelerine te'dîbleri muktezâ olmağın vech-i meşrûh üzere mezbûrlar ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle Bozcaada Kal'asında kal'a-bend olunmaları fermânım olmağla sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûrları çâvûş mübâşeretiyle Bozcaada'ya irsâl ve sen ki Bozcaada Kal'ası dizdârı mûmâ-ileyhsin çâvûş mübâşeretiyle varan mezbûrları kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve itlâklarınıçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâklarından hazer ve mücânevet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâhir-i M sene 169.

Afv ve itlâklarınıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı S sene 169.

s.368/5

Antakya ve Kilis kâdılarına ve kazâ-i mezbûrân serdârlarına hüküm ki, Medîne-i Antakya sükkânından Turnacıbaşı Kara İbrâhîm Ağa dimekle ma'rûf kimesne öteden berü eşkıyaya mu'în ve fukarâya mühîn olmağla ahâlî-i memleket, ehl-i ırz ve salâha makûleleri zulm ü tegallübünden mutazarrır ve kuzâd ve mütesellimler keyd-i mekrlerinden azillerin iltimâs? ve mezbûrun kat'-ı tarîk ekrâd eşkıyalarıyla ittihâdı olduğuna binâ'en Antakya'da oldukça ol tarafların te'mîn-i tarîk ve sâ'ir vechile nizâm-ı hâli meslûbü'l-ihimâl olduğu Der-aliyyeme ihbâr olunmağla te'mîn-i bilâd ve hıfzen li'l-ibâd mezbûr Kara İbrâhîm ve oğlu Hâfiz () nâm kimesneler ehl-i iyâl ü evlâdlarıyla medîne-i mezbûreden ihrâc ve Kilis Kazâsı'na nefy ü iclâ

olunup menfiyyen iskân itdirilmek bâbında hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ile mu'anven şeref-bahş sudûr bulan fermân-ı celilü's-şânım () ile vusûlünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı celilü's-şânım mücebince mezbûr Kara İbrâhîm ve oğlu Hâfız () nâm kimesneler ehl-i ıyâl ü evlâdlarıyla medîne-i Antakya'dan ihrâc ve nefy ü iclâ olunup Kilis Kazâsı'nda menfiyyen ikâmet ve iskân itdirilüp ve sen ki Kilis Kazâsı serdârı zîde kadrühûsun sâbıkı'z-zikr mezbûrları kazâ-i mezbûrda menfiyyen iskân ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ve ocak tarafından mücebince bir mektûb mahall-i ahara bir hatve mürurlarından be-gâyet hazer eyleyesüz deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

Mücebince itlâk ve virilen emrin mahalli terkîn olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince itlâkıyçün emr-i şerîf tahrîr ve işbu kayd terkîn olunmuşdur.

Fi evâhir-i R sene 169.

s.369/1

Bursa kâdısına Şehirköy nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki, Şehirköy nâhiyesi sâkinelerinden Rukiyye nâm hâtûn gelüp nâhiye-i mezbûre tâbi' Milan karyesi sâkinlerinden zevci Hüseyin Çâvûş karındaşı Hâcî Mehemed fevt oldukda terekesi Ersenoğlu Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile kayınvâlidesi olan müteveffâ merkûmun vâlidesi Şehpaz nâm hâtûn ... oldukda mîrâs husûsiyçün mezkûr Ali ammisi olan bunun zevci merkûm Hüseyin Çâvûş ile husûmet ve icrâ-yı arz için vilâyet umûrına karışurlar deyü hilâf-ı inhâ kendüye tâbi' nâhiye-i mezbûre nâ'ibinden aldığı arz ile zevci mezbûrı ve oğulları ve İbrâhîm ve İslamoğlu Mehemed nâm kimesneleri rüfekâlarıdır deyü bâ-fermân-ı âlî bir takrîbile Bursa'ya nefy ü iclâ itdirüp ve merkûm â'yân ü mütegalibe ve nâhiye-i mezbûre nâ'ibi tarafgiri olup mukâvemete iktidârı bulunduğundan ahvâlleri diğergün olduğun bildirüp mezbûrlar nefiyden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mezbûrlar fimâ-ba'd kendü hâllerinde olup umûr-ı vilâyete karışmamak şartıyla afv ve itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.369/2

Bozcaada Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm topçıları çorbacılarından kırk yedinci [cema'atin çorbacısı] Ömer çorbacının bundan akdem te'dîbi muktezâ olduğundan ıslâh-ı nefis için Bozcaada Kal'asında kal'a-bend olunup şimdi mezkûr ıslâh-ı nefis olmağla mezbûr kal'a-i mezbûreden itlâk olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince mezkûr kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye eylesün deyü hâlâ Topçibaşı olan el-Hâc Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.
Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.369/3

Edirne monlâsına ve Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman ve Edirne bostancibaşısı dâme mecdühûmâyâ hüküm ki,
Zafri ve Hırsov ve Sako nâm zimmîler Edirne sâkinlerinden olup patrik husûsiyçün hilâf-ı inhâ yedlerinde sâhte arz bulunup ahz u te'dîbleri muktezâ olmağla ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile mesfûr zimmîler mahbûsen vilâyetleri olan Edirne'ye alâ-tarîkü'n-nefy irsâl ve anda ikâmet itdirilmek fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mesfûrları çâvûş mübâşeretiyile mahbûsen vilâyetleri olan Edirne'ye alâ-tarîkü'n-nefy irsâl ve siz ki mevlânâ ve Edirne bostancibaşısı mûmâ-ileyhimâsız vusûllerinde mesfûrları Edirne'de menfiyyen ikâmet itdürüp tekrâr itlâklarıyçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ahar mahalle bir hatve tecâvüz itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fi evâ'il-i S sene 169.

Mezbûrlar fimâ-ba'd bu makûle sahte ve müzevver ve hilâf-ı marzî hareketde olunmamarı şartıyla itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Ra sene 169.

s.369/4

Larende kâdîsına hüküm ki,
Matbah-ı Âmirem Emîni olan el-Hâc Mustafa zîde mecdühû gelüp hâlâ Matbah-ı Âmirem ocaklığı olan Karaman ve tevâbî' avâriz-ı mâl-ı mîrinin edâsına kefil bi-eyyi-hâl olan Asitâne-i sa'âdetim'de Bodrum hânında sâkin bâzer-gân zümresinden

Abdullâh, Larende müftisinden iştikâ etmişsin deyü ba'zı hemşehrilerinin şer'lerine uğrayup Larende'ye nefy ü iclâ olunmağla mâl-ı mîri-i avârız edâ olunmayup ta'tiline bâ'is olduğun bildirüp afv ve ıtlâk ve mâl-ı mîri-i avârız Matbah-ı Âmirem'e teslim olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın vech-i meşrûh üzere yalnız Abdullâh'ın sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.369/5

Burusa Monlâsına ve İstanbul Gümrük Emînine ve Mudanya Kazâsı'na nâ'ibine ve Mudanya'da olan hükkâm ve zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki,

Hadice bint-i Mehemed nâm avrat dâ'imâ kendü hâlinde olmayup eşirrâlıkda ve muhîn işlerde gezer makûlesi olmağla bu def'a yine ahz olunup Ağakapusu'ndan zindân hasekisi yediyle vaz'-ı zindân olmağla mezbûre Hadice'yi ta'yîn olunan çâvûş mübâşereti ve sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle bir sefîneye vaz' ve Mudanya'ya menfiyyen irsâl ve anda dahi hükkâm ve zâbitân vilâyetden mikdâr-ı kifâye adamlar ta'yîn ve Burusa'ya sâlimen îsâl ve vusûlünü müş'ir Burusa kadısından arz getürmek fermânım olmağın sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin mezbûrı bir sefîneye vaz' ve ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle Mudanya'ya menfiyyen irsâl ve sen ki Burusa kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünü müş'ir der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.370/1

Tahta serdârı olan Ebubekir zîde kadrühûya Boğazkesen Kal'ası dizdârına hüküm ki, Bâ-fermân-ı âlî Âsitâne-i sa'âdetime odun nakline Kocaili Sancağı'nda vâkı' kazâlara me'mûr Turnacıbaşı İsmâ'il zîde mecdühûnun yerine Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı tarafından ta'yîn olunan Osmân Çâvûş zîde kadrühû yedinde olan emr-i âlî mevlânâ-yı livâ-i mezbûrda vâkı' kazâlara tenbîh ü te'kid iderek Karasu Kazâsı'na ve kerâste nakli için sâdır olan emr-i şerîfimle Sadr-ı â'zâm tatarlarından Seyyid Mehemed ile vardıklarında kazâ-i mezbûrda â'yân olup zümre-i yeniçeriyandan Hasan Efendi ve Deli Süleyman Re'is ve Karasu Serdârı Hâcî Süleymanoğlu Mehemed ve İbrâhîm Re'isoğlu Mehemed ve Koca İbrâhîmoğlu Feyzullah ve

Hâcioğlu Salih Re'is demekle ma'rûf kimesneler çâvûş-ı merkûm ve tatar-ı mezkûre envâ'-ı hakâret eylediklerinden mâ'adâ katillerine ikdâm itmeleriyle merkûmân ba'zı eşyâların birağup firâr ile halâs oldukları inhâ ve iştikâ ile zâhir ve mübeyyin olmağla beş nefer mezbûrları ma'rifetin ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahallerden alâ eyyi vech-i kân ahz ve ele getirüp mahbûsen Boğazkesen Kal'ası'na irsâl ve salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya değin habs ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın () irsâl olundu inşaallâhu te'alâ vusûlünde gerekdir ki zikr olunan beş nefer mezbûrları bi-eyyi-vech-i kân ma'rifetin ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve ele getirülüp Boğazkesen Kal'ası'na irsâl ve îsâl eyleyüp husûs-i mezbûr mutlak mücerred senden matlûb olmağla bi-eyyi-hâlin ele getirülüp mahbûsen kal'a-i merkûmeye îsâl ve kal'a-bend olunmalarına ziyâde dikkat ve ihtimâm-ı tâmm ve ser-mû kusûr ve fütûrdan be-gâyet tehâşi sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûllerinde mezbûrları muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf bir tarîk ile ıtlâklarından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylesüz deyü iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.370/2

() ve () kâdılarına ve Keşan Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Bi'l-fi'il Bâbü's-sa'âdetim ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû Südde-i sa'âdetime arz gönderüp mûmâ-ileyhin zîr-i nezâretinde olup Edirne'de vâkı' merhûm ve mağfûru'n-lehâsını sultân tâbe-serâhanın evkâfı karyelerinden Keşan Kazâsı'na tâbi' Moroz ve Grabuna nâm karyeler re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâ'ir evâmir-i şerîfemle vâkı' tekâlîflerin emr ve defter mücebince cem'ine me'mûre edâda kusûrları yoğiken zikr olunan Moroz karyesi re'âyâlarından Babadimo ve Grabuna karyesi re'âyâlarından Babafranca nâm zimmîler bin yüz altmış senesinden berü beher sene tekâlîfleri umûrına karışup vukû'unda emr ve defterden ziyâde kendü nefsleriyçün külli akçe zam ve cebren tahsîl idüp bunun emsâli zulm u ta'addîlerinin nihâyeti olmaduğundan mâ'adâ mesfûr Babadimo karye-i Moroz el-mezbûre

re'âyâsından Sarandî nâm zimmîden dahi karz-ı şer'iyeden altı yüz yedi¹⁸³ guruş alup almadın mesfûr Sarandi mürd oldukda meblağ-ı mezbûr irs-i şer'le altı nefer sagîre kızlarına intikâl itmekle sagîre-i mezbûrelerin vasîleri mesfûrdan taleb eyledikde firâr etmekle karyeteyn-i mezbûreteyn re'âyâları ve sagîre-i mezbûrelerin vasîleri Âsitâne-i sa'âdetime gelüp icrâ-yı hak olunmak için ağa-yı mûmâ-ileyh tarafına arz-ı hâl birle tazallüm-i hâl itmeleriyle siyâneten li'l-vakf Dergâh-ı mu'allâm bevvâblarından () zîde kadrühû mübâşir ta'yîn ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle zimmî-i mesfûrlar buldukları mahalde ahz ve mahalline ihzâr zimmî-i mesfûrların dört senelik muhâsibeleri görölüp emr ve defterden ziyâde bi-gayr-i hakkın ahz eyledikleri mesfûrların babalarından müntakil hakları ashâbına ba'de'l-istirdâd ve diyâr-ı ahara nefy ü iclâ olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere şerle görölmek için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

s.371/1

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya mevlânâ Simav kâdisına hüküm ki,

Simav sükkânından Seyyid Halil nâm kimesne ma'denci olup hilâf-ı inhâ arz-ı hâl ile rikâb-ı humâyûnumu ta'cîzden hâli olmamağla te'dîbi muktezâ olmağın mezbûr ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyile vatan-ı asliyesi olan Simav Kazâsı'na alâ-tarîki'n-nefy tesyîr ve isrâ ve anda ikâmet ve îvâ ve bilâ-emr-i şerîf berü taraflara ve kasaba-i merkûmeden hâric mahallere salıvirilmekden be-gayet tehâşi ve ittikâ ve vusûl ve ikâmeti arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr ma'denci Seyyid Halil'i çâvûş-ı merkûm ma'rifetiyle vatan-ı asliyesi olan Simav kasabasına alâ tarîki'n-nefy tesyîr ve irsâl eylesün ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde anda îvâ ve ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf berü taraflara ve kasaba-i merkûmeden hâric mahallere salıvirilmekden be-gayet ittikâ ve mücânebet ve vusûl ve ikâmeti arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 1169.

¹⁸³ "Yedi" mükerrer yazılmıştır.

s.371/2

Çırpan nâ'ibine ve İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Kâdî-zâde Mahmud zîde ilmühûsun mektûb gönderüp
Çırpan Kazâsı ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve
zu'afa meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûrda sâkin Akıllıoğlu Serdâr el-Hâc Ahmed
nâm kimesne kazâ-i mezbûrdan bâ-emr-i âlî matlûb olan matlûn olan mukâyese
zahîresini biran mukaddem Bergos İskelesi'ne peyder-pey sevk ve tesyîrde bir dürlü
tesâmüh ve tekâsülü yoğiken ashâb-ı agrâzdan ba'zı kimesnelerin hilâf-ı ihnâlarıyla
Edirne bostancıbaşısına arz ve mücebince bâ-fermân-ı âlî İnöz Kal'ası'na kal'a-bend
itdirilüp ahvâli diğergün olmağla mezbûrun keyfiyyet-i ahvâli vukûf-ı tâmmı olan
kimesnelerden sû'âl olundukda merkûm el-Hâc Ahmed zaleme mühîn ve mazlûma
mu'în ve hakkında isnâd olunan mevâdd kizb-i sârih ve iftirâ-yı mahzı olduğunu ol
tarafda ocakdan mübâşir olunan Hüseyin Çavûş ve Sadr-ı â'zam çukadârlarından
Abdullâh zîde kadrühûmâ arz-ı hâlleri ile kazâ-i mezbûr ahâlisi mahzar ile inhâ ve hâl-
i minvâl-i muharrer üzre olduğuna senin dahi ilmin muhît olmağla mezbûrun cürmi
afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk olunmak bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum
virilmek recâsına arz ve bâlâda mezkûrül-esâmî Çırpan Kazâsı sükkânından sâbık
serdâr olan Akıllıoğlu Hâcî Ahmed nâm kimesne Bergos İskelesi'ne nakli fermân
olunan mukâyese zahîresinin mahalline nakline muhâlefeti Der-aliyyeye i'lâm
olunmağla İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında mezbûrun hakkından emr-i
şerîf sâdir olmağın mezbûre ızrâr kasdıyla iftirâ ve gadr olduğunu bu def'a sen ki
mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin tafsîlen i'lâm ve ahâlisi mahzar ve zahîre nakline me'mûr
mezkûrân arz-ı hâlleriyle inhâ itmeleriyle mezbûr Hâcî Ahmed'in ta'tîl-i umûra bâdî
hareketi olmadığı inhâ olmağla fimâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmayup ve min ba'd
serdâr olmayup ancak kendü hâlinde hânesinde ikâmet eylemek şartıyla bu def'a kal'a-
i merkûmeden afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'il Dergâh-ı
mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvühü i'lâm etmeğın fimâ-ba'd
umûr-ı vilâyete ve serdârlık umûrına ve umûr-ı ahardan birine karışmayup kendü
hâlinde olmak ve bundan sonra dahi mütenebbih olmaz ise muhkem hakkından
gelinmek şartıyla mezbûr bu def'a kal'a-i mezbûreden afv ve itlâk ve sebîli tahliye
olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S sene 169.

s.371/3

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan¹⁸⁴ el-Hâc Abdurranman dâme mecdühûya Simav kâdisına hüküm ki,

Mahrûse-i Burusa civârında Kite Kazâsı'nda Ma'den Deresi nâm mahalde bundan akdem Seyyid Halil nâm kimesne zer ü sîm ma'deni buldum deyü kendüyü emîn-ı nasb itdirdüp cihet-i? rikâb-ı humâyûna ref'-i ruk'a eylemekden nâşî masârıfı ta'yîn olunan Dergâh-ı mu'allâm gediklilerinden Mehemmed zîde mecdühûnun yedine virilen mîri akçeden virilerek merkûm Halil'in ma'rifeti ve gediklüsü mûmâ-ileyhin nezâretiyle işledilmesiyçün sâdır olan emr-i âlî ve mîriden virilen iki bin guruş sermâye ile mahaline gitdiklerinde nazır-ı mûmâ-ileyh emîn-i merkûmun bir mikdâr mevcûd cevheri var iken mücerred ma'den-i mezbûrun keyfiyyetine tahsîl-i vukûf ve ıtlâk için müceddeden mağara kazdurup yeniden açtığı iki mağara ile mezbûr Halil'in bir atık mağarasının cevherlerini çıkarup kemâl-i mertebe-i dikkat ve taharrî iderek cümle huzûrunda eridüp mecmû'undan hâsıl olan dokuz yüz elli beş dirhem mahlût deyü getürdükleri sîmi sâdır olan fermân-ı âlî üzre Darphâne-i Âmire ve sâhib-i ayâr ve kütât? ve kalıbcıbaşılar ve ifrâzcılar ve sâ'ir amele ve hademe-i Darphâne ma'rifetleriyle cümlenin muvâcehesinde kâl ve ...¹⁸⁵ ifrâz ve ... itdirildikde yetmiş iki buçuk dirhem hîn-i kâlde noksan olup bâkî sekiz yüz altmış beş buçuk dirhem sîm-i hâlis ile beş dirhem ve bir kırât altun zuhûr itdiğini Darphâne-i Âmirem nâzırı ve hademesi takrîrleriyle inhâ ve mezbûr Seyyid Halil ma'den-i mezkûr ile bir iki üç seneden berü savaşıp henüz bir nesne hâsıl idemeyüp maksad ve merâmı sermâye nâmıyla mîriden akçe celb ve ekl ü bel' olup ve sîm hâsıl eyledim didiği getürdüğü mikdâr-ı habbeden ibâret olduğundan gayrı mahsûs? mübâşir irsâliyle beş altı aydan berü müte'yyin ve meşâk-ı ihtiyâri ve iki bin guruş masraf ile ancak bu sîmi¹⁸⁶ hasıl itdik deyü gediklü-yi mûmâ-ileyh dahi şifâhen ihbâr ve izbâr eyleyüp ve mezbûr Seyyid Halil mukaddem dahi bu makûle ma'den husûsiyçün gâh habs ve gâh nefy olduğunu arz-ı hâlinde tahrîr itmekle bu ma'denden bir şey hâsıl olmayacağını zâhir ve nümâyân ve zikr olunan iki bin guruşa mukâbil bir çüzü? sîm ile altun gelüp bahâları üç yüz guruş düzmeyeceği ecilden mîriyye hasâretten gayrı bir şey müntic olmayacağı emr-i müstebân olduğın bi'l-iltimâs başdefterdârım el-Hâc Ahmed dâme uluvvühû i'lâm itmeğın mezbûrûn ve ... ile mâl-ı mîrinin ve sâ'ir ibâdullâhın hasâretine bâdî

¹⁸⁴ " olan " mükerrer yazılmıştır.

¹⁸⁵ Defterde silik bir şekildedir.

¹⁸⁶ Hükümün dipnottan itibaren olan kısmı sayfa 354'ten alınarak hükümün devamına eklenmiştir.

oldığı cihetden te'dîbi lâzım gelmekle sâ'ire ibret için mezbûr vilâyeti olan Simav'a nefy ve takrîb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i S.sene 1169

Mezbûr Seyyid Halil'in Burusa'ya nefiyçün tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Za 169.

s.372/1

Bozcaada kâdısına ve Silivri nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,
El-Hâc Abdullâh zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp karîb civârda vâkı' Bigados ahâlileri medîne-i Silivri Mahkemesi'nde meclis-i şer'a varup karye-i mezbûre tarîk-i cadde[de] memerr mahalde vâkı' olup Devlet-i aliyyemde murûr u ubûr iden ricâl ve kibârın rü'yetine kâdir kimesneleri olmayup ahâlî karye-i mezbûrede umûrlarını rü'yete ve ebnâ-i sebîlin umurunu temşiyete kâdir olan Kocabaşı Hürmüz veled-i Manis nâm zimmî bundan akdem karye-i mezbûrenin ihtilâl-i nizâmını mu'attal ider deyü hakkında iştikâ ve karye-i mezbûreden Bozcaada'ya nefy olunmak için emr-i şerîfim sâdır olup lâkin mesfûr Hürmüz kendü hâlinde olup kimesneye ta'addîsi olmayup gerek umûr-ı mühimmenin temşiyet tesviyesinde ve gerek ebnâ-i sebîlin emn ü rahâtında sa'î ve ihtimâm olmağla bu esnâda hüsn-i hâlini müş'ir mahallinden i'lâm ve ahâlisini dahi mahzar itmeleriyle istifsâr ve fi'l-hakikat mesfûr Hürmüz kendü hâlinde olup bir ferde ta'addîsi olmayup bu bâbda mesfûr mağdûr olduğu Silivri nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mesfûr fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve umûrî rü'yete karışmamak ve bundan sonra dahi şâkîsi zuhûr ider ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

s.372/2

Hâcıoğlupazarı kâdısına ve kazâ-i mezbûr serdârına hüküm ki,
Sen ki Hâcıoğlupazarı Kâdısı Mevlânâ İbrâhîm zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Hâcıoğlupazarı kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve â'yân-ı vilâyet ve yeniçeri ihtiyârları ve re'âyâ meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûrede mutavattın Besimoğlu es-Seyyid el-Hâc Mehmed nâm kimesne

bundan akdem müddet-i medîd kazâlarında serdâr olup ehl-i ırza mu'în ve eşkiyaya mühîn ve salâh-ı hâllerine ihtimâm-ı tâmm ve kendüsü hândân ve fukarâ-yı ra'ıyyeti dâ'imâ himâyet ve siyânet ve zemânında bir ferd mutazarrır ve mükedder olmayup ve tama'-ı hâma teb'ıyyet ile bir ferdden hilâf-ı şer'-i şerîf celb-i mâl kaydında olmayup ırzıyla mukayyed ve cümleyi hıfz u hırâset mukîm ve hizmetde müstakîm ve evzâ' ve etvârından cümlesi hoşnûd ve râzîler iken kazâlarından üç beş nefer kimesneler mücerred-i nefsâniyyet ve â'yânlık sevdasıyla merkûm Besimoğlu el-Hâc Mehemmed umûr-ı vilâyete karışmayup bundan böyle hilâf-ı emr-i âlî harekete cesâret ve hakkında şikâyet olunmak lâzım gelir ise ehl ü ıyâliyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak şartıyla Hâcıoğlupazarı kasabasında ikâmet itdirilmek için emr-i âlî ısdâr itdirmeleriyle ehl-i ırz ve re'âyâ el-yevm ihtilâl üzre olup râhatları bi'l-küllıye munkati' olmağla mezbûr Besimoğlu Seyyid el-Hâc Mehemmed afv ve ıtlâk olunmak üzre biz mahzar eyledik sen dahi i'lâm eyleye deyü iltimâs ve fi-nefsi'l-emr-i hâl bâlâda takrîr ve beyân olunduğuna senin dahi kemâ... ıttılâ'-ı tâmın olmağla mezbûr Besimoğlu el-Hâc Mehemmed afv ve ıtlâk olunmak bâbında vâki'-i hâli hükmi-humâyûnum virilmek recâsına arz ve ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'irlerin mahzar birle istirhâm ve mezkûr Besimoğlu Hâcı Mehemmed hakkında mukaddemâ Hâcıoğlupazarı ahâlisi der-kenâr olunan emr-i âlîde tasrîh olunduğu minvâl üzre iştikâ ve fimâ-ba'd mezbûr kendü hâlinde olup bir tarikle serdâr olmayup ve umûr-ı vilâyete karışmamak üzre emr-i âlî sâdır olmağla bu def'a vilâyet-i mezbûr ahâlîlerinin istid'âlarına müsâ'ade olur ise deyü iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir hâlâ Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehemmed Ağa dâme uluvvühü dahi i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince afv ve ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 168.

s.372/3

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucıbaşılık pâyesiyle Bahr-i Siyâh tarafından Âsitâne'ye zahâ'ir nakline mübâşir olan Küçük Hüseyin dâme mecdühûya ve Varna ve () kâdılarına ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Varna Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfız Mehemmed zîde fazluhûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nezâret-i Sadr-ı â'zamîde olan Sultân Selim Hân tâbe serâhu evkâfından Varna ve tevâbi'-i mukâta'ası karyelerinden Prevadi Kazâsi'nda yedi aded kurâda sâkin askeri ve gayrıları terekeleri öşrlerini Varna'ya nakl idegeldiklerinden mâ'adâ kurâ-i merkûm â'şârından ber-vech-i tahmîn üç bin İstanbulî

kile hınta Varna mukāyesesine dâhil iken Prevadi ahâlîsinden Mütevellî İbrâhîm ve Deli İsmâ'iloğlu Mustafa ve Sendel karyesinden Daltaban Ömer nâm müfsidler kadîme mugāyir ve hilâf-ı emr-i âlî bizim pazarımız ikidir kasabamız pazarına nakli deriz iskeleye nakl itdirmeziz deyü muhâlefet ve mukāyese zahîresinin adem-i nizâm ve ihtilâline mü'eddî olmalarıyla kadîmisi üzre Varna İskelesi'ne nakl ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrûn ıslâh-ı nefis idince Tulça Kal'ası'na kal'a-bendleri için Prevadi nâ'ibi arzıyla işbu sene-i mübâreke evâ'il-i şevvâlinde virilen emr-i şerîfime imtisâlen ocakdan ta'yîn olunan mübâşir kazâ-i mezbûr serdârı mezbûrları ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl murâd eylediklerinde mütevell-i mezbûr İbrâhîm ile Daltaban Ömer adem-i itâ'at ve firâr ve merkûm Mustafa ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl olunmak üzre iken zümre-i eşkiyadan rüfekâları leylen serdâr-ı merkûmun konağın basup mezkûrı ahz ve ... yedi aded kurâ re'âyâsı biz öşürlerimizi karyelerimizde olan anbara nakl idüp iskeleye nakl itmeyüz deyü imtinâ' ve muhâlefetleri sâ'ire dahi sirâyet ile mukaddemâ virilen emr-i şerîfimde mestûr ve mukāyese zahâ'irine dâhil üç bin keyl hıntanın noksanıyyetine ve adem-i nakline bâ'is olmalarıyla sevk-i zahâ'ire me'mûr mübâşir ma'rifetiyle kurâ-i merkûmenin ber-mu'tâd-ı kadîmi öşürleri tahsîl ve Varna İskelesi'ne nakli olugeldüğü üzre vakfa a'id â'sâr ve rusûmatları tahsîl ve mütevell-i mezkûr İbrâhîm ve Ömer ve Mustafa buldukları mahalde hâlâ kazâ-i mezbûr serdârı ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend olunmaları için mültezim-i vakf ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir meclis-i şer'â varup emr-i şerîfim [s.373] sudûrunu iltimâs eydiklerin sen ki Varna kâdısı mevlânâyı mûmâ-ileyhsin arz ve sen ki zahîre mübâşiri mûmâ-ileyhsin mektûbunla inbâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince firârda olan mezbûrlar buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle alâ eyyi hâlin ahz ve kal'a-bend ve mukāyese zahâ'irine dâhil olan â'sâr-ı merkûme bi-eyyi-hâlin tahsîl ve kadîmisi üzre Varna İskelesi'ne nakl itdirilüp tekrâr gadr ve muhâlefet iderler ise ma'rifet-i şer'le anbarları feth ve devr-i keyl olunup Varna'ya nakl ve râyici ile fûrûht ve kıymeti ashâbına virilmek için emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'il Re'isü'l-küttâbım Ahmed dâme mecdühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 168.

s.373/1

Ber-vech-i arpalık Kocaili Sancağı mutasarrıfı olan () dâme ikbâlehûya ve Adapazarı Kazâsı nâ'ibine ve Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul gümrüğü mülhakâtından İznikmid gümrüğünün mültezimi olan İbrâhîm zîde kadrühûnun iltizâmında olan İznikmid gümrüğü tevâbi'inden civârında vâkı' Sapanca Kazâsı'na tâbi' Adapazarı nâm mahalle tüccâr tâ'ifesinin Tokad ve Kastamonu ve Haleb ve sâ'ir mahallerden getürdükleri emti'a ve eşyâlarından şurût-ı berât-ı âlî-şân mücebince resm gümrükleri İznikmid gümrüğü emînleri tarafından kadîmü'l-eyyâmından berü ahz olunagelmiş iken işbu sene-i mübâreke ramazân-ı şerîfnde tüccâr tâ'ifesinin zikr olunan mahallerden Adapazarı'na getürdükleri emti'a ve eşyâlarından kadîmden olageldüğü minvâl üzre îcâb iden resm gümrüklerini talep eyledikde Adapazarı sükkânından zümre-i mütegalibeden Burguoğlu el-Hâc İbrâhîm nâm kimesne mücerred tüccâr tâ'ifesini kendü hânında ziyâde icâre ile sâkinler olmak sevdasıyla tüccâr tâ'ifesini tahrîk ve resm-i gümrüklerini edâdan men' zecr idüp mâl-ı mîrinin kesr ü noksânına bâ'is ü bâdî olmağla ıslâh-ı nefis idinceye değîn Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunmasıçün bundan akdem arz ve i'lâm olundukda merkûm el-Hâc İbrâhîm fimâ-ba'd bu misüllü hareketde bulunmamak üzre ba'de'l-tenbîh hilâf-ı emr-i âlî emvâl-i mîriyyeye gadr ve tüccâr tâ'ifesini tahrîk etmek sevdasında olduğı yine zâhir olur ise Seddü'l-bahr Kal'asında zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak üzre der-i devlet-medâra arz ve i'lâm olunmak bâbında sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin sana ve İznikmid kâdisına ve zâbitine hitâben sâdır olan fermân-ı âlî-şân mücebince tarafından buyuruldu ile mübâşir irsâl ve ber-mantûk-ı emr-i âlî tenbîh olunmuş iken mültezim-i mezbûr İbrâhîm mütenebbih olmayup inâdında ısrâr ve sâdır olan emr-i âlîşânıma adem-i itâ'atden nâşî evvelkiden ziyâde tüccâr tâ'ifesini tahrîk ve bu def'a dahi Adapazarı'na Tokad ve Kastamonu ve Haleb taraflarından getürdükleri katî vâfir emti'a ve eşyâlarından kadîmden alınageldüğü vechile îcâb eden resm gümrüklerini edâdan men' ü zecr idüp mâl-ı mîrinin kesr ü noksân ve gümrük-i mezbûrun ihtilâline bâ'is ü bâdî olduğunu vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler haber virmeleriyle mezbûr Burguoğlu el-Hâc İbrâhîm ıslâh-ı nefis idinceye değîn Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin arz eyledüğîn ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

Afv ve itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ra sene 1169

s.373/2

() kâdısı ve Gerede Kazâsı nâ'ibine ve Bolu hâssı voyvodasına ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Gerede Nâ'ibi Mevlânâ Hüseyin zîde ilmühûsun mektûb gönderüp Gerede Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve meşâyih-ı kirâm ve fukarâ ve zu'afâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûre tâbi' Davudbeğli karyesi sâkinlerinden olup fesâd u şekâveti şüyû' bulan Palavracıoğlu Ahmed nâm şâkî başıboş levendât gürûhundan olup bundan akdem Der-aliyyem'de cezâsı tertîb olunan Yekeli Veli bölükbaşının rüfekâlarından olmağla bundan akdem şâkî-i mezbûr avaneleriyle kazâ-i mezbûrdan Sarıoğlu İbrâhîm'in ve bu esnâda gümüş gerdân Halil'in bin yüz altmış senesinde hânelerin basup ehl ü ıyâllerin perîşân ve emvâllerin nehb ü gâret ve mezbûr İbrâhîm'in karındaşı oğlu Seyyid Mehemed'i kazâ-i ahara nakl ve mezbûr Halil'i der-zincir ve nice gûne cevr ü eziyetinden sonra bi-gayr-i hakkın tecrîm ve tagrîm ve mezbûrun bunun emsâli nehb-i emvâl ve hetk-i ırz-ı müslimîn âdet-i müstemirresi olup nizâm-ı beldenin ihtilâl ve teşevvüşüne bâdî olduğu ba'de't-terâfu' üzerine bi'l-muvâcehe tevâtiren sâbit ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinden olup kezâlik fesâdı şöhet bulan Fırkaoğlu dimekle ma'rûf Halil nâm şâkî öteden berü başıboş levendât gürûhıyla geşt ü güzâr ve ibâdullâha musallat ve bundan akdem İne karyesi kurbunda tarîk-i ırza başıboş levândât ile kazâ-i mezbûrdan es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa dimekle meşhûr kimesnenin önüne atup alet-i harb ile üzerine hücûm ve bir sîm bıçak ve bir sîm hançerini nehb ü gâret mezbûre vakt-i seherde zaleme gürûhıyla mezbûr el-Hâc Ahmed'in hânesini basup derûnunda zevcesinin miyânından bir sîm kemer kuşağı ve oğlu es-Seyyid Mehemed'in bir sîm reşme ve bir sîm gaddâresini nehb ü gâret ve ıyâlin perîşân ve hetk-i ırz ve şâkî-i mezbûr Halil'in bunun emsâli nehb-i emvâl ve hetk-i ırz âdet-i müstemirresi olup nizâm-ı kazânın ihtilâle bâ'is ve şâkiyyân-ı mezbûrân Ahmed ve Halil şer'-i bi'l-fesâd ve muzırrü'l-ibâd oldukları ba'de'l-murâfa'a şuhûd-ı udûl ile bi'l-muvâcehe tevâtiren üzerine sâbit ve zâhir olup cânib-i şer'den virilen iki kıt'a hüccet-i şer'iyeler mücebince şâkiyyân-ı mezkûrân Samsun Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd ma'rifet-i şer'le ashâbına ba'de'l-istirdâd kendüleri te'diben li'l-gayr Samsun Kal'ası'nda kal'a-bend ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i Z sene 1168.

Ancak Palavracıoğlu İbrâhîm'in¹⁸⁷ itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Ş sene 170.

s.373/3

Şumnu kâdısına ve Âsitâne-i sa'âdetim'den Şumu'ya varınca sâ'ir vâkı' olan kâdılar ve nâ'iblere ve sâ'ir zâbitân-ı zîde kadrühûma hüküm ki,

Şumnu ahâlîlerinden Ali ve Osmân nâm kimesneler kıyâd çavûş tevliyetiyçün nizâ'dan hâli olmamalarıyla mezkûrân ahz u habs olunup vilâyetlerine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın mezbûrları ta'yîn olunan kapukethüdâsı mübâşeretiyle vilâyetleri olan Şumnu'ya nefy ü irsâl ve siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz birbirinize kazâ be-kazâ irsâl iderek Şumnu'ya îsâl ve vusûllerinde sen ki Şumnu kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin anda ikâmet ve tekrâr fermân-ı âlî sâdır olmadıkça bir hatve ahar mahalle tecâvüzlerinden ictinâb eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fi evâ'il-i M sene 1169.

Ancak mezbûr Ali afv ve itlâkı ve hakkında virilen emrin kaydı terkân olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince itlâkıyçün emr-i şerîf ve mezbûr Ali'nin ismi bu kayddan terkân olunmuştur. Fi evâ'il-i Ca sene 170.

s.374/1

Dîvân-ı humâyûnumda çavûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Tokad Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i Tokad'da vâkı' Hisariye Medresesi'nin sülüs hisse ile müderrisi olup sâbıkâ medîne-i mezbûrede me'zûn bi'l-iftâ olan Seyyid Mehemed Emîn mutasarrıf olduğu sülüs hisseye kanâ'at itmeyüp medrese-i mezbûrenin sülüsân hissesine mutasarrıf olan Abdülehad'ın ref'inden kendüye virilmesiyçün bî-edebâni arz-ı hâl ile rikâb-ı humâyûn sa'âdet-makrûnumı ta'cize ictisâr itmekle mezbûr Seyyid Mehemed hetk-i küstâhâne hareketi zuhûr itmekle vilâyet olan medîne-i Tokad'a nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunı bi'l-fi'il Şeyhû'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Damad-

¹⁸⁷ Katip " Palavracıoğlu Ahmed " yazması gerekirken " İbrahim " yazmıştır.

zâde Feyzullah edâmallâhu te‘âlâ fezâ‘iluhû işâret itmeleriyle işâretleri mücebince Tokad'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çavûşbaşı mûmâ-ileyhsin mezbûr Seyyid Mehemed Emîn'i Tokad'a nefy ü iclâ eylesün ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûrî medîne-i Tokad'dâ'imâ ikâmet itdirüp bir hatve ahar mahalle tecavüzüne ruhsat gösterilmeyüp vusûlü i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.374/2

Bozcaada Kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Kirmanşahlı Tatar İsmâ‘il ve Tatar Hüseyin Ali ve diğer Tatar İsmâ‘il nâm kimesneler gelüp bunlar kendü hâllerinde iken bundan akdem kendü hâllerinde değillerdir deyü sâdır olan emr-i şerîfimle Bozcaada Kal‘asında kal‘a-bend olunup ahvâleri diğer-gün olduğun bildirüp afv ve ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ eylediğın ecilden bundan sonra kendü hâllerinde olmadıkları hâlde emâkin-i ba‘ideden muhûf mahalle icrâ[iclâ] olunmak şartıyla bu def‘a sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.374/3

Seddü'l-bahr Kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Hayrabolu Kazâsı Nâ‘ibi Hâfız es-Seyyid Mehemed zîde ilmühû Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp Hayrabolu'da vâkı‘ mîri deveciler kethüdâsı ve sâ‘ir sârbân ve ser-neferât bi-ecme‘ihim meclis-i şer‘a varup mîri neferâtından Uzun Alioğlu Halil ser-i nefer ve Baykuşoğlu Halil nâm kimesneler mîri hizmetinde mukîm iken kasaba-i mezbûrede â‘yândân es-Seyyid Mustafa Ağa mezbûrândan benim gice ile menzilime girdiler deyü da‘vâ sadedinde olduğundan mukâvemete iktidârları olmadığından ehl ü iyâllerini ve hizmet-i lâzîmelerini terk ve diyâr-ı ahara gitmeleriyle gıyâblarından aldığı i'lâm mücebince mezbûrân buldukları mahalde ahz ve Seddü'l-bahr Kal‘asında ba‘de'l-murâfa‘ vâkı‘ ise kal‘a-bend olunmaları içün emr-i şerîf sâdır olmağla lâkin Seyyid Mustafa â‘yân-ı mütegalibe olduğından mahallinde bir dürlü murâfa‘ ve mukâvemete kudretleri olmayup iyâl ü evlâdlarının ahvâleri diğer-gün ve

perîşân ve hizmet-i lâzimeleri bi'l-küllîye mu'attal kalacağı zâhir ve nümâyân olmağla evlâd u ıyâllerine merhameten ol tarafda murâfa' ve Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunmalarından afv ve kendü hâlleriyle hizmet-i lâzimelerinden kıyâm itdirülüp mezbûr Mustafa Ağa da'vâ sadedinde olur ise mîr-ahûr-ı evvel ma'rifetiyle Âsitâne-i sa'âdetim'de murâfa'a-ı şer' olmalarıçün keyfiyeti der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve hakikat-i hâl minvâl-i muharrer üzre olmağın Dîvân-ı humâyûnumda murâfa' ve ihkāk-ı hak olunmak üzre Seddü'l-bahr Kal'ası'ndan afv ve ıtlāk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere mezbûrların kal'a-i mezbûreden afv ve ıtlāk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.374/4

Mısır vâlisine Trabzon kâdîsına hüküm ki,
Kıdvetü'l-ülemâ'i'l-mütehakkikîn sâbıkâ Trabzon'da me'zûn bi'l-iftâ olan Mevlânâ Kâmil-zâde Mehemed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp mûmâ-ileyh kendü hâlinde tedrîs ile meşgûl ve kimesneye ta'addîsi yoğiken ba'zı ashâb-ı ağrâzın iftirâsına binâ'en sâbıkâ Trabzon Vâlisi İbrâhîm Paşa inhâsıyla altmış üç senesinde Mısır'a nefy ve ikâmeti için emr-i şerîf sâdır olup ba'dehû edâ-yı fârîza-i hac-ı şerîf için izn-i ruhsatı mutazammın yine sene-i mezbûrede emr-i şerîfim virilüp edâ-yı hac ve hâlâ ehl ü ıyâlinden ve ahvâli diğere-gûn olduğun bildirüp nefiyden ıtlāk ve nefy için virilen emrin kaydı ref'-i terkîn olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve mûmâ-ileyh Mehemed zîde ilmühû afv ve ıtlāk ve mukaddemâ nefy için sâdır olan emr-i şerîfin kaydı terkîn olunmak için a'lemü'l-ülemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il Şeyhü'l-İslâm ve Müftü'l-enâm olan Damad-zâde Feyzullah edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû işâretleri mücebince ıtlāk ve kaydı terkîn olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâsıt-ı S sene 169.

s.374/5

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan Abdurrahman dâme mecdühûya ve Limni kâdîsına hüküm ki,

Sâbıkâ şıkk-1 evvel defterdârı olan Halimi Mustafa Efendi'ye rütbe-i mîr-i mîrân ile avâtıf-1 aliyeye-i mülûkânedan Kayseriye Sancağı inâyet ve ihsânım olup ancak paşayı mûmâ-ileyhin düyûn-1 müteferrikassı olmağla bu sûretde düyûnunu edâ etmedin mensubûne azîmet ile ashâb-1 düyûna gadrı mûcîb bir hâlde olduğuna binâ'en mûmâ-ileyhin paşalığı üzerinden ref' ve bi'l-cümle düyûnunu edâ ve ashâb-1 düyûn ile kat'-1 alâka eylediğini inhâ eyledikten sonra Limni Cezîresi'nde ikâmeti fermân-1 humâyûnum olmağın imdi divân çâvûşlarından bir mukdim mübâşir ta'yîn ve mûmâ-ileyhin bi'l-cümle düyûnunu bir iki gün zarfında alâ eyyi hâl tamamen edâ ve ashâb-1 düyûn ile kat'-1 alâka itdirüp keyfiyyet itmâmı huzurda arz olunduktan sonra mübâşir ta'yîn olunan çâvûş ile cezîre-i merkûme irsâl ve îsâl ve ikâmet eylediğini müş'ir sened ile avdet itdirilmek için yazılmışdır.

Fi evâsıt-1 S sene 1169.

Âsitâne-i sa'âdete gelüp hânesinde ikâmet itmek [şartıyla] afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ca sene 170.

s.375/1

Seddühbahir Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki, Mehmed nâm yeniçeri Eyüb Ensâri'de degirmancı olup hilâf-1 emr-i âlî esmer dakik fûrûht eylediği ihbâr olunup ve nefy ü tağrîbi muktezâ olmağla vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunması fermânım olmağın vech-i meşrûh üzere mezkûr Mehmed zâbiti ma'rifetiyle menfiyyen Seddü'l-bahr Kal'ası'na irsâl olunmağla sen ki dizdâr-1 mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezkûr dizdârı olduğun kal'ada kal'a-bend eyleyüp mâ-dâmki itlâkıyçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça sebîli tahliye olunmayup vusûlünü Der-aliyyeme i'lâm eylemek bâbında fermân-1 âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-1 S sene 1169.

s.375/2

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki, Çelebioğlu Mehmed nâm yeniçeri Canik ahâlîsinden olup huzûr-1 asafîye arz-1 hâl birle ta'cîzden hâli olmamağla Dîvân-1 asafîden alıkonulup nefy ü tağrîbi muktezâ olmağla mezbûr zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak

fermânım olmağın mezkûr Mehemmed zâbiti ma‘rifetiyle Seddü'l-bahr Kal‘ası'na menfiyyen irsâl olunmağla sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin mezkûr Mehemmed'i dizdârı olduğun kal‘ada kal‘a-bend eyleyüp mâ-dâmki itlâkıyçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça sebîli tahliye olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

Âsitâne'ye gelmemek şartıyla afviyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Za sene 169.

s.375/3

Limi kâdîsına ve Limni Kal‘ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,

Yeniçeri zümresinden Mustafa nâm yeniçeri Karagümrük nâm mahalde Habbâz olup hilâf-ı emr-i âlî esmer nân-ı azîz tabh etmeğe cesâret eylemekden nâşî ahz olunmağın mezbûr vech-i meşrûh üzere zâbiti ma‘rifetiyle Limni Kal‘ası'nda kal‘a-bend olunmak fermânım olmağla merkûm Mustafa vech-i meşrûh üzere zâbiti ma‘rifetiyle Limni Kal‘ası'nda kal‘a-bend olunmak için irsâl olunmağın sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde mezbûr dizdârı olduğun kal‘a-i merkûmede kal‘a-bend eyleyüp itlâkıyçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâkıdan hazer ve mücânebet ve vusûlü Der-aliyyeme i‘lâm ve işâret olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.375/4

Alaiyye Kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Aydın Sancağı'nda vâkı‘ Ortakçı Kazâsı'na tâbi‘ Kuyucak kasabası sâkinlerinden Karanebioğlu Süleyman nâm kimesne ashâb-ı ağrâzdan ba‘zı mesfûrların hilâf-ı inhâlarına binâ’en hesâbı görüldükden sonra Alaiyye Kal‘ası'nda kal‘a-bend olunmak için altmış altı senesi evâhir-i şevvâlinde emr-i şerîf sâdır olup lâkin mezbûr Seyyid Süleyman birkaç seneden berü düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem hâlâ Haleb vâlisi vezîrim Ragıb Mehemmed Pâşâ edâmallâhu te‘âlâ iclâlehûnun hizmetinde olmağla merkûm Seyyid Süleyman kal‘a-i mezbûreden itlâk ve husemâsının hilâf-ı inhâlarıyla hakkında sâdır olan emr-i şerîfimin kaydı terkîn olunmak için emr-i şerîfim sudûrı bâbında vezîr-i müşârun ileyh mektûbuyla inhâ ve istid‘â itmekle vech-i meşrûh üzere Süleyman'ın sebîli tahliye ve kaydı terkîn olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.375/5

Sakız nâ'ibine ve Sakız muhassılına hüküm ki,
Sâbıkâ Eflak voyvodası olup bundan akdem Sakız Cezîresi'nde ikâmeti fermânım olan
İskarbetoğlu Kostantin voydodanın bu def'a gelüp Âsitâne-i sa'âdetim'de vâkı'
hânesinde ikâmeti fermânım olmağın imdi voyvoda-i mûmâ-ileyhin Âsitâne-i
sa'âdetime gelüp fermânım olduğu üzre hânesinde ikâmet eylemek için cezîre-i
merkümeden itlâk ve sebîli tahliye eylemeniz bâbında.

Fi evâsıt-ı S sene 169

*İşbu emr-i şerîfin buyruldu su olmamağla emr-i şerîfden kayd olunup ve emr-i şerîfim
C sene 169 tobra şod hıfz olmuşdur. fi 25 C sene 169.*

s.376/1

Dimetoka ve Keşan kazâları nâ'iblerine hüküm ki,
Sen ki Keşan Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Feyzullah zîde ilmühûsun Südde-
i sa'âdetime mektûb gönderüp ser-bostaniyânî hâssa nezâretinde olan evkâfdan
müteveffâ Hersek-zâde Ahmed Pâşâ Evkâfî Mukâta'ası'ndan Keşan kasabasında sâkin
ulemâ ve sulehâ ve meşâyih ve e'imme ve hutabâ ve â'yân ve eşrâf ve kurâsında sâkin
ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet re'âyâ bi-esrihim meclis-i şer'a varup kasaba-i mezbûre
sükkânından Monlâ Mustafa ve Hâcî Ahmed mustakîm ve dindâr ve hasbeten lillâh
itmâm mesâlih-i fukarâdan Mehemmed ve sâ'î ve vârid olan evâmîr-i şerîfenin tenfiz
ve icrâsına kemâ-yenbagi mukaddem olup hilâf-ı şer'-i şerîf kendülerden bir ferd
mutazarrır olmayup fukarâ-yı ra'iyyeti ef'âl ve ahvâllerinden râzi ve şâkir ve
cümlemiz asûde hâl üzre bu esnâda ba'zı ashâb-ı agrâz tahrîkiyle eşirrâdan Eci adamı
nâm zimmî ve hevâdârları mücerred ta'ciz ve ızrâr için mezbûrândan Monlâ Mustafa
ve Hâcî Ahmed ile Babafranca ve Martin ve Terhon nâm zimmîler için birbirleriyle
müttefikân bilâ-emr-i şerîf yigirmi üç kise akçe tevzi' ve tahsîl murâd ve aslını sù'âl
idenlerden kimini kurşun ile darb ve katl eylediler deyü kimesnenin haberi yoğiken
kazâ re'âyâsı ... arz-ı hâl peydâ ve Dimetoka'ya nefy ü iclâlarına emr-i âlî ısdâr ve zikr
olunan iki nefer müslim ve üç nefer zimmîlerden mevcûd olan Babafranci ve Terhoni
bi-gayr-i hak iclâ itdirüp gadr-ı azîm ve meblağ-ı mezbûr tevzi'inin ve gerek katl
maddesinin aslı olmadığından mâ'adâ haklarında peydâ eyledikleri arz-ı hâlden ehl-i

İslâm ve re'âyâdan bir ferdin haberi olmayup haklarında isnâd olunan mevâdd kizb ü iftirâ olmağla merkûmân Monlâ Mustafa el-Hâc Ahmed ve üç nefer zimmîler itlâk ve hânelerinde iskân itdirilmemek recâsına eylediğimiz mahzarımızı musaddak i'lâm idivir deyü ilhâh ve fi'l-hakîka hâl-i minvâl-i muharrer üzre olduğuna sen ki Keşan Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin yakînen ilmin lâhik olmağla vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz ve Keşan Kazâsı ahâlîsinden Hâcî Ali ve karındaşı Hâcî Osmân ve oğlu Ahmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup ahâlîye muzırr u hilâf-ı emr-i sultânî kabâyih-i mütenevvi'a irtikâbında mukırr olmalarıyla birkaç defa nefy ve kal'a-bend ve her def'asında umûr-ı vilâyete karışmamak şartıyla itlâk olunmuşlar iken hilâf-ı vâki'şikâyet için eşirrâ-yı re'âyâdan Eci Edemi'yi birkaç hevâdârları zimmîler ile Âsitâne-i sa'âdet'e irsâl ve yedi sekiz ay zarfında dört def'a emr-i âlî ile mübâşir ta'yîn itdirüp umûr-ı kazâ-yı muhtell ü müşevveş etmeleriyle Gelibolu Nâ'ibi Müvellâ ve Dergâh-ı mu'allâm gediklü zu'amâdan Ahmed zîde kadrühü mübâşir ta'yîn olundukda sükkânları mahzâ-i nefsanîyyet olmağla ba'de'l-yevm bu makûle harekâta tasaddî etmemek üzre beynlerinde tevfiik ve mesfûr Eci adamı dahi ba'de'l-yevm eger Âsitâne-i sa'âdete varup mezbûrlardan âdeti üzre şikâyete tasaddî ider ise mîriyye on bin guruş nezri ta'ahhüd itdiğini nâtik hüccet ile nizâm virilmiş iken müddet-i kalîle mürûrunda mezbûrların tahrîk ile mesfûr Eci adamı Âsitâne-i sa'âdete gelüp sadr-ı sâbıkın etbâ'ına bezl-i mâl ile merkûmân Seyyid Ahmed ve Monlâ Mustafa ve bâlâda mestûrül-esâmî üç nefer zimmîler hakkında envâ'-ı eziyet ve mutazammın ancak arz-ı hâlleri ile Dimetoka'da ikâmetleri bâbında sâdır olan emr-i şerîfime imtisâlen Dimetoka'ya gidüp anda ikâmet itdiklerin Dimetoka nâ'ibi ve Keşan civârında olan Malkara ve Cisir-i Ergene nâ'ibleri mezbûrların hüsn-i sülûk ve ahâlî-i kazânın kendülerden rızâları olduğunu arz ve Keşan ahâlîsi mezbûrların etvârından her vechile râzı ve hoşnûd olup haklarında isnâd olunan mevâdd bi'l-cümle hilâf-ı vâki' ve merkûmların kazâda bulunmaları ahâlîye nâfi' olmağla itlâkları recâsıyla mahzar ve hâlâ hinta cem'ine me'mûr olan Ali Haseki'nin husûsi merkûme mukaddemâ mübâşir olmağla ahvâllerine vukûf-ı tâmmı olmağın ol dahi arz ve mahzarlarını mü'eyyit ve musaddak kâ'ime tahrîr idüp merkûm Hâcî Ali ve karındaşı Hâcî Osmân ve oğlu Ahmed'in beş altı def'a nefy ve kal'a-bend oldukları ve mukaddemâ kazâ-i mezbûrede nâ'ib olan mevsûku'l-kelîm hâkimlerin ve ahâlî-i kazânın ulemâ ve e'immesinin ihbârlarıyla fesâd u habâsetleri nümâyân ve mesfûr Eci adamı ve Dimitri nâm zimmîlerin dahi hilâf-ı emr-i âlî harekete cesâret ve mel'anet ile ahâlîye dürlü dürlü hasâretleri zâhir ve ayân olup ahâlînin mahzarları ve nâ'iblerin arz ve tahrîrleri ve

ahâlî-i İslâmdan mevsûku'l-kelîm kimesnelerin ihbâr ve takrîrlerine göre kazâ-i mezbûrun nizâm-ı hâli mezbûrûn Hâcî Ali ve karındaşı Hâcî Osmân ve oğlu Ahmed ve mesfûrân Eci adamı ve Dimitri nâm müfsidlerin münâsib görülen bilâddan bir mahalle nefy ve kal'a-bend olunmaları ve merkûmân Seyyid Ahmed ve Monlâ Mustafa ve derûn-ı arzda mestûrû'l-esâmî üç nefer zimmîlerin afv ve ıtlâklarına menût ve merbût olduğunu sâbıkâ İstanbul kâdısı olup Anadolu Kâdî' askerliği pâyesiyle ber-vech-i arpalık Keşan Kazâsı'na mutasarrıf İsmâ'il edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû i'lâm itmeğîn i'lâmı mücebince mezbûrûn Hâcî Ali ve karındaşı Osmân ve oğlu Ahmed ve mesfûrân Eci adamı ve Dimitri nâm beş neferin Seddü'l-bahr'e nefy ü iclâlarıyçün vech-i meşrûh üzere beş neferler ıtlâk olunmak içün yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.376/2 sûret

Bir sûreti Keşan ve Seddü'l-bahr nâ'iblerine Keşan kasabası ... iki taraf olmağla mezkûrûn beş nefer vilâyetlerine ikâmet ve nefiyden ıtlâk ve fimâ-ba'd her kimin tarafında muhrik zuhûr ider ise cezâları virilmek üzere hüccet olunmak içün emri yazılmışdır.

Fi evâhir-i R sene 169.

s.376/3

Karaman Vâlisi Vezîr Çelik Mehemed Pâşâ'ya ve Lefkoşa Nâ'ibine ve Kıbrıs muhâssılına hüküm ki,

Eyâlet-i Karaman dâhilinde Doğanhisâr'ı Kazâsı'na tâbi' Arkıdhanı ahâlîlerinden şekâvet ile ma'rûf Köle-zâde Yusuf ve Şahinoğlu Süleyman ve Koçsallı Süleyman Bölükbaşı nâm kimesneler kapusuz serseri gezen eşkıya ile yek-dil olup gasb ü emvâl ve kat'-ı tarîk ile müfsid ve muzırru'n-nâs olduklarından kimesne kendülerden râzı ve şâkir olmayup ve mukaddemâ haklarında evâmir-i şerîfe dahi sâdır olmuşiken yine mütenebbih ve mütenassih olmayup fukarâya zulm u ta'addîleri gün be gün mutezâyid olup lâzımü'l-te'dîb oldukları ihbâr olunmağla te'minen li'l-bilâd ve tahlîsen li'l-ibâd merkûmların Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim ile vusûlünde merkûmların havâlî-i mezbûreden tard u teb'îdleri lâzım geldiğine binâ'en zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü irsâl ile mahall-i mezbûrdan tard u teb'îd olunmalarına ihtimâm u dikkat ve siz ki nâ'ib ve muhâssılı mûmâ-ileyhimâsız

vusûllerinde mezbûrları menfiyyen cezîre-i mezbûrede ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâz göstermekden ihtiraz ve kusûrdan be-gâyet hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 169.

Afv ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Ra sene 170

s.376/4 sûret

Bir sûreti yine Karaman vâlisine ve sâ'ire () eyâlet-i mezbûre dâhilinde vâkı' Kadınhanı ahâlîlerinden Sarı Yakuboğlu Hacı Selim ve Halil ve Deli Alioğlu Muhammere Mustafa dahi Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâlarıçün.

s.377/1

İbrail Kal'ası muhâfzasına sâbıkâ yeniçeri zâbiti olan ser-seksoni sâbıkâ Süleyman zîde mecdühûya hüküm ki,

Muhâfaza-i mezbûre zâbitliği avâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden Turnacıbaşı İsmâ'il zîde mecdühûya tevcîh ve ihsânım olup âzim ve vâsıl ve zâbitliği umûriyle ikâmet eyledikten sonra sen olduğun mahalden hareket ve kalkup varup Edirne civârında Timurtaş nâm mahalde vâkı' çiftliğinde meks ü ikâmet eylemek bâbında fermân-ı celilü'ş-şânım sâdır olmağın () ile vusûlünde sâdır olan fermân-ı celilü'ş-şânım mücebince halefin mûmâ-ileyhe vâsıl ve zâbitliği umûriyle ikâmet eyledikten sonra sen olduğun mahalden hareket ve kalkup varup Edirne civârında Timurtaş nâm mahalde vâkı' çiftliğinde meks ü ikâmet eyleyüp mazmûn-ı emr-i şerîfimle âmel bulasız deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1169.

s.377/2

Trabzon vâlisi vezîre ve Kavak'dan Trabzon'a varınca sâhilde vâkı' kuzât ve nüvvâba ve yeniçeri serdârları ve gümrükçiler? ve sâ'ir zâbitân ve Samsun Kal'ası dizdârına ve â'yân-ı vilâyete hüküm ki,

Def-i müzâyaka-i ibâdullâh için Âsitâne-i sa'âdetim'den Kapan-ı dakîke nakl olunmak üzere Bahr-i Siyâh ve Tuna ve Akkirman sâhillerinden mikdâr-ı mu'ayyen zahâ'ir fi'l-asl tertîb ve ta'yîn kılınmak hasebiyle sâbiki misüllü bu sene-i mübârekede her iskeleden mu'ayyen olan mukâyese zahîresinin bu tarafa nakli için sefâyîn irsâl olduğundan başka? zikr olunan mahallerin bir habbe zahîresi Anadolu taraflarına nakl ve fûrûht olunmayup mukâyese zahîresi tamâm oluncaya değin doğru Kapan-ı dakîke sevk ü tesyîr ve cümle rü'esâ-yı sefâyîn rızâ-yı mülûkâne mugâyir hareketden men' ve tahzîr olunmuşiken el-hâletü hâzihi şimdiye dek havâlî-i mezbûreden gelen zahâ'ir akall-i kalîl olup sebab-i erbâbından ve ashâb-ı vukûfdan sû'âl ve isticbâr olundukda gemi şiddet-i rûzgâra tesâdüf ile İstanbul yolunu tutduramayup Anadolu kıyılarına gitdikleri ve ba'zıları dahi tam'an an-kasd ol taraflara vardıkları sahîhen inhâ ve ihbâr olunup bu keyfiyyet İstanbul'da zahîrenin killet ü izzetine bâdî bir hâlde gayrı marziyye idüğü zâhir ve bu fezâhata cesâret idenlerin ahz u te'dîbleriyle sâ'irleri bu kâr-ı nâ-hencârdan men' ve terhîbleri lâzım geldiği ayân ve bâhir olduğuna binâ'en emr-i şerîfim vâsıl oluncaya dek iskelenize varan sefâyinden hâmûlelerini boşadılanların sefineleri rabt ve re'isleri her kim ise zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend ve hamûleleri henüz ihrâc olunmayan sefinelere dahi tarafından birer mu'temed adam derûnlarına vaz' olunup hamûlelerinden bir habbe zahîre taşraya ihrâc olunmaksızın hey'et-i mecmû'alarıyla bi-avnihi te'alâ bu tarafa tahrîk ve vaz'-ı kal'a-bend olanlar ile keyfiyyet-i Der-aliyyeme i'lâm ve tahrîr olunmak fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. Vusûlünde bu husûs umûr-ı ihrâbe kıyâs olunmayup ihtimâm ü infâzı ehem-i mehâm olunan aliyyemden idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer Akkirman ve Tuna ve Bahr-i Siyâh sâhilleri iskelelerinden iskele-i kerre vâridât-ı sefâyînin hamûleleri vurûd-ı emr-i şerîfime dek ihrâc olunanların sefineleri zabt u rabt ve re'isleri ahz u kal'a-ı merkûmeye irsâl ve dizdârına teslîm ve kal'a-bend olunup ve kal'a-bend olunanlar ism ü şöhretleriyle Der-aliyyeme i'lâm ve hamûleleri henüz ihrâc olunmamış sefinelerden dahi bir habbe zahîre taşra ihrâc itdirilmeyüp ve hamûlesi taşra çıkarılıp henüz telef olmamış ise yine sefîneye i'âde ve ücret-i nakliyesini rü'esâyâ çekdirüp kaç sefîne varmış ise derûnlarına bir mu'temed adam vaz' ve hey'et-i mecmû'alarıyla yerlerinden tahrîk ve bu tarafa sevk ü tesyîr olunmak cümleiniz bi'l-ittifâk sâ'y ü ihtimâm ve kusûr-ı tevânîden ittikâ-i tâmm ve keyfiyyeti işâret ve i'lâm eylesüz sefâyîn-i mezbûreden ise ma'lûm sâhil-i Anadolu'ya vâfir sefîne kendüğü yakînen ma'lûm-ı mülûkânem olmağla şöyle ki mazmûn-ı emr-i şerîfim üzere amel ve

hareket olunup rü'esâ-yı himâye ile hilâf-ı irtikâb ve rehâvet ve kesânınız ihbâr olunmak lâzım gelür ise tekâsül idenler mazhar-ı azâb ve ... olacakları mukarrerdir. Ana göre hareket ve ser-mû tevânî ve tathîrden gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 169.

Bu def'a Bozok ve Sivas ve sâ'ire ol havâlîden ihrâc ve iskelelere nakl olunacak zahâ'iri tahmîl ve ucâleten Âsitâne'ye götürmek şartıyla Süleyman Re'is'in ıtlâk ve sefinesi kendüye virilmek üzere emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ca sene 169.

s.377/3

İzmir kâdîsına hüküm ki,

Aişe nâm hâtûn Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mezbûrenin zevci müderrisinden merkebcî Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesne mûcib-i te'dîb olacak harekât-i gayr-i maraziyyeye cesâret eylediği için bâ-fermân-ı âlî mukaddemâ Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ba'dehû hâline merhametle ...¹⁸⁸ şeyhû'l-islâmı sâdır olan emr-i şerîfim mücebince cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve İzmir'de meks ü ikâmet itdirüp zevcesi mezbûre bu tarafa fakîre ve bî-çâre ve sagîr ve sagîre evlâdlarıyla hâne berdüş ve zelîl ü sefil ve ahvâli diğêr-gûn olduğun bildirüp ol-bâbda istid'â-yı inâyet ve mezbûrun afv ve ıtlâkıyçün a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il Şeyhû'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Damâd-zâde Mevlânâ Feyzullah edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhû işâret itmeleriyle mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.378/1

Haleb vâlisine ve Kilis hâssı voyvodasına ve Haleb Kal'ası dizdârına hüküm ki, Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinde olan el-Hâc Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp müşârun

¹⁸⁸ Defterin o kısmı katlı olduğu için yazı okunamamıştır.

ileyhânın havâssından Kilis ve tevâbî'i mukâta'ası mülhakâtından Çöm Aşireti re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrilerin kabzına me'mûr voyvodalarına edâda illet ve muhâlefetleri yoğ iken aşiret-i mezkûrun boybegisi olan Osmân nâm kimesne tama'-ı hâmından nâşî yüz altmış sekiz senesine mahsûben re'âyânın mâl-ı mîrilerin tamâmen tahsîl ve voyvodalarına edâda muhâlefet ve ekl ü bel idüp mâl-ı mîrinin kesrine bâ'is ü bâdî olduğun sen ki hâss-ı mezbûr voyvodası mûmâ-ileyhsin bu tarafa inhâ eylediğin bildirüp merkûmun cemm ve tahsîl idüp zimmetinde olan mâl-ı mîri alâ eyyi hâlin tahsîl ve edâda muhâlefet ve tekâsülü zuhûr ider ise Haleb Kal'ası'na kal'a-bend olunup zimmetinde olan mâl-ı mîri tahsîl olunmadıkça sebîli tahliye olunmamak bâbında siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-i voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

s.378/2 terkîn

Rakka vâlisine sadr-ı esbâk vezîr Abdullâh Pâşâya ve Hısn-ı Mansur kâdisına ve Rişvan hâssı voyvodasına hüküm ki,
Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinde olan Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp müşârun ileyhânın havâssından Rişvân ve tevâbî'i mukâta'ası re'âyâlarının eşkıyasından olup kat'-ı tarîk ve nehb ü emvâl âdet-i müstemirreleri olan Said bin Mehemmed ve küçük oğlu Hasan ve Monlâ Hasanoglu Mustafa ve Hamzaoglu Mustafa dimekle meşhûr şakîler kendü hâlinde olmayup ebnâ-i sebîle îsâl-i mazarrat ü hasâret ve fukarâ-yı ra'iyete zulm u ta'addî ve cevr ü eziyet ve aşiretleri derûnlarında olan re'âyânın üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîriyi cebren ve kahren tahsîl ve voyvodalarına edâda illet ve muhâlefet üzre olduklarından hâss-ı mezbûr mâlınız külli kesr ve noksanına bâ'is ü bâdî olmalarıyla fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup bu misüllü zulm u ta'addîye cesâret eyledikleri hâlde haklarından gelineceği def'âtiyle kendülere i'lân ve işâ'at oldundukda adem-i itâ'atlarından nâşî memnû' ve mütenebbih olmadıkların sen ki hâss-ı mezbûr voyvodası mûmâ-ileyhsin bu tarafa arz ve inhâ eylediğin bildirüp eşkıya-yı merkûmeden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve voyvodaları ma'rifetleriyle aşiretleri derûnlarından ihrâc ve sâ'ire mûcib ibret ve

fukarâ ve zu'afânın himâyet ve siyânetleriçün ıyâl ü evlâdlarıyla Rakka'ya iskân olunmalarıçün siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

Bâ-fermân-ı âlî kaydı terkîn ve itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâsıt-ı C sene 169.

s.378/3

Ber-vech-i arpalık Ankara Sancağı mutasarrıfına ve () kâdîsına ve Ankara Kazâsı nâ'ibine ve Bozulus hâssı voyvodasına ve sâ'ir zâbitâna ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinde olan Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp müşârun ileyhânın havâssından Ankara sâkini Bozulus nâm-ı diğêr Tabanlı hâssı re'âyâlarından Veledoğlu Musa Kethüdâ ve Emîrzalı? Mehemed ve Karaoğlu Ali ve Ciyakoğlu Ali dimekle ma'rûf kimesneler yüz altmış sekiz senesine mahsûben cemm ve tahsîl ve mûmâ-ileyhin tarafına teslîmi iktizâ iden mâl-ı mîriyyeden bir takrîb ile iki bin guruş alup birkaç gün zarfında edâ ve teslîm ideriz deyü ta'ahhüd etmişler iken vakti mürûr ve meblağ-ı mezkûrî edâda muhâlefet-birle taht-ı hükümet ve kazânızda firâr ve gaybet üzere oldukların sen ki hâss-ı mezbûr voyvodası mûmâ-ileyhsin bu tarafa inhâ ve istid'â eyledüğün bildirüp mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve ele getirülüp mâl-ı mîriyyeden ahz eyledikleri meblağ-ı merkûm tahsîl ve edâda muhâlefet iderler ise Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunup meblağ-ı merkûm tahsîl olunmadıkça sebîlleri tahliye olunmamak bâbında siz ki mîr-i mîrân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

s.379/1

Kilis kâdîsına ve Kilis hâss-ı voyvodasına ve Birecik Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinde olan Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp müşârun ileyhânın havâssından Kilis hâss-ı re'âyâlarından olup nefsi-i Kilis'de sâkin Bediroğlu Kör Ahmed ve Durmuşoğlu? Mehemed ve Hamidoğlu Abdullâh demekle meşhûr şakîler yüz altmış senesinden berü kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ fukarâ ve zu'afâyâ tasallut ve îkâz-ı fitne ve muzırr-ı ibâd olduklarından re'âyâ fukarâsının bi'l-küllîye râhatları meslûb ve ıyâl ü evlâdlarına dest-i tetâvül ve nehb-i emvâl ve hetk-i ırz âdet-i müstemirreleri oldukları siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz başka başka arz ve i'lâm eylediğiniz inhâ eşkıya-yı merkûmdan zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ele getirülüp ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve ashâb-ı hukûkun hakkı ba'de's-sübût girü ashâbına red ve teslîm itdirildikten sonra ıslâh-ı nefsi idinceye dek Birecik Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmıştır.

Fi evâhir-i S sene 169.

s.379/2

Ber-vech-i arpalık Ankara Sancağı mutasarrıfına ve () kâdisına ve Ankara nâ'ibine ve Bozulus hâssı voyvodasına ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinde olan Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp müşârun ileyhânın havâssından Ankara sâkini Bozulus nâm-ı diğeri Tabanlı Mukâta'ası bundan akdem silahşör-i hassa Halil Beg zîde mecdühûnun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olmakdan nâşî yüz altmış altı ve altmış yedi senelerinde tarafından ta'yîn eylediği voyvodası Mustafa nâm kimesnenin sinîn-i mezkûrede re'âyâ zimmetlerinde kalan hukûk ve rüsûmun tahsîli bâbında bundan akdem şeref-sudûr bulan evâmir-i aliyyem ile ta'yîn olunan mübâşir bakâyâ-yı mezkûrı tahsîl murâd eyledikde hâss-ı mezbûre re'âyâları adem-i itâ'at-birle hukûk ve rüsûmların kânûn ve defter mücebince virmek inâd ve muhâlefet ve herbirileri firâr ve gaybet eylediklerin bildirüp bu def'a ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le sinîn-i mezkûrun re'âyâ zimmetlerinde kalan hukûk ve rüsûm kânûn ve defter mücebince alâ eyyi hâl tahsîl ve kabzına

me'mûre edâ ve teslîm ve inâd ve muhâlefet üzre husûs-ı mezbûrun ta'tîline bâ'is olanlar her kimler ise Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunup hukûk ve rûsûmları tahsîl ve kabzına me'mûre edâ ve teslîm olunmadıkça sebîlleri tahliye olunmamak bâbında siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

s.379/3

() kâdîsına ve Ankara Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Mustafa ve Ümmü Gülsüm ve Mehmed Emin nâm sagîrler gelüp bundan akdem babaları Sarioğlu Osmân ve Ahmed Usta ve Ali Usta ve Musa ve Laz Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler gümrük önünde vâkı' Üsküdar İskelesi'nda olan ma'vnacılardan olmalarıyla Langa-i Yenikapısı İskelesi'ne ve Kumkapu İskelesi'ne ve Beşiktaş İskelesi'ne öteden berü ma'vnaya birer guruş ücret ile eşyâ nakl idegelmişler iken bu def'a ihrâkdan halâs olan eşyâları zikr olunan iskelelere nakl için be-her ma'vnasına onar guruş mütâlebe ve cebren beşer guruşa irzâ ve ba'de'l-nakl on beş guruş talebiyle ibâdullâhî ta'cîz ve tekdîr eyledikleri ihbâr olunmağla mezbûr min ba'd ma'vnacılıktan ihrâc ve zâbitleri ma'rifetiyle vilâyetleri câniblerine nefy ü iclâ olundukların bildirüp afv ve itlâkların recâ itmeleriyle fimâ-ba'd bu makûle töhmet ile ahz olunurlar ise muhkem haklarından gelinmek şartıyla bu def'a merhameten afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1169.

s.380/1

Bolu Kazâsı nâ'ibine ve Bolu hâssı voyvodasına () Sadr-ı â'zam silahşörlerinden mübâşeret ile hâlâ ol tarafda olan Küçük Mehmed zîde mecdühûmâya ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Maktûl Odabaşoğlu Seyyid İsmâ'il'den Samako Kazâsı ahâlîlerinin bâ-hüccet-i şer'iyye matlûbları olan altmış altı bin dokuz yüz seksen beş guruş alacakları için sen ki Bolu voyvodası mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Bolu nâ'ibi huzûrunda vâkı' şer' ve bi'l-müvâcehe şer'an sâbit olan hakları tahsîl ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra keyfiyyet i'lâm olunmak üzre sâdır olan emr-i şerîfim mücebince murâfa'aları murâd olunduktan maktûl-ı merkûmun oğlu Ahmed ve kayını Patanoğlu İbrâhîm kırk elli nefer eşkıya ile tecemmu' idüp icrâ-yı şer' olunmak kabil

olmadığı bu def'a Der-aliyyeme vârid olan mübâşir-i mûmâ-ileyhin kâğidında ve Samako Kazâsı nâ'ibinin arzlarında ve ahâlîsinin mahzarlarında tahrîr ve inhâ olunmuş maktûl-i merkûmun oğlu Ahmed ve kaynı İbrâhîm sen ki Bolu voyvodası mûmâ-ileyhsin mübâşeretin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ve zâbitleri ma'rifetiyle alâ eyyi hâl meclis-i şer'a ihzâr ve husemâlarıyla murâfa' itdirilüp üzerlerine sâbit olan hukûk-ı ibâd tescîl ve tamâmen tahsîl ve ashâbına teslîm ile ihkâk-ı hak olunup bu def'a dahi tecemmu' ile ke'l-evvel murâfa'ada imtinâ' iderler ise suhûlet ile cem'îyetlerin tefrîk ve kendüleri ahz u kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Bolu voyvodası mûmâ-ileyhsin bu husûsa kemâl-i ihtimâm ve dâmen der-meyân-i ikdâm iderek mukaddemâ ve hâlâ sâdir olan evâmîr-i şerîfem müceblerince mübâşir-i mûmâ-ileyh ve zâbitleri ma'rifetiyle hakîmâne hareket ile bi-eyyi-hâl mezbûrân husemâlarıyla murâfa' ve sâbit olan mevâdd tescîl ve hukûk-ı ibâd tahsîl ve ashâbına teslîm itdirüp ihkâk-ı hak eylemeğe takayyüd-i tâmm ve eger bu def'a dahi murâfa'adan ibâ ve takayyüd ve ısrâr iderler ise bi-tarîki's-suhûle cem'îyetleri tefrîk ve kendüleri ahz ve salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya dek kal'a-i merkûmeye vaz' u kal'a-bend eyleyüp bundan sonra gerek murâfa' ve gerek kal'a-bendlerine kâdir olmadığının hâlet sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin seni Der-aliyyeme ihzâr ve tertîb-i cezâ iderim ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin bu bâbda voyvodanın tekâsülü zuhûr ider ise kendiyi Âsitâne-i aliyyeme ihzâr eylemek bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı S sene 1169.

s.380/2

Lapseki ve Limni nâ'iblerine hüküm ki,

Anadolu'da Lapseki kasabası ahâlîsinden Alemdâr Mehemmed mahfil-i şer'ıyyâtda kasaba-i mezkûre ahâlîsinden el-Hâc Abdurrahman Ağa ibn el-Hâc İsmâ'il Ağa dimekle ma'rûf kimesne muvâcehesinde mezbûr el-Hâc Abdurrahman ve babası merkûm el-Hâc İsmâ'il bin yüz altmış altı senesi ramazânında zevceni talak-ı selâse ile talik eyledin dimeleriyle ahâlîden İsmâ'il zevcemi tezvic idüp hâlâ ol tarafda ezvâc mu'âmelesi iderler deyü da'vâsında mezbûr el-Hâc Abdurrahman kendüye hasm-ı şer'i olmadığından mâ'adâ mezbûr Abdurrahman ile kasaba-i mezbûreden Hafîb Hasan Efendi ve eş-Şeyh Mustafa Efendi ve diğêr Şeyh Mustafa Efendi ve el-Hâc İbrâhîm ve el-Hâc Halil ve diğêr Halil Beşe ve el-Hâc Mustafa ve Hasan Beşe ve Ali

Beşe ve Halil Ağa ve İsmâ'il Beşe ve Mehemed Beşe ve el-Hâc Ali Ağa ve diğer Mehemed Beşe demekle ma'rûf kimesneler ile kazâ-i mezbûre tâbi' Bergos nâm karyeden el-Hâc Halil Ağa ve Mehemed Sipâhî ve Ali Beşe ve İsmâ'il Beşe ve İbrâhîm Beşe ve diğer İbrâhîm Celil ve Pehlivân Halil Beşe ve ahar İbrâhîm Beşe demekle ma'rûf yigirmi üç nefer kimesneler mezbûr Alemdâr Mehemed muvâcehesinde Lapseki kasabası ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve re'âyâ işbu saferü'l-hayrda kasaba-i mezkûre mahkemesine varup el-Hâc Memiş ve refikleri mezbûr Alemdâr Mehemed ve Kasaboğlu el-Hâc Mustafa ve Hasanoğlu Mustafa ve Şişmanoğlu Halil ve Tellioglu İsmâ'il nâm kimesneler için kendü hâllerinde olmayup gûna-gûn tezvîrât tedârikiyle kazâmız nizâmının ihtilâline bâ'is ve harâbına bâdî ve cümlemiz ızrâr ve ta'cîzden hâli olmamalarıyla şerr ü mekrlerinden emn ü râhatımız meslûb ve keyfiyyetimiz hilâf? ve tazarrur-ı mashûb olmuşdur deyü sû'-i hâllerin ihbâr ve rahmen li'l-fukarâ ve siyâneten li'l-zu'afâ mezbûrûn ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis için Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî recâsında olduklarını Der-aliyyeme mahzar-birle arz-ı hâl ve mahzarlarını musaddak sen ki Lapseki Nâ'ibi Mevlânâ Ebubekir zîde ilmühûsun bir kît'a arzını ibrâz ve arz ve mahzar takrîr ve meşrûhlarını nâtik ve mazmûnları vâkı' mutâbık ve nefsi'l-emre muvâfık olduğun mezbûr Alemdâr Mehemed'in muvâcehesinde haber virdikleri Rumili Kazaskeri şer'iyâtçısı olan Mevlânâ İsmâ'il zîde ilmühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince mezbûrlar kapukethüdâsı mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve anda ikâmet ve îvâ olunup itlâkalarıçün mücebince emr-i âlî sâdir olmadıkça cezîre-i merkûmeden bir hatve hâric mahalle salıvirilmekten mücânebet ve ittikâ ve vusûllerin i'lâm ve inhâ olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1169.

İtlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i C sene 169.

s.381/1

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kapucıbaşılık pâyesiyle zahîre mübâşiri olan Küçük Hüseyin dâme mecdühûya ve Tulça Kal'ası dizdârına hüküm ki, Karaharman sâkinlerinden Zerdeoğlu el-Hâc Süleyman nâm kimesne izdiyâd bahâ ile Tulça İskelesi'nden Anadolu sefâyînine hınta fûrûht iderler. Mukaddemâ vârid olan i'lâma binâ'en bir nefer refiki ile ma'an kal'a-i mezbûrede kal'a-bendleriçün emr-i

şerîfim sâdır olup lâkin merkûmun ...¹⁸⁹ tahrîr olunan kelimât-ı ifk ü iftirâ ve bühtân ahz olduğundan gayrı merkûm Hâcî Süleyman'ın mukâyese zahîresinin mahallerinden ihrâc ve sefâyine tahmîl ve Asitâne-i aliyyeme sevk ü tesyîrine ser-mû kusûr u tekâsülü olmayup mağdûr olduğuna binâ'en ... afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûru bâbında sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin gelen kağıdlarınızda tahrîr ve istid'â eylediğin ecilden fîmâ-ba'd nâ-marzî hareket bulunmayup ve Anadolu tarafına zahîre nakline ruhsat göstermeyüp ... zahîrenin peyder-pey Âsitâne-i sa'âdetime nakline bezl ü sa'y ve gayret eylemek şartıyla cürmi afv ve kal'adan itlâk olunmak fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde şart-ı mezbûreye ri'âyet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin merkûmı kal'adan itlâk ve sebîli tahliye eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

s.381/2

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Yeniçeri zümresinden Hasan nâm kimesne İstanbul'da Unkapanı kurbunda Azablar nâm mahalde habbâz olup beher pârelik nân-ı azîzde yigirmişer dirhem noksan tabh idüp ahz olunmağla vech-i meşrûh üzere mezbûr Hasan zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i meşrûh mezbûr Hasan zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'ası'na irsâl olunmağla vusûlünde mezkûr kal'a-i merkûmede kal'a-bend eyleyüp tekrâr itlâkıyçün emr-i şerîfim vârid olmadıkça sebîli tahliye olunmakdan hazer ve mücânebet eylemek fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâhir-i S sene 1169.

Mezbûr fîmâ-ba'd o misüllü harekâtdan tevakkî eylemek üzre afv ve itlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ca sene 1169.

¹⁸⁹ Hükümde yer alan okunamamış 3 boşluğun sebebi de defterin dijital çekimi yapılırken katlanan kısmının açılmadan defterin çekiminin yapılmasıdır.

s.381/3

Haleb Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyy ve's-sa'âdat vâlidem Sultan dâme't-ismetuhâ ve zâde't-iffetuhânın hâlâ kethüdâlığı hizmetinde olan el-Hâc Osmân zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp müşârun ileyhânın havâssından Kilis Kazâsı ahâlîsinden Yahyaoğlu Ali Efendi ve Hâcî Hasan Efendi ve Abdülkerim Efendi ve Alaybegi vekîli Mehemmed ve Sarı Köleoğlu Ömer dimekle ma'rûf kimesnelerin bundan akdem Kilis Kazâsı'nda Nâ'ib olan Abdülkerim'in nizâ'ın husûsiyçün haklarında emr-i şerîf sâdır ve mûmâ-ileyh tarafından mübâşir ta'yîn ve mahallinde murâfa'a-i şer' ihkâk-ı hak olunup beynlerinde olan nizâ'ları kat' ve merkûmlar Haleb Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıyla ıslâh-ı nefis ve fîmâ-ba'd bu misüllü hilâf-ı şer'-i şerîf harekete cesâret itmeyüp kendü hâlleriyle mukayyed olmaları şartıyla cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak recâsıyla Kilis kâdısı ve Ayntab nâ'ibi ve hâss-ı mezbûr voyvodası başka başka arz ve istid'â-yı merhamet eylediklerin bildirüp merkûmlar fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf hareketde bulunmamak şartıyla cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

Kal'a-bendiçün virilen emrin kaydı terkân ile tecdid olunmuşdur. Fi evâ'il-i Ra sene 169

Sâdaretten tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i Z sene 169.

s.381/4

Silistre Kazâsı nâ'ibine Varna Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Silistre Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Nazmi zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Silistre Kazâsı'na tâbi' Divan Orman nâhiyesinde vâkı' Abdurrahman Aşıklar nâm karye Sipâhîsi Süleyman ve müştereki Mahmud nâm Sipâhî tarafından vekîl-i müsecceli diğeri Süleyman nâm Sipâhîler meclis-i şer'a varup karye-i merkûme sâkinlerinden olup zümre-i eşkıyâdan Topal Ömer ve Abdülcelîloğlu Veli ve Nasuhoğlu Hasan nâm kimesneler ser-i cem'iyet ve cumhûr olup üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr ve rüsûmlarını bin yüz altmış sekiz senelerinde virmediklerinden mâ'adâ karye-i merkûme ahâlîlerine dahi vir[dir]meyüp

ve sâ'ir emr-i şerîfimle vâkı' tekâlîfin dahi edâsına adem-i itâ'atden hâli olmayup ve etrâfda harâmzâde ile yek-dil ve yek-cihet ve nice müslümân ve zimmîlerin mâllarını sirka idüp ve itdirdüp alenen fûrûht ve kendülere ... olan nâ-mahrem avratlarını kıyâk nâmıyla odalara götürdüp fi'l-i şeni' kasdıyla vekîlini bey' idüp gûnâ-gûn fesâd ve şekâvetinden hâli olmamalarıyla karye-i merkûm ahâlîleri ve civârları mezbûrların s'u'i hâlinden ve ef'al-i kabîhalarından mütekeddir ve münziriler olmalarıyla bundan akdem bi'd-defa'at mürâsele ile da'vet-i şer'-i şerîf olundukda kemâl-i takayyüd ve hoşnûdlarından nâşî inkıyâd-i itâ'at itmeyüp yevmen fe-yevmen fesâd ve şekâvetleri müzdâd olmağla Hezargrad yeniçerisi zâbiti Turnacızâde Haseki Ahmed zîde mecdühû kurb u civârda vâkı' olmağla mezbûrların keyfiyyetlerine vukuf-ı tâmmı olmak hasebiyle husûs-ı merkûm mübâşir ta'yîn ve mahallinde ba'de'l-murâfa' şer'an îcâb iden eczâ olunmak recâsına vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden bâlâda mestûrû'l-esâmî Silistre Kazâsı'na tâbi' Divan Orman nâhiyesinde vâkı' Abdurrahman Aşıklar nâm karye sükkânından ve zümre-i yeniçeriyândan Topal Ömer ve Abdülcelîl [s.382] oğlu Veli ve Nasuhoğlu Hasan nâm kimesnelerin zikr ü tasrîh olunduğı üzere sût'-i hâllerini kazâlarından ve civâr kazâlarından tafsîlen i'lâm olunmak ve civârında vâkı' Hezargrad Kazâsı'nda yeniçeri zâbiti Haseki Ahmed zîde mecdühû mübâşeretiyile mezbûrlar buldukları mahallde alâ eyyi hâl ahz ve mahallinde huzûr-ı şer' ihbâr ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı îbâd istirdâd olundıktan sonra kal'a-bend olunmaları mûcib-i töhmet sâbit olur ise Varna Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyetleri i'lâm olunmak bâbında bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğim i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 169.

s.382/1

İzmir mollâsına ve Lefkoşe nâ'ibine ve İzmir voyvoda ve Kıbrıs muhassılı zîde mecdühûmâya ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühûya hüküm ki,

Ahkam-ı nücûmiyyeye müte'allik muhtere'at-ı kâfiriyye ihtirâ'ı ile savâmi'-i avâmı tahdîş ve kulûblerine ilkâ-i evhâm iden sâbık Mekke kâdısı olup İstanbul pâyesi olan Ali-zâde Ziyâ Abdürrahim Efendi'nin bâ-işâret-i Şeyhû'l-İslâmi şeref-sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince alâ-vechi'l-te'bîd Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü

iclâsı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim sen ki çâvûş-ı mûmâ-ileyhsin mübâşeretinle merkûm bu tarafda bir sefineye vaz' ve savb-ı me'mûre îsâl olunmuşidiniz bî-hikmetihi te'alâ vâkı' olan şedid rûzgâr hasebiyle râkib olduğunuz sefine şikest ve sen menfiy-i merkûm ile Kuşadası'na düşüp el-yevm Kuşadası'nda mukîm olduğunuz ihbâr olunup lâkin Kuşadası'nda meks ü ikametiniz emr-ı humâyûnuma münâfi' ve mugâyir olmağla sen ki İzmir voyvodası mûmâ-ileyhsin bu def'a Der-sa'âdet'imden gönderilen çâvûşun yanına mikdâr-ı kifâye adamlar ta'yîn ve icâleten bir sefine ile Kuşadası'na irsâl ile efendi-i mûmâ-ileyhi yanında olan çâvûş ve bu taraftan giden çâvûş ve sen ki ta'yîn eylediğin adamların Kuşadası'ndan alup İzmir'e götürüp İzmir'den dahi bir münâsib müste'min sefinesi istîcâr ile seri'an efendi-i mûmâ-ileyhi Kıbrıs Cezîresi'ne irsâle ikdâm ve firâr ve gaybetden ittikâ-i tamm eylemeği fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim çâvûş-ı merkûm ile sana vâsıl oldukda der-akab bir müste'min sefinesi tedârik ve çâvûş-ı merkûmun yanına mikdâr-ı kifâye adamlar ta'yîn ve icâleten efendi-i mûmâ-ileyhi İzmir'e götürmelerini kendülere tenbîh ile bir gün akdem İzmir'e celb idüp kat'â tevakkuf itdirmeyüp bir münâsib sefine istîcâr itdirdüp musâra'aten Kıbrıs'a irsâl ve îsâle ve gereği gibi muhâfazasına ziyâde sa'y ve dikkat ve ma'azallâhu te'alâ bir takrîb ile firâr ve gaybet etmek lâzım gelür ise adem-i ihtimâmına binâ'en bilâ-tereddüd senin hakkından gelineceği mukarrer olmağla ana göre hareket ve menfi-i mûmâ-ileyhin İzmir'e vusûlünü ve andan Kıbrıs'a tesyîr olduğunu i'lâm-ı mübâderet ve sen ki çâvûş-ı mûmâ-ileyhsin sen dahi bu husûsa ziyâde ihtimâm ü dikkat ve âkîbet gereği mülâhaza ile gaflet ve tesâmühden be-gâyet mücânebet ve efendi-i mûmâ-ileyhi Kıbrıs'a ba'de'l-îsâl vusûlü i'lâmını alup Der-sa'âdet'ime avdet ve sen ki İzmir kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûmları İzmir'de fuzûli meks ve tevakkuf itdirmeyüp vardıkları esnâda bir münâsib sefine kendüye icâr itdirüp kendüyü mübâşir ile ma'an sefineye irkâb ve seri'an ve âcilen mahalline sevk ü tesyîrlerine ziyâde takayyüd ve ihtimâm ve İzmir'den Kıbrıs'a gönderildiği i'lâm ve sen ki muhassıl-ı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûm mü'ebbeden Kıbrıs Cezîresi'nde ikâmet itdirüp vusûlünü bu tarafa i'lâm dikkat ve bir hatve hâric mahalle ruhsat ve cevâz göstermekden ziyâde tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fi evâhir-i S sene 169.

Bâ-işâret-i Şeyhû'l-İslâmi afv ve utlâklarıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i L sene 172.

s.382/2

Limni Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Haseki İsmâ'il ve Çavûş-zâde İbrâhîm ve Mehemed ve Ali ve Osmân Beşe dimekle ma'rûf kimesneler gelüp bunlar kendü hâllerinde ve ırzlarıyla mukayyed hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde vaz' u ta'addîleri yoğiken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler garaz-ı fesâdların icrâ ve tekdîr kasdıyla hilâf-ı inhâ arz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bendleriyçün emr-i şerîfim ısdâr ahvâlleri diğêr-gûn olduğun bildirüp afv ve ıtlâk olunmaları bâbında istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden mezbûrlar fimâ-ba'd kendü hâllerinde olup umûr-ı vilâyete karışmamak ve bir ferde hilâf-ı şer'-i şerîf ta'addî eylememek şartıyla ıtlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 1169

s.383/1

Hâlâ Eskişehir serdârı ve bu husûsa bâ-fermân-ı âlî ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadrühû ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Eskişehir kasabası sâkinlerinden zümre-i yeniçeriyândan Araboğlu Ali nâm kimesne iki seneden berü â'yân ve serdâr olmakdan nâşî Mihaliç nâm mahalde bulunan eşkıyayı başına cem' ve livâ-i mezbûrede İnönü sâkinlerinden Rıdvan ve Koru Ağası nâm kimesneler ile yek-dil ve leyl ü nehâr ber-silâh tevâbi'leriyle çarşu ve pazarda geşt ü güzâr ve tarîk-i câdde ve mürûr iden tüccâr ve ebnâ-i sebîlin emvâl ü eşyâların nehb ü gâret ve katl-i nüfûs eylediklerinden gayrı ehl-i ırz kimesnelerin leylen hânelerini basup ıyâllerine ta'arruz ve mâllarını gâret itmeleriyle ol makûle eşkıyayı Sultanönü Sancağı mutasarrıfı mu'âheze ve men' murâd eyledikte mezbûr Araboğlu Ali mûmâna'at ve ... mahalline bâdî olduğı sahîhen inhâ ve ihbâr olmağla mezbûr Araboğlu Ali ve tevâbi'i rüfekâlar eşkıyanın oldukları mahalde ahz ve te'mîn-i bilâd içün Kütahya Kal'ası'nda kal'a-bend ve ve keyfiyetleri i'lâm olunmak fermân olmağın vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şân mücebince Araboğlu Ali ve kendüye tâbi' eşkıya oldukları mahalde bi-eyyi-vech-i kân ahz ve ele getirülüp mahbûsen kal'a-i mezbûreye irsâli olunup lâkin bu bahâne ile bî-cürm bir ferde hilâf-ı şer'-i şerîf ta'addî olunmayup ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin varan mezbûrları dizdârı olduğı kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mücebince ocak mektûbı vârid olmadıkça bir tarîk ile ıtlâklarından hazer eylesün deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası İbrâhîm Ağa dâme

uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i R sene 169

s.383/2

Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühû ve Bozcaada kâdîsına ve zâbitâna hüküm ki,

Sâbıkâ donanma-yı humâyûn tercümânı İstefanoğlu () nâm zimmîler kendü hâllerinde durmayup tahrîk-i ra'iyet misüllü ihtilâli müceb harekâta cesâretten hâli olmayup te'dîben Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı mûmâ-ileyhsin mesfûrânı ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çâvûşânlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ ve siz ki mevlânâ ve zâbita-i mûmâ-ileyhimâsız vusûllerinde mesfûrânı cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp muhafazalarına ihtimâm ü dikkat ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve hârice mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâz göstermekden hazer ve mücânebet olunmak bâbında yazılmışdır.

Fi evâhir-i S sene 1169

Mesfûrlar fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve bundan böyle kendü hâllerinde olmazlar ise muhkem haklarından gelinmek şartıyla vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i R sene 170

s.383/3

Silistre kâdîsına ve Tırnovi nâ'ibine hüküm ki,

Mustafa nâm kimesne gelüp bu Tırnovi sâkinlerinden serdengeçti ağalarından olup kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken bundan akdem hilâf-ı inhâ hakkında isnâd olunan kelimâta binâ'en emr-i şerîf ile Silistre'ye nefy ü iclâ olunup ahvâli diğere-gün olduğun bildirüp nefiyden afv ve itlâk olunmak bâbında hüküm-i humâyûnum recâ itmeğın vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 169.

s.383/4

Karaman vâlisi vezîr Çelil Mehemed Pâşâ'ya ve Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Develü Kazâsı sâkinlerinden Serdâr Hâcî Ali'nin kâtilleri olan Ahmed nâm şâkî ile avaneleri hakkında sâdır olan emr-i şerîfim Çukudâr-ı Sadr-ı a'zâm Süleyman zîde kadrühû ve vesâtetiyle tarafına vusûlünde kapucular kethüdânı mübâşir ve çukadâr-ı merkûm terfik ve mahalline vardıklarında şâki-i merkûm tecemmu' itmekle Niğde mutasarrıfı i'ânetiyle cem'iyetleri tefrîk ve hayyen ahz olunanlar ile husemâlarıyla terafu'-ı şer' ve hukûk-ı ibâd istirdâd ve vech-i suhûlet ile kabûl-i temşiyet ve hüsn-i nizâma bend ve nezre kat' olunmağla virilen üç kıt'a nezr hüccetlerin irsâl olunduğu ve şâki-i mezbûr Ahmed'in avanelerinden olup üzerlerine hukûk-ı ibâd zâhir olmayan sekiz nefer kimesneler ile şâki-i merkûmun Ali nâmında bir sabî karındaşı tarafına ihzâr olundukları bu def'a Der-sa'âdet'ime vârid olan kâğıdlar kerre tahrîr olunmuş mazanne-i şekâvet olmak üzere me'hûz olan sekiz nefer kimesneler Konya Kal'ası'na vaz u kal'a-bend olunup mezbûr sabî Ali adamın vesâtetiyle bu tarafda olan kapukethüdân tarafına irsâl olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde me'hûzdan merkûmünun böyle şekâvet-pîşenin yanında bulunmaları rüfekâlarından olması müstelzem olup mazanne-i töhmet olduklarına binâ'en cümlesini Konya Kal'ası'na vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp ve sâlifü'z-zikr sabî Ali'yi dahi adamın vesâtetiyle bu tarafda olan kapukethüdâna bir sa'at mukaddem irsâl u isâl idüp kal'a-bend olunan sekiz neferin bilâ-emr-i şerîf itlâklarından hazer ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fi evâ'il-i Ra sene 169.

İşbu emr-i şerîfde mezkûr Ahmed'in afv ve itlâkı için sâdır olan fermân-ı âlî mücebince Karaman vâlisine ve dizdârına emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ş sene 169.

s.384/1

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârına hüküm ki, Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Sapanca Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Mustafa zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Sapanca Kazâsı ahâlîleriyle kurb-ı civârında vâkî Akhisar-ı Geyve ve Akyazı ahâlîleri ve tüccâr tâ'ifeleri meclis-i şer'a varup Adapazarı kasabası sâkinlerinden Burguoğlu dimekle ma'rûf el-Hâc İbrâhîm nâm kimesne kendü hâlinde ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîsi olmayup

ve bi'l-cümle re'âyâ fukarâsını hıfz ve hırâset ve himâyet ve siyânet itdüğünden gayrı Devlet-i aliyyeme tarafından bâ-fermân-ı âlî matlûb olunan mîr-i kerâstenin dahi mahallinden kat' ve nakline sa'î ve ihtimâm üzere olup cümlesi kendüden râzı ve hoşnûdlar iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler mücerred icrâ-yı garaz için tüccâr tâ'ifesini tahrîk ve ihtilâl ve resm-i gümrüklerini edâdan men' idivir deyü hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ile İznikmid Gümrüğü mültezimi olan İbrâhîm nâm kimesneye teşekkî ve mâl-ı mîrinin kesr ve noksânına ve gümrük-i mezbûrun ihtilâline bâ'isdir deyü mezbûrı Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend itdirüp mezbûre gadr-ı külli olunmağla husûs-ı mezbûr merkûme ifk ü iftirâ olup ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 1169.

s.384/2

Araç Kazâsı nâ'ibine Kütahya mütesellimine Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Yörükân-ı Araç Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ali zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp bunun Araç Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve Sâdât-ı Kirâm ve sâ'ir re'âyâ fukarâsı bi-esrihim meclis-i şer'a varup bundan akdem sâdir olan emr-i şerîfime binâ'en kazâ-i mezbûre tâbi' Edincelü nâm karye sâkinlerinden dâ'imâ fesâd ve şekâvet âdet-i müstemirresi olan Bayezidoğlu Veli Halil dimekle meşhûr kimesne husemâsı iltimâsıyla murâfa'a-i şer'-i şerîf için taraf-ı şer'den bâ-mürâsele-i şer'iyye da'vet-i şer'iyye olundukda adem-i itâ'at izhâr ve habâset-i asliyesin i'lân ve kemâ fi'l-evvel fesâda tasaddî ve sù'-i hâli mütevâtiren sâbit ve fukarâya zulm u ta'addîsi hadden efzûn olduğun kazâ-i mezkûr ahâlîsi mahfil-i şer'de alâ-tariki'ş-şehâde haber virüp ve bâ-husûs-ı mezbûr minvâl-i meşrûh üzere olduğuna senin dahi ilmin muhît olup ve mezbûr te'dîben ıslâh-ı nefis idince sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1169.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup bu makûle hareketden mücânebet etmek şartıyla afv ve ıtlâklarının emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Ra sene 171.

s.384/3

Yenice kâdîsına ve zâbitâna ve Selanik Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Ba'zı umûr-ı mühimme ile menzil süvâr olan ulakları vardıkları mahallerde menzîlciler kat'â eglendirmeyüp yedlerine virilen menzil-i ahkâm-ı şerîfelerinde tahrîr olduğu vech üzere sa'at başına onar akçe ücret aldıklarından sonra ziyâde ücret mütâlebesiyle ta'cîz eylemeyüp bir sa'at mukaddem savb-ı me'mûrlarına sevk u irsâllerine sa'î ve ihtimâm eylemek menzîlcilerin farîza-i zimmet iken Yenice menzîlcisi Mollâ Ali nâm kimesne hilâf-ı emr-i âlî bir nefer ulakdan beş guruh ücret alup Pravişte Kazâsı'na irsâl eylemeyüp menzil-i mezbûrda ulakların ziyâde zahmet keşîde oldukları ve sâ'ir menzîlcilerden menzîlci-i mezbûrun tavr-ı mezbûriyetini istimâ' idenler merkûma mûmâşât ve mütaba'at ile nizâm-ı menzil külliyyen muhtell-i müşevveş ve ulakların kemâl-i elem ve meşakkate düçâr oldukları yakînen ifâde ve ihbâr olunup tahsîlen li'n-nizâm menzîlci-i merkûmun ibreten li'l-gayr te'dîbi rütbe-i vücûbda olduğuna binâ'en menzîlci-i merkûm Ali zâbiti ma'rifetiyle bi-eyyi-hâl ahz ve Selanik Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde menzîlci-i merkûm Mollâ Ali bi-eyyi-hâl ahz ve sâ'irleri te'dîben ve terhîben muhâfaza olunarak kal'a-i merkûmeye mu'accele irsâl ve dizdârına teslîm ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûlünde merkûm kal'a-bend eyleyüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir tarîkile itlâkından be-gâyet ictinâb ve vusûlünü i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 1169.

Merkûm Mollâ Ali'nin cürmi afv ve Selanik Kal'ası'ndan itlâk olunmuşdur.

Fi evâsıt-ı C sene 169

s.384/4

Nakşa ve Bare ve Santorini cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki,
Öteden berü Bahr-i Sefîd cezîreleri re'âyâlarını dâ'imâ tahrîk ve gûna-gûn mevâdd-ı şirrete sülûk ile me'lûf olup bu def'a bâ-emr-i âlî tanzîm olunan nizâm-ı cedîde muhâlefet ve kendü murâdları üzere cezîreleri iltizâm eylemek için ısrâran re'âyâyı tahrîk ve başlarına cem' idüp hadlerinden ziyâde ta'cîze cesâret iden muharrik-i fesâd ve eşirrâdan Bare Cezîresi sâkinlerinden Yanaki Legog ve Anak, Nakşa Cezîresi'nden Yanaki Mender Nemrez ve Margaki ve Santorini Cezîresi'nden Bansera Karlara nâm zimmîler sâ'ire ibret için nefy ü iclâ olunmalarıçün emirü'l-umerâi'l-kirâm bi'l-fi'il

Deryâ-ı kapudân Süleyman dâme ikbâlehû i'lâm itmeğim i'lâmında tasrîh olunan mesfûrlar fîmâ-ba'd fermân-ı âlî sâdır olmadıkça Asitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla vatan-ı asliyesine nefy ü iclâ olunmaları emrim olmuştur deyü yazılmışdır.

Fi evâ'il-i Ra sene 169.

s.385/1

Nakşa ve Bare ve Santorini cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki,

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm bi'l-fi'il Deryâ-ı kapudânı olan Süleyman dâme ikbâlehû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Bahr-i sefid cezîreleri re'âyâlarından ba'zı eşirrà kendülüklerinden biz vilâyet vekîlleri yüz deyü Âsitâne-i sa'âdetim'de taraf taraf gezüp bu sene sizler için şu mikdâr masârifimiz oldu deyü cezîre re'âyâlarına be-her sene katî vâfir akçe tevzî' ve tahsîl ve bu husûsu kendülerine me'kel ittihâz etmeleriyle bu takrîb ile cezîrelerinde olan kesb ve zirâ'atlerin terk ve taraf-ı Âsitâne'ye gelüp gûnâ gûn sülûk eylediklerini bundan akdem cezâyir-i merkûme re'âyâları defa'âtle kapudân-ı mûmâ-ileyh tarafına tazallüm-i hâl ve mukaddemâ eşirrà-yı merkûmenin keyfiyyetleri Der-aliyyeme i'lâm olundukda fîmâ-ba'd itlâklarıçün emr-i âlî sâdır olmadıkça taraf-ı Âsitâne'de dürlü dürlü şirrete sülûk ve re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tağrîmden hâlî olmamalarıyla fukarâ-yı ra'iiyyete merhameten şerr ü mazarratları def' ve sâ'ire ibret için sâlifü'z-zikr muharrik-i fesâd olan eşirràdan Bare Cezîresi sâkinlerinden Papas Aymani ve Baçaro ve Milos ve Tofodaki? ve Halyo? ve Dimitraki Hamarto ve Santorin cezîresinden Andonaki ve Arvalaki ve Hekim Petraki ve Tefol? Petropos? Palalon Petravirasmo ve Nakşa Cezîresi'nden Mihâl? papa Agosto ve Derzi Nako ve Tarhaman Panayot ve İderniko ve Komolo nâmûn eşirrà-i zimmîler fîmâ-ba'd itlâklarıçün emr-i âlî sâdır olmadıkça taraf-ı âsitâneye gelmemek üzere vatan-ı aslîlerine nefy ü iclâlariyçün emr-i şerîfim sudûru bâbında Derya Kapudânı mûmâ-ileyh arz itemeğin vech-i meşrûh üzere itlâklarıçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça âsitâne-i sa'âdetime gelmemek şartıyla vatan-ı aslîlerine nefy ü iclâ olunmaları emrim olmuştur deyü yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1169.

*Fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla afv ve itlâklarıçün emr yazılmışdır.
Evâ'il-i Z sene 1170.*

s.385/2

Koçhisar-ı Gerede kâdîsına ve Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid Yusuf zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Koçhisar-ı Gerede sâkinlerinden ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve re'âyâ cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup kazâ-i mezbûr muzâfâtından Kilis karyesi sâkinlerinden Hâcî Hasanoğlu Ali nâm kimesne eşkıyâdan olmağla bin yüz altmış senesinden berü dâ'imâ müslümanların ve re'âyâ fukarâsının kimini cerh ve kiminin leyl ü nehâr nisâ tâ'ifesinin yollarına fi'l-i şeni' kasdıyla tutup ehl-i ırzın ırzların hetk ve ibâdullâhın baliga kızlarının tarafeynin rızâlarıyla akd ü nikâh murâd eylediklerinde celb-i mâl sevdâsıyla haramzâdelik idüp beni nikâhlandırmıdır deyü mâni' olup ırzâ virdirmeyüp ve karye-i mezbûre sâkinlerinden Müezzinoğlu Ali nâm kimesne kendü hâlinde odasında oturur iken nisfû'l-leylde odasını basup alet-i harb ile üzerine varup kebîr bıçak ile kolundan darb ve ol-darbdan mecrûh ve amel-mânde olup hakkında emr-i âlî sâdır olup itâ'at-i emr-i âlî etmeyüp mukâvemet ve fesâdâtı gün be gün ezyed olup ve ba'zılarının bîkr-i bâliga kızların kendüme nikâh eyledüm deyü ehl-i ırzın nisfû'l-leylde ırzların hetk etmekle ıslâh-ı nefis oluncaya değin Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün ahvâlleri taharrî der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idiver deyü iltimâs etmeleriyle fi-nefsi'l-emr şakî-i mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere fesâd ve şekâveti gûnâ gün ziyâde olduğu ilmin muhît olmağla ol-bâbda vâki'-i hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğün ecilden mahallinde şer'le görülüp habs ve kal'a-bendini mûcib üzerine bi'l-muvâcehe töhmet şer'an sâbit olur ise mûcebince habs ve kal'a-bend ve keyfiyyet arz ve i'lâm olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1169.

s.385/3

Mevlânâ Burusa mollâsına hüküm ki,
Seyyid Mehemmed zîde şerefuhû gelüp bunun karındaşı maktûl Hasan Efendi'nin çukadârlarından Uzun Ali nâm kimesnenin hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye ta'addileri olmayup ve üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken ba'zı ashâb-ı ağrâzın iftirâlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî çavûş ma'rifetiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunup iki buçuk seneden berü sefil ve ser-gerdân ve ahvâlleri diğerkûn ve perîşân olduğun bildirüp merhameten afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ

itmeğin mezbûr fîmâ-ba‘d Âsitâne-i aliyye ve havâlisine gelmemek ve hilâf-ı emr-i âlî bu tarafda ahz olunur ise cezâsı tertîb olunmak şartıyla bu def‘a merhameten afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

fi evâ‘il-i Ra sene 1169.

s.385/4

Eskişehir kâdîsına hüküm ki,

Osmân nâm kimesne zümre-i silahdârândan yüz seksen yedi bölükde mutasarrıf olduğum otuz sekiz akçe esâmimi Süleyman Çavûş nâm kimesne iki yüz otuz guruş mukabelesinde bana fûrûht eyledin deyü zabt ve bana gadr ider deyü arz-ı hâl-birle iştikâ ve husûs-ı mezbûru ocakları kethüdâyeri ve sâ‘ir mevsûkü'l-kelîm kimesnelerden sû‘âl ve sıhhat ve hakîkati ne vechile olduğu i‘lâm olunmak üzere sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen nefy olundukda bundan akdem bî-garaz müslimûn muvâcehelerinde üç yüz otuz guruş mukâbelesinde hüsn-i ihtiyârıyla bir ahar kimesneye kasrî-yed ve ferâgat idüp esâmî-i mezbûrda kat‘â alâka ve medhâli kalmadığına zümre-i silahdâr çavûşanından Süleyman Çavûş ve Ali Çavûş ve Mehmed Çavûş ve Hasan Sipâhî ve Abdullâh Sipâhî ve sâ‘ir mevsûkü'l-kelîm kimesneler şehâdet etmeleriyle merkûm bir kaç def‘â tenbîh olundukda mütenebbih olmayup şirrete sülûk ve kendü hâlinde olmamağla vatan-ı aslîsi olan Eskişehir'e nefy ü iclâ olup Âsitâne-i sa‘âdetim cânibine azîmetine ruhsat gösterilmemek bâbında emr-i şerîfim sudûriyçün bi'l-fi‘il Silahdâr Ağası Halil dâme mecdühû i‘lâm etmeğin i‘lâmı mübecince zâbiti ma‘rifetiyle vatan-ı aslîsi olan Eskişehir'e nefy ü iclâ ve fermân-ı âlî sâdır olmadıkça âhar mahalle bir hatve tecâvüzden ittikâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî Evâ‘il-i Ra. Sene 1169.

s.386/1

Debre kâdîsına hüküm ki,

Debreli Ali nâm yeniçeri sarık ile mum fûrûht ider mumculardan olup bu def‘a Mercan sükunda beher vakiyyesi kırkar akçeye mum fûrûht ider iken ahz olup te‘dîbi muktezî olmağla mezbûr zâbiti ma‘rifetiyle vatan-ı asliyyesine nefy ü iclâ ve anda ikâmet itdirilmek fermân olmağın sen ki Debre kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin,

mezbûr zâbiti ma'rifetiyle vilâyeti olan Debre'ye irsâl olunmağla vusûlünde mezbûru Debre'de ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahalli ahara bir hatve harekete ruhsat gösterilmeyüp vusûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.386/2

Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Aişe Sultân dâmet ismetuhânın kethüdâlığı hizmetinde olan Hasan zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp müşârun ileyhın hocalarından Begpazarı sâkinlerinden Halil Bayrakdar ve Kızılbâş Ali nâm kimesneler bundan akdem bâ-fermân-ı âlî ıslâh-ı nefis idince değin Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunup lâkin nefis-i Begpazarı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve sâ'ir re'âyâ bi'l-cümle Begpazarı'nda meclis-i şer'e varup merkûmûn Halil Bayrakdar ve Ali nâm kimesneler şimdi ıslâh-ı nefis olup ba'de'l-yevm bif fâhiş işde bulunmayup ve umûr-ı vilâyete dahi karışmayacaklarına cümlemiz kefâlet ideriz deyü ilhâh ve takrîrleri huzûr-ı şer'de i'lâm olunduğın bildirüp cürmleri afv ve ıtlâk olunmaları bâbında hüküm-i humâyûnum reca eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.386/3

Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinden otuzuncu cemâ'atin ortası Hocapaşa kolluğuna me'mûr ve ta'yîn olunup hidemâtı gereği gibi muhâfaza ve muhârese eylemek için orta-i mezbûre odabaşısı Mustafa'ya bi'd-defe'at tenbîh-i ekîd olunmuşiken hizmet-i me'mûresinde kemâl-i tekâsülü ve adem-i ihtimâmı zâhir ve nümâyân olduğuna binâ'en nefy ü iclâ olunması muktezî olmağla Bozcaada Cezîresi'nde cezîre-bend olmak için mahbûsen ocağı tarafından ta'yîn () zîde kadrühû ile irsâl olunmağla vusûlünde merkûmı cezîre-i mezbûrede cezîre-bend ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle harekete ruhsat gösterilmemek için bi'l-fi'il Cebecibaşı el-Hâc Mehemmed

dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 169.

s.386/4

Trablus-Şam monlâsına ve Avratadası Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Trablus-Şam sâkinlerinden sâbıkâ nakîbü'l-eşrâf kâ'im-makâmı olan Bereket-zâde Seyyid Mehemmed Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve sâdât ve sâ'ir ahâlî-i kazânın cümlesi bundan hoşnûd ve râzılar olup bir vechile ta'addî ve cevri ve eziyet eder hâli yoğiken bundan akdem Başdefterdâr olan Mustafa Sayda Beylerbegisi iken azl olunup İstanbul'a avdetinde Trablus-Şam'a dühûl eyledikde bundan bir mikdâr akçe bu dahi hâzır akçem yokdur deyü cevâb virmekle mûmâ-ileyh buna garaz kasdiyçün buna hilâf-ı inhâ ve dürlü dürlü ifk ü iftirâ ile bî-günâh bunu Avrat adası'na kal'a-bendiçün emri ısdâr ve bir âdemisi ile Trablus'a irsâl ve emri mezkûru buna göstermeksizin kal'a-i mezbûreye nefy ve kal'a-bend itirdiğün bildirüp hâli perîşâniyete merhameten kal'a-i merkûmeden afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum etmeğün vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 169.

s.386/5

Burusa monlâsına hüküm ki,
Abdurrahman nâm kimesne ile Fatıma nâm hâtûn gelüp mezbûr Abdurrahman'ın babası ve mezbûrenin zevci olan Burusalı Hasan nâm kimesne müttehem olup beyne'n-nâs kîl ü kâle bâ'is olup nefy ve tağrîbi muktezî olmağla mezbûr bundan akdem ahz ve bâ-fermân-ı âlî vilâyeti olan Burusa'ya nefy ü iclâ olunup ve mezbûrlar fakîrû'l-hâl ve ahvâlleri diğergûn olduğun bildirüp mezbûrun cürmü afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledikleri ecilden mezbûr nâ'il-i müstağfer olmak şartıyla itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.387/1

Seddü'l-bahr Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki,
Mehemmed nâm yeniçeri Âsitâne-i sa'âdetim civârında Eyüb Ensârî'de Yeniçesme nâm mahalde habbâz olup birer pârelik nân-ı azîzde otuzar dirhem ve ikişer akçelikden yigirmibeşer dirhem noxsân tabh ve yine habbâz tâ'ifesinden Hüseyin nâm yeniçeri dahi Kasımpaşa'da Yeniçesme nâm mahalde habbâz olup ikişer akçelik nân-ı azîzde onar ve on beşer dirhem noxsân tabh ve ahz olmalarıyla te'dîbleri muktezî olmağın mezbûrlar zâbitleri ma'rifetiyle ıslâh-ı nefis idince değın Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunlamalarıçün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 169.

Ancak Hüseyin'in itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1169.

Mezbûr Mehmed dahi kendü hâlinde o misillü hareketde bulunmamak şartıyla itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1169.

s.387/2

İzmir mollâsına Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühû ve İzmir voyvodâsına hüküm ki,
Ulemâdan Mehmed zîde ilmühû gelüp İzmir sâkinlerinden es-Seyyid el-Hâc Mustafa nâm kimesne dâ'imâ tezvîrâta sülûk ile ba'zı ehl-i ırz kimesneleri ta'cîz ve tekdîr adet-i müstemirresi olduğundan altmış beş ve altmış altı senelerinde vatan-ı aslîsi olan İzmir bâ-fermân-ı âlî iki def'a nefy olunmuşiken mütenebbih olmayup yine bu tarafa gelüp kemâ-fi'l-evvel dürlü tezvîrâta sülûk eylediğın bildirüp ol-bâbda hükm-i humâyûnum recâ ve mezbûr Hâcî Mustafa'nın mukaddemâ hakkında müte'addid İzmir'de ikâmetiçün evâmir-i aliyye sâdır olmuşiken mezbûr bilâ-fermân Âsitâne-i sa'âdetime gelüp serserî geşt ü güzâr va ba'zı de'âvî-i tezvîrâta tasaddîye ibtidâr eylediğine binâ'en yine İzmir'e nefy ü iclâsı muktezî olmağla merkûm Hâcî Mustafa ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle İzmir'e nefy ü iclâ ve tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve âhar mahalle tecâvüzden ittikâ olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Hâcî Mustafa'yı ta'yîn olunan çâvûş mübâşeretiyle İzmir'e irsâl ve siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde İzmir'de

ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara bir hatve tecâvüzüne ruhsatdan ittikâ eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî- evâsıt-ı Ra sene 169.

s.387/3

Sâbıkâ Kocaili Sancağı mutasarrıfı Tekeli Mehemmed dâme ikbâlehûya hüküm ki, Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin bî-hasebi'l-vakt ve'l-hâl livâ-i mezbûr zabt-ı memleket ve icrâ-yı evâmir-i şerîfeme kâdir mîr-i mîrândan âhar kimesneye tevcîh ve ihsânım olmakdan nâşi İznikmid'de durmayup kalkup vilâyetine gitmek fermânım olmağın imdi işbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde serî'ân İznikmid'den kalkup ve hilâl-i tarîkde bir ferdi azûrde ve remîde itmeyerek doğru mu'accelen vilâyetine varup menzilinde ikâmet ve ser-mû hilâfından hazer ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Evâ'il-i Ra sene 169.

s.387/4

Niğde Kal'ası dizdârına Bor ma'a Kayı kâdîsına hüküm ki, Bor ma'a Kayı kâdîsı Seyyid İsmâ'il zîde fazluhû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Bor'da sâkin sülehâ ve e'imme ve hütebâ ve sâdât-ı kirâm ve meşâyîh ve re'âyâ ve berâyâ bi-ecme'ihim cemm-i gafir ve cem'-i kesîr meclis-i şer'a varup fi'l-asl medîne-i mezbûre ahâlîsinden olup otuz seneden mütecâviz İstanbul'da tavattun iden Sadreddin-zâde Seyyid Ahmed zümre-i kuzâttan olup dâ'imâ kendü hâlinde olup ehl-i irz ve dindâr ve mustakîm ve hândân ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u ta'addîsi yoğiken yine medîne-i mezbûr sâkinlerinden Yeğen Osmân ve karındaşı Mustafa ve Emir Kenanoğlu Seyyid Süleyman ve Dekkaoğlu Mehemmed ve Köse Seyyid Ali Çâvûş ile yine medîne-i mezbûrda sâkin yeğenleri es-Seyyid Osmân ve ... Hüseyin'in da'vâları olmağla yeğenlerine sâhib çıkar deyü gûnâ-gûn ifk ü iftirâ ile bâ-fermân-ı âlî Niğde Kal'ası'na kal'a-bend itdirüp ahvâli diğere-gûn olmağla afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' bi'l-iltimâs mevlânâ-i mûmâ-ileyh arz ve ahâlîsi mahzar etmeleriyle vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1169.

s.388/1

Mevlânâ Yalvaç-ı Karaağaç kādîsına Hamid Sancağı mütesellimine Isparta Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Fatıma nâm hâtûn arz-ı hâl ider bunun İstanbul sâkinlerinden otuz bir bölüğün neferâtından zevci Seyyid Mustafa nâm kimesne bin yüz altmış senesinde ticâret tarîkiyle Yalvaç-ı Karaağaç Kazâsı'na varup kendü hâlinde üzerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Balatlı Musa dimekle ma'rûf kimesne ziyâde mütegalibe ve cebâbireden olmağla zevci mezbûru ahz ve üzerinde mevcûd yedi yüz guruşdan mütecâviz nukûd eşyâsını hilâf-ı şer'-i şerîf bi-gayr-ı hakkın aldığından ma'adâ bî-vech ve bilâ-emr-i münîf Isparta Kal'ası'na kal'a-bend idüp ziyâde gadr ve ta'addî ve bu iki nefer evlâdıyla bu ana dek zelîl ve sefil kalup ahvâli mükedder olduğun bildirüp zevci mezbûr kal'adan ıtlâk ve mahallinde şer'le görülüp bi-gayr-i hakkın aldığı akçe ve eşyâsı alıverilüp ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i münîf ta'addî ve kal'a-bend olduğu vâkî' ise ıtlâk ve ihkâk-ı hakk olunmak emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.388/2

Kengiri kādîsına ve Kengiri Sancağı mütesellimine hüküm ki,

Kengiri sâkinlerinden Yoğurtçioğlu Şeyh Mehemmed dimekle [ma'rûf] kimesnenin Kengiri mahallâtından mütevellîsi olduğu Mîr-âhûr Mahallesi'nin avârız ve nukûd-ı mevkûfesinden Hancı Emiroğlu Seyyid İbrâhîm ve Hüseyinoğlu Abdurrahman nâm kimesneler aldıkları iki bin guruşdan ziyâde akçeyi virmeyüp ekl eylediklerinden başka merkûmân aveneleriyle merkûm Şeyh Mehemmed'in hânesin basup vaz'-ı zindân olmağla bâ-işâret-i şeyhû'l-İslâmî müvelli ta'yîn olunan sâbık Akeşehir Kādîsı Mevlânâ Hasan zîde fazlûhû huzûrunda mübâşir ma'rifetiyle mahallinde terâfu'-ı şer' olunmak için sâdır olan emr-i şerîfim mücebince husemâsı mezbûrân ile murâfa'-ı şer' olduklarından merkûm Şeyh Mehemmed'in müdde'âsı kizb-i sarîh ve da'vâsı tezvîr ibâdullâhî ta'cîz ve tekdîr âdet-i müstemirresi ve bundan akdem bi'd-defe'ât nefy olunup el-yevm ihtilâl-i memlekete bâdî olduğu mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ve Kengiri kādîsı ve Karacaviran ve ve Keskin nâ'iblerinin ve civârda vâkî' sâ'ir kazâlar kādîları ve ahâlî tarafından virilen müte'addid i'lâmlar ve mahzar Der-aliyyeme irsâl olunmuş

gelen evraka göre mezkûr Şeyh Mehemed şerîr ve müfsid müzevvir kimesne olduğu zâhir ve âşikâr olup nizâmen-li'l-bilâd ve halâsen-li'l-ibâd karye-i merkûmeden tard ve teb'îd ile gûş-mâl ve te'dîb olunmak lâzime-i hâlden olduğuna binâ'en merkûm Şeyh Mehemed karye-i merkûmede meks itdirilmeyüp nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde merkûmun belde-i merkûmeden tard ve teb'îdi bâ'is emn ü rahât ibâdullâh olduğu müte'ayyîn olduğuna binâ'en kasaba-i merkûmede meks ve karâr itdirmeyüp diyâr-ı âhara nefy ü iclâ emr-i şerîfim sâdır olmadıkça hânesinde ikâmetine ruhsat ve cevâz gösterilmekten be-gâyet ittikâ olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169

s.388/3

İnöz Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Zağra-i Atık kâdîsı es-Seyyid Abdülcélil zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime Zağra-i Atık sâkinelerinden Aişe nâm hâtûn meclis-i şer'a varup yeniçeri zümresinden mezbûrenin oğlu Alemdâr Halil hakkında mukeddemâ iştikâ olduğuna binâ'en İnöz Kal'asında kal'a-bend olunup ehl ü iyâli ser-gerdân ve ahvâlleri diğér-gûn olduğun ve mezbûr ıslâh-ı nefis eylediğın bî-garaz müslimîn ihbâr etmeleriyle afv ve itlâk olunmak için emr-i şerîfim virilmek recâsına vâki'-i hâli bi'l-iltimâs mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz ve bâlâda mezkûrû'l-esâmî Zağra-i atık sâkinelerinden zümre-i yeniçeriyândan kırk yedinci bölüğün neferâtından Alemdâr Halil bundan akdem emr-i şerîf ile İnöz Kal'asına kal'a-bend olunup mahallinde ma'rifet-i şer'le ve cümle ahâlî ve a'yân ma'rifetleriyle mezbûrun keyfiyeti tefahhus ve hakkında olan inhâ iftirâ mıdır yohsa eşkıya zümresinden midir? Sihhati üzre mahzar ve i'lâm olunmak için sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince mezbûrun ıslâh-ı nefis eylediği tafsilen Der-alıyyeme arz ve mahzar olduğun bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvühü i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince itlâk ve sebîli tahliye bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.389/1

Niğde Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mevlânâ Bor ma'a Kayı kâdîsı Seyyid İsmâ'il zîde fazlühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i mezbûrede sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve

Sâdât-ı Kirâm ve meşâyih ve re'âyâ ve berâyâ cemm-i gafır ve cemm'ı kesır meclis-i şer'a varup fi'l-asl medîne-i mezbûr ahâlisinden ve el-yevm İstanbul sükkânından kuzâtdan Sadreddin-zâde Ahmed zîde fazlühü kendü hâlinde ehl-i ırz olup hilâf-ı şer'i şerîf vaz' u ta'addisi yoğuiken yine medîne-i mezbûreden Yeğenoğlu Çapaçul Osmân ve karındaşı Mustafa ve Ümmü Ken'anoğlu Seyyid Süleyman ve Veli Begoğlu Mehemed ve Köse Seyyid Ali Çâvûş nâm kimesneler ile yine medîne-i mezbûrede sâkin yeğenleri es-Seyyid Osmân ve es-Seyyid Hüseyin Ağa'nın da'vâları olmağla yeğenlerine sâhib çıkar deyü merkûm Ahmed Efendi'yi bir kaç def'a nefy ve kal'a-bend ve katl itdirmek sevdâsında isnâd ve iftirâyı mutazammın tedârik eyledikleri sahte arz ve arz-ı hâl ile neyf ve kal'a-bend itdirüp ba'dehu fukârânın urûz ve mahzarlarıyla her birinden itlâk olunmuşiken bu def'a dahi vilâyetine menfiyyen irsâl olundukda mezkûr Seyyid Ali Çâvûş ve Mehemed ile beynleri tevkîf olunup ba'de'l-yevm birbirlerine hilâf-ı şer'-i şerîf ta'arruz ve sahte sevdâsında olmamak vechi üzre ahd ü misâk idüp medîne-i mezbûreden kâl ü kâl ve ihtilâl külliyyen ref' ve bi'l-cümle ahâlî-i belde emn ü emân ve asûde hâl üzere olup merkûm es-Seyyid Ahmed mağdûr ve mazlûm olduğuna binâ'en kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına mahzarımızı musaddık der-i devlet-medârıma arz idiver deyü ilhâh itmeleriyle ol bâbda vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 169.

s.389/2

Bursa kâdisına ve Dîvân-ı humâyûnumda Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya hüküm ki,

Sabıkâ Kehhâlbaşı olan müderrisinden Mustakîm-zâde Şeyh Mehemed Said bundan akdem Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşiken ba'de edâi'l-Hacc Üsküdar'da vâkı' menziline ikâmet itmek üzere itlâk olunup lâkin Üsküdar'da olan menziline ikâmet itmeyüp mugâyir-i şürût-ı hatt-ı humâyûn İstanbul'da ikâmete cesâret itmekle te'dîbi bâbında şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i humâyûn mücebince mahrûse-i Bursa'da meks ve ikâmet eylemek üzere emr-i şerîfim sudûru bâbında alemül ulemail mütebbahhirin bi'l-fi'il Şeyhül'İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Damad-zâde Feyzullah edâmallâhü te'âlâ fezâ'iluhü işâret etmekle işâreti mücebince Bursa'da meks ve

ikâmeti fermânım olmağın imdi sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmu divân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrûhü mübâşeretiyle Bursa'ya irsâl ve îsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vusûlünde merkûmu Bursa'da meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahlle hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden be-gâyet ittikâ ve mücânebet ve vusûlünü çâvûş-ı mûmâ-ileyh ile Der sa'âdetime i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 169.

Tekrâr emr-i şerîfim yazılıp işbu kaydın zîrinde kayd olunmuşdur.

s.389/3

Müderrişinden Mustakîm-zâde Şeyh Mehemed Said zîde ilmühûya hüküm ki, Senin ba'zı illetin olup Bursa'nın kaplıcaların indifâ'ı illetine esbâb-ı âdiyye-i müdâvâdan add olunmağla müdâvât için Bursa'ya gidüp ikâmetine izn-i şâmil emr-i şerîfim sudûrunu arz-ı hâlinle istid'â-yı inâyet eylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere amel eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 169.

İşâret-i Şeyhu'l-İslâmî afv ve itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra sene 171

s.389/4

Ber-vech-i arpalık Niğbolu Sancağı'na mutasarrıf olup Vidin muhâfız ı vezîre ve Plevne kâdîsına Niğbolu Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mîr-âhûr-ı evvelim el-Hâc Ali dâme mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstabl-ı Âmire-i evvele tâbi' Voynugan çeribaş ılarından Selvilioğ lu Hüseyin çeribaş ının uhdesinde olan Plevne Kazâsı'na tâbi' kurâlarda sâkin Voynugan re'âyâları mal-ı maktû'-ı mîrileri ve üzerlerine edâs ı lâzım gelen hizmetlerin edâ eylediklerinden sonra bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn tekâlîfin cümlesinden me'ân müsellemler olup mu'âfiyetlerinin mugayiri tekâlîf talebiyle ta'addî ve rencîde olunmaları iktizâ itmez iken Plevne Kazâs ı sâkinlerinden Beşo Ahmed ve Receb ve Plevne Begi vekîli Ali nâm kimesneler bin yüz altmış senesinde kendü cerr ü nef'leri için bilâ-emr-i şerîf üzerlerine altı yüz guruş tahmîl ve fuzûli anbarlarında olan zahîrelerin ahz ve altı yüz guruşların alup ve sicillât sebt olunan serbestiyyelerine i'tibâr itmeyüp gadr eylediklerin bildirüp kurâ-i mezbûrede olan ve Voynugan re'âyâlarından hilâf-ı şer'

ve kânûn ve bilâ-emr-i humâyûn aldıkları altı yüz guruş mu'afiyet-i şer'le girü red ve ta'addî ve rencîdeleri men' ve def' olunmak için merkûm Beşo Ahmed ve Receb ve Plevne Begi vekîli Ali ıslâh-ı nefsleri için Niğbolu Kal'asında kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin vech-i meşrûh üzere terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra li-ecli't-te'dîb kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.390/1

Edirne mollâsına ve Dîvân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya hüküm ki,

Hâlâ İstanbul cizyedârı olan Abdullâh'ın nefy ve tağrîbi bâbında emr-i humâyûnum şeref-sudûr olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile mezbûru Edirne'ye nefy ü iclâ ve anda ikâmet itdirmek üzere Edirne kâdîsına teslîm ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde emr-i humâyûnum mücebince mezbûru Edirne'ne ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden hazer ve mücânebet ve vusûl ve ikâmetini Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâm eylemen bâbında.

Fi evâsıt-ı Ra sene 1169.

Bâ-emr-i humâyûn itlâkı için emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı Z sene 170.

s.390/2

Divân-ı humâyûnumda Çâvûşbaşı olan el-Hâc Abdurrahman dâme mecdühûya ve Niğbolu nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Başmukâta'acı olan Süleyman'ın Gelibolu'ya nefy ü tağrîbi bâbında emr-i humâyûnum şeref-sudûr olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin divân-ı humâyûnum çâvûşlarından kıdvetü'l-emâsi'l ve'l-akrân çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile mezbûru Gelibolu'ya irsâl ve anda ikâmet itdirmek üzere nâ'ib-i mûmâ-ileyhe teslîm itdirüp ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vusûlünde mezbûru Gelibolu'da ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden be-gâyet ittikâ ve mücânebet ve vusûlünü i'lâm ve işâret eyleyüp sermû hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

Şeref-bahş sudûr olan emr-i humâyûn-ı inâyet makrûn mücebince afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı Z sene 170

s.390/3

Samsun Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Trabzon yeniçeri zâbiti olan Turnacıbaşı Ömer bundan akdem kendü hâlinde olmayup hilâf-ı kânûn hareketi zuhûruyla Âsitâne-i sa'âdetimden Rum? zâbitliği ile nefy ve def' olunmuşiken bu def'a bilâ-ıtlâk Âsitâne'ye gelüp mugâyir-i kânûn vaz' u hareket-i sâ'ire sirâyet ider mevâddan olup te'dîb ve tenkîli mühim ve muktezî olmağla ibreten-li'l-gayr mezbûrun Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunması bâbında fermân-ı celîlü'l-kadrim sâdır olmağın () ile vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü's-şânım mücebince sen ki dizdârı merkûmsun çâvûş-ı merkûm mübâşeretiyile vürûd iden mezbûru dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî sâdır ve mücebince mektûb vârid olmadıkça bir tarikle itlâkından hazer ve mücânebet eylesün deyü bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169

Afv ve itlâkıyçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâ'il-i Z sene 169.

s.390/4

Niğbolu Kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan () zîde mecdühûya Yergöğü Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Niğbolu muhâfazasına me'mûr on bir bölüğün Uzun Hâcı Mehemed ve refiki Hancı Topal Mustafa nâm yeniçeriler kendü hâllerinde olmayup vazîfesi olmayan nice güne fesâd ve fitne ikâzıyla beyne'l-ahâlî ihtilâl-i evhad üzere ısrâr ve fesâd ve şekâvetleri yevmen fe-yevmen müzdâd olduğu sahîhen Der-aliyyeme inhâ ve ihbâr olmağla tanzîm-i bilâd ve siyâneten li'l-ibâd ocakdan mübâşir ma'rifetiyile mezbûrân iki nefer müfsidlerin salâh-ı hâlleri zâhir oluncaya değün Yergöğü Kal'ası'nda habs ve kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı celîlü's-şân sâdır olmağla () irsâl olunup vusûlünde sâdır olan fermân-ı celîlü's-şân mücebince sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin çâvûş-ı

merküm mübâşeretiyle mezbûrân Hâcî Mehemed ve Topal Mustafa nâm müfsidlerî Yergöğü Kal'ası'na irsâl ve sen ki dizdârî merkümsun çâvûş-ı merküm mübâşeretiyle vürüd iden mezbûrânı dizdârî olduğun kal'a-i merkümede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ve mûcebince ocak tarafından mektûb vârid olmadıkca bir tarikle ıtlâklarından hazer eylesesün deyü iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi'il Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1169.

s.391/1

Çorlu nâ'ibine ve Çorlu zâbiti ve İnöz Kal'ası dizdarına hüküm ki,
Sen ki Nâ'ib-i mûmâ-ileyh Meydânî-zâde Numan zîde ilmühûsun Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Çorlu Kazâsı'na tâbi' Köprücü karyesi ahâlîleri meclis-i şer'a varup karye-i mezbûre sâkinlerinden Kara Hasan ve Kara Mehemedoğlu Halil ve Berber Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup karye-i mezkûre ahâlîlerine hilâf-ı şer'-i mutahhar dest-derâzlık eylediklerinden kat'-ı natr? ashâb-ı çiftlikâtdan İsmâ'il Ağa'nın çiftliğinde olan çobanı ve çiftçilerini dahi musallat ve katl-i nüfûs kasdıyla her birlerinin üzerine kurşun endahte ve ta'addî ve tecâvüz ve gûnâ gûn cevri ve ezîyet ve bunun emsâli zulm ve ta'addîlerinin hadd ve hasrı olmayup şerr ü şürûrlarından cümlesi müte'ezzî ve muztarib olmalarıyla merkümün Kara Hasan ve Kara Mehemedoğlu Halil ve Berber Mehemed'in ta'addîlerinden ibâdullâhı tahlîs için ıslâh-ı nefis idinceye İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için vâki-i hâli hüküm-i humâyûnum virilmek recâ bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 169.

s.391/2

Edirne Mollâsına ve Edirne Bostancıbaşısına hüküm ki,
İstanbul'da kürekçi esnâfından Zafri ve Hırsov ve Sako nâm zimmîler Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp bunlar kendü hâllerinde iken Edirne sâkinlerinden patrik husûsiyçün hilâf-ı inhâ yedlerinde sahte arz bulunmağla mesfûrlar te'dîben emr-i

şerîfim ile bundan akdem çâvûş ma'rifetiyle Edirne'ye nefy ve irsâl olunup lakin mesfûrların dükkânları ve eşyâları Âsitâne'de olup ahvâlleri diğerk-gün olmağla cürmleri afv ve ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden mezbûrlar fimâ-ba'd bu makûle sâhte ve müzevver ve hilâf-ı marzî hareketde bulunmamaları şartıyla ıtlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

s.391/3

Ber-vech-i arpalık Kocaili Sancağı mutasarrıfı () paşa dâmet me'âliyhûya ve Tahta serdârı () zîde kadrühûya ve Boğazkesen Kal'ası dizdârı () zîde hıfzühûya hüküm ki, Akyazı Kazâsı a'yânı olan zümre-i yeniçeriyândan elli altı bölükün Medanoğlu Hasan dimekle ma'rûf şakî başına kırk altı nefer tüfeng-endâz cem' ve itâ'atden rû-gerdan ve ahâlî-i kazâyı kendüye teba'iyet ve cebren i'lâm vir deyü kazâ-yı mezbûr mahkemesinde hâkimü's-şer' üzerine hücum ve kendüye lâzım olmayan kal'a-husûs için cebren ve kahren i'lâm olduğunu ve suhûlet ile ahz olunur kabîlinden olmadığı Der-aliyyeme ihbâr olunmağla sen ki mîr-mirân-ı mûmâ-ileyhsin Tahta serdârı mûmâ-ileyh ma'iyyetine me'mûr ve ta'yîn kılınmağla bi'l-ma'iyye kat'-ı ser-rişte-i fesâd için şakî-i mezbûrun üzerine varılup ne vechile olur ise alâ eyyi hâlin ahz ve ele getirilüp mahbûsen Boğazkesen Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı celîlü's-şânım sâdır olmağın () ile vusûlünde fermân-ı âlî-şânım mücebince amel ve hareket ve icrâ ve infâzına kemâl-i dikkat ve ihtimâm-ı tâmm eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vürûd iden mezbûr dizdârı olduğun kal'a-i mezkûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i âlî ve mücebince ocak tarafından mektûb vârid olmadıkça ıtlâklarından hazer eylesiz deyü bi'l-fi'îl Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrâhîm Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur buyruldu.

Fî evâhir-i Ra sene 1169

s.391/4

Gelibolu Kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Fatıma nâm hâtûn gelüp mezbûrenin babası Feyzullah nâm kimesne ahkâm-ı nücûmiyye ile iştigâl ve beyne'n-nâs ve'l-avâm ihfâ-i erâcif-i kâzibe iderek nice kıl ü

kāl ekzûbe ve ihtilâl hudûsuna bâ'is olduğundan bundan akdem defe'âtle ürcûfe için merkûm Feyzullah Âsitâne'den tard ve Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunmağla babası merkûmun afv ve ıtlâkiyçün emr-i şerîfim sudûru bâbında istid'â-yı merhamet etmeğın fîmâ-ba'd nâ'il ve müstağfir olmak şartıyla bu def'â merhameten afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak emrim olmuştur.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

s.391/5

Niğde Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâssa silâhşörlерimden kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed zîde mecdühû gelüp mûmâ-ileyhin berât-ı şerîfemle mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakâtından nefsi-i Yahyalu sükkânından Aktaş Hâcî Mehemed ve Kızıl Yakub nâm kimesne[ler] kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dîl ve ze'âmeti mahsul ve rûsûmunun tarafından sübaşısına ahz u kabz müdâhale etmeleriyle bundan akdem mezbûrlar ıslâh-ı nefsi idinceye bâ-fermân-ı âlî Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunup lâkin mezbûrân ıslâh-ı nefsi ve fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzere ta'addî eylediklerin bildirüp afv ve ıtlâk olunmaları babında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmaları için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

s.392/1

Divân-ı humâyûnumda çâvûşbaşı olan () dâme mecdühû mevlânâ Limni kâdisına cezîre-i mezbûrede vâkı' sâ'ir zâbitâna hüküm ki,

Sipâhî Mehemed nâm şahıs bir kaç seneden berü taşradan gelen erbâb-ı mesâlihi başına cem' ve dürlü müzevver da'vâlarıyçün evâmir ve beravât-ı aliyye ısdârıyla nice gadr-ı mûcib harekât-ı reddiyesi zuhûru inhâ olmağla vech-i meşrûh üzere mezbûru ta'yîn olunan Divân-ı humâyûnum çâvûşlarından () çâvûş zîde kadrühû mübâşeretiyile mahbûsen Limni'ye alâ-tarîki'n-nefy irsâl ve anda ikâmet ve ıtlâkiyçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve bir mahalle tecâvüzden tehâşi ve mücânebet olunmak fermânım olmağın sen ki çâvûşbaşı-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mezbûru ta'yîn olunan çâvûş-ı merkûm mübâşeretiyile mahbûsen Limni'ye alâ-tarîki'n-nefy irsâl ve siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz vusûlünde mezbûru menfiyyen

cezîre-i merkûmede ikâmet itdirüp ıtlâkıyçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir hatve bir mahalle tecâvüzden tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

392/2

Üsküardan Birecik'e varınca yol üzerinde vâkı' kuzât ve nüvvâba ve zâbitân ve Birecik Kal'ası dizdârı () zîde kadrühûmaya hüküm ki, Ağrâz ahâlîsinden fesâd ve şekâvet ile me'lûf İsmâ'il Boy begi ve Mehemed Boy begi ve Kara Mehemed ve Zahonoğlu Mehemed ve Şeyh Haluk mürettebi Şeyhi Seyyid Mehemed ve Şeyh Mehemed nâm kimesneler ser-i cem'iyet olup Ağraz ve Kilis kasabalarının nizâmılarına ihtilâl virdikten sonra mahallinden firâr ve gaybet idüp Âsitâne-i sa'âdetime gelmek üzere oldukları ihbâr ve i'lâm ve mezbûrların buldukları mahalden ahz ve izleri üzerine ircâ' ve kal'a-bend olunmaları sâ'irlerinin te'dîb ve terhîblerini ve nizâm-ı memleketin bekâsını müsteclib olacağı bedîhi ve nümâyân olmağla nizâmen-li'l-belde merkûmlar her ne mahalde bulunurlar ise Der-alıyyemden ta'yîn olunan () ma'rifetiyle ahz olunup kal'a-i merkûmeye irsâl olunmaları fermânım olmağın imdi sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mezbûrlar her ne mahalde bulunurlar ise siz ki mûmâ-ileyhimsiz kat'â amân dermân virmeyüp bi'l-ittifak cümlesini ahz ve ta'yîn olunan mübâşire teslîm ve muhâfaza olunarak mahal-i merkûme îsâllerine mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vusûllerinde mezbûrları kal'aya vaz' u habs idüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir tarikle ıtlâklarından ve ser-mû hilâfından ziyâde hazer ve mücânebet ve vâsıl olup kal'a-bend oldukların Der-alıyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

s.392/3

Anadolu vâlisi vezîre Devrek nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Devrek Kazâsı ahâlîsi arz-ı hâl idüp bunların kazâlarında sâkin a'yânlık iddi'âsında olan İbrâhîm Ağa ve karındaşı Mehemed Ağa ve Halil Ağa ve Köse Kadioğlu Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler bundan akdem kendü hâllerinde olmayup

çarşu ve pazarda âlet-i harb ile geşt ü güzâr ve ba‘zılarını cerh ve mâl-ı mîrînin dahi ta‘tiline bâ‘is olduklarından yeniçerileri ağası sâbık i‘lâmıyla mezbûrlar Samsun Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmak üzere emr-i şerîf sâdır olunmuşiken sâdır olan emr-i şerîfe adem-i itâ‘atlerinden nâşi voyvoda tarafından gelen adamlar ile yek-dîl ve hilâf-ı şer‘ bi-gayr-i hakkın bin yüz altmış senesinde bin guruşdan mütecâviz akçelerini alup şerr ü mazarratlarından emn ü rahâtları meslûb ahvâlleri diğér-gûn oldukların bildirüp ol-bâbda hükm-i humâyûnum ve sâlifü'z-zikr Devrek Kazâsı'nda a‘yân olan zümre-i yeniçeriyândan İbrâhîm ve karındaşı Mehemmed ve Halil ve Köse Kadioğlu Mehemmed nâm kimesneler zikr olunduğu üzere bin guruşdan mütecâviz akçelerini alup şerr ü mazarratından perâkende olacaklarını inhâ ve ahâlî-i mezbûrun yedlerinde i‘lâm ve mahzarları olmamağla ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle mezbûrlar mahallinde huzûr-ı şer‘a ihzâr ve husemâlarıyla terâfu‘-ı şer‘ ve husûs-ı mezbûr cümle ahâlî beynlerinde bi'l-muvâcehe sâbit mütehhakkık olur ise tescîl ve Kütahya Kal‘ası'na kal‘a-bend ve keyfiyyetleri i‘lâm olunmak için bi'l-fi‘il Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası İbrâhîm Ağa dâme uluvvuhû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mücebince amel olunmakiçün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

Ancak mezbûrân İbrâhîm ve Mehemmed ve Halil fimâ-ba‘d kendü hâllerinde olup mugâyir-i emr-i âlî hareketde bulunmamak şartıyla yeniçeri ağası i‘lâmıyla afv ve itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Evâhir-i Ra sene 170.

s.392/4

Mihaliççık Kazâsı nâ‘ibine hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ekliletü'l-muhassenât Aişe Sultân dâmet ismetuhânın kethüdâsı olan Hasan zîde kadrühû gelüp müşârun ileyhânın mutasarrıfı olduğu Begpazarı Hâssı mülhakâtından Mihaliççık Kazâsı'na tâbi‘ Denek nâm karyesi sâkinlerinden Hasan nâm kimesne kendü hâlinde iken ba‘zı ashâb-ı ağrâz kıtâ‘-ı tarîk iştikâsından kalyoncu nâm kıtâ‘-ı tarîkin rüfekâsındandır deyü ifk ü iftirâyı mutazammın bundan akdem Kütahya Kal‘ası'na kal‘a-bendiçün emr ısdâr ve ba‘dehû adem-i itâ‘atden firâr ve gaybet eyledi deyü Mihaliççık ve Begpazarı kazâları nâ‘ibleri ve Begpazarı Hâssı voyvodasına ve zikr olunan kazâların serdârlarına hitâben ahz olunmasıçün tekrâr emr-i âlî ısdâr ve ocak tarafından mübâşir ta‘yîn itdirmeleriyle

ahvâli diğ̈er-gûn olduğun bildirüp fîmâ-ba'd bir işe karuşmayup kendü hâlinde [olmak] üzere cürmi afv ve itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere itlâk ve vilâyetinde ikâmetine mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1169.

5. SONUÇ

11 Numaralı Kalebend Defteri'nin, H. Zilkade 1167 ile Rebiül-evvel 1169 (M. Eylül 1754-Ocak 1756) yılları arasını içine alan dönem değerlendirilmiş ve Osmânî Devleti'nin suç, suçlu analizini yapmak adına çok sayıda veri elde edilmiştir.

İncelediğimiz defter “Defter-i Kalabend” adı ile başlıyor olsa da kalebend hükümleri dahil olmak üzere toplam 13 farklı hüküm türünü içinde barındırmaktadır. Defterde kalebend, nefy, zindanbend, cezirebend, kürek, ikâmet, terkin olmak üzere 7 ayrı ceza türü bulunmaktadır. Kalebend cezaları, ceza hükümlerinin içinde en çok yazılan hüküm türüdür. Ceza hükümlerinin dışında kalan hükümlerin içinde ise en geniş yer kaplayan kategori ıtlak kararlarıdır. İtlak hükümleri, defterin genelinin %33'ünü oluşturmaktadır ki bu oran ceza hükümlerinin tamamının oranı olan %59'dan sonra defterin geneli için en yüksek orandır.

Defterde en çok yer alan ceza türünün sonuçlarını değerlendirdiğimizde, kalebend cezası alan mahkûmların en çok suç işledikleri mahallin İstanbul olduğunu görüyoruz. Müslüman mahkûmlar diğer ceza türlerinde de olduğu gibi gayr-ı müslim mahkûmların sayısından fazladır ve kalebend cezası alan toplam suçlu sayısının %99'unu oluşturmaktadırlar. Bu ceza türü için en çok kullanılan ceza mahalli ise Kütahya Kalesi'dir. En uzun hükümlülük süresi 3 yıldır. Nefy cezası hükümlerinden elde ettiğimiz sonuca göre de yine İstanbul bu ceza türü ile hüküm giyen mahkûmların en çok suç işledikleri mahaldir. Mahkûmlar en çok Taşöz'e nefy edilerek cezalandırılmışlardır. Nefy hükümlüleri için en uzun ceza süresi 4 yıl 2 ay olarak tespit edilmiştir. Mahkûmların %79'u Müslümandır. İkamet cezası alan mahkûmların en çok suç işledikleri mahal yine İstanbul olup, ceza mahalli olarak ise en çok Bursa'ya gönderilmişlerdir. İncelemesi yapılan dönem içerisinde mahkûmların en uzun ikamet cezası süresi 2 yıl 7 ay olarak tespit edilmiştir.

Kalebend mahkûmlarının tamamını erkektir. Bu veriden hareket ederek kalebend cezasının kürek cezasından sonra koşulları en ağır ve dolayısıyla en zor ceza türlerinden biri olması nedeniyle Osmânî Devleti'nin kadın suçlulara kalebend cezası vermediği sonucuna ulaşmak mümkündür. Ceza türleri içerisinde kadın mahkûmların en fazla ceza aldığı tür, nefy cezasıdır. Kadın mahkûm sayısının çok yüksek olmasa da nefy cezası bilgilerinden elde edilen sonuçlar ışığında, kadınların suç profili ile ilgili bazı sonuçlara ulaşmak mümkün olmaktadır. Şöyle ki, toplam 13 kadın mahkûmun

%93'ü İstanbul ve Üsküdar'da suç işlemiş ve bu suçluların yaklaşık olarak %25'i İznikmid ve %25'i Bursa gibi yakın şehirlere nefy edilmişlerdir. Yakın şehirler tercih edilerek böylece kadınların yaşamlarını devam ettirmek konusunda yaşayabilecekleri sıkıntılar minimum düzeye indirilmek istenmiştir. Kadınların hem kalebend/cezirebend gibi ağır cezalar ile cezalandırılmaması hem de yaşadıkları şehirlere çok da uzak olmayan mahallere gönderilmesi, cezalandırma konusunda devletin kadınlara karşı şefkatli davrandığını göstermektedir.

Defterdeki toplam suç sayısı 1477'dir. Bu suçların 1090'ı kişiye, toplumsal düzene ve asayişe ilişkin suçlardandır. Bu kategori, suçların geneli içerisinde %74'lük oranla en yüksek orana sahiptir. Geriye kalan %26'lık dilimi ise idari, mali ve adli düzene ilişkin suçlar oluşturmaktadır. Ahaliye zarar vermek, zulm ve eziyet etmek, eşkıyalık yapmak ve zararlı kimselerle işbirliği yapmak, fitne çıkarmak, hane/konak basmak, mal ve eşya gasp etmek, kendi halinde olmamak, darp ve adam öldürme suçları kişisel ve toplumsal nitelikli suçlar içerisinde diğer suçlara oranla daha fazla işlenmiştir. İdari düzene ilişkin suçlar içerisinde en çok, kanuna/emre itaatsizlik, memleket nizamını bozmak, devlet görevlilerine itaat etmemek ve görevini kötüye kullanmak; mali düzene ilişkin suçlar arasında ahaliden haksız vergi talep etmek, mukataa nizamını bozmak, zahire alım-satımına ve nakline engel olmak; adli düzene ilişkin suçlar içerisinde ise tezvîr davalar, yalancı şahitlik, hükkamı ve rikâb-ı humâyûnu taciz ve haksız yere şikâyet etmek en fazla işlenen suçlar arasındadır.

Ceza türlerinin tamamında suçluların çoğunluğunun reaya sınıfından olması ortak bir sonuçtur. Yine aynı şekilde, devletin yöneten zümresi olan askerî mensupları arasında seyfiye sınıfının suç oranının kalemiye ve ilmiye sınıfı mensuplarına nazaran çok daha yüksek olması da diğer bir ortak sonuçtur.

Metindeki ceza hükümlerinin genelini incelediğimizde çıkan sonuç ilmiye ve kalemiye sınıfına mensup suçlular cezalandırılırken cezirebend ve zindanbend ceza türleri hiç tercih edilmezken, kalebend cezası ise çok az tercih edilmiştir. Bunların yerine ikamet ve nefy cezaları daha çok tercih edilmiştir. Buradan yola çıkarak Osmânlı Devleti'nin ilmiye ve kalemiye sınıfını mensuplarını cezalandırma konusunda daha yumuşak bir tutum sergilediğini düşünebiliriz.

İncelenen defterde tespit edilen ceza sürelerinin 3-6 ay ile 1-3 yıllık zaman dilimi arasında yoğun olduğu görüldüğünde Osmânlı Devleti'nin çok uzun

mahkûmiyet sürelerine eğilimi olmadığı ve suçlulara karşı son derece merhametli davranmaya çalıştığını söyleyebiliriz.

Hükümlerde işlenen suç ve suçu işleyen şahısla ilgili bilgi verilirken üzerinde durulan hususlar, bahsi geçen dönemin sosyo-ekonomik durumu hakkında fikir verebilecek nitelikte veriler barındırması bakımından önemlidir.

Metindeki ceza hükümleri incelendiğinde bir şüphelinin yargılandıktan sonra hüküm giyerek ceza infaz mahalline gönderilmesine kadar geçen sürecin izleri sürülebilmektedir. Aynı şekilde ıtlak hükümleri de suçluların salıverilme süreci ile ilgili önemli satır arası bilgiler içermektedir. Parçalar birleştirildiğinde resmin tamamını genel hatları ile görmek mümkün olmaktadır.

Dikkat çeken bir diğer husus ise suçların büyük bir çoğunluğunun İstanbul'da işlenmiş olmasıdır. İstanbul inşa edildiği tarihten bu yana insanoğlunun iştahını kabartan cazibeli bir şehir olmuştur. Asırlar boyunca İstanbul bu özelliğini korumuş ve gün geçtikçe nüfusu daha da fazla artmıştır. Böylesine nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bir şehirde her çeşit suç ve suçlu da doğal olarak fazla olmuştur.

Osmânî Devleti'nin asayiş ve toplumsal düzeni sağlamak için sadece devlet görevlilerine değil, belli konularda ahaliye de birtakım sorumluluklar yüklediğini görmekteyiz. Suçlunun yakalanmasında, suçun önlenmesinde ahalden beklenenler hükümlerin içerisinde emir şeklinde ifade edilmişlerdir. Cezası infaz edilmiş bir suçlunun tekrar suç işlemesine engel olmak için ise özellikle suçluya kefil olan kişilere sorumluluk yüklenerek bir çeşit denetim mekanizması oluşturulduğunu söylemek mümkündür. Ahalinin veya kefil olan kişilerin üzerlerine düşeni yapmaması durumunda cezai yaptırımlar öngörülerek işlerliğin güçlendirildiği de görülmektedir.

Defterdeki hükümlerin tamamının incelenmesi sonucunda cezalandırma, cezanın infazı uygulamalarında ve ıtlak sürecinde farklılıklar olduğu göze çarpan önemli durumlardan birisidir. Aynı suçu işleyen müslim ve gayr-i müslime farklı cezalar verilmiştir. Müslüman suçlu nefy cezası alırken, gayr-i müslim suçlu kürek cezası almıştır¹⁹⁰. Yine aynı şekilde benzer bir örnekte birlikte suç işleyen mahkûmların ıtlak sürecinde farklılıklar yaşanmıştır. Biri 3 ay 10 gün ceza alıp, şartsız salıverilmişken, bir diğeri 4 ay ceza alıp, şartlı salıverilmiştir.¹⁹¹ Defterdeki

¹⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 216/1.

¹⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 198.

hükümlerde göze çarpan diğer önemli bir husus ise işlediği suçlardan dolayı ceza alan Müslüman bir suçlunun ailesi ile birlikte köyünden ihraç edilip başka bir kazaya irsal edilmesidir¹⁹². Günümüzde var olan hukuk uygulamalarında suçu işleyen kişinin dışında başkalarının cezalandırılmaması yani "*ceza sorumluluğunun şahsiliği*" ilkesiyle uyuşmayan bir durumdur.

Verilerden hareketle sonuca baktığımızda, Osmânlı İmparatorluğu kendine münhasır bir hukuk sistemi kurmuş ve bu sistemi günün koşulları ve ihtiyaçları doğrultusunda güncelleyip uygulamıştır. Devlet, bu hukuk sistemini uygulayarak mağduriyetleri gidermeği esas gaye edinmiş olduğunu ceza hükümlerinde açıkça gösterirken, aldığı cezalar nedeniyle mağdur olan ve zor duruma düşen hükümlülere karşı da affedici ve merhametli olduğunu ıtlak hükümlerinde net olarak göstermiştir.

¹⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d.nr. 11, s. 215/3.

6.KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

BOA, A.DVNS.KLB.d.,nr. 11

Araştırma Kaynakları

ERİM, Neşe, “Osmânlı İmparatorluğu'nda Kalebendlik Cezası ve Suçluların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme”, Osmânlı Araştırmaları, sy.4, 1984.

ÇERİBAŞ, VOLKAN, “33 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri (s.1-133/H-1227-1229/M-1812-1814) Yılları Arasında Osmânlı Devletinde Suç, Suçlu, Hapishaneler Ve Cezalar” yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.

DEVELLİOĞLU, Ferit Osmânlıca Türkçe Lügat

GENÇ, Y, İ., KÜÇÜK, M., GÖNDOĞDU, R., SATAR, S., KARACA, İ. YILDIRIM, H.O., YILMAZ, N., Başbakanlık Osmânlı Arşivi Rehberi, Ankara, 2010

İŞBİLİR, Ömer, "XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmânlı Devletinde Limni Kalebentleri", Zindanlar ve Mahkûmlar, İstanbul, 2006.

İŞBİLİR, Ömer, "Kalebend", DİA, Ek-2, 2016.

SAMİ, Şemseddin Sami, Kāmûs -ı Türkî, İstanbul, 2015.

KOCA Uğur, 17 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri 1182-1188 (M.1768-1774) Yılları arasında Osmânlı'da Suç Suçlu, Hapishaneler ve Cezalar, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.

8.ÖZGEÇMİŞ

1985 yılında Gümüşhane'ye bağlı Kelkit ilçesinin Dereyüzü Köyü'nde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Kelkit'te 1998 yılında tamamladı. Lise öğrenimini ise 2001 yılında Ankara'da tamamladı. 2002 yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde lisans eğitimine başladı. 2006 ve 2008 yılları arasında aynı üniversitede Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Anabilim dalında Tezsiz Yüksek Lisans eğitimini tamamladı. 2009-2012 yıllarında MEB'de ve özel eğitim kurumlarında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görev yaptı. 2013 yılında Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'na bağlı Osmânî Arşivi Dairesi Başkanlığı'na atandı. Hâlâ aynı kurumda Araştırmacı olarak görevine devam etmektedir. 2015 yılı itibarıyla ise Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Tarih Anabilim Dalında Yeni Çağ Tarihi alanında Tezli Yüksek Lisans eğitimine başlamıştır.